Digitized by Google

HD WIDENER
HW MEBK P

Heb 2201.550
A

HARVARD COLLEGE
LIBRARY

FROM THE LIBRARY OF HEBRAICA
AND JUDAICA FORMED BY FELIX
FRIEDMANN OF AMSTERDAM AND
PURCHASED THROUGH THE GIFTS
OF A COMMITTEE OF DONORS

Digitized by Google

Digitized by Google

ULLMAN'I IZIDOR.

54

Digitized by Google

ספר

אכלה ואכלה

והוא חבור מהמסורה הגדולה

נמצא

בכ"י ישן בבית אוצר הספרים של הקיסר יר"ה בעיר פארים הבירה

העתקתי

והוצאתי לאור

בהגהה מדויקת בנקוד ומראה מקומות מקראי קדש ובתוספת ביאור והערכה מול ספרי המסרה

הקטן **זלמן פרענסדארף** סג"ל

הנובר

שנת תרכ"ד לפ"ק

בהוצאת האדונים בעלי האהנ׳שע האפבוכהאנדלונג

Digitized by Google

Heb 2201.550
A

HARVARD
UNIVERSITY
LIBRARY
JAN 1968

51*87

Druck von Hermann L. Fridberg in Hannover.

Digitized by Google

בע״ה

זה הספר אשר אני נותן לפניכם היום, דורשי התורה ואנשי המדע! הוא אחד מספרי המסרה הישנים, אשר עליהם אנו נשענים, וממנו אמר הרא״ב בהקדמתו החרוזית לס׳ מסורת המסרת וז״ל והוא (ס׳ אכלה ואכלה) ספר קטן הכמות, ובמסורת אין לו הדמות, ונכבדות בו מדובר, ולא נמצא ספר מחובר, המדבר מהמסורת וכללם, רק הוא לבדו בעולם וכו׳ והכפיל הדברים בההקדמה השלישית באמרו כי לא נמצא ספר מחובר ממנה רק ספר אכלה ואכלה הנקרא כן בעבור התחלתו, וכן כתב בנמוקיו לס׳ השרשים שרש קרב ע״ש — וגם אם נראה קצת שרא״ב סותר את עצמו באמרו באותו עמוד כי (בעלי המסרה) כתבו דבריהם קונטרס קונטרס ולמדום ברבים ונתפשטו ההעתקות הנה והנה וכו׳ שנראה ממנו שספרי המסרה אשר לא נכתבו סביב הגליונות רק לבדם כמו ס׳ אכלה ואכלה היו רבים, מ״מ דעתו שנאבדו אח״כ ולא נשאר רק הוא לבדו — תוכן הספר וענינו הוא חלק עצמי וראשיי לדברי המסרה בכלל, וזה לך לדעת קורא נעים! כי אנשי המסרה אשר הראב״ע קרא אותם (מאזנים, בראשיתו) שומרי חומות המקדש המעוז מוסד ידי אלהינו אשר לא יכול זר להחריבו וכו׳ אמצו בכל כחם לשמור דרך עץ החיים ולקבץ כל הזרות בתנ״ך בין באותיות בין במלות ובין בפסוקים כדי להבדיל בין הרוב למיעט. הרוב עזבו ביד כל קורא ספרי הקדש ובטחו בו כי ידע אותם מהשתמשו בם תמיד, אבל המעטים והזרים אשר קבלו קריאתם מורם מראשון אספו הביתה בית המסורה ויסדו בנין מפואר מכמה מיני אבנים וגזרות כמו: א״ב, זוגין, חילופים, יתיראין, מלין וכו׳ כדי שיהיו מוכנים בזכרון הסופרים והמלמדים והם יעתיקום לתלמידיהם בהורותם כתבי קדש ובזה נרשמו דברי תורתנו, אלה אשר יושר לכתם, ואלה היוצאים מן הכלל בלב הקוראים והתלמידים איש לא נעדר. אבל חלק אחר ממעשי ידי אנשי המסרה אשר היו למאות ולאלפים דור אחר דור כמ״ש הרא״ב היה לספור כמה פעמים תמצא תיבה או מחברת תיבות בתנ״ך, אף אם רבו לספור ואינם זרים; ומין הזה מדברי המסרה, אשר גודל תועלתו איננו נכר כל כך, איננו מוסר כללים כי אם מספר כל מלה ומלה, ומזה המין לא ימצא שום זכרון בס׳ אכלה ואכלה, כי תכליתו לקבץ הזרים ולהעריכם מול פני הדורש אותם תחת כללים הנ״ל ועליהם נאמר דברי חכמים כדרבונות וכמסמרות נטועים וכו׳.

והנה לפי דעתי ספרנו זה הי׳ נודע גם לראשונים (ולא לראשוני הראשונים כי נזכר בתוכו הפסיקתא עיין סי׳ רצ״ג בסופו ובילקוט פנחס רמז תשפ״ב) בשם המסרה הגדולה אשר תחתיו יכללו כל ספרי המסרה דוגמתו, ואולי עליו רמז ר׳ סעריה בנקוד שלו המובא בפירש״י תלים מ״ה יו״ד וז״ל ראיתי בנקוד רב סעדי׳ תיבה זו (ביקרותיך) סדורה עם מי נתן למשיסה יעקב שכתוב בו יו״ד והסמ״ך מודגשת עכ״ל והמסרה הזאת איננה נמצאת במסה״ג הנדפסת כלל רק היא אוד מוצל בספרנו סי׳ רט״ז ע״ש ובהערתנו עליה. גם אם הי׳ נודע לר״ת בשם זה נסתפקתי ועיין הצעתנו האשכנזית. — אך בשמו אשר יקראו לו (להבדילו משאר ספרי המסורה אשר היו נמצאים בימים הראשונים) ספר אכלה ואכלה לא נודע כי אם במאה העשירית לאלף החמישי ובשם זה מובא מהרד״ק במכלול (ד״ק) דף ק״לז ע״א, ק״צט ע״א ובשרשים שרש קרב ע״ש ובנימוק רא״ב שם. והנה מה שכתוב בדף קצ״ט על גֵּבַל גְּבָל נמצא בספרנו סי׳ כ״ג ע״ש ובמערכת ערך פתח, י״ז. ומה שהביא ממנו בשרש קרב נמצא בספרנו סי׳ ע׳ ובמערכת ערך א׳, כ״ה. וצ״ל שראיתו במקום הזה מס׳ אכלה ואכלה איננה כ״א ששניהם (קרבת אלהים יחפצון, קרבת אלהים לי טוב) שווים, דהיינו או ששניהם הטף או ששניהם מלעיל אבל לא אחד חטף ואחד מלעיל כמו שהקדים כי לפ״ז לא היו נמנים בכלל א״ב מן תרין תרין בחד לישן, אך מה שכתב וז״ל אבל בספר אכלה ואכלה כתוב שניהם טעמם מלעיל עכ״ל צ״ע כי מספרנו איננה ראי׳ כ״א שהם שווים אבל לא ששניהם מלעיל, אם לא שנאמר שספר אכלה ואכלה היה מנוקד לפני הרד״ק ושניהם היו מלעיל. ועל דבר מלות מלעיל וחטף עיין ת״ם ומה שכ׳ דוו״ה בשום שכל על מלת יְצַחֵק (בראשית כ״א ו׳) וצ״ע ועיין עוד בליקוטי קדמוניות דף קמ״א ע״א שורה יו״ד מלמעלה דמשמע שהי׳ לפניהם קרבת שניהם הרי״ש בחטף פתח והקו״ף במירכא ע״ש. אבל הכתיב השלישי הנ״ל (דף קל״ז) לא יכריע, כי הנה מ״ש הרד״ק ז״ל וכן בספר

Digitized by Google

אכלה ואכלה שוּבָה מלרע עכ״ל אם פירושו כמו שהבין המכלול יופי והמ״ש (ש״ב ט״ו כ״ז) שרצה להביא ראי׳ נגד דעת הנגיד כי שְׁבָה העיר (שם) הוא מלרע זה לא נמצא בשום מקום בספרנו, גם נדפס שוּבָה מלא וי״ו וזה לא שייך על שבה העיר כי זה בוודאי הוא הסר ע״פ המסרה, אלא נראה לִי שהמ״ש במח״כ טעה בפי׳ הרד״ק כי פי׳ „וכן בס׳ אכלה ואכלה״ הוא ענין בפני עצמו וקאי על תיבת שוּבָה אשר הזכיר לעיל שכבר באו מהם מלרע ור״ל שכן בס׳ אכלה ואכלה מצא שוּבָה (ה׳, כצ״ל) מלרע ומונה אותם מיד כמו שנמסרו במס״ג בכמה מקומות ובפרט בתלי׳ וי״ו ה׳, ואולי הי׳ לפני הרד״ק גם בספרנו כן כמו אלו הכ״ד סימנים אשר נתוספו בסוף ספרנו מכ״י אחר וצ״ע. — גם חכמים אחרים זולת הרד״ק אשר היו בדור הזה ובדור שאחריו כמו ר׳ יוסף ן׳ עקנין התלמיד החשוב של הרמב״ם וחכם אחד פלאי אשר כתב מאמר על הלכות שחיטה בלשון ערב, גם המחבר של ס׳ האשל הזכירו ספרנו בשם ספר אכלה ואכלה כמו שהבאתי בשם אומרם בהצעה האשכנזית, אבל לא ידעתי דבר עליהם דבר כי לא זכיתי לראות הספרים ההם בעצמם והדברים המובאים מהם יש בהם כמה טעיות אשר לא ידעתי לתקן אותן, האחד מביא בשם ס׳ אכלה ואכלה כי כ״א כתבין לא באל״ף וקרין לוֹ בוי״ו וזה נגד המס״ג וספרנו שאינם מוסרים כי אם ט״ו עיין סי׳ ק״ה והערתנו עליו. והשני מביא דברים אשר לא כן בשם בן אשר, כי מלבד שרבריו „אבל וכו׳ בן אשר מרפה כל מה שאחר וַיְהִי בין אלה (שיש להם טעם מפסיק) בין זולתה כמנהג יהו״א ובגדכ״פת״ אין להם שחר, כי אם יש להם טעם מפסיק מנהג יהו״א ובגדכ״פת הוא להדגיש ולא להרפות, אלא גם דברי בן אשר היו סותרים את עצמן במה שנדפס בשמו במ״ג משנת רע״ח וספר קינטרס המסרה עמוד נ׳ וצ״ע. —

אולם בדורות הבאים אחריהם לא נזכר ס׳ אכלה ואכלה עד שבא אליהו ה״ה הרא״ב בס׳ מסורת המסרת שלו וגלה מצפוניו ודבר על עניניו כנ״ל בתחלת דברנו זה. ויש לך לדעת, אחי! כי זה האיש אלי׳ זכור לטוב מחמת חבתו לספרנו זה הפריז על המדה ושגה ברואה: א׳, במה שאמר בההקדמה השלישית לס׳ מסרת המסרת וז״ל גם כל המסורת הנדפסת פה ווינציא בעשרים וארבע הגדול רבו אינו אלא מספר ההוא עכ״ל והכפיל הדברים והגיה את עצמו בשרשים שרש קרב באמרו וז״ל והכלל כל המסרה הגדולה שבסוף הכ״ד הגדול כלה מן הספר ההוא וכו׳ עכ״ל וזה טעות כי עדיין יש לספק אם ר׳ יעקב בן חיים אשר הי׳ הראשון להוציא המסה״ג ראה את ספרנו והעתיקו, ואם העתיקו כלו איננו כי אם מקצת דברי המסרה הנדפסת לא רבו וכו׳ כמו שהוכחנו בהצעתנו האשכנזית. ב׳, במה שאמר שם וז״ל אך זה לבד מצאתי כי בעלי המסרת לא קראו שמות לנקדות רק לקמץ ולפתח וכו׳ אבל שאר הנקודות לא נזכרו בשמם בכל המסרה גדולה וקטנה וכו׳ והמשל באמרם במסרת כ״א מלין חד או וחד או וכו׳ עכ״ל והנה לא רק לא במסורה ולא בספרנו כלל, כי לא לבד בהמשל שהביא מכ״א מלין וכו׳ שהוא בספרנו סי׳ נ״ה ושם נזכר חד מלאפום וחד קמץ פום (חולם ושורק) אלא גם בסימנים אחרים יבואו שמות תנועות אחרות עיין סי׳ ר״ז ר״ח ר״ט ועיין מסה״ג בראש׳ ג׳, יא. ויקרא י״ג כ״א. תלי׳ צ״ה, ד׳. דה״ב כ״ח, ח׳. ומס״ק דברי׳ ה׳ י׳. ש״א כ״ז ב׳. מ״א ט״ז כ״ד. עזרא ה׳ י״ח וכ״ג. ג׳, לא הזכיר ערך ספרנו זה אל דברי המס״ג הנדפסת, וכי ערכו הוא לדבריה כערך ספר יקר מוגה בתכלית הדיוק אל העתקה משובשת ומוטעת וחסרה, עיין הצעתנו בל״א. —

ומימי הרא״ב ועד עתה כערך ג׳ מאות וכ״ה שנה לא נשמע ולא נראה ממנו כלום עד שחכמי דורנו אמרו והחליטו כי נאבד ואיננו. לכן אלף תודות להחכם ר׳ דוב בער גאלדבערג אשר העירני על מציאותו בכ״יי בעיר פארים הבירה, ומאותו כ״י העתקתיו והננו לפניך קורא אהוב! בהגהה מדויקת מנוקד כראוי ובמראה מקומות פסוקי תנ״ך והערות מבארות בל״א כאשר עיניך רואות ותוכל לדרוש ממנו ולהעריכו מול ספרי המסרה הנדפסת כאשר נפשך חפצה.

ועתה אלי צור ישועתי! אשר נהלתני בחסדך מעודי עד היום הזה ונתת לי הורים ומורים יראי שמך ודורשי תורתך אף נחלת שפרה עלי, כן עוד ידך תנחני במעגלי צדק לנטוע יראתך בלב בחורי בני ישראל ולהפיץ תורתך תורת אמת כי זאת ישעי וחפצי, לו יצמיח!

פה הנובר יום שנכפל בו כי טוב ל״ג בעומר תרכ״ד לפ״ק

הק׳ זלמן פרענסדארף סג״ל

Digitized by Google

בעזרת שוכן מעלה, אכתוב מסורת הגדולה:

1.

אלפא ביתא מן חד וחד חד א׳ וחד וא׳ וליה דכותהון׃

Alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur zwei Mal in der heiligen Schrift vorkommen, ein Mal ohne und ein Mal mit Waw am Anfang.

אָכְלָה	ותקם חנה אחרי אכלה	1 S. 1, 9.
וְאָכְלָה	ויאמר יעקב אל אביו אנכי	Gen. 27, 19.
אוֹמְרָה	לאל סלעי למה שכחתני	Ps. 42, 16.
וְאֹמְרָה	ויאמר יוסף אל אחיו ואל	Gen. 46, 31.
אֲחַיֶּה	עזבה יתמיך אני אחיה	Jer. 49, 11.
וַאֲחַיֶּה	ראו עתה כי אני אני הוא	Deut. 32, 39.
אֲשֵׁמִים	ויאמרו איש אל אחיו אבל	Gen. 42, 21.
וַאֲשֵׁמִים	ויתנו ידם להוציא נשיהם	Esr. 10, 19.
אַחְיֹתֵיהֶם	והלכו בניו ועשו משתה	Job. 1, 4.
וְאַחְיֹתֵיהֶם	צרויה ואביגיל ובני צרויה	1 Chr. 2, 16.
אֲבָרְכֵם	ושמו את שמי על בני	Num. 6, 26.
וַאֲבָרְכֵם	ויאמר יוסף אל אביו	Gen. 48, 9.
אֹחֲזָה	אמרתי אעלה בתמר	Cant. 7, 8.
וָאֹחֲזָה	כי המגיד לי לאמר הנה	2 S. 4, 10.
אֶצְבְּעוֹתַי	לדוד ברוך ה׳ צורי	Ps. 144, 1.
וְאֶצְבְּעֹתַי	קמתי אני לפתוח לדודי	Cant. 5, 5.
אֶצְעָדָה	ונקרב את קרבן ה׳	Num. 31, 50.
וְאֶצְעָדָה	ואעמוד עליו ואמותתהו	2 S. 1, 10.
אָתָא	אמר שומר אתא בקר	Jes. 21, 12.
וְאָתָה	ויאמר ה׳ מסיני בא	Deut. 33, 2.
אִבָּנֶה	ותאמר שרי אל אברם הנה	Gen. 16, 2.
וְאִבָּנֶה	ותאמר הנה אמתי בלהה	Gen. 30, 3.
אִשְׁתִּיו	חמרא ושבחו לאלהי	Dan. 5, 4.
וְאִשְׁתִּיו	באדין היתיו מאני דהבא	Dan. 5, 3.
אוֹתָתָם	שאנו צורריך בקרב מועדך	Ps. 74, 4.
וְאֹתֹתָם	הלא שאלתם עוברי דרך	Job. 21, 29.
אֹהֲבֵם	ארפא משובתם	Hos. 14, 5.
וָאֹהֲבֵם	שמרה נפשי עדותיך	Ps. 119, 167.
אֹצֶם	אצם הששי דויד השביעי	1 Chr. 2, 15.
וְאֹצֶם	ויהיו בני ירחמאל בכור	1 Chr. 2, 25.
אֶשְׁתּוֹן	וכלוב אחי שוחה הוליד	1 Chr. 4, 11.
וְאֶשְׁתּוֹן	הוליד את בית רפא	1 Chr. 4, 12.
אֶצְבּוֹן	ובני בלע אצבון ועזי	1 Chr. 7, 7.
וְאֶצְבֹּן	ובני גד שוני ואצבן	Gen. 46, 16.
אַשְׁמִיעֲךָ	קום וירדת בית היוצר	Jer. 18, 2.
וְאַשְׁמִיעֲךָ	המה יורדים בקצה העיר	1 S. 9, 27.
אֲשִׂימֵם	עבדי ירדו מן הלבנון	1 Reg. 5, 23.
וַאֲשִׂמֵם	הבו לכם אנשים	Deut. 1, 13.
אֶשָּׂאֶנּוּ	אם לא על שכמי	Job. 31, 36.
וְאֶשָּׂאֶנּוּ	אוי לי על שברי	Jer. 10, 19.
אֹרְרֶיךָ	יעבדוך עמים	Gen. 27, 26.
וְאֹרְרֶיךָ	כרע שכב כארי	Num. 24, 9.
אָבוּס	טוב ארוחת ירק	Prov. 15, 17.
וְאָבוּס	עמים באפי ואשכרם	Jes. 63, 6.
אֲבִישׁוּר	ושם אשת אבישור	1 Chr. 2, 29.
וַאֲבִישׁוּר	ויהיו בני אונם שמי	1 Chr. 2, 28.

בְּבַרְזֶל	ברזל בברזל יחד	Prov. 27, 17.
וּבְבַרְזֶל	ויאמר עליהם בנכסים רבים	Jos. 22, 8.
בְּרִשְׁעַת	לא בצדקתך ובישר לבבך	Deut. 9, 5.
וּבְרִשְׁעַת	אל תאמר בלבבך בהדף	Deut. 9, 4.
בְּרַחֲמֶיךָ	ואתה ברחמיך הרבים	Neh. 9, 19.
וּבְרַחֲמֶיךָ	הרבים לא עשיתם כלה	Neh. 9, 31.
בְּיֵין	דמשק סחרתך ברב	Ez. 27, 18.
וּבְיֵין	וישם דניאל על לבו	Dan. 1, 8.

Digitized by Google

בְּהֵעָלוֹת	והיה בהעלות	Jer. 37, 11.
וּבְהֵעָלוֹת	הענן מעל המשכן	Ex 40, 36.
בְּדַבְּרִי	הנה אנכי בא אליך בעב	Ex. 19, 9.
וּבְדַבְּרִי	אותך אפתח את פיך	Ez. 3, 26.
בֵּרְכוּ	וביום הרביעי נקהלו	2 Chr. 20, 26.
וּבֵרְכוּ	ויהי כי הקיפו ימי המשתה	Job. 1, 5.
בֵּרֵךְ	כי הלל רשע על תאות	Ps. 10, 3.
וּבֵרֵךְ	הנה ברך לקחתי	Num. 23, 20.
בְּרוּכָה	ויאמר ברוכה את לה' בתי	Ruth 3, 10.
וּבְרוּכָה	וברוך טעמך וברוכה את	1 S. 25, 33.
בְצָרָה	יקראני ואענהו עמו אנכי	Ps. 91, 15.
וּבְצָרָה	ותבאתה מרבה למלכים	Neh. 9, 37.
בְּמִשְׁפְּטֵיהֶם	ובאו עליך חצן רכב	Ez. 23, 24.
וּבְמִשְׁפְּטֵיהֶם	המלך יתאבל ונשיא	Ez. 7, 27.
בְּגָזֵל	נפש כי תחטא ומעלה	Lev. 5, 21.
וּבְגָזֵל	אל תבטחו בעשק ובגזל	Ps. 62, 11.
בְּחָנוּנִי	אשר נסוני אבותיכם	Ps. 95, 9.
וּבְחָנוּנִי	הביאו את כל המעשר	Mal. 3, 10.
בְּתוֹכְחוֹת	ועשיתי בם נקמות גדלות	Ez. 25, 17.
וּבְתוֹכְחוֹת	והיתה חרפה וגדופה	Ez. 5, 15.
בְּקָרְבָתָם	וידבר ה' אל משה אחרי	Lev. 16, 1.
וּבְקָרְבָתָם	בבאם אל אהל מועד	Ex. 40, 32.
בְקַשְׁתִּי	כי לא בקשתי אבטח	Ps. 44, 7.
וּבְקַשְׁתִּי	ואני נתתי לך שכם	Gen. 48, 22.
בִּשְׁפָטִים	ולא ישמע אליכם פרעה	Ex. 7, 4.
וּבִשְׁפָטִים	לכן אמר לבני ישראל אני ה'	Ex. 6, 6.

גְּלְתָה	ואיש אשר ישכב את	Lev. 20, 18.
וְגִלְּתָה	כי הנה ה' יצא ממקומו	Jes. 26, 21.
גְנֻבְתִי	טרפה לא הבאתי אליך	Gen. 31, 39.
וּגְנֻבְתִי	אנכי אחטנה	Gen. 31, 39.
גֹּאֲלִי	ואני ידעתי גאלי חי	Job, 19, 25.
וְגֹאֲלִי	יהיו לרצון אמרי פי	Ps. 19, 15.
גָּזֵל	אביו כי עשק עשק	Ez. 18, 18.
וְגָזֵל	אם עשק רש וגזל	Koh. 5, 7.
גִּבּוֹרָיו	וישמע המלך יהויקם	Jer. 26, 21.
וְגִבּוֹרָיו	ויועץ עם שריו וגבוריו	2 Chr. 32, 3.

דָּמֵה	עד שיפוח היום ונסו	Cant. 2, 17.
וּדְמֵה	ברח דודי ודמה לך	Cant. 8, 14.
דָּשֵׁן	ונתן מטר זרעך אשר תזרע	Jes. 30, 23.
וְדָשֵׁן	כי אביאנו אל האדמה	Deut. 31, 20.
דְחוּפִים	הרצים יצאו דחופים	Est. 3, 15.
וּדְחוּפִים	הרצים רכבי הרכש	Est. 8, 14.

הִקְרִיבָה	מים שאל חלב נתנה	Jud. 5, 25.
וְהִקְרִיבָה	ואם נפש אחת תחטא	Num. 15, 27.
הַכְּשָׂבִים	ואם מן הצאן קרבנו	Lev. 1, 10.
וְהַכְּשָׂבִים	הפריד יעקב ויתן	Gen. 30, 40.
הוֹרִד	ויקצץ המלך אחז	2 Reg. 16, 17.
וְהוֹרִיד	לכן כה אמר אדני ה' צר	Am. 3, 11.
הָאֲנָפָה	ואת החסידה האנפה	Lev. 11, 19.
וְהָאֲנָפָה	והחסידה והאנפה· דמ"ת	Deut. 14, 18.
הֵיךְ	ויירא דויד את האלהים · דד"ה	1 Chr. 13, 12.
וְהֵיךְ	יוכל עבד אדני זה לדבר	Dan. 10, 17.
הַכּוּ	ויצו אבשלום את נעריו	2 S. 13, 28.
וְהַכּוּ	ולאלה אמר באזני	Ez. 9, 5.
הִטַּהֲרוּ	כי הטהרו הכהנים והלוים	Esr. 6, 20.
וְהִטַּהֲרוּ	ויאמר יעקב אל ביתו	Gen. 35, 2.
הָעֹרְבִים	והיה מהנחל תשתה	1 Reg. 17, 4.
וְהָעֹרְבִים	מביאים לו לחם ובשר	1 Reg. 17, 6.
הַיַּלְדָּה	ויאמר שכם אל חמור	Gen. 34, 4.
וְהַיַּלְדָּה	ואל עמי ידו גורל ויתנו	Joel 4, 3.
הַגַּרְזֶן	היתפאר הגרזן על החוצב בו	Jes. 10, 15.
וְהַגַּרְזֶן	והבית בהבנתו אבן	1 Reg. 6, 7.
הֶגֶה	כי כל ימינו פנו בעברתך	Ps. 90, 9.
וְהֶגֶה	שמעו שמוע ברגז קלו	Job. 37, 2.
הַיְשָׁרָה	שמעו נא זאת ראשי העם	Micha 3, 9.
וְהַיְשָׁרָה	גם אנכי חלילה לי מחטא	1 S. 12, 23.
הַבִּיט	הוי משקה רעהו מספח	Hab. 2, 15.
וְהַבִּיט	טהור עינים מראות רע	Hab. 1, 13.
הוֹרֵתִךָ	בדרך חכמה הורתיך	Prov. 4, 11.
וְהוֹרֵתִיךָ	ועתה לך ואנכי אהיה	Ex. 4, 12.
הַשִּׂיגָה	או דדו או בן דדו	Lev. 25, 49.
וְהִשִּׂיגָה	ואיש כי לא יהי' לו גואל	Lev. 25, 26.

Digitized by Google

Jud. 6, 15.	הַדַּל	ויאמר אליו בי אדני
Ex. 30, 15.	וְהַדַּל	העשיר לא ירבה
1 Chr. 15, 18.	הַמִּשְׁנִים	עמהם אחיהם המשנים
1 S. 15, 9.	וְהַמִּשְׁנִים	ויחמול שאול והעם
Nah. 3, 14.	הַחֲזִיקִי	מי מצור שאבי לך
Gen. 21, 18.	וְהַחֲזִיקִי	קומי שאי את הנער
Gen. 40, 14.	זְכַרְתַּנִי	כי אם זכרתני אתך
1 S. 1, 11.	וּזְכַרְתַּנִי	ותדר נדר ותאמר
Deut. 21, 20.	זוֹלֵל	ואמרו אל זקני עירו
Prov. 23, 21.	וְזוֹלֵל	כי סובא זולל יורש
Ps. 146, 8.	זֹקֵף	ה׳ פוקח עורים
Ps. 145, 14.	וְזוֹקֵף	סומך ה׳ לכל הנופלים
Jes. 33, 2.	זְרֹעָם	ה׳ חננו לך קוינו
Ps. 44, 4.	וּזְרוֹעָם	כי לא בחרבם יירשו ארץ
Jes. 33, 23.	חֻלַּק	נטשו חבליך
Zach. 14, 1.	וְחֻלַּק	הנה יום בא לה׳
Gen. 33, 11.	חַנַּנִי	קח נא את ברכתי
2 S. 12, 22.	יְחָנַּנִי	ויאמר בעוד הילד חי · כ״כ
Dan. 6, 24.	חֲבָל	בארין מלכא שגיא טאב
Dan. 3, 25.	וַחֲבָל	ענה מלכא ואמר הא אנה
Deut. 16, 9.	חֶרְמֵשׁ	שבעה שבעת תספר לך
Deut. 23, 26.	וְחֶרְמֵשׁ	כי תבא בקמת רעך
Joel, 2, 17.	חוּפָּה	בין האולם ולמזבח
Neh. 13, 22.	וְחוּפָה	ואמרה ללוים אשר יהיו
Jes. 5, 18.	חַטָּאָה	הוי משכי העון בחבלי
Ex. 34, 7.	וְחַטָּאָה	נצר חסד לאלפים
Thr. 5, 17.	חָשְׁכוּ	על זה היה דוה לבנו
Koh. 12, 3.	וְחָשְׁכוּ	ביום שיזעו שומרי
Ex. 39, 4.	חֹבָר	כתפות עשו לו חברות
Ex. 28, 7.	וְחֻבָּר	שתי כתפת חברות
Jes. 41, 6.	חֲזַק (קמץ)	איש את רעהו יעזרו
Dan. 10, 19.	וַחֲזָק	ויאמר אלי אל תירא איש
Ez. 21, 15.	טְבֹחַ	למען טבח טבח
Gen. 43, 16.	וּטְבֹחַ	וירא יוסף אתם את בנימין
Jes. 44, 18.	טַח	לא ידעו ולא יבינו כי

Lev. 14, 42.	וְטָח	ולקחו אבנים אחרות
Prov. 20, 9.	טִהַרְתִּי	מי יאמר זכיתי לבי
2 Reg. 5, 12.	וְטָהָרְתִּי	הלא טוב אבנה· כתיב כן
Jer. 5, 31.	יִרְדּוּ	הנביאים נבאו בבעל
Gen. 1, 26.	וְיִרְדּוּ	ויאמר אלהים נעשה אדם
Hos. 6, 1.	יַךְ	לכו ונשובה אל ה׳
Hos. 14, 6.	וְיַךְ	אהיה כטל לישראל
Gen. 31, 51.	יָרִיתִי	ויאמר לבן ליעקב הנה
Jos. 18, 6.	וְיָרִיתִי	ואתם תכתבו את הארץ
Jer. 50, 20.	יְבֻקַּשׁ	בימים ההם ובעת ההיא
Est. 2, 23.	וַיְבֻקַּשׁ	הדבר וימצא ויתלו
Ps. 47, 4.	יַדְבֵּר	עמים תחתנו
Ps. 18, 48.	וַיַּדְבֵּר	האל הנותן נקמות לי
Jes. 17, 4.	יִדַּל	והיה ביום ההוא ידל
Jud. 6, 6.	וַיִּדַּל	ישראל מאד מפני מדין
Gen. 6, 3.	יָדוֹן	ויאמר ה׳ לא ידון רוחי
Neh. 3, 7.	וְיָדוֹן	ועל ידם החזיק מלטיה
Ps. 91, 1.	יִתְלוֹנָן	ישב בסתר עליון
Job 39, 28.	וְיִתְלוֹנָן	סלע ישכן ויתלונן
Jes. 10, 15.	יִתְגַּדֵּל	היתפאר הגרזן על
Dan. 11, 36.	וְיִתְגַּדֵּל	ועשה כרצנו המלך
Jud. 20, 16.	יַחֲטִא	מכל העם הזה שבע מאות
2 Reg. 21, 11.	וַיַּחֲטִא	יען אשר עשה מנשה
1 Chr. 3, 20.	יוּשַׁב	וחשבה ואהל וברכיהו
Ex. 10, 8.	וַיּוּשַׁב	את משה ואת אהרן
Job. 20, 28.	יִגֶל	יבול ביתו נגרות
Job. 36, 15.	וַיִּגֶל	אזנם למוסר ויאמר
Ex. 21, 18.	יְרִיבֻן	וכי יריבן אנשים
Jud. 8, 1.	וַיְרִיבוּן	ויאמר אליו איש אפרים
Jos. 21, 16.	יֻטָּה	ואת עין ואת מגרשה
Jos. 15, 55.	וְיוּטָּה	מעון כרמל וזיף ויוטה
Jes. 27, 11.	יְחֻנֶּנּוּ	ביבש קצירה תשברנה
Job 33, 24.	וַיְחֻנֶּנּוּ	ויאמר פדעהו מרדת שחת
Deut. 32, 8.	יַצֵּב	בהנחל עליון גוים
Prov. 15, 25.	וְיַצֵּב	בית גאים יסח ה׳
Ps. 107, 27.	יָחֹגּוּ	וינועו כשכור
Ex. 5, 1.	וַיָּחֹגּוּ	ואחר באו משה ואהרן

יִחַד	הלילה ההוא יקחהו אפל	Job 3, 6.
וַיִּחַדְּ	יתרו על כל הטובה	Ex. 18, 9.
יוֹעָשׁ	ועל הזתים והשקמים	1 Chr. 27, 28.
וְיוֹעָשׁ	ובני בכר זמירה ויועש	1 Chr. 7, 8.
יִשָּׁאֲרוּ	וידעו הגרם אשר ישארו	Ez. 36, 36.
וַיִּשָּׁאֲרוּ	שני אנשים במחנה	Num. 11, 26.
יַשֵּׁב	ישלח דברו וימסם	Ps. 147, 18.
וַיַּשֵּׁב	וירד העיט על הפגרים	Gen. 15, 11.
יְבוֹאוּנִי	רחמיך ואחיה	Ps. 119, 77.
וִיבֹאֻנִי	חסדך ה׳ תשועתך	Ps. 119, 41.
יָעֲטוֹהִי	כל קבל די מן קדם מלכא	Esr. 7. 14.
וְיָעֲטוֹהִי	ולהיבלא כסף ודהב	Esr. 7. 15.

כֻּפַּר	ואכלו אותם אשר כפר	Ex. 29, 33.
וְכֻפַּר	בריתכם את מות	Jes. 28, 18.
כְּתוֹת	ושברה כשבר נבל יוצרים	Jes. 30, 14.
וְכָתוּת	ומעוך וכתות ונתוק	Lev. 22, 24.
כַכָּסֶף	אם תבקשנה ככסף	Prov. 2, 4.
וְכַכָּסֶף	וישב מצרף ומטהר	Mal. 3, 3.
כְּכֹחִי	עודני היום חזק	Jos. 14, 11.
וּכְכֹחִי	כאשר·ב׳ בפסוק	Jos. 14, 11.
כַּמִּנְחָה	וכפר עליו הכהן על	Lev. 5, 13.
וְכַמִּנְחָה	בשביעי בחמשה עשר	Ez. 45, 25.
כְּבַד	ויאמר משה אל ה׳	Ex. 4, 10.
וּכְבַד	כי ארוני·ב׳ בפסוק	Ex. 4, 10.
כּוֹסִי	תערך לפני שלחן	Ps. 23, 5.
וְכוֹסִי	ה׳ מנת חלקי וכוסי	Ps. 16, 5.
כִּסֵּיתִי	כה אמר ה׳ ארני ביום	Ez. 31, 15.
וְכִסֵּיתִי	בכבותך שמים	Ez. 32, 7.
כִּסִּיתוֹ	תהום כלבוש כסיתו	Ps. 104, 6.
וְכִסִּיתוֹ	הלא פרס לרעב לחמך	Jes. 58, 7.
כָּרוֹת	דברו דברים אלות שוא	Hos. 10, 4.
וְכָרוֹת	ומצאת את לבבו נאמן	Neh. 9, 8.
כַּכַּלָּה	שאי סביב עיניך וראי	Jes. 49, 18.
וְכַכַּלָּה	שוש אשיש בה׳	Jes. 61, 10.
כְּשֹׁכֵב	והיית כשוכב בלב ים	Prov. 23, 34.
וּכְשֹׁכֵב	בראש חבל·ב׳ בפסוק	Prov. 23, 34.
כְּשׁוּב	ואשיבה כל העם אליך	2 S. 17, 3.
וּכְשׁוּב	דוד מהכות את הפלשתי	1 S. 17, 56.
כְּרַחֲמֶיךָ	וכנות להם ישובו לעשות	Neh. 9, 28.
וּכְרַחֲמֶיךָ	ותתנם ביד צריהם	Neh. 9, 27.

לַחֹשֶׁךְ	קץ שם לחשך	Job. 28, 3.
וְלַחֹשֶׁךְ	ויקרא אלהים לאור יום	Gen. 1, 5.
לָקַחַת	שחד לקחו בך למען	Ez. 22, 12.
וְלָקַחַתְּ	בידך עשרה לחם	1 Reg. 14, 3.
לְמַסַּע	ויאמר ה׳ אלי קום לך	Deut. 10, 11.
וּלְמַסַּע	עשה לך שתי חצוצרות	Num. 10, 2.
לַטָּהֹר	והבדלתם בין הבהמה	Lev. 20, 25.
וְלַטָּהוֹר	הכל כאשר לכל מקרה	Koh. 9, 2.
לַחַטָּאת	והביא אותם אל הכהן	Lev. 5, 8.
וְלַחַטָּאת	ואת התורה לעלה	Lev. 7, 37.
לְחַיּוֹת	גם מעוף השמים	Gen. 7, 3.
וּלְהַחֲיוֹת	ותחללנה אתי אל עמי	Ez. 13, 19.
לְהַחֲיוֹתָם	ויעש להם יהושע שלום	Jos. 9, 15.
וּלְחַיּוֹתָם	להציל ממות נפשם	Ps. 33, 19.
לֵצִים	אשרי האיש אשר	Ps. 1, 1.
וְלֵצִים	עד מתי פתים תאהבו	Prov. 1, 22.
לְמָעוֹז	טוב ה׳ למעוז ביום צרה	Neh. 1, 7.
וּלְמָעוֹז	ואני בשנת אחת לדריוש	Dan. 11, 1.
לְהַצִּיב	ויך דויד את הדרעזר·דר״ה	1 Chr. 18, 3.
וּלְהַצִּיב	והיתה הפצירה פים	1 S. 13, 21.
לִבְנֶה	ויקח לו יעקב מקל לבנה	Gen. 30, 37.
וְלִבְנֶה	על ראשי ההרים	Hos. 4, 13.
לִדְבָרוֹ	וימאסו בארץ חמדה	Ps. 106, 24.
וְלִדְבָרוֹ	קויתי ה׳ קותה נפשי	Ps. 130, 4.
לַשְּׂעִירִם	ולא יזבחו עוד את זבחיהם	Lev. 17, 7.
וְלַשְּׂעִירִים	ויעמד לו כהנים לבמות	2 Chr. 11, 15.
לָעֲגָלִים	ויעש ירבעם חג	1 Reg. 12, 32.
וְלָעֲגָלִים	ויעמד לו כהנים לבמות	2 Chr. 11, 15.
לַיּוֹצֵא	ובעתים ההם אין שלום	2 Chr. 15, 5.
וְלַיּוֹצֵא	כי לפני הימים ההם	Zach. 8, 10.

מַלְאוּ	הגידו ביהודה ובירושלם	Jer. 4, 5.
וּמַלְאוּ פת׳	ויאמר אליהם טמאו	Ez. 9, 7.

מְלָאוּהָ	אשר צוית ביד עבדיך	Esr. 9, 11.
וּמְלָאוּהָ	והערים יהרסו וכל חלקה	2 Reg. 3, 25.
מִגָּרְנְךָ	חג הסכת תעשה לך	Deut. 16, 13.
וּמִגָּרְנְךָ	העניק תעניק לו מצאנך	Deut. 15, 14.
מֵרַע	מקשיב על שפת און	Prov. 17, 4.
וּמֵרַע	על כן על בחוריו	Jes. 9, 16.
מֵישַׁע	ובני כלב אחי ירחמאל	1 Chr. 2, 42.
וּמֵישַׁע	מלך מואב היה נקד	2 Reg. 3, 4.
מָךְ	ואם מך הוא מערכך	Lev. 27, 8.
וּמָךְ	וכי תשיג יד גר ותושב	Lev. 25, 47.
מְעָרָה	ויבא אל גדרות הצאן	1 S. 24, 4.
וּמְעָרָה	מתימן כל ארץ הכנעני	Jos. 13, 4.
מָצִית	התעוררי התעוררי	Jes. 51, 17.
וּמָצִית	ושתית אותה ומצית	Ez. 23, 34.
מָקוֹר	ביום ההוא יהיה מקור	Zach. 13, 1.
וּמָקוֹר	מעין נרפש ומקור	Prov. 25, 26.
מָכֹר	לא תאכלו כל נבלה	Deut. 14, 21.
וּמָכֹר	והיה אם לא חפצת בה	Deut. 21, 14.
מְמַהֵר	וקרבתי אליכם למשפט	Mal. 3, 5.
וּמְמַהֵר	ועל השנות החלום	Gen. 41, 32.
מַמְלַכְתִּי	ויקרא אבימלך לאברהם	Gen, 20, 9.
וּמִמַּלַכְתִּי	וישמע דוד מאחרי כן	2 S. 3, 28.
מִמַּמְלָכָה	ויתהלכו מגוי אל גוי·דתהי׳	Ps. 105, 13.
וּמִמַּמְלָכָה	ויתהלכו מגוי·דד״ה	1 Chr. 16, 20.
מִמִּשְׁכַּן	כי מעלו אבותינו ועשו	2 Chr. 29, 6.
וּמִמִּשְׁכָּן	כי לא ישבתי בבית·דד״ה	1 Chr. 17, 5.
מִמְּנַשֶּׁה	בלכתו אל צקלג נפלו	1 Chr. 12, 20.
וּמִמְּנַשֶּׁה	נפלו על דויד בבאו	1 Chr. 12, 19.
מִמָּטָר	וכאור בקר יזרח שמש	2 S. 23, 4.
וּמִמָּטָר	וסכה תהיה לצל יומם	Jes. 4, 6.
מִמִּשְׁפַּחְתָּם	וישלחו בני דן ממשפחתם	Jud. 18, 2.
וּמִמִּשְׁפַּחְתָּם	וגם מבני התושבים	Lev. 25, 45.
מֹידָע	ולנעמי מידע לאישה	Ruth 2, 1.
וּמוֹדָע	אמר לחכמה אחתי את	Prov. 7, 4.

נְשָׂאתַנִי	מפני זעמך וקצפך	Ps. 102, 11.
וּנְשָׂאתַנִי	ושכבתי עם אבתי	Gen. 47, 30.
נִרְצָה	דברו על לב ירושלם	Jes. 40, 2.
וְנִרְצָה	וסמך ידו על ראש	Lev. 1, 4.
נִיחוֹחִין	די להון מהקרבין	Esr. 6, 10.
וְנִיחֹחִין	באדין מלכא נבוכדנצר	Dan. 2, 46.
נִדְמֶה	שמרון מלכה כקצף	Hos. 10, 7.
וְנִדְמֶה	ואל מי תדמיוני ותשוו	Jes. 46, 5.
נִחַמְתָּנִי	והאמר אמצא חן בעיניך	Ruth 2, 13.
וְנִחַמְתָּנִי	עשה עמי אות לטובה	Ps. 86, 17.
נִפְלוּ	ונשמדו במות און	Hos. 10, 8.
וְנִפְלוּ	שתו ושכרו וקיו	Jer. 25, 27.
נְשַׁמָּה	תהי טירתם נשמה	Ps. 69, 26.
וּנְשַׁמָּה	נתת את ארץ	Ez. 32, 15.
נַמְלִךְ	וישלח אשר על הבית	2 Reg. 10, 5.
וְנַמְלִיךְ	נעלה ביהודה ונקיצנה	Jes. 7, 6.
נִסְעָה	ויאמר נסעה ונלכה	Gen. 33, 12.
וַנִּסְעָה	מנהר אהוא בשנים	Esr. 8, 31.
נְתַנּוּךָ	ויהי בדברו אליו ויאמר	2 Chr. 25, 16.
וּנְתַנּוּךָ	ויאמרו אליו לא כי אסר	Jud. 15, 13.
נוֹשָׁע קמץ	אין המלך נושע ברב חיל	Ps. 33, 16.
וְנוֹשָׁע	גילי מאד בת ציון	Zach. 9, 9.
נֶבֶל	גם אני אודך בכלי נבל	Ps. 71, 22.
וָנֶבֶל	והיה כנור ונבל	Jes. 5, 12.
נְכֹחָה	ולא ידעו עשות נכוחה	Am. 3, 10.
וּנְכֹחָה	והסג אחור משפט	Jes. 59, 14.
נְסַבָּה	בן אדם יען אשר אמרה	Ez. 26, 2.
וְנָסֵבָּה	את ארון אלהינו אלינו	1 Chr. 13, 3.
נֹבַח	ונבח הלך וילכד	Num. 32, 42.
וְנֹבַח	את קנת·ב׳ בפסוק	Num. 32, 42.

סָפַר	ויך לב דוד אתו אחרי כן	2 S. 24, 10.
וְסָפַר	וכי יטהר הזב מזובו	Lev. 15, 13.
סִתְרִי	ומגני אתה	Ps. 119, 114.
וְסִתְרִי	ובני עזיאל מישאל	Ex. 6, 22.
שִׂרְיֹן	צידונים יקראו לחרמון	Deut. 3, 9.
וְשִׂרְיוֹן	וירקידם כמו עגל	Ps. 29, 6.
סִסְמָי	ואלעשה הוליד את	1 Chr. 2, 40.
וְסִסְמָי	וססמי·ב׳ בפסוק	1 Chr. 2, 40.
שִׂמְּחָם	ויזבחו ביום ההוא	Neh. 12, 43.
וְשָׂמַח	והיו כגבור אפרים	Zach. 10, 7.

עֵרֶךְ	ויערך עליו ערך לחם	Ex. 40, 23.
וְעֵרֶךְ	ויאמר לו מיכה שבה	Jud. 17, 10.
עֵינֵיכֶם	ולאלה אמר באזני	Ez. 9, 5.
וְעֵינְכֶם	אל תחס על כליכם	Gen. 45, 20.
עֵדֵיהֶם	כל הגוים נקבצו יחדו	Jes. 43, 9.
וְעֵדֵיהֶם	יצרי פסל כלם תהו	Jes. 44, 9.
עַיִר	גילי מאד בת ציון הריעי	Zach. 9, 9.
וְעַיִר	ואיש נבוב ילבב ועיר	Job. 11, 12.
עַיָּה	ואחזתם ומשבותם	1 Chr. 7, 28.
וְעַיָּה	ובני בנימין מגבע מכמש	Neh. 11, 31.
עֹשֵׂה	כה אמר ה׳ עשה	Jer. 33, 2.
וְעֹשָׂהּ	כי כה אמר ה׳ בורא השמ׳	Jes. 45, 18.
עֲשִׂיתָם	וברחמיך הרבים לא	Neh. 9, 31,
וַעֲשִׂיתָם	ויאמר ה׳ אל משה	Ex. 4, 21.
עָגוּר	כסוס עגור כן אצפצף	Jes. 38, 14.
וְעָגוּר	גם חסידה בשמים	Jer. 8, 7.
עֲפָרוֹת	עד לא עשה ארץ וחוצות	Prov. 8, 26.
וְעַפְרֹת	מקום ספיר אבניה	Job. 28, 6.
עָזֹב	כי תראה חמור שנאך	Ex. 23, 5.
וְעָזוֹב	כי גם אילת בשדה ילדה	Jer. 14, 5.
עֲנִיתָם	ה׳ אלהינו אתה עניתם	Ps. 99, 8.
וַעֲנִיתָם	וידברו אליו לאמר אם·דמל׳	1 Reg. 12, 7.

פָּתְחָה	פיה פתחה בחכמה ותורת	Prov. 31, 26.
וּפָתְחָה	והי׳ אם שלום תענך	Deut. 20, 11.
פָּרָה	זאת חקת התורה	Num. 19, 2.
וּפָרָה	ודב תרעינה יחדו	Jes. 11, 7.
פִּשְׁרָא	דנה חלמא חזית אנה	Dan. 4, 15.
וּפִשְׁרֵא	אדין דניאל די שמה·תנ׳דפ׳	Dan. 4, 16.
פְּלַטְיָהוּ	ותשא אתי רוח ותבא	Ez. 11, 1.
וּפְלַטְיָהוּ	ויהי כהנבאי ופלטיהו	Ez. 11, 13.

צֶרֶת	ובני חלאה צרת	1 Chr. 4, 7.
וְצֶרֶת	וקריתים ושבמה וצרת	Jos. 13, 19.
צְמָרַיִם	ויקם אביה מעל להר	2 Chr. 13, 4.
וּצְמָרַיִם	ובית הערבה	Jos. 18, 22.

קַשְׁתִּי	את קשתי נתתי בענן	Gen. 9, 13.
וְקַשְׁתִּי	כבודי חדש עמדי	Job. 29, 20.
קָלוּי	ואם תקריב מנחת	Lev. 2, 14.
וְקָלוּי	ויאכלו מעבור הארץ	Jos. 5, 11.
קֶטֶב	הנה חזק ואמץ לאדני	Jes. 28, 2.
וְקֶטֶב	מזי רעב ולחמי רשף	Deut. 32, 24.
קָרְבָה*)	שנת השמטה	Deut. 15, 9.
וְקָרְבָה	אשת האחד	Deut. 25, 11.
קוֹבַע	וילבש שאול את דוד	1 S. 17, 38.
וְקוֹבַע	ובאו עליך הצן רכב	Ez. 23, 24.

רק	תעבוני רחקו מני	Job. 30, 10.
וָרֹק	גוי נתתי למכים	Jes. 50, 6.
רִחַק	ויאמר ה׳ יען כי נגש	Jes. 29, 13.
וְרִחַק	ה׳ את האדם	Jes. 6, 12.
רַקָּה**)	והעמידה על גחליה רקה	Ez. 24, 11.
וְרֵקָה	והיה כאשר יחלם הרעב	Jes. 29, 8.
רֶוַח	כי אם החרש תחרישי	Est. 4, 14.
וְרֶוַח	ויתן ביד עבדיו	Gen. 32, 16.
רְמִיו	חזה הוית עד די כרסון	Dan. 7, 9.
וּרְמִיו	באדין גבריא	Dan. 3, 21.
רְמוֹ	ואמר מלכא היתיו	Dan. 6, 25.
וּרְמוֹ	באדין מלכא אמר והיתיו	Dan. 6, 17.
רוֹמֵי	בני אפרים נשקי רומי	Ps. 78, 9.
וְרֹמֵה	מקול פרש ורמה קשת	Jer. 4, 29.
רְצִיתָם	כי לא בחרבם ירשו	Ps. 44, 4.
וּרְצִיתָם	וידברו אליו לאמור·דד״ה	2 Chr. 10, 7.
רִוְּתָה	כי רותה בשמים חרבי	Jes. 34, 5.
וְרִוְּתָה	וירדו ראמים עמם	Jes. 34, 7.
רְפָאתִים	ואנכי תרגלתי לאפרים	Hos. 11, 3.
וּרְפָאתִים	הנני מעלה לה ארכה	Jer. 33, 6.

שָׁר	שגיון לדוד אשר שר	Ps. 7, 1.
וְשָׁר	מעדה בגד ביום קרה	Prov. 25, 20.
שָׁפַךְ	ולא תחניפו את הארץ	Num. 35, 33.
וְשָׁפֵךְ	והצרתי לאדם והלכו	Zeph. 1, 7.

*) Hinzugefügt vom Schreiber des Manuscripts.
**) Hinzugefügt von einem Spätern.

שַׁתִּי	ואני קרבת אלהים לי	Ps. 73, 28.
וְשַׁתִּי	את גבלך מים סוף	Ex. 23, 31.
שַׁעֲרוּרָה	ובנבאי ירושלם ראיתי	Jer. 23, 14.
וְשַׁעֲרוּרָה	שמה ושערורה	Jer. 5, 30.
שְׁנִים	צהר תעשה לתבה	Gen. 6, 16.
וּשְׁנִים	כל הפקדים למחנה	Num. 2, 16.
שַׁעֲרַיִם	ויקמו אנשי ישראל ויהודה	1 S. 17, 52.
וְשַׁעֲרַיִם	ועדיתים והגדרה	Jos. 15, 36.
שְׁכֵנָיו	פנו וסעו לכם ובאו	Deut. 1, 7.
וּשְׁכֵנָיו	כי אני חשפתי את עשו	Jer. 49, 10.

תִּבָּהֵל	אל תבהל מפניו תלך	Koh. 8, 3.
וַתִּבָּהֵל	כי עתה תבוא אליך ותלא	Job. 4, 5.
תְּעַר	כי אליך ה׳ אדני עיני	Ps. 141, 8.
וַתְּעַר	ותמהר ותער כדה	Gen. 24, 20.
תּוֹתַר	פחז כמים אל תותר	Gen. 49, 4.
וַתֹּתַר	ויאמר לה בעז לעת	Ruth 2, 14.
תֵּרַד	פלגי מים תרד עיני	Thr. 3, 48.
וְתֵרַד	ואם לא תשמעוה	Jer. 13, 17.
תּוֹרִדֵם	ואתה אלהים תורדם	Ps. 55, 24.
וַתּוֹרִדֵם	בחבל בעד החלון	Jos. 2, 15.
תֵּרֶא	אשקלון ותירא	Zach. 9, 5.
וְתֵרֶא	איבתי ותכסה בושה	Micha 7, 10.
תַאֲמִנוּ	וראש אפרים שמרון	Jes. 7, 9.
וְתֵאָמֵנוּ	וישכימו בבקר ויצאו	2 Chr. 20, 20.
תַּגְדֵּל	ואל תרא אחיך	Obad. 1, 12.
וַתַּגְדֵּל	הנה נא מצא עבדך חן	Gen. 19, 19.
תַּפֵּל	ויאמר המלך להמן	Est. 6, 10.
וַתַּפֵּל	ותגדל עד צבא השמים	Dan. 8, 10.
תִּשָּׁמַע	וזעקה מבתיהם	Jer. 18, 22.
וַתִּשָּׁמַע	ויזבחו ביום ההוא זבחים	Neh. 12, 43.
תִּהֲלַךְ	שתו בשמים פיהם	Ps. 73, 9.
וַתִּהֲלַךְ	ויט משה את ידו	Ex. 9, 23.
תָּרִיץ	יאתיו חשמנים מני	Ps. 68, 32.
וַתָּרֶץ	ותשלך אשה אחת	Jud. 9, 53.
תָרוּץ	בלכתך לא יצר צעדך	Prov. 4, 12.
וְתָרֻץ	עד אשר לא ירחק׳ כן כתיב	Koh. 12, 6.
תֻּפַר	גם בריתי תפר את דוד	Jer. 33, 21.
וַתֻּפַר	ביום ההוא וידעו כן	Zach. 11, 11.
תוֹפַע	היום ההוא יהי חשך	Job. 3, 4.
וַתֹּפַע	ארץ עיפתה כמו אפל	Job. 10, 22.
תָּשׁוּרִי	אתי מלבנון כלה	Cant. 4, 8.
וַתָּשֻׁרִי	למלך בשמן והרבי	Jes. 57, 9.
תִּהְיִי	ואמר אליה ימים רבים	Hos. 3, 3.
וַתִּהְיִי	ואעבר עליך ואראך	Ez. 16, 8.
תֶּמֶס	כמו שבלול תמס	Ps. 58, 9.
וַתֶּמֶס	בתוכחות על עון יסרת	Ps. 39, 12.
תַּעֲצְרֵנִי	ויאמר מלאך ה׳ אל מנוח	Jud. 13, 16.
וַתַּעֲלֶנָה	וצפיר העזים הגדיל	Dan. 8, 8.
תַּעֲלֹזְנָה	אל תגידו בגת	2 S. 1, 20.
וְתַעֲלֹזְנָה	כליותי בדבר שפתיך	Prov. 23, 16.
תְּבֹאֶינָה	תובלנה בשמחות וגיל	Ps. 45, 16.
וּתְבוֹאֶינָה	קראו למקוננות	Jer. 9, 17.
תַגִּישׁוּן	וכי תגישון עור לזבח׳ קר׳ דפ׳	Mal. 1, 8.
וַתַּגִּישׁוּן	המנדים ליום רע	Am. 6, 3.
תִּסָּגֵר	ויאמר ה׳ אל משה	Num. 12, 14.
וַתִּסָּגֵר	מרים מחוץ למחנה	Num. 12, 15.
תּוֹרַת	והארץ חנפה תחת	Jes. 25, 5.
וְתוֹרוֹת	ועל־הר סיני ירדת	Neh. 9, 13.

2.

א״ב מן חד וחד חד אֶל וחד עַל ולית דכמ׳ וסימניהון

Alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur ein Mal mit vorhergehendem אֶל und ein Mal mit vorhergehendem עַל vorkommen.

אֶל אֵם	כי עמד מלך בבל	Ez. 21, 26.
עַל אֵם	עצמו לי אלמנותיו	Jer. 15, 8.
אֶל אֵבֶל	לכן כה אמר ה׳ צבאות בכל רחבות	Amos 5, 16.
עַל אֵבֶל	ולא יפרסו להם על	Jer. 16, 7.
אֶל אָוֶן	השמר אל תפן	Job 36, 21.
עַל אָוֶן	על און פלט למו	Ps. 56, 8.

Jer. 28, 8.	אֶל אֲרָצוֹת	הנביאים אשר היו
Ez. 32, 9.	עַל אֲרָצוֹת	והכעסתי לב עמים
Neh. 2, 8.	אֶל אָסָף	ואגרת אל אסף
	עַל אָסָף	ואוציאה אותם אל
Esr. 8, 17.	אֶל אִדּוֹ	(ואוצאה אותם·תני׳דפס׳
Esr. 8, 17.	עַל אִדּוֹ	(הראש בכספיא·ב׳ בפ׳
Jes. 7, 10.	אֶל אָחָז	ויוסף ה׳ דבר אל
2 Reg. 16, 5.	עַל אָחָז	או יעלה רצין
Neh. 5, 5.	אֶל אַחֵינוּ	והנה אנחנו כבשים
Gen. 42, 21.	עַל אָחִינוּ	ויאמרו איש אל אחיו
Gen. 45, 17.	אֶל אַחֶיךָ	ויאמר פרעה אל
Gen. 48, 22.	עַל אַחֶיךָ	ואני נתתי לך
Jud. 21, 6.	אֶל בִּנְיָמִין	וינחמו בני ישראל
2 S. 4, 2.	עַל בִּנְיָמִן	ושני אנשים שרי גדודים
2 Reg. 10, 14.	אֶל בּוֹר	ויאמר תפשום חיים
Jes. 24, 22.	עַל בּוֹר	ואבפו אספה אסיר
Ez. 20, 18.	אֶל בְּנֵיהֶם	ואמר אל בניהם במדבר
Ps 90, 16.	עַל בְּנֵיהֶם	יראה אל עבדיך פעלך
Jos. 5, 3.	אֶל גִּבְעַת	ויעש לו יהושע
Jer. 31, 39.	עַל גִּבְעַת	ויצא עוד קוה המדה
1 Reg. 1, 33.	אֶל גִּחוֹן	ויאמר המלך להם
1 Reg. 1, 38.	עַל גִּחוֹן	וירד צדוק הכהן
Ez. 38, 2.	אֶל גּוֹג	בן אדם שים פניך
Ez. 39, 1.	עַל גּוֹג	ואתה בן אדם הנבא
Est. 3, 9.	אֶל גִּנְזֵי	אם על המלך טוב
Est. 4, 7.	עַל גִּנְזֵי	ויגד לו מרדכי את כל
Job. 38, 20.	אֶל גְּבוּלוֹ	כי תקחנו אל גבולו
Jos. 18, 5.	עַל גְּבוּלוֹ	והתחלקו אתה לשבעה
Ez. 41, 25.	אֶל דַּלְתוֹת	ועשויה אליהן אל
1 S. 21, 14.	עַל דַּלְתוֹת	וישנו את טעמו
Gen. 24, 20.	אֶל הַבְּאֵר	ותמהר ותער כדה
Ex. 2, 15.	עַל הַבְּאֵר	וישמע פרעה
Jer. 36, 23.	אֶל הָאָח	(ויהי כקרא יהודי
Jer. 36, 23.	עַל הָאָח	(שלש דלתות·ב׳ בפסוקא
2 Chr. 20, 24.	אֶל הֶהָמוֹן	ויהודה בא על המצפה
2 Chr. 14, 10.	עַל הֶהָמוֹן	ויקרא אסא אל
Ex. 21, 6.	אֶל הַדֶּלֶת	והגישו אדניו
Jud. 19, 22.	עַל הַדֶּלֶת	המה מיטיבים את

Gen. 30, 39.	אֶל הַמַּקְלוֹת	ויחמו הצאן
Gen. 30, 37.	עַל הַמַּקְלוֹת	ויקח לו יעקב
Ez. 40, 17.	אֶל הָרִצְפָּה	ויביאני אל החצר
2 Chr. 7, 3.	עַל הָרִצְפָּה	וכל בני ישראל ראים
1 Reg. 10, 7.	אֶל הַשְּׁמוּעָה	ולא האמנתי·דמלכי׳
2 Chr. 9, 6.	עַל הַשְּׁמוּעָה	וחבירו דד״ה
Jer. 29, 26.	אֶל הַמַּהְפֶּכֶת	ה׳ נתנך כהן תחת
Jer. 20, 2.	עַל הַמַּהְפֶּכֶת	ויכה פשחור את
1 S. 24, 23.	אֶל הַמְּצוּדָה	וישבע דוד לשאול
2 S. 5, 17.	עַל הַמְּצוּדָה	וישמעו פלשתים
1 S. 5, 4.	אֶל הַמִּפְתָּן	וישכימו בבקר
Zeph. 1, 9.	עַל הַמִּפְתָּן	ופקדתי על כל הדולג
Jer. 27, 13.	אֶל הַגּוֹי	למה תמותו אתה
Jer. 27, 8.	עַל הַגּוֹי	והיה הגוי והממלכה
Deut. 25, 1.	אֶל הַמִּשְׁפָּט	כי יהי׳ ריב
Jes. 28, 6.	עַל הַמִּשְׁפָּט	ולרוח משפט
Ex. 12, 22.	אֶל הַמַּשְׁקוֹף	ולקחתם אגדת
Ex. 12, 23.	עַל הַמַּשְׁקוֹף	ועבר ה׳ לנגף
Jer. 33, 26.	אֶל זֶרַע	גם זרע יעקוב
Lev. 11, 38.	עַל זֶרַע	וכי יתן מים
Jos. 13, 22.	אֶל חַלְלֵיהֶם	ואת בלעם בן בעור
Num. 31, 8.	עַל חַלְלֵיהֶם	ואת מלכי מדין
Ez. 3, 26.	אֶל חִכֵּךְ	ולשונך ארביק
Prov. 24, 13.	עַל חִכֶּךָ	אכל בני דבש
2 Reg. 8, 8.	אֶל חֲזָהאֵל	ויאמר המלך
2 Chr. 22, 5.	עַל חֲזָאֵל	גם בעצתם הלך
Jer. 31, 12.	אֶל טוּב	ובאו ורננו במרום
Hos. 10, 11.	עַל טוּב	ואפרים עגלה
1 S. 23, 24.	אֶל יָמִין	ויקומו וילכו זיפה
Zach. 4, 11.	עַל יְמִין	ואען ואמר אליו
Num. 14, 14.	אֶל יוֹשֵׁב	ואמרו אל יושב
Zach. 12, 10.	וְעַל יוֹשֵׁב	ושפכתי על בית דויד
Jer. 22, 18.	אֶל יְהוֹיָקִים	לכן כה אמר ה׳
Jer. 36, 30.	עַל יְהוֹיָקִים	לכן כה אמר ה׳
2 Chr. 30, 20.	אֶל יְחִזְקִיָּהוּ	וישמע ה׳ אל יחזקיהו
2 Chr. 32, 9.	עַל יְחִזְקִיָּהוּ	אחר זה שלח
Num. 18, 3.	אֶל כְּלֵי	ושמרו משמרתך
1 Chr. 9, 28.	עַל כְּלֵי	ומהם על כלי העבודה

אֶל לָשׁוֹן	ועבר הגבול אל	Jos. 18, 19.
עַל לְשׁוֹן	מרע מקשיב על	Prov. 17, 4.
אֶל לְבָבָם	והשיבו אל·דד"ה	2 Chr. 6, 37.
עַל לְבָבָם	ויתן שרי מלחמות	2 Chr. 32, 6.
אֶל לָכִישׁ	וחיל מלך בבל	Jer. 34, 7.
עַל לָכִישׁ	אחר זה שלח סנחריב	2 Chr. 32, 9.
אֶל לִבְּךָ	כי בפעם הזאת אני	Ex. 9, 14.
עַל לִבְּךָ	קשרם על לבך תמיד	Prov. 6, 21.
אֶל מִשְׁמַעְתּוֹ	מן השלשים נכבד·דשמו׳	2 S. 23, 23.
עַל מִשְׁמַעְתּוֹ	מן השלושים הנו·דד"ה	1 Chr. 11, 25.
אֶל מְדִינָה	וישלח ספרים·קדמ׳ דספ׳	Est. 1, 22.
עַל מְדִינָה	ויקראו ספרי·קדמ׳ דספ׳	Est. 3, 12.
אֶל מִקְדְּשֵׁי	עד אבוא אל מקדשי	Ps. 73, 17.
עַל מִקְדְּשֵׁי	בשנו כי שמענו	Jer. 51, 51.
אֶל מַלְאֲכֵי	ויאמר מלך בני עמון	Jud. 11, 13.
עַל מַלְאֲכֵי	וישלח שאול מלאכים	1 S. 19, 20.
אֶל מִצְחוֹ	וישלח דוד את ידו	1 S. 17, 49.
עַל מִצְחוֹ	והיה על מצח אהרן	Ex. 28, 38.
אֶל מִשְׁכַּן	כל הקרב הקרב	Num. 17, 28.
עַל מִשְׁכַּן	ואתה הפקד את	Num. 1, 50.
וְאֶל מַעֲשֵׂה	כי לא יבינו אל פעלת	Ps. 28, 5.
עַל מַעֲשֵׂה	ומתתיה מן הלוים הוא	1 Chr. 9, 31.
אֶל נַפְשִׁי	קרבה אל נפשי	Ps. 69, 19.
עַל נַפְשִׁי	ואת פעלת שטני	Ps. 109, 20.
אֶל נְבוֹ	למואב כה אמר	Jer. 48, 1.
עַל נְבוֹ	עלה הבית ודיבן	Jes. 15, 2.
אֶל סִיר	ויצא אחד אל השדה	2 Reg. 4, 39.
עַל סִיר	ויאמרו אלהם בני	Ex. 16, 3.
אֶל עֲגָלָה	וירכבו את ארון·דשמ׳	2 S. 6, 3.
עַל עֲגָלָה	וירכיבו את ארון האלהי׳ דד"ה	1 Chr. 13, 7.
אֶל עוֹשֵׂה	ויתנהו המלך ויהוידע	2 Chr. 24, 12.
עַל עֹשֵׂה	ויעמד ישוע בניו	Esr. 3, 9.
אֶל עָנִי	ואל זה אביט אל	Jes. 66, 2.
עַל עָנִי	יגזלו משוד יתום	Job. 24, 9.
אֶל עַמָּהּ	ותאמר הנה שבה	Ruth. 1, 15.
עַל עַמָּהּ	ואת פתשגן כתב	Est. 4, 8.
אֶל פָּח	עד ימהר צפור אל פח	Prov. 7, 23.

עַל פַּח	התפול צפור על פח	Am. 3, 5.
אֶל פַּחֲווֹת	ואבוא אל פחוות	Neh. 2, 9.
עַל פַּחֲווֹת	ואומר למלך אם על	Neh. 2, 7.
אֶל פְּקֻדַּת	ויהי בעת יביא	2 Chr. 24, 11.
עַל פְּקֻדַּת	לחברוני השביהו	1 Chr. 26, 30.
אֶל צִיּוֹן	כה אמר ה׳ שבתי	Zach. 8, 3.
עַל צִיּוֹן	ואני נסכתי מלכי	Ps. 2, 6.
אֶל צָפוֹן	הולך אל דרום	Koh. 1, 6.
עַל צָפוֹן	ויט ידו על צפון	Zeph. 2, 13.
אֶל קְצוֹת	ונתתה את שתי	Ex. 28, 24.
עַל קְצוֹת	ויתנו שתי העבתת	Ex. 39, 17.
אֶל רִבְקָה	ויאמר יעקב	Gen. 27, 11.
עַל רִבְקָה	וישאלו אנשי המקום	Gen. 26, 7.
אֶל שֶׁפֶךְ	והוציא את כל הפר	Lev. 4, 12.
עַל שֶׁפֶךְ	הדשן ישרף·ב׳ בפסוק׳	Lev. 4, 12.
אֶל תּוֹרַת	ושאר העם הכהנים	Neh. 10, 29.
עַל תּוֹרַת	זאת תורת הנזיר	Num. 6, 21.
אֶל תִּרְהָקָה	וישמע אל·דמלכי׳	2 Reg. 19, 9.
עַל תִּרְהָקָה	וישמע אל·דישעי׳	Jes. 37, 9.

3.

א"ב מן חד וחד מן תרתין תיבות׳ דלוג קדמא לא נסיב ה׳ ותנינ׳ נסיב ה׳ ולית דכות׳ וסימניהון

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von zwei Mal vorkommenden Wörterpaaren, von denen das erste ohne He (des Artikels beim zweiten Worte) und das zweite mit He vorkommt.

אַשְׁרֵי אִישׁ	ירא את ה׳ במצותיו	Ps. 112, 1.
אַשְׁרֵי הָאִישׁ	אשר לא הלך בעצת	Ps. 1, 1.
אַנְשֵׁי שֵׁם	ויקמו לפני משה	Num. 16, 2.
אַנְשֵׁי הַשֵּׁם	הנפלים היו בארץ	Gen. 6, 4.
אֲחִיכֶם אֶחָד	אם כנים אתם	Gen. 42, 19.
אֲחִיכֶם הָאֶחָד	ויאמר אלינו האיש	Gen. 42, 33.
אָבִיהָ שָׂדֶה	ויהי בבואה·דיהושע	Jos. 15, 18.
אָבִיהָ הַשָּׂדֶה	וחברו דשפטי׳	Jud. 1, 14.
אֶל אֶבֶן	ועתה שימו נא לבבכם	Hag. 2, 15.
אֶל הָאֶבֶן	והלוים הורידו את	1 S. 6, 15.
אֶל חֹשֶׁן	ונתת אל חשן המשפט	Ex. 28, 30.
אֶל הַחֹשֶׁן	וישם עליו את החשן	Lev. 8, 8.

Ex. 3, 5.	אַדְמַת קֹדֶשׁ	ויאמר אל תקרב
Zach. 2, 16.	אַדְמַת הַקֹּדֶשׁ	ונחל ה׳ את יהודה
Jes. 30, 18.	אֱלֹהֵי מִשְׁפָּט	ולכן יחכה ה׳ לחננכם
Mal. 2, 17.	אֱלֹהֵי הַמִּשְׁפָּט	הוגעתם ה׳ בדבריכם
1 S. 4, 7.	בָּא אֱלֹהִים	ויראו הפלשתים כי
Ex. 20, 20.	בָּא הָאֱלֹהִים	ויאמר משה אל
Ez. 20, 1.	בָּאוּ אֲנָשִׁים	ויהי בשנה השביעת
Num. 22, 20.	בָּאוּ הָאֲנָשִׁים	ויבא אלהים אל בלעם
1 Reg. 8, 35.	בְּהֵעָצֵר שָׁמַיִם	דמלכי׳
2 Chr. 6, 26.	בְּהֵעָצֵר הַשָּׁמַיִם	וחברו רד״ה
Ez. 28, 14.	בְּהַר קֹדֶשׁ	את כרוב ממשה
Jes. 27, 13.	בְּהַר הַקֹּדֶשׁ	והיה ביום ההוא
Jud. 12, 7.	בְּעָרֵי גִלְעָד	וישפט יפתח את
Num. 32, 26.	בְּעָרֵי הַגִּלְעָד	טפנו נשינו מקנינו
Ps. 139, 15.	בְּתַחְתִּיּוֹת אָרֶץ	לא נכחד עצמי ממך
Ps. 63, 10.	בְּתַחְתִּיּוֹת הָאָרֶץ	והמה לשואה יבקשו
Ex. 21, 3.	בַּעַל אִשָּׁה	אם בגפו יבא
Ex. 21, 22.	בַּעַל הָאִשָּׁה	וכי ינצו אנשים
Ez. 27, 13.	בְּנֶפֶשׁ אָדָם	יון תובל ומשך
Num. 19, 13.	בְּנֶפֶשׁ הָאָדָם	כל הנגע במת בנפש
Jer. 27, 3.	בְּיַד מַלְאָכִים	ושלחתם אל מלך
1 S. 11, 7.	בְּיַד הַמַּלְאָכִים	ויקח צמד בקר
Ez. 32, 18.	ובנות גוים	בן אדם נהה על המון
Ez. 32, 16.	בְּנוֹת הַגּוֹיִם	קינה היא וקוננוה
Jes. 2, 11.	גַּבְהוּת אָדָם	עיני גבהות אדם שפל
Jes. 2, 17.	גַּבְהוּת הָאָדָם	ושח גבהות האדם
Ez. 17, 7.	גְּדוֹל כְּנָפַיִם	ויהי נשר אחד
Ez. 17, 3.	גְּדוֹל הַכְּנָפַיִם	ואמרת כה אמר
1 Chr. 4, 14.	גֵּיא חֲרָשִׁים	ומעונתי הוליד
Neh. 11, 35.	גֵּיא הַחֲרָשִׁים	לד ואונו גי
Gen. 27, 9.	גְּדָיֵי עִזִּים	לך נא אל הצאן
Gen. 27, 16.	גְּדָיֵי הָעִזִּים	ואת ערת גדיי
2 Chr. 6, 18.	הִנֵּה שָׁמַיִם	כי האמנם ישב׳ ד״ה
1 Reg. 8, 27.	הִנֵּה הַשָּׁמַיִם	וחברו דמלכי׳
Jos. 3, 17.	הָאָרוֹן בְּרִית	ויעמדו הכהנים
Jos. 3, 14.	הָאָרוֹן הַבְּרִית	ויהי בנסע העם
Jona 4, 8.	וַיְמַן אֱלֹהִים	ויהי כזרוח השמש
Jona 4, 7.	וַיְמַן הָאֱלֹהִים	תולעת בעלות

Jud. 1, 26.	וַיִּבֶן עִיר	וילך האיש ארץ
1 Chr. 11, 8.	וַיִּבֶן הָעִיר	מסביב מן המלוא
Jer. 30, 18.	וְנִבְנְתָה עִיר	כה אמר ה׳ הנני שב
Jer. 31, 38.	וְנִבְנְתָה הָעִיר	הנה ימים באים
Jes. 34, 3.	וְנָמַסּוּ הָרִים	וחלליהם ישלכו
Micha 1, 4.	וְנָמַסּוּ הֶהָרִים	תחתיו והגבעות
2 Reg. 4, 39.	וַיֵּצֵא אֶחָד	אל השדה ללקט
Gen. 44, 28.	וַיֵּצֵא הָאֶחָד	מאתי ואמר
Prov. 13, 12.	וְעֵץ חַיִּים	תוחלת ממשכה
Gen. 2, 9.	וְעֵץ הַחַיִּים	בתוך הגן
Jud. 9, 23.	וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים	רוח רעה בין אבימלך
1 Chr. 21, 15.	וַיִּשְׁלַח הָאֱלֹהִים	מלאך לירושלם׳ ד״ה
Jer. 31, 29.	וְשִׁנֵּי בָנִים	בימים ההם לא יאמרו
Ez. 18, 2.	וְשִׁנֵּי הַבָּנִים	מה לכם אתם משלים
Gen. 48, 21.	וְהָיָה אֱלֹהִים	עמכם והשיב אתכם
1 Reg. 18, 24.	וְהָיָה הָאֱלֹהִים	וקראתם בשם
Num. 8, 8.	וּפַר שֵׁנִי	ולקחו פר בן בקר
Jud. 6, 25.	וּפַר הַשֵּׁנִי	ויהי בלילה ההוא
2 Chr. 13, 7.	וְרַךְ לֵבָב	ויקבצו עליו אנשים
Deut. 20, 8.	וְרַךְ הַלֵּבָב	ויספו השטרים
2 Chr. 13, 11.	וּקְטֹרֶת סַמִּים	ומקטירים לה׳
Num. 4, 16.	וּקְטֹרֶת הַסַּמִּים	ופקדת אלעזר
Gen. 41, 3.	וְדַקּוֹת בָּשָׂר	והנה שבע פרות׳ קד׳
Gen. 41, 4.	וְדַקֹּת הַבָּשָׂר	ותאכלנה הפרות
Jes. 6, 13.	זֶרַע קֹדֶשׁ	ועוד בה עשיריה
Esr. 9, 2.	זֶרַע הַקֹּדֶשׁ	כי נשאו מבנתיהם
2 Chr. 26, 13.	חֵיל צָבָא	ועל ידם היל צבא
1 Chr. 20, 1.	חֵיל הַצָּבָא	ויהי לעת תשובת השנה׳ דד״ה
Ex. 28, 15.	חֹשֶׁן מִשְׁפָּט	ועשית חשן משפט
Ex. 28, 30.	חֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט	ונתת אל חשן המשפט
Dan. 9, 23.	יָצָא דָבָר	בתחלת תחנוניך
Gen. 24, 50.	יָצָא הַדָּבָר	ויען לבן ובתואל
2 Chr. 8, 18.	יוֹדְעֵי יָם	וישלח לו חורם ביד דד״ה
1 Reg. 9, 27.	יֹדְעֵי הַיָּם	וישלח חירם באני׳ דמל׳
Micha 7, 12.	יום הוא	ועדיך יבוא למני
Micha 7, 11.	יום ההוא	יום לבנות גדריך

Lev. 23, 28.	יוֹם כִּפֻּרִים	וכל מלאכה לא תעשו
Lev. 23, 27.	יוֹם הַכִּפֻּרִים	אך בעשור לחדש
Jes. 51, 6.	כִּי שָׁמַיִם	שאו לשמים עיניכם
2 Chr. 2, 5.	כִּי הַשָּׁמַיִם	ומי יעצר כח לבנות
Ps. 89, 30.	כִּימֵי שָׁמָיִם	ושמתי לעד זרעו
Deut, 11, 21.	כִּימֵי הַשָּׁמַיִם	למען ירבו ימיכם
Ex. 31, 18.	לֻחֹת אֶבֶן	ויתן אל משה ככלותו
Ex. 24, 12.	לֻחֹת הָאֶבֶן	ויאמר ה׳ אל משה
Ex. 18, 14.	מִן בֹּקֶר	וירא חתן משה
Ex. 18, 13.	מִן הַבֹּקֶר	ויהי ממחרת וישב
Cant. 4, 1.	מֵהַר גִּלְעָד	הנך יפה רעיתי
Jud. 7, 3.	מֵהַר הַגִּלְעָד	ועתה קרא נא
Ps. 108, 5.	מֵעַל שָׁמַיִם	כי גדול מעל שמים
Ps. 148, 4.	מֵעַל הַשָּׁמָיִם	הללוהו שמי השמים
Gen. 22, 3.	עֲצֵי עֹלָה	וישכם אברהם בבקר
Gen. 22, 6.	עֲצֵי הָעֹלָה	ויקח אברהם את עצי
Ps. 46, 5.	עִיר אֱלֹהִים	נהר פלגיו ישמחו
Ps. 87, 3.	עִיר הָאֱלֹהִים	נכבדות מדבר בך
Deut. 1, 44.	עַד חָרְמָה	ויצא האמרי הישב
Num. 14, 45.	עַד הַחָרְמָה	וירד העמלקי והכנעני
Dan. 12, 7.	עַם קֹדֶשׁ	ואשמע את האיש
Jes. 62, 12.	עַם הַקֹּדֶשׁ	וקראו להם עם
2 S. 14, 13.	עַם אֱלֹהִים	ותאמר האשה
Jud. 20, 2.	עַם הָאֱלֹהִים	ויתיצבו פנות כל העם
Lev. 4, 6.	פְּנֵי פָרֹכֶת	וטבל הכהן את אצבעו
Lev. 4, 17.	פְּנֵי הַפָּרֹכֶת	וטבל הכהן·תנינא
Gen. 30, 2.	פְּרִי בָטֶן	ויחר אף יעקב ברחל
Ps. 127, 3.	פְּרִי הַבָּטֶן	הנה נחלת ה׳ בנים
Ex. 9, 8.	פִּיחַ כִּבְשָׁן	ויאמר ה׳ אל משה ואל
Ex. 9, 10.	פִּיחַ הַכִּבְשָׁן	ויקחו את פיח הכבשן
Ex. 28, 14.	קֹדֶשׁ אֱלֹהִים	את כרוב ממשח
1 Chr. 22, 19.	קֹדֶשׁ הָאֱלֹהִים	עתה תנו לבבכם
Num. 24, 20.	רֵאשִׁית גּוֹיִם	וירא את עמלק׳
Am. 6, 1.	רֵאשִׁית הַגּוֹיִם	הוי השאננים
Gen. 25, 23.	שְׁנֵי גֹיִים	ויאמר ה׳ לה
Ez. 35, 10.	שְׁנֵי הַגּוֹיִם	יען אמרך את שני
Lev. 25, 8.	שַׁבְּתֹת שָׁנִים	וספרת לך שבע
Lev. 25, 8.	שַׁבְּתֹת הַשָּׁנִים	תשע וארבעים·ב׳ בפ׳

4.

א״ב מן חד וחד חד כ״ף וחד ב״ת דלוג ולי׳ דכותהון וסימניהון

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern (und Wörterpaaren), die je nur ein Mal mit 'כ und ein Mal mit 'ב am Anfang vorkommen.

כְּאִיּוֹב	מי גבר כאיוב ישתה	Job. 34, 7.
בְּאִיּוֹב	ויחר אף אליהוא	Job. 32, 2.
כֶּאֱכֹל	לכן כאכל קש לשון אש	Jes. 5, 24.
בַּאֲכֹל	ותפתח הארץ את פיה	Num. 26, 10.
כְּאַלֻּף	והסירתי דמיו מפיו	Zach. 9, 7.
בְּאַלּוּף	אל תאמינו ברע	Micha 7, 5.
כְּאַרְבָּעִים אֶלֶף	חלוצי הצבא	Jos. 4, 13.
בְּאַרְבָּעִים אָלֶף	יבחר אלהים	Jud. 5, 8.
כְּבַלַּע	ולא יבאו לראות	Num. 4, 20.
בְּבַלַּע	טהור עינים מראות	Hab. 1, 13.
כַּגַּלְגַּל	אלהי שיתמו	Ps. 83, 14.
בַּגַּלְגַּל	קול רעמך בגלגל	Ps. 77, 19.
כִּדְרָכָם	ואפיץ אותם בגוים	Ez. 36, 19.
בְּדַרְכָּם	בן אדם בית ישראל	Ez. 36, 17.
כִּדְבַשׁ	ויאמר אלי בן אדם	Ez. 3, 3.
בִּדְבָשׁ	ויקראו בית ישראל	Ex. 16, 31.
כְּהִגָּלוֹת	וישב דוד לברך	2 S. 6, 20.
בְּהִגָּלוֹת	לכן כה אמר אדני י״י	Ez. 21, 24.
וּכְמַרְאֵה	המראה אשר ראיתי	Ez. 43, 3.
וּבְמַרְאֵי	שמח בחור בילדותך	Koh. 11, 9.
וּכְפִתְחֵי	הלשכות אשר דרך	Ez. 42, 12.
וּבְפִתְחֵי	ואתה בן אדם בני	Ez. 33, 30.
וְכִתְקֹעַ	כל ישבי תבל	Jes. 18, 3.
וּבִתְקוֹעַ	העזו בני בנימן	Jer. 6, 1.
וּכְרַחֲמֶיךָ	ותתנם ביד צריהם	Neh. 9, 27.
וּבְרַחֲמֶיךָ	הרבים לא עשיתם	Neh. 9, 31.
וְכַמִּצְוָה	עד היום הזה הם עשים	2 Reg. 17, 34.
וּבַמִּצְוָה	ובכל מעשה אשר	2 Chr. 31, 21.
כִּזְרַע	והמן כזרע גד הוא	Num. 11, 7.
בִּזְרַע	די חזית פרזלא	Dan. 2, 43.

כַּחֹמֶץ	לשנים וכעשן לעינים	Prov. 10, 26.
בַּחֹמֶץ	ויאמר לה בעז	Ruth 2, 14.
כַּחֲטָאֵינוּ	לא כחטאינו עשה לנו	Ps. 103, 10.
בַּחֲטָאֵינוּ	אדני ככל צדקתיך	Dan. 9, 16.
כַּחֲשֵׁיכָה	גם חשך לא יחשיך	Ps. 139, 12.
בַּחֲשֵׁכָה	לא ידעו ולא יבינו	Ps. 82, 5.
כֶּחָלָב	הלא כחלב תתיכני	Job. 10, 10.
בֶּחָלָב	עיניו כיונים על אפיקי	Cant. 5, 12.
כַּחַלָּמִישׁ	ואדני ה׳ יעזר לי	Jes. 50, 7.
בַּחַלָּמִישׁ	שלח ידו הפך	Job 28, 9.
כִּירִיעוֹת	שחורה אני ונאוה	Cant. 1, 5.
בִּירִיעֹת	וסרח העדף	Ex. 26, 12.
כִּבְלוֹת	אל תשליכני לעת	Ps. 71, 9.
בִּבְלוֹת	ונהמת באחריתך	Prov. 5, 11.
כְּכָרִים	אורידם ככרים	Jer. 51, 40.
בְּכָרִים	ערב וכל נשיאי קדר	Ez. 27, 21.
כַּכּוֹכָבִים	והמשכילים יזהירו	Dan. 12, 3.
בַּכּוֹכָבִים	נלאית ברב עצתיך	Jes. 47, 13.
כְּמֹהַר	אם מאן ימאן אביה	Ex. 22, 16.
בְּמֹהַר	ויאמר שאול כה תאמר	1 S. 18, 25.
כַּמִּנְחָה	וכפר עליו הכהן	Lev. 5, 13.
בַּמִּנְחָה	ואמרתם גם הנה	Gen. 32, 21.
כַּמֵּת	אל נא תהי כמת	Num. 12, 12.
בַּמֵּת	ולקח אזוב וטבל במים	Num. 19, 18.
כַּמֵּתִים	נגששה כעורים קיר	Jes. 59, 10.
בַּמֵּתִים	חפשי כמו חללים	Ps. 88, 6.
כְּנֶגַע	ובא אשר לו הבית	Lev. 14, 35.
בְּנֶגַע	השמר בנגע הצרעת	Deut. 24, 8.
כַּשַּׂלְמָה	עוטה אור כשלמה	Ps. 104, 2.
בַּשַּׂלְמָה	ויתפוש אחיה	1 Reg. 11, 30.
כְּעֹרֶף	ולא שמעו ויקשו את	2 Reg. 17, 14.
בְּעֹרֶף	יהודה אתה יודוך	Gen. 49, 8.
כְּעַפְעַפֵּי	עטישותיו תהל אור	Job 41, 10.
בְּעַפְעַפֵּי	יחשכו כוכבי נשפו	Job 3, 9.
כָּעֵדֶר	ויסע כצאן עמו	Ps. 78, 52.
בָּעֵדֶר	וישבו בה יהודה וכל עמו	Jer. 31, 24.
כַּעֲוֹנֹתֵינוּ	לא כחטאינו עשה	Ps. 103, 10.
וּבַעֲוֹנֹתֵינוּ	מימי אבותינו אנחנו	Esr. 9, 7.
כַּפִּשְׁתִּים	הוא בא עד לחי	Jud. 15, 14.
בַּפִּשְׁתִּים	תשרף את הבגד	Lev. 13, 52.
כְּצִדְקוֹ	אודה ה׳ כצדקו	Ps. 7, 18.
בְּצִדְקוֹ	את הכל ראיתי בימי	Koh. 7, 15.
כְּצַלְמוֹ	ויחי אדם שלשים	Gen. 5, 3.
בְּצַלְמוֹ	ויברא אלהים את האדם	Gen. 1, 27.
כְּצָרָיו	ויחר עלי אפו	Job 19, 11.
בְּצָרָיו	סמוך לבו לא יירא	Ps. 112, 8.
כְּקִיטֹר	וישקף על פני סדום	Gen. 19, 28.
בְּקִיטוֹר	כי הייתי כנאד	Ps. 119, 83.
כִּקְסָם	והיה להם כקסום	Ez. 21, 28.
בִּקְסָם	בחזות לך שוא	Ez. 21, 34.
כְּרֵעַ	כאח לי התהלכתי	Ps. 35, 14.
בְּרֵעַ	אל תאמינו ברע אל	Micha 7, 5.
כִּרְאִי	תרקיע עמו לשחקים	Job 37, 18.
בִּרְאִי	ובבית מרכבות ובחצר	1 Chr. 4, 31.
כְּרַחֲמֶיךָ	וכנוח להם ישובו	Neh. 9, 28.
בְּרַחֲמֶיךָ	ואתה ברחמיך הרבים	Neh. 9, 19.
כְּשֻׁם	ועד אחרין על קדמי	Dan. 4, 5.
בְּשֻׁם	והתנבי חגי נביאה	Esr. 5, 1.
כְּשַׁלְּחוֹ	ויאמר ה׳ אל משה	Ex. 11, 1.
בְּשַׁלְּחוֹ	על כן גבהא קומתו	Ez. 31, 5.
כַּשַּׁחַר	או יבקע כשחר	Jes. 58, 8.
בַּשַּׁחַר	ככה עשה לכם בית אל	Hos. 10, 15.
כַּשֶּׁמֶשׁ	זרעו לעולם יהיה	Ps. 89, 37.
בַּשֶּׁמֶשׁ	הנני משיב את צל	Jes. 38, 8.
כְּתַבְנִית	חרש עצים נטה קו	Jes. 44, 13.
בְּתַבְנִית	וימירו את כבודם	Ps. 106, 20.
כְּתֹעֲבֹתֵיהֶם	וככלות אלה נגשו	Esr. 9, 1.
בְּתוֹעֲבֹתֵיהֶם	אשר צוית ביד עבדך	Esr. 9, 11.
כַּתַּפּוּחִים	אמרתי אעלה בתמר	Cant. 7, 9.
בַּתַּפּוּחִים	סמכוני באשישות	Cant. 2, 5.

5.

א״ב מן חד וחד חד מלעיל וחד מלרע דלוג ולית דכותי׳ וסי׳

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur zwei Mal vorkommen, und zwar ein Mal mit einem langen und ein Mal mit einem kürzern (langen) oder kurzen Vocal.

אָמַר	כה אמר ה׳ אלהים יען	Ez. 25, 8.
אֱמָר	כי טוב אמר לך עלה	Prov. 25, 7.
אֹרְחוֹת	משא בערב ביער	Jes. 21, 13.
אֹרְחַת	וישבו לאכול לחם	Gen. 37, 25.
אַדֹּן	ואלה העולים מתל מלח	Neh. 7, 61.
אַדָּן	ותכרו ואלה העולים	Esr. 2, 59.
אֹנֵס	והשתיה כדת	Est. 1, 8.
אָנֵס	בלטשאצר רב	Dan. 4, 6.
בִּקְרֹב	עלי מרעים	Ps. 27, 2.
בִּקְרָב	והיה בקרב איש	2 S. 15, 5.
בְּמַעַל	ויברך עזרא את ה׳	Neh. 8, 6.
בְּמַעַל	אל אלהי׳ ה׳ אל אלהי׳	Jos. 22, 22.
בַּנֹּעַר	תמת בנער	Job 36, 14.
בַּנַּעַר	ויאמר האיש אל יואב	2 S. 18, 12.
גְּוִיֹּתֵינוּ	ותבואתה מרבה למלכי׳	Neh. 9, 37.
גְּוִיָּתֵנוּ	ותתם השנה ההוא	Gen. 47, 18.
דֹּעֲכוּ	סבוני כדברים	Ps. 118, 12.
דָּעֲכוּ	המוציא רכב וסוס	Jes. 43, 17.
הֶאָמֹר	תאמר אלהי׳ אני	Ez. 28, 9.
הֶאָמַר	כי אל אל האמר	Job 34, 31.
הֲקָצוֹר	מדוע באתי	Jes. 50, 2.
הֲקָצַר	האמור בית יעקב	Micha 2, 7.
הֲמְשֹׁל	דברו נא באזני כל בעלי	Jud. 9, 2.
הַמְשֵׁל	ופחד עמו עשה	Job 25, 2.
הַנְחַת	עושו ובאו כל הגוים	Joel 4, 11.
הָנְחַת	וכדי רם לבבה	Dan. 5, 20.
הוֹדִיעֻנוּ	ויקראו פלשתים	1 S. 6, 2.
הוֹדִיעֵנוּ	מה נאמר לה	Job 37, 19.
וְנֵעָתֹר	ויעזרו עליהם וינתנו	1 Chr. 5, 20.
וְנֶעְתַּר	ונגף ה׳ את מצרים	Jes. 19, 22.
וְנַחְתּוֹם	ואתם כתבו	Est. 8, 8.
וְנֶחְתָּם	ויקראו סופרי׳ קדמ׳	Est. 3, 12.
וְיָקוּם	וסגרו דלתים בשוק	Koh. 12, 4.
וְיָקָם	ותגזר אמר ויקם לך	Job 22, 28.
וּמֹשְׁלוֹ	והיה אדירו ממנו	Jer. 30, 21.
וּמָשְׁלוֹ	והכרתי רכב מאפרים	Zach. 9, 10.
זָרֻעַ	אור זרע לצדיק	Ps 97. 11.
זֵרוּעַ	וכי יפל מנבלתם	Lev. 11, 37.
חָנוּן	כי עם בציון ישב	Jes. 30, 19.
חָנַן פת׳	וישא את עיניו וירא	Gen. 33, 5.
טְהוֹר	עינים מראות רע	Hab. 1, 13.
טְהָר	אהב טהר לב חן	Prov. 22, 11.
יְחַיֻּנוּ	אם אמרנו נבוא	2 Reg. 7, 4.
יְחַיֵּנוּ	מימים ביום השלישי	Hos. 6, 3.
יִדְלֹף	בעצלתים ימך	Koh. 10, 18.
יִדְלָף	ואת כשד ואת חזו	Gen. 22, 22.
כְּתֹם	וירעם כתם לבבו	Ps. 78, 72.
כְּתָם	כי לפני קציר כתם	Jes. 18, 5.
לְאֻמֹּתָם	אלה הם בני ישמעאל	Gen. 25, 16.
לְאִמֹּתָם	יאמרו איה דגן	Thr. 2, 12.
לִשְׁבוּיִם	רוח ה׳ אלהי׳ עלי	Jes. 61, 1.
לִשְׁבָאִים	ומכרתי את בניכם	Joel 4, 8.
מַעְצוֹר	ויאמר יהונתן אל הנער	1 S. 14, 6.
מַעְצָר	עיר פרוצה אין חומה	Prov. 25, 28.
מִשְׁקֹלֶת	ונטיתי על ירושלם	2 Reg. 21, 13.
לְמִשְׁקָלֶת	ושמתי משפט	Jes. 28, 17.
מְחֹלְלֶךָ	צור ילדך תשי	Deut. 32, 18.
מְחַלְלֶיךָ	האמר תאמר אלהים	Ez. 28, 9.
מְאִירוֹת	ביבש קצירה	Jes. 27, 11.
מְאִירַת	מצות ה׳ ברה	Ps. 19, 9.
נְתָן	וידע אונן כי לא לו	Gen. 38, 9.
נָתַן	וישבת את הסוסים	2 Reg. 23, 11.
נֻתַּץ	וישכימו אנשי העיר	Jud. 6, 28.
נִתַּץ	וישב ויבן את הבמות	2 Chr. 33, 3.
נֹחַם	מיד שאול אפדם	Hos. 13, 14.
נַחַם	ובני אשת הודיה	1 Chr. 4, 19.
נָפְלוּ	ויאמרו שרי פלשתים	1 S. 29, 3.
נְפֹלוֹ	ואעמוד עליו ואמותתהו	2 S. 1, 10.

Ps. 119, 71.	עֻנֵּיתִי	טוב לי כי
Ps. 35, 13.	עִנֵּיתִי	ואני בחלותם
Jes. 4, 4.	צֹאַת	אם רחץ ה׳ את צאת
Ez. 4, 12.	צֵאַת	ועגת שעורים תאכלנה
Jes. 49, 1.	קָרָאָנִי	וכי תאמרי בלבבך
Job 4, 14.	קְרָאַנִי	פחד קראני ורעדה
Thr. 1, 19.	רִמּוּנִי	קראתי למאהבי
2 S. 19, 27.	רִמָּנִי	ויאמר ארני המלך
Gen. 43, 14.	שָׁכֹלְתִּי	ואני כאשר
Gen. 43, 14.	שָׁכָלְתִּי	(ב׳ בפסוק)
Dan. 9, 12.	שְׁפָטוּנוּ	ויקם את דבריו
1 S. 8, 20.	וּשְׁפָטָנוּ	והיינו גם אנחנו
Cant. 4, 5.	תְּאוֹמֵי	שני שדיך·קדמ׳
Cant. 7, 4.	תָּאֳמֵי	וחברו שני שדיך· תני׳

וחד לבר ממסורתא

Zach. 13, 9.	כִּצְרֹף	וצרפתים כצרף את הכסף
Ps. 66, 10.	כִּצְרָף	כי בחנתנו אלהים

6.

א״ב מן חד וחד חד א׳ וחד ב׳ דלוגולית דכו׳ וסימניהון

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur zwei Mal, und zwar ein Mal ohne und ein Mal mit ב׳ praefixum vorkommen.

Jer. 51, 13.	אַמַּת	שכנתי על מים רבים
Deut. 3, 11.	בְּאַמַּת	כי רק עוג מלך הבשן
Prov. 3, 10.	אֲסָמֶיךָ	וימלאו אסמיך שבע
Deut. 28, 8.	בַּאֲסָמֶיךָ	יצו ה׳ אתך את
Gen. 3, 5.	אֲכָלְכֶם	כי ידע אלהים
Num. 15, 19.	בַּאֲכָלְכֶם	והי׳ באכלכם
Deut. 32, 11.	אֶבְרָתוֹ	כנשר יעיר קנו
Ps. 91, 4.	בְּאֶבְרָתוֹ	יסך לך ותחת
Ps. 55, 10.	בַּלַּע	ה׳ פלג לשונם
Hab. 1, 13.	בְּבַלַּע	טהור עינים מראות
Deut. 20, 19.	גַּרְזֶן	כי תצור אל עיר ימים
Deut. 19, 5.	בַּגַּרְזֶן	ואשר יבא את רעהו
Jes. 3, 16.	גָּרוֹן	ויאמר ה׳ יען כי גבהו
Jes. 58, 1.	בְגָרוֹן	קרא בגרון אל תחשך
Ps. 16, 5.	גּוֹרָלִי	ה׳ מנת חלקי וכוסי
Jud. 1, 3.	בְגֹרָלִי	ויאמר יהודה לשמעון
Dan. 3, 28.	גֶשְׁמְיהוֹן	ענה נבוכדנצר ואמר
Dan. 3, 27.	בְּגֶשְׁמְיהוֹן	ומתכנשין אחשדרפניא
Gen. 5, 2.	הִבָּרְאָם	זכר ונקבה בראם
Gen. 2, 4.	בְּהִבָּרְאָם	אלה תולדות השמים
Micha 2, 9.	הֲדָרִי	נשי עמי תגרשון
Ez. 16, 14.	בַּהֲדָרִי	ויצא לך שם בגוים
Ps. 5, 2.	הֲגִיגִי	אמרי האזינה ה׳
Ps. 39, 4.	בַּהֲגִיגִי	חם לבי בקרבי
Ps. 5, 6.	הוֹלְלִים	לא יתיצבו הוללים
Ps. 73, 3.	בַּהוֹלְלִים	כי קנאתי בהוללים
Jes. 14, 3.	הָנִיחַ	והי׳ ביום הניח ה׳ לך
Deut. 25, 19.	בְּהָנִיחַ	והי׳ בהניח ה׳ אלהיך
Nah. 2, 3.	הֲכִינוֹ	מגן גבוריהו מאדם
Prov. 8, 26.	בַּהֲכִינוֹ	שמים שם אני
Lev. 13, 7.	הֵרָאֹתוֹ	ואם פשה תפשה המספח׳
Mal. 3, 2.	בְּהֵרָאוֹתוֹ	ומי מכלכל את יום בואו
Deut. 8, 17.	וְעֹצֶם	ואמרת בלבבך כחי
Job. 30, 21.	בְּעֹצֶם	תהפך לאכזר לי
Ps. 105, 45.	וְתוֹרֹתָיו	בעבור ישמרו
Dan. 9, 10.	בְּתוֹרֹתָיו	ולא שמענו בקול ה׳
Job 33, 17.	וְגֵוָה	להסיר אדם מעשה
Dan. 4, 34.	בְּגֵוָה	כען אנה נבוכדנצר
Job 40, 17.	זְנָבוֹ	יחפץ זנבו כמו ארז
Ex. 4, 4.	בִּזְנָבוֹ	ויאמר ה׳ אל משה
Prov. 28, 22.	חֶסֶר	נבהל להון איש רע עין
Job. 30, 3.	בְּחֶסֶר	ובכפן גלמוד הערקים
Ps. 114, 8.	חַלָּמִישׁ	ההפכי הצור אגם מים
Job. 28, 9.	בַּחַלָּמִישׁ	שלח ידו הפך משרש
Jes. 47, 9.	חֲבָרַיִךְ	ותבאנה לך שתי אלה
Jes. 47, 12.	בַחֲבָרַיִךְ	עמדי נא בחבריך
Prov. 31, 12.	חַיֶּיהָ	גמלתהו טוב ולא רע
Lev. 18, 18.	בְּחַיֶּיהָ	ואשה אל אחתה

חֳדָשָׁהּ	והשבתי כל משושה	Hos. 2, 13.
בְּחָדְשָׁהּ	פרה למוד מדבר	Jer. 2, 24.
טְלָאִים	כרעה עדרו ירעה	Jes. 40, 11.
בַּטְּלָאִים	וישמע שאול את העם	1 S. 15, 4.
יֵין	אשר חלב זבחימו	Deut. 32, 38.
בְּיֵין	דמשק סוחרתך ברב	Ez. 27, 18.
יְרַקְרַק	והי׳ הנגע ירקרק	Lev. 13, 49.
בִּירַקְרַק	אם תשכבון בין שפתים	Ps. 68, 14.
מוֹעֲדֶיהָ	גם חסידה בשמים	Jer. 8, 7.
בְּמוֹעֲדֶיהָ	כצאן קדשים כצאן	Ez. 36, 38.
נַס	נא את עבדיך	Dan. 1, 12.
בְּנַס	כל קבל דנה מלכא	Dan. 2, 12.
שׂוּם	ועתה שימו נא לבבכם	Hag. 2, 15.
בְּשׂוּם	התדע בשום אלוה	Job. 37, 14.
שָׂךְ	לכן הנני שך את דרכך	Hos. 2, 8.
בַּסָּךְ	אלה אזכרה ואשפכה	Ps. 42, 5.
סֹמְכֵי	כה אמר ה׳ ונפלו סמכי	Ez. 30, 6.
בְּסֹמְכֵי	הנה אלהים עזר לי	Ps. 54, 6.
שְׂמָחוֹת	תודיעני ארח חיים	Ps. 16, 11.
בִּשְׂמָחוֹת	תובלנה בשמחת וגיל	Ps. 45, 16.
שִׂמְחַתְכֶם	וביום שמחתכם ובמועדיכ׳	Num. 10, 10.
בְּשִׂמְחַתְכֶם	שמעו דבר ה׳ ההרדים	Jes. 66, 5.
פַּס	בה שעתא נפקו׳ כן כת׳	Dan. 5, 5.
בַּפַּס	והוא היה עם דויד בפס	1 Chr. 11, 13.
פִּתְחִי	אני ישנה ולבי ער	Cant. 5, 2.
בְּפִתְחִי	וידעתם כי אני ה׳ בפתחי	Ez. 37, 13.
פְּתָחֶיהָ	ואנו ואבלו פתחיה	Jes. 3, 26.
בִּפְתָחֶיהָ	ורעו את ארץ אשור	Micha 5, 5.
צַוֺּתוֹ	אשר צוה ה׳ את משה	Lev. 7, 38.
בְּצַוֺּתוֹ	ויהי בצותו את האיש	Ez. 10, 6.
קַשְׁתִּי	את קשתי נתתי בענן	Gen. 9, 13.
בְקַשְׁתִּי	כי לא בקשתי אבטח	Ps. 44, 7.
קִבְרִי	אשר לא מותתני מרחם	Jer. 20, 17.
בְּקִבְרִי	אבי השביעני לאמר	Gen. 50, 5.
רדתו	כה אמר ה׳ אלהי׳ ביום	Ez. 31, 15.
ברדתו	ויהי ברדת משה מהר	Ex. 34, 29.
שַׁלֶּכֶת	לשפים ולחסה למערב	1 Chr. 26, 16.
בְּשַׁלֶּכֶת	ועוד בה עשיריה	Jes. 6, 13.
שָׁלִישׁ	האכלתם לחם דמעה	Ps. 80, 6.
בַּשָּׁלִשׁ	מי מדד בשעלו מים	Jes. 40, 12.
תֻּתָּם	ולא שמע אמציהו	2 Chr. 25, 20.
בְּתִתָּם	ספם את ספי ומזוזתם	Ez. 43, 8.

7.

א״ב מן חד וחד חד ד׳ וחד ר׳ דלוג ולית דכו׳ וסימניהון

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die je nur ein Mal mit Daleth und ein Mal mit Resch vorkommen.

אֲדִיקֵם	ואשחקם כעפר׳ דשמוא׳	2 S. 22, 43.
אֲרִיקֵם	והברו ואשחקם׳ דתלי׳	Ps. 18, 43.
בְּהַדְרֵי קֹדֶשׁ	עמך נדבות ביום חילך	Ps. 110, 3.
בְּהַרְרֵי קֹדֶשׁ	לבני קרח מזמור שיר	Ps. 87, 1.
הַדָּאָה	ואת הדאה ואת האיה	Lev. 11, 14.
וְהָרָאָה	והראה ואת האיה	Deut. 14, 13.
הֲדָרִי	נשי עמי תגרשון	Micha 2. 9.
הֲרָרִי	בשדה חילך וכל	Jer. 17, 3.
וְיַעֲבֹדוּ	אם ישמעו ויעבודו	Job 36, 11.
וְיַעֲבֹרוּ	רגע ימתו והצות לילה	Job 34, 20.
ויפדו	ויאמר העם אל שאול	1 S. 14, 45.
ויפרו	וישב ישראל בארץ	Gen. 47, 27.
וְדֹדָנִים	ובני יון אלישה׳ דברא׳	Gen. 10, 4.
וְרוֹדָנִים	ובני יון אלישה׳ דד״ה	1 Chr. 1, 7.
וְדִיפַת	ובני גמר אשכנז׳ דד״ה	1 Chr. 1, 7.
וְרִיפַת	ובני גמר׳ דברא׳	Gen. 10, 3.
וְיִדְאֶה	הנה כנשר יעלה	Jer. 49, 22.
וַיִּרְאֶה	ויתפלל אלישע ויאמר	2 Reg. 6, 17.
ודוממתי	אם לא שויתי ודוממתי	Ps. 131, 2.
וְרוֹמַמְתִּי כול׳	שמעו שמים והאזיני	Jes. 1, 2.
וְאוֹדְךָ	ואבואה אל מזבח ה׳	Ps. 43, 4.
וְאוֹרְךָ	אשכילך ואורך	Ps. 32, 8.
זָרָה	השמיעו אל בבל רבים	Jer. 50, 29.
זָרָה מלע׳	רוחי זרה לאשתי	Job 19, 17.

יַעֲבַר	והורידו זקני העיר	Deut. 21, 4.
יַעֲבֵר	וימד אלף נחל אשר	Ez. 47, 5.
יָרִית	אם רחץ ה' את צאת	Jes. 4, 4.
יָרִיחַ	בדי שפר יאמר האח	Job 39, 25.
יִצָּעֲדוּ	כתמר מקשה המה	Jer. 10, 5.
יִצְעָרוּ	ויצא מהם תודה וקול	Jer. 30, 19.
יִתְגוֹדָדוּ	אי לזאת אסלוח לךְ· כת'	Jer. 5, 7.
יִתְגוֹרָרוּ	ולא זעקו אלי בלבם	Hos. 7, 14.
יִסְעָדֶנּוּ	ה' יסעדנו על ערש דוי	Ps. 41, 4.
יִשְׂעָרֶנּוּ	בטרם יבינו סירתיכם	Ps. 58, 10.
יָשׁוּד	מדבר באפל יהלך	Ps. 91, 6.
יָשׁוּר	כי נמצאו בעמי רשעים	Jer. 5, 26.
יְשׁוֹדֵד	חלק לבם עתה יאשמו	Hos. 10, 2.
יְשׁוֹרֵר	ורבצו בתוכה עדרים	Zeph. 2, 14.
בְּמִסְפַּד	ביום ההוא יגדל המספד	Zach. 12, 11.
כְּמִסְפַּר	ויקח אליהו שתים עשר'	1 Reg. 18, 31.
לְדֹב	וארו חיוה אחרי· תנינ'	Dan. 7, 5.
לְרוֹב	כי מרדכי היהודי	Est. 10, 3.
לִמְאֹד	ויקברהו בקבורתו	2 Chr. 10, 14.
לִמְאוֹר	שת עונותינו לנגדך· כת'	Ps. 90, 8.
לָצוּד	ורבקה שמעת בדבר	Gen. 27, 5.
לָצוּר	וישמע שאול את כל	1 S. 23, 8.
לְתוֹדָה	מזמור לתודה הריעו	Ps. 100, 1.
לְתוֹרָה	ולתעודה אם לא יאמרו	Jes. 8, 21.
מִדּוּד	הסירותי מסבל שכמו	Ps. 81, 7.
מִדּוּר	כי טוב יום בחצריך	Ps. 84, 11.
מַעֲצָד	חרש ברזל מעצד	Jes. 44, 12.
מַעְצָר	עיר פרוצה אין חומה	Prov. 25, 28.
מְצוֹד	חמד רשע מצוד	Prov. 12, 12.
מָצוֹר	ואל מצור ירושלם	Ez. 4, 7.
מַעֲבִדִים	וגם אני שמעתי את	Ex. 6, 5.
מַעֲבִרִים	אל בני כי לא טובה	1 S. 2, 24.
עוֹדֵינָה	תכלינה עינינו	Thr. 4, 17.
עוֹרֵנוּ	כתנור נכמרו	Thr. 5, 10.
פִּטְדַת	לא יערכנה פטדת כוש	Job 28, 19.
פִּטְרַת	כי נתנים נתנים המה	Num. 8, 16.
פְּדָעֵהוּ	ויחננו ויאמר פדעהו	Job 33, 24.
פְּרָעֵהוּ	אל תעבר בו	Prov. 4, 15.
פְּדֵה	אלהים את ישראל	Ps. 25, 22.
פְּרֵה	ויאמר לו אלהים אני	Gen. 35, 11.
פּוֹדֶה	ה' נפש עבדיו	Ps. 34, 23.
פּוֹרֶה	פן יש בכם איש או	Deut. 29, 17.
צַיִד	ואיש איש מבני	Lev. 17, 13.
צַר	וערי מבצר הצדים צר	Jos. 19, 35.
צְרֵדָתָה	בככר הירדן יצקם· דד"ה	2 Chr. 4, 17.
צְרֵרָתָה	ויתקעו שלש מאות	Jud. 7, 22.
שַׁחֲדוּ	הכי אמרתי הבו לי	Job 6, 22.
וְשִׁחֲרוּ	אם הרגם ודרשוהו	Ps. 78, 34.
תָּדוּץ	בצוארו ילין עז	Job 41, 14.
תָּרוּץ	בלכתך לא יצר צעדך	Prov. 4, 12.
תָּצוּד	כי בעד אשה זונה	Prov. 6, 26.
תָּצוּר	כי תצור על עיר ימים	Deut. 20, 19.

8.

א"ב מן חד וחד חד א' וחד ה' דלוג ולי' דכותהון וסימניהון

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur zwei Mal, und zwar ein Mal ohne und ein Mal mit 'ה praefixum vorkommen.

אֹמֵן מלרע	ויהי אמן את הדסה	Est. 2, 7.
הָאֹמֵן	האנכי הריתי	Num. 11, 12.
אֲשִׁמֵּם	ואטמא אתם במתנותם	Ez. 20, 26.
הַאֲשִׁימֵם	אלהים יפלו	Ps. 5, 11.
אֱמֹר	כה אמר ה' אלהי' יען	Ez. 25, 8.
הַאֲמֹר	למלך בליעל	Job 34, 18.
אֹמְרוֹת	והנה כל הנשים אשר	Jer. 38, 22.
הָאֹמְרוֹת	שמעו הדבר הזה פרות	Am. 4, 1.
אֲרוּרָה	ולאדם אמר כי שמעת	Gen. 3, 17.
הָאֲרוּרָה	ויבא ויאכל וישת	2 Reg. 9, 34.
בֹּחֵר	ויחר אף שאול ביהונתן	1 S. 20, 30.
הַבֹּחֵר	ויאמר ה' אל השטן	Zach. 3, 2.
גְדֻלּוֹת	ומי כעמך ישראל· דד"ה	1 Chr. 17, 21.
הַגְּדֻלּוֹת	ה' בעבור עבדך· דד"ה	1 Chr. 17, 19.

דּוּדָאִים	וילך ראובן בימי קציר	Gen. 30, 14.
הַדּוּדָאִים	נתנו ריח	Cant. 7, 14.
דְּבֹרִים	וישב מימים לקחתה	Jud. 14, 8.
הַדְּבֹרִים	ויצא האמרי הישב	Deut. 1, 44.
הֲפוּכָה	אפרים בעמים הוא	Hos. 7, 8.
הַהֲפוּכָה	ויגדל עון בת עמי	Thr. 4, 6.
חַלָּמִישׁ	ההפכי הצור אגם	Ps. 114, 8.
הַחַלָּמִישׁ	המוליכך במדבר הגדל	Deut. 8, 15.
כֻשִׁית	(ותדבר מרים ואהרן	Num. 12, 1.
הַכֻּשִׁית	(במשה · ב׳ בפסוק	Num. 12, 1.
מֵלִיץ	אם יש עליו מלאך	Job. 33, 23.
הַמֵּלִיץ	והם לא ידעו כי שמע	Gen. 42, 23.
מֵתָה מלר׳	ותרא רחל כי לא ילדה	Gen. 30, 1.
הַמֵּתָה	ואמר לא ארעה אתכם	Zach. 11, 9.
מְשֻׁלָּשׁ	ויאמר אליו קחה לי	Gen. 15, 9.
הַמְשֻׁלָּשׁ	ואם יתקפו האחד	Koh. 4, 12.
מֻנָּח	רחב הקיר אשר לצלע	Ez. 41, 9.
הַמֻּנָּח	ופתח הצלע למנח	Ez. 41, 11.
מְקַטְּרוֹת	ויענו את ירמיהו כל	Jer. 44, 15.
הַמְקַטְּרוֹת	ויקמו ויסירו את	2 Chr. 30, 14.
מְנָאָפֶת	כן דרך אשה מנאפת	Prov. 30, 20.
הַמְנָאָפֶת	האשה המנאפת	Ez. 16, 32.
מִתְאַבְּלִים	ויעבירהו עבדיו מן	2 Chr. 35, 24.
הַמִּתְאַבְּלִים	שמחו את ירושלם	Jes. 66, 10.
מְרִיקִים	ויהי הם מריקים	Gen. 42, 35.
הַמְרִיקִים	ואען שנית ואמר אליו	Zach. 4, 12.
נְסוֹגִים	מדוע ראיתי המה חתים	Jer. 46, 5.
הַנְּסוֹגִים	ואת הנסוגים מאחרי	Zeph, 1, 6.
נִקְרָאִים	בלילה ההוא נדדה	Est. 6, 1.
הַנִּקְרָאִים	שמעו זאת בית יעקב	Jes. 48, 1.
שִׁיחִם	בין שיחים ינהקו	Job 30, 7.
הַשִּׂיחִם	ויכלו המים מן החמת	Gen. 21, 15.
סֹפְדִים	על שדים ספדים	Jes. 32, 12.
הַסֹּפְדִים	גם מגבה ייראו	Koh. 12, 5.
פְּתָחִים	ליד שערים לפי קרת	Prov. 8, 3.
הַפְּתָחִים	וכל הפתחים והמזוזות	1 Reg. 7, 5.
צִיּוּן	ועברו העברים בארץ	Ez. 39, 15.
הַצִּיּוּן	ויאמר מה הציון הלז	2 Reg. 23, 17.
צֹאִים	ויהושע היה לבוש	Zach. 3, 3.
הַצֹּאִים	ויען ויאמר אל העמדים	Zach. 3, 4.
צְבֹעִים	חדיד צבעים נבלט	Neh. 11, 34.
הַצְּבֹעִים	והראש אחד יפנה	1 S. 13, 18.
קִינִים	ויפרש אותה לפני	Ex. 2, 10.
הַקִּינִים	ומשפחות ספרים	1 Chr. 2, 55.
שֹׁטֵר	אשר אין לה קצין	Prov. 6, 7.
הַשּׁוֹטֵר	ויהי לעזיהו חיל עשה	2 Chr. 26, 11.
שָׁקֵד	ויהי דבר ה׳ אלי לאמר	Jer. 1, 11.
הַשָּׁקֵד	גם מגבה ייראו	Koh. 12, 5.
שֹׁקַיִם	דליו שוקים מפסח	Prov. 26, 7.
הַשֹּׁקַיִם	יככה ה׳ בשחין רע	Deut. 28, 35.
שְׁאֶלְתִּיהוּ	ותבא האשה ותאמר	Jud. 13, 6.
הִשְׁאִלְתִּיהוּ	וגם אנכי השאלתיהו	1 S. 1, 28.
תָּצוּד	כי בעד אשה זונה	Prov. 6, 26.
הֲתָצוּד	ללביא טרף וחית	Job 38, 39.

9.

א״ב מן חד וחד חד וא׳ וחד והא דלוג ולי׳ דכותהון וסימניהון

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur ein Mal mit vorgesetztem Waw und ein Mal mit vorgesetztem Waw und He vorkommen.

וְאַחֲרוֹן	ואני ידעתי כי גאלי חי	Job. 19, 25.
וְהָאַחֲרוֹן	כי לא מועף לאשר	Jes. 8, 23.
וְאֹהֶל	וחשבה ואהל וברכיהו	1 Chr. 3, 20.
וְהָאֹהֶל	ומשמרת בני גרשון	Num. 3, 25.
וַאֲלָפִים	צנה ואלפים כלם	Ps. 8, 8.
וְהָאֲלָפִים	והעירים עבדי האדמה	Jes. 30, 24.
וּבֹקֶר	וראיתם את כבוד	Ex. 16, 7.
וְהַבֹּקֶר	ומראה הערב והבקר	Dan. 8, 26.
וְגוֹיִם	ובאו עמים רבים וגוים	Zach. 8, 22.
וְהַגּוֹיִם	כי הגוי והממלכה	Jes. 60, 12.
וּגְבֹהִים	אם עשק רש וגזל	Koh. 5, 7.
וְהַגְּבֹהִים	הנה האדון ה׳ צבאות	Jes. 10, 33.

וְנֹבַהּ	ערה נא גאון וגבה	Job 40, 10.
וְהַגֹּבַהּ	והאולם אשר על פני	2 Chr. 3, 4.
וְגָבֹהַּ	כי רם ה׳ ושפל יראה	Ps. 138, 6.
וְהַגָּבֹהַּ	כה אמר אדני ה׳ הסיר	Ez. 21, 31.
וְדַל פת׳	חכם בעיניו איש עשיר	Prov. 28, 11.
וְהַדַּל	העשיר לא ירבה	Ex. 30, 15.
וְהָרֵים	כה אמר אדני ה׳ הסיר	Ez. 21, 31.
וְהֶהָרִים	ואשׂב ואשא עיני· לי׳ חסר	Zach. 6, 1.
וְחָצֵר	הגדולה סביב שלשה	1 Reg. 7, 12.
וְהֶחָצֵר	וירם כבוד ה׳ מעל	Ez. 10, 4.
וְחִטִּים	משכב וספות וכלי	2 S. 17, 28.
וְהַחִטִּים	ויאמר ארנן אל דויד	1 Chr. 21, 23.
וַחֲכָמִים	אנשי לצון יפיחו קריה	Prov. 29, 8.
וְהַחֲכָמִים	כי את כל זה נתתי אל	Koh. 9, 1.
וּמְלֵא	ולנפתלי אמר נפתלי	Deut. 33, 23.
וְהַמָּלֵא	ובאת וסגרת הדלת	2 Reg. 4, 4.
וּמַשְׁחִית	עלה אריה מסבכו	Jer. 4, 7.
וְהַמַּשְׁחִית	ותהי חרדה במחנה	1 S. 14, 15.
וּמְשַׁלֵּחַ	יפיח כזבים עד שקר	Prov. 6, 19.
וְהַמְשַׁלֵּחַ	את השעיר לעזאזל	Lev. 16, 26.
וְנֶגַע	לא תאנה אליך רעה	Ps. 91, 10.
וְהַנֶּגַע	וראה הכהן אחרי הכבס	Lev. 13, 58.
וְשָׂטָן	הפקד עליו רשע ושטן	Ps. 109, 6.
וְהַשָּׂטָן	ויראני את יהושע	Zach. 3, 1.
וַעְיָרִם	גמלים מיניקות	Gen. 32, 15.
וְהָעֲיָרִים	והאלפים והעירים	Jes. 30, 24.
וּפָרָה	ודב תרעינה יחדו	Jes. 11, 7.
וְהַפָּרָה	והעוים והפרה	Jos. 18, 23.
וְצָרַעַת	נעמן תדבק בך	2 Reg. 5, 27.
וְהַצָּרַעַת	ויזעף עזיהו ובידו	2 Chr. 26, 19.
וְקֹדֶשׁ	ואשמעה אחד קדוש	Dan. 8, 13.
וְהַקֹּדֶשׁ	ואחרי השבעים ששים	Dan. 9, 26.
וְרַגְלַיִם	עינים הייתי לעור	Job 29, 15.
וְהָרַגְלַיִם	וילכו לקברה ולא מצאו	2 Reg. 9, 35.
וְשִׁיר	כי בימי דוד ואסף	Neh. 12, 46.
וְהַשִּׁיר	וכל הקהל משתחוים	2 Chr. 29, 28.
וְשֹׁפֵט	ויאמר מי שמך לאיש	Ex. 2, 14.
וְהַשֹּׁפֵט	על הרע כפים להיטיב	Micha 7, 3.
וְתֶבֶן	ועתה לכו עברו ותבן	Ex. 5, 18.
וְהַתֶּבֶן	והשערים והתבן לסוס	1 Reg. 5, 8.
וּתְרוּמָה	והיה לאהרן ולבניו לחק	Ex. 29, 28.
וְהַתְּרוּמָה	היקבע אדם אלהים	Mal. 3, 8.
וְתוֹרוֹת	ועל הר סיני ירדת	Neh. 9, 13.
וְהַתּוֹרֹת	אלה החקים והמשפטים	Lev. 26, 46.

10.

א״ב מן חד וחד חד א׳ וחד לא׳ דלוג ולי׳ דכו׳ וסי׳

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur ein Mal ohne und ein Mal mit vorgesetztem Lamed vorkommen.

אֲבִיגַל	ואת עמשא שם אבשלם	2 S. 17, 25.
לַאֲבִיגַל	ויאמר דוד לאביגל	1 S. 25, 32.
בַּעְלֵיהֶן	כי יצא דבר המלכה	Est. 1, 17.
לְבַעְלֵיהֶן	ונשמע פתגם	Est. 1, 20.
בְּנֵיהֶן	כי נאפו ודם בידיהן	Ez. 23, 37.
לִבְנֵיהֶן	ויען לבן ויאמר אל יעקב	Gen. 31, 43.
בִּקְעָם	על שלשה פשעי בני	Am. 1, 13.
לְבִקְעָם	אחרי·הדברים והאמת	2 Chr. 32, 1.
גַנִּי	עורי צפון ובואי תימן	Cant. 4, 16.
לְגַנִּי	באתי לגני אחתי	Cant. 5, 1.
הָנִיחַ	והיה ביום הניח ה׳	Jes. 14, 3.
לְהָנִיחַ	וראשית כל בכורי כל	Ez. 44, 30.
הוֹלְלִים	לא יתיצבו הוללים	Ps. 5, 6.
לַהוֹלְלִים	אמרתי להוללים	Ps. 75, 5.
הוֹדִיעֲךָ	ויענך וירעבך	Deut. 8, 3.
לְהוֹדִיעֲךָ	קשט אמרי אמת	Prov. 22, 21.
חֶרְדַּת	אדם יתן מוקש	Prov. 29, 25.
לְחֶרְדַּת	ותהי חרדה במחנה	1 S. 14, 15.
חַטָּאָה	הוי מושכי העון	Jes. 5, 18.
לְחַטָּאָה	והקריבו לחנכת בית אלהא	Esr. 6, 17.
טִבְחָה	כי עליך הרגנו	Ps. 44, 23.
לְטִבְחָה	ואתה ה׳ ידעתני	Jer. 12, 3.

יְמָּא	וארבע חיון רברבן	Dan. 7, 3.
לְיַמָּא	ענה דניאל ואמר	Dan. 7, 2.
יִקְּהַת	לא יסור שבט	Gen. 49, 10.
לִיקְּהַת	עין תלעג לאב	Prov. 30, 17.
יֹדְעֶיךָ	כל ידעיך בעמים	Ez. 28, 19.
לְיֹדְעֶיךָ	משך חסדך לידעיך	Ps. 36, 11.
כַּרְמוֹ	כי יבער איש שדה	Ex. 22, 4.
לְכַרְמוֹ	אשירה נא לידידי	Jes. 5, 1.
מַרְבֵּה	כל הולך על גחון	Lev. 11, 42.
לְמַרְבֵּה	המשרה ולשלום	Jes. 9, 6.
מַשֶּׂגֶת	ואם דל הוא ואין	Lev. 14, 21.
לְמַשֶּׂגֶת	אם שלש שנים רעב	1 Chr. 21, 12.
מוֹעֲדָהּ	והשבתי כל משושה	Hos. 2, 13.
לְמוֹעֲדָהּ	ושמרת את החקה	Ex. 13, 10.
מַעֲדַנִּים	יסר בנך ויניחך	Prov. 29, 17.
לְמַעֲדַנִּים	האוכלים למעדנים	Thr. 4, 5.
מְשִׁיחִי	והקמתי לי כהן נאמן	1 S. 2, 35.
לִמְשִׁיחִי	שם אצמיח קרן לדוד	Ps. 132, 17.
פְּעֻלֹּת	כי לא יבינו אל פעלת	Ps. 28, 5.
לִפְעֻלּוֹת	אדם בדבר שפתיך	Ps. 17, 4.
קַחְתֵּךְ	ותאמר לה המעט	Gen. 30, 15.
לְקַחְתֵּךְ	ויבאו עבדי דוד אל	1 S. 25, 40.
קָרְבָה	אל נפשי גאלה	Ps. 69, 19.
לְקָרְבָה	ויקרא משה אל בצלאל	Ex. 36, 2.
רְוָיָה	תערך לפני שלחן	Ps. 23, 5.
לָרְוָיָה	הרכבת אנוש לראשנו	Ps. 66, 12.
רִכְבָּהּ	הנני אליך נאם ה׳ צבאות	Nah. 2, 14.
לְרִכְבָּה	דדן רכלתך בבגדי חפש	Ez. 27, 20.
שְׁפַנִּים	עם לא עצום	Prov. 30, 26.
לַשְׁפַנִּים	הרים הגבהים ליעלים	Ps. 104, 18.
תְּתָם	ולא שמע אמציהו	2 Chr. 25, 20.
לְתִתָּם	ויסירו העלה לתתם	2 Chr. 35, 12.

ולבר ממסורתא

רֹאשֵׁנוּ	נפלה עטרת ראשנו	Thr. 5, 16.
לְרֹאשֵׁנוּ	הרכבת אנוש לראשנו	Ps. 66, 12.

11.

א״ב מן חד וחד כא׳ חד מלרע וחד מלעיל דלוג ולי׳ דכות׳ וסי׳

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur zwei Mal mit vorgesetztem Kaf vorkommen, und zwar so, dass das Kaf ein Mal ein Schwa oder dessen stellvertretenden schwachen Vocal und ein Mal einen eigentlichen oder natürlichen Vocal hat.

כַּאֲרָזִים	כנחלים נטיו	Num. 24, 6.
כָּאֲרָזִים	שוקיו עמודי שש	Cant. 5, 15.
כְּאֹהֶל	דורי נסע ונגלה	Jes. 38, 12.
כָּאֹהֶל	היושב על חוג הארץ	Jes. 40, 22.
כְּאָבָק	והיה כאבק דק	Jes. 29, 5.
כָּאָבָק	לכן כאכל קש לשן	Jes. 5, 24.
כִּבְרִית	ויעמד את כל הנמצא	2 Chr. 34, 32.
כַּבְּרִית	לא כברית אשר כרתי	Jer. 31, 32.
כְּגָמֻל	אם לא שויתי	Ps. 131, 2.
כַּגָּמֻל	ב׳ בפסוק	Ps. 131, 2.
וּכְרָקָב	אשת חיל עטרה	Prov. 12, 4.
וְכָרָקָב	ואני כעש לאפרים	Hos. 5, 12.
וְכִכְפִיר	דמינו כאריה	Ps. 17, 12.
וְכַכְּפִיר	כי אני כשחל לאפרים	Hos. 5, 14.
כְּחוּט	השני שפתותיך	Cant. 4, 3.
כַּחוּט	ותקח דלילה עבתים	Jud. 16, 12.
כְּחָתָן	והוא כחתן יצא	Ps. 19, 6.
כֶּחָתָן	שוש אשיש בה׳	Jes. 61, 10.
כְּחֵלֶב	ואת כל חלבו יקטיר	Lev. 4, 26.
כַּחֵלֶב	טפש כחלב לבם	Ps. 119, 70.
כִּכְבוֹד	ונשבת מבצר	Jes. 17, 3.
כַּכָּבוֹד	ואקום ואצא אל	Ez. 3, 23.
כְּמֵת	נשכחתי כמת מלב	Ps. 31, 13.
כַּמֵּת	אל נא תהי כמת	Num. 12, 12.
כְּמוֹפֵת	הייתי לרבים	Ps. 71, 7.
כַּמּוֹפֵת	והמזבח נקרע	1 Reg. 13, 5.
כִּמְלוּנָה	ונותרה בת ציון	Jes. 1, 8.
כַּמְּלוּנָה	נוע תנוע ארץ	Jes. 24, 20.

כְּסוּחָה	שרפה באש	Ps. 80, 17.
כַּסּוּחָה	על כן חרה אף ה׳	Jes. 5, 25.
כְּסוּפָה	בבא כשאוה	Prov. 1, 27.
כַּסּוּפָה	אשר חציו שנונים	Jes. 5, 28.
כְּעֹרֵב	שיתמו נדיבמו	Ps. 83, 12.
כָּעוֹרֵב	ראשו כתם פז	Cant. 5, 11.
כְּצָר	דרך קשתו כאויב	Thr. 2, 4.
כַּצָּר	אשר הציו שנונים	Jes. 5, 28.
כְּרָשָׁע	יהי כרשע איבי	Job 27, 7.
כָּרָשָׁע	חללה לך מעשת	Gen. 18, 25.
כְּשַׁאֲוָה	בבא כשאוה	Prov. 1, 27.
כַּשּׁוֹאָה	ועלית כשואה תבוא	Ez. 38, 9.
כְּשׁוֹשַׁנָּה	בין החוחים	Cant. 2, 2.
כַּשּׁוֹשַׁנָּה	אהיה כטל לישראל	Hos. 14, 6.

לְפִיהֶם	שרים עצרו במלים	Job 29, 9.
מוֹצָאֵיהֶן	ודרך לפניהם	Ez. 42, 11.
מוֹצָאֵיהֶם	ויכתב משה את מוצאיהם	Num. 33, 2.
מָעֻזְּכֶן	הילילו אניות תרשיש	Jes. 23, 14.
מָעֻזְּכֶם	ויאמר להם לכו אכלו	Neh. 8, 10.
פְּרִיהֶן	כי על כן שלח׃ דעל׳ שלח על כל הגולה	Jer. 29, 28.
פְּרִיהֶם	ושבתי את שבות · דעל׳ חזון עבדיה	Am. 9, 14.
שׁוֹמֵמִין	דרכי ציון אבלות	Thr. 1, 4.
שׁוֹמֵמִים	על אלה אני בוכיה	Thr. 1, 16.
תֹּאכְלוּן	לא יום אחד תאכלון	Num. 11, 19.
תֹּאכְלוּם	כל הולך על גחון	Lev. 11, 42.

12.

א״ב מן חד וחד חד ן׳ וחד ם׳ בסוף תיבותא דלוג ולי׳ דכותהון וסי׳

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die je nur ein Mal mit Nun fin. und ein Mal mit Mem fin. vorkommen.

אִתְּהֶן	ורגמו עליהן אבן	Ez. 23, 47.
אִתְּהֶם	ואנשים צדיקים המה	Ez. 23, 45.
בִּנְעוּרֵיהֶן	ותזנינה במצרים	Ez. 23, 3.
בִּנְעוּרֵיהֶם	אשר בנינו כנטעים	Ps. 144, 12.
וְהֲמִתֶּן	ויאמר בילדכן	Ex. 1, 16.
וַהֲמִתֶּם	ויצו אבשלום את נעריו	2 S. 13, 28.
וּכְמִשְׁפְּטֵיהֶן	ודרך לפניהם כמראה	Ez. 42, 11.
וּבְמִשְׁפְּטֵיהֶם	המלך יתאבל ונשיא	Ez. 7, 27.
יְדַעְתִּין	עתה נבראו ולא מאז	Jes. 48, 7.
יְדַעְתִּים	שלשה המה נפלאו	Prov. 30, 18.
כָּהֵן קמ׳	והנה הוליד בן	Ez. 18, 14.
כָּהֵם קמ׳	וימאסו את חקיו	2 Reg. 17, 15.
לְפִיהֶן	אם עוד רבות בשנים	Lev. 25, 51.

13.

א״ב מן תרין א׳ וחד וא׳ וסי׳

Alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die je nur zwei Mal ohne und ein Mal mit vorgesetztem Waw vorkommen.

אֵרָאֶה	ויאמר ה׳ אל משה	Lev. 16, 2.
אֵרָאֶה	ויאמר אליהו חי ה׳	1 Reg. 18, 15.
וְאֵרָאֶה	צמאה נפשי לאלהים	Ps. 42, 3.
אַרְאֶךָּ	ויאמר ה׳ אל אברם	Gen. 12, 1.
אַרְאֶךָּ	ואמר מה אלה אדני	Zach. 1, 9.
וְאַרְאֶךָּ	והנה ברק רדף	Jud. 4, 22.
אֲחוֹתַיִךְ	וזכרת את דרכיך	Ez. 16, 61.
אֲחוֹתַיִךְ	ושמרון כחצי חטאתיך	Ez. 16, 51.
וַאֲחוֹתַיִךְ	סדם ובנותיה תשבן	Ez. 16, 55.
בִּינָה מלע׳	ואם בינה שמעה	Job. 34, 16.
בִּינָה	אמרי האזינה ה׳	Ps. 5, 2.
וּבִינָה	בשנת שלוש לכורש	Dan. 10, 1.
בֹּנֵה קמ׳	ירושלם ה׳ נדחי	Ps. 147, 2.
בֹּנֵי	(ויפסלו בני שלמה	1 Reg. 5, 32.
וּבֹנֵי	(חירום · ב׳ בפסו׳	1 Reg. 5, 32.

בְּדַבֵּר	ורבקה שמעת בדבר	Gen. 27, 5.
בְּדַבֵּר	ותעלונה כליותי	Prov. 23, 16.
וּבְדַבֵּר	וכלי כליו רעים	Jes. 32, 7.
בְחַסְדְּךָ	נחית בחסדך	Ex. 15, 13.
בְּחַסְדְּךָ	ואני בחסדך בטחתי	Ps. 13, 6.
וּבְחַסְדְּךָ	תצמית איבי	Ps. 143, 12.
בִּרְאוֹת	בעת ההיא בראות	1 Chr. 21, 28.
בִּרְאֹת	ויהי לדרש אלהים	2 Chr. 26, 5.
וּבִרְאוֹת	ה׳ כי נכנעו היה דבר ה׳	2 Chr. 12, 7.
בַטֻּחוֹת	הן אמת חפצת	Ps. 51, 8.
בַטֻּחוֹת	מי שת בטחות	Job 38, 36.
וּבַטֻּחוֹת	ישליו אהלים לשדדים	Job 12, 6.
בְּמַעֲלוֹת	ויקרא ישעי׳ · קרמ׳ דפסו׳ דמלכי׳	2 Reg. 20, 11.
בְּמַעֲלוֹת	הנני משיב את צל · תנינ׳ דפסו׳ דישע׳	Jes. 38, 8.
וּבְמַעֲלוֹת	ארך האלם עשרים	Ez. 40, 49.
בְּמוֹעֲדֵיכֶם	אלה תעשו לה׳	Num. 29, 39.
בְּמֹעֲדֵיכֶם	ועשיתם אשה לה׳ עלה	Num. 15, 3.
וּבְמוֹעֲדֵיכֶם	וביום שמחתכם	Num. 10, 10.
בְּלֵב שָׁלֵם	ואתה שלמה בני	1 Chr. 28, 9.
בְּלֵב שָׁלֵם	וישמחו העם על התנדבם	1 Chr. 29, 9.
וּבְלֵב שָׁלֵם	אנה ה׳ · דישעי׳	Jes. 38, 3.
גֵוָה	ואם לא תשמעוה	Jer. 13, 17.
גֵוָה	כי השפילו ותאמר	Job 22, 29.
וְגֵוָה	להסיר אדם מעשה	Job 33, 17.
גְּבַהּ	מלשני בסתר	Ps. 101, 5.
גְּבַהּ	תועבת ה׳ כל גבה לב	Prov. 16, 4.
יְגֹבַהּ	הנה אשור ארז בלבנון	Ez. 31, 3.
דֹּמּוּ	אם כה יאמרו אלינו	1 S. 14, 9.
דֹּמּוּ	ישבי אי סחר צידון	Jes. 23, 2.
וְדֹמּוּ	רגזו ואל תחטאו	Ps. 4, 5.
דּוּמָם	שבי דומם ובאי	Jes. 47, 5.
דּוּמָם	הוי אמר לעץ הקיצה	Hab. 2, 19.
וְדוּמָם	טוב ויחיל ודומם	Thr. 3, 26.
דָּמִי	ועתה אל יפל דמי	1 S. 26, 20.
דָמִי	ארץ אל תכסי	Job 16, 18.
וְדָמִי	חמסי ושארי על	Jer. 51, 35.

דָּמִיתִי	הנוה והמעננה	Jer. 6, 2.
דָּמִיתִי	לקאת מדבר	Ps. 102, 7.
וְדָמִיתִי	וכשלה היום וכשל	Hos. 4, 5.
הִנּוֹ	מן השלושים · דד״ה	1 Chr. 11, 25.
הִנּוֹ	ויאמר ה׳ אל השטן	Job 2, 6.
וְהִנּוֹ	ויבא אליו והנו נצב	Num. 23, 17.
הַרְנִינוּ	גוים עמו כי דם	Deut. 32, 43.
הַרְנִינוּ	לאלהים עוזנו הריעו	Ps. 81, 2.
וְהַרְנִינוּ	שמחו בה׳ וגילו צדיקים	Ps. 32, 11.
הֵילֵל	איך נפלת משמים	Jes. 14, 12.
הֵילֵל	ברוש כי נפל ארז	Zach. 11, 2.
וְהֵילֵל	זעק והילל בן אדם	Ez. 21, 12.
הַמְמַלְאִים	ופקדתי על כל	Zeph. 1, 9.
הַמְמַלְאִים	או עם שרים זהב	Job 3, 15.
וְהַמְמַלְאִים	ואתם עזבי ה׳	Jes. 65, 11.
הַשְּׁמֵנָה	ומה הארץ	Num. 13, 20.
הַשְּׁמֵנָה	את האברת	Ez. 34, 16.
וְהַשְּׁמֵנָה	והם במלכותם	Neh. 9, 35.
וַיִּנָּחֵם מלר׳	ויבאה יצחק	Gen. 24, 67.
וַיִּנָּחֵם	ויזכר להם בריתו	Ps. 106, 45.
וְיִנָּחֵם	ועתה היטיבו דרכיכם	Jer. 26, 13.
וַיַּנִּחֻהוּ	ויתמהמה ויחזיקו	Gen. 19, 16.
וַיַּנִּיחֻהוּ	במשמר לפרש	Lev. 24, 12.
וְיַנִּיחֻהוּ	ישאהו על כתף	Jes. 46, 7.
וַיִּדֹּם	ויאמר משה אל אהרן	Lev. 10, 3.
וַיִּדֹּם	השמש וירח עמד	Jos. 10, 13.
וְיִדֹּם	ישב בדד וידם כי	Thr. 3, 28.
וַיַּכְרֵת	ויבא יהושע בעת	Jos. 11, 21.
וַיַּכְרֵת	ה׳ מישראל ראש וזנב	Jes. 9, 13.
וְיַכְרֵת	יהיו נגד ה׳ תמיד	Ps. 109, 15.
וַיִּסְעוּ	ויהי חתת אלהים	Gen. 35, 5.
וַיִּסְעוּ	אלה מסעי בני ישראל	Num. 10, 28.
וְיִסָּעוּ	ויאמר ה׳ אל משה	Ex. 14, 15.
וַיֶּרֶב	ותהי שם המלחמה	2 S. 18, 8.
וַיֶּרֶב	היה אדני כאויב	Thr. 2, 5.
וְיֶרֶב	כי יסיף על חטאתו	Job 34, 37.
וַיִּרְדּוּ	כצאן לשאול שתו	Ps. 49, 15.
וַיִּרְדּוּ	וכנוח להם ישובו	Neh. 9, 28.

Gen. 1, 25.	וְיִרְדּוּ	ויאמר אלהים נעשה
Gen. 24, 19.	וַתְּכַל	להשקתו ותאמר
2 S. 13, 39.	וַתְּכַל	דוד המלך לצאת
Num. 17, 25.	וּתְכַל	ויאמר ה׳ אל משה
Gen. 2, 2.	וַיִּשְׁבֹּת	ויכל אלהים ביום
Jos. 5, 12.	וַיִּשְׁבֹּת	המן ממחרת
Prov. 22, 10.	וְיִשְׁבֹּת	גרש לץ ויצא מדון
Neh. 12. 45.	וַיִּשְׁמְרוּ	משמרת אלהיהם
Ps. 59, 1.	וַיִּשְׁמְרוּ	אל תשחת לדוד מכתם
Ez. 43, 11.	וְיִשְׁמְרוּ	ואם נכלמו מכל אשר
Ps. 47, 7.	זַמְּרוּ	זמרו אלהים זמרו
Ps. 47, 7.	זַמֵּרוּ	זמרו למלכנו · ב׳ בפסו׳
Ps. 98, 4.	וְזַמֵּרוּ	הריעו לה׳ כל הארץ
Lev. 9, 7.	חַטָּאתְךָ	ויאמר משה אל אהרן
2 S. 12, 13.	חַטָּאתְךָ	ויאמר דוד אל נתן
Jes. 6, 7.	וְחַטָּאתְךָ	ויגע על פי ויאמר
Jes. 40, 22.	חוּג	הישב על חוג הארץ
Prov. 8, 27.	חוּג	בהכינו שמים שם
Job. 22, 14.	וְחוּג	עבים סתר לו ולא
Jes. 60, 16.	חֲלֵב	וינקת חלב גוים
Prov. 27, 27.	חֲלֵב	ודי חלב עזים
Deut. 32, 14.	וַחֲלֵב	חמאת בקר
Ez. 36, 25.	טְהוֹרִים	חרקתי עליכם מים
Esr. 6, 20.	טְהוֹרִים	כי הטהרו הכהנים
Prov. 15, 26.	וּטְהֹרִים	תועבת ה׳ מחשבות
Gen. 1, 21.	יִרֶב	ויברך אתם אלהים
2 Chr. 24, 26.	יִרֶב	ובניו ירב המשא
Ex. 1, 20.	וַיִּרֶב	וייטב אלהים למילדות
Ez. 23, 25.	יָסִירוּ	ונתתי קנאתי בך
Jes. 5, 23.	יָסִירוּ	מצדיקי רשע
Job. 34, 20.	וְיָסִירוּ	רגע ימתו ותצות
Gen. 25, 15.	יְטוּר	חדד ותימא · רבראשית
1 Chr. 1, 30.	יְטוּר	חדד ותימא · דד״ה
1 Chr. 5, 19.	וִיטוּר	ויעשו מלחמה עם ההגרי׳
Job. 41, 2.	יִתְיַצֵּב	לא אכזר כי יעורנו
Prov. 22, 29.	יִתְיַצָּב	חזית איש מהיר
1 S. 3, 10.	וַיִּתְיַצַּב	ויבא ה׳ ויתיצב
Gen. 19, 31.	כְּדֶרֶךְ	ותאמר הבכירה אל

Num. 11, 31.	כְּדֶרֶךְ	ורוח נסע מאת ה׳
Num. 11, 31.	וּכְדֶרֶךְ	ויגז שלוים · ב׳ בפסוק׳
Deut. 18, 8.	כְּחֵלֶק	חלק כחלק יאכלו
1 S. 30, 24.	כְּחֵלֶק	ומי ישמע לכם
1 S. 30, 24.	וּכְחֵלֶק	לדבר הזה · ב׳ בפס׳
Micha 5, 6.	כְּטַל	והיה שארית יעקב
Ps. 133, 3.	כְּטַל	חרמון שירד על הררי
Prov. 19, 12.	וּכְטַל	נהם ככפיר זעף מלך
Num. 11, 25.	כְּנוֹחַ	וירד ה׳ בענן וידבר
Jos. 3, 13.	כְּנוֹחַ	והיה כנוח כפות רגלי
Neh. 9, 28.	וּכְנוֹחַ	להם ישובו לעשות רע
1 Reg. 19, 2.	כְּנֶפֶשׁ	ותשלח איזבל מלאך
Ez. 18, 4.	כְּנֶפֶשׁ	הן כל הנפשות לי
Ez. 18, 4.	וּכְנֶפֶשׁ	הנה כנפש · ב׳ בפסו׳
Ex. 29, 1.	לְקַח	וזה הדבר אשר תעשה
Prov. 20, 16.	לְקַח	בגדו כי ערב זר· קדמ׳ דספ׳
Ez. 37, 16.	וּלְקַח	ואתה בן אדם קח לך
Ps. 37, 8.	לְהָרֵעַ	הרף מאף ועזב
Prov. 24, 8.	לְהָרֵעַ	מחשב להרע לו
Jer. 31, 28.	וּלְהָרֵעַ	והיה כאשר שקדתי
Num. 36, 6.	לַטּוֹב	זה הדבר אשר צוה ה׳
Koh. 9, 2.	לַטּוֹב	הכל כאשר לכל מקרה
Jes. 5, 20.	וְלַטּוֹב	הוי האמרים לרע טוב
Deut. 6, 8.	לְטֹטָפֹת	וקשרתם לאות
Deut. 11, 18.	לְטוֹטָפֹת	ושמתם את דברי
Ex. 13, 16.	וּלְטוֹטָפֹת	והי׳ לאות
Ex. 16, 27.	לִלְקֹט	ויהי ביום השביעי
Ruth. 2, 8.	לִלְקֹט	ויאמר בעז אל רות
Cant. 6, 2.	וְלִלְקֹט	דודי ירד לגנו
2 Reg. 16, 15.	לְבַקֵּר	ויצוהו המלך אחז
Prov. 20, 25.	לְבַקֵּר	מוקש אדם ילע קדש
Ps. 27, 4.	וּלְבַקֵּר	אחת שאלתי מאת ה׳
1 Reg. 1, 40.	מְחַלְּלִים	ויעלו כל העם אחריו
Mal. 1, 12.	מְחַלְּלִים	ואתם מחללים אתו
Neh. 13, 17.	וּמְחַלְּלִים	ואריבה את חרי יהוד׳
Lev. 22, 2.	מַקְדִּשִׁים	דבר אל אהרן
Neh. 12, 47.	מַקְדִּישִׁים	וכל ישראל בימי
Neh. 12, 47.	וּמַקְדִּישִׁים	וזרובבל · ב׳ בפסו׳

2 Reg. 10, 26.	מַצְּבוֹת	ויצאו את מצבות
Jer. 43, 13.	מַצְּבוֹת	ושבר את מצבות
Ez. 26, 11.	וּמַצְּבוֹת	בפרסות סוסיו
Jer. 38, 23.	מוֹצְאִים	ואת כל נשיך
Neh. 6, 19.	מוֹצִיאִים	גם טובתיו היו אמרים
2 Chr. 9, 28.	וּמוֹצִיאִים	סוסים ממצרים
Deut. 27, 18.	מַשְׁגֶּה	ארור משגה עור
Prov. 28, 10.	מַשְׁגֶּה	ישרים בדרך רע
Job. 12, 16.	וּמַשְׁגֶּה	עמו עז ותושיה
Ex. 28, 38.	מֵצַח	והיה על מצח אהרן
Ez. 3, 7.	מֵצַח	ובית ישראל לא יאבו
Jer. 3, 3.	וּמֵצַח	וימנעו רבבים
Jos. 14, 1.	נִחֲלוּ	ואלה אשר נחלו · תני׳ דפ׳
Jos. 19, 51.	נִחֲלוּ	אלה הנחלות אשר
Ez. 7, 24.	וְנִחֲלוּ	והבאתי רעי גוים
Nah. 1, 6.	נִתְּצוּ	לפני זעמו מי יעמוד
Jer. 4, 26.	נִתְּצוּ	ראיתי והנה הכרמל
Ez. 16, 39.	וְנִתְּצוּ	ונתתי אותך בידם
Ps. 76, 2.	נוֹדָע קמ׳	ביהודה אלהים
Prov. 31, 23.	נוֹדָע	בשערים בעלה
Koh. 6, 10.	וְנוֹדָע	מה שהיה כבר
Ps. 38, 8.	נִקְלֶה	כי כסלי מלאו נקלה
Prov. 12, 9.	נִקְלֶה	טוב נקלה ועבד לו
1 S. 18, 23.	וְנִקְלֶה	וידברו עבדי שאול
Jes. 16, 12.	נִלְאָה	והיה כי נראה
Prov. 26, 15.	נִלְאָה	טמן עצל ידו
Ps. 68, 10.	וְנִלְאָה	גשם נדבות
Ps. 4, 7.	נְסָה	רבים אומרים מי
Ps. 10, 12.	נְשָׂא	קומה ה׳ אל נשא
Dan. 2, 35.	וּנְשָׂא	באדין דקו כחדא
Jer. 15, 10.	נָשִׁיתִי	אוי לי אמי כי
Thr. 3, 17.	נָשִׁיתִי	ותזנח משלום
Jer. 23, 39.	וְנָשִׁיתִי	אתכם נשא
Deut. 17, 15.	שׂוֹם	תשים עליך מלך
Jer. 42, 15.	שׂוֹם	ועתה לכן שמעו דבר ה׳
Neh. 8, 8.	וְשׂוֹם	ויקראו בספר בתורת
Deut. 33, 18.	שְׂמַח	ולזבולן אמר
Koh. 11, 9.	שְׂמַח	בחור בילדותך

Prov. 5, 18.	וּשְׂמַח	יהי מקורך ברוך
Deut. 3, 9.	שְׂנִיר	צידנים יקראו לחרמון
Cant. 4, 8.	שְׂנִיר	אתי מלבנון כלה
1 Chr. 5, 23.	וּשְׂנִיר	ובני חצי שבט מנשה
Jud. 4, 18.	סוּרָה מלר׳	ותצא יעל לקראת סיסרא
Jud. 4, 18.	סוּרָה	ותאמר אליו · ב׳ בפסו׳
Jes. 49, 21.	וְסוּרָה	ואמרת בלבבך
Jos. 10, 13.	עָמַד קמ׳	וידם השמש וירח
Ps. 1, 1.	עָמָד	אשרי האיש אשר
2 S. 20, 12.	וְעָמָד	ועמשא מתגלל בדם
2 Chr. 14, 10.	עָזְרֵנוּ	ויקרא אסא אל ה׳
Ps. 79, 9.	עָזְרֵנוּ	אלהי ישענו על דבר
Jos. 10, 6.	וְעָזְרֵנוּ	וישלחו אנשי גבעון
Gen. 6, 7.	עֲשִׂיתִם	ויאמר ה׳ אמחה
Jes. 42, 16.	עֲשִׂיתִם	והולכתי עורים
Ez. 37, 19.	וַעֲשִׂיתִם	דבר אליהם כה אמר
Job 30, 11.	פִּתַּח	כי יתרו פתח ויענני
Cant. 7, 13,	פִּתַּח	נשכימה לכרמים
2 Chr. 3, 7.	וּפִתַּח	ויחף את הבית
Dan. 3, 1.	צְלֵם	נבוכדנצר מלכא עבד
Dan. 2, 31.	צְלֵם	אנתה מלכא חזה הוית
Dan. 3, 19.	וּצְלֵם	באדין נבוכדנצר
Est. 4, 7.	קָרָהוּ	ויגד לו מרדכי את
Est. 6, 13.	קָרָהוּ	ויספר המן לזרש
Gen. 44, 29.	וְקָרָהוּ	ולקחתם גם את זה
1 S. 7, 5.	קִבְצוּ	ויאמר שמואל קבצו
Joel 2, 16.	קִבְצוּ	אספו עם קדשו קהל
2 Chr. 24, 5.	וְקִבְצוּ	מכל ישראל כסף
Gen. 37, 24.	רֵק	ויקחהו וישלכו אתו
Deut. 32, 47.	רֵק	כי לא דבר רק הוא
Neh. 5, 13.	וָרֵק	גם חצני נערתי
Micha 7, 14.	רְעֵה	עמך בשבטך
Zach. 11, 4.	רְעֵה	כה אמר ה׳ אלהי
Ps. 37, 3.	וּרְעֵה	בטח בה׳ ועשה טוב
Gen. 44, 28.	רְאִיתִיו	ויצא האחד מאתי
Deut. 33, 9.	רְאִיתִיו	האמר לאביו ולאמו
Dan. 8, 7.	וּרְאִיתִיו	מגיע אצל האיל
Gen. 43, 7.	שָׁאוֹל	ויאמרו שאול שאל

שָׁאוֹל	ותאמר לאמר דבר	2 S. 20, 18.
וְשָׁאוֹל	ויאמר אלו שאול	1 S. 22, 13.
שְׁנוֹתָי	אני אמרתי בדמי ימי	Jes. 38, 10.
שְׁנוֹתַי	מה אדבר ואמר לי	Jes. 38, 15.
וּשְׁנוֹתַי	כי כלו בינגן חיי	Ps. 31, 11.
תֵּרָאֶה	ואם תראה עוד	Lev. 13, 57.
תֵּרָאֶה	תגל ערותך גם	Jes. 47, 3.
וְתֵרָאֶה	ויאמר אלהים יקוו	Gen. 1, 9.
תְּרוֹמֵם	כי לבם צפנת משכל	Job 17, 4.
תְּרוֹמֵם	צדקה תרמם גוי	Prov. 14, 34.
וַתְּרוֹמֵם	ויאמר ויעמד רוח	Ps. 107, 25.
תַּסֵּג	אל תסג גבול עולם	Prov. 22, 28.
תַּסֵּג	והבר׳ · אל תסג גבול	Prov. 23, 10.
וְתַשֵּׂג	אתה תאכל ולא תשבע	Micha 6, 14.
תָּבוֹאִי	אתי מלבנון כלה	Cant. 4, 8.
תָּבוֹאִי	ותאמר שש השערים	Ruth 3, 17.
וַתָּבֹאִי	רבבה כצמח השדה	Ez. 16, 7.
תֵּשַׁם	למה נמות לעיניך	Gen. 47, 19.
תֵּשַׁם	ואמרת אל עם הארץ	Ez. 12, 19.
וַתֵּשַׁם	וידע אלמנותיו ועריהם	Ez. 19, 7.
תֹּם לש׳ תמים׳ תם וישר יצרוני		Ps. 25, 21.
תֹם	וצפן לישרים· כת׳	Prov. 2, 7.
וְתֹם	הלא יראתך כסלתך	Job 4, 6.
תַּנִּין	עורי עורי לבשי עז	Jes. 51, 9.
תַּנִּין	הים אני אם תנין	Job 7, 12.
וְתַנִּין	על שחל ופתן תדרך	Ps. 91, 13.
תְּחִי	ויחגרו שקים במתניהם	1 Reg. 20, 32.
תְּחִי	נפשי ותהללך	Ps. 119, 175.
וַתְּחִי	וידברו אליו את כל	Gen. 45, 27.
תְּשׁוּעָתִי	חושה לעזרתי	Ps. 38, 23.
תְּשׁוּעָתִי	הצילני מדמים	Ps. 51, 16.
וּתְשׁוּעָתִי	קרבתי צדקתי	Jes. 46, 13.

14.

וחלופיהן

א״ב תרין וא׳ וחד א׳ דלוג וסימניהון

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, bei denen das Umgekehrte vom Vorigen stattfindet, d. h. sie kommen nur zwei Mal mit vorgesetztem Waw und ein Mal ohne dasselbe vor.

וְאֵלְכָה	תנה את נשי ואת	Gen. 30, 26.
וְאֵלְכָה	ויאמר אבנר אל דוד	2 S. 3, 21.
אֵלֵכָה	אני אמרתי בדמי	Jes. 38, 10.
וְאַדִּירֵיהֶם	שלחו צעוריהם למים	Jer. 14, 3.
וְאַדִּירֵיהֶם	ועל ידם החזיקו	Neh. 3, 5.
אַדִּירֵיהֶם	מחזיקים על אחיהם	Neh. 10, 30.
וּבִמְלֹאת	ימי טהרה	Lev. 12, 6.
וּבִמְלוֹאת	הימים האלה	Est. 1, 5.
בִּמְלֹאות	ספקו יצר לו	Job 20, 22.
וּגְדוֹל	ה׳ ארך אפים וגדל כח	Nah. 1, 3.
וּגְדָל	חנון ורחום ה׳ ארך	Ps. 145, 8.
גְּרָל	חמה נשא ענש· כן כת׳	Prov. 19, 19.
וְהָכִין	ירעתי ה׳ כי לא	Jer. 10, 23.
וְהָכִין	תקעו בתקוע	Ez. 7, 14.
הָכִין	וצוו אותם לאמר	Jos. 4, 3.
וְנִבְנֶה	כי תאמר אדום רששנו	Mal. 1, 4.
וְנִבְנֶה	ואומר אליהם אתם ראים	Neh. 2, 17.
וַנִּבְנֶה	את החומה ותקשר כל	Neh. 3, 38.
וִיסַלֵּף	ושחד לא תקח	Ex. 23, 8.
וִיסַלֵּף	לא תטה משפט	Deut. 16, 19.
וַיְסַלֵּף	עיני ה׳ נצרו דעת	Prov. 22, 12.
וְתִנָּתֵן	ויאמר המלך לאסתר	Est. 7, 2.
וְתִנָּתֵן	ולקץ שנים יתחברו	Dan. 11, 6.
וַתִּנָּתֵן	ויאמר המלך להעשות	Est. 9, 14.
וְיוֹשֵׁב	וידעו העם כלו אפרים	Jes. 9, 8.
וְישֵׁב	ישמע אל ויענם	Ps. 55, 20.
וַיּוֹשֵׁב	יוסף את אביו	Gen. 47, 11.
וּזְבַדְיָהוּ	הנה אמריהו כהן	2 Chr. 19, 11.
וּזְבַדְיָהוּ	ועמהם הלוים	2 Chr. 17, 8.

1 Chr. 26, 2.	וּבְרִיָהוּ	ולמשלמיהו בנים
Num. 4, 19.	וְחָיוּ	וזאת עשו להם
Zach. 10, 9.	וְחָיוּ	ואזרעם בעמים ובמרחקים
Num. 14, 38.	חָיוּ	ויהושע בן נון
2 S. 22, 33.	וַיַּתֵּר	האל מעוזי חיל
Hab. 3, 6.	וַיַּתֵּר	עמד וימודד ארץ
Job 6, 9.	יַתֵּר	ויאל אלוה וידכאני
Gen. 3, 24.	וַיַּשְׁכֵּן	ויגרש את האדם
Ps. 78, 55.	וַיַּשְׁכֵּן	ויגרש מפניהם גוים
Ps. 7, 6.	יַשְׁכֵּן	ירדף אויב נפשי
Jud. 6, 30.	וְיָמֹת	ויאמרו אנשי העיר
1 Reg. 21, 10.	וְיָמֹת	והושיבו שנים אנשים
Deut. 33, 6.	יָמֹת	יחי ראובן ואל ימת
Gen. 8, 21.	וַיָּרַח	ה׳ את ריח הניחח
Gen. 27, 27.	וַיָּרַח	ויגש וישק לו וירח
1 S. 26, 19.	יָרַח	ועתה ישמע נא אדני
1 S. 4, 20.	וּכְעֵת	מותה ותדברנה
2 Chr. 21, 19.	וּכְעֵת	ויהי לימים מימים
Dan. 9, 21.	כְּעֵת	ועוד אני מדבר בתפלה
1 S. 1, 8.	וְלָמָה	ויאמר לה אלקנה
1 S. 1, 8.	וְלָמֶה	הנה למה תבכי ולמה לא
1 S. 1, 8.	לָמֶה	תאכלי ולמה׳ ג׳ בפסוק׳
Gen. 1, 14.	וּלְמוֹעֲדִים	ויאמר אלהים יהי מארת
Zach. 8, 19.	וּלְמֹעֲדִים	כה אמר ה׳ צבאות צום
Ps. 104, 19.	לְמוֹעֲדִים	עשה ירח למועדים
Gen. 9, 2.	וּמוֹרַאֲכֶם	וחתכם יהי׳ על
Deut. 11, 25.	וּמוֹרַאֲכֶם	לא יתיצב איש בפניכם
Jes. 8, 13.	מוֹרַאֲכֶם	את ה׳ צבאות אתו
2 Reg. 7, 9.	וְנָבוֹאָה	ויאמרו איש אל רעהו
Jer. 4, 5.	וְנָבוֹאָה	הגידו ביהוד׳ ובירושלם
Ps. 132, 7.	נָבוֹאָה	למשכנותיו נשתחוה
Jes. 24, 22.	וְסֻגְּרוּ	ואספו אספה אסיר
Koh. 12, 4.	וְסֻגְּרוּ	דלתים בשוק בשפל
Jer. 13, 19.	סֻגְּרוּ	ערי הנגב סגרו
Ex. 39, 3.	וְקִצֵּץ	וירקעו את פחי הזהב
Ps. 46, 10.	וְקִצֵּץ	משבית מלחמות עד
Ps 129, 4.	קִצֵּץ	ה׳ צדיק קצץ עבות
Gen. 18, 4.	וְרַחֲצוּ פת׳	יקח נא מעט מים
Gen. 19, 2.	וְרַחֲצוּ	ויאמר הנה נא אדני
Jes. 1, 16.	רַחֲצוּ	הזכו הסירו רע מעלליכם
1 S. 9, 12.	וַתַּעֲנֶינָה	אותם ותאמרנה יש
1 S. 18, 7.	וַתַּעֲנֶינָה	הנשים המשחקות
Jud. 5, 29.	תַּעֲנֶנָּה	חכמות שרותיה

15.

א״ב מן ג׳ א׳ וחד וא׳ דלוג וסימניהון

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die 3 Mal ohne und ein Mal mit vorgesetztem Waw vorkommen.

Ex. 23, 26.	אֲמַלֵּא	לא תהי׳ משכלה ועקרה
Job 23, 4.	אֲמַלְּאָה	אערכה לפניו משפט
Prov. 8, 21.	אֲמַלֵּא	להנחיל אהבי יש
Ex. 31, 3.	וָאֲמַלֵּא	אתו רוח אלהים
Jes. 33, 9.	אָבַל	אמללה ארץ החפיר
Jes. 24, 7.	אָבַל	תירוש אמללה גפן
Hos. 10, 5.	אָבַל	לעגלות בית און
Am. 8, 8.	וְאָבַל	העל זאת לא תרגז הארץ
2 Reg. 5, 12.	אֲבָנָה	הלא טוב אבנה יפרפר׳ כת׳
Cant. 4, 8.	אֲמָנָה	אתי מלבנון כלה
Neh. 9, 38.	אֲמָנָה	ובכל זאת אנחנו כרתים
Neh. 11, 23.	וַאֲמָנָה	כי מצות המלך עליהם
Ex. 21, 18.	בְּאֶבֶן	וכי יריבן אנשים
Num. 35, 17.	בְּאֶבֶן	ואם באבן יד אשר
2 S. 14, 26.	בָּאֶבֶן	ובגלחו את שער ראשו
Dan. 11, 38.	וּבְאֶבֶן	ולאלה מעזים על כנו
Mal. 3, 10.	בְּוֹאת	הביאו את כל המעשר
1 Chr. 27, 24.	בְּזֹאת	יואב בן צרויה החל
2 Chr. 20, 17.	בְּזֹאת	לא לכם להלחם בזאת
2 Chr. 19, 2.	וּבְזֹאת	ויצא אל פניו יהוא בן
1 S. 9, 3.	בַּקֵּשׁ	והאבדנה האתנות
Ps. 34, 15.	בַּקֵּשׁ	סור מרע ועשה טוב
Ps. 119, 176.	בַּקֵּשׁ	תעיתי כשה אבד
Koh. 7, 25.	וּבַקֵּשׁ	סבותי אני ולבי לדעת

Gen. 27, 36.	בִּרְכָתִי	ויאמר הכי קרא שמו
Gen. 33, 11.	בִּרְכָתִי	קח נא את ברכתי
Lev. 25, 21.	בִּרְכָתִי	וצויתי את ברכתי
Jes. 44, 3.	וּבִרְכָתִי	כי אצק מים על צמא
Ez. 16, 49.	גְאוֹן	הנה זה היה עון סדם
Job 40, 10.	גָאוֹן	עדה נא גאון וגבה
Prov. 16, 18.	גָאוֹן	לפני שבר גאון
Prov. 8, 13.	וְגָאוֹן	יראת ה׳ שנאת רע
Ex. 2, 3.	גֹמֶא	ולא יכלה עוד הצפינו
Jes. 18, 2.	גֹמֶא	השלח בים צירים
Job 8, 11.	גֹמֶא	היגאה גמא בלא בצה
Jes. 35, 7.	וָגֹמֶא	והיה השרב לאגם
Hos. 9, 1.	גִּיל	אל תשמח ישראל אל גיל
Prov. 23, 24.	גּוֹל	יגיל אבי צדיק
Job 3, 22.	גִּיל	השמחים אלי גיל
Ps. 65. 13.	וְגִיל	ירעפו נאות מדבר
Num. 25, 14.	הֻכָּה	ושם איש ישראל המכה
Hos. 9, 16.	הוּכָּה	אפרים שרשם יבש פרי
Ps. 102, 5.	הוּכָּה	כעשב ויבש לבי
Ex. 22, 1.	וְהֻכָּה	אם במחתרת ימצא
Gen. 27, 7.	הָבִיאָה	לי ציד ועשה לי מטעמים
Am. 4, 1.	הָבִיאָה	שמעו הדבר הזה פרות
Prov. 23, 12.	הָבִיאָה	למוסר לבך
Gen. 27, 4.	וְהָבִיאָה	ועשה לי מטעמים
1 S. 25, 35.	הֵבִיאָה	ויקח דוד מידה את
Est. 5, 12.	הֵבִיאָה	ויאמר המן אף לא
2 Chr. 9, 12.	הֵבִיאָה	והמלך שלמה נתן למלכת שבא· דר"ה
Lev. 15, 29.	וְהֵבִיאָה	וביום השמיני תקח
Jes. 30, 11.	הַטּוּ	סורו מני דרך הטו מני
Jes. 55, 3.	הַטּוּ	אזנכם ולכו אלי
Ps. 78, 1.	הַטּוּ	משכיל לאסף האזינה
Jos. 24, 23.	וְהַטּוּ	ועתה הסירו את אלהי
Lev. 8, 3.	הַקְהֵל	ואת כל העדה הקהל
Deut. 4, 10.	הַקְהֶל	יום אשר עמדת לפני
Deut. 31, 12.	הַקְהֵל	הקהל את העם האנשים
Num. 20, 8.	וְהַקְהֵל	קח את המטה
Deut. 33, 2.	הוֹפִיעַ	ויאמר ה׳ מסיני בא

Ps. 94, 1.	הוֹפִיעַ	אל נקמות ה׳
Ps. 50, 2.	הוֹפִיעַ	מציון מכלל יפי
Job 37, 15.	וְהוֹפִיעַ	התדע בשום אלוה
Num. 11, 15.	הָרֹג	ואם ככה את עשה לי
Deut. 13, 10.	הָרֹג	כי הרג תהרגנו ידך
Jes. 22, 13.	הָרֹג	והנה ששון ושמחה הרג
Est. 9, 16.	וְהָרוֹג	ושאר היהודים אשר
Hab. 2, 19.	הָקִיצָה	הוי אמר לעץ הקיצה
Ps. 59, 6.	הָקִיצָה	ואתה ה׳ אלהים צבאות
Ps. 44, 24.	הָקִיצָה	עורה למה תישן ה׳
Ps. 35, 23.	וְהָקִיצָה	העירה והקיצה
Neh. 2, 3.	חֲרֵבָה	ואמר למלך המלך
Neh. 2, 17.	חֲרֵבָה	ואומר אלהם אתם
Prov. 17, 1.	חֲרֵבָה	טוב פת חרבה
Lev. 7, 10.	וַחֲרֵבָה	וכל מנחה בלולה בשמן
Gen. 34, 27.	טִמְּאי	בני יעקב באו על
Ez. 23, 38.	טִמְּאי	עוד זאת עשו לי
Ps. 79, 1.	טִמְּאוּ	מזמור לאסף
Ez. 43, 8.	וְטִמְּאוּ	בתתם ספם את ספי
2 S. 15, 32.	יִשְׁתַּחֲוֶה	ויהי דוד בא עד הראש
2 Chr. 25, 14.	יִשְׁתַּחֲוֶה	ויהי אחרי בוא אמציהו
Est. 3, 2.	יִשְׁתַּחֲוֶה	וכל עבדי המלך אשר
1 Reg. 22, 54.	וַיִּשְׁתַּחֲוֶה	ויעבד את הבעל וישתחוה
Ez. 26, 16.	יֵשֵׁבוּ	וירדו מעל כסאותם
Zeph. 1, 13.	יֵשֵׁבוּ	והיה חילם למשסה
Koh. 10, 6.	יֵשֵׁבוּ	נתן הסכל במרומים
Ruth 4, 2.	וַיֵּשֵׁבוּ	ויקח עשרה אנשים
Num. 21, 14.	יֵאָמַר	על כן יאמר בספר
Ps. 87, 5.	יֵאָמַר	ולציון יאמר
Gen. 10, 9.	יֵאָמַר	הוא היה גבר ציד
Jos. 2, 2.	וַיֵּאָמַר	למלך ירחו לאמר
Joel 4, 3.	יַדּוּ	ואל עמי ידו גורל
Ob. 1, 11.	יַדּוּ	ביום עמדך מנגד
Nah. 3, 10.	יַדּוּ	גם היא לגלה הלכה בשבי
Thr. 3, 52.	וַיַּדּוּ	צמתו בבור חיי
Hos. 9, 2.	יִרְעֵם	גרן ויקב לא ירעם
Hos. 4, 16.	יִרְעֵם	כי כפרה סררה
Ps. 49, 15.	יִרְעֵם	כצאן לשאול שתו

Ps. 78, 72.	וַיִּרְעֵם	כתם לבבו ובתבונות
Prov. 19, 12.	כַּכְּפִיר	נהם ככפיר זעף מלך
Prov. 20, 2.	כַּכְּפִיר	וחברו· נהם ככפיר אימת
Jer. 25, 38.	כַּכְּפִיר	עזב ככפיר סכו
Hos. 5, 14.	וְכַכְּפִיר	כי אנכי כשחל לאפרים
Num. 26, 59.	לְלֵוִי	ושם אשת עמרם
Deut. 10, 9.	לְלֵוִי	על כן לא היה ללוי
1 Chr. 27, 17.	לְלֵוִי	חשביה בן קמואל
Deut. 33, 8.	וּלְלֵוִי	אמר תמיך ואוריך
Num. 22, 6.	מְבֹרָךְ	ועתה לכה נא ארה לי
Ps. 113, 2.	מְבֹרָךְ	יהי שם ה׳ מברך
Job 1, 21.	מְבֹרָךְ	ויאמר ערם יצתי
1 Chr. 17, 27.	וּמְבֹרָךְ	ועתה הואלת לברך· דד״ה
Ex. 36, 5.	מַרְבִּים	ויאמרו אל משה לאמר
Koh. 6, 11.	מַרְבִּים	כי יש דברים הרבה
Neh. 6, 17.	מַרְבִּים	גם בימים ההם
1 Chr. 8, 40.	וּמַרְבִּים	ויהיו בני אולם
Ex. 35, 24.	מֵרִים	כל מרים תרומת כסף
Prov. 3, 35.	מֵרִים	כבוד חכמים ינחלו
Prov. 14, 29.	מֵרִים	ארך אפים רב תבונה
Ps. 3, 4.	וּמֵרִים	ואתה ה׳ מגן בעדי
Jes. 7, 15.	מָאֹס	חמאה ודבש יאכל
Jes. 7, 16.	מָאוֹס	כי בטרם ידע הנער
Thr. 5, 22.	מָאֹס	כי אם מאס מאסתנו
Thr. 3, 45.	וּמָאוֹס	סחי ומאוס תשימנו
Ex. 23, 25.	מֵימֶיךָ	ועבדתם את ה׳ אלהיכם
Num. 20, 19.	מֵימֶיךָ	ויאמרו אליו בני ישראל
Deut. 29, 10.	מֵימֶיךָ	טפכם נשיכם וגרך
Ez. 12, 18.	וּמֵימֶיךָ	בן אדם לחמך ברעש
Ez. 27, 19.	נָתָנוּ	ודן ויון מאוזל בעזבוניך
Thr. 5, 6.	נָתַנּוּ	מצרים נתנו יד
1 Chr. 29, 14.	נָתַנּוּ	וכי מי אני ומי עמי
Gen. 34, 16.	וְנָתַנּוּ	את בנתינו לכם
1 S. 13, 6.	נִגַּשׂ	ואיש ישראל ראו כי
1 S. 14, 24.	נִגַּשׂ	ואיש ישראל נגש ביום
Jes. 53, 7.	נִגַּשׂ	והוא נענה ולא יפתח
Jes. 3, 5.	וְנִגַּשׂ	העם איש באיש
Num. 30, 14.	נֵדֶר קמ׳	כל נדר וכל שבועת אסר

נֵדֶר	כי נדר נדר עבדך	2 S. 15, 8.
נֵדֶר	ונודע ה׳ למצרים וידעו	Jes. 19, 21.
וְנֵדֶר קמ׳	אלמנה וגרושה	Num. 30, 10.
נִשְׂגָּב	ואמרתם ביום ההוא	Jes. 12, 4.
נִשְׂגָּב קמ׳	ה׳ כי שכן מרום מלא	Jes. 33, 5.
נִשְׂגָּב	יהללו את שם ה׳ כי	Ps. 148, 13.
וְנִשְׂגָּב	מגדל עז שם ה׳ בו	Prov. 18, 10.
שֵׂה	זאת הבהמה אשר	Deut. 14, 4.
שֵׂה	לא הביאת לי שה עלתיך	Jes. 43, 23.
שֵׂא קמ׳	ואמר לה אלה מאניא שא	Esr. 5, 15.
וְשֵׂה	זאת הבהמה אשר	Deut. 14, 4.
סַכֹּתָה	לראשי ביום נשק	Ps. 140, 8.
סַכּוֹתָה	באף ותרדפנו	Thr. 3, 43.
סַכֹּתָה	בענן לך מעבור	Thr. 3, 44.
וְסַכֹּתָ	על הארן את הפרכת	Ex. 40, 3.
עֶדֶן	ההצילו אתם אלהי הגוים	2 Reg. 19, 12.
עֶדֶן	והבדו· ההצילו אותם	Jes. 37, 12.
עֶדֶן	ושברתי בריח דמשק	Am. 1, 5.
וָעֶדֶן	חרן וכנה ועדן	Ez. 27, 23.
עָדֶיךָ	ואתה מגדל עדר	Micha 4, 8.
עָדֶיךָ	שמע תפלה עדיך	Ps. 65, 3.
עָדֶיךָ	כי עתה תבוא אליך	Job 4, 5.
וְעָדֶיךָ	יום הוא ועדיך יבוא	Micha 7, 12.
צוּרָם	איכה ירדף אחד אלף	Deut. 32, 30.
צוּרָם	כי לא כצורנו צורם	Deut. 32, 31.
צוּרָם	ויזכרו כי אלהים צורם	Ps. 78, 35.
וְצִירָם	כצאן לשאול שתו	Ps. 49, 15.
רְצוֹן	יריאיו יעשה ואת	Ps. 145, 19.
רְצוֹן	מלך לעבד משכיל	Prov. 14, 35.
רְצוֹן	מלכים שפתי צדק	Prov. 16, 13.
וּרְצוֹן	וממגד ארץ ומלאה	Deut. 33, 16.
שֶׁלֶמְיָהוּ	וישלחו כל השרים אל	Jer. 36, 14.
שֶׁלֶמְיָהוּ	ויצוה המלך את ירחמאל	Jer. 36, 26.
שֶׁלֶמְיָהוּ	וישמע שפטיה בן מתן	Jer. 38, 1.
וְשֶׁלֶמְיָהוּ	עזראל ושלמיהו שמריה	Esr. 10, 41.
תָּמֹת	מי מנה עפר יעקב	Num. 23, 10.
תָּמוֹת	ויאמר שמשון תמות	Jud. 16, 30.
תָּמֹת	בנער נפשם וחיתם	Job 36, 14.

Jud. 20, 5.	וַתָּמֹת	ויקמו עלי בעלי הגבעה
Koh. 10, 4.	תַּנַּח	אם רוח המושל תעלה
Koh. 7, 18.	תַּנַּח	טוב אשר תאחז בזה
Koh. 11, 6.	תַּנַּח	בבקר זרע את זרעך
Gen. 39, 16.	וַתַּנַּח	בגדו אצלה עד בוא
Ex. 18, 16.	תּוֹרֹתָיו	כי יהיה להם דבר בא
Ez. 44, 5.	תּוֹרֹתָו	ויאמר אלי ה׳ בן אדם
Ez. 43, 11.	תּוֹרֹתָו	ואם נכלמו מכל אשר
Ps. 105, 45.	וְתוֹרֹתָיו	בעבור ישמרו חקיו

16.

וחלופיהן
א״ב ג׳ וא׳ וחד א׳ דלית וסימניהון

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die, umgekehrt vom Vorigen, drei Mal mit vorgesetztem Waw und ein Mal ohne dasselbe vorkommen.

Gen. 31, 6.	וְאַתֵּנָה	ידעתן כי בכל כחי
Ez. 13, 11.	וְאַתֵּנָה	אמר אל טחי תפל
Ez. 34, 17.	וְאַתֵּנָה	צאני כה אמר ה׳ אלהי׳
Ez. 13, 20.	אַתֵּנָה	לכן כה אמר אדני ה׳ הנני אל
Num. 16, 10.	וּבִקַּשְׁתֶּם	ויקרב אתך ואת כל
Deut. 4, 29.	וּבִקַּשְׁתֶּם	משם את ה׳ אלהיך
Jer. 29, 13.	וּבִקַּשְׁתֶּם	אתי ומצאתם כי תדרשני
Ez. 34, 4.	בִּקַּשְׁתֶּם	את הנחלות לא הזקתם
Jos. 22, 8.	וּבְזָהָב	ויאמר אליהם לאמר
Esra 1, 4.	וּבְזָהָב	וכל הנשאר מכל המקמות
Jer. 10, 4.	וּבְזָהָב	בכסף ובזהב ייפהו
Dan. 11, 38.	בְּזָהָב	ולאלה מעוים על כנו
Deut. 4, 34.	וּבְמִלְחָמָה	או הנסה אלהי׳ לבוא
Hos. 1, 7.	וּבְמִלְחָמָה	ואת בית יהוד׳ ארחם
Job 5, 20.	וּבְמִלְחָמָה	ברעב פדך ממות
Dan. 11, 20.	בְּמִלְחָמָה	ועמד על כנו
Jes. 16, 5.	וְהוּכַן	בחסד כסא וישב עליו
Nah. 2, 6.	וְהֻכַן	יזכר אדיריו יכשלו
Zach. 5, 11.	וְהוּכַן	ויאמר אלי לבנות לה בית
Jes. 30, 33.	הוּכַן	כי ערוך מאתמול תפתה
Ex. 16, 21.	וְחַם	וילקטו אתו בבקר בבקר
1 Reg. 1, 2.	וְחַם	ויאמרו לו עבדיו יבקשו
Koh. 4, 11.	וְחַם	גם אם ישכבו שנים
Ps. 39, 4.	חַם פת׳	לבי בקרבי בהגיגי
2 Reg. 5, 10.	וּטְהָר	וישלח אליו אלישע
2 Reg. 5, 13.	וּטְהָר	ויגשו עבדיו וידברו
Job 17, 10.	וּטְהָר	ויאחז צדיק דרכו
Prov. 22, 11.	טְהָר	אהב טהר לב חן שפתיו
Ex. 15, 22.	וַיַּסַּע	משה את ישראל מים
Ps. 78, 52.	וַיַּסַּע	כצאן עמו וינהגם
Job 19, 9.	וַיַּסַּע	יתצני סביב ואלך
Ps. 78, 26.	יַסַּע	קדים בשמים
Jos. 7, 26.	וַיָּקִימוּ	עליו גל אבנים גדול
Jos. 8, 29.	וַיָּקִימוּ	ואת מלך העי תלה
Jud. 18, 30.	וַיָּקִימוּ	להם בני דן את הפסל
Num. 1, 51.	יָקִימוּ	ובנסע המשכן יורידו
Jer. 1, 10.	וְלִנְטוֹעַ	ראה הפקדתיך היום
Jer. 18, 9.	וְלִנְטוֹעַ	ורגע אדבר על גוי ועל
Jer. 31, 28.	וְלִנְטוֹעַ	והיה כאשר שקדתי
Jes. 51, 16.	לִנְטֹעַ	ואשם דברי בפיך
Jud. 7, 18.	וּלְגִדְעוֹן	ותקעתי בשופר אנכי
Jud. 7, 20.	וּלְגִדְעוֹן	ויתקעו שלשת הראשים
Jud. 8, 30.	וּלְגִדְעוֹן	היו שבעים בנים
Jud. 8, 27.	לְגִדְעוֹן	ויעש אתו גדעון לאפוד
Jes. 55, 5.	וְלִקְדוֹשׁ	הן גוי לא תדע תקרא
Jes. 60, 9.	וְלִקְדוֹשׁ	כי לי איים יקוו ואניות
Ps. 89, 19.	וְלִקְדוֹשׁ	כי לה׳ מגננו ולקדוש
Jes. 58, 13.	לְקָדוֹשׁ	אם תשיב משבת רגלך

17.

א״ב מן ד׳ א׳ וחד וא׳ דלוג וסי׳

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die 4 Mal ohne und 1 Mal mit vorgesetztem Waw vorkommen.

אֲדֹנִי	ויקח אדני יוסף	Gen. 39, 20.
אֲדֹנֵי	דבר האיש אדני	Gen. 42, 30.
אֲדֹנֵי	ויאמר אלינו האיש אדני	Gen. 42, 33.
אֲדֹנֵי	ויקן את ההר שמרון	1 Reg. 16, 24.
וַאֲדֹנֵי	כי ה׳ אלהיכם הוא אלהי	Deut. 10, 17.
אָחֻז	וממחצת בני ישראל	Num. 31, 30.
אָחֻז	ויכתבם שמעיה בן	1 Chr. 24, 6.
אָחֻז	נתנאל הסופר. ב׳ בפסו׳	1 Chr. 24, 6.
אָחוּז	חור כרפס ותכלת	Est. 1, 6.
וְאָחוּז	ויכתבם שמעיה בן	1 Chr. 24, 6.
אֲחֵיהֶם	לבוא חמת שבעים בני	Jud. 9, 24.
אֲחִיהֶם	ויואב ואבישי אחיו	2 S. 3, 30.
אֲחִיהֶם	ויהי היום ובניו ובנתיו	Job 1, 13.
אֲחִיהֶם	עד זה מדבר וזה בא	Job 1, 18.
וַאֲחִיהֶם	והשערים שלום ועקוב	1 Chr. 9, 17.
אֶחֱזֶה	אני בצדק אחזה פניך	Ps. 17, 15.
אֶחֱזֶה	ואחר עורי נקפו זאת	Job 19, 26.
אֶחֱזֶה	אשר אני אחזה לי	Job 19, 27.
אֶחֱזֶה	בלעדי אחזה אתה הרני	Job 34, 32.
וָאֶחֱזֶה	אנכי אשית לבי	Prov. 24, 32.
בָּאֳנִיּוֹת	והשיבך ה׳ מצרים	Deut. 28, 68.
בָּאֳנִיּוֹת	אז אמר אחזיהו. דמל׳	1 Reg. 22, 50.
בָּאֳנִיּוֹת	כה אמר ה׳ גאלכם	Jes. 43, 14.
בָּאֳנִיּוֹת	יורדי הים באניות	Ps. 107, 23.
וּבָאֳנִיּוֹת	ובעת קץ יתנגח עמו	Dan. 11, 40.
בְּטוּב	לולא האמנתי לראות	Ps. 27, 13.
בְּטוּב	אשרי תבחר ותקרב	Ps. 65, 5.
בְּטוּב	יברכך ה׳ מציון וראה	Ps. 128, 4.
בְּטוּב	צדיקים תעלץ קרי׳	Prov. 11, 10.
וּבְטוּב	תחת אשר לא עבדת	Deut. 28, 47.
בְּאָדָם	נגע צרעת כי תהיה	Lev. 13, 9.
בְּאָדָם	או איש אשר יגע בכל	Lev. 22, 5.
בְּאָדָם	אף היא כחתף תארב	Prov. 23, 28.
בְּאָדָם	את כל זה ראיתי ונתון	Koh. 8, 9.
וּבְאָדָם	בפשע ארץ רבים	Prov. 28, 2.
הֵרַע	ומאז באתי אל פרעה	Ex. 5, 23.
הֵרַע	יען אשר עשה מנש׳. דמל׳	2 Reg. 21, 11.
הֵרַע	אני מלאה הלכתי	Ruth. 1, 21.
הֵרַע	הרימה פעמיך למשואת	Ps. 74, 3.
וְהֵרַע	כי תעזבו את ה׳. דיהושע	Jos. 24, 20.
הַקְרֵב	ואתה הקרב אליך את	Ex. 28, 1.
הַקְרֵב	וזאת תורת המנחה הקרב	Lev. 6, 7.
הַקְרֵב	וגם את אחיך מטה לוי	Num. 18, 2.
הַקְרֵב	את מטה לוי	Num. 3, 6.
וְהַקְרֵב	ויאמר אל אהרן	Lev. 9, 2.
הַשֹּׁפְטִים	ודרשו השפטים היטב	Deut. 19, 18.
הַשֹּׁפְטִים	כי לא נעשה כפסח הזה	2 Reg. 23, 22.
הַשֹּׁפְטִים	ויאמר אל השפטים	2 Chr. 19, 6.
הַשֹּׁפְטִים	ויהי בימי שפט השפטי׳	Ruth. 1, 1.
וְהַשֹּׁפְטִים	ועמדו שני האנשים אשר	Deut. 19, 17.
זָרְחָה	אם זרחה השמש עליו	Ex. 22, 2.
זָרְחָה	וישכימו בבקר והשמש	2 Reg. 3, 22.
זָרְחָה	מנזריך כארבה וטפסריך	Nah. 3, 17.
זָרְחָה	ויזעף עזיהו ובידו	2 Chr. 26, 19.
וְזָרְחָה	לכם יראי שמי שמש	Mal. 3, 20.
זָהָב	כל הזהב העשוי	Ex. 38, 24.
זָהָב	כפות זהב שתים עשרה	Num. 7, 86.
זָהָב	ויהי כל זהב התרומה	Num. 31, 52.
זָהָב	ויצף את הבית אבן	2 Chr. 3, 6.
וְזָהָב	הארץ ההיא טוב	Gen. 2, 12.
חֲתַן	ותקח צפרה צר	Ex. 4, 25.
חֲתַן	וירף ממנו אז אמרה	Ex. 4, 26.
חֲתַן	ויאמרו פלשתים מי	Jud. 15, 6.
חֲתַן	וילך בדרך בית אחאב	2 Reg. 8, 27.
וְחָתָן	ויען אחימלך את המלך	1 S. 22, 14.
חֲגוֹר	הם עם האבן הגדולה	2 S. 20, 8.
חֲגֹר	ואלישע הנביא קרא	2 Reg. 9, 1.
חֲגֹר	ויאמר לגיחזי חגר מתניך	2 Reg. 4, 29.
חֲגוֹר	הרבך על ירך גבור	Ps. 45, 4.

וְחָגוֹר	סדין עשתה ותמכר	Prov. 31, 24.
טַעְמוֹ	שטו העם ולקטו	Num. 11, 8.
טַעְמוֹ	וישנו את טעמו	1 S. 21, 14.
טַעְמִי	לדוד בשנותו את	Ps. 34, 1.
טַעְמוֹ	שאנן מואב מנעוריו	Jer. 48, 11.
וְטַעְמוֹ	כצפיחת בדבש	Ex. 16, 31.
יֵצֵאוּ	והפרתי אתך במאד מאד	Gen. 17, 6.
יֵצֵאוּ	ויאמר לו אלהים אני	Gen. 35, 11.
יֵצֵאוּ	מהרו בניך מהרסיך	Jes. 49, 17.
יֵצֵאוּ	והנשיא בתוכם בבואם	Ez. 46, 10.
וַיֵּצְאוּ	ואת חמור ואת שכם	Gen. 34, 26.
יָשִׂישׂ	והי' כאשר שש	Deut. 28, 63.
יָשִׂישׂ	כי יבעל בחור	Jes. 62, 5.
יָשִׂישׂ	ה' אלהיך בקרבך גבור	Zeph. 3, 17.
יָשִׂישׂ	והוא כחתן יצא	Ps. 19, 6.
וְיָשִׂישׂ	יחפרו בעמק וישיש בכח	Job 39, 21.
יִנָּחֵם	ויהי בשלח פרעה	Ex. 13, 17.
יִנָּחֵם	וכי הקים ה' להם שופטים	Jud. 2, 18.
יִנָּחֵם	וגם נצח ישראל	1 S. 15, 29.
יִנָּחֵם	נשבע ה' ולא ינחם	Ps. 110, 4.
וְיִנָּחֵם	ועתה היטיבו דרכיכם	Jer. 26, 13.
כֶּשֶׂב	אם כשב הוא מקריב	Lev. 3, 7.
כֶּשֶׂב	איש איש מבית ישר'	Lev. 17, 3.
כֶּשֶׂב	שור או כשב או עז	Lev. 22, 27.
כֶּשֶׂב	אך בכור שור או בכור	Num. 18, 17.
וְכֶשֶׂב	דבר אל בני ישראל לאמר כל	Lev. 7, 23.
לַלֶּחֶם	ותרעב כל ארץ מצרים	Gen. 41, 55.
לַלֶּחֶם	ונתת על המערכת לבנה	Lev. 24, 7.
לַלֶּחֶם	הנה ימים באים נאם ה'	Am. 8, 11.
לַלֶּחֶם	נדד הוא ללחם איה	Job 15, 23.
וְלַלֶּחֶם	לאמור לא כי ארץ מצרים	Jer. 42, 14.
מְטַר	ונתתי מטר ארצכם	Deut. 11, 14.
מְטַר	יתן ה' את מטר ארצך	Deut. 28, 24.
מְטַר	יפתח ה' לך את אוצרו	Deut. 28, 12.
מְטַר	ונתן מטר זרעך אשר	Jes. 30, 23.
וּמְטַר	שאלו מה' מטר	Zach. 10, 1.
נוֹאָשׁ	מנעי רגלך מיחף	Jer. 2, 25.
נוֹאָשׁ	ואמרו נואש כי אחרי	Jer. 18, 12.

נוֹאָשׁ	ברב דרכך יגעת	Jes. 57, 10.
נוֹאָשׁ	הלהוכח מלים תחשבו	Job 6, 26.
וְנוֹאַשׁ	ויאמר דוד אל לבו	1 S. 27, 1.
נָחֲלוּ	ואלה אשר נחלו בני	Jos. 14, 1.
נָחֲלוּ	כי בנות מנשה	Jos. 17, 6.
נָחֲלוּ	ה' עזי ומעזי ומנוסי	Jer. 16, 19.
נָחֲלוּ	פתאים אולת	Prov. 14, 18.
וְנָחֲלוּ	זכר לאברהם	Ex. 32, 13.
שָׂשׂ	והיה כאשר שש ה'	Deut. 28, 63.
שָׂשׂ	והותירך ה' אלהיך בכל	Deut. 30, 9.
שָׂשׂ	פגעת את שש ועשה	Jes. 64, 4.
שָׂשׂ	אנכי על אמרתך	Ps. 119, 162.
וְשָׂשׂ	וראיתם ושש לבכם	Jes. 66, 14.
שָׂמוֹ	את ראש יניקותיו קטף	Ez. 17, 4.
שָׂמוֹ	ויקח מזרע הארץ	Ez. 17, 5.
שָׂמוֹ	ארון לביתו ומשל	Ps. 105, 21.
שָׂמוֹ	עדות ביהוסף שמו	Ps. 81, 6.
וְשָׂמוֹ	ולבש הכהן מדו בד	Lev. 6, 3.
עֲנַן	כי ענן ה' על המשכן	Ex. 40, 38.
עֲנַן	ונתן את הקטרת	Lev. 16, 13.
עֲנַן	ועתר ענן הקטרת עלה	Ez. 8, 11.
עֲנָנוֹ	יפיץ ענן אורו	Job 37, 11.
וַעֲנַן	ה' עליהם יומם בנסעם	Num. 10, 34.
עָמְדָה	ותרא לאה כי עמדה	Gen. 30, 9.
עָמְדָה	אך לא סרו מחטאת	2 Reg. 13, 6.
עָמְדָה	רגלי עמדה במישור	Ps. 26, 11.
עָמְדָה	וגדלתי והוספתי מכל	Koh. 2, 9.
וְעָמְדָה	ויאמרו לו עבדיו	1 Reg. 1, 2.
קֹצִים	כי תצא אש	Ex. 22, 5.
קֹצִים	כי כה אמר ה' לאיש	Jer. 4, 3.
קוֹצִים	והיו עמים משרפות	Jes. 33, 12.
קוֹצִים	סבוני כדברים	Ps. 118, 12.
וְקוֹצִים	זרעו חטים וקוצים	Jer. 12, 13.
רְבָבָה	ויברכו את רבקה	Gen. 24, 60.
רְבָבָה	ורדפו מכם חמשה	Lev. 26, 8.
רְבָבָה	איכה ירדף אחד אלף	Deut. 32, 30.
רְבָבָה	כצמח השדה נתתיך	Ez. 16, 7.
וּרְבָבָה	יפל מצדך אלף	Ps. 91, 7.

Jes. 23, 6.	תרשישה	עברו תרשישה
Jona 1, 3.	תרשישה	ויקם יונה לברח
Jona 1, 3.	תרשישה	מלפניה׳ ׳ב׳ בפס׳ עקב׳ דפס׳
Jona 4, 2.	תרשישה	ויתפלל אל ה׳ ויאמר
1 Chr. 1, 7.	ותרשישה	ובני יון אלישה · דד״ה

18.

א״ב מן חד חד ומ׳ ברי׳ תיבות׳ ולי׳ דכותהן וסי׳

Ein alphabetisches Verzeichniss von einmal vorkommenden Wörtern, die mit ומ׳ anfangen.

Ex. 5, 23.	ומאז	ומאז באתי אל פרעה
Jer. 10, 2.	ומאתות	כה אמר ה׳ אל דרך
Jer. 22, 22.	ומאהביך	כל רעיך תרעה רוח
Ez. 4, 10.	ומאכלך	אשר תאכלנו במשקול
Ez. 36, 20.	ומארצו	ויבוא אל הגוים
Jes. 9, 15.	ומאשריו	ויהיו מאשרי העם
Jes. 11, 11.	ומאיי	והיה ביום ההוא
Jes. 29, 18.	ומאפל	ושמעו ביום ההוא
Jes. 40, 27.	ומאלהי	למה תאמר יעקב
Jes. 41, 9.	ומאציליה	אשר החזקתיך
Hab. 1, 16.	ומאכלו	על כן יזבח לחרמו
Ps. 59, 3.	ומאנשי[1]	הצילני מפעלי און
Ps. 59, 13.	ומאלה	חטאת פימו · ב׳ בספ׳
Ps. 107, 3.	ומארצות	קבצם ממזרח
Job 5, 6.	ומאדמה	כי לא יצא מעפר און
Dan. 4, 14.	ומאמר[2]	בגזרת עירין
1 Chr. 12, 36.	ומאשר	יוצאי צבא
Gen. 27, 29.	ומברכיך	יעבדוך עמים
Jes. 58, 7.	ומבשרך	הלוא פרס לרעב
Job 24, 8.	ומבלי	מזרם הרים ירטבו
Dan. 8, 23.	ומבין	ובאחרית מלכותם
1 Chr. 17, 27.	ומברך	ועתה הואלת לברך · ר״ה
2 Chr. 14, 7.	ומבנימן[1]	ויהי לאסא חיל
Num. 36, 3.	ומגרל	והיו לאחד מבני
Job 31, 20.	ומגז	אם לא ברכוני חלצו

1) Zusatz von derselben Hand.
2) Zusatz von anderer Hand.

Ez. 2, 6.	ומדבריהם	ואתה בן אדם · קדמ׳ דפ׳
Jes. 66, 22.	ומדי	והיה מדי חדש בחדשו
Ps. 119, 161.	ומדברך	שרים רדפוני חנם
Ex. 14, 7.	ומהנר	כי איש איש מבית
Jes. 16, 5.	ומהר	והוכן בחסד כסא
Zeph. 1, 14.	ומהר	קרוב יום ה׳ הגדול
2 S. 22, 48.	ומוריד לי׳ והס׳	האל הנתן נקמת לי · דשמ׳
Ps. 18, 8.	ומוסדי	ותגעש ותרעש · דתהלי׳
Job 39, 5.	ומסרות	מי שלח פרא חפשי
Lev. 18, 21.	ומזרעך	לא תתן להעביר למלך
Num. 19, 21.	ומזה[1]	מי הנדה
2 S. 4, 8.	ומזרע	ויבאו את ראש איש בשת
Job 12, 21.	ומזיח	שופך בוז על נדיבים
Dan. 1, 3.	ומזרע	ויאמר המלך לאשפנז
Gen. 4, 4.	ומחלבהן	והבל הביא גם הוא
Ex. 32, 19.	ומחלת	ויהי כאשר קרב
Jud. 5, 26.	ומחצה	ידה ליתד תשלחנה
1 Reg. 8, 35.	ומחטאתם[2]	בהעצר שמים · דמלכי׳
Ps. 51, 4.	ומחטאתי	הרבה כבסני
Prov. 3, 14.	ומחרוץ	כי טוב סחרה
Jes. 29, 18.	ומחשך	ושמעו ביום ההוא
Job 5, 22.	ומחית	לשד ולכפן תשחק
Est. 3, 7.	ומחדש	בחדש הראשון
Lev. 25, 35.	ומטה	וכי ימוך אחיך
Zach. 10, 1.	ומטר	שאלו מה׳ מטר
Mal. 3, 3.	ומטהר	וישב מצרף ומטהר
Prov. 24, 11.	ומטים[2]	להרג אם תחשוך · לי׳ מל׳
Esra 6, 14.	ומטעם	ושבי יהודיא בנין
Lev. 14, 17.	ומיתר	השמן אשר על
Lev. 22, 27.	ומיום	שור או כשב
1 Reg. 7, 10.	ומיסד	אבנים יקרות
2 Reg. 10, 11.	ומידעיו	ויך יהוא את כל הנשארים
2 S. 12, 3.	ומכסו	ולרש אין כל כי אם
Zeph. 2, 9.	ומכרה	לכן חי אני נאם ה׳
Prov. 14, 31.	ומכבדו	לעג לרש חרף עשהו
Job 6, 22.	ומכחכם	הכי אמרתי הבו לי
2 Chr. 6, 2.	ומכון	ואני בניתי בית זבל · ד״ה

1) Zusatz von anderer Hand.
2) Zusatz von derselben Hand.

וּמִכֻּלָּם	רבות רעות צדיק	Ps. 34, 20.
וּמְּלָא	והכהן הגדול מאחיו	Lev. 21, 10.
וּמְלֵא	ולנפתלי אמר	Deut. 33, 23.
וּמַלְתָּה	וכל עבד איש	Ex. 12, 44.
וּמִלָּתוֹ	רוח ה׳ דבר בי	2 S. 23, 2.
וּמַלְּטִי	ועתה לכי איעצך נא	1 Reg. 1, 12.
וּמִלְמַעְלָה	אבנים יקרות	1 Reg. 7, 11.
וּמַלָּחֶיהָם	זקני גבל וחכמיה	Ez. 27, 9.
וּמַלְאָכָיו	כי היו בצען שריו	Jes. 30, 4.
וּמִלְּפָנִים	מי הגיד מראש ונדעה	Jes. 41, 26.
וּמַלְקוֹחַ	כי כה אמר ה׳ גם שבי	Jes. 49, 25.
וּמַלְכוּתוֹ	ה׳ בשמים הכין כסאו	Ps. 103, 19.
וּמִלְּטוּנִי	מיד צר ומיד עריצים	Job 6, 23.
וּמִלִּים	הוכח בדבר לא יסכון	Job 15, 3.
וּמִלִּבָּם	הלוא הם יורוך יאמרו לך	Job 8, 10.
וּמַלְכֻּדְתּוֹ	ממון בארץ חבלו	Job 18, 10.
וּמִלַּט	ומצא בה איש מסכן	Koh. 9, 15.
וּמַלְכוּתָהּ	אם על המלך טוב	Est. 1, 19.
וּמִלִּפְנֵי	חזקו ואמצו אל תיראו · ד״ה	2 Chr. 32, 7.
וּמַמְרֵא	בלעדי רק אשר אכלו	Gen. 14, 24.
וּמִמִּקְנֵה	ויעש ה׳ את הדבר	Ex. 9, 6.
וּמִמַּחֲנַיִם	ומחשבון עד רמת	Jos. 13, 26.
וּמִמַּסַּד	כל אלה אבנים יקרת	1 Reg. 7, 9.
וּמִמְּעוֹן	ואתה תנבא אליהם	Jer. 25, 30.
וּמִמֶּנָּה	הוי כי גדול היום ההוא	Jer. 30, 7.
וּמִמִּקְדָּשִׁי	זקן בחור ובתולה	Ez. 9, 6.
וּמִמִּשְׁפָּט	מעצר וממשפט לקח	Jes. 53, 8.
וּמִמַּעֲמָדְךָ	והדפתיך ממצבך	Jes. 22, 19.
וּמִמֵּי	שמעו זאת בית יעקב	Jes. 48, 1.
וּמִמִּזְרַח	ויראו ממערב את שם	Jes. 59, 19.
וּמִמֹּעֲצֹתֵיהֶם	ויאכלו מפרי דרכם	Prov. 1, 31.
וּמִמְּצוּקוֹתֵיהֶם	ויצעקו אל ה׳ בצר· בהר׳	Ps. 107, 28.
וּמִמַּעֲמַקֵּי	הצילני מטיט ואל אטבע	Ps. 69, 15.
וּמִמְּקוֹם	ובכן ראיתי רשעים	Koh. 8, 10.
וּמֶמֶר	כעס לאביו בן כסיל	Prov. 17, 25.
וּמִמָּתְנָיו	ואראה והנה דמות	Ez. 8, 2.
וּמִמִּשְׁפְּחוֹת	בני קהת ויהי ערי· דד״ה	1 Chr. 6, 51.
וּמִנֶּגֶב	ויאמרו הנה חג ה׳ בשלו	Jud. 21, 19.

וּמְנַבִּיא	כי מקטנם· קר׳ רם׳	Jer. 6, 13.
וּמָנִיתִי	אתכם לחרב	Jes. 65, 12.
וּמַנְעֻלָיו	ואת שער הישנה החזיקו	Neh. 3, 6.
וּמִנְּעָרַי	ויהי כאשר צללו שערי	Neh. 13, 19.
וּמְנָת	המלך מן רכושו	2 Chr. 31, 3.
וּמִסְפּוֹא	ויבא האיש הביתה	Gen. 24, 32.
וּמִסַּל	המצות אשר לפני ה׳	Lev. 8, 26.
וּמִשְּׂדֵה	אך כל חרם אשר יחרם	Lev. 27, 28.
וּמַשַּׂאֲכֶם	איכה אשא לבדי	Deut. 1, 12.
וּמִסְגְּרֹת	וזה מעשה· תני׳ דפס׳	1 Reg. 7, 28.
וּמִסְגְּרֹתֵיהֶם	ופיהו מבית לכתרת	1 Reg. 7, 31.
וּמִסְגְּרֹתֶיהָ	ובראש המכונה	1 Reg. 7, 35.
וּמְסִבֵּי	והשבית את הכמרים	2 Reg. 23, 5.
וּמַשְׂאֵת	ועודנו לא ישוב	Jer. 40, 5.
וּמַשְׂאַת	לכן יען בושסכם על דל	Am. 5, 11.
וּמְסָרְפוֹ	ונשאו דודו ומסרפו	Am. 6, 10.
וּמִשֹּׂנְאַי	יצילני מאיבי עז· דתהל׳	Ps. 18, 8.
וּמַשְׂבִּיעַ	פותח את ידך	Ps. 145, 16.
וּמַשֹּׂא	ועתה יהי פחד ה׳	2 Chr. 19, 7.
וּמֵעֵץ	הדעת טוב ורע	Gen. 2, 17.
וּמֵעֲבֹדָה	וידבר משה כן אל בני	Ex. 6, 9.
וּמֵעַמֶּךָ	וסרו הצפרדעים	Ex. 8, 7.
וּמֵעָם	בעת ההיא יובל שי	Jes. 18, 7.
וּמְעֻנֶּה	אכן חלינו הוא נשא	Jes. 53, 4.
וּמֵעַמִּים	פורה דרכתי לבדי	Jes. 63, 3.
וּמַעְיָן	והיה ביום ההוא יטפו	Joel 4, 18.
וּמֵעָלָיו	מדרכיו ישבע סוג לב	Prov. 14, 14.
וּמֵעֲוֹנִי	אם חטאתי ושמרתני	Job 10, 14.
וּמֵעֲוֹנֹתֵיהֶם	אולים מדרך פשעם	Ps. 107, 17.
וּמֵעַי	דודי שלח ידו מן החור	Cant. 5, 4.
וּמֵעִצְּבוֹן[1]	ויקרא את שמו	Gen. 5, 29.
וּמַעֲשַׂי	ועדיה בן ירחם	1 Chr. 9, 12.
וּמְעוֹנֹתַי	הוליד את עפרה	1 Chr. 4, 14.
וּמִפְּרִי	העץ אשר בתוך הגן	Gen. 3, 3.
וּמִפָּנֶיךָ	הן גרשת אתי	Gen. 4, 14.
וּמַפְלִא	ויקח מנות את גדי	Jud. 13, 19.
וּמִפְּנֵיהֶם	ואתה בן אדם אל תירא	Ez. 2, 6.
וּמִפַּתְרוֹס	והיה ביום ההוא יוסיף	Jes. 11, 11.

1) Zusatz von anderer Hand.

וּמַפַּל	לקנות בכסף דלים	Am. 8, 6.
וּמִפִּקּוּדֶיךָ	נתנו רשעים פח לי	Ps. 119, 110.
וּמִפְתַּח	שמעו כי נגידים אדבר	Prov. 8, 6.
וּמַפִּיל	ועוד אני מדבר ומתפלל	Dan. 9, 20.
וּמְצָאתָהּ	וכן תעשה לחמרו	Deut. 22, 3.
וּמִצְחַת	נחשת על רגליו	1 S. 17, 6.
וּמְצֹרָע	יחלו על ראש יואב	2 S. 3, 29.
וּמֵצַח	וימנעו רבבים	Jer. 3, 3.
וּמַצְּבוֹת	בפרסות סוסיו ירמס	Ez. 26, 11.
וּמְצַוֵּה	הן עד לאומים נתתיו	Jes. 55, 4.
וּמַצָּה	הן לריב ומצה תצומו	Jes. 58, 4.
וּמוֹצָאֹתָיו	ואתה בית לחם אפרתה	Micha 5, 1.
וּמִצִּיּוֹן	ישלח עזרך מקדש	Ps. 20, 3.
וּמִצּוּר	ויאכילהו מחלב חטה	Ps. 81, 17.
וּמְצָרֵי	אפפוני חבלי מות	Ps. 116, 3.
וּמְצָא	חן ושכל טוב	Prov. 3, 4.
וּמִצֹּאָתוֹ	דור טהור בעיניו	Prov. 30, 12.
וּמַצִּל	משיזב ומצל	Dan. 6, 28.
וּמַצְדִּיקֵי	והמשכילים יזהרו	Dan. 12, 3.
וּמִצָּהֳרַיִם	יקום חלד תעפה כבקר	Job 11, 17.
וּמִקְצֵה	אחיו לקח חמשה	Gen, 47, 2.
וּמַקֶּלְכֶם	וככה תאכלו אתו	Ex. 12, 11.
וּמִקָּמַי	ומוציאי מאיבי · דשמו׳	2 S. 22, 49.
וּמַקָּבוֹת	והבית בהבנתו	1 Reg. 6, 7.
וּמְקִים	אהלי שדד וכל מיתרי	Jer. 10, 20.
וּמִקְוָה	עשיתם בין החמתים	Jes. 22, 11.
וּמִקֶּדֶם	מגיד מראשית אחרית	Jes. 46, 10.
וּמַקְלוֹ	עמי בעצו ישאל	Hos. 4, 12.
וּמִקַּרְנֵי	הושיעני מפי אריה	Ps. 22, 22.
וּמְקֻלָּלָיו	כי מברכיו יירשו ארץ	Ps. 37, 22.
וּמִקְנֵהוּ	הלא אתה שכת בעדו	Job 1, 10.
וּמַקְשֶׁה	אשרי אדם מפחד	Prov. 28, 14.
וּמִקַּח	ועתה יהי פחד ה׳	2 Chr. 19, 7.
וּמְרִיבָה	ויקרא שם המקום	Ex. 17, 7.
וּמַרְאֶה פת׳	פה אל פה אדבר בו	Num. 12, 8.
וּמֵרֹאשׁ	הררי קדם	Deut. 33, 15.
וּמָרֵאשָׁה	וקעילה ואכזיב	Jos. 15, 44.
וּמַרְאוֹת	וכמראה המראה אשר	Ex. 43, 3.
וּמֵרִים	ואתה ה׳ מגן בעדי	Ps. 3, 4.
וּמֵרוּחַ	מנשמת אלוה יאבדו	Job 4, 9.
וּמֵרָעֵב	לא מים עיף תשקה	Job 22, 7.
וּמֵרָחוֹק	כדי שפר יאמר האח	Job 39, 25.
וּמֵרֵאשִׁית	כבד את ה׳ מהונך	Prov. 3, 9.
וּמַרְשִׁיעַ	מצדיק רשע	Prov. 17, 15.
וּמַרְגְּלֹתָיו	וגויתו כתרשיש ופניו	Dan. 10, 6.
וּמַרְשִׁיעֵי	ברית יחניף בחלקות	Dan. 11, 32.
וּמְרוֹמֵם	כען אנה נבוכדנצר	Dan. 4, 34.
וּמְרוֹמַם	ויאמרו הלוים ישוע	Neh. 9, 5.
וּמַרְבִּים	ויהיו בני אולם אנשי׳	1 Chr. 8, 40.
וּמִשְׁמָע	ודומה ומשא · דבראשי׳	Gen. 25, 14.
וּמִשֶּׁמֶן	ולקחת מן הדם	Ex. 29, 21.
וּמִשְׁחַת	זאת משחת אהרן	Lev. 7, 35.
וּמְשָׁרְתוֹ	ודבר ה׳ אל משה	Ex. 33, 11.
וּמִשָּׁמְרוֹ	כי מאהבת ה׳	Deut. 7, 8.
וּמִשַּׁדְמֹת	כי מגפן סדום גפנם	Deut. 32, 32.
וּמְשַׁחְתּוֹ	כעת מחר אשלח אליך	1 S. 9, 16.
וּמִשָּׁלָל	ולא נעדר להם מן הקטן	1 S. 30, 19.
וּמִשְּׁלַל	מארם וממואב · דשמואל	2 S. 8, 12.
וּמָשַׁח	אתו שם צדוק הכהן	1 Reg. 1, 34.
וּמַשְׁחִית	עלה אריה מסבכו	Jer. 4, 7.
וּמַשְׁמִיעַ	כי קול מגיד מדן	Jer. 4, 15.
וּמְשָׁרְתִים	והיו במקדשי משרתי׳· תני׳ דפס׳	Ez. 44, 11.
וּמַשְׁתִּי	כי הנה האבן אשר נתתי	Zach. 3, 9.
וּמִשִּׁירִי	ה׳ עזי ומגני בו בטח לבי	Ps. 28, 7.
וּמִשֶּׁלֶג	תחטאני באזוב	Ps. 51, 9.
וּמְשַׁלֵּחַ	יפיח כזבים עד שקר	Prov. 6, 18.
וּמִשֹּׁאַת	אל תירא מפחד פתאם	Prov. 3, 25.
וּמָשַׁךְ	אבירים בכחו	Job 24, 22.
וּמִשַּׁעַר	וגם את רות המואביה	Ruth 4, 10.
וּמַשָּׂא[1]	ועמי הארץ המביאים	Neh. 10, 32.
וּמַתָּן	הרבו עלי מאד מהר	Gen. 34, 12.
וּמִתְּהוֹם	וליוסף אמר מברכת	Deut. 33, 13.
וּמִתֵּימָן[2]	והערבה עד ים	Jos. 12, 3.
וּמִתַּחְתָּיו	ואמרת אליו לאמר	Zach. 6. 12.

1) Zusatz von derselben Hand

2) Zusatz von anderer Hand

Word	Context	Reference
וּמְתוּקִים	הנחמדים מזהב ומפז	Ps. 19, 11.
וּמִתְּהֹמוֹת	אשר הראיתני צרות	Ps. 71, 20.
וּמִתּוֹרָתְךָ	אשרי הגבר אשר	Ps. 94, 12.
וּמִתֵּבֵל	יהדפהו מאור אל חשך	Job 18, 18.
וּמַתָּנוֹת	כימים אשר נחו בהם	Est. 9, 22.
וּמָתַי	ויאמר לי המלך והשגל	Neh. 2, 6.

19.

א״ב מן חד וחד כ״ף בריש תיבות׳ ולי׳ דכו׳ ומי׳

Ein alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörtern, die mit Kaf anfangen.

Word	Context	Reference
כְּאָחִיו	ויאמר יהודה לתמר	Gen. 38, 11.
כַּאֲהָלִים	כנחלים נטיו כגנת	Num. 24, 6.
כֶּאֱמֹר	ויהי כאמר יהושע	Jos. 6, 8.
כְּאַרְבָּעִים	אלף חלוצי הצבא	Jos. 4, 13.
כַּאֲנָשִׁים	וירא געל את העם	Jud. 9, 36.
כְּאֶלֶף	ויכרתו גם כל העם	Jud. 9, 49.
כְּאָכְלָם	ויצקו לאנשים לאכול	2 Reg. 4, 40.
כְּאַפִּי	ונתתי את נקמתי באדו׳	Ez. 25, 14.
כְּאַפְּךָ	לכן חי אני נאם אדני ה׳	Ez. 35, 11.
כְּאַהֲבַת	ויאמר ה׳ אלי עוד לך	Hos. 3, 1.
כְּאָהֳבָם	כענבים במדבר מצאתי	Hos. 9, 10.
כָּאֵפֶר	הנתן שלג כצמר	Ps. 147, 16.
כָּאֲפֵלָה	דרך רשעים כאפלה	Prov. 4, 19.
כָּאֳנִיּוֹת	היתה כאניות סוחר	Prov. 31, 14.
כְּאַלְמָנָה	איכה ישבה בדד	Thr. 1, 1.
כְּאָמְרָם	ויהי באמרם אליו · כן כת׳	Est. 3, 4.
כְּאָהֳלֵי	שחורה אני ונאוה	Cant. 1, 5.
כְּבֹאִי	ועתה כבאי אל עבד	Gen. 44, 30.
כִּבְשָׂרוֹ	ויאמר השב ידך אל	Ex. 4, 7.
כְּבַת	ולרש אין כל כי אם	2 S. 12, 3.
כְּבֹאָהּ	וה׳ אמר אל אחיהו	1 Reg. 14, 5.
כַּבֹּקֶר	ומצהרים יקום	Job. 11, 17.
כְּגוֹי	ואותי יום יום ידרשון	Jes. 58, 2.
כַּגִּבּוֹר	ה׳ כגבור יצא	Jes. 42, 13.
כִּגְאוֹן	כי שב ה׳ את גאון יעקב	Nah. 2, 3.
כְּגֶפֶן	אשתך כגפן פריה	Ps. 128, 3.
כַּדָּם	וישכימו בבקר והשמש	2 Reg. 3, 22.
כִּדְגַת	והיה יעמדו עליו דוגים	Ez. 47, 10.
כְּדַמֶּשֶׂק	הלא ככרכמיש כלנו · ד׳ בפס׳	Jes, 10, 9.
כְּדִבְרֵי	ותהי לכם חזות הכל	Jes. 29, 11.
כְּדָבְרָם	ורעו כבשים כדברם	Jes. 5, 17.
כְּדָנִיֵּאל	ולא נמצא מכלם	Dan. 1, 19.
כָּהֶם	וימאסו את חקיו	2 Reg. 17, 15.
כָּהֵמָּה	וירמיהו לקח מגלה	Jer. 36, 32.
כָּהֵן	והנה הוליד בן וירא	Ez. 18, 14.
כְּהַעֲלוֹת	הנני עליך צר	Ez. 26, 3.
כַּהֲתִימְךָ	הוי שודד ואתה לא	Jes. 33, 1.
כְּהִשָּׁפֵט	ויהי כהשפט יהוא	2 Chr. 22, 8.
כְּהִנְדֹּף	עשן תנדף	Ps. 68, 3.
כְּהִמֵּס	דונג · ב׳ בפסוק	Ps. 68, 3.
כְּהָתֵם	ובאחרית מלכותם	Dan. 8, 23.
כְּהִתְחַבֶּרְךָ	ויתנבא אליעזר בן דודוהו	2 Chr. 20, 37.
כּוֹסָהּ	בדרך אחותך הלכת	Ez. 23, 31.
כְּשִׁיִּים	הלא כבני כשיים	Am. 9, 7.
כּוֹסָם	ימטר על רשעים	Ps. 11, 6.
כּוֹסִי	תערך לפני שלחן	Ps. 23, 5.
כְּזֹאת	ולאביו שלח כזאת	Gen. 45, 23.
כְּזֹהַר	והמשכילים יזהרו	Dan. 12, 3.
כַּחֶסֶד	ועתה השבעה לי	Gen. 21, 23.
כַּחֲלֹמוֹ	ושם אתנו נער עברי	Gen. 41, 12.
כַּחֲצֹת	ויאמר משה כה אמר	Ex. 11, 4.
כֶּחָג	ויעש ירבעם חג	1 Reg. 12, 32.
כַּחַיִל	ואתה תמנה לך חיל	1 Reg. 20, 25.
כַּחֲצִי	ושמרון כחצי חטאתיך	Ez. 16, 51.
כָּחֳרָבוֹת	והורדתיך את יורדי בור	Ez. 26, 20.
כַּחֲלַקְלַקּוֹת	לכן יהיה דרכם להם	Jer. 23, 12.
כְּחֵיל	משיב יגע ולא יבלע	Job 20, 18.
כְּטֻמְאָתָם	וכפשעיהם עשיתי	Ez. 39, 24.
כְּטָהֳרַת	כל לבבו הכין לדרוש	2 Chr. 30, 19.
כִּידֵי	ולא הכירו כי היו ידיו	Gen. 27, 23.
כְּיִשְׂרָאֵל	ומי כעמך כישראל · רשמו׳	2 S. 7, 23.
כִּיקַר	כי רשעים יאבדו	Ps. 37, 20.

כִּירוּשָׁלָם	יפה את רעיתי כתרצה	Cant. 6, 4.
כְּיוֹנִים	עיניו כיונים על אפיקי	Cant. 5, 12.
כְּכַרְכְּמִישׁ	הלא ככרכמיש כלנו	Jes. 10, 9.
כַּכֹּל	רמו מעט ואיננו	Job 24, 24.
כִּכְתָב	והקימו כהניא בפלגת׳	Esra 6, 18.
כְלִבּוֹ׳	ושם האיש נבל	1 S. 25, 3.
כְּלוּלֹתָיִךְ	הלוך וקראת באזני	Jer. 2, 2.
כְּלִבִּי	ונתתי לכם רעים	Jer. 3, 15.
כְּלֵיל	השיר יהי׳ לכם	Jes. 30, 29.
כְּלֶחֶם	לא יסכו לה׳ יין	Hos. 9, 4.
כַּלְנֵה	עברו כלנה וראו	Am. 6, 2.
כְּלוֹא	כי כאשר שתיתם	Ob. 1, 16.
כַּלֶּחֶם	כי אפר כלחם אכלתי	Ps. 102, 10.
כְּמֹשֶׁה	ולא קם נביא עוד	Deut. 34, 10.
כַּמִּסְפָּר	אשר תעשו ככה	Num. 15, 12.
כְּמִסְפָּרָם	תעשו לאחד· כ׳ כפכו׳	Num. 15, 12.
כַּמִּלְחָמָה	ויהפך איש ישר׳· עקב׳דפ׳	Jud. 20, 39.
כְּמָלְכוֹ	ויהי כמלכו הכה את כל	1 Reg. 15, 29.
כְּמִסְפַּר	ויקח אליהו שתים	1 Reg. 18, 31.
כְּמָקוֹם	והיו בתי ירושלם ובתי	Jer. 19, 13.
כַּמַּגֵּפָה	וכן תהי׳ מגפת הסום	Zach. 14, 15.
כַּמִּזְרָקִים	ביום ההוא יהיה על	Zach. 14, 20.
כְּמַדּוֹ	וילבש קללה כמדו	Ps. 109, 18.
כַּמֶּרְקָחָה	יהתיח כביר מצולה	Job 41, 23.
כְּנֹשֶׁה	אם כסף תלוה את עמי	Ex. 22, 24.
כְּנִדָּתָהּ	ואם נקבה תלד	Lev. 12, 5.
כִּנְעוּרֶיהָ	ובת כהן כי תהיה	Lev. 22, 13.
כִּנְשֹׂא	כל ישבי תבל ושכני	Jes. 18, 3.
כַּנֶּשֶׁף	נגששה כעורים קיר	Jes. 59, 10.
כַנַּחַל	צעק לבם אל ה׳	Thr. 2, 18.
כִּשְׂכִיר	שנה בשנה יהי׳	Lev. 25, 53.
כִּשְׂדֵה	והיה השדה בצאתו	Lev. 27, 21.
כִּשְׂמֹחַ	כה אמר אדני ה׳ כשמח	Ez. 35, 14.
כְּשִׂמְחָתְךָ	לנחלת בית ישראל	Ez. 35, 15.
כַּסֵּפֶר	ונמקו כל צבא השמים	Jes. 34, 4.
כַּסִּיר	ירתיח כסיר מצולה	Job 41, 23.
כְּעָבְרָם	ויהי כעברם ואליהו	2 Reg. 2, 9.
כְּעֶרְכּוֹ	והכסף והזהב נתן	2 Reg. 23, 35.

כְּעַמִּים	אל תשמח ישר׳ אל גיל	Hos. 9, 1.
כָּעוֹף	אפרים כעוף יתעופף	Hos. 9, 11.
כְּעֶשֶׂר	וישאו להם נשים	Ruth 1, 4.
כְּעֵת	ועוד אני מדבר בתפלה	Dan. 9, 21.
כְּעַמֵּי	הלא הדחתם את כהני	2 Chr. 13, 9.
כְּפַרְעֹה	ויגש אליו יהודה	Gen. 44, 18.
כַּפִּשְׁתִּים	הוא בא עד לחי ופלשתים	Jud. 15, 14.
כַּפְּלִשְׁתִּים	כי נטשתה עמך בית	Jes. 2, 6.
כְּפָרָה	כי כפרה סררה	Hos. 4, 16.
כְּפִיךָ	הן אני כפיך לאל	Job 33, 6.
כְּצֵאתִי	ויאמר אליו משה כצאתי	Ex. 9, 29.
כִּצְרוֹר	אבן במרגמה	Prov. 26, 8.
כְּקָרָבְכֶם	והיה כקרבכם אל	Deut. 20, 2.
כְּקֶבֶר	אשפתו כקבר פתוח	Jer. 5, 16.
כְּקִיר	עד אנה תהותתו על איש	Ps. 62, 4.
כָּרִאשֹׁנָה	ויקרב את קרבן העם	Lev. 9, 15.
כְּרָעָתוֹ	ואנכי היום רך ומשוח	2 S. 3, 39.
כְּרוּחַ	קדים אפיצם לפני	Jer. 18, 17.
כְּרִשְׁעוֹ	ואתנהו ביד אל גוים	Ez. 31, 11.
כְּרֻבָּם	כן חטאו לי	Hos. 4, 7.
כְּרֹאשׁ	דברו דברים אלות שוא	Hos. 10, 4.
כִּרְצוֹן	והשתיה כדת אין אנס	Est. 1, 8.
כַּשֵּׁמֹת	וישב יצחק ויחפר	Gen. 26, 18.
כִּשְׁמוֹ	אל נא ישים אדני אל לבו	1 S. 25, 25.
כְּשָׁנָה	וימצא מלך אשור בהושע	2 Reg. 17, 4.
כְּשִׁיר	והנך להם כשיר עגבים	Ez. 33, 32.
כְּשִׁלֹה[1]	ונתתי את הבית הזה	Jer. 26, 6.
כַּשּׁוֹפָר	קרא בגרון אל תחשך	Jes. 58, 1.
כְּשִׁמְךָ	אלהים כן תהלתך	Ps. 48, 11.
כְּשָׁעָה	ארין דניאל די שמה	Dan. 4, 16.
כְּשֶׁבֶת	בימים ההם	Est. 1, 2.
כִּשְׁגָגָה	יש רעה ראיתי תחת	Koh. 10, 5.
כְּתֹפֶת	כן אעשה למקום הזה	Jer. 19, 12.
כְּתָבוֹר	חי אני נאם המלך	Jer. 46, 18.
כְּתֻמָּם	ותבאנה לך שתי אלה	Jes. 47, 9.
כַּתֹּהוּ	הנותן רוזנים לאין	Jes 40, 23.
כַּתָּמָר	צדיק כתמר יפרח	Ps. 92, 13.

1) Zusatz von derselben Hand.

כְּתֹף	ישאו כתף וכנור	Job 21, 12.
כְּתִרְצָה	יפה את רעיתי	Cant. 6, 4.

20.

א״ב מן חד וחד מן תרתין תיבות׳ לא׳ בריש ולי׳ דסמיך

Ein alphabetisches Verzeichniss von **ein** Mal vorkommenden Wörterpaaren, deren erstes Wort mit vorgesetztem Lamed anfängt.

לַאֲחֻזַּת עוֹלָם	ונתתי לך ולזרעך	Gen. 17, 8.
לַאֲשֶׁר בְּאָהֳלוֹ	זה הדבר אשר צוה ה׳	Ex. 16, 16.
לַאֲשֶׁר הוּא	או מכל אשר ישבע	Lev. 5, 24.
לְאַלְפֵי יִשְׂרָאֵל	ועשרה נשאים עמו	Jos. 22, 14.
לְאֶרֶץ מִצְרַיִם	ופליטי חרב ישבון	Jer. 44, 28.
לַאֲשֶׁר עָשׂוּ	ותמלא ארצו אלילים	Jes. 2, 8.
לְאֵל חָי	צמאה נפשי לאלהים	Ps. 42, 3.
לְאֵל נֵכָר	לא יהיה בך אל זר	Ps. 81, 10.
לְאֵל הַשָּׁמָיִם	הודו לאל השמים	Ps. 136, 26.
לַאֲשֶׁר הֵבִיא	ישליו אהלים לשדדים	Job 12, 6.
לְאֵין מִסְפָּר	ועצי ארזים לאין מספר	1 Chr. 22, 4.
לְאֵלֶּה מַחְלְקוֹת	השערים לראשי	1 Chr. 26, 12.
לְאַמּוֹת חָמֵשׁ	וכנפי הכרובים ארכם	2 Chr. 3, 11.
לְאֵין לָהֶם	וירדפם אסא והעם	2 Chr. 14, 12.
לְבֵית הָעֲרָבָה	ועלה הגבול בית חגלה	Jos. 15, 6.
לְבֶן קִישׁ	ויהי כל יודעו מאתמול	1 S. 10, 11.
לְבַת יְרוּשָׁלָיִם	ואתה מגדל עדר	Micha 4, 8.
לִגְבוּל יִשְׂרָאֵל	ועיניכם תראינה	Mal. 1, 5.
לְגִבּוֹרֵי חָיִל	כל מספר ראשי	2 Chr. 26, 12.
לְדָבָר רָע	אל תט לבי לדבר רע	Ps. 141, 4.
לְהָעָם הַזֶּה	וידברו אליו לאמר· דד״ה	2 Chr. 10, 7.
לוּ אִישׁ	הלך רוח ושקר כזב	Micha 2, 11.
לְזֶרַע אַבְרָהָם	הלא אתה אלהינו	2 Chr. 20, 7.
לַחֲמִשִּׁים וּשְׁנַיִם	ותשלם החומה בעשרים	Neh. 6, 15.
לַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי	והיו נכנים ליום השלשי	Ex. 19, 11.
לֶחֶם פָּנִים	ונתת על השלחן	Ex. 25, 30.
לְטוֹב לָנוּ	ויצונו ה׳ לעשות את	Deut. 6, 24.
לְיֹשְׁבֵי הָאָרֶץ	ואתם לא תכרתו ברית	Jud. 2, 2.
לִימִין מֹשֶׁה	מוליך לימין משה	Jes. 63, 12.
לְיוֹם מוֹעֵד	מה תעשו ליום מועד	Hos. 9, 5.
לְיוֹם הַשַּׁבָּת	מזמור שיר ליום השבת	Ps. 92, 1.
לִיהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל	ויתר דברי אסא	2 Chr. 16, 11.
לְכָל כֵּלָיו	ועשית סירתיו לדשנו	Ex. 27, 3.
לְכֹל הָעֹבֵר	בקע לגלגלת מחצית	Ex. 38, 26.
לְכָל-בֶּן	כה אמר אדני ה׳ כל בן	Ez. 44, 9.
לְכִסֵּא כָבוֹד	ותקעתיו יתד במקום	Jes. 22, 23.
לְכָל אֹיְבֶיךָ	תמצא ידך לכל איביך	Ps. 21, 9.
לְכָל גּוֹיִם[1]	ואתה ה׳ תשחק למו	Ps. 59, 9.
לְכָל הַבָּא	מלבד התיחשם לזכרים	2 Chr. 31, 16.
לְכֹל לְרֹאשׁ	לך ה׳ הגדלה והגבורה	1 Chr. 29, 11.
לְכָל הַנִּמְצָא	וירם יאשיהו לבני	2 Chr. 35, 7.
לְלֶחֶם הַמַּעֲרֶכֶת	ומנחת התמיד ולעולה	Neh. 10, 34.
לְמִשְׁכַּן הָעֵדֻת	והלוים יחנו סביב	Num. 1, 53.
לְמֵי נִדָּה	ואסף איש טהור	Num. 19, 9.
לְמֵי מְרִיבָה	יאסף אהרן אל עמיו	Num. 20, 24.
לִמְשִׁיחַ ה׳	ויאמר לאנשיו חלילה	1 S. 24, 6.
לְמִימֵי קֶדֶם	הלא שמעת למרחוק· רמל׳	2 Reg. 19, 25.
לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל	לכן תתני שלוחים על	Micha 1, 14.
לְמָאנֵי דַּהֲבָא	בלשאצר אמר בטעם	Dan. 5, 2.
לְנֶפֶשׁ חַיָּה	וייצר ה׳ אלהים את	Gen. 2, 7.
לְנֶגֶד ה׳	אין חכמה ואין תבונה	Prov. 21, 30.
לְשַׂר הַטַּבָּחִים	ושם אתנו נער עברי	Gen. 41, 12.
לְעַם קָדוֹשׁ	יקימך ה׳ לו לעם קדוש	Deut. 28, 9.
לְעֹשֵׂה הַשָּׁמַיִם	בתבונה כי לעולם חסדו	Ps. 136, 5.
לְפַר הַחַטָּאת	ועשה לפר כאשר עשה	Lev. 4, 20.
לְפֶתַח אָהֳלוֹ	וישמע משה את העם	Num. 11, 10.
לְפַרְעֹה נְכֹה	והכסף והזהב נתן ה׳	2 Reg. 23, 35.
לְצוּר מָעוֹן	היה לי לצור מעון· תניג׳	Ps. 71, 3.
לְקוֹל ה׳ אֱלֹהֶיךָ	ויאמר אם שמוע	Ex. 15, 26.
לְקָרְבַּן אִשֶּׁה	שור או כשב או עז	Lev. 22, 27.
לְרֹאשׁ בֵּית	ואת שם אהרן תכתב	Num. 17, 18.
לְרֹקַע הָאָרֶץ	על המים כי לעולם	Ps. 136, 6.
לְרֵיחַ שְׁמָנֶיךָ	טובים שמן תורק שמך	Cant. 1, 3.

1) Zusatz von derselben Hand.

לְרָאשֵׁי הָאָבוֹת	כל אלה בני ידיעאל	1 Chr. 7, 11.
לְרוּחַ שָׁקֶר	ויאמר אצא והייתי לרוח· דד"ה	2 Chr. 18, 21.
לְשֵׁשׁ מֵאוֹת	בקע לגלגלת מחצית	Ex. 38, 26.
לִשְׁמָמָה תִהְיֶה	מצרים לשממה תהיה	Joel 4, 19.
לְשַׁעַר יְרוּשָׁלָיִם	כי חלה לטוב יושבת	Micha 1, 12.
לִשְׁנַת חָמֵשׁ	ויקבצו ירושלם בחרש· דד"ה	2 Chr. 15, 10.
לְתֵל שְׁמָמָה	לכן הנה ימים באים	Jer. 49, 2.
לְתִשְׁעַת הַמַּטּוֹת	ויצו משה את בני ישראל	Num 34, 14.

21.

א"ב מן חד וחד קָמֵץ ולי' וסימניהון

Ein alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur **ein Mal** mit **Kamez** (sonst mit dem entsprechenden kurzen Vocal) vorkommen.

אַרְפַּכְשָׁד	ויחי שם אחרי	Gen. 11, 11.
אֶתְוַדָּע	ויאמר שמעו נא דברי	Num. 12, 6.
אֶקְרָע	רק את כל הממלכה	1 Reg. 11, 13.
אֵדָע	והיה אני אלך מאתך	1 Reg. 18, 12.
אֶזְעָק	כי מדי אדבר אזעק	Jer. 20, 8.
אֵרוֹמָם	עתה אקום יאמר ה'	Jes. 33, 10.
אֶקָּח	תגל ערותך גם תראה	Jes. 47, 3.
אֶשְׁמָע	ויהי כאשר קרא ולא שמעו	Zach. 7, 13.
אֲמָרְתִּי	צדקתך לא כסיתי	Ps. 40, 11.
אָיִן	כי מקרה בני האדם	Koh. 3, 20.
אָלֶף	ואלה מספרם אגרטלי	Esra 1, 9.
בַּסָּף	ולקחתם אגדת· חניג' דפס'	Ex. 12, 22.
בָד	ועשה להם מכנסי בד	Ex. 28, 42.
בַּגָּיְא	ונשב בניא מול	Deut. 3, 29.
בְּצִקְלָג	ויהי אחרי מות שאול	2 S. 1, 1.
בַלָּיְלָה	קומו ונעלה בלילה	Jer. 6, 5.
בָּאֲרָז	האמר אבנה לי בית	Jer. 22, 14.
בִמְשִׁיחָי	אל תגעו במשיחי· דד"ה	1 Chr. 16, 22.
בִּכְלִיתָי[1]	הביא	Thr. 3, 13.
גָּזֶר	ויבן שלמה את גזר · דמל'	1 Reg. 9, 17.
גָּבֶר	להטות משפט גבר	Thr. 3, 35.
גָאַל	ואני אמרתי אגלה	Ruth 4, 4.
גָּעַשׁ	חורי מנחלי געש אביאל	1 Chr. 11, 32.
דָּרָשׁ	כי לאלהי אביו דרש· ד"ה	2 Chr. 17, 4.
הוּחָל	ולשת גם הוא ילד בן	Gen. 4, 26.
הוֹרָי	ברכת אביך גברו	Gen. 49, 26.
הַטָּל	ויהי בערב ותעל השלו	Ex. 16, 13.
הַפָּסַח	ויעשו בני ישראל את הפסח	Num. 9, 2.
הָרָג[2]	והנה קמה כל המשפחה	2 S. 14, 7.
הַבָּז[1]	ויהי המלקוח	Num. 31, 32.
הַיָּיִן	הביאני אל בית היין	Cant. 2, 4.
הִתְקַדָּשׁוּ	ויהי בצאת הכהנים· דד"ה	2 Chr. 5, 11.
וַיִּישָׁן	ויחלם שנית והנה שבע	Gen. 41, 5.
וַיִּבְעָט	וישמן ישרון ויבעט	Deut. 32, 15.
וָמָר	תיסרך רעתך ומשובותיך	Jer. 2, 19.
וָאֶשְׁמָע	הקשבתי ואשמע לוא כן	Jer. 8, 6.
וָאֶפָּת	פתיתני ה' ואפת	Jer. 20, 7.
וָחָי	והיה כל נפש חיה אשר	Ez. 47, 9.
וַיָּעָף	אלי אחד מן השרפים	Jes. 6, 6.
וַיֻּכָל	וישר אל מלאך ויכל	Hos. 12, 5.
וַיִּשְׁמָע	אז נדברו יראי ה'	Mal. 3, 16.
חוּשָׁי	בענא בן חושי באשר	1 Reg. 4, 16.
חַלּוֹנָי	האמר אבנה לי בית	Jer. 22, 14.
חָי	מה יתאונן אדם חי	Thr. 3, 39.
חַיָּי	צמתו בבור חיי	Thr. 3, 53.
חָלֶץ	ועזריה הליד את חלץ· קדמ' דפס'	1 Chr. 2, 39.
יְאֱמָץ	ויאמר ה' לה שני גיים	Gen. 25, 23.
יֻלָּד	וליוסף ילד שני בנים	Gen. 41, 50.
יִטְרָף	בנימין זאב יטרף	Gen. 49, 27.
יִגָּח	או בן יגח או בת יגח	Ex. 21, 31.
יִשְׁכָּב	כי הוא כסותה לבדה	Ex. 22, 26.
יִיסָךְ	על בשר אדם לא ייסך	Ex. 30, 32.
יִלְבָּשׁ	כתנת בד קדש ילבש	Lev. 16, 4.

---

1) Zusatz von anderer Hand.
2) Zusatz von derselben Hand.

יִשְׁחָט	איש איש מבית ישראל · תני׳ דפס׳	Lev. 17, 3.
יִרְחָץ	ואם לא יכבס ובשרו	Lev. 17, 16.
יִפְרָע	והכהן הגדול מאחיו	Lev. 21, 10.
יִקְרָבוּ	ושמרו משמרתך ומשמר׳	Num. 18, 3.
יִבְחָר	שלש פעמים בשנה	Deut. 16, 16.
יָלָד	קרא דגר ולא ילד	Jer. 17, 11.
יִדְאָג	והיה כעץ שתול על	Jer. 17, 8.
יִזְעָק	לבי למואב יזעק	Jes. 15, 5.
יֶחְדָּל	ובדברי אותך אפתח	Ez. 3, 27.
יִשְׂמָח	בא העת הגיע היום	Ez. 7, 12.
יִתְאַבָּל	המלך יתאבל ונשיא	Ez. 7, 27.
יֵחָת	כאשר יהגה האריה	Jes. 31, 4.
יִרְבָּץ	כי עיר בצורה בדד נוה	Jes. 27, 10.
יָדָע	וישפך עליו חמה אפו	Jes. 42, 25.
יֻקָּח	כי כה אמר ה׳ גם	Jes. 49, 25.
יִירָשׁ	כי ימין ושמאול תפרצי	Jes. 54, 3.
יִצְלָח	כל כלי יוצר עליך לא	Jes. 54, 17.
יוּכָל	והרשעים כים נגרש	Jes. 57, 20.
יִשְׁאָל	עמי בעצו ישאל	Hos. 4, 12.
יִשְׁאָג	ואתה תנבא אליהם	Jer. 25, 30.
יִתְקַלָּס	והוא במלכים יתקלס	Hab. 1, 10.
יִצְמָח	ואמרת אליו לאמר	Zach. 6, 12.
יִתָּקַע	וה׳ עליהם יראה	Zach. 9, 14.
יִגְאָל	ליני הלילה והיה בבקר	Ruth 3, 13.
יִכְשָׁר	בבקר זרע את זרעך	Koh. 11, 6.
יִדְעָךְ	כמה נר רשעים ידעך	Job 21, 17.
יִבְרָח	ואמרה האיש כמוני	Neh. 6, 11.
כָּף	ויוצא את בן המלך · דמל׳	2 Reg. 11, 12.
כַּפָּיִם	נשא לבבנו אל כפים	Thr. 3, 41.
כְּנָעַן	לאמר לך אתן ארץ · דד״ה	1 Chr. 16, 18.
לְפָנָי	ואמרתם גם הנה	Gen, 32, 20.
לְצָרָי	אם שנותי ברק חרבי	Deut. 32, 41.
לְגָל	כי שמת מעיר לגל	Jes. 25, 2.
לְמָרְדֳּכָי	ויגידו למרדכי את	Est. 4, 12.
מִסְפָּר	ויאמר יעקב אל שמעון	Gen. 34, 30.
מִטָּל	וליוסף אמר מברכת	Deut. 33, 13.
מְרֹדָךְ	הגידו בגוים והשמיעו	Jer. 50, 2.

מָשָׁל	וכעמדו תשבר מלכותו	Dan. 11, 4.
מָרָד	וגם במלך נבוכדנאצר	2 Chr. 36, 13.
נִשְׁאָר	ויאמר לא ירד בני	Gen. 42, 38.
נֶאֱסָף	ויצו אותם ויאמר	Gen. 49, 29.
נִגְרָע	אתם לכו קחו לכם	Ex. 5, 11.
נִזְרָע	וכי תאמרו מה נאכל	Lev. 25, 20.
נָפָל	בין רגליה כרע נפל	Jud. 5, 27.
נִלְקָח	והצפה כי יראה את החרב	Ez. 33, 6.
נֻטָּשׁ	כי ארמון נטש המון	Jes. 32, 14.
נִפְתָּח	ביום ההוא יהיה מקור	Zach. 13, 1.
נִחַמְתָּנִי	ותאמר אמצא חן בעיניך	Ruth 2, 13.
נַחֲלָת	חבלים נפלו לי בנעימים	Ps. 16, 6.
נָתָן	ויאמר ערם יצתי	Job 1, 21.
נִשְׁכָּח	כי אין זכרון לחכם עם	Koh. 2, 16.
שָׂרָי	ויקח אברם ונחור להם	Gen. 11, 29.
שָׂמְתָּ	אנתה מלכא שמת טעם	Dan. 3, 10.
עָזָב	ואותי יום יום ידרשון	Jes. 58, 2.
עלי	ונסמה אתם ליצר · קדמ׳ דפס׳	
עָוֶר	לארבעה ועשרים	1 Chr. 25, 31.
פָּרֶץ	ואלה תולדות פרץ	Ruth 4, 18.
צָמַח־	ואם בעיניו עמד הנתק	Lev. 13, 37.
קָט	ולא בדרכיהן הלכת	Ez. 16, 47.
קָץ	כי בטרם ידע הנער	Jes. 7, 16.
רָכָשׁ	וינהג את כל מקנהו	Gen. 31, 18.
רַגְזָ	ובגוים ההם לא תרגיע	Deut. 28, 65.
שָׁכָב	ויאמר עלי לשמואל	1 S. 3, 9.
שָׁגָג[1]	והביא איל תמים	Lev. 5, 18.
שָׁפָט	ותשבתו הרמתה	1 S. 7, 17.
שָׁאָג	אריה שאג מי לא ייראי	Am. 3, 8.
שֻׁדָּד	אהלי שדד וכל מיתרי	Jer. 10, 20.
שָׁלָח	חזון עובדיה כה אמר	Ob. 1, 1.
שִׁנָּי[1]	ויגרס בחצץ שני הכפישני באפר	Thr. 3, 16.
שָׁבָתָה	למלאות דבר ה׳ בפי ירמיהו	2 Chr. 36, 21.
תִּזָּכָר	כל פטר רחם לי וכל מקנה	Ex. 34, 19.
תִּגָּע	ושלשים יום ושלשת	Lev. 12, 4.
תִּקְרָב	ערות אחי אביך	Lev. 18, 14.
תִּשְׁלָחוּ	שלח לך אנשים ויתרו	Num. 13, 2.

1) Zusatz von derselben Hand.

Num. 18, 20.	תִּנְחָל	ויאמר ה׳ אל אהרן
Deut. 10, 20.	תִּדְבָּק	את ה׳ אלהיך תירא
2 S. 12, 3.	תִּשְׁכָּב[1]	ולרש אין כל כי אם
Jes. 41, 10.	תִּשְׁתָּע	אל תירא כי עמך אני
Jes. 43, 19.	תִצְמָח	הנני עשה חדשה
Hos. 13, 4.	תֵדָע	ואנכי ה׳ אלהיך מארץ
Micha 4, 11.	תֶּחֱנַף	ועתה נאספו עליך גוים
Micha 6, 14.	תִשְׂבָּע	אתה תאכל ולא תשבע
Hab. 3, 17.	תִפְרָח	כי תאנה לא תפרח ואין
Dan. 11, 27.	תִצְלָח	ושניהם המלכים לבבם
Neh. 9, 27.	תִשְׁמָע	ותתנם ביד צריהם
Thr. 3, 22.	תָמְנוּ	חסדי ה׳ כי לא תמנו

22.

וחלופם

שטה מן נ׳ מלין מן חד וחד פתח ולי׳ וסימניהון

Eine Reihenfolge von 50 Wörtern, die, umgekehrt vom Vorigen, nur ein Mal mit Pathach vorkommen.

Gen. 21, 6.	יִצְחַק	ותאמר שרה צחק
Gen. 19, 2.	אֲדֹנַי	ויאמר הנה נא אדני
Gen. 33, 5.	חָנַן	וישא את עיניו וירא את
Gen. 36, 12.	וְתִמְנַע	היתה פילגש לאליפז
Ex. 12, 48.	כְּאֶזְרַח	וכי יגור אתך גר ועשה
Ex. 19, 9.	בְּעַב	ויאמר ה׳ אל משה הנה
Ex. 19, 18.	עָשַׁן	והר סיני עשן כלו
Ex. 35, 25.	חַכְמַת	וכל אשה חכמת לב
Lev. 22, 10.	תּוֹשַׁב	וכל זר לא יאכל קדש
Lev. 25, 9.	שׁוֹפַר	והעברת שופר תרועה
Num. 10, 9.	הַצַּר	וכי תבאו מלחמה
Num. 36, 3.	וּמִגֹּרַל	והיו לאחד מבני שבטי
Deut. 31, 16.	נֵכַר	ויאמר ה׳ אל משה הנך
Jos. 14, 2.	בְּגוֹרַל	נחלתם כאשר צוה ה׳
1 S. 17, 12.	בַּאֲנָשִׁים	ודוד בן איש אפרתי
1 S. 18, 30.	שָׂכַל	ויצאו שרי פלשתים
1 S. 24, 14.	מְשַׁל	כאשר יאמר משל
1 S. 28, 21.	נִבְהַל	ותבא האשה אל שאול
2 S. 21, 12.	שַׁן	וילך דוד ויקח את · רשמו׳
1 Reg. 1, 15.	מְשָׁרַת	ותבא בת שבע אל המלך
1 Reg. 3, 6.	יְבִישָׁרַת	ויאמר שלמה אתה
1 Reg. 7, 16.	מֻצַק	ושתי כתרות עשה
1 Reg. 13, 6.	חַל־	ויען המלך ויאמר אל איש
Jer. 51, 27.	אֲרָרַט	שאו נס בארץ תקעו
Ez. 26, 10.	פָּרַשׁ	משפעת סוסיו יכסך
Ez. 39, 7.	אַחַל	ואת שם קדשי אודיע
Jes. 10, 9.	כְּאַרְפַּד	הלא ככרכמיש כלנו
Jes. 19, 7.	יִבַשׁ · נִדַּף	ערות על יאור · ב׳ בפס׳
Jes. 25, 12.	וּמִבְצַר · מִשְׂגַּב	חמותיך השח · ב׳ בפס׳
Jes. 28, 28.	וְהָמַם · גַּלְגַּל	לחם יודק כי לא · ב׳ בפס׳
Jes. 32, 19.	וּבָרַד	ברדת היער ובשפלה
Ob. 1, 20.	הַחֵל־	וגלת החל הזה
Ps. 39, 4.	חַם	לבי בקרבי בהגיגי
Ps. 109, 22.	חָלַל	כי עני ואביון אנכי
Ps. 61, 8.	מַן	ישב עולם לפני אלהים
Prov. 23, 15.	חָכַם	בני אם חכם לבך ישמח
Prov. 28, 11.	וְדַל	חכם בעיניו איש עשיר
Thr. 1, 12.	עוֹלַל	לוא אליכם כל עברי
Est. 1, 5.	בִּיתַן	ובמלואת הימים האלה
Est. 1, 6.	וְדַר	חור כרפס ותכלת
Dan. 1, 12.	נַס	נא את עבדיך ימים
Dan. 2, 12.	כְּנַס	כל קבל דנה מלכא
Dan. 4, 1.	וְרַעְנַן	אנה נבוכדנצר שלה
Neh. 13, 11.	נֶעֱזַב	ואריבה את הסגנים
Job 18, 4.	תֵּעָזַב	טרף נפשו באפו הלמענך
Neh. 10, 35.	לְבַעֵר	והגרלות הפלנו על
1 Chr. 3, 21.	אֲרְנַן	ובן חנניה פלטיה וישע׳

1) Zusatz von derselben Hand.

23.

א״ב מן חד וחד חד פתח וחד קמץ דלית ולי׳ וסימניהן

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur ein Mal mit Pathach und ein Mal mit Kamez vorkommen.

1 Reg. 21, 27.	אַט	ויהי כשמע אחאב
Job 23, 11.	אָט	באשרו אחזה רגלי
Dan. 11, 23.	בִּמְעַט	ומן התחברות אליו
1 S. 14, 6.	בִּמְעָט	ויאמר יהונתן אל הנער
Ruth 4, 6.	גְּאַל	ויאמר הגאל לא אוכל
Ruth 4, 4.	גְּאָל	ואני אמרתי אגלה
Ez. 43, 13.	גַּב	ואלה מדות המזבח
Ez. 16, 24.	גָּב	ותבני לך גב
Ez. 27, 9.	גְּבַל	זקני גבל וחכמיה
Ps. 83, 8.	גְּבָל	ועמון ועמלק
Joel 4, 11.	הַנְחַת	עושו ובואו כל הגוים
Dan. 5, 20.	הָנְחָת	וכדי רם לבבה
Dan. 8, 11.	הֻורַם	ומן השר הצבא הגדול
Ex. 29, 27.	הוּרָם	וקדשת את חזה
Ez. 17, 15.	הֲיִצְלַח	וימרד בו לשלח
Ez. 15, 4.	הֲיִצְלָח	הנה לאיש נתן לאכלה
Koh. 5, 16.	וְכַעַס	גם כל ימיו בחשך
Ps. 112, 10.	וְכָעָס	רשע יראה וכעס
Esra 3, 6.	וְהֵיכַל	מיום אחד להדש
Jes. 44, 28.	וְהֵיכָל	האמר לכורש רעי
Gen. 32, 12.	וְהִכַּנִי	הצילני נא מיד אחי
1 S. 17, 9.	וְהִכָּנִי	אם יוכל להלחם אתי
Zach. 11, 7.	וּלְאַחַד	וארעה את צאן ההר׳
Koh. 4, 11.	וּלְאֶחָד	גם אם ישכבו שנים
Dan. 4, 33.	וְלִיקַר	בה זמנא מנדעי יתוב עלי
Dan. 4, 27.	וְלִיקָר	ענה מלכא ואמר הלא
Jes. 28, 28.	וְהָמַם	להם יודק כי לא לנצח
Deut. 7, 23.	וְהָמָם	ונתנם ה׳ אלהיך לפניך
2 Chr. 34, 4.	וְהַחַמָּנִים	וינתצו לפניו את מזבחות
Jes. 17, 8.	וְהָחַמָּנִים	ולא ישעה אל המזבחות

Gen. 2, 14.	חִדֶּקֶל	ושם הנהר השלישי
Dan. 10, 4.	חִדָּקֶל	וביום עשרים וארבעה
Jes. 44, 18.	טַח	לא ידעו ולא יבינו כי
Lev. 14, 42.	וְטָח	ולקחו אבנים אחרות
Gen. 41, 40.	יִשַּׁק	אתה תהיה על ביתי
Prov. 24, 26.	יִשָּׁק	שפתים ישק משיב
Ps. 35, 1.	יְרִיבַי	לדוד ריבה ה׳ את יריבי
Jer. 18, 19.	יְרִיבָי	הקשיבה ה׳ אלי
2 S. 17, 16.	יְבֻלַּע	ועתה שלחו מהרה
Job 37, 20.	יְבֻלָּע	היספר לו כי אדבר
Hos. 14, 4.	יְרֻחַם	אשור לא יושיענו על
Prov. 28, 13.	יְרֻחָם	מכסה פשעיו לא יצליח
Deut. 19, 6.	יֵחַם	פן ירדף גאל הדם
Koh. 4, 11.	יָחָם	גם אם ישכבו שנים
Jes. 13, 20.	יַהֵל	לא תשב לנצח ולא
Job 31, 26.	יָהֵל	אם אראה אור כי
Am. 5, 26.	כּוֹכַב	ונשאתם את ככות
Num. 24, 17.	כּוֹכָב	אראנו ולא עתה
Ex. 5, 13.	כַּלּוּ	והנגשים אצים
Ps. 72, 20.	כָּלּוּ	תפלות דוד בן ישי
Num. 24, 6.	כַּאֲרָזִים	כנחלים נטיו כגנת
Cant. 5, 15.	כָּאֲרָזִים	שוקיו עמודי שש
1 Chr. 12, 8.	לַמְצַד	ומן הגדי נבדלו אל דויד
1 Chr. 12, 17.	לַמְצָד	ויבאו מן בני בנימן
Ex. 12, 12.	לַעַיִן	והנשיא אשר בתוכם
Num. 34, 11.	לָעָיִן	וירד הגבל משפם
Jes. 10, 30.	לַיְשָׁה	צהלי קולך בת גלים
Jud. 18, 7.	לָיְשָׁה	וילכו חמשת האנשים
Nah. 2, 9.	מִפְּנֵה	ונינוה כברכת מים
Ez. 9, 2.	מָפְנֶה	והנה ששה אנשים
Jes. 61, 3.	מַטַּע	לשום לאבלי ציון לתת
Ez. 34, 29.	מַטָּע	והקמתי להם מטע
2 Reg. 3, 4.	וּמֵישַׁע	מלך מואב היה נקד
1 Chr. 2, 42.	מֵישָׁע	ובני כלב אחי ירחמאל
2 Reg. 23, 11.	נְתַן	וישבת את הסוסים
Gen. 38, 9.	נָתַן	וידע אונן כי לא לו
Jer. 6, 29.	נָחַר	מפוח מאשתם עפרת
Ez. 15, 4.	נָחָר	הנה לאש נתן לאכלה

נַחַל	אלה אשר נחל משה	Jos. 13, 32.
נָחַל	ואמרת לבני עמון	Ez. 25, 3.
נָעַמְתָּ	צר לי עליך אחי יהונתן	2 S. 1, 26.
נָעָמְתָּ	ממי נעמת רדה והשכבה	Ez. 32, 19.
נִסְכַּלְתָּ	כי ה׳ עיניו משטטות	2 Chr. 16, 9.
נִסְכָּלְתָּ	ויאמר שמואל אל שאול	1 S. 13, 13.
סָמַר	מפחדך בשרי	Ps. 119, 120.
סָמָר	שאו נס בארץ	Jer. 51, 27.
סִלְקַת	משתכל הוית בקרניא	Dan. 7, 8.
סִלְקָת	ועל קרניא עשר	Dan. 7, 20.
סִסְמָי	ואלעשה הליד את ססמי	1 Chr. 2, 40.
וְסִסְמַי	ב׳ בפסוק· קדמ׳ קמ׳ ותנ׳ פתח	1 Chr. 2, 40.
קְרָאַנִי	פחד קראני ורעדה	Job 4, 14.
קְרָאָנִי	שמעו איים אלי והקשיבו	Jes. 49, 1.
רַד	הם עם יבוס והיום רד	Jud. 19, 11
רָד	סבבני בכחש אפרים	Hos. 12, 1.
רְבַית	אנתה הוא מלכא די רבית	Dan. 4, 19.
רְבָת	ורבותך רבת· ב׳ בפסוק׳	Dan. 4, 19.
שְׁנוֹתַי	מה אדבר ואמר לי	Jes. 38, 15.
שְׁנוֹתָי	אני אמרתי בדמי ימי	Jes. 38, 10.
תֵּשַׁם	ואמרת אל עם הארץ	Ez. 12, 19.
תֵּשָׁם	למה נמות לעיניך גם	Gen. 47, 19.
תִקְצַר	האנכי לאדם שיחי	Job 21, 4.
תִּקְצָר	היד ה׳ תקצר עתה	Num. 11, 23.
תֶּחֱרַב	מדוע נבאת בשם ה׳	Jer. 26, 9.
תֶּחֱרָב	לילה ויומם לא תכבה	Jes. 34, 10.

24.

א״ב מן ב׳ ב׳ פתח דלוג וסימניהון

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur zwei Mal mit Pathach vorkommen.

אָשַׁם	הוא אשם אשם· תנינ׳	Lev. 5, 19.
אָשָׁם	והתודו את חטאתם	Num. 5, 7.
אֲדֹנַיִךְ	כה אמר אדניך ה׳	Jes. 51, 22.
אֲדֹנָיִךְ	ויתאו המלך יפיך	Ps. 45, 12.
בְּעַם	אודך בקהל רב	Ps. 35, 18.
בְּעָם	ויאמר לא תעבר	Num. 20, 20.
בַּאֲרָצוֹת	ובעת קץ יתנגח עמו	Dan. 11, 40.
בָּאֲרָצוֹת	וישלח ידו בארצות	Dan. 11, 42.
בִּמְצִלְתַּיִם	אסף הראש ומשנהו	1 Chr. 16, 5.
בִּמְצִלְתָּיִם	ויסדו הבנים את היכל	Esra 3, 10.
בֹּרַחַת	ויאמר הגר שפחת	Gen. 16, 8.
בֹּרַחַת	מקול פרש ורמה קשת	Jer. 4, 29.
גַּד	ויקראו בית ישראל	Ex. 16, 31.
גַּד	והמן כזרע גד	Num. 11, 7.
גּוֹרַל	ויעל גורל מטה בני	Jos. 18, 11.
גּוֹרַל	כי לא ינוח שבט הרשע	Ps. 125, 3.
הָשַׁע	השמן לב העם הזה	Jes. 6, 10.
הָשַׁע	ממני ואבליגה	Ps. 39, 14.
וְשַׁחֲטוּ	ויקרא משה משכו	Ex. 12, 21.
וְשַׁחֲטוּ	הפסח והתקדשו	2 Chr. 35, 6.
וַיִּתְחַזֵּק	ויקם יהורם על ממלכ׳	2 Chr. 21, 4.
וַיִּתְחַזֵּק	ויבן את כל החומה	2 Chr. 32, 5.
וַיֵּט	את לבב כל איש יהודה	2 S. 19, 15.
וַיֵּט	כי עבדים אנחנו· דעורא	Esra 9, 9.
חַכְמוֹת	שרותיה תעננה	Jud. 5, 29.
חַכְמוֹת	נשים בנתה ביתה	Prov. 14, 1.
לַעֵינַיִם	ויאמר ה׳ אל שמואל	1 S. 16, 7.
לַעֵינַיִם	ומתוק האור וטוב לעינים	Koh. 11, 7.
וּמֵרַע	על כן על בחוריו	Jes. 9, 16.
מֵרַע	מקשיב על שפת און	Prov. 17, 4.
מִדְבָּרָה	ויהי להם הגבול לפאת	Jos. 18, 12.
מִדְבַּרָה	ויאמר ה׳ אליו לך שוב	1 Reg. 19, 15.
מַצְּבַת	ויתצו את מצבת הבעל	2 Reg. 10, 27.
מַצְּבַת	ויעשה הרע בעיני ה׳	2 Reg 3, 2.
נִכְבַּד	וישב דוד לברך	2 S. 6, 20.
נִכְבַּד	ויאמר המלך אל אבשלום	2 S. 13, 25.
נוֹשַׁע	אשריך ישראל מי כמוך	Deut. 33, 29.
נוֹשַׁע	ישראל נושע בה׳ תשועת	Jes. 45, 17.
הָשַׁבַּת	אז תרצה הארץ את	Lev. 26, 34.
הָשְׁבַּת	ואשלחה עליהם מלאכים	Neh. 6, 3.

Ps. 27, 9.	תַּם	אל תסתר פניך ממני
Ps. 141, 4.	תַּם	אל תט לבי לדבר רע

ולבר ממסורתא

Deut. 23, 5.	שָׂכַר	על דבר אשר לא קדמו
2 Reg. 7, 6.	שָׂכַר	ואדני השמיע את מחנה

25.

וחלופם

חד מן ר״ו וגין מן ב׳ ב׳ קמצא וסי׳

16 Wörterpaare, (d. h. 16 nur zwei Mal vorkommende Wörter), die, umgekehrt vom Vorigen, ausnahmsweise Kamez haben.

Ez. 13, 4.	תעליא	בֳּחֳרָבוֹת	כשעלים בחרבות
Jes. 48, 21.	צחי	ב׳ קמצ׳	ולא צמאו בחרבות
1 S. 21, 10.	ולקח	קָח	ויאמר הכהן חרב
Ex. 17, 5.	מיא	ב׳ קמצ׳	ויקח מורע הארץ
Deut. 8, 7.	נחליא	מָיִם	כי ה׳ אלהיך מביאך
Joel 1, 20.	יבשין	ב׳ קמצ׳	גם בהמות שדה
Jos. 5, 14.	יהושע	וַיִּשְׁתָּחוּ	ויאמר לא כי אני שר
Jes. 44, 15.	מצלי	ב׳ קמצ׳	והיה לאדם לבער
Jos. 10, 13.	שמשא	עָמָד	וידם השמש וירח
Ps. 1, 1.	יתיב	ב׳ קמצ׳	אשרי האיש אשר
Deut. 2, 25.	ורגו	אָחֵל	היום הזה אחל תת
Jos. 3, 7.	יהושע	ב׳ קמצ׳	ויאמר ה׳ אל יהושע
Hos. 6, 1.	מסי	טָרָף	לכו ונשובה אל ה׳
Gen. 8, 11.	פומיהון	ב׳ קמצ׳	ותבא אליו היונה
Jes. 6, 10.	אדני	יִשְׁמָע	השמן לב העם הזה
Ez. 3, 27.	ממללין	ב׳ קמצ׳	ובדברי אותך אפתח
Jes. 33, 7.	מבכיה	צָעֲקוּ	הן אראלם צעקו
Ps. 34, 18.	רשמעין	ב׳ קמצ׳	צעקו וה׳ שמע
2 Reg. 2, 10.	שאלת	לָקָח	ויאמר הקשית לשאול
Jes. 53, 8.	דינא	ב׳ קמצ׳	מעצר וממשפט
Gen. 27, 36.	ליעקב	לָקָח	ויאמר הכי קרא שמו
Ez. 18, 17.	רינא	ב׳ קמצ׳	מעני השיב ידו
Num. 3, 47.	מתקלא	תִּקָּח	ולקחת חמשת חמשת
Ex. 6, 4.	אפיק	ב׳ קמצ׳	ומהם עוד תקח
Dan. 3, 27.	שליטא	עָדָת	ומתכנשין אחשדרפני׳
Dan. 4, 28.	דמלכא	ב׳ קמצ׳	עוד מלתא בפם
Hos. 7, 16.	למפלא	עָל	ישובו לא על
2 S. 23, 1.	גברא	ב׳ קמצ׳	ואלה דברי דוד
Lev. 25, 4.	בחקלא	תִּזְרָע	ובשנה השביעת
Deut. 22, 9.	דכרמא	ב׳ קמצ׳	לא תזרע כרמך כלאים
Lev. 17, 4.	גבר	שָׁפָךְ	ואל פתח אהל מועד
2 Reg. 24, 4.	זכאי	ב׳ קמצ׳	וגם דם הנקי אשר

26.

א״ב מן חד וחד לא׳ בריש תיבות׳ ולית מלעיל דלוג וסימ׳

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörtern, die mit Lamed anfangen, das einen (eigentlichen oder natürlichen) Vocal hat. (S. folgenden Artikel.)

לָאֲנָשִׁים	הנה נא לי שתי בנות	Gen. 19, 8.
לָאֱלֹהִים	זבח לאלהים יחרם	Ex. 22, 19.
לָאֲלָפִים	נצר חסד לאלפי׳ · דכי תשא	Ex. 34, 7.
לָאֱמֹרִי	וירא בלק בן צפור	Num. 22, 2.
לַבָּתִּים	ונקרבתם בבקר לשבטיכם	Jos. 7, 14.
לַבְּרִית	הבט לברית כי מלאו	Ps. 74, 20.
לַבָּמוֹת	ויעמד לו כהנים לבמות	2 Chr. 11, 15.
לַגַּד	הערכים לגד שלחן	Jes. 65, 11.
לָדָּם	ולא תחניפו את הארץ	Num. 35, 33.
לָדוֹר	לילה ויומם לא תכבה	Jes. 34, 10.
לַדּוֹר	זרע יעבדנו יספר	Ps. 22, 31.
לַהוֹן	נבהל להון איש רע עין	Prov. 28, 22.
לַחַיִּים	והיה הנשאר בציון	Jes. 4, 3.
לַחֵרֶם	ואחלל שרי קדש ואתנה	Jes. 43, 28.
לָטֹהַר	ויראו את אלהי ישראל	Ex. 24, 10.

לַטֹּרַח	חדשיכם ומועדיכם	Jes. 1, 14.
לַטּוֹבָה	ואגיד להם את יד אלהי	Neh. 2, 18.
לַטּוֹבִים	הטיבה ה׳ לטובים	Ps. 125, 4.
לַיּוֹשֵׁב	ולרוח משפט ליושב	Jes. 28, 6.
לָמֵת	בנים אתם לה׳ אלהיכם	Deut. 14, 1.
לַמֵּאָה	ולקחנו עשרה אנשים	Jud. 20, 10.
לַמָּס	מרעהו חסד	Job 6, 14.
לָנֶגַע	כי יפלא ממך דבר	Deut. 17, 8.
לַנֶּפֶשׁ	צוף דבש אמרי נעם	Prov. 16, 24.
לַשֵּׂעָר	וראהו הכהן והנה פשה	Lev. 13, 36.
לָעוֹף	וכל דם לא תאכלו	Lev. 7, 26.
לַעֲגָלִים	ויעש ירבעם חג בחדש	1 Reg. 12, 32.
לָעוֹלֶה	ואל הכתף מחוצה	Ez. 40, 40.
לַפֶּתַח	הלוא אם תיטיב	Gen. 4, 7.
לַפָּנִים	כמים הפנים לפנים	Prov. 27, 10.
לָרֹעַ	והנה שבע פרות אחרות	Gen. 41, 19.
לָרְבָבָה	ולקחנו עשרה אנשים	Jud. 20, 10.
לָרָעָה	לב חרש מחשבות און	Prov. 6, 18.
לָרֹאשׁ	ויעמד לראש רחבעם	2 Chr. 11, 22.
לַשַּׁעַר	ויאמר להם כה אמר ה׳	Ex. 32, 27.
לָשׁוּר	ויהי בבואם בשוב דוד	1 S. 18, 6.
לַשָּׁלָל	ויאמרו דם זה החרב	2 Reg. 3, 23.
לַתּוֹרָה	וישיע ובני ושרביה	Neh. 8, 7.

27.

וחלופם

א״ב מן חד וחד מלרע לְא׳ בריש תיב׳ וסים׳

Ein alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörtern, die mit Lamed anfangen, das, umgekehrt vom Vorigen, ein Schwa (oder dessen stellvertretenden, schwachen Vocal) hat.

לְאֵפוֹד	ויעש אתו גדעון לאפוד	Jud. 8, 27.
לְאִיִּים	וישב פניו לאיים · כת׳	Dan. 11, 18.
לִבְקָרִים	ותפקדנו לבקרים	Job 7, 18.
לִבְהֵמָה	נותן לבהמה לחמה	Ps. 147, 9.
לְגֵר	וכי תשיג יד גר ותושב	Lev. 25, 47.
לִגְבָרִים	ויספרו הלוים מבן · רד״ה	1 Chr. 23, 3.
לְדִין	כי יפלא ממך דבר	Deut. 17, 8.
לְהַחוֹמָה	והתודה השנית ההולכ׳	Neh. 12, 38.
לְהָעָם	וידברו אליו לאמר · ד״ה	2 Chr. 10, 7.
לְהַגְּדוּד	ויבדילם אמציהו	2 Chr. 25, 10.
לְהַמִּזְבֵּחַ	ויאמר חזקיהו להעלות	2 Chr. 29, 27.
לְוִיֵּנוּ	ובכל זאת אנחנו כרתים	Neh. 10, 1.
לְזָר	גרי ביתי ואמהתי	Job 19, 15.
לְחָגָּא	והיתה אדמת יהודה	Jes. 19, 17.
לְטַמֵּא	והבדלתם בין הבהמה	Lev. 20, 25.
לְיַסּוֹד	בחדש השלשי החלו	2 Chr. 31, 7.
לִכְרוּב	ועשוי כרובים ותמרים	Ez. 41, 18.
לְלַיְלָה	יום ליום יביע אמר	Ps. 19, 3.
לְמַחֲנֶה	כי לעת יום ביום	1 Chr. 12, 22.
לִמְסִלָּה	ויאמרו הנה חג ה׳ בשלו	Jud. 21, 19.
לְמָאוֹר	ואת הבשם ואת השמן	Ex. 35, 28.
לְמָרוֹם	לשום שפלים למרום	Job 5, 11.
לְנַעַר	לתת לפתאים ערמה	Prov. 1, 4.
לְשֹׂבַע	צדיק אכל לשבע נפשו	Prov. 13, 25.
לְעֵינָיִם	ויאמר אל נא תעזב	Num. 10, 31.
לְעַד	לכן חכו לי נאם ה׳	Zeph. 3, 8.
לְעֹלוֹת	ומנת המלך מן רכושו	2 Chr. 31, 3.
לְפַר	ועשה לפר כאשר · תני׳ דפ׳	Lev. 4, 20.
לְפָרֹכֶת	מחוץ לפרכת העדת	Lev. 24, 3.
לְצַדִּיק	תן לחכם ויחכם עוד	Prov. 9, 9.
לְקָבְצִי	לכן חכו לי נאם ה׳	Zeph. 3, 8.
לְרַד	כה אמר ה׳ למשיחו	Jes. 45, 1.
לִשְׁמָמָה	ונתתי את הר שעיר	Ez. 35, 7.
לְתָוֶךְ	ודביר בתוך הבית	1 Reg. 6, 19.
לְתֶבֶן	יחשב לתבן ברזל	Job 41, 19.

28.

א״ב מן ב׳ ב׳ מלעיל לא׳ בריש תיב׳ דלת וסי׳

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von zwei Mal vorkommenden Wörtern, die mit Lamed anfangen, das einen (eigentlichen oder natürlichen) Vocal hat.

לְאֶחָד	ויהי ביום הששי	Ex. 16, 22.
לְאֶחָד	כמספר אשר תעשו	Num. 15, 12.
לָאַחֲרֹנָה	כל הפקדים למחנה דן	Num. 2, 31.
לָאַחֲרֹנָה	אין זכרון לראשנים	Koh. 1, 11.
לָאֶלֶף	ולקחנו עשרה אנשים	Jud. 20, 10.
לָאֶלֶף	הקטן יהיה לאלף	Jes. 60, 22.
לָאט	והמלך לאט את פניו	2 S. 19, 5.
לָאט	המעט ממך תנחומות	Job 15, 11.
לָאִיִּים	אחריב הרים וגבעות	Jes. 42, 15.
לָאִיִּים	כעל גמולות כעל ישלם	Jes. 59, 18.
לַבַּדִּים	לעמת המסגרת היו	Ex. 37, 14.
לַבַּדִּים	ויצק ארבע טבעות	Ex. 38, 5.
לַבֵּן	התשיעי לחדש התשיעי	1 Chr. 27, 12.
לַבֵּן	למנצח על מות לבן	Ps. 9, 1.
לַבְּהֵמָה	מצמיח חציר לבהמה	Ps. 104, 14.
לַבְּהֵמָה	ואעבר אל שער העין	Neh. 2, 14.
לַגֶּפֶן	אסרי לגפן עירה	Gen. 49, 11.
לַגֶּפֶן	ויאמרו העצים לגפן	Jud. 9, 12.
לַגּוֹי	יספת לגוי ה׳ יספת	Jes. 26, 15.
לַגּוֹי	ב׳ בפסוק	Jes. 26, 15.
לַזֶּבַח	ויאמר שלום	1 S. 16, 5.
לַזֶּבַח	ויין לנסך רביעית ההין	Num. 15, 5.
לַטּוֹב	זה הדבר אשר צוה	Num. 36, 6.
לַטּוֹב	הכל כאשר לכל מקרה	Koh. 9, 2.
לַמִּנְחָה	זאת התורה לעלה	Lev. 7, 37.
לַמִּנְחָה	ויאמר ארנן אל דויד · דר״ה	1 Chr. 21, 23.
לַנָּשִׁים	המה גלו ערותה	Ez. 23, 10.
לַנָּשִׁים	אל תתן לנשים חילך	Prov. 31, 3.
לַעֲדָרִים	עזבות ערי ערער	Jes. 17, 2.
לַעֲדָרִים	ידע תדע פני צאנך	Prov. 27, 23.
לַקֵּץ	כי עוד חזון למועד	Hab. 2, 3.
לַקֵּץ	ואתה לך לקץ	Dan. 12, 13.
לָרוּם	ובלכת הכרוב׳ ילכו האופנים	Ez. 10, 16.
לָרוּם	שמים לרום וארץ לעמק	Prov. 25, 3.
לַשֵּׁדִים	יזבחו לשדים לא	Deut. 32, 17.
לַשֵּׁדִים	ויזבחו את בניהם	Ps. 106, 37.

29.

וחלופם

א״ב מן תרין תרין מלרע לא׳ דלוג וסימניהון

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von zwei Mal vorkommenden Wörtern, die mit Lamed anfangen, das ein Schwa (oder dessen stellvertretenden, schwachen Vocal) hat.

לְאַט	ויצו המלך את יואב	2 S. 18, 5.
לְאַט	ויאמר ה׳ יען כי מאס	Jes. 8, 6.
לְדַבֵּר	אל תט לבי לדבר רע	Ps. 141, 4.
לְדָבָר	בז לדבר יחבל לו	Prov. 13, 13.
לִדְבִר	ומחשבון עד רמת	Jos. 13, 26.
לִדְבִר	ויבן את עשרים אמה	1 Reg. 6, 16.
לְזֹאת	ויאמר האדם זאת	Gen. 2, 23.
לְזֹאת	אף לזאת יחרד לבי	Job 37, 1.
לְחֹשֶׁךְ	הוי האמרים לרע טוב	Jes. 5, 20.
לְחֹשֶׁךְ	השמש יהפך לחשך	Joel 3, 4.
לְמִלְחָמָה	ויאמר אם לשלום יצאו	1 Reg. 20, 18.
לְמִלְחָמָה	הנביאים אשר היו לפני	Jer. 28, 8.
לְמִשְׁנֶה	ויאמר אליו אל תירא	1 S. 23, 17.
לְמִשְׁנֶה	וה׳ שב את שבות איוב	Job 42, 10.
לְנָבִיא	וידע כל ישראל מדן ועד	1 S. 3, 20.
לְנָבִיא	ואת יהוא בן נמשי	1 Reg. 19, 16.
לְעָשִׁיר	לעשיר היה צאן ובקר	2 S. 12, 2.
לְעָשִׁיר	עשק דל להרבות לו	Prov. 22, 16.
לְקַשׁ	והיה בית יעקב אש	Ob. 1, 18.
לְקַשׁ	לא יבריחנו בן קשת	Job 41, 20.

לְרִיק	ואני אמרתי לריק יגעתי	Jes. 49, 4.
לְרִיק	הקשיח בניה ללא לה	Job 39, 16.
לְרִיב	כי יום נקם לה׳	Jes. 34, 8.
לְרִיב	הן לריב ומצה תצומו	Jes. 58, 4.
לְשֶׁבֶת	ותקח שרי אשת אברם	Gen. 16, 3.
לְשֶׁבֶת	ואשר הנחלים	Num. 21, 16.

קַח כִּכָּרַיִם	ויאמר נעמן הואל קח	2 Reg. 5, 23.
קַרְנַיִם מִיָּדוֹ	ונגה כאור תהיה	Hab. 3, 4.
רַב לְהוֹשִׁיעַ	מי זה בא מאדום	Jes. 63, 1.
רַב וְחֶסֶד	וימאנו לשמע ולא זכרו	Neh. 9, 17.
שִׁרְצוּ בָאָרֶץ	ואתם פרו ורבו שרצו	Gen. 9, 7.
תֹּף וְחָלִיל	והיה כנור ונבל	Jes. 5, 12.

30.

א״ב מן חד וחד מן תרתין תיבות׳ לא נסבין ו״ו בריש תיבות׳ ומטעין בהון וסימניהון

Ein alphabetisches Verzeichniss von Wörterpaaren, deren einem Worte das vorgesetzte Waw, welches man erwarten sollte, fehlt, und die so nur ein Mal vorkommen.

אַרְבָּעִים שָׁנָה	בן שלשים שנה דוד	2 S. 5, 4.
בַּגִּלְעָד בַּבָּשָׁן	וישבו בגלעד בבשן · דד״ה	1 Chr. 5, 16.
גַּם בָּרוּךְ	ויחרד יצחק חרדה	Gen. 27, 33.
דֹּרְכֵי קֶשֶׁת	ויהיו בני אולם אנשים	1 Chr. 8, 40.
הַפְּגָרִים וְהַדֶּשֶׁן	וכל העמק הפגרים	Jer. 31, 40.
יַחַת זִינָא	ובני שמעי יחת זינא	1 Chr. 23, 10.
חֶסֶד לְאַבְרָהָם	תתן אמת ליעקב	Micha 7, 20.
נְשֵׁיכֶם טַפְּכֶם	ומקניכם ישבו · דיהוש׳	Jos. 1, 14.
שֶׁמֶשׁ יָרֵחַ	עמד זבלה	Hab. 3, 11.
כְּבוֹד ה׳	אז יבקע כשחר אורך	Jes. 58, 8.
לִקְדוֹשׁ ה׳	אם תשיב משבת רגלך	Jes. 58, 13.
מְעִיל צְדָקָה	שוש אשיש בה׳	Jes. 61, 10.
לְכָה נֵלֵכָה	ויאמר שאול לנערו	1 S. 9, 10.
מֶלֶךְ שָׂרִים	גם כי יתנו בגוים	Hos. 8, 10.
עַד פִּרְחָהּ	וזה מעשה המנרה	Num. 8, 4.
עֶשְׂרִים לֶחֶם	ואיש בא מבעל שלשה	2 Reg. 4, 42.
עַל אֲמִתֶּךָ	לא לנו ה׳ לא לנו	Ps. 115, 1.
פָּשַׁט גְּדוּד	כרפאי לישראל ונגלה	Hos. 7, 1.
צֹאן מַרְעִיתִי	ואתן צאני צאן	Ez. 34, 31.

31.

והלופם

א״ב מן חד וחד מן תרתין תיבות׳ נסבין ו״ו בריש תיבו׳ וכל קרי׳ לא נסבין ו״ו ולי׳ (דסמי׳) וסימניהון

Ein alphabetisches Verzeichniss von Wörterpaaren, bei denen ein Wort, umgekehrt vom Vorigen, ein vorgesetztes Waw hat, das sonst in dieser Verbindung fehlt.

וְאֶרֶךְ אַפַּיִם	איש חמה יגרה מדון	Prov. 15, 18.
וּבְרִית שָׁלוֹם	כי אני ה׳ אהב משפט	Jes. 61, 8.
וְגִבּוֹר חַיִל	ויען אחד מהנערים	1 S. 16, 18.
וְדָבָר טוֹב	דאגה בלב איש ישחנה	Prov. 12, 25.
וְהַר סִינַי	עשן כלו מפני	Ex. 19, 18.
וְזֹאת הַתּוֹרָה	אשר שם משה	Deut. 4, 44.
וְחֵיל פַּרְעֹה	יצא ממצרים	Jer. 37, 5.
וְטוֹבַת מַרְאֶה	ויהי אמן את הדסה	Est. 2, 7.
וִירֵא אֱלֹהִים	איש היה בארץ עוץ	Job 1, 1.
וְכָל אֵלֶּה	ובזה אלה להפר ברית	Ez. 17, 18.
וְלִפְנֵי ה׳	תפלה לעני כי יעטף	Ps. 102, 1.
וּמֶלֶךְ עוֹלָם	וה׳ אלהים אמת הוא	Jer. 10, 10.
וְנֵר אֱלֹהִים	טרם יכבה ושמואל שכב	1 S. 3, 3.
וְשַׂר צָבָא	ואחרי אחיתפל יהוידע	1 Chr. 27, 34.
וְעֵץ חַיִּים	תוחלת ממשכה מחלה	Prov. 13, 12.
וּפַר חַטָּאת	תעשה ליום על הכפרים	Ex. 29, 36.
וּצְבָא הַשָּׁמַיִם	אתה הוא ה׳ לבדך	Neh. 9, 6.
וּקְטֹרֶת סַמִּים	ומקטירים לה׳ עלות	2 Chr. 13, 11.

Jos. 17, 16.	וְרֶכֶב בַּרְזֶל	ויאמרו בני יוסף
Ex. 30, 24.	וְשֶׁמֶן זַיִת	וקדה חמש מאות
Ps. 37, 39.	וּתְשׁוּעַת צַדִּיקִים	מה' מעוזם בעת

32.

אְ"ב מן חד וחד בטעם' לעיל ולית וסימני'

Ein alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörtern, die den Wortton penult. haben.

Ex. 14, 25.	אָנוּסָה	ויסר את אופן מרכב'
Jud. 14, 12.	אָחוּדָה	ויאמר להם שמשון
Jes. 38, 10.	אֵלֵכָה	אני אמרתי בדמי ימי
Jona 2, 10.	אֲשַׁלֵּמָה	ואני בקול תודה אזבחה
Ps. 61, 5.	אָגוּרָה	באהלך עולמים
Ps. 55, 7.	אָעוּפָה	ואמר מי יתן לי אבר'
Ez. 47, 16.	בֵּרוֹתָה	חמת ברותה סברים
Hos. 7, 4.	בֹּעֵרָה	כלם מנאפים כמו תנור
2 S. 4, 3.	גִּתָּיְמָה	ויברחו הבארתים
1 Reg. 2, 40.	גַּתָה	ויקם שמעי ויחבש
Gen. 37, 17.	דֹּתָיְנָה	ויאמר האיש נסעו
Gen. 37, 24.	הַבֹּרָה	ויקחהו וישלכו אתו
Num. 21, 20.	וְנִשְׁקָפָה	ומבמות הגיא אשר
2 S. 13, 19.	וַתִּזְעָקָה	ותקח תמר אפר על
Hab. 3, 11.	זְבֻלָה	שמש ירח עמד זבלה
Ex. 3, 1.	חֹרֵבָה	ומשה היה רעה את
Lev. 12, 8.	וְטָהֵרָה	ואם לא תמצא ידה
Deut. 33, 23.	יְרָשָׁה	ולנפתלי אמר נפתלי
Jud. 20, 34.	כָּבֵדָה	ויבאו מנגד לגבעה
1 Reg. 18, 38.	לִחֵכָה	ותפל אש ה' ותאכל
Jos. 16, 7.	מִנּוֹחָתָה	וירד מינוחה עטרות
Gen. 6, 12.	נִשְׁחָתָה	וירא אלהים את הארץ
Gen. 49, 15.	נָעֵמָה	וירא מנחה כי טוב
Num. 17, 15.	נֶעֱצָרָה	וישב אהרן אל משה
Jes. 34, 16.	נֶעְדָּרָה	דרשו מעל ספר ה'
Ps. 37, 38.	נִכְרְתָה	ופשעים נשמדו יחדו

נֶהֱרָסָה	והנה עלה כלו קמשונים	Prov. 24, 31.
סְפָרָה	ויהי מושבם ממשא	Gen. 10, 30.
עֻגָבָה	ואת תזנותיה ממצרים	Ez. 23, 8.
פְּשֹׁטָה	חרדו שאננות רגזה	Jes. 32, 11.
פּוֹרָתָא	ואת אדליא ואת ארידתא	Est. 9, 8.
פַּרְמַשְׁתָּא	ואת אריסי ואת ארידי	Est. 9, 9.
צָעִירָה	ויעבר יורם צעירה	2 Reg. 8, 21.
צִיּוֹנָה	שאו נס ציונה העיזו	Jer. 4, 6.
צָלֵחָה	צדיק אתה ה' כי אריב	Jer. 12, 1.
צְפָתָה	ויצא אסא לפניו׳ ד"ה	2 Chr. 14, 9.
קָרֵבָה	לא שמעה בקול לא	Zeph. 3, 2.
רַעֲנָנָה	בלא יומו תמלא	Job 15, 32.
שָׁבָתָה	למלאות דבר ה' בפי	2 Chr. 36, 21.
תְּבוּאָתָה	וממגד ארץ ומלאה	Deut. 33, 16.

33.

א"ב מן חד וחד ו' בסוף תיבות' ולי' וסימ'

Ein alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörtern, die auf den Vocal Cholam (mit ו oder ה) ausgehen.

אִישׁוֹ	ויכו איש אישו וינסו	1 Reg. 20, 20.
אָלֹה	וכחש ורצח וגנב ונאף	Hos. 4, 2.
בְּשַׁלְמָתוֹ	השב תשיב לו את העבוט	Deut. 24, 13.
בָּנֹה	בניתי בית זבל לך	1 Reg. 8, 13.
בְּחִירוֹ	ויאמר להשמידם	Ps. 106, 23.
גֵּרוֹ	ואצוה את שפטיכם	Deut. 1, 16.
גְּדוּלָּתוֹ	בהראתו את עשר	Est. 1, 4.
דּוֹרוֹ	מעצר וממשפט לקח	Jes. 53, 8.
הִכְעִיסוֹ	אך לא שב ה' מחרון אפו	2 Reg. 23, 26,
הֹרוֹ	פשע וכחש בה'	Jes. 59, 13.
וְחִצְנוֹ	שלא מלא כפו קוצר וחצנו	Ps. 129, 7.
זְמָמוֹ	אל תתן ה' מאויי	Ps. 140, 9.
זְנָבוֹ	יחפץ זנבו כמו ארז	Job 40, 17.
חִנּוֹ	ויהי ה' את יוסף	Gen. 39, 21.

מַרְפּוֹ	כאשר יהגה האריה	Jes. 31, 4.
יָרֹה	לא תגע בו יד	Ex. 19, 13.
יִקְרְאוֹ	בימיו תושע יהודה	Jer. 23, 6.
יִרְדְּפוֹ	זנח ישראל טוב אויב	Hos. 8, 3.
כְּרָתוֹ	כי חקות העמים הבל	Jer. 10, 3.
לֵחֹה	ומשה בן מאה ועשרים	Deut. 34, 7.
לְרֹא	ויאסף שאול לרא	1 S. 18, 29.
לִידִידוֹ	שוא לכם משכימי	Ps. 127, 2.
מֵתוֹ	ויקם אברהם מעל	Gen. 23, 3.
מָחֹה	ויאמר ה׳ אל משה	Ex. 17, 15.
מִקְדְּשׁוֹ	מכל מתנתיכם תרימו	Num. 18, 29.
נִפְלוֹ	ואעמד עליו ואמתתהו	2 S. 1, 10.
נַחְרוֹ	התרעישנו כארבה	Job 39, 20.
שִׂבְרוֹ	אשרי שאל יעקב	Ps. 146, 5.
עַרְשׂוֹ	כי רק עוג מלך הבשן	Deut. 3, 11.
פָּרָתוֹ	שורו עבר ולא יגעל	Job 21, 10.
צִדְקוֹ	ה׳ חפץ למען צדקו	Jes. 42, 21.
קַוֹּה	קויתי ה׳ ויט אלי	Ps. 40, 2.
קַרְחוֹ	משליך קרחו כפתים	Ps. 147, 17.
קָרָתוֹ	לפני · ב׳ בפסוקא	Ps. 147, 17.
רִירוֹ	וישנו את טעמו	1 S. 21, 14.
רִישׁוֹ	ישתה וישכח רישו	Prov. 31, 7.
שִׁיתוֹ	והיה אור ישראל לאש	Jes. 10, 17.
תִּתְּנוֹ	כן תעשה לשרך	Ex. 22, 29.
תָּקְפּוֹ	וכל מעשה תקפו	Est. 10, 2.

34.

א״ב מן חד וחד ם׳ בסוף תיבות׳ ולי׳ וסימניהון

Ein alphabetisches Verzeichniss von e i n Mal vorkommenden Wörtern, die mit Mem fin. schliessen.

אֶרְאֶלָּם	הן אראלם צעקו חצה	Jes. 33, 7.
בּוֹדָאם	ואשלחה אליו לאמר	Neh. 6, 8.
גִּבּוֹרָם	וירץ דוד ויעמד אל הפלשת׳	1 S. 17, 51.
דָּכְיָם	נשאו נהרות ה׳ נשאו	Ps. 93, 3.
הַחִלָּם	ויאמר ה׳ הן עם אחד	Gen. 11, 6.
וְהָמָם	ונתנם ה׳ אלהיך לפניך	Deut. 7, 23.
זִרְמָתָם	ותעגבה על פלגשיהם	Ez. 23, 20.
חִלְּקָם	פני ה׳ חלקם לא יוסיף	Thr. 4, 16.
טַלָּם	כי זרע השלום הגפן	Zach. 8, 12.
יִרְאָתָם	ויאמר ה׳ יען כי נגש	Jes. 29, 13.
כּוֹסָם	ימטר על רשעים	Ps. 11, 6.
לְאֻמֹּתָם	אלא הם בני ישמעאל	Gen. 25, 16.
מַתָּנָם	וזה לך תרומת מתנם	Num. 18, 1.
נְטַעְתָּם	גם שרשו ילכו גם	Jer. 12, 2.
שְׂפָתָם	הבה נרדה ונבלה שם	Gen. 11, 7.
עֲשָׂם	ואגיד לך מאז בטרם	Jes. 48, 5.
פָּדָם	לא זכרו את ידו יום	Ps. 78, 42.
צֵאתָם	ויצאו שרי פלשתים	1 S. 18, 30.
קָחָם	ואנכי תרגלתי לאפרים	Hos. 11, 3.
רֵישָׁם	הון עשיר קרית עזו	Prov. 10, 15.
שָׁתָם	והכשבים הפריד יעקב	Gen. 30, 40.
תִּתָּם	ולא שמע אמציהו	2 Chr. 25, 20.

35.

א״ב מן חד וחד א׳ בריש תיבו׳ ולי׳ וסימנהון

Ein (in Bezug auf den zweiten Buchstaben des Wortes) alphabetisches Verzeichniss von nur e i n Mal vorkommenden Wörtern, die mit Alef anfangen.

אָאֹר	ואברכה מברכיך	Gen. 12, 3.
אֲבִינֵר	ושם אשת שאול	1 S. 14, 50.
אָגוּרָה	באהלך עולמים	Ps. 61, 5.
אֲדַד	ויברח אדד הוא ואנשים	1 Reg. 11, 17.
אֲהוֹדֶנּוּ	ה׳ עזי ומגני בו בטח	Ps. 28, 7.
אֱוִלִי	ויאמר ה׳ אלי עוד קח	Zach. 11, 15.
אַזְנוֹת	ושב הגבול ימה	Jos. 19, 34.
אַחֲלֵי	ותאמר אל גברתה אחלי	2 Reg. 5, 3.
אֵטוּן	מרבדים רבדתי ערשי	Prov. 7, 16.
אַיֶּכָּה	ויקרא ה׳ אלהים אל האד׳	Gen. 3, 9.

אָכְלָה	ותקם חנה אחרי	1 S. 1, 9.
אַלְמָן	כי לא אלמן ישראל	Jer. 51, 5.
אֵמֻן	ויאמר אסתירה פני	Deut. 32, 20.
אָנוּסָה	ויסר את אופן	Ex. 14, 25.
אַסְפֶּה	עלימו רעות	Deut. 32, 23.
אָעוּפָה	ואמר מי יתן לי אבר	Ps. 55, 7.
אַפִּרְיוֹן	עשה לו המלך	Cant. 3, 9.
אַפְאֵיהֶם	אשביתה מאנוש	Deut. 32, 26.
אָצִים	והנגשים אצים לאמר	Ex. 5, 13.
אָקוּט	ארבעים שנה אקוט	Ps. 95, 10.
אַרְצָא	ויקשר עליו עבדו	1 Reg. 16, 9.
אִשָּׁת	ויבוא אליה כבוא אל	Ez. 23, 44.
אֶתְנָה	והשמתי גפנה ותאנת׳	Hos. 2, 14.

36.

א״ב מן חד וחד בא׳ ולי׳ וסי׳

Ein (in Bezug auf den zweiten Buchstaben des Wortes) alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörtern, die mit Beth anfangen.

בְּאָשְׁרִי	ותאמר לאה	Gen. 30, 13.
בְּבָבַת	כי כה אמר ה׳ צבאות אחר	Zach. 2, 12.
בְּגֵרוּת	וילכו וישבו בגרות כמוהם	Jer. 41, 17.
בִּדְמוּתוֹ	ויחי אדם שלשים	Gen. 5, 3.
כְּהַשָּׁמַיִם	ה׳ בהשמים הסדך	Ps. 36, 6.
בֹּעֵרָה	כלם מנאפים כמו תנור	Hos. 7, 4.
בַּזּוֹנוּ	וכל הבהמה ושלל הערים	Deut. 3, 7.
בַּחַלָּמִישׁ	שלח ידו הפך	Job 28, 9.
בַּטּוֹבָה	וזה ימות בנפש מרה	Job 21, 25.
בִּירִיעֹת	וסרח העדף	Ex. 26, 12.
בִּכְלוֹת	ונהמת באחריתך	Prov. 5, 11.
בְּלַהֲטֵיהֶם	ויקרא גם פרעה לחכמים	Ex. 7, 11.
בְּמֹהַר	ויאמר שאול כה תאמרו	1 S. 18, 25.
בְּנֶגַע	השמר בנגע הצרעת	Deut. 24, 8.
בְּסִירוֹת	נשבע אדני ה׳ בקדשו	Amos 4, 2.

בְּעֵדֶר	וישבו בה יהודה וכל עריו	Jer. 31, 24.
בַּפַּס	הוא היה עם דויד · דד״ה	1 Chr. 11, 13.
בַּצָּרָתָה	שיר המעלות אל ה׳	Ps. 120, 1.
בִּקְרָב	כי יעצתי האסף יאסף	2 S. 17, 11.
בְּרֵעַ	אל תאמינו ברע	Micha 7, 5.
בִּשְׁמֹעַ	ויאמר משה בתת ה׳	Ex. 16, 8.
בִּשְׁמוֹר	ויהי בשמור יואב	2 S. 11, 16.
בְּתַבְנִיתָם	וראה ועשה	Ex. 25, 40.
בִּתְיָה	ואשתו היהדיה	1 Chr. 4, 18.

37.

א״ב מן חד וחד משמש א״ב ב״ג

Ein alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörtern, von denen je eins mit zwei im Alphabet aufeinander folgenden Buchstaben anfängt.

אֲבִינֵר	ושם אשת שאול	1 S. 14, 50.
בְּגֵרוּת	וילכו וישבו בגרות	Jer. 41, 17.
גַּדֵּל	כל ימי נדר נזרו	Num. 6, 5.
דַּהֲרוֹת	אז הלמו עקבי סוס	Jud. 5, 22.
הוֹמָה	וישמע אדניהו וכל הקר׳	1 Reg. 1, 41.
וְזִהֲמַתּוּ	חיתו לחם	Job 33, 20.
זָחַלְתִּי	ויען אליהוא בן	Job 32, 6.
חֲטֻבוֹת	מרבדים רבדתי	Prov. 7, 16.
טִירַת	אם חומה היא	Cant. 8, 9.
יִכְרוּ	עליו חברים	Job 40, 30.
כְּלוֹא	כי כאשר שתיתם על	Ob. 1, 16.
לַמָּס	מרעהו חסד	Job 6, 14.
מְנַע	בני אל תלך בדרך	Prov. 1, 15.
נִסָּתֵר	והמצפה אשר אמר	Gen. 31, 49.
סֵעֲפִים	שנאתי ותורתך	Ps. 119, 113.
עֲפָרוֹת	עד לא עשה ארץ וחוצות	Prov. 8, 26.
פְּצָלוֹת	ויקח לו יעקב מקל	Gen. 30, 37.
צָקוּן	ה׳ בצר פקדוך	Jes. 26, 16.
קִרְאֶן	ויאמר אל בנתיו ואיו	Ex. 2, 20

רְשַׁם	כל קבל דנא מלכא דריוש	Dan. 6, 10.
שָׁתִי	ואני קרבת אלהים לי טוב	Ps. 73, 28.
תִּתֶּנוּ	כן תעשה לשרך	Ex. 22, 29.

38.

א״ב מן חד וחד משמש א״ת ב״ש וסימניהון

Ein alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörtern, deren erster und letzter Buchstabe nach Ordnung der Buchstabenversetzung א״ת ב״ש sich zu einander verhalten.

אֹרְחַת	וישבו לאכל לחם	Gen. 37, 25.
אֶתְכְּרִיַּת	רוחי אנה דניאל	Dan. 7, 15.
בִּיבֹשׁ	קצירה תשברנה	Jes. 27, 11.
בַּשָּׁלִשׁ	מי מדד בשעלו מים	Jes. 40, 12.
גוּר	הן גור יגור אפס מאותי	Jes. 54, 15.
גָּר	לכן בזאת יכפר עון	Jes. 27, 9.
גְּעַר	הית קנה עדת אבירים	Ps. 68, 31.
דּוּמֶּשֶׂק	וילך המלך אחז	2 Reg. 16, 10.
דּוֹפֵק	אני ישנה ולבי ער	Cant. 5, 2.
דָּלֵק	הזה הוית עד די כרסון	Dan. 7, 9.
הָפֵץ	עברות אפך וראה	Job 40, 11.
הֲמֵין	יגורו בך נדחי	Jes. 16, 4.
וַיִּיף	בגדלו בארך דליותיו	Ex. 31, 7.
וַיִּרֶף	ממנו אז אמרה	Ex. 4, 26.
זָע	ויצא המן ביום ההוא	Est. 5, 9.
זָרֻעַ	אור זרע לצדיק	Ps. 97, 11.
חָנֵם	כי היו בצען שריו	Jes. 30, 4.
חַרְחַס	וילך הלקיהו · דמלכ׳	2 Reg. 22, 14.
טָחוֹן	ואת הטאתכם אשר	Deut. 9, 21.
טוֹחֵן	ויאחזוהו פלשתים	Jud. 16, 21.
יְרֻחַם פת׳	אשור לא יושיענו	Hos. 14, 4.
•כַּכֹּל	רמו מעט ואיננו	Job 24, 24.
כְּלֵיל	השיר יהיה לכם	Jes. 30, 29.

39.

א״ב מן חד וחד ראש פס׳ וא׳ ולי׳ וסימ׳

Ein alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörtern, die am Anfang des Verses stehen und mit Waw anfangen.

וָאֵרֶא	ואין איש	Jes. 41, 28.
וּבְחֹרֵב	הקצפתם את ה׳	Deut. 9, 8.
וְגָר	ואב עם כבש	Jes. 11, 6.
וְדֵי	חלב עזים ללחמך	Prov. 27, 27.
וְהֵלוֹא	עמך שם צדוק	2 S. 15, 35.
וְזָרְחָה	לכם יראי שמי	Mal. 3, 20.
וְחִכִּיתִי	לה׳ המסתיר פניו	Jes. 8, 17.
וְטִמֵּאתֶם	את צפוי פסילי כספך	Jes. 30, 22.
וִירִיחוֹ	סגרת ומסגרת	Jos. 6, 1.
וּכְחַכֵּי	איש גדודים חבר	Hos. 6, 9.
וּלְלֵוִי	אמר תמיך ואוריך	Deut. 33, 8.
וּמְנָת	המלך מן רכושו	2 Chr. 31, 3.
וְנָחָה	עליו רוח ה׳ רוח	Jes. 11, 2.
וְסֻכָּה	תהיה לצל יומם	Jes. 4, 6.
וְעַמֵּךְ	כלם צדיקים	Jes. 60, 21.
וּפָרָה	ודב תרעינה	Jes. 11, 7.
וְצֹאנִי	מרמס רגליכם	Ez. 34, 19.
וְקִרְבָּנוֹ	קערת כסף · דנחשן	Num. 7, 13.
וּרְחֹבוֹת	העיר ימלאו ילדים	Zach. 8, 5.
וּשְׁאַבְתֶּם	מים בששון	Jes. 12, 3.
וּתְבוּאָתָהּ	מרבה למלכים	Neh. 9, 37.

40.

א״ב מן תרין תרין אתין דלת וכל חד לי׳ כות׳ וסימניה׳

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörtern, die nur aus zwei Buchstaben bestehen.

אַט קמ׳	באשרו אחזה רגלי	Job 23, 11.
בַּל קמ׳	ארין מלכא כדי	Dan. 6, 15.

Ex. 16, 24.	נָב קמ׳	ותבני לך נב
1 Chr. 21, 20.	דָּשׁ	וישב ארנן וירא את
Ex. 30, 2.	הָה	בן אדם הנבא ואמרת
Num. 6, 4.	זָג	מכל אשר יעשה
Est. 5, 9.	זָע	ויצא המן ביום ההוא
Ex. 35, 22.	חָח	ויבאו האנשים על
Cant. 5, 2.	טָל קמ׳	אני ישנה ולבי ער
Jes. 44, 18.	טַח	לא ידעו ולא יבינו
Hos. 6, 1.	יַךְ	לכו ונשובה אל ה׳
2 Reg. 11; 12.	כָּף קמ׳	ויוצא את בן המלך · דמלכי׳
Gen. 32, 22.	לָן	ותעבר המנחה על פניו
Lev. 27, 8.	מָךְ	ואם מך הוא מערכך
Dan. 1, 12.	נַס פת׳	נא את עבדיך
Hos. 2, 8.	שָׂךְ	לכן הנני שך את דרכך
Ps. 53, 4.	סָג	כלו סג יחדו נאלחו
Dan. 5, 5.	פַּס	בה שעתא נפקו · כת׳
Num. 7, 3.	צָב	ויביאו את קרבנם
2 Reg. 4, 41.	צַק	ויאמר וקחו קמח
Ex. 7, 10.	צָץ	הנה היום הנה באה
Ez. 16, 47.	קָט	ולא בדרכיהן הלכת
Jes. 7, 16.	קָץ	כי בטרם ידע הנער
Lev. 15, 3.	רָר	וזאת תהיה טמאתו
Hos. 12, 1.	רָד	סבבני בכחש אפרים
Ps. 7, 1.	שָׁר	שגיון לדוד אשר שר
Ez. 9, 4.	תָּו	ויאמר ה׳ אלו עבר בתוך

41.

א״ב מן ב״ב מן ג״ג אתין וסימניהון

Ein alphabetisches Verzeichniss von zwei Mal vorkommenden Wörtern, die je aus 3 Buchstaben bestehen.

Micha 2, 8.	אֶדֶר	ואתמול עמי לאויב
Zach. 11, 13.	אֶדֶר	ויאמר ה׳ אלי השליכהו
Gen. 34, 19.	בְּבַת	ולא אחר הנער
Thr. 2, 5.	בְּבַת	היה ה׳ כאויב
Jer. 13, 17.	גֵּוָה	ואם לא תשמעוה
Job 22, 29.	גֵּוָה	כי השפילו ותאמר
1 S. 26, 20.	דָּמִי	ועתה אל יפל דמי
Job 16, 18.	דָּמִי	ארץ אל תכסי דמי
Jes. 42, 22.	הָשַׁב	והוא עם בזוז ושסוי
Ex. 21, 35.	הָשַׁב	אל תערה במקום
Ps. 24, 4.	וּבַר	נקי כפים ובר לבב
Job 11, 4.	וּבַר	ותאמר זך לקחי
Gen. 24, 2.	זְקַן	ויאמר אברהם אל עבדו
Ps. 133, 2.	זְקַן	כשמן הטוב על הראש
Jos. 2, 1.	חֶרֶשׁ	וישלח יהושע בן נון
1 Chr. 9, 15.	חֶרֶשׁ מלעיל	ובקבקר חרש וגלל
Gen. 8, 11.	טָרָף	ותבא אליו היונה
Hos. 6, 1.	טָרָף	לכו ונשובה אל ה׳
Gen. 41, 40.	יִשַּׁק	אתה תהיה על ביתי
Prov. 24, 26.	יִשָּׁק	שפתים ישק משיב
Jes. 28, 21.	כְּהַר	כי כהר פרצים יקום ה׳
Ps. 125, 1.	כְּהַר	שיר המעלות הבטחים
Ob. 1, 18.	לְקַשׁ	והיה בית יעקב אש
Job 41, 20.	לְקַשׁ	לא יבריחנו בן קשת
1 S. 4, 14.	מִהַר	וישמע עלי את קול
Jes. 51, 14.	מִהַר	צעה להפתח ולא
Lev. 26, 25.	נְקַם	והבאתי עליכם חרב
Jud. 16, 28.	נְקַם	ויקרא שמשון אל ה׳
2 Reg 12, 21.	סִלָּא	ויקמו עבדיו ויקשרו
Thr. 1, 15.	סִלָּה	כל אבירי ארני
Num. 21, 17.	עֱנוּ	עלי באר ענו לה
Ps. 147, 7.	עֱנוּ	לה׳ בתודה זמרו
Job 30, 11.	פִּתַּח	כי יתרו פתח ויענני
Cant. 7, 13.	פִּתַּח	נשכימה לכרמים
Dan. 2, 31.	צְלֵם	אנתה מלכא חזה הוית
Dan. 3, 1.	צְלֵם	נבוכדנצר מלכא עבד
Est. 9, 31.	קַיֵּם	לקים את ימי הפרים
Est. 9, 32.	קַיֵּם	ומאמר אסתר קים
Gen. 32, 3.	רָאָם	ויאמר יעקב כאשר
Jer. 39, 4.	רָאָם	ויהי כאשר ראם צדקיהו
1 S. 4, 20.	שָׁתָה	וכעת מותה ותדברנה
Ps. 84, 4.	שָׁתָה	גם צפור מצאה בית

1 Reg. 20, 32.	תַּחִי	ויחגרו שקים במתניהם
Ps. 119, 175.	תְּחִי	נפשי ותהללך

42.

א״ב מן חד וחד מפיק ה׳ בסוף תיבות׳ ולי׳ וסימ׳

Ein alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörtern, die auf ein hörbares (mit Mappik versehenes) He ausgehen.

Ps. 132, 13.	אִוָּהּ	כי בחר ה׳ בציון
Ez. 29, 19.	בִּזָּהּ	לכן כה אמר ארני ה׳
Dan. 7, 11.	גְּשְׁמַהּ	חזה הוית בארין מן קל
Cant. 8, 5.	דּוֹדָהּ	מי זאת עלה מן המדבר
Job 39, 17.	הִשָּׁהּ	כי השה אלוה חכמה
Gen. 47, 13.	וַתֵּלַהּ	ולחם אין בכל הארץ
Ez. 22, 2.	וְהוֹדַעְתָּהּ	ואתה בן ארם התשפט
Zach. 4, 2.	וְגֻלָּהּ	ויאמר אלי מה אתה
Num. 5, 27.	וְהִשְׁקָהּ	את המים והיתה
Deut. 20, 13.	זְכוּרָהּ	ונתנה ה׳ אלהיך בירך
Prov. 5, 3.	חִכָּהּ	כי נפת הטפנה שפתי
Prov. 9, 2.	טִבְחָהּ	טבהה טבחה מסכה
Jer. 51, 36.	יַמָּהּ	לכן כה אמר ה׳ הנני
Jes. 28, 4.	כְּבִכּוּרָהּ	והיתה ציצת נבל צבי
Ps. 102, 14.	לְחֶנְנָהּ	אתה תקום תרחם ציון
Job 11, 9.	מִדָּהּ	ארכה מארץ מדה
Prov. 31, 10.	מִכְרָהּ	אשת היל מי ימצא
Gen. 40, 10.	נִצָּהּ	ובגפן שלשה שריגים
Deut. 31, 19.	שִׂימָהּ	ועתה כתבו לכם את
Deut. 20, 19.	עֵצָהּ	כי תצור אל עיר ימים
Prov. 7, 8.	פִּנָּהּ	עבר בשוק אצל פנה
Ps. 132, 15.	צֵידָהּ	ברך אברך אביוניה
Prov. 27, 8.	קִנָּהּ	כצפור נודדת מן קנה
Job 28, 27.	רָאָהּ	או ראה ויספרה
Deut. 21, 13.	שִׁבְיָהּ	והסירה את שמלת
Ruth 2, 7.	שִׁבְתָּהּ	ותאמר אלקטה נא
Jer. 30, 18.	תִּלָּהּ	כה אמר ה׳ הנני שב

43.

וחלוף

י״ח לא מפקין ה״א בסוף תיבו׳ וסי׳

18 ein Mal vorkommende Wörter, die ausnahmsweise, umgekehrt vom Vorigen, auf ein unhörbares (ruhendes, mit Raphe versehenes) He ausgehen.

וַתַּחְמְרָה	ולא יכלה עוד הצפינו	Ex. 2, 3.
הִוָּסְדָה	הנני ממטיר כעת מחר	Ex. 9, 18.
עֲוֹנָה	כי רבר ה׳ בזה	Num. 15, 31.
עִתָּה	ומשם עבר קדמה	Jos. 19, 13.
חֶלְבָּה	אשר לא הוריש את	Jud. 1, 31.
צִדָּה	ואני שלשת החצים	1 S. 20, 20.
בְּבֹאָה	ואת קומי לכי לביתך	1 Reg. 14, 12.
וְרַחְמָה	אשר לא מותתני מרחם	Jer. 20, 17.
בָּה	לכן דבר אותם ואמרת	Ez. 14, 4.
כְּאִמָּה.	הנה כל המשל עליך	Ez. 16, 44.
חֶלְאָתָה	לכן כה אמר ארני ה׳ · דסיר	Ez. 24, 6.
כֻּלָּא	לכן כה אמר ארני ה׳ אם לא	Ez. 36, 5.
הֲמוֹנָה	וגם שם עיר המונה	Ez. 39, 16.
לְמִינָה	והיה יעמדו עליו דוגים	Ez. 47, 10.
אַנְחָתָה	חזות קשה הגד לי	Jes. 21, 2.
מוּסָדָה	והיה כל מעבר מטה	Jes. 30, 32.
הָרֹאשָׁה	מי אתה הר הגדול	Zach. 4, 7.
מִשִּׁכְמָה	כתפי משכמה תפול	Job 31, 22.

והד לבד ממסורתא

ואזרעי מִקָּנָה השבר · רפי בכל הספרים		Job 31, 22.

״נ״ שלא מנה כי אם אותן שאין הה׳ מן היסוד כמו עֲוֹנָה שהוא כמו עון וכן השארי· אבל מִקָּנָה ה׳ מן היסוד שיצטרך לומר מִקָּנָה שאין לומר קָן · ואע״פ שהוא מונה חֶלְבָּה וְעִתָּה שהם ערים הה׳ שבהם יסוד והו מפני שהם מפיק ה׳ במקום אחר ואתי לאיתלפי אבל מִקָּנָה אינו מפיק ה׳ בשום מקום · כך פי׳ אבא מרי״[1]

1) Dieser Zusatz ist in denselben Schriftzügen, wie das Manuscript gehalten; es ist also zweifelhaft, ob der Abschreiber es so vorgefunden oder ob er's selber hinzugefügt hat. —

44.

י״א זונין מן חד וחד חד מפיק ה׳ וחד לא מפיק ה׳ וכל חד לי׳ וסימניהון

11 zwei Mal vorkommende Wörter, die auf ein He ausgehen, das immer ein Mal hörbar ist (Mappik) und ein Mal ruhet (Raphe)

מִכְרָהּ	אשת חיל מי ימצא	Prov. 31, 10.
מִכְרָה	ויאמר יעקב מכרה	Gen. 25, 31.
וּשְׂעָרָהּ	וראה הכהן והנה מראה	Lev. 13, 20.
וּשְׂעָרָה	ואם בהרת לבנה הוא	Lev. 13, 4.
לְרִבְעָהּ	ובכל בהמה לא תתן	Lev. 18, 23.
לְרִבְעָה	ואשה אשר תקרב אל	Lev. 20, 16.
מְעוֹנָהּ	אמרתי אך תיראי אותי	Zeph. 3, 7.
מְעֹנָה	אלהי קדם ומתחת	Deut. 33, 27.
נִצָּהּ	ובגפן שלשה שריגם	Gen. 40, 10.
נִצָּה	כי לפני קציר כתם	Jes. 18, 5.
וְאֶתְנַנָּהּ	והיה סחרה ואתננה	Jes. 23, 18.
לְאֶתְנַנָּה	והיה מקץ שבעים שנה	Jes. 23, 17.
רִכְבָּהּ	הנני אליך נאם ה׳ צבאות	Nah. 2, 14.
לְרִכְבָּה	דדן רכלתך בבגדי	Ez. 27, 20.
חֵילָהּ	הנה ה׳ יורשנה והכה	Zach. 9, 4.
לְחֵילָה	שיתו לבכם לחילה	Ps. 48, 14.
כְּבִכּוּרָהּ	והיתה ציצת נבל	Jes. 28, 4.
כְּבִכּוּרָה	כענבים במדבר מצאתי	Hos. 9, 10.
חִכָּהּ	כי נפת תטפנה שפתי	Prov. 5, 3.
חִכָּה	ואליהו חכה את איוב	Job 32, 4.
עֶרְכָּהּ	לא ידע אנוש ערכה	Job 28, 13.
עֶרְכָה	אם תוכל השיבני	Job 33, 5.

וחד לבר ממסורתא

טִבְחָהּ	טבחה מסכה יינה	Prov. 9, 2.
טִבְחָה	נחשבנו כצאן טבחה	Ps. 44, 23.

45.

כ״ב זונין מן חד וחד נסב׳ ו׳ בריש תיב׳ ו׳ בסוף תיבו׳ חד מלרע וחד מלעיל ולית וסימניהון

22 zwei Mal vorkommende Wörter, die anfangen und schliessen mit einem Waw, das am Anfang je ein Mal Schwa (oder dessen stellvertretenden Vocal) und ein Mal einen (eigentlichen oder natürlichen) Vocal hat (d. h. ein Mal Waw copulat. und ein Mal Waw conversivum ist.)

וְיִצְבְּרוּ	ויקבצו את כל אכל	Gen. 41, 35.
וַיִּצְבְּרוּ	אתם חמרם חמרם	Ex. 8, 10.
וְיִרְכְּסוּ	את החשן · קדמ׳	Ex. 28, 28.
וַיִּרְכְּסוּ	את החשן · תנינ׳	Ex. 39, 21.
וְיִנָּזְרוּ	דבר אל אהרן	Lev. 22, 2.
וַיִּנָּזְרוּ	כענבים במדבר	Hos. 9, 10.
וְיָתֻרוּ	שלח לך אנשים ויתרו	Num. 13, 2.
וַיָּתֻרוּ	ויעלו ויתרו את	Num. 13, 21.
וְיִנְהֲגוּ	ויען כל איש רע ובליעל	1 S. 30, 22.
וַיִּנְהֲגוּ	וישבו את הנשים	1 S. 30, 2.
וְיִצְקוּ	ויאמר מלאו ארבעה	1 Reg. 18, 34.
וַיִּצְקוּ	לאנשים לאכול ויהי	2 Reg. 4, 40.
וִיעִדֻהוּ	והושיבו שנים אנשים	1 Reg. 21, 10.
וַיְעִדֻהוּ	ויבאו שני האנשים	1 Reg. 21, 13.
וְיִתְאָו	המלך יפיך	Ps. 45, 12.
וַיִּתְאָו	דויד ויאמר· ד״ה	1 Chr. 11, 17.
וְיִתְמְהוּ	עמודי שמים ירופפו	Job 26, 11.
וַיִּתְמְהוּ	וישבו לפניו הבכור	Gen. 43, 33.
וְיַהַפְכוּ	הן יעצר במים	Job 12, 15.
וַיַּהַפְכוּ	נערי דוד לדרכם	1 S. 25, 12.
וְיִחְיוּ	ויאמר אלי הנבא	Ez. 37, 9.
וַיִּחְיוּ	והנבאתי כאשר צוני	Ez. 37, 10.
וְיִסֹּגוּ	יבשו ויסגו אחור	Ps. 129, 5.
וַיִּסֹּגוּ	ויסגו ויבגדו כאבותם	Ps. 78, 57.
וְיַאַסְפֵהוּ	כלה בחכה העלה	Hab. 1, 15.
וַיַּאַסְפֵהוּ	ותהי המלחמה חזקה	1 S. 14, 52.
וְיִפְרוּ	הרעיפו שמים	Jes. 45, 8.
וַיִּפְרוּ	וישב ישראל בארץ	Gen. 47, 27.

1 Reg. 5, 11.	וַיֶּחְכַּם	מכל האדם מאיתן
Ps. 55, 20.	וְיַעֲנֵם	ישמע אל ויענם
2 Chr. 10, 13.	וַיַּעֲנֵם	המלך קשה · דד"ה
2 Reg. 17, 27.	וְיוֹרֵם	ויצו מלך אשור · דמלכי'
Ps. 64, 8.	וַיֹּרֵם	אלהים חץ פתאם
Neh. 9, 27.	וְיוֹשִׁיעֵם	ותתנם ביד צריהם
Jud. 2, 16.	וַיּוֹשִׁיעֵם	ויקם ה' שפטים
Dan. 11, 11.	וְיִתְמַרְמַר	מלך הנגב ויצא
Dan. 8, 7.	וַיִּתְמַרְמַר	וראיתיו מגיע אצל
Ex. 23, 12.	וְיִנָּפֵשׁ	ששת ימים תעשה
2 S. 16, 14.	וַיִּנָּפֵשׁ	ויבא המלך וכל העם
Prov. 31, 31.	וִיהַלְלוּהָ	תנו לה מפרי ידיה
Cant. 6, 9.	וַיְהַלְלוּהָ	אחת היא יונתי תמתי
Am. 8, 5.	וְנִפְתְּחָה	לאמר מתי יעבר החדש
Gen. 43, 21.	וַנִּפְתְּחָה	ויהי כי באנו אל
Ps. 7, 6.	וְיַשֵּׂג	ירדף אויב נפשי
Gen. 31, 25.	וַיַּשֵּׂג	לבן את יעקב
Jer. 38, 1.	וִיוּכַל	וישמע שפטיה בן מתן
Hos. 12, 5.	וַיֻּכָל	וישר אל מלאך ויכל
1 S. 26, 24.	וְיַצִּלֵנִי	והנה כאשר גדלה נפשך
Ex. 18, 4.	וַיַּצִּלֵנִי	ושם האחד אליעזר
Zach. 14, 4.	וּמָשׁ	ועמדו רגליו ביום
Gen. 10, 23.	וָמַשׁ	ובני ארם עוץ · דבראשי'
Job 37, 2.	וְהֶגֶה	שמעו שמוע ברגז
Ez. 2, 10.	וָהֶגֶה	ויפרש אותה לפני
Ex. 16, 7.	וּבֹקֶר	וראיתם את כבוד ה'
Ps. 55, 18.	וָבֹקֶר	ערב ובקר וצהרים

ולבד ממסורתא

Jes. 44, 16.	וְיִשְׂבָּע	חציו שרף במו אש
2 Chr. 24, 15.	וַיִּשְׂבַּע	ויזקן יהוידע · דד"ה

---

2 Chr. 18, 14.	וְיִנָּתְנוּ	ויבא אל המלך · דד"ה
1 Chr. 5, 20.	וַיִּנָּתְנוּ	ויעזרו עליהם
Am. 9, 1.	וְיִרְעֲשׁוּ	ראיתי את אדני ה' נצב
Jes. 24, 18.	וַיִּרְעֲשׁוּ	והיה הנס מקול הפחד
Jer. 23, 22.	וְיַשְׁמִיעוּ	ואם עמדו בסודי
Neh. 12, 42.	וַיַּשְׁמִיעוּ	ומעשיה ושמעיה
Ps. 37, 29.	וְיִשְׁכְּנוּ	צדיקים יירשו ארץ
Gen. 25, 18.	וַיִּשְׁכְּנוּ	מחוילה עד שור
Job 12, 15.	וְיִבָשׁוּ	הן יעצר במים ויבשו
Jes. 40, 24.	וַיִּבָשׁוּ	אף בל נטעו אף בל
Ps. 72, 16.	וְיָצִיצוּ	יהי פסת בר בארץ
Ps. 92, 8.	וַיָּצִיצוּ	בפרח רשעים כמו
Jer. 15, 1.	וְיֵצֵאוּ	ויאמר ה' אלי אם
Gen. 34, 26.	וַיֵּצֵאוּ	ואת חמור ואת שכם
Jer. 5, 28.	וְיַצְלִיחוּ	שמנו עשתו גם
2 Chr. 14, 6.	וַיַּצְלִיחוּ	ויאמר ליהודה נבנה

ולבד ממסורתא

Ps. 22, 27.	וְיִשְׂבָּעוּ	יאכלו ענוים וישבעו
Hos. 13, 6.	וַיִּשְׂבָּעוּ	כמרעיתם וישבעו שבעו

46.

י"א זוגין מן חד וחד חד מלרע וחד מלעיל ו' בריש תיב' ול' וסימניהון

11 zwei Mal vorkommende Wörter, die mit Waw anfangen, das je ein Mal Schwa (oder dessen stellvertretenden Vocal) und ein Mal einen (eigentlichen) Vocal hat.

Num. 16, 5.	וְיֹדַע	וידבר אל קרח
Jud. 8, 16.	וַיֹּדַע	ויקח את זקני העיר
Deut. 32, 50.	וּמֻת	בהר אשר אתה
Job 2, 9.	וָמֻת	ותאמר לו אשתו
Prov. 9, 9.	וְיֶחְכַּם	תן לחכם ויחכם

47.

כ׳ זוגין מן חד וחד חד מלר׳ וחד מלעיל וא׳ בריש תיב׳ ולי׳ וסי׳

20 zwei Mal vorkommende Wörter, die mit 'וא anfangen und immer das Waw je ein Mal ein Schwa (oder dessen stellvertretenden schwachen Vocal) und ein Mal einen (eigentlichen) Vocal hat.

וְאֲבָרְכֵהוּ	הביטו אל אברהם	Jes. 51, 2.
וָאֲבָרְכֵהוּ	ויחרד יצחק חרדה	Gen. 27, 33.
וְאַרְבֶּה	ואתנה בריתי ביני ובינך	Gen. 17, 2.
וָאַרְבֶּ׳	ואקח את אביכם· כן כתי׳	Jos. 24, 3.
וְאֶקְחָה	פת לחם וסעדו לבכם	Gen. 18, 5.
וָאֶקְחָה	ויאמר ה׳ אלי השליכהו	Zach. 11, 13.
וְאֶשְׁתַּחֲוֶה	ועתה שא נא חטאתי	1 S. 15, 25.
וָאֶשְׁתַּחֲוֶה	ואקד ואשתחוה לה׳	Gen. 24, 48.
וְאֹכַל	פתי לבדי ולא אכל	Job 31, 17.
וָאֹכַל	ויחרד יצחק חרדה	Gen. 27, 33.
וְאֹכְלָה	ויאמר הגשה לי	Gen. 27, 25.
וָאֹכְלָה	ויאמר אלי בן אדם בטנך	Ez. 3, 3.
וַאֲכַלֵּם פת׳	ועתה הניחה לי ויחר	Ex. 32, 10.
וָאֲכַלֵּם	ואמחצם ולא יקומון	2 S. 22, 39.
וְאֵדָעֲךָ	ועתה אם נא מצאתי	Ex. 33, 13.
וָאֵדָעֲךָ	ויאמר ה׳ אל משה גם	Ex. 33. 17.
וְאָח	בכל עת אהב הרע	Prov. 17, 17.
וָאָח	יש אחד ואין שני	Koh. 4, 8.
וְאַט	בחבלי אדם אמשכם	Hos. 11, 4.
וָאַט	את נטשת אתי נאם ה׳	Jer. 15, 6.
וְאֶכְתֹּב	על הלחת את הדברים	Deut. 10, 2.
וָאֶכְתֹּב	בספר ואחתם ואעד	Jer. 32, 10.
וְאֹכְלֵם	אפגשם כדב שכול	Hos. 13, 8.
וָאֹכְלֵם	נמצאו דבריך ואכלם	Jer. 15, 16.
וְאַכֶּה	ויוחנן בן קרח אמר אל	Jer. 40, 15.
וָאַכֶּה	ואריב עמם ואקללם	Neh. 13, 25.
וְאֶקְרַע	אפגשם כדב שכול	Hos. 13, 8.
וָאֶקְרַע	את הממלכה מבית דוד	1 Reg. 14, 8.
וַאֲקַוֶּה פת׳	אודך לעולם כי עשית	Ps. 52, 11.
וָאֲקַוֶּה	חרפה שברה לבי	Ps. 69, 21.
וְאָסִיר	כי אמר בכח ידי עשיתי	Jes. 10, 13.
וָאָסִיר	ותגבהינה ותעשינה	Ez. 16, 50.
וְאֵצְאָה	עתה חכמה ומדע תן לי	2 Chr. 1, 10.
וָאֵצְאָה	בשער הגיא לילה	Neh. 2, 13.
וְאֵשְׁבָה	ויאמר דוד אל אכיש	1 S. 27, 5.
וָאֵשְׁבָה	וכשמעי את הדבר הזה	Esra 9, 3.
וְאֶשְׁאָלֵם	וארא ואין איש ומאלה	Jes. 41, 28.
וָאֶשְׁאָלֵם	ויבא חנני אחד מאחי	Neh. 1, 2.
וְאֶשְׁתּוֹמֵם	ואביט ואין עזר ואשתומם	Jes. 63, 5.
וָאֶשְׁתּוֹמֵם	ואני דניאל נהייתי	Dan. 8, 27.

ולבר ממסורתא

וְאֶשְׁמְעָה	ויאמר אלהם משה	Num. 9, 8.
וָאֶשְׁמְעָה	אחד קדוש מדבר	Dan. 8, 13.

48.

י״ח זוגין מן חד וחד חד מלרע וחד מלעיל ל׳ בריש תיבות׳ וכל חד לי׳ וסימ׳

18 zwei Mal vorkommende Wörter, die mit Lamed anfangen, das ein Mal Schwa (oder dessen stellvertretenden Vocal) und ein Mal einen (eigentlichen) Vocal hat.

לַמַּיִם	ויכו מהם אנשי העי	Jos. 7, 5.
לָמָיִם	ויאמר אלהים יהי רקיע	Gen. 1, 6.
לְמַבּוּל	וזכרתי את בריתי אשר	Gen. 9, 15.
לַמַּבּוּל	ה׳ למבול ישב וישב	Ps. 29, 10.
לְמָסָךְ	פרש ענן למסך	Ps. 105, 39.
לַמָּסָךְ	ועשית למסך המשה	Ex. 26, 37.
לְנֶגַע	אדם כי יהיה בעור	Lev. 13, 2.
לָנֶגַע	כי יפלא ממך דבר	Deut. 17, 8.
לִצְמִתֻת	והארץ לא תמכר לצמתת	Lev. 25, 23.
לַצְּמִיתֻת	ואם לא יגאל עד מלאת	Lev. 25, 30.

לנכרי	לא תאכלו כל נבלה	Deut. 14, 21.
לנכרי	תשיך ולאחיך לא תשיך	Deut. 23, 21.
למשפחות	ואעמיד מתחתיות למקום	Neh. 4, 7.
למשפחות	ונקרבתם בבקר לשבטיכם	Jos. 7, 14.
למחות	ולא דבר ה׳ למחות	2 Reg. 14, 27.
למחות	אל תתן לנשים חילך	Prov. 31, 3.
למחרת	ויזבחו לה׳ זבחים	1 Chr. 29, 21.
למחרת	וימן האלהים תולעת	Jona 4, 7.
לבאים	נפשי בתוך לבאים	Ps. 57, 5.
לבאים	למאחרים על היין	Prov. 23, 30.
לזר	גרי ביתי ואמהתי	Job 19, 15.
לזר	בני אם ערבת לרעך	Prov. 6, 1.
לחץ	וישם פי כחרב חדה	Jes. 49, 2.
לחץ	דרך קשתו ויציבני	Thr. 3, 12.
לכלב	כי מי אשר יבחר׳ כת׳	Koh. 9, 4.
לכלב	ואנשי קדש תהיון לי	Ex. 22, 29.
לנטרים	כרמי שלי לפני	Cant. 8, 12.
לנטרים	כרם היה לשלמה	Cant. 8, 11.
לנבאים	ואקים מבניכם לנבאים	Am. 2, 11.
לנבאים	נשבר לבי בקרבי	Jer. 23, 9.
ליבשה	הפך ים ליבשה	Ps. 66, 6.
ליבשה	ויקרא אלהים ליבשה	Gen. 1, 10.
לפאה	ותתן להם ממלכות	Neh. 9, 22.
לפאה	ועשית את חצר המשכן	Ex. 27, 9.
לתורה	ולתעודה אם לא	Jes. 8, 20.
לתורה	וישוע ובני ושרביה	Neh. 8, 7.

49.

י״א זוגין מן חד וחד חד מלרע וחד מלע׳ ב׳ בריש תיב׳ וכל חד לית וסימ׳

11 zwei Mal vorkommende Wörter, die mit Beth anfangen, das ein Mal Schwa (oder dessen stellvertretenden, schwachen Vocal) und ein Mal einen (eigentlichen) Vocal hat.

בשאת	והובא את בדיו בטבעת	Ex. 27, 7.
בשאת	וראה הכהן והנה	Lev. 13, 10.
בנגע	השמר בנגע הצרעת	Deut. 24, 8.
בנגע	וראה הכהן את הנגע	Lev. 13, 3.
בתנור	בשברי לכם מטה לחם	Lev. 26, 26.
בתנור	וכל מנחה אשר תאפה	Lev. 7, 9.
בחרט	ויאמר ה׳ אלי קח לך	Jes. 8, 1.
בחרט	ויקח מידם ויצר	Ex. 32, 4.
בממלכה	וסכסכתי מצרים במצרים	Jes. 19, 2.
בממלכה	הנה עיני אדני ה׳	Amos 9, 8.
בסבך	יודע כמביא למעלה	Ps. 74, 5.
בסבך	וישא אברהם את עיניו	Gen. 22, 13.
בדמעות	האכלתם לחם דמעה	Ps. 80, 6.
בדמעות	כלו בדמעות עיני	Thr. 2, 11.
בסירות	נשבע אדני ה׳ בקדשו	Am. 4, 2.
בסירות	ויבשלו הפסח באש	2 Chr. 35, 13.
במצולה	המה ראו מעשי ה׳	Ps. 107, 24.
במצלה	ראיתי הלילה והנה איש	Zach. 1, 8.
בחיי	ושאר חיותא העדיו	Dan. 7, 12.
בחיין	ומשך אבירים בכחו	Job 24, 22.
במדינות	ושאר היהודים אשר	Est. 9, 16.
במדינות	איכה ישבה בדד	Thr. 1, 1.

ולבד ממסורתא

בשתי	או בשתי או בערב	Lev. 13, 48.
בשתי	אשריך ארץ	Koh. 10, 17.

50.

י״א זוגין מן חד וחד חד מלרע וחד מלעיל ות׳ בריש תיבה וכל חד לי׳ וסימ׳

11 zwei Mal vorkommende Wörter, die mit ות׳ anfangen und das Waw ein Mal Schwa (oder dessen stellvertretenden, schwachen Vocal) und ein Mal einen (eigentlichen) Vocal hat.

ותרץ	והארץ תעזב מהם	Lev. 26, 43.
ותרץ	אם ראית גנב	Ps. 50, 18.

וְתִלַבֵּב	וישכב אמנון ויתחל	2 S. 13, 6.
וַתְּלַבֵּב	ותלך תמר בית אמנון	2 S. 13, 8.
וְתֻפָר	עצו עצה ותפר	Jes. 8, 10.
וַתֻּפַר	ביום ההוא וידעו כן	Zach. 11, 11.
וְתַשְׁמִידֵם	תרדף באף	Thr. 3, 66.
וַתַּשְׁמִידֵם	מתים בל יחיו רפאים	Jes. 26, 14.
וְתָמֹת	מדוע באתי ואין איש	Jes. 50, 2.
וַתָּמֹת	ויקמו עלי בעלי הגבעה	Jud. 20, 5.
וּתְלַהֵט	אש לפניו תלך	Ps. 97, 3.
וַתְּלַהֵט	כי אש קדחה באפי	Deut. 32, 22.
וּתְחוֹלֵל	אף כי תאמר לא	Job 35, 14.
וַתְּחוֹלֵל	בטרם הרים ילדו	Ps. 90, 2.
וְתִיטַב	לה׳ משור פר מקרן	Ps. 69, 32.
וַתִּיטַב	הנערה בעיניו	Est. 2, 9.
וְתִתְעַטֵּף	אזכרה אלהים ואהמיה	Ps. 77, 4.
וַתִּתְעַטֵּף	עלי רוחי בתוכי	Ps. 143, 4.
וְתֹאכְלֵם	תשיתמו כתנור אש	Ps. 21, 10.
וַתֹּאכְלֵם	עוד זה מדבר· קדמ׳ דס׳	Job 1, 16.
וּתְכוֹנֵן	יגמר נא רע רשעים	Ps. 7, 10.
וַתְּכוֹנֵן	לך את עמך ישראל· דסמ׳	2 S. 7, 24.

51.

ר״ב זוגין חד מלרע וחד מלעיל וסימניהו׳

12 zwei Mal vorkommende Wörter, die ein Mal den Wortton ultima und ein Mal penultima haben.

אִמָּלְטָה	הנה נא העיר הזאת קרבה	Gen. 19, 20.
אִמָּלְטָה	ויאמר שלחני נא כי	1 S. 20, 29.
וְנִקְּתָה	ואם לא נטמאה האשה	Num. 5, 28.
וְנִקָּתָה	ואנו ואבלו פתחיה	Jes. 3, 26.
נִכַּר	ויגד לשאול כי בא דוד	1 S. 23, 7.
נִכַּר	אשר לא נשא פני שרים	Job 34, 19.
דַּלּוּ	כסוס עגור כן אצפצף	Jes. 38, 14.
דַּלּוּ	פרץ נחל מעם גר	Job 28, 4.
רוּחָא	באדין דקו כחדא	Dan. 2, 35.
רוּחָה	ויהיו הרמנים תשעים	Jer. 52, 23.
רַעֲנָנָה	הנך יפה דודי	Cant. 1, 16.
רַעֲנָנָה	בלא יומו תמלא	Job 15, 32.
גְּלִילֵי	ידיו גלילי זהב	Cant. 5, 14.
גְּלִילֵי	חור כרפס ותכלת	Est. 1, 6.
אַלְלַי	אם רשעתי אללי לי	Job 10, 15.
אַלְלַי	לי כי הייתי כאספי	Micha 7, 1.
הַצְלִיחָה	אנא ה׳ הושיעה נא	Ps. 118, 25.
וְהַצְלִיחָה	אנא ה׳ תהי נא אזנך	Neh. 1, 11.
כָּרָה	בור כרה ויחפרהו	Ps. 7, 16.
כָּרָה	ויקברהו בקברתי אשר	2 Chr. 16, 14.
דַּלֹּתִי	שמר פתאים ה׳	Ps. 116, 6.
דַלּוֹתִי	הקשיבה אל רנתי	Ps. 142, 7.
וְגֹאֲלִי	יהיו לרצון אמרי פי	Ps. 19, 15.
גֹּאֲלִי	ואני ידעתי גאלי חי	Job 19, 25.

ולבר ממסורתא

שָׁמוּר	יש רעה חולה	Koh. 5, 12.
שָׁמוּר	וירם הטבח את השוק והעליה	1 S. 9, 24.
זַמֹּתִי[1]	בחנת לבי פקדת לילה	Ps. 17, 3.
זַמֹּתִי	על זאת תאבל הארץ	Jer. 4, 28.
שַׁתָּ	עונתנו לנגדך עלמנו	Ps. 90, 8.
שַׁתָּה	תמשילהו במעשי ידיך	Ps. 8, 7.
שָׂכַר	על דבר אשר לא קדמו	Deut. 23, 5.
שָׂכַר	ואדני השמיע את מחנה	2 Reg. 7, 6.

52.

ס׳ זוגין מן חד וחד חד ס׳ וחד ש׳ וכל חד לי׳ וסימנ׳

20 Wörter, die zwei Mal vorkommen und zwar das eine Mal mit ס׳ (oder שׂ) und das andere Mal mit שׁ (d. h. ein Mal mit Sz-Laut und ein Mal mit Sch-Laut.)

מִסְתּוֹלֵל	עודך מסתולל בעמי	Ex. 9, 17.
מִשְׁתּוֹלֵל	ותהי האמת נעדרת	Jes. 59, 15.

1) Die drei folgenden sind späterer Zusatz unter dem Text.

גֶּרֶשׂ	ואם תקריב מנחת בכורים	Lev. 2, 14.
גֶּרֶשׁ	וממגד תבואת שמש	Deut. 33, 14.
וַנָּסָב	ונפן ונסע המדברה	Deut. 2, 1.
וַנָּשָׁב	ויהי כאשר שמעו אויבינו	Neh. 4, 9.
שִׂיאֹן	מערער אשר על שפת	Deut. 4, 48.
וְשִׁיאֹון	והפרים ושיאון	Jos. 19, 19.
וַיָּסֹכּוּ	כי הכרובים פרשים	1 Reg. 8, 7.
וַיָּשֹׁכּוּ	ויזכר אלהים את נח	Gen. 8, 1.
יוּסַר	ואת כל חלבה יסיר	Lev. 4, 35.
יוּשַׁר	ביום ההוא יושר השיר	Jes. 26, 1.
סָחִישׁ	וזה לך האות· דמלכי׳	2 Reg. 19, 29.
שָׁחִיס	וזה לך האות· דישע׳	Jes. 37, 30.
עֵשֶׂק	ויריבו רעי גרר	Gen. 26, 20.
עֵשֶׁק	ובני עשק אחיו	1 Chr. 8, 39.
הַסִּירִים	כי כקול הסירים	Koh. 7, 6.
הַשִּׁירִים	שיר השירים אשר	Cant. 1, 1.
בַּסִּירִים	לכן הנני שך את דרכך	Hos. 2, 8.
בַּשִּׁרִים	מעדה בגד ביום קרה	Prov. 25, 20.
בּוֹסִים	והיו כגברים בוסים	Zach. 10, 5.
בּוֹשִׁים	שמה נסיכי צפון	Ez. 32, 30.
בְּשׂוּם	התדע בשום אלוה	Job 37, 15.
בְּשֻׁם	והתנבי חגי נביאה	Esra 5, 1.
הִשְׂבִּיעַנִי	במרורים הרוני לענה	Thr. 3, 15.
הִשְׁבִּיעַנִי	אבי השביעני לאמר	Gen. 50, 5.
תְּסוֹבֵב	עד מתי תתחמקין	Jer. 31, 22.
תְּשׁוֹבֵב	אלהים זנחתנו פרצתנו	Ps. 60, 3.
וּלְשָׂבֵי	שבקו לעבידת בית אלהא	Esra 6, 7.
וּלְשָׁבֵי	ובא לציון גואל ולשבי	Jes. 59, 20.
וְיָסִירוּ	רגע ימתו וחצות	Job 34, 20.
וְיָשִׁירוּ	ברכי ה׳ כי גדול כבוד ה׳	Ps. 138, 5.
יָסֹר	וכנניהו שר הלוים	1 Chr. 15, 22.
יָשֹׁר	על אנשים ויאמר	Job 33, 27.
לָרֹס	ומנחה תעשה עליו	Ez. 46, 14.
לְרֹאשׁ	ויעמד לראש רחבעם	2 Chr. 11, 22.
שַׂכִּין	ושמת שכין בלעך	Prov. 23, 2.
שַׁכִּן	ואלהא די שכן שמה	Esra 6, 12.
סְחִי	ומאוס תשימנו	Thr. 3, 45.
שְׁחִי	ושמתיה ביד מוגיך	Jes. 51, 23.

53.

ט׳ זוגין מן חד וחד חד י׳ והד ו׳ בסוף תיבו׳ ולי׳ וסי׳

9 Wörter, welche zwei Mal vorkommen und zwar ein Mal mit ׳י und ein Mal mit ׳ו am Ende.

בְּשִׁבְתִּי	כי נדר נדר עבדך	2 S. 15, 8.
בְּשִׁבְתּוֹ	נודע בשערים	Prov. 31, 23.
דּוֹרִי	נסע ונגלה מני כאהל	Jes. 38, 12.
דּוֹרוֹ	מעצר וממשפט	Jes. 53, 8.
בִּרְצוֹתִי	ועוד ברצותי בבית אלהי	1 Chr. 29, 3.
בִּרְצֹתוֹ	כי אמר לא יסכן גבר	Job 34, 9.
גְּדֻלָּתִי	תרב גדלתי ותסב	Ps. 71, 21.
גְּדוּלָּתוֹ	בהראתו את עשר	Est. 1, 4.
כְּבֵדִי	כלו בדמעות	Thr. 2, 11.
כְּבֵדוֹ	עד יפלח חץ כבדו	Prov. 7, 23.
כְּעֶרְכִּי	ואתה אנוש כערכי	Ps. 55, 14.
כְּעֶרְכּוֹ	והכסף והזהב נתן	2 Reg. 23, 35.
וְהַטִּי	שמעי בת וראי	Ps. 45, 11.
וְהַטּוּ	ועתה הסירו את	Jos. 24, 23.
וּמַכְאוֹבִי	כי אני לצלע נכון	Ps. 38, 18.
וּמַכְאֹבוֹ	כל תפלה כל תחנה· ד״ה	2 Chr. 6, 29.
וּבְבֵיתִי	ישא ביום ההוא לאמר	Jes. 3, 7.
וּבְבֵיתוֹ	ויכל שלמה את בית ה׳· דד״ה	2 Chr. 7, 11.

54.

ח׳ זוגין חד לשון זכר וחד לש׳ נקבה ךְ׳ בסוף תיבות׳ ולי׳ וסי׳

8 Wörter, die 2 Mal vorkommen und zwar ein Mal mit ךָ und ein Mal ךְ am Ende, d. h. ein Mal mit suffix. 2 p. s. m. und ein Mal mit suffix. 2 p. s. f.

יֵינֶךָ	לך אכל בשמחה לחמך	Koh. 9, 7.
יֵינֵךְ	ויאמר אליה עלי עד מתי	1 Sam. 1, 14.
חֲלָלֶיךָ	כי אתה אשר הכית רדפו	Ps. 69, 27.
חֲלָלַיִךְ	תשאות מלאה עיר הומיה	Jes. 22, 2.

Ez. 28, 13.	תֻּפֶּיךָ	בעדן גן אלהים היית
Jer. 31, 4.	תֻּפַּיִךְ	עוד אבנך ונבנת
Am. 5, 23.	שִׁרֶיךָ	הסר מעלי המון שריך
Ez. 26, 13.	שִׁירָיִךְ	והשבתי המון שיריך
Ez. 25, 7.	וְהַאֲבַדְתִּיךָ	לכן הנני נטיתי את ידי
Zeph. 2, 5.	וְהַאֲבַדְתִּיךְ	הוי ישבי חבל הים
Jes. 58, 14.	וְהַאֲכַלְתִּיךָ	אז תתענג על ה׳
Ez. 16, 19.	הֶאֱכַלְתִּיךְ	ולחמי אשר נתתי לך
Ez. 5, 3.	בִּכְנָפֶיךָ	ולקחת משם מעט במספר
Jer. 2, 34.	בִּכְנָפַיִךְ	נמצאו דם נפשות
Cant. 1, 3.	שְׁמָנֶיךָ	לריח שמניך טובים
Cant. 4, 10.	שְׁמָנַיִךְ	מה יפו דדיך אחתי

55.

כ״א זוגין מן חד וחד חד מלא סום וחד קמץ פום וסי׳

21 Wörter, welche 2 Mal vorkommen, ein Mal mit Cholam und ein Mal mit Schurek.

Ez. 28, 9.	הֶאָמֹר	תאמר אלהים אני
Micha 2, 7.	הֶאָמוּר	בית יעקב הקצר
Num. 13, 5.	חוֹרִי	למטה שמעון שפט
1 Chr. 5, 14.	חוּרִי	אלה בני אביחיל
Micha 7, 4.	טוֹבָם	כהדק ישר ממסוכה
Job 21, 16.	טוּבָם	הן לא בידם טובם
Job 33, 27.	יָשֹׁר	על אנשים ויאמר
Jer. 5, 26.	יָשׁוּר	כי נמצאו בעמי
Neh. 9, 8.	וְכָרוֹת	ומצאת את לבבו נאמן
Lev. 22, 24.	וְכָרוּת	ומעוך וכתות
Prov. 31, 4.	לְמוֹאֵל	אל למלכים
Prov. 31, 1.	לְמוּאֵל	דברי למואל מלך
1 Chr. 28, 19.	מַלְאֲכוֹת	הכל בכתב מיד ה׳
Hag. 1, 13.	בְּמַלְאֲכוּת	ויאמר חגי מלאך ה׳
Jer. 22, 14.	וּמָשׁוֹחַ	האמר אבנה לי
2 S. 3, 39.	וּמָשׁוּחַ	ואנכי היום רך
Nah. 2, 2.	נָצוֹר	עלה מפיץ על פניך
Cant. 8, 9.	נָצוּר	אם חומה היא
Gen. 30, 16.	שָׂכֹר	ויבא יעקב מן השדה
Neh. 6, 13.	שָׂכוּר	למען שכור היא
Jud. 14, 19.	חֲלִיצוֹתָם	ותצלח עליו רוח ה׳
Hab. 3, 14.	עֲלִיצֻתָם	נקבת במטיו
Jes. 58, 7.	פָּרֹס	הלוא פרס לרעב
Joel 2, 2.	פָּרֻשׂ	יום חשך ואפלה יום
Jer. 6, 29.	צָרוֹף	נחר מפח מאשתם
Ps. 12, 7.	צָרוּף	אמרות ה׳ אמרות טהרות
2 S. 18, 22.	מֹצֵאת	ויסף עוד אחימעץ
Gen. 38, 25.	מוּצֵאת	הוא מוצאת והיא
2 S. 6, 23.	מוֹתָהּ	ולמיכל בת שאול
1 S. 4, 20.	מוּתָהּ	וכעת מותה ותדברנה
1 S. 22, 2.	מָצוֹק	ויתקבצו אליו כל איש
1 S. 14, 5.	מָצוּק	השן האחד מצוק
1 S. 27, 2.	מָעוֹךְ	ויקם דוד ויעבר הוא
Lev. 22, 24.	וּמָעוּךְ	וכתות ונתוק
Ez. 16, 3.	מְכֹרֹתַיִךְ	ואמרת כה אמר אדני ה׳
Ez. 21, 35.	מְכֻרוֹתַיִךְ	השב אל תערה
Deut. 21, 23.	קָבוֹר	לא תלין נבלתו
1 Reg. 13, 31.	קָבוּר	ויהי אחרי קברו אתו
Num. 25, 17.	צָרוֹר	את המדינים
Hos. 13, 12.	צָרוּר	עון אפרים
Jer. 16, 5.	תָּבֹא	אל תבוא בית מרזח
Jer. 4, 1.	תָּשׁוּב	אם תשוב ישראל נאם

56.

א״ב מן ג׳ ג׳ בחד לישן ולי׳ דכוו׳ (משמש אנ״ך[1]) וסימניהון

Ein alphabetisches Verzeichniss von je drei Wörtern aus einem Stamme, (?) von denen jedes nur ein Mal vorkommt (und zwar so, dass das erste im Pent., das zweite in den Proph. und das dritte in den Hagiogr. sich findet.)

Gen. 25, 3.	אַשּׁוּרִם	ויקשן ילד את שבא
Hos. 13, 7.	אָשׁוּר	ואהי להם כמו שחל

[1] Das Eingeschlossene ist von anderer Hand.

אַשֻּׁרֵנוּ	עתה סבבוני	Ps. 17, 11.
בְּבָרְכוֹ	וירא עשו כי	Gen. 28, 6.
בָּרוֹךְ	ולא אביתי לשמע	Jos. 24, 10.
בָּרִךְ לי׳ וחס׳	ארין לדניאל בהווא	Dan. 2, 19.
גְּוִיָּתֵנוּ	ותתם השנה ההוא	Gen. 47, 18.
גְּוִיֹּתֵיהֶנָּה	ופניהם וכנפיהם	Ez. 1, 11.
גְּוִיֹּתֵינוּ	ותבואתה מרבה	Neh. 9, 37.
דָּלֹה	ותאמרן איש מצרי	Ex. 2, 19.
דַּלּוּ	כסוס עגור כן אצפצף	Jes. 38, 14.
דַּלְיוּ	שוקים מפסח	Prov. 26, 7.
הָבָה	ויאמר יעקב אל לבן	Gen. 29, 21.
הֵבוּ	סר סבאם	Hos. 4, 18.
הָבוּ	הכי אמרתי הבו לי	Job 6, 22.
וָשׁוּבוּ	ויאמר להם כה אמר ה׳	Ex. 32, 27.
וָשָׁבוּ	ואזרעם בעמים	Zach. 10, 9.
וָשׁוּב	אל תאמר לרעיך לך	Prov. 3, 28.
זֵרוּעַ	וכי יפל מנבלתם על	Lev. 11, 37.
זֵרוּעֶיהָ	כי כארץ תוציא צמחה	Jes. 61, 11.
זָרֻעַ	אור זרע לצדיק	Ps. 97, 11.
חִנּוֹ	ויהי ה׳ את יוסף	Gen. 39, 21.
חֲנִינָה	והטלתי אתכם מעל	Jer. 16, 13.
חָנְנֵנִי	ה׳ ראה עניי משנאי	Ps. 9, 14.
טָחוֹן	ואת חטאתכם אשר	Deut. 9, 21.
טוֹחֵן	ויאחזוהו פלשתים	Jud. 16, 21.
טְחוֹן	בחורים טחון נשאו	Thr. 5, 13.
יוּסַר	ואת כל חלבה יסיר	Lev. 4, 35.
יוּשַׁר	ביום ההוא יושר השיר	Jes. 26, 1.
יָשֹׁר	על אנשים ויאמר חטאתי	Job 33, 27.
כְּבֵדִים	וידי משה כבדים	Ex. 17, 12.
כָּבֵדָה	ויבאו מנגב לגבעה	Jud. 20, 34.
כְּבֵדוֹ	עד יפלח חץ כבדו	Prov. 7, 23.
לָלִין	ויאמר בת מי את	Gen. 24, 23.
לָלַת	וכלתו אשת פינחס	1 S. 4, 19.
לְלַיְלָה	יום ליום יביע אמר	Ps. 19, 3.
מִכְרָה	ויאמר יעקב	Gen. 25, 31.
מְכֻרוֹתַיִךְ	השב אל תערה	Ez. 21, 35.
מִכְרָהּ	אשת חיל מי ימצא	Prov. 31, 10.
נְבֻכִים	ואמר פרעה לבני ישראל	Ex. 14, 3.
נָבֹכוּ	מה נאנחה בהמה נבכו	Joel 1, 18.
נָבוֹכָה	הרצים יצאו דחופים	Est. 3, 15.
שָׂכֹר	ויבא יעקב מן השדה	Gen. 30, 16.
שְׂכִרֶיהָ	גם שכריה בקרבה	Jer. 46, 21.
שָׂכוּר	למען שכור הוא	Neh. 6, 13.
עֲשׂהוּ	נבל תבל גם אתה	Ex. 18, 18.
עֹשָׂהּ	כה אמר ה׳	Jer. 33, 2.
עֻשֵּׂיתִי	לא נכחד עצמי ממך	Ps. 139, 15.
פְּנִיאֵל	ויקרא יעקב שם	Gen. 32, 31.
פָּנִינוּ	כלנו כצאן תעינו	Jes. 53, 6.
פָּנֵימוֹ	כי צדיק ה׳ צדקות	Ps. 11, 7.
צִדָּה	ואני שלשת החצים	1 S. 20, 20.
צֵידָהּ	ברך אברך אביוניה	Ps. 132, 15.
צָדוּנִי	כצפור איבי חנם	Thr. 3, 52.
קְרִיאֵי	אלה קריאי העדה	Num. 1, 16.
קְרֻאִים	ואת אבשלום הלכו	2 S. 15, 11.
קְרֻאֶיהָ	ולא ידע כי רפאים שם	Prov. 9, 18.
רֹבֶה	ויהי אלהים את הנער	Gen. 21, 20.
רַבֶּה	ומי יתן את העם הזה	Jud. 9, 29.
רַבִּי	אדין מלכא לדניאל רבי	Dan. 2, 48.
שֻׁלְּחוּ	הבקר אור והאנשים	Gen. 44, 3.
שִׁלַּחְתָּהּ	כה אמר ה׳ איה ספר	Jes. 50, 1.
שְׁלִחְתִּי	ויאמר אלי דניאל איש	Dan. 10, 11.
תִּתְרָאוּ	וירא יעקב כי יש שבר	Gen. 42, 1.
תִּרְאִי לית חסר	או תראי ונהרת	Jes. 60, 5.
תִּרְאֶה לי׳	ויראו לפניך מראינו	Dan. 1, 13.

57.

א״ב מן ג׳ ג׳ וכל חד וחד לי׳ דכו׳ חד באורי׳ חד בנביאי׳ חד בכתובים וסימ׳

Ein alphabetisches Verzeichniss von je 3 ein Mal vorkommenden Wörtern, von denen das erste im Pent., das zweite in den Proph. und das dritte in den Hagiogr. sich findet.

אָחוֹן	ויאמר אני אעביר	Ex. 33, 19.
אֶחֱרוּ	בעד החלון נשקפה	Jud. 5, 28.

מלה	הקשר	Stelle
אֲעַנֶה	אף אני חלקי	Job 32, 17.
בְּהָם	ובארבע עשרה	Gen. 14, 5.
בְּחֹם	כי כה אמר ה׳ אלי	Jes. 18, 4.
בְּהַשָּׁמַיִם	ה׳ בהשמים חסדך	Ps. 36, 0.
גֶּרֶשׂ	ואם תקריב מנחת בכורים	Lov. 2, 14.
גִּדְעֹם	ויפנו וינסו המדברה	Jud. 20, 45.
גַּאֲוָה	יראת ה׳ שנאת רע	Prov. 8, 13.
דָכוּ	שטו העם ולקטו	Num. 11, 8.
דָּעֲכוּ	המוציא רכב וסוס	Jes. 43, 17.
דֹּעֲכוּ	סבוני כדברים	Ps. 118, 12.
הֲבַת	ויפל אברהם על פניו	Gen. 17, 17.
הֲבֵן	יקיר לי אפרים	Jer. 31, 20.
הֲיָם	אני אם תנין כי	Job 7, 12.
וַאֲבָרְכֵם	ויאמר יוסף אל אביו	Gen. 48, 9.
וָאֹהַב	אהבתי אתכם אמר ה׳	Mal. 1, 2.
וָאֹהֲבֵם	שמרה נפשי עדתיך	Ps. 119, 167.
וְעָמָה	וישא משלו ויאמר	Num. 23, 7.
זְרֹעָם	ה׳ חננו לך קוינו	Jes. 33, 2.
זָחַלְתִּי	ויען אליהוא בן ברכאל	Job 32, 6.
חִבַּר	ויתבר את המש היריעת	Ex. 36, 10.
חָכְמָה	וגם חמת תגבל בה	Zach. 9, 2.
חַבָּרִים	יכרו עליו חברים	Job 40, 30.
טֻבְּעוּ	מרכבת פרעה וחילו	Ex. 15, 4.
טוֹבָם	כחדק ישר ממסוכה	Micha 7, 4.
טוּבָם	הן לא בידם טובם	Job 21, 16.
יְצֻוֶּה	ובבא משה לפני	Ex. 34, 34.
יַרְאֶה	והשמיע ה׳ את הוד קלו	Jes. 30, 30.
יְעַנֶּה	שדי לא מצאנהו שגיא	Job 37, 23.
כַּלּוֹת	ויהי ביום כלת משה	Num. 7, 1.
כְּלוֹתָם	הנני שקד עליהם לרעה	Jer. 44, 27.
כְּלֹתוֹ	ותכן כל מלאכת שלמה	2 Chr. 8, 16.
לְמִשְׁמֶרֶת	כאשר צוה ה׳ אל משה	Ex. 16, 34.
לָעוֹלֶה	ואל הכתף מחוצה	Ez. 40, 40.
לָלֶכֶת	כל הנחלים הלכים אל	Koh. 1, 7.
מִקְדָּשַׁי	אך אל הפרכת לא יבא	Lev. 21, 23.
מָתְקִי	ותאמר להם התאנה	Jud. 9, 11.
מָתְקוּ	לו רגבי נחל ואחריו	Job 21, 33.
נִצָּהּ	ובגפן שלשה שריגים	Gen. 40, 10.
נִצָּה	כי לפני קציר כתם פרח	Jes. 18, 5.
נָרוּצָה	משכני אחריך נרוצה	Cant. 1, 4.
שִׂמְחַתְכֶם	וביום שמחתכם	Num. 10, 10.
שׂוּם	ועתה שימו נא לבבכם	Hag. 2, 15.
שְׂמָחוֹת	תודיעני ארח חיים	Ps. 16, 11.
עוֹבָל	ואת עובל · רבראשי׳	Gen. 10, 28.
עֻפְּלָה	הנה עפלה לא ישרה	Hab. 2, 4.
עֻנֵּיתִי	טוב לי כי עניתי	Ps. 119, 71.
פֻּקַּד	אלה פקודי המשכן	Ex. 38, 21.
פֻּקַּדְתִּי	אני אמרתי בדמי ימי	Jes. 38, 10.
פְּתִחוֹת	חלקו מחמאת פיו	Ps. 55, 22.
צָמַח	ואם בעיניו עמד	Lev. 13, 37.
צָקוּן	ה׳ בצר פקדוך	Jes. 26, 16.
צִמְּתַתְנִי	קנאתי כי שכחו	Ps. 119, 139.
קְרֶאןָ	ויאמר אל בנתיו	Ex. 2, 20.
קָלָם	ולקח מהם קללה	Jer. 29, 22.
קְנֹה	חכמה מה טוב מחרוץ	Prov. 16, 16.
רֳאִי	ותקרא שם ה׳ · קדמ׳ דפס׳	Gen. 16, 13.
וְרֹמֵה	מקול פרש ורמה קשת	Jer. 4, 29.
רֹמּוּ	מעט ואיננו והמכו ככל	Job 24, 24.
שִׁתִי מלר׳	ויאמר ה׳ אל משה	Ex. 10, 1.
שְׁבוֹת	ביום עמדך מנגד	Ob. 1, 11.
שְׁבוּת	רצית ה׳ ארצך	Ps. 85, 2.
תְעֻנֶּה	כי כל הנפש אשר לא	Lev. 23, 29.
תָּרוֹם	ידך על צריך וכל	Micha 5, 8.
תְאֻנֶּה	לא תאנה אליך רעה	Ps. 91, 10.

58.

א״ב מן ב׳ ב׳ ותרויהון בחד פסו׳ דלו׳ וסי׳

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur zwei Mal und zwar in demselben Verse vorkommen.

מלה	הקשר	Stelle
אֳרָחוֹת ב׳	בימי שמגר בן ענת	Jud. 5, 6.
אָרוּם ב׳	הרפו ודעו כי אנכי	Ps. 46, 11.

אֲנַרְטְלֵי ב׳	ואלה מספרם	Esra 1, 9.
אִדּוֹ ב׳	ואוצאה אתם על	Esra 8, 17.
אֵיכָכָה ב׳	מלע׳ · פשטתי את כתנתי	Cant. 5, 3.
בֶּאֱרֹת ב׳	ועמק השדים	Gen. 14, 10.
בִּפְקֹד ב׳	כי תשא את ראש	Ex. 30, 12.
בְּבֶגֶד ב׳	והבגד כי יהיה בו	Lev. 13, 47.
בְּצִלְצְלֵי ב׳	הללוהו בצלצלי שמע	Ps. 150, 5.
בָּרָא ב׳	ואתה בן אדם שים לך	Ez. 21, 19.
בְּלֵיל ב׳	משא מואב כי בליל	Jes. 15, 1.
בְּהִבָּנֹתוֹ ב׳	והבית בהבנותו אבן	1 Reg. 6, 7.
בְּכָסִפְיָא ב׳	ואוצאה אותם על אדו	Esra 8, 17.
גְּלִילִים ב׳	ושתי דלתות עצי	1 Reg. 6, 34.
גְּנֻבַת ב׳	ותלד לו אחות תחפנים	1 Reg. 11, 20.
גַּלִּי ב׳	קחי רחים וטחני	Jes. 47, 2.
גָּזֵז ב׳	ועיפה פילגש כלב	1 Chr. 2, 46.
דֹּדַיִךְ ב׳	מה יפו דדיך	Cant. 4, 10.
הָאָדֹם ב׳	ויאמר עשו אל יעקב	Gen. 25, 30.
הָעֶרְכְּךָ ב׳	וחשב לו הכהן את	Lev. 27, 23.
הַגֻּדְגֹּדָה ב׳	משם נסעו הגדגדה	Deut. 10, 7.
הַחֲרֹדִי ב׳	שמה החרדי אליקא	2 S. 23, 25.
הַעַיִט ב׳	צבוע נחלתי לי	Jer. 12, 9.
הָגְלָת ב׳	ערי הנגב סגרו ואין	Jer. 13, 19.
הֲלָהֵן ב׳	תשברנה עד אשר	Ruth 1, 13.
הוֹדִינוּ ב׳	לך אלהים	Ps. 75, 2.
וּבְאֹהֶל ב׳	ויבא לבן באהל יעקב	Gen. 31, 33.
וּבְמִקְנֵה ב׳	ויביאו את מקניהם	Gen. 47, 17.
וְהַפִּשְׁתָּה ב׳	והשערה נכתה	Ex. 9, 31.
וְגָבַר ב׳	והיה כאשר ירים	Ex. 17, 11.
וְהִגִּישׁוֹ ב׳	ארוניו אל האלהים	Ex. 21, 6.
וְהָאַמָּה ב׳	מזה והאמה	Ex. 26, 13.
וְלָמֶה ב׳	ויאמר לה אלקנה	1 S. 1, 8.
וְהָרֹאשׁ ב׳	אחד יפנה דרך	1 S. 13, 18.
וְלִשְׁלוֹם ב׳	ויבא אוריה אליו	2 S. 11, 7.
וְאֶצְבְּעוֹת ב׳	ותהי עוד מלחמה	2 S. 21, 20.
וַיִּטְמִנוּ ב׳	ויבאו המצורעים	2 Reg. 7, 8.
וּמִזִּקְנֵי ב׳	הלך וקנית בקבוק	Jer. 19, 1.
וְלַמֵּד ב׳	ויפנו אלי ערף ולא פנים	Jer. 32, 33.
וּשְׁמוֹתָן ב׳	אהלה הגדולה ואהליבה	Ez. 23, 4.
וְתִפּוּצֶינָה ב׳	מבלי רעה ותהיינה	Ez. 34, 5.
וּבְעָרוּ ב׳	ויצאו ישבי ערי	Ez. 39, 9.
וּמֵאֲחֻזַּת ב׳	הלוים ומאחזת העיר	Ez. 48, 22.
וּבְנָבִיא ב׳	העלה ה׳ את ישראל	Hos. 12, 14.
וְגָלֻת ב׳	החל הזה לבני ישראל	Ob. 1, 20.
וְיֶחֱזַק ב׳	מלך הנגב ומן שריו	Dan. 11, 5.
וְלֶאֱלוֹהַּ ב׳	מעזים על כנו יכבד	Dan. 11, 38.
וְשֹׂכֵר ב׳	רב מחולל כל	Prov. 26, 10.
וּמִקְרֶה ב׳	כי מקרה בני האדם	Koh. 3, 19.
וּבַחֹשֶׁךְ ב׳	כי בהבל בא	Koh. 6, 4.
וּבִרְחוֹב ב׳	ויצאו העם ויביאו	Neh. 8, 16.
וּמְבִיאִים ב׳	בימים ההמה ראיתי	Neh. 13, 15.
וּלְלֹא ב׳	וימים רבים לישראל	2 Chr. 15, 3.
וַיְלַמְּדוּ ב׳	ביהודה ועמהם	2 Chr. 17, 9.
וְתוֹדוֹת ב׳	ויען יחזקיהו ויאמר	2 Chr. 29, 31.
זַמְּרוּ ב׳	זמרו אלהים זמרו	Ps. 47, 7.
זוֹחֵת ב׳	ובני שימון אמנון	1 Chr. 4, 20.
חָרְבוּ ב׳	ויהי באחת ושש מאות	Gen. 8, 13.
חֲיִי ב׳	ואעבר עליך ואראך	Ez. 16, 6.
חָנֻּנִי ב׳	חנני אתם רעי	Job 19, 21.
יוּשַׁת ב׳	אם כפר יושת עליו	Ex. 21, 30.
יִגָּח ב׳ קמ׳	או בן יגח או בת יגח	Ex. 21, 31.
יִזֶּה ב׳	כל אשר יגע בבשרה	Lev. 6, 20.
יְרֵשָׁה ב׳	והיה אדום ירשה	Num. 24, 18.
יְרַד ב׳	אז ירד שריד	Jud. 5, 13.
יִלְלָתָהּ ב׳	כי הקיפה הזעקה	Jes. 15, 8.
יְתָאֲרֵהוּ ב׳	חרש עצים נטה קו	Jes. 44, 13.
יִדֹּדוּן ב׳	מלאכי צבאות ידדון	Ps. 68, 13.
יַצְמִיתֵם ב׳	וישב עליהם את אונם	Ps. 94, 23.
כְּוִיָּה ב׳	תחת כויה	Ex. 21, 25.
כַּעֲוֹן ב׳	ונשאו עונם כעון	Ez. 14, 10.
כִּסְאוֹת ב׳	כי שמה ישבו כסאות	Ps. 122, 5.
כְּעֵינֵי ב׳	הנה כעיני עבדים	Ps. 123, 2.
לְעֶזְרַת ב׳	אורו מרוז אמר	Jud. 5, 23.
לְהִשָּׁבֵעַ ב׳	והיה אם למד ילמדו	Jer. 12, 16.
לְפֹרְחוֹת ב׳	הנני אל כסתותיכנה	Ez. 13, 20.
לַגּוֹי ב׳	יספת לגוי ה׳ יספת	Jes. 26, 15.
לְיֵשַׁע ב׳	יצאת לישע עמך	Hab. 3, 13.

לָבֵשׁ ב׳	ה׳ מלך גאות לבש	Ps. 93, 1.
לַפַּרְבָּר ב׳	למערב ארבעה	1 Chr. 26, 18.
לְאִיתִיאֵל ב׳	דברי אגור בן יקה	Prov. 30, 1.
לַמְּלָכִים ב׳	אל למלכים למואל	Prov. 31, 4.
לִבַּבְתִּנִי ב׳	אחתי כלה	Cant. 4, 9.
מִנִּי ב׳	סורו מני דרך הטו	Jes. 30, 11.
מְמַתִים ב׳	ידך ה׳	Ps. 17, 14.
מִדּוֹד ב׳	מה דודך מדוד	Cant. 5, 9.
מֵיטִיבֵי ב׳	שלשה המה	Prov. 30, 29.
נַחֲמוּ ב׳	נחמו עמי	Jes. 40, 1.
נָעוּל ב׳	גן נעול אחתי	Cant. 4, 12.
סוּרָה ב׳	לרע׃ ותצא יעל לקראת	Jud. 4, 18.
עָרוּ ב׳	זכר ה׳ לבני אדום	Ps. 137, 7.
פֹּרָת ב׳	בן פרת יוסף	Gen. 49, 22.
צִיצִת ב׳	דבר אל בני ישראל	Num. 15, 38.
צְבָעִים ב׳	הלוא ימצאו יחלקו	Jud. 5, 30.
קִרְבֶּנָה ב׳	ותבאנה אל קרבנה	Gen. 41, 21.
קְצֵנוּ ב׳	צדו צעדינו מלכת	Thr. 4, 18.
רָזִי ב׳	מכנף הארץ זמרת	Jes. 24, 16.
רַבָּתִי ב׳	איכה ישבה בדד	Thr. 1, 1.
שַׁקַּמְתִּי ב׳	חדלו פרזון בישראל	Jud. 5, 7.
שִׁמֻּרִים ב׳	ליל שמורים הוא	Ex. 12, 42.
שֶׁאֱרָה ב׳	ובתו שארה ותבן	1 Chr. 7, 24.
תְּקוֹנֵנָּה ב׳	קינה היא וקוננוה	Ez. 32, 16.
תִּדְלָחֵם ב׳	והאבדתי את כל בהמתה	Ez. 32, 13.
תוּכַל׳ ב׳	ואנה שמעית עליך׃ כן כת׳	Dan. 5, 16.

59.

א״ב מן ב׳ ב׳ ותרויהון תרין לישנין וסימ׳

Ein alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die zwei Mal vorkommen in gleicher Form aber in verschiedener Bedeutung.

אוֹרָה	ואני שלשת החצים	1 S. 20, 20.
אוֹרֶה	אתכם ביד אל	Job 27, 11.
אֹרֹת	ויצא אחד אל השדה	2 Reg. 4, 39.
אוֹרֹת	יחיו מתיך נבלתי	Jes. 26, 19.
אָגוּר	לולי כעס אויב	Deut. 32, 27.
אָגוּר	דברי אגור בן יקה	Prov. 30, 1.
אָמִיר	ונשאר בו עללות	Jes. 17, 6.
אָמִיר	כרבם כן חטאו לי	Hos. 4, 7.
אֶפְרָת	ואני בבאי מפדן	Gen. 48, 7.
אֶפְרָת	ותמת עזובה ויקח	1 Chr. 2, 19.
בָּאוּרִים	וישאל שאול בה׳	1 S. 28, 6.
בָּאֻרִים	על כן בארים כבדו ה׳	Jes. 24, 15.
בָּאֵלִם	מי כמכה באלם ה׳	Ex. 15, 11.
בָּאֵלִים	הנחמים באלים	Jes. 57, 5.
בְּבִגְדוֹ	ותתפשהו בבגדו	Gen. 39, 12.
בְּבִגְדוֹ	אם רעה בעיני אדניה	Ex. 21, 8.
בְּעֵרֶב	או בשתי או בערב	Lev. 13, 48.
בְּעֶרֶב	בנשף בערב יום באישון	Prov. 7, 9.
בּוּל	ובשנה האחת עשרה	1 Reg. 6, 38.
בּוּל	כי בול הרים ישאו לו	Job 40, 20.
בְּמַקְהֵלֹת	ויסעו מחרדה	Num. 33, 25.
בְּמַקְהֵלוֹת	ברכו אלהים	Ps. 68, 27.
בַּמַּסָּה	לא תנסו את ה׳ אלהיכם	Deut. 6, 16.
בַּמַּשָּׂא	וכנניהו שר הלוים	1 Chr. 15, 22.
בִּרְאוֹת	בעת ההיא בראות דוד	1 Chr. 21, 28.
בִּרְאֹת	ויהי לדרש אלהים בימי	2 Chr. 26, 5.
בְּשָׂרִים	חיי בשרים לב מרפא	Prov. 14, 30.
בְּשָׂרִים	לא נאוה לכסיל תענוג	Prov. 19, 10.
בְּרִיאָה	ואם בריאה יברא ה׳	Num. 16, 30.
בְּרִאָה	על כן יזבח לחרמו	Hab. 1, 16.
גָּמוּל	ושעשע יונק על חר	Jes. 11, 8.
גָּמוּל	ועל קריתים ועל בית	Jer. 48, 23.
דֹּבְרֹת	כן בנות צלפחד	Num. 27, 7.
דֹּבְרוֹת	עבדי ירדו מן הלבנון	1 Reg. 5, 23.
דּוֹדַי	ועל מחלקת החדש	1 Chr. 27, 4.
דּוֹדַי	נשכימה לכרמים	Cant. 7, 13.
הָאָבְנָיִם	ויאמר בילדכן את	Ex. 1, 16.
הָאָבְנָיִם	וארד בית היוצר והנהו	Jer. 18, 3.
הַקֹּרֹת	ויבאו אל יעקב	Gen. 42, 29.
הַקֹּרוֹת	ויחף את הבית׃ דד״ה	2 Chr. 3, 7.

2 S. 19, 6.	הֹבַשְׁתָּ	ויבא יואב אל המלך
Ps. 74, 15.	הוֹבַשְׁתָּ	אתה בקעת מעין ונחל
Lev. 10, 10.	הַחֹל	ולהבדיל בין הקדש
Prov. 27, 3.	הַחוֹל	כבד אבן ונטל החול
Num. 26, 15.	הַצְּפוֹנִי	בני גד למשפחתם לצפון
Joel 2, 20.	הַצְּפוֹנִי	ואת הצפוני ארחיק
Jes. 27, 1.	הַתַּנִּין	היום ההוא יפקד ה׳
Neh. 2, 13.	הַתַּנִּין	ואצאה בשער הגיא
Gen. 2, 6.	וְאֵד	יעלה מן הארץ
Job 18, 12.	וְאֵיד	יהי רעב אנו
1 Chr. 12, 3.	וּבְרָכָה	הראש אחיעזר ויואש
Prov. 11, 26.	וּבְרָכָה	מנע בר יקבהו לאם
Jos. 15, 43.	וְיִפְתָּח	ואשנה ונציב
Jud. 11, 1.	וְיִפְתָּח	הגלעדי היה גבור חיל
Gen. 1, 28.	וּרְדוּ	ויברך אתם אלהים ויאמר
Am. 6, 2.	וּרְדוּ	עברו כלנה וראו
Gen. 46, 21.	וָרֹאשׁ	ובני בנימן בלע ובכר
Thr. 3, 19.	וָרֹאשׁ	זכר עניי ומרודי
Ex. 28, 20.	וְשֹׁהַם	והטור הרביעי תרשיש ושה׳ קדמ׳
1 Chr. 24, 27.	וְשֹׁהַם	בני מררי ליעזיהו בנו ושה׳ דר״ה
Gen. 24, 19.	וַתְּכַל	להשקתו ותאמר
2 S. 13, 39.	וַתְּכַל	דוד המלך לצאת
Gen. 22, 17.	וְכַחוֹל	כי ברך אברכך והרבה
Job 29, 18.	וְכַחוֹל	ואמר עם קני אגוע
Ez. 29, 18.	וְשָׂכָר	בן אדם נבוכדראצר
1 Chr. 26, 4.	וְשָׂכָר	ולעבד אדם בנים שמעיה
Jud. 5, 17.	וְדָן	גלעד בעבר הירדן
Ez. 27, 19.	וְדָן	ויון מאוזל
1 Chr. 5, 26.	וְהָרָא	ויער אלהי ישראל
Ps. 7, 15.	וְהָרָה	הנה יחבל און
Ez. 2, 10.	וָהִי	ויפרש אותה לפני
Ez. 23, 43.	וְהִיא	ואמר לבלה נאפים
Jos. 17, 14.	וְחֶבֶל	וידברו בני יוסף את יהושע
Micha 2, 10.	וְחֶבֶל	קומו ולכו כי לא זאת
Prov. 8, 26.	וְחוּצוֹת	עד לא עשה ארץ וחוצות
1 Reg. 20, 34.	וְחֻצוֹת	ויאמר אליו הערים

Jos. 18, 2.	חֶלְקִי	ויותרו בבני ישראל
Ps. 55, 22.	חָלְקוּ	מחמאת פיו
Jos. 19, 25.	וַחֲלִי	ויהי גבולם חלקת
Prov. 25, 12.	וַחֲלִי	נזם זהב וחלי כתם
Jos. 15, 24.	וָטֶלֶם	זיף וטלם ובעלות
Esra 10, 24.	וְטֶלֶם	ומן המשררים אלישיב
Gen. 29, 10.	וַיָּגֶל	ויהי כאשר ראה יעקב
Ps. 16, 9.	וַיָּגֶל	לכן שמח לבי ויגל כבודי
Num. 11, 31.	וַיָּגָז	ורוח נסע מאת ה׳
Job 1, 20.	וַיָּגָז	ויקם איוב ויקרע
Jos. 6, 20.	וַיָּרַע	העם ויתקעו בשופרות
1 Reg. 16, 25.	וַיָּרַע	ויעשה עמרי הרע
Gen. 37, 25.	וּצְרִי	וישבו לאכל לחם
1 Chr. 25, 3.	וּצְרִי	לידותן בני ידותון
Ex. 23, 22.	וְצַרְתִּי	כי אם שמוע תשמע
Jes. 29, 3.	וְצַרְתִּי	וחניתי כדור עליך
Jes. 1, 2.	וְרוֹמַמְתִּי	שמעו שמים והאזיני ארץ
1 Chr. 25, 4.	וְרֹמַמְתִּי	להימן בני הימן בקיהו
Gen. 24, 2.	זְקַן	ויאמר אברהם אל
Ps. 133, 2.	זְקַן	כשמן הטוב על הראש
Jes. 1, 6.	זֹרוּ	מכף רגל ועד ראש
Ps. 58, 4.	זֹרוּ	רשעים מרחם
Hos. 4, 15.	זֹנֶה	אם זנה אתה ישראל
Ps. 73, 27.	זוֹנֶה	כי הנה רחקיך יאבדו
Jos. 2, 1.	חֶרֶשׁ מלע׳	וישלח יהושע בן נון
1 Chr. 9, 15.	חֶרֶשׁ	ובקבקר חרש וגלל
Num. 32, 27.	חֲלוּץ	ועבדיך יעברו כל חלוץ
Deut. 25, 10.	חֲלוּץ	ונקרא שמו בישראל
Deut. 29, 21.	חִלָּה	ואמר הדור האחרון
2 Chr. 33, 12.	חִלָּה	וכהצר לו חלה את פני
Jud. 14, 18.	חֲרַשְׁתֶּם	ויאמרו לו אנשי העיר
Hos. 10, 13.	חֲרַשְׁתֶּם	רשע עולתה קצרתם
Gen. 8, 11.	טָרָף	ותבא אליו היונה
Hos. 6, 1.	טָרָף	לכו ונשובה אל ה׳
Jud. 15, 15.	טְרִיָּה	וימצא לחי חמור
Jes. 1, 6.	טְרִיָּה	מכף רגל ועד ראש
Gen. 41, 40.	יִשַּׁק	אתה תהיה על ביתי
Prov. 24, 26.	יִשָּׁק	שפתים ישק משיב

יִשָּׁךְ	לא תשיך לאחיך	Deut. 23, 20.
יִשָּׁךְ	אחריתו כנחש ישך	Prov. 23, 32.
יִשְׁעוּ	תכבד העבדה על	Ex. 5, 9.
יִשְׁעוּ	ואין מושיע · דשמואל	2 S. 22, 42.
יוֹרִשֶׁנָּה	ועבדי כלב	Num. 14, 24.
יוֹרִישֶׁנָּה	הנה אדני יורישנה	Zach. 9, 4.
כְּתָם	כי לפני קצר כתם	Jes. 18, 5.
כְּתֹם	וירעם כתם לבבו	Ps. 78, 72.
כָּאֲרִי	שויתי עד בקר	Jes. 38, 13.
כָּאֲרִי	כי סבבוני כלבים	Ps. 22, 17.
לְאַט	ויצו המלך את יואב	2 S. 18, 5.
לְאַט	יען כי מאס	Jes. 8, 6.
לָמוֹד	והיה אם למוד ילמדו	Jer. 12, 16.
לָמֹד	ואמר אנה אתה הלך	Zach. 2, 6.
לְעַנֹּת	כל נדר וכל שבועת	Num. 30, 14.
לְעַנּוֹת	שיר מזמור לבני קרח	Ps. 88, 1.
לִדְבִר	ומחשבון עד רמת	Jos. 13, 26.
לִדְבִיר	ויבן את עשרים אמה	1 Reg. 6, 16.
לְתַנּוֹת	מימים ימימה תלכנה	Jud. 11, 40.
לְתַנּוֹת	ואת עשו שנאתי	Mal. 1, 3.
מָשְׁחָתָם	ומשחת אתם כאשר	Ex. 40, 15.
מָשְׁחָתָם	ומיד בן נכר לא	Lev. 22, 25.
מוּל	אלה הדברים· דמש׳ תור׳	Deut. 1, 1.
מֹל	בעת ההיא אמר ה׳ אלי	Jos. 5, 2.
מָנָה	מי מנה עפר יעקב	Num. 23, 10.
מָנָה	ולחנה יתן מנה אחת	1 S. 1, 5.
מִנִּית	ויכם מערוער ועד בואך	Jud. 11, 33.
מִנִּית	יהודה וארץ ישראל	Ez. 27, 17.
מְחַלְּלִים	ויעלו כל העם אחריו	1 Reg. 1, 40.
מְחַלְּלִים	ואתם מחללים אתו	Mal. 1, 12.
מָרָתָה	ויבאו מרתה ולא	Ex. 15, 23.
מָרָתָה	כשמרי שדי היו עליה	Jer. 4, 17.
מְגוּרֵי	וישב יעקב בארץ	Gen. 37, 1.
מְגוּרֵי	זעק והילל בן אדם	Ez. 21, 12.
מָעוֹג	ותאמר חי ה׳ אלהיך	1 Reg. 17, 12.
מָעוֹג	בחנפי לעגי מעוג	Ps. 35, 16.
מַעֲדַנֹּת	ויאמר שמואל הגישו	1 S. 15, 32.
מַעֲדַנּוֹת	התקשר מערנות כימה	Job 38, 31.

נִבְלֶיךָ	הסר מעלי המון שיריך	Am. 5, 23.
נְבָלֶיךָ	הורד שאול גאונך	Jes. 14, 11.
נִסִּי	ויבן משה מזבח ויקרא	Ex. 17, 15.
נִסִּי	כה אמר אדני ה׳	Jes. 49, 22.
נֵצַח	וגם נצח ישר׳ לא ישקר	1 S. 15, 29.
נֵצַח	תבוא עד דור אבותיו	Ps. 49, 20.
נַעֲנֶה	נגש והוא נענה	Jes. 53, 7.
נַעֲנָה	כי איש מבית ישראל	Ez. 14, 7.
נַעֲנֵיתִי	לכן דבר אותם ואמרת	Ez. 14, 4.
נַעֲנֵיתִי	עד מאד ה׳	Ps. 119, 107.
סָמַר	שאו נס בארץ תקעו	Jer. 51, 27.
סָמַר	מפחדך בשרי	Ps. 119, 120.
סִלָּא	ויקמו עבדיו ויקשרו	2 Reg. 12, 21.
סִלָּה	כל אבירי אדני בקרבי	Thr. 1, 15.
שִׂטְנָה	ויחפרו באר אחרת	Gen. 26, 21.
שִׂטְנָה	ובמלכות אחשורוש	Esra 4, 6.
עָל	ואלה דברי דוד האחרנים	2 S. 23, 1.
עָל	ישובו לא על היו	Hos. 7, 16.
עַנּוֹת	ויאמר אין קול ענות	Ex. 32, 18.
עַנּוֹת	הכזה יהיה צום	Jes. 58, 5.
עָצְבִּי	ואגיד לך מאז בטרם	Jes. 48, 5.
עָצְבִּי	ויקרא יעבץ לאלהי	1 Chr. 4, 10.
פִּתַּח	כי יתרו פתח ויענני	Job 30, 11.
פִּתֵּחַ	נשכימה לכרמים	Cant. 7, 13.
פֹּרֵשׂ	גבר מחליק על רעהו	Prov. 29, 5.
פֹּרֵשׂ	דבק לשון יונק אל	Thr. 4, 4.
צְרֹרֹת	וישא העם את בצקו	Ex. 12, 34.
צְרֻרוֹת	ויבא דוד אל ביתו	2 S. 20, 3.
קֵרְבוּ	כי קרבו כתנור לבם	Hos. 7, 6.
קֵרְבוּ	ואתם הרי ישראל ענפכם	Ez. 36, 8.
רֹדֶה	כי הוא רדה בכל עבר	1 Reg. 5, 4.
רֹדֶה	מכה עמים בעברה	Jes. 14, 6.
רֹעָה מלר׳	עדנו מדבר עמם ורחל	Gen. 29, 9.
רֹעָה	שן רועה ורגל מועדת	Prov. 25, 19.
שִׁירוֹ	וידבר שלשת אלפים	1 Reg. 5, 12.
שִׁירֹה	יומם יצוה ה׳ חסדו	Ps. 42, 9.
שִׁבְרוֹ	ואת גביעי גביע הכסף	Gen. 44, 2.
שִׁבְרוֹ	ויהי כשמע גדעון	Jud. 7, 15.

שׂוֹנִים	ירא את ה׳ בני ומלך	Prov. 24, 21.
שׂוֹנִים	והשקות בכלי זהב	Est. 1, 7.
שִׁפְרָה	ויאמר מלך מצרים	Ex. 1, 15.
שִׁפְרָה	ברוחו שמים שפרה	Job 26, 13.
תֻּכּוּ	אף חבב עמים	Deut. 33, 3.
תֻכּוּ	על מה תכו עוד תוסיפו	Jes. 1, 5.
תַחֲרֹשׁ	לא תחרש בשור ובחמר	Deut. 22, 10.
תַּחֲרֹשׁ	אל תחרש על רעך רעה	Prov. 3, 29.

60.

א״ב מן ב׳ ב׳ חד בתלים וחד בקרי׳ וסימניהון

Ein alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die **zwei Mal** vorkommen und zwar immer **ein Mal** in den Pss. und **ein Mal** in der übrigen Heil. Schrift.

אַרְאֶנּוּ	זבח תודה יכבדנני	Ps. 50, 23.
אַרְאֶנּוּ	כימי צאתך מארץ	Micha 7, 15.
אֲדֹנַיִךְ	ויתאו המלך יפיך	Ps. 45, 12.
אֲדֹנַיִךְ	כה אמר אדניך ה׳	Jes. 51, 22.
בִּינָה מלע׳	אמרי האזינה ה׳	Ps. 5, 2.
בִּינָה	ואם בינה שמעה זאת	Job 34, 16.
בֹּנֵה קמ׳	בנה ירושלם ה׳	Ps. 147, 2.
בֹּנֵי	ויפסלו בני שלמה	1 Reg. 5, 32.
בְּחַסְדְּךָ	ואני בחסדך בטחתי	Ps. 13, 6.
בְחַסְדְּךָ	נחית בחסדך עם זו	Ex. 15, 13.
בָּטֻחַ	משמועה רעה לא	Ps. 112, 7.
בָּטוּחַ	יצר סמוך תצר שלום	Jes. 26, 3.
גֵּז	ירד כמטר על גז	Ps. 72, 6.
גֵּז	ראשית דגנך תירשך	Deut. 18, 4.
דָּמָה	אדם להבל דמה	Ps. 144, 4.
דָמָה	ארזים לא עממהו	Ez. 31, 8.
הַבְלֵי	שנאתי השמרים הבלי	Ps. 31, 7.
הַבְלֵי	משמרים הבלי שוא	Jona 2, 9.
וְיֵרְדְּ	מיעקב והאביד	Ps. 72, 8.
וְיֵרְדְּ	מים עד ים	Num. 24, 19.
זָקָן	כשמן הטוב על הראש	Ps. 133, 2.
זְקַן	ויאמר אברהם אל	Gen. 24, 2.
זֹרוּ	רשעים מרחם	Ps. 58, 4.
זֹרוּ	מכף רגל ועד ראש	Jes. 1, 6.
חַרְצֻבּוֹת	כי אין חרצבות למותם	Ps. 73, 4.
חַרְצֻבּוֹת	הלוא זה צום אבחרהו	Jes. 58, 6.
חֹנֶה	מלאך ה׳ סביב	Ps. 34, 8.
חֹנֶה	ויבא יתרו החתן	Ex. 18, 5.
טָבְעוּ	גוים בשחת עשו	Ps. 9, 16.
טָבְעוּ	בארץ שעריה	Thr. 2, 9.
יָאֵר	אלהים יחננו ויברכנו	Ps. 67, 2.
יָאֵר	ה׳ פניו אליך	Num. 6, 25.
יְהוֹשִׁיעַ	שמר פתאים ה׳	Ps. 116, 6.
יְהוֹשִׁיעַ	וידעו כל הקהל הזה	1 S. 17, 47.
כְּהַר	שיר המעלות הבטחים	Ps. 125, 1.
כְהַר	כי כהר פרצים יקום	Jes. 28, 21.
כִלְבָבֶךָ	יתן לך כלבבך	Ps. 20, 5.
כִּלְבָבֶךָ	ויאמר לו נשא כליו	1 S. 14, 7.
כְּטַל	חרמון שירד על	Ps. 133, 3.
כְטַל	והיה שארית יעקב	Micha 5, 6.
לְעַנּוֹת	שיר מזמור לבני קרח	Ps. 88, 1.
לְעַנֹּת	כל נדר וכל שבעת	Num. 30, 14.
לַבְּהֵמָה	מצמיח חציר לבהמה	Ps. 104, 14.
לַבְּהֵמָה	ואעבר אל שער העין	Neh. 2, 14.
מְאַחֲרֵי	שוא לכם משכימי	Ps. 127, 2.
מְאַחֲרֵי	הוי משכימי בבקר	Jes. 5, 11.
מֵחִים	עלות מחים אעלה	Ps. 66, 15.
מֵחִים	ורעו כבשים כדברם	Jes. 5, 17.
נֵצַח קמ׳	תבוא עד דור אבותיו	Ps. 49, 20.
נֵצַח	וגם נצח ישראל	1 S. 15, 29.
נָחִיתָ	כצאן עמך ביד	Ps. 77, 21.
נָחִיתָ	בחסדך עם זו גאלה	Ex. 15, 13.
סַפְּרוּ	סבו ציון והקיפוה	Ps. 48, 13.
סִפְרוּ	ויאמר דויד אל יואב · דד״ה	1 Chr. 21, 2.
עֱנוּ	לה׳ בתודה זמרו	Ps. 147, 7.
עֱנוּ	אז ישיר ישראל	Num. 21, 17.
פָּרִיץ	לפעלות אדם בדבר	Ps. 17, 4.
פָּרִיץ	והוליד בן פריץ	Ez. 18, 10.

צֹוָחָה	אלופינו מסבלים	Ps. 144, 14.
צְוָחָה	על היין בחוצות	Jes. 24, 11.
קָרְאֵנוּ	ה׳ הושיעה המלך	Ps. 20, 10.
קָרְאֵנוּ	כי מי גוי גדול	Deut. 4, 7.
רְאֵמִים	וירקידם כמו עגל	Ps. 29, 6.
רְאֵמִים	וירדו ראמים עמם	Jes. 34, 7.
שֶׁכָּכָה	אשרי העם שככה	Ps. 144, 15.
שֶׁכָּכָה	מה דודך מדוד	Cant. 5, 9.
תְּחִי	נפשי ותהללך	Ps. 119, 175.
תְּחִי	ויחגרו שקים במתניהם	1 Reg. 20, 32.

61.

א״ב ב׳ ב׳ ותרויהון בספר׳ ואו׳ בריש וסימניהון

Ein alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die zwei Mal und zwar nur in demselben Buche (der Heil. Schrift) vorkommen und mit vorgesetztem Waw anfangen.

וְאֶשָּׂא	כי לא אויב יחרפני	Ps. 55, 13.
וְאֶשָּׂא	כפי אל מצותיך	Ps. 119, 48.
וּבְמוֹשַׁב	אשרי האיש אשר	Ps. 1, 1.
וּבְמוֹשַׁב	וירוממוהו בקהל עם	Ps. 107, 32.
וְגַבֵּהֶ	וגביהן וגבה להם	Ez. 1, 18.
וְגֹבַהּ	וארבעה שלחנות לעולה	Ez. 40, 42.
וְדָאַג	המה באו בארץ צוף.	1 S. 9, 5.
וְדָאַג	בלכתך היום מעמדי	1 S. 10, 2.
וְהַדָּגָה	אשר ביאר תמות	Ex. 7, 18.
וְהַדָּגָה	אשר ביאר מתה	Ex. 7, 21.
וְהַדָּת	הרצים יצאו דחופים	Est. 3, 15.
וְהַדָּת	הרצים רכבי הרכש	Est. 8, 14.
וִיזָא	בן שפעי בן אלון	1 Chr. 4, 37.
וִיזָה	ויהי יחת הראש	1 Chr. 23, 11.
וְחֶלְמָא	באדין עללין חרטמיא	Dan. 4, 4.
וְחֶלְמָא	ועד אחרין על קדמי	Dan. 4, 5.
וְטִהֲרוּ	וגם שם עיר המונה	Ez. 39, 16.
וְטִהֲרוּ	שבעת ימים יכפרו	Ez. 43, 26.
וְיֹשְׁבִים	ומלך ישראל ויהושפט	2 Chr. 18, 9.
וְיֹשְׁבִים	כה אמר סנחריב • בר״ה	2 Chr. 32, 10.
וּכְגַנָּה	כי תהיו כאלה נבלת עלה	Jes. 1, 30.
וּכְגַנָּה	כי כארץ תוציא צמחה	Jes. 61, 11.
וּלְרִבְקָה	אח ושמו לבן	Gen. 24, 29.
וּלְרִבְקָה	ותהיין מרת רוח	Gen. 26, 35.
וּמַקְטִרִים	לה׳ עלות בבקר בבקר	2 Chr. 13, 11.
וּמַקְטִרִים	בני עתה אל תשלו	2 Chr. 29, 11.
וְנֶסֶךְ	ועשרן סלת בלול	Ex. 29, 40.
וְנֶסֶךְ	לא תעלו עליו קטרת	Ex. 30, 9.
וְסוֹר	חטאנו ועוינו והרשענו	Dan. 9, 5.
וְסוֹר	וכל ישראל עברו את תורתך	Dan. 9, 11.
וְעֵשָׂו	ויהי כאשר כלה	Gen. 27, 30.
וְעֵשָׂו	וישלח יצחק את יעקב	Gen. 28, 5.
וּפָחַד	ביום ההוא יהי׳ מצרים	Jes. 19, 16.
וּפָחַד	אז תראי ונהרת	Jes. 60, 5.
וְצִיבָא	ואלף איש עמו מבנימן	2 S. 19, 18.
וְצִיבָא	ויאמר לו המלך למה	2 S. 19, 30.
וְקָצִיר	עד כל ימי הארץ	Gen. 8, 22.
וְקָצִיר	כי זה שנתים הרעב	Gen. 45, 6.
וְרִנְּנוּ	ובאו ורננו במרום	Jer. 31, 12.
וְרִנְּנוּ	על בבל שמים וארץ	Jer. 51, 48.
וְשֹׁמְרוֹן	כחצי חטאתיך	Ez. 16, 51.
וְשֹׁמְרוֹן	ואחותיך סדום ובנותיה	Ez. 16, 55.
וּתְהִלָּתִי	אני הוא שמי וכבודי	Jes. 42, 8.
וּתְהִלָּתִי	למען שמי אאריך אפי	Jes. 48, 9.

62.

א״ב מן ב׳ ב׳ ובא׳ וסימניהון

Ein alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur zwei Mal vorkommen und mit וב׳ anfangen.

וּבְאַף	ונלחמתי אני אתכם	Jer. 21, 5.
וּבְאַף	מקול אויב מפני	Ps. 55, 4.

Prov. 14, 28.	וּבְאֶפֶס	ברב עם הדרת מלך
Dan. 8, 25.	וּבְאֶפֶס	ועל שכלו והצליה
Jos. 22, 19.	וּבַי״י	ואך אם טמאה ארץ
Ps. 26, 1.	וּבַי״י	לדוד שפטני ה׳
Gen. 31, 33.	וּבְאֹהֶל	ויבא לבן באהל יעקב
Gen. 31, 33.	וּבְאֹהֶל	ובאהל · ב׳ בפסוקא
Gen. 14, 5.	וּבְאַרְבַּע	עשרה שנה בא כדר לעמר
2 Reg. 18, 13.	וּבְאַרְבַּע	עשרה שנה למלך חזקיהו
1 S. 14, 47.	וּבֶאֱדוֹם	ושאול לכד המלוכה
Jer. 40, 11.	וּבֶאֱדוֹם	וגם כל היהודים אשר
Jer. 17, 27.	וּבֹא	ואם לא תשמעו אלי
Est. 5, 14.	וּבֹא	ותאמר לו זרש אשתו
Ez. 33, 33.	וּבְבֹאָהּ	הנה באה וידעו כי
Est. 9, 25.	וּבְבֹאָהּ	לפני המלך אמר עם
Jes. 9, 8.	וּבְגֹדֶל	וידעו העם כלו אפרים
Ez. 31, 18.	וּבְגֹדֶל	אל מי דמית ככה
Deut. 1, 32.	וּבַדָּבָר	הזה אינכם מאמינם
Deut. 32, 47.	וּבַדָּבָר	כי לא דבר רק הוא מכם
Est. 2, 12.	וּבְהַגִּיעַ	תר נערה ונערה
Est. 2, 15.	וּבְהַגִּיעַ	תר אסתר בת אביחיל
Deut. 8, 7.	וּבָהָר	כי ה׳ אלהיך מביאך
Jos. 15, 48.	וּבָהָר	שמיר ויתיר ושוכה
Est. 2, 8.	וּבְהִקָּבֵץ	ויהי בהשמע דבר
Est. 2, 19.	וּבְהִקָּבֵץ	בתולות שנית
2 S. 15, 30.	וּבוֹכֶה	ודוד עלה במעלה הזיתים
Jer. 41, 6.	וּבֹכֶה	ויצא ישמעאל בן נתניה
Deut. 9, 29.	וּבִזְרֹעֲךָ	והם עמך ונחלתך
Jer. 32, 17.	וּבִזְרֹעֲךָ	אהה אדני ה׳ הנה אתה
2 S. 12, 3.	וּבְחֵיקוֹ	ולרש אין כל כי אם
Jes. 40, 11.	וּבְחֵיקוֹ	כרעה עדרו ירעה
Jer. 9, 6.	וּבְחַנְתִּים	לכן כה אמר ה׳ צבאות הנני
Zach. 13, 9.	וּבְחַנְתִּים	והבאתי את השלישית
Jes. 40, 30.	וּבַחוּרִים	ויעפו נערים ויגעו
Jer. 31, 13.	וּבַחֻרִים	אז תשמח בתולה
Koh. 6, 4.	וּבַחֹשֶׁךְ	כי בהבל בא
Koh. 6, 4.	וּבַחֹשֶׁךְ	ילך · ב׳ בפסוקא
Dan. 4, 12.	וּבְטַל	ברם עקר שרשוהי
Dan. 4, 19.	וּבְטַל	ודי חזא מלכא עיר

Deut. 9, 5.	וּבְיֹשֶׁר	לא בצדקתך ובישר
1 Reg. 9, 4.	וּבְיֹשֶׁר	ואתה אם תלך לפני· דמלכ׳
Koh. 8, 10.	וּבְכֵן	ראיתי רשעים קברים
Est. 4, 16.	וּבְכֵן	לך כנוס את כל היהודים
1 S. 30, 22.	וּבְלִיַּעַל	ויען כל איש רע ובליעל
2 S. 23, 6.	וּבְלִיַּעַל	כקוץ מנד כלהם
Deut. 6, 7.	וּבְלֶכְתְּךָ	ושננתם לבניך
Deut. 11, 19.	וּבְלֶכְתְּךָ	ולמדתם אתם את
1 Reg. 9, 19.	וּבַלְּבָנוֹן	ואת כל ערי המסכנות
2 Chr. 8, 6.	וּבַלְּבָנוֹן	ואת בעלת ואת כל ערי
Num. 9, 17.	וּבִמְקוֹם	ולפי העלות הענן
Prov. 25, 6.	וּבִמְקוֹם	אל תתהדר לפני מלך
Ex. 14, 31.	וּבְמֹשֶׁה	וירא ישראל את היד
Num. 21, 5.	וּבְמֹשֶׁה	וידבר העם באלהים
Ps. 1, 1.	וּבְמוֹשַׁב	אשרי האיש אשר
Ps. 107, 32.	וּבְמוֹשַׁב	וירוממוהו בקהל עם
Dan. 6, 29.	וּבְמַלְכוּת	ודניאל דנה הצלח
Esra 4, 6.	וּבְמַלְכוּת	אחשורוש בתחלת
Lev. 12, 6.	וּבִמְלֹאת	ימי טהרה לבן או
Est. 1, 5.	וּבִמְלוֹאת	הימים האלה
Gen. 47, 17.	וּבְמִקְנֵה	ויביאו את מקניהם
Gen. 47, 17.	וּבְמִקְנֵה	ואל יוסף· ב׳ בפסוק
Ex. 25, 34.	וּבַמְּנֹרָה	ארבעה גביעים
Ex. 37, 20.	וּבַמְּנֹרָה	והברו· דמשכנ׳ תנינ׳
Ex. 15, 20.	וּבִמְחֹלֹת	ותקח מרים הנביאה
Jud. 11, 34.	וּבִמְחֹלוֹת	ויבא יפתח המצפה
Deut. 26, 8.	וּבְמֹרָא	ויוצאנו ה׳ ממצרים
Jer. 32, 21.	וּבְמוֹרָא	ותצא את עמך
Ex. 33, 16.	וּבַמֶּה	יודע אפוא כי מצאתי
1 S. 29, 4.	וּבַמֶּה	ויקצפו עליו שרי
Jes. 43, 2.	וּבַנְּהָרוֹת	כי תעבר במים
Ps. 89, 26.	וּבַנְּהָרוֹת	ושמתי בים ידו
Hos. 12, 14.	וּבְנָבִיא	העלה ה׳ את ישראל
Hos. 12, 14.	וּבְנָבִיא	ממצרים · ב׳ בפסוק׳
Jer. 23, 13.	וּבִנְבִיאֵי	שמרון ראיתי תפלה
Jer. 23, 14.	וּבִנְבִאֵי	ירושלם ראיתי שערורה
Esra 10, 30.	וּבִנּוּי	ומבני פחת מואב
Esra 10, 38.	וּבִנּוּי	ובני ובנוי שמעי

וּבְשְׂאֵת	ובלכת הכרובים ילכו	Ez. 10, 16.
וּבִשְׂאֵת	מתנתיכם בהעביר	Ez. 20, 31.
וּבַעֲבוּר	ויאמר משה אל העם	Ex. 20, 17.
וּבַעֲבוּר	לכן שעפי ישיבוני	Job 20, 2.
וּבָעֲרָבָה	ואל המלכים אשר מצפון	Jos. 11, 2.
וּבָעֲרָבָה	בהר ובשפלה ובערבה	Jos. 12, 8.
וּבְעָלוֹת	זיף וטלם ובעלות	Jos. 15, 24.
וּבְעָלוֹת	בענא בן חושי באשר	1 Reg. 4, 16.
וּבְעַמֶּךָ	ושרץ היאר צפרדעים	Ex. 7, 28.
וּבְעַמֶּךָ	כי בפעם הזאת אני שלח	Ex. 9, 14.
וּבַפְּלִשְׁתִּים	ושאול לכד המלוכה	1 S. 14, 47.
וּבַפְּלִשְׁתִּים	ויצא וילחם בפלשתים	2 Chr. 26, 6.
וּבְצֵאתוֹ	והיה על אהרן לשרת	Ex. 28, 35.
וּבְצֵאתוֹ	והקיפו הלוים את המלך	2 Chr. 23, 7.
וּבְקֹלוֹ	אחרי ה׳ אלהיכם תלכו	Deut. 13, 5.
וּבְקוֹלוֹ	ויאמרו העם אל יהושע	Jos. 24, 24.
וּבְקוּמָהּ	ותשקין את אביהן יין	Gen. 19, 33.
וּבְקֻמָהּ	ותשקין גם בלילה	Gen. 19, 35.
וּבְקוּמֶךָ	ושננתם לבניך ודברת בם	Deut. 6, 7.
וּבְקוּמֶךָ	ולמדתם אתם את	Deut. 11, 19.
וּבְרָכָה	הראש אחיעזר ויואש	1 Chr. 12, 3.
וּבְרָכָה	מנע בר יקבהו לאם	Prov. 11, 26.
וּבָרְכוּ	ויאמר דוד אל הגבענים	2 S. 21, 3.
וּבָרְכוּ	שאו ידכם קדש	Ps. 134, 2.
וּבְרֹאשׁ	ושבו דמיהם בראש	1 Reg. 2, 33.
וּבְרֹאשׁ	המכונה חצי האמה	1 Reg. 7, 35.
וּבְרָאשֵׁי	וביום שמחתכם ובמועדיכם	Num. 10, 10.
וּבְרָאשֵׁי	חדשיכם תקריבו	Num. 28, 11.
וּבַר	נקי כפים ובר לבב	Ps. 24, 4.
וּבַר	ותאמר זך לקחי	Job 11, 4.
וּבִרְכַּיִם	חזקו ידים רפות	Jes. 35, 3.
וּבִרְכַּיִם	כושל יקימון מליך	Job 4, 4.
וּבִרְחוֹב	(ויצאו העם ויביאו ויעשו	Neh. 8, 16.
וּבִרְחוֹב	(להם סכות · ב׳ בפסוקא	Neh. 8, 16.
וּבִרְחֹבוֹתֶיהָ	בחוצתיו חגרו שק	Jes. 15, 3.
וּבִרְחֹבֹתֶיהָ	על כל גגות מואב	Jer. 48, 38.
וּבְרָקִים	ויהי ביום השלישי	Ex. 19, 16.
וּבְרָקִים	וישלח חציו ויפיצם	Ps. 18, 15.

וּבְרִיתִי	לכן כה אמר אדני ה׳ חי	Ez. 17, 19.
וּבְרִיתִי	לעולם אשמור לו חסדי	Ps. 89, 29.
וּבְרַחֲמִים	ברגע קטן עזבתיך	Jes. 54, 7.
וּבְרַחֲמִים	וארשתיך לי לעולם	Hos. 2, 21.
וּבְשָׁכְבְּךָ	ושננתם לבניך	Deut. 6, 7.
וּבְשָׁכְבְּךָ	ולמדתם אתם את בניכם	Deut. 11, 19.
וּבְשִׁמְךָ	ויקרא אסא אל ה׳ אלהיו	2 Chr. 14, 10.
וּבְשִׁמְךָ	ולא נסוג ממך תחיינו	Ps. 80, 19.
וּבִשְׁעָרֶיךָ	וכתבתם על מזוות	Deut. 6, 8.
וּבִשְׁעָרֶיךָ	וחברו · וכתבתם	Deut. 11, 20.
וּבְשִׁרִים	למה נחבאת לברח	Gen. 31, 27.
וּבְשִׁירִים	ודויד וכל ישראל	1 Chr. 13, 8.
וּבְשַׁעַלְבִים	ויואל האמרי לשבת	Jud. 1, 35.
וּבְשַׁעַלְבִים	בן דקר במקץ ובשעלבים	1 Reg. 4, 9.
וּבְתֻפִּים	ודוד וכל בית ישראל	2 S. 6, 5.
וּבְתֻפִּים	וחברו · ודויד וכל ישראל	1 Chr. 13, 8.
	דר״ה	

63.

א״ב מן ב׳ ב׳ והא׳ דלת וסי׳

Ein alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur zwei Mal vorkommen und mit ה׳ו anfangen.

וְהָאֶבֶן	הזאת אשר שמתי	Gen. 28, 22.
וְהָאֶבֶן	וירא והנה באר בשדה	Gen. 29, 2.
וְהֵאָחֲזוּ	ואתנו תשבו והארץ	Gen. 34, 10.
וְהֵאָחֲזוּ	ואך אם טמאה ארץ	Jos. 22, 19.
וְהָאַמָּה	(מזה והאמה מזה	Ex. 26, 13.
וְהָאַמָּה	(בערך · ב׳ בפסוק׳	Ex. 26, 13.
וְהָאָבוֹת	הבנים מלקטים עצים	Jer. 7, 18.
וְהָאָבוֹת	ונפצתים איש אל אחיו	Jer. 13, 14.
וְהַבָּאִים	זכר ונקבה מכל בשר	Gen. 7, 16.
וְהַבָּאִים	והיהודים והסגנים	Neh. 5, 17.
וְהַבּוֹר	ויקחהו וישלכו אתו	Gen. 37, 24.
וְהַבּוֹר	אשר השליך שם ישמעאל	Jer. 41, 9.

Ex. 33, 8.	וְהִבִּיטוּ	והיה כצאת משה
Zach. 12, 10.	וְהִבִּיטוּ	ושפכתי על בית דויד
Lev. 13, 47.	וְהַבֶּגֶד	כי יהיה בו נגע צרעת
Lev. 13, 58.	וְהַבֶּגֶד	או השתי או הערב
Num. 14, 24.	וַהֲבִיאֹתִיו	ועבדי כלב עקב היתה
1 S. 1, 22.	וַהֲבִיאוֹתִיו	וחנה לא עלתה כי אמרה
Ez. 38, 16.	וַהֲבִיאוֹתִיךָ	ועלית על עמי ישראל
Ez. 39, 2.	וַהֲבֵאוֹתִיךָ	ושבבתיך וששאתיך
Ex. 21, 6.	וְהִגִּישׁוֹ	אדניו אל האלהים
Ex. 21, 6.	וְהִגִּישׁוֹ	אל הדלת· ב׳ בפסוק׳
Micha 7, 3.	וְהַגָּדוֹל	על הרע כפים להיטיב
1 Chr. 12, 14.	וְהַגָּדוֹל	אלה מבני גד ראשי
1 S. 7, 16.	וְהַגִּלְגָּל	והלך מדי שנה בשנה
Am. 5, 5.	וְהַגִּלְגָּל	ואל תדרשו ביתאל
Ex. 7, 18.	וְהַדָּגָה	אשר ביאר תמות
Ex. 7, 21.	וְהַדָּגָה	אשר ביאר מתה
Est. 3, 15.	וְהַדָּת	הרצים רכבי הרכש
Est. 8, 14.	וְהַדָּת	הרצים יצאו דחופים
Ez. 41, 15.	וְהַהֵיכָל	ומדד ארך הבנין
Nah. 2, 7.	וְהַהֵיכָל	שערי הנהרות נפתחו
Num. 10, 17.	וְהוּרַד	המשכן ונסעו בני
Zach. 10, 11.	וְהוּרַד	ועבר בים צרה
1 S. 9, 16.	וְהוֹשִׁיעַ	כעת מחר אשלח
Zach. 12, 7.	וְהוֹשִׁיעַ	ה׳ את אהלי יהודה
Jos. 10, 6.	וְהוֹשִׁיעָה	וישלחו אנשי גבעון
Ps. 86, 16.	וְהוֹשִׁיעָה	פנה אלי וחנני
Jud. 2, 18.	וְהוֹשִׁיעָם	וכי הקים ה׳ להם שפטים
Zach. 9, 16.	וְהוֹשִׁיעָם	ה׳ אלהיהם ביום ההוא
2 Reg. 20, 6.	וְהֹסַפְתִּי מלר׳	על ימיך חמש עשרה
Ps. 71, 14.	וְהוֹסַפְתִּי	ואני תמיד איחל
Koh. 1, 16.	וְהוֹסַפְתִּי מלע׳	דברתי אני עם לבי
Koh. 2, 9.	וְהוֹסַפְתִּי	וגדלתי והוספתי
Deut. 25, 11.	וְהֶחֱזִיקָה	כי ינצו אנשים יחדו
Prov. 7, 13.	וְהֶחֱזִיקָה	בו ונשקה לו
Num. 10, 29.	וְהֵטַבְנוּ	ויאמר משה לחבב
Num. 10, 32.	וְהֵטַבְנוּ	והיה כי תלך עמנו
Jes. 44, 28.	וְהֵיכָל	האמר לכורש רעי
Esra 3, 6.	וְהֵיכָל	מיום אחד לחדש השביעי
Gen. 32, 12.	וְהִכַּנִי	הצילני נא מיד אחי
1 S. 17, 9.	וְהִכָּנִי	אם יוכל להלחם אתי
Ex. 8, 12.	וְהַךְ	ויאמר ה׳ אל משה
Ez. 21, 14.	וְהַךְ	ואתה בן אדם הנבא
Neh. 13, 9.	וְהַלְּבוֹנָה	ואמרה ויטהרו הלשכות
1 Chr. 9, 29.	וְהַלְּבוֹנָה	ומהם ממנים על הכלים
Num. 14, 15.	וְהֵמַתָּה	את העם הזה
1 S. 15, 3.	וְהֵמַתָּה	עתה לך והכיתה את
Deut. 2, 11.	וְהַמֹּאָבִים	רפאים יחשבו אף הם
Deut. 2, 29.	וְהַמּוֹאָבִים	כאשר עשו לי בני עשו
1 Reg. 13, 5.	וְהַמִּזְבֵּחַ	נקרע וישפך הדשן
Ez. 40, 47.	וְהַמִּזְבֵּחַ	וימד את החצר ארך
Neh. 3, 25.	וְהַמִּגְדָּל	פלל בן אוזי מנגד
Neh. 3, 26.	וְהַמִּגְדָּל	והנתינים היו ישבים
2 S. 24, 22.	וְהַמֹּרִגִּים	ויאמר ארונה אל דוד
1 Chr. 21, 23.	וְהַמּוֹרִגִּים	ויאמר ארנן אל דויד
Ex. 35, 27.	וְהַנְשִׂאִם	הביאו את אבני השהם
Jos. 22, 32.	וְהַנְּשִׂיאִים	וישב פינחס בן אלעזר
Deut. 1, 10.	וְהִנְּכֶם	ה׳ אלהיכם הרבה אתכם
Jer. 16, 12.	וְהִנְּכֶם	ואתם הרעתם לעשות
Lev. 22, 16.	וְהִשִּׂיאוּ	אותם עון אשמה
2 S. 17, 13.	וְהִשִּׂיאוּ	ואם אל עיר יאסף
Ex. 8, 1.	וְהַעַל מלע׳	ויאמר ה׳· הצפרדעים
Num. 20, 25.	וְהַעַל	קח את אהרן ואת אלעזר
Deut. 3, 17.	וְהָעֲרָבָה	והירדן וגבל מכנרת
Jos. 12, 3.	וְהָעֲרָבָה	עד ים כנרות
Ex. 9, 31.	וְהַפִּשְׁתָּה	(והשערה נכתה כי
Ex. 9, 31.	וְהַפִּשְׁתָּה	(השערה · ב׳ בפסו׳
Ex. 9, 4.	וְהִפְלָה	ה׳ בין מקנה ישראל
Deut. 28, 59.	וְהִפְלָא	ה׳ את מכתך ואת
Ex. 5, 24.	וְהַצֵּל	ומאז באתי אל פרעה
1 S. 30, 8.	וְהַצֵּל	וישאל דוד בה׳ לאמר
Gen. 43, 33.	וְהַצָּעִיר	וישבו לפניו הבכר
Jes. 60, 22.	וְהַצָּעִיר	הקטן יהיה לאלף
Gen. 45, 16.	וְהַקֹּל	נשמע בית פרעה
Esra 3, 13.	וְהַקּוֹל	ואין העם מכירים קול
Ez. 6, 12.	וְהַקָּרוֹב	הרחוק בדבר ימות
Est. 1, 14.	וְהַקָּרֹב	אליו כרשנא שתר

וְהַקְסָמִים	והיתה ידי אל הנבאים	Ez. 13, 9.
וְהַקּוֹסְמִים	כי התרפים דברו און	Zach. 10, 2.
וַהֲרָגוּנִי	ויאמר אברהם כי אמרתי	Gen. 20, 11.
וַהֲרָגֻנִי	אם יעלה העם הוה	1 Reg. 12, 27.
וְהַרְבֵּה	למען למוג לב	Ez. 21, 15.
וְהַרְבֵּה	יחל ישראל אל ה׳	Ps. 130, 7.
וְהִרְבָּה	והוא רחום יכפר עון	Ps. 78, 38.
וְהִרְבָּה	אשר בשערה ישופני	Job 9, 17.
וְהָרָא	ויער אלהי ישראל	1 Chr. 5, 26.
וְהָרָה	הנה יחבל און	Ps. 7, 15.
וְהָרֹאשׁ	אחד יפנה דרך	1 S. 13, 18.
וְהָרֹאשׁ	בית חרון · ב׳ בפסוק׳	1 S. 13, 18.
וְהַשֻּׁלְחָן	ושמת את השלחן	Ex. 26, 35.
וְהַשֻּׁלְחָן	ומשמרתם הארן	Num. 3, 31.
וְהִשְׁכִּים	אבשלום ועמד	2 S. 15, 2.
וְהִשְׁכִּים	ויהי כי הקיפו ימי	Job 1, 5.
וְהַשֶּׁמֶשׁ	וירדפו יואב ואבישי	2 S. 2, 24.
וְהַשֶּׁמֶשׁ	וישכימו בבקר והשמש	2 Reg. 3, 22.
וְהַשָּׁמַיִם	ויהי עד כה ועד כה	1 Reg. 18, 45.
וְהַשָּׁמַיִם	כי זרע השלום הגפן	Zach. 8, 12.
וְהַשָּׁלוֹם	כה אמר ה׳ צבאות	Zach. 8, 19.
וְהַשָּׁלוֹם	בריתי היתה אתו	Mal. 2, 5.
וְהִתְוַדָּה	וסמך אהרן את שתי	Lev. 16, 21.
וְהִתְוַדָּה	והיה כי יאשם לאחת	Lev. 5, 5.
וְהִתְוַדּוּ	את עונם ואת עון	Lev. 26, 40.
וְהִתְוַדּוּ	את חטאתם	Num. 5, 7.
וְהִתְנַחַלְתֶּם	אתם לבניכם	Lev. 25, 46.
וְהִתְנַחַלְתֶּם	את הארץ בגורל	Num. 33, 54.
וְהַתּוֹרָה	ויאמר ה׳ אל משה עלה	Ex. 24, 12.
וְהַתּוֹרָה	ואת החקים ואת המשפטים	2 Reg. 17, 37.
וְהַתְּאֵנָה	הגפן הובישה	Joel 1, 12.
וְהַתְּאֵנָה	העוד הזרע במגורה	Hag. 2, 19.

64.

א״ב מן ב׳ ב׳ הא׳ וכלהון פתחין וסימניהון

Ein alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die zwei Mal vorkommen und mit einem He anfangen, das Pathach (od. Chataf-Pathach) hat.

הַאֲזֵנָּה	ויאמר למך לנשיו	Gen. 4, 23.
הַאֲזֵנָּה	נשים שאננות	Jes. 32, 9.
הַאִם	כל הקרב הקרב אל	Num. 17, 28.
הַאִם	אין עזרתי בי	Job 6, 13.
הַאוֹסִף	ויעלו בני ישראל ויבכו	Jud. 20, 23.
הַאוֹסִף	ופינחס בן אלעזר בן	Jud. 20, 28.
הַאוֹתִי	לא תיראו נאם ה׳	Jer. 5, 22.
הַאֹתִי	הם מכעיסים	Jer. 7, 19.
הַאִשׁ	עוד האש בית רשע	Micha 6, 10.
הַאִישׁ	ואמרה האיש כמוני	Neh. 6, 11.
הַבְּדֹלַח	וזהב הארץ ההוא טוב	Gen. 2, 12.
הַבְּדֹלַח	והמן כזרע גד	Num. 11, 7.
הַבְלֵי	משמרים הבלי שוא	Jona 2, 9.
הַבְלֵי	שנאתי השמרים הבלי	Ps. 31, 7.
הֲבֵאתִיהָ	הלא שמעת למרחוק	Jes. 37, 26.
הֲבֵאתִיהָ	והברו הלוא שמעת	2 Reg. 19, 25.
הֲבִיאֹתַנִי	ויבא המלך דוד	2 S. 7, 18.
הֲבִיאוֹתַנִי	והברו · ויבא המלך · ר״ה	1 Chr. 17, 16.
הֲבָאתָ	עד נבכי ים	Job 38, 16.
הֲבָאתָ	אל אצרות שלג	Job 38, 22.
הַגָּגָה	והיא העלתם הגגה	Jos. 2, 6.
הַגָּג	וישכמו ויהי כעלות	1 S. 9, 26.
הָגְלוּ	וישמעו כל שרי	Jer. 40, 7.
הָגְלוּ	וכל ישראל התיחשו	1 Chr. 9, 1.
הַגֳּרָנוֹת	ויגדו לדוד לאמר	1 S. 23, 1.
הַגֳּרָנוֹת	ומלאו הגרנות בר	Joel 2, 24.
הַדַּקּוֹת	ותבלענה השבלים	Gen. 41, 7.
הַדַּקֹּת	וחברו · ותבלען	Gen. 41, 24.
הֲדָפוֹ	ואם בפתע בלא איבה	Num. 35, 22.
הֲדָפוֹ	מדוע נסחף אביריך	Jer. 46, 15.

הֲדַם	ויאמר חלילה לי ה'	2 S. 23, 17.
הֲדַם	ויאמר חלילה	1 Chr. 11, 19.
הֲדָבָר	בכל אשר התהלכתי	2 S. 7, 7.
הֲדָבָר	וחברו · בכל אשר	1 Chr. 17, 6.
הַדְּבָקִים	ואיש משך בקשת	1 Reg. 22, 34.
הַדְּבָקִים	וחברו · ואיש משך	2 Chr. 18, 33.
הַהֵיטֵב	ויאמר ה' ההיטב חרה	Jona 4, 4.
הַהֵיטֵב	ויאמר אלהים אל יונה	Jona 4, 9.
הוֹבַשְׁתָּ	ויבא יואב אל המלך	2 S. 19, 6.
הוֹבַשְׁתָּ	אתה בקעת מעין	Ps. 74, 15.
הַזְּמוֹרָה	ויאמר אלי הראית בן	Ez. 8, 17.
הַזְּמוֹרָה	בן אדם מה יהיה עץ	Ez. 15, 2.
הַחֶדְרָה	ויאמר אמנון אל תמר	2 S. 13, 10.
הַחֶדֶר	מן החדר תבוא סופה	Job 37, 9.
הַחִלּוֹתָ	אדני ה' אתה החלות	Deut. 3, 24.
הַחִלּוֹתָ	ויאמרו לו חכמיו וזרש	Est. 6, 13.
הַחֲרִימָם	כי מאת ה' היתה לחזק	Jos. 11, 20.
הַחֲרִימָם	ויחמל שאול והעם על	1 S. 15, 9.
הַטִּיחַ	ואם ישוב הנגע ופרח	Lev. 14, 43.
הַטֹּחַ	ואם בא יבא הכהן	Lev. 14, 48.
הַטֻּמְאָה	והיה ביום ההוא · אכרית	Zach. 13, 2.
הַטֻּמְאָה	ויבאו הכהנים לפנימה	2 Chr. 29, 16.
הַיָּרֵא	את דבר ה' מעבדי	Ex. 9, 20.
הַיָּרֵא	ויספו השטרים לדבר	Deut. 20, 8.
הֲיַד	ויאמר ה' אל משה היד	Num. 11, 23.
הֲיַד	ויאמר המלך היד יואב	2 S. 14, 19.
הַיִּלּוֹד	ותאמר האשה אשר	1 Reg. 3, 26.
הַיִּלּוֹד	ויען המלך ויאמר תנולה	1 Reg. 3, 27.
הֲיֻקַּח	מגבור מלקוח	Jes. 49, 24.
הֲיֻקַּח	ממנו עץ לעשות	Ez. 15, 3.
הַיְסֻפַּר	בקבר חסדך	Ps. 88, 12.
הַיְסֻפַּר	לו כי אדבר	Job 37, 20.
הֲכַף	ויאמר שרי סכות	Jud. 8, 6.
הֲכַף	ויבא אל אנשי סכות	Jud. 8, 15.
הִכּוֹן	לכן כה אעשה לך ישראל	Am. 4, 12.
הִכֹּן	והכן לך אתה וכל	Ez. 38, 7.
הַלָּזֶה	ותאמר אל העבד מי	Gen. 24, 65.
הַלָּזֶה	ויאמרו איש אל אחיו	Gen. 37, 19.

הַמּוּשָׁב	וכסף משנה קחו בידכם	Gen. 43, 12.
הַמּוּשָׁב	ואם אין לאיש גאל	Num. 5, 8.
הַמַּיְמָה	לך אל פרעה בבקר	Ex. 7, 15.
הַמַּיְמָה	ויאמר ה' אל משה השכם	Ex. 8, 16.
הַמִּשְׁפְּתָיִם	יששכר חמר גרם	Gen. 49, 14.
הַמִּשְׁפְּתַיִם	למה ישבת בין המשפתים	Jud. 5, 16.
הַמַּסְוֶה	ובבא משה לפני ה' לדבר	Ex. 34, 34.
הַמַּסְוֶה	וראו בני ישראל את	Ex. 34, 35.
הַמִּזְבֵּחַ	ואת המזבח הנחשת	2 Reg. 16, 14.
הַמִּזְבֵּחַ	ויאמר מה הציון הלז	2 Reg. 23, 17.
הַמֶּלֶךְ	כי כה אמר ה' אל שלם	Jer. 22, 11.
הַמֹּלֵךְ	ויהי בימי אחשורוש	Est. 1, 1.
הַמַּעֲלָה	ותקטן זאת בעיניך	1 Chr. 17, 17.
הַמַּעֲלָה	כי באחד לחדש הראשון	Esra 7, 9.
הַמָּעוֹז	ובנית מזבח לה' אלהיך	Jud. 6, 26.
הַמָּעוֹז	וזרעים ממנו יעמדו	Dan. 11, 31.
הַמִּשְׂרָה	כי ילד ילד לנו	Jes. 9, 5.
הַמִּשְׂרָה	לסרבה המשרה · כן כת'	Jes. 9, 6.
הַמְּמוֹתִים	ותקח יהושבע בת המלך· דמל'	2 Reg. 11, 2.
הַמּוּמָתִים	וחברו · ותקח יהושבעת· ד"ה	2 Chr. 22, 11.
הַמֹּרִיָּה	ויאמר קח נא את בנך	Gen. 22, 2.
הַמּוֹרִיָּה	ויחל שלמה לבנות את	2 Chr. 3, 1.
הַנִּרְאֶה	וירא ה' אל אברם ויאמר	Gen. 12, 7.
הַנִּרְאֶה	ויאמר אלהים אל יעקב	Gen. 35, 1.
הַנֶּגְבָּה	ויסע אברם הלוך	Gen. 12, 9.
הַנֶּגְבָּה	ויעל אברם ממצרים	Gen. 13, 1.
הַנִּמְצָאֹת	וכמו השחר	Gen. 19, 15.
הַנִּמְצָאוֹת	ואיש ישראל שבו	Jud. 20, 48.
הֲנִשְׁמַע	כי שאל נא לימים ראשנים	Deut. 4, 32.
הֲנִשְׁמַע	ולכם הנשמע לעשת	Neh. 13, 27.
הֲנִסָּה	או הנסה אלהים לבוא	Deut. 4, 34.
הֲנִסָּה	דבר אליך תלאה	Job 4, 2.
הַנִּרְאָה	ויתאנף ה' בשלמה	1 Reg. 11, 9.
הַנִּרְאָה	בשנת שלוש למלכות	Dan. 8, 1.
הֲנָקֵל	ויהי הנקל לכתו	1 Reg. 16, 31.
הֲנָקֵל	ויאמר אלי הראית בן	Ez. 8, 17.

הַנֶּחֱרִים	הן יבשו ויכלמו כל	Jes. 41, 11.
הַנֶּחֱרִים	אך בה׳ לי אמר צדקות	Jes. 45, 24.
הֲשַׂמְתָּ	ויאמר ה׳ אל השטן	Job 1, 8.
הֲשַׂמְתָּ	וחברו · ויאמר ה׳	Job 2, 3.
הַסֹּבְבִים	מצאוני השמרים	Cant. 3, 3.
הַסֹּבְבִים	וחברו · מצאני השמרים	Cant. 5, 7.
הַעֵינֵי	אף לא אל ארץ זבת	Num. 16, 14.
הַעֵינֵי	בשר לך אם	Job 10, 4.
הַעֵת	ויאמר אליו לא לבי	2 Reg. 5, 26.
הַעֵת	לכם אתם לשבת	Hag. 1, 4.
הַעַל מלר׳	ויאמר אליהם רבשקה · דמל׳	2 Reg. 18, 27.
הַעַל	וישמע סנבלט החרני	Neh. 2, 19.
הַפְקֵד	ואתה הפקד את הלוים	Num. 1, 50.
הַפְקֵד	עליו רשע ושטן	Ps. 109, 6.
הַפְלֵא	לכן הנני יוסף להפליא	Jes. 29, 14.
הַפְלֵה	חסדיך מושיע חוסים	Ps. 17, 7.
הַפְּרָזִי	כל אלה ערים בצרת	Deut. 3, 5.
הַפְּרָזִי	ועכברי הזהב מספר	1 S. 6, 18.
הַצְּפִירָה	באה הצפירה	Ez. 7, 7.
הַצְּפִרָה	הנה היום הנה	Ez. 7, 10.
הַצְּפוֹנִי	בני גד למשפחתם	Num. 26, 15.
הַצְּפוֹנִי	ואת הצפוני ארחיק	Joel 2, 20.
הַצָּפוֹנָה	ויבא אתי אל פתח שער	Ez. 8, 14.
הַצָּפוֹנָה	ואל הכתף מחוצה	Ez. 40, 40.
הַצֹּבְאֹת	ויעש את הכיור נחשת	Ex. 38, 8.
הַצֹּבְאוֹת	ועלי זקן מאד ושמע	1 S. 2, 22.
הַקְּרוֹבָה	ולאחתו הבתולה	Lev. 21, 3.
הַקְּרֹבָה	והיה העיר הקרבה אל	Deut. 21, 3.
הַקָּשֶׁה	ושפטו את העם בכל עת	Ex. 18, 26.
הַקָּשֶׁה	כי אנכי ידעתי את מריך	Deut. 31, 27.
הַקְּרֵבִים	והלשכה אשר פניה	Ez. 40, 46.
הַקְּרֵבִים	קדש מן הארץ הוא	Ez. 45, 4.
הֶרְאֹתְךָ	ואולם בעבור זאת	Ex. 9, 16.
הַרְאוֹתְכָה	וידבר אלי האיש בן אדם	Ez. 40, 4.
הֲרוֹאֶה	ויאמר המלך אל צדוק	2 S. 15, 27.
הֲרֹאֶה	ויאמר אלי בן אדם הראה	Ez. 8, 6.
הַרְבּוּ	עלי מאד מהר ומתן	Gen. 34, 12.
הַרְבּוּ	באו ביתאל ופשעו	Am. 4, 4.
הֲרוֹנֵיהָ	כי הנה ה׳ יצא ממקמו	Jes. 26, 21.
הֲרֻגֶיהָ	כי רבים חללים הפילה	Prov. 7, 26.
הַשְּׁחֻטָה	את הצפר החיה יקח	Lev. 14, 6.
הַשְּׁחוּטָה	ולקח את עץ הארז	Lev. 14, 51.
הַשְּׁמֵנָה	ומה הארץ השמנה	Num. 13, 20.
הַשְּׁמֵנָה	את האבדת אבקש	Ez. 34, 16.
הַשְּׁנַיִם	טובים השנים מן האחד	Koh. 4, 9.
הַשְּׁנַיִם	ואם יתקפו האחד	Koh. 4, 12.
הַשְּׁלוֹשִׁים	ואלה מספר הגברים	1 Chr. 11, 11.
הַשָּׁלִשִׁים	ורוח לבשה את עמשי	1 Chr. 12, 18.
הַתְּקוֹעִים	ועל ידם החזיקו התקועים	Neh. 3, 5.
הַתְּקֹעִים	אחריו החזיקו התקעים	Neh. 3, 27.
הַתְּקֹעִית	ותאמר האשה התקעית	2 S. 14, 4.
הַתְּקוֹעִית	וחברו · ותאמר האשה	2 S. 14, 9.
הַתַּנִּין	ביום ההוא יפקד ה׳	Jes. 27, 1.
הַתַּנִּין	ואצאה בשער הגיא	Neh. 2, 13.

65.

א״ב מן חד וחד חד ה׳ בריש תיבה וכל חד לי׳ פת׳ וסימניהון

Ein alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur ein Mal vorkommen und mit He anfangen, das Pathach (od. Chataf-Pathach) hat.

הַאֱמֶת	שלחו מכם אחד	Gen. 42, 16.
הַאֱלֹהִים	ויהי כקרא מלך ישראל	2 Reg. 5, 7.
הַאֱלֹהֵי	מקרב אני נאם ה׳	Jer. 23, 23.
הַאֵל	יעות משפט	Job 8, 3.
הֲבַת	ויפל אברהם על פניו	Gen. 17, 17.
הַבְרָכָה	ויאמר עשו אל אביו	Gen. 27, 38.
הֲבֵן	יקיר לי אפרים	Jer. 31, 20.
הֲבָנִים	לבני עמון כה אמר ה׳	Jer. 49, 1.
הֲבִנְהָרִים	חרה ה׳ אם בנהרים	Hab. 3, 8.
הֲגוֹי	ואבימלך לא קרב	Gen. 20, 4.
הֲגָנֹב	רצח ונאף	Jer. 7, 9.

Ez. 18, 25.	הֲדַרְכִּי	ואמרתם לא יתכן
Ez. 18, 29.	הַדְּרָכַי	ואמרו בית ישראל לא
Jer. 2, 11.	הַהֵימִיר	גוי אלהים והמה לא
Esra 8, 25.	הַהֵרִימוּ	ואשקולה להם את הכסף
Micha 7, 3.	הֵית	על הרע כפים להיטיב
2 S. 18, 18.	הַזְכִּיר	ואבשלם לקח ויצב לו
Num. 31, 15.	הַחִיִּיתֶם	ויאמר אליהם משה
Jud. 8, 19.	הַחֲיִתֶם	ויאמר אחי בני אמי
Num. 13, 19.	הֲטוֹבָה	ומה הארץ אשר הוא
Am. 6, 2.	הֲטוֹבִים	עברו כלנה וראו
Job 7, 12.	הֲיָם	אני אם תנין כי
Jes. 28, 24.	הֲכֹל[1]	היום יחרוש החרש לזרע
1 S. 17, 43.	הֲכֶלֶב	ויאמר הפלשתי אל דוד
2 S. 2, 26.	הֲלָנֶצַח	ויקרא אבנר אל יואב
Jes. 58, 5.	הֲלָזֶה	הכזה יהיה צום
Ps. 88, 11.	הֲלַמֵּתִים	תעשה פלא
2 S. 12, 19.	הֲמֵת	וירא דוד כי עבדיו
Jer. 2, 31.	הֲמִדְבָּר	הדור אתם ראו דבר ה׳
Ez. 9, 8.	הֲמַשְׁחִית	ואפלה על פני ואזעק
Micha 4, 9.	הֲמֶלֶךְ	עתה למה תריעי רע
Gen. 41, 38.	הֲנִמְצָא	ויאמר פרעה אל עבדיו
Deut. 27, 9.	הַסְכֵּת	וידבר משה והכהנים
Jer. 2, 14.	הַעֶבֶד	ישראל אם יליד בית הוא
Jer. 22, 28.	הַעֶצֶב	נבזה נפוץ האיש
Job 13, 8.	הֲפָנָיו	תשאון אם לאל
Num. 11, 22.	הֲצֹאן	ובקר ישחט להם
Zach. 7, 5.	הֲצוֹם[2]	צמתוני אני
Job 16, 3.	הֲקֵץ	לדברי רוח
2 S. 3, 8.	הֲרֹאשׁ	ויחר לאבנר מאד
Job 15, 7.	הֲרִאישׁוֹן	אדם תולד ולפני
Gen. 4, 9.	הֲשֹׁמֵר	ויאמר ה׳ אל קין
Jud. 2, 22.	הֲשֹׁמְרִים	למען נסות בם את ישראל
Jer. 22, 15.	הֲתִמְלֹךְ	כי אתה מתחרה בארז
Job 38, 34.	הֲתָרִים	לעב קולך ושפעת
Job 38, 35.	הַתְשַׁלַּח	ברקים וילכו

1) Zusatz von derselben Hand
2) Zusatz von anderer Hand.

66.

א״ב מן ב׳ ב׳ יו״ד בריש תיבו׳ וכמניהון

Ein alphabetisches Verzeichniss von zwei Mal vorkommenden Wörtern, die mit Jod anfangen.

יָאֵר	ה׳ פניו אליך	Num. 6, 25.
יָאֵר	אלהים יחננו ויברכנו	Ps. 67, 2.
יֹאבַד	והיהביוםההואנאםה׳יאבד	Jer. 4, 9.
יֹאבַד	יום אולד בו	Job 3, 3.
יַאַסְרֻנִי	ויאמר אליה שמשון	Jud. 16, 7.
יַאַסְרוּנִי	ויאמר אליה אם אסור	Jud. 16, 11.
יָבֵשׁ	והנה שתולה התצלח	Ez. 17, 10.
יָבוֹשׁ	הוי רעי האליל	Zach. 11, 17.
יְבֻלַּע	ועתה שלחו מהרה	2 S. 17, 16.
יְבֻלָּע	היספר לו כי אדבר	Job 37, 20.
יְגוּדֶנּוּ	גד גדוד יגודנו	Gen. 49, 19.
יְגוּדֶנּוּ	שמעתי ותרגז בטני	Hab. 3, 16.
יָדְעוּן	ויענך וירעבך ויאכלך	Deut. 8, 3.
יָדְעוּן	המאכלך מן במדבר	Deut. 8, 16.
יְדִידֹת	למנצח על ששנים לבני	Ps. 45, 1.
יְדִידוֹת	מה ידידות משכנותיך	Ps. 84, 2.
יָהִיר	ואף כי היין בוגד	Hab. 2, 5.
יָהִיר	זד יהיר לץ שמו	Prov. 21, 24.
יוֹרִשֶׁנָּה	ועבדי כלב עקב היתה	Num. 14, 24.
יוֹרִשֶׁנָּה	הנה אדני יורשנה	Zach. 9, 4.
יוּצַק	והכהן הגדול מאחיו	Lev. 21, 10.
יוּצַק	אשר קמטו ולא עת	Job 22, 16.
יָזִד	וכי יזד איש על רעהו	Ex. 21, 14.
יָזִיד	אך הנביא אשר יזיד	Deut. 18, 20.
יִזֶּה	כל אשר יגע בבשרה	Lev. 6, 20.
יִזֶּה	יטמא[1]. ב׳ בפסוק	Lev. 6, 20.
יַזֶּה	ולקח מדם הפר	Lev. 16, 14.
יַזֶּה	כן יזה גוים רבים	Jes. 52, 15.
יֵחַם[2]	פן ירדף גאל הדם	Deut. 19, 6.
יֵחָם	גם אם ישכבו שנים	Koh. 4, 11.
יְחֻנְּךָ	וישא עיניו וירא	Gen. 43, 29.
יָחְנְךָ	כי עם בציון ישב	Jes. 30, 19.

1) Zur Seite verbessert: עליה
2) Zusatz von anderer Hand.

יְחִי	ראובן ואל ימת	Deut. 33, 6.
יְחִי	יאכלו ענוים וישבעו	Ps. 22, 27.
יְטַמְּאוּ	מזכר עד נקבה תשלחו	Num. 5, 3.
יְטַמְּאוּ	ויאמר אלי בן אדם את	Ez. 43, 7.
יִטַּמְּאוּ	למען לא יתעו עוד	Ez. 14, 11.
יִטַּמְּאוּ	ולא יטמאו עוד בגלוליהם	Ez. 37, 23.
יְיַשֵּׁר	בכל דרכיך דעהו	Prov. 3, 6.
יְיַשֶּׁר	אולת שמחה לחסר לב	Prov. 15, 21.
יַכְרֵת	ה׳ לאיש אשר יעשנה	Mal. 2, 12.
יַכְרֵת	ה׳ כל שפתי חלקות	Ps. 12, 4.
יְלַמְּדוּ	למען אשר לא ילמדו	Deut. 20, 18.
יְלַמְּדוּ	ולא ילמדו עוד איש את	Jer. 31, 34.
יָמוּשׁ	לא ימוש ספר התורה	Jos. 1, 8.
יָמוּשׁ	כי ההרים ימושו והגבעות	Jes. 54, 10.
יִמַּד	אשר לא יספר צבא	Jer. 33, 22.
יִמַּד	והיה מספר בני ישראל	Hos. 2, 1.
יַנְחֵנִי	וישא משלו ויאמר מן	Num. 23, 7.
יַנְחֵנִי	נפשי ישובב ינחני	Ps. 23, 3.
יַנְחֶנּוּ	ה׳ בדד ינחנו	Deut. 32, 12.
יַנְחֶנּוּ	מתן אדם ירחיב לו	Prov. 18, 16.
יָסִירוּ	מצדיקי רשע עקב	Jes. 5, 23.
יָסִירוּ	ונתתי קנאתי בך	Ez. 23, 25.
יֵעָנֶה	הרב דברים לא יענה	Job 11, 2.
יֵעָנֶה	אטם אזנו מזעקת דל	Prov. 21, 13.
יַעֲרֹף	כמטר לקחי תזל כטל	Deut. 32, 2.
יַעֲרֹף	חלק לבם עתה יאשמו	Hos. 10, 2.
יַפְלִא	איש כי יפלא נדר	Lev. 27, 2.
יַפְלִא	איש או אשה כי יפלא	Num. 6, 2.
יָפוּ	מה יפו דדיך אחתי	Cant. 4, 10.
יָפוּ	מה יפו פעמיך בנעלים	Cant. 7, 2.
יָפְיָהּ	אל תחמד יפיה בלבבך	Prov. 6, 25.
יָפְיָהּ	להביא את ושתי	Est. 1, 11.
יֻצַּע	הורד שאול גאונך	Jes. 14, 11.
יֻצַּע	ובכל מדינה ומדינה	Est. 4, 3.
יַצְמִיתֵם	וישב עליהם את אונם	Ps. 94, 23.
יַצְמִיתֵם	וברעתם · ב׳ בפסוק׳	Ps. 94, 23.
יִקָּרְאוּ	ומולדתך אשר הולדת	Gen. 48, 6.
יִקָּרְאוּ	ומשה איש האלהים	1 Chr. 23, 14.
יִקּוֹם	הרנינו גוים עמו	Deut. 32, 43.
יִקֹּם	וידם השמש וירח עמד	Jos. 10, 13.
יַקְנִאֻהוּ	בזרים בתועבת	Deut. 32, 16.
יַקְנִיאוּהוּ	ויכעיסוהו בבמותם	Ps. 78, 58.
יִרֶב	ויברך אותם אלהים	Gen. 1, 22.
וְיֶרֶב	ובניו ורב המשא עליו	2 Chr. 24, 26.
יְרֵשָׁה	והיה אדום	Num. 24, 18
יְרֵשָׁה	וירשה · ב׳ בפסוק׳	Num. 24, 18.
יְרוּשָׁא	בן עשרים וחמש שנה	2 Reg. 15, 33.
יְרוּשָׁה	וחברו · דד״ה	2 Chr. 27, 1.
יְרַד	אז ירד שריד לאדירים	Jud. 5, 13.
יְרַד	עם · ב׳ בפסוקא	Jud. 5, 13.
יַשִּׁךְ	לא תשיך לאחיך	Deut. 23, 20.
יִשָּׁךְ	אחריתו כנחש ישך	Prov. 23, 32.
יְשֵׁנָה	ותקם בתוך הלילה ותקח	1 Reg. 3, 20.
יְשֵׁנָה	אני ישנה ולבי ער	Cant. 5, 2.
יְשׁוּעָתָה	ואני בקול תודה אזבחה	Jona 2, 10.
יְשׁוּעָתָה	רבים אמרים לנפשי	Ps. 3, 3.
יִשְׁלָיוּ	אהלים לשדדים ובטחות	Job 12, 6.
יִשְׁלָיוּ	שאלו שלום ירושלם	Ps. 122, 7.
יְתָאֲרֵהוּ	חרש עצים נטה קו	Jes. 44, 13.
יְתָאֲרֵהוּ	בשרד · ב׳ בפסוק	Jes. 44, 13.
יִתְיַצָּב	לא אכזר כי יעורנו	Job 41, 2.
יִתְיַצָּב	חזית איש מהיר	Prov. 22, 29.

67.

א״ב מן חד וחד י׳ בריש תיבו׳ וכל חד לי׳ וסימ׳

Ein alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörtern, die mit Jod anfangen.

יְאַכֵלוּן	לא יהיה לכהנים	Deut. 18, 1.
יֵאָסֵפוּן[1]	תזרח השמש יאספון	Ps. 104, 22.
יְאֻנֶּה	לא יאנה לצדיק כל און	Prov. 12, 21.
יַבִּיעוּן	הנה יביעון בפיהם	Ps. 59, 8.
יְבֹאוּנִי	רחמיך ואחיה	Ps. 119, 77.

1) Zusatz derselben Hand.

Koh. 10, 20.	יַגִּיד	גם במדעך מלך
Ps. 89. 17.	יְגִילוּן	בשמך יגילון כל היום
Jes 58, 2.	יִדְרשׁוּן	ואותי יום יום
Ps. 47, 4.	יַדְבֵּר	עמים תחתינו
Neh. 11, 17.	יְהוּדָה	ומתניה בן מיכא
Lev. 4, 10.	יוּרַם	כאשר יורם משור
Num. 24, 7.	יִזַּל	מים מדליו
Gen. 18, 28.	יַחְסְרוּן	אולי יחסרון חמשים
Jes. 58, 2.	יֶחְפָּצוּן	ואותי יום יום ידרשון
Ps. 72, 13.	יָחֹס	על דל ואביון
1 Reg. 1, 47.	יֵיטֵב	וגם באו עברי המל׳ ‧ דמלכ׳
Job 24, 21.	יֵיטִיב	רעה עקרה לא תלד
Esra 7, 18.	יֵיטַב	ומה די עליך ועל אחיך
Micha 5, 6.	יְיַחֵל	והיה שארית יעקב
Ps. 147, 2.	יְכַנֵּס	בנה ירושלם ה׳
Gen. 29, 34.	יִלָּוֶה	עתה הפעם ילוה
Ez. 48, 14.	יָמֵר	ולא ימכרו ממנו ולא ימר
Ps. 92, 15.	יְנוּבוּן	עוד ינובון בשיבה
Ps. 104, 27.	יְשַׂבֵּרוּן	כלם אליך ישברון
Ps. 104, 28.	יִשְׂבְּעוּן	תתן להם ילקטון
Job 37, 23.	יְעַנֶּה	שדי לא מצאנהו
Jes. 11, 1.	יִפְרֶה	ויצא חטר מגזע
Deut. 28, 8.	יְצַו	ה׳ אתך את הברכה
Deut. 28, 9.	יְקִימְךָ	ה׳ לו לעם קדוש
Ruth 2, 9.	יִקְצֹרוּן	עיניך בשדה אשר
Deut. 8, 13.	יִרְבְּיֻן	ובקרך וצאנך ירבין
Jes. 41, 2.	יַרְדְּ	מי העיר ממזרח
Zeph. 2, 7.	יִרְעוּן	והיה חבל לשארית
Ps. 36, 9.	יִרְוְיֻן	מדשן ביתך
Ps. 139, 18.	יִרְבּוּן	אספרם מחול
1 S. 2, 22.	יִשְׁכְּבֻן	ועלי זקן מאד ושמע
Ps. 7, 6.	יַשְׁכֵּן	ירדף אויב נפשי
Cant. 1, 2.	יִשָּׁקֵנִי	מנשיקות פיהו
Ez. 47, 12.	יִתֹּם	ועל הנחל יעלה על
Job 6, 9.	יַתֵּר	ויאל אלוה וידכאני

68.

א״ב מן ב׳ ב׳ ו״ ברי׳ ת״ב׳ וכינ׳

Ein alphabetisches Verzeichniss von zwei Mal vorkommenden Wörtern, die mit ׳וי anfangen.

וַיֶּאָסֵף	משה אל המחנה	Num. 11, 30.
וַיֵּאָסֵף	כל איש ישר׳ אל העיר	Jud. 20, 11.
וַיָּאֶר	ויבא בין מחנה מצרים	Ex. 14, 20.
וַיָּאֶר	אל ה׳ ויאר לנו	Ps. 118, 27.
וַיָּבִיאוּ דג׳	ויבא יוסף הביתה	Gen. 43, 26.
וַיָּבִיאוּ	לנו כיד אלהינו	Esra 8, 18.
וַיַּגַּע	על פי ויאמר הנה	Jes. 6, 7.
וַיַּגַּע	וישלח ה׳ את ידו	Jer. 1, 9.
וַיִּדֹּם	ויאמר משה אל אהרן	Lev. 10, 3.
וַיִּדֹּם	השמש וירח עמד	Jos. 10, 13.
וַיָּהָם	ויהי באשמרת הבקר	Ex. 14, 24.
וַיָּהָם	ה׳ את סיסרא ואת כל	Jud. 4, 15.
וַיֵּהָפֵךְ	ויגד למלך מצרים כי	Ex. 14, 5.
וַיֵּהָפֵךְ	והמה מרו ועצבו	Jes. 63, 10.
וַיֹּשִׁיבוּם	כאשר בא יעקב מצרים	1 S. 12, 8.
וַיּוֹשִׁבֻם	ויבא דוד אל מאתים	1 S. 30, 21.
וַיַּז	ממנו על המזבח	Lev. 8, 11.
וַיַּז	ויקח משה משמן	Lev. 8, 30.
וַיָּחָם	ויעל וישכב על הילד	2 Reg. 4, 34.
וַיָּחָם	והיה לאדם לבער	Jes. 44, 15.
וַיַּט	את לבב כל איש יהודה	2 S. 19, 15.
וַיַּט	כי עבדים אנחנו	Esra 9, 9.
וַיָּטֶל	שאול את החנית ויאמר	1 S. 18, 11.
וַיָּטֶל	שאול את החנית עליו	1 S. 20, 33.
וַיַּכְרֵת	ויבא יהושע בעת	Jos. 11, 21.
וַיַּכְרֵת	ה׳ מישראל ראש וזנב	Jes. 9, 13.
וַיַּכְנַע	אלהים ביום ההוא את	Jud. 4, 23.
וַיַּכְנַע	בעמל לבם	Ps. 107, 12.
וַיֵּלְכוּ [1]	ויאמר לא תכה	2 Reg. 6, 22.
וַיֵּלְכוּ	ויצו מלך אשור	2 Reg. 17, 27.
וַיִּמְצָאָהּ	מלאך ה׳ על עין	Gen. 16, 7.
וַיִּמְצָאָהּ	ויקח דויד את עטרת	1 Chr. 20, 2.

1) Zusatz.

וַיִּנָּחֵם	ויבאה יצחק האהלה	Gen. 24, 67.
וַיִּנָּחֵם	ויזכר להם בריתו	Ps. 106, 45.
וַיִּשְׂנָאֶהָ	ואמר אבי הנער אל	Deut. 22, 16.
וַיִּשְׂנָאֶהָ	אמנון שנאה גדולה	2 S. 13, 15.
וַיַּעֲשֶׂהָ	ויקרב את העלה ויעשה	Lev. 9, 16.
וַיַּעֲשֶׂהָ	ויבא הלך לאיש העשיר	2 S. 12, 4.
וַיֵּעָלוּ	מעל משכן קרח	Num. 16, 27.
וַיֵּעָלוּ	וחיל פרעה יצא ממצרים	Jer. 37, 5.
וַיְפַתַּח	ויבא האיש הביתה	Gen. 24, 32.
וַיְפַתַּח	על הלחת ידתיה	1 Reg. 7, 36.
וַיַּצְלַח	וישב שלמה על כסא	1 Chr. 29, 23.
וַיַּצְלַח	והוא יחזקיהו סתם	2 Chr. 32, 30.
וְיֵקַר[1]	פדיון נפשם	Ps. 49, 9.
וְיֵיקַר	דמם בעיניו	Ps. 72, 14.
וַיִּקְבֹּר	אתו בגי בארץ מואב	Deut. 34, 6.
וַיִּקָּבֵר	אתו בקברתו · דאמון	2 Reg. 21, 26.
וַיָּרַח	ה׳ את ריח הניחח	Gen. 8, 21.
וַיָּרַח	ויגש וישק לו	Gen. 27, 27.
וַיַּשְׁכֵּן	ויגרש את האדם	Gen. 3, 24.
וַיַּשְׁכֵּן	ויגרש מפניהם גוים	Ps. 78, 55.
וַיְשַׁמַּע	שאול את העם ויפקדם	1 S. 15. 4.
וַיְשַׁמַּע	שאול את כל העם למלחמה	1 S. 23, 8.
וַיִּתְחַזֵּק	ויקם יהורם על ממלכת	2 Chr. 21, 4.
וַיִּתְחַזֵּק	ויבן את כל החומה	2 Chr. 32, 5.

69.

א״ב מן ב׳ ב׳ מ׳ בריש תיב׳ וסימניהון

Ein alphabetisches Verzeichniss von zwei Mal vorkommenden Wörtern, die mit Mem anfangen.

מְאַחֲרֵי	הוי משכימי בבקר	Jes. 5, 11.
מְאַחֲרֵי	שוא לכם משכימי קום	Ps. 127, 2.
מִבְחוֹר	והכיתם כל עיר מבצר	2 Reg. 3, 19.
מִבְחוֹר	ביד מלאכיך חרפת · דמלכי׳	2 Reg. 19, 23.
מַגָּל	כרתו זורע מבבל	Jer. 50, 16.
מַגָּל	שלחו מגל כי בשל	Joel 4, 13.
מִדּוֹ	ולבש הכהן מדו בד	Lev. 6, 3.
מִדּוֹ	הם עם האבן הגדולה	2 S. 20, 8.
מַהֵר	וישמע עלי את קול	1 S. 4, 14.
מִהַר	צעה להפתח	Jes. 51, 14.
מוֹל	אלה הדברים אשר	Deut. 1, 1.
מֹל	בעת ההיא אמר ה׳ אל	Jos. 5, 2.
מַזְרִיַע	ויאמר אלהים תדשא	Gen. 1, 11.
מַזְרִיַע	ותוצא הארץ דשא	Gen. 1, 12.
מֵחִים	ורעו כבשים כדברם	Jes. 5, 17.
מֵחִים	עלות מחים אעלה	Ps. 66, 15.
מִטּוֹת	השכבים על מטות	Amos 6, 4.
מִטּוֹת	חור כרפס ותכלת	Est. 1, 6.
מֵיטִיבֵי	שלשה המה מיטיבי	Prov. 30, 29.
מֵטִבֵי	וארבעה · ב׳ בפסוק	Prov. 30, 29.
מִכַּהֵן	נדמו עמי מבלי הדעת	Hos. 4, 6.
מִכַּהֵן	כי עזבו הלוים את	2 Chr. 11, 14.
מַלְבּוּשׁ	והיה ביום זבח ה׳	Zeph. 1, 8.
מַלְבּוּשׁ	אם יצבר כעפר כסף	Job 27, 16.
מִמַּסְגֵּר	לפקח עינים עורות	Jes. 42, 7.
מִמַּסְגֵּר	הוציאה ממסגר נפשי	Ps. 142, 8.
מִנִּית	ויכם מערועור ועד	Jud. 11, 33.
מִנִּית	יהודה וארץ ישראל	Ez. 27, 17.
מַסָּע	והבית בהבנתו	1 Reg. 6, 7.
מַסָּע	משיגהו חרב בלי תקום	Job 41, 18.
מַעֲנֵה קמ׳	ובשו החזים וחפרו	Micha 3, 7.
מַעֲנֵה	לאדם מערכי לב	Prov. 16, 1.
מֵפִיץ	עלה מפיץ על פניך	Nah. 2, 2.
מֵפִיץ	וחרב וחץ שנון	Prov. 25, 18.
מָצִית	התעוררי התעוררי קומי	Jes. 51, 17.
וּמָצִית	ושתית אותה ומצית	Ez. 23, 34.
מִקָּצֶה	טרם ישכבו ואנשי	Gen. 19, 4.
מִקָּצֶה	רץ לקראת רץ ירוץ	Jer. 51, 31.
מֵרֵאשִׁתוֹ	וי״י ברך את אחרית איוב	Job 42, 12.
מֵרֵאשִׁיתוֹ	טוב אחרית דבר	Koh. 7, 8.
מָשְׁחָתָם	ומשחת אתם כאשר	Ex. 40, 15.
מָשְׁחָתָם	ומיד בן נכר לא תקריבו	Lev. 22, 25.

1) Zusatz.

משכימי	הוי משכימי בבקר	Jes. 5, 11.
משכימי	שוא לכם משכימי קום	Ps. 127, 2.
משחת	וארור נוכל ויש בעדרו	Mal. 1, 14.
משחת	מעין נרפש ומקור	Prov. 25, 26.
מתת	לאחד מהם מבשר	Deut. 28, 55.
מתת	שמר רגליך כאשר· כן כת׳	Koh. 4, 17.

70.

א״ב מן תרין תרין בחד לישן כתיב׳ וסימניהון

Ein alphabetisches Verzeichniss von zwei Mal vorkommenden Wörtern in derselben Bedeutung.

אן	ויאמר דוד שאול אליו	1 S. 10, 14.
אן	עד אן תמלל אלה	Job 8, 2.
אנה	אנחנו עלים אחינו	Deut. 1, 28.
אנה מלר׳	אלך מרוחך	Ps. 139, 7.
בדבר	ורבקה שמעת	Gen. 27, 5.
בדבר	ותעלזנה כליותי	Prov. 23, 16.
בדברים	ואליהו חכה את איוב	Job 32, 4.
בדברים	לא יוסר עבד	Prov. 29, 19.
גדל	ביום ההוא גדל ה׳ את	Jos. 4, 14.
גדל	אחר הדברים האלה	Est. 3, 1.
גדלים	תעשה לך על ארבע	Deut. 22, 12.
גדלים	שבכים מעשה שבכה	1 Reg. 7, 17.
דמיתי	הנוה והמענגה	Jer. 6, 2.
דמיתי	לקאת מדבר הייתי	Ps. 102, 7.
דמיתי	והיה כאשר דמיתי	Num. 33, 56.
דמיתי	נשבע ה׳ צבאות לאמר	Jes. 14, 24.
הנראה	וירא ה׳ אל אברם	Gen. 12, 7.
הנראה	ויאמר אלהים אל יעקב	Gen. 35, 1.
הנראה	ויתאנף ה׳ בשלמה	1 Reg. 11, 9.
הנראה	בשנת שלוש למלכות	Dan. 8, 1.
ויושב	וידעו העם כלו אפרים	Jes. 9, 8.
וישב	ישמע אל ויענם	Ps. 55, 20.
וישבים	ומלך ישר׳ ויהושפט· דר״ה	2 Chr. 18, 9.
וישבים	כה אמר סנחריב מלך·דר״ה	2 Chr. 32, 10.
זקן	ויאמר אברהם אל עבדו	Gen. 24, 2.
זקן	כשמן הטוב על הראש	Ps. 133, 2.
זקנים	וישראל אהב את יוסף	Gen. 37, 3.
זקנים	ונאמר אל ארני יש לנו	Gen. 44, 20.
חרש	וישלח יהושע בן נון	Jos. 2, 1.
חרש מלע׳	ובקבקר חרש וגלל	1 Chr. 9, 15.
חרשתם	ויאמרו לו אנשי העיר	Jud. 14, 18.
חרשתם	רשע עולתה קצרתם	Hos. 10, 13.
טב	הוא צלמא ראשה	Dan. 2, 32.
טב	וכען הן על מלכא טב	Esra 5, 17.
טובי	ויאמר אני אעביר כל	Ex. 33, 19.
טובי	ורויתי נפש הכהנים	Jer. 31, 14.
ינחני	וישא משלו ויאמר	Num. 23, 7.
ינחני	נפשי ישובב ינחני	Ps. 23, 3.
ינחנו	ה׳ בדד ינחנו	Deut. 32, 12.
ינחנו	מתן אדם ירחיב לו	Prov. 18, 16.
כתנתי	פשטתי את כתנתי	Cant. 5, 3.
כתנתי	ברב כח יתחפש לבושי	Job 30, 18.
כתנתו	ויהי כאשר בא יוסף	Gen. 37, 23.
כתנתו	ויהי דוד בא עד הראש	2 S. 15, 32.
למראה	והריחו ביראת ה׳	Jes. 11, 3.
למראה קמ׳	והעגב עליהם למראה	Ez. 23, 16.
למראה	ויצמח ה׳ אלהים מן	Gen. 2, 9.
למראה פת׳	ויבאו אל גלילות הירדן	Jos. 22, 10.
לרגלי	כי מעט אשר היה לך	Gen. 30, 30.
לרגלי	נר לרגלי דברך	Ps. 119, 105.
לרגלך	אף חבב עמים	Deut. 33, 3.
לרגליך	לדוד מזמור נאם ה׳	Ps. 110, 1.
מהר	וישמע עלי את קול	1 S. 4, 14.
מהר	צעה להפתח	Jes. 51, 14.
מהרה	ומלאך בא אל שאול	1 S. 23, 27.
מהרה	ויקרא מלך ישר׳· דמלכי׳	1 Reg. 22, 9.
נפוץ	ויאמרו הבה נבנה לנו	Gen. 11, 4.
נפוץ	העצב נבזה נפוץ	Jer. 22, 28.
נפצים	ויאמר ראיתי את כל	1 Reg. 22, 17.
נפוצים	ותכרו· דר״ה	2 Chr. 18, 16.

סַפֵּר	ואולם בעבור זאת	Ex. 9, 16.
סַפֵּר	הזכירני נשפטה יחד	Jes. 43, 26.
סַפְּרוּ	סבו ציון והקיפוה	Ps. 48, 13.
סִפְרוּ	ויאמר דוד אל יואב· דד"ה	1 Chr. 21, 2.
עֱנוּ	אז ישיר ישראל	Num. 21, 17.
עֱנוּ	ליי בתודה זמרו	Ps. 147, 7.
עֲנִיתָנִי	הושיעני מפי אריה	Ps. 22, 22.
עֲנִיתָנִי	אודך כי עניתני	Ps. 118, 21.
פִּתַּח	כי יתרו פתח ויענני	Job 30, 11.
פִּתַּח	נשכימה לכרמים	Cant. 7, 13.
פִּתַּחְתָּ	הפכת מספדי למחול	Ps. 30, 12.
פִּתַּחְתָּ	אנה ה׳ כי אני עבדך	Ps. 116, 16.
צָעֲקוּ	הן אראלם צעקו חצה	Jes. 33, 7.
צָעֲקוּ קמ׳	צעקו וי"י שמע	Ps. 34, 18.
צֹעֲקִים	ויאמר מה עשית קול	Gen. 4, 10.
צֹעֲקִים	ואת מתכנת הלבנים	Ex. 5, 8.
קֳרְבוּ	ואתם הרי ישר׳ ענפכם	Ez. 36, 8.
קֵרְבוּ	כי קרבו כתנור לבם	Hos. 7, 6.
קִרְבַת	ואותי יום יום ידרשון	Jes. 58, 2.
קִרְבַת	ואני קרבת אלהים לי טוב	Ps. 73, 28.
רֹעַי	ויאמר אברם אל לוט	Gen. 13, 8.
רֹעַי	חי אני נאם אדני ה׳	Ez. 34, 8.
רֹעָה מלר׳	עודנו מדבר עמם	Gen. 29, 9.
רֹעָה	שן רעה ורגל מועדת	Prov. 25, 19.
שַׁלְּחֻנִי	ויאכלו וישתו הוא	Gen. 24, 54.
שַׁלְּחוּנִי	ויאמר אליהם אל תאחרו	Gen. 24, 56.
שִׁלּוּחִים	פרעה מלך מצרים עלה	1 Reg. 9, 16.
שִׁלֻּחִים	לכן תתני שלחים	Micha 1, 14.
שָׁמוּר	וירם הטבח את השוק	1 S. 9, 24.
שָׁמוּר	יש רעה חולה ראיתי	Koh. 5, 12.
שִׁמֻּרִים	(ליל שמרים הוא	Ex. 12, 42.
שִׁמֻּרִים	(לי"י · ב׳ בפסוקא	Ex. 12, 42.
תַּמָּתִי	אני ישנה ולבי ער	Cant. 5, 2.
תַּמָּתִי	אחת היא יונתי תמתי	Cant. 6, 9.
תֻּמָּתִי	חלילה לי אם אצדיק	Job 27, 5.
תֻּמָּתִי	ישקלני במאזני צדק	Job 31, 6.

71.

א"ב מן חד וחד ו׳ בריש תיב׳ וקמ׳ ולית וסימניהון

Ein alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörtern, die mit Waw, das Kamez hat, anfangen.

וָאַף	כי עתה שלחתי את	Ex. 9, 15.
וָבָךְ	ויבא העם אל משה	Num. 21, 7.
וָבֶטֶן	ויהי גבולם חלקת	Jos. 19, 25.
וָבַעַר	ויחי עוד לנצח לא יראה׳ (?)	Ps. 49, 11.
וָבָאוּ	ובכן ראיתי רשעים	Koh. 8, 10.
וָגֶפֶן	אל תיראו בהמות שדי	Joel 2, 22.
וָדֶרֶךְ	והיה שם מסלול · קר׳ דפ׳	Jes. 35, 8.
וָדָל	והשארתי בקרבך עם	Zeph. 3, 12.
וָדָךְ	לשפט יתום ודך כל	Ps. 10, 18.
וָדִין	ויאמר המלך לחכמים	Est. 1, 13.
וָהֵם	ויחר למשה מאד (?)	Num. 16, 16.
וָהֶגֶה	ויפרש אותה לפני	Ez. 2, 10.
וָוִים	ואת האלף ושבע	Ex. 38, 28.
וָזֶרַע	ולבלתי בנות בתים	Jer. 35, 9.
וָזָר	הפכפך דרך איש וזר	Prov. 21, 8.
וָחֹם	עד כל ימי הארץ זרע	Gen. 8, 22.
וָחוּצָה	ומגרשי הערים אשר	Num. 35, 4.
וָחָי	והיה כל נפש חיה אשר	Ez. 47, 9.
וָחוּר	ומרדכי יצא מלפני	Est. 8, 15.
וָטַף	וישמעו כל שרי החילים	Jer. 40. 7.
וָיֵשׁ	וילך משם וימצא את	2 Reg. 10, 15.
וָכֹה	ויפן כה וכה וירא כי	Ex. 2, 12.
וָלָד	ותהי שרי עקרה	Gen. 11, 30.
וָלֶחֶם	ולאביו שלח כזאת	Gen. 45, 23.
וָלָנוּ	ויאמר להם זרבבל וישוע	Esra 4, 3.
וָמִי	ויושב את משה ואת	Ex. 10, 8.
וָמָר	תיסרך רעתך ומשובתיך	Jer. 2, 19.
וָנֶבֶל	והיה כנור ונבל תף וחליל	Jes. 5, 12.
וָנֶפֶג	ובני יצהר קרח	Ex. 6, 21.
וָסוּף	והאזניחו נהרות	Jes. 19, 6.
וָעֵז	כל חלב שור וכשב ועז	Lev. 7, 23.
וָעוֹף	עד מתי תאבל הארץ	Jer. 12, 4.

Stelle	Wort	Text
Jer. 29, 23.	ועד	יען אשר עשו נבלה
1 Chr. 22, 15.	ועין	ועמך לרב עשי מלאכה
Ps. 65, 9.	וערב	וייראו ישבי קצות
Gen. 46, 12.	ופרץ	ובני יהודה ער ואונן
Jud. 9, 29.	וצאה	ומי יתן את העם הזה
Jer. 40, 10.	וקיץ	ואני הנני ישב במצפה
Jes. 49, 7.	וקמו	כה אמר ה׳ גאל ישראל
Prov. 24, 16.	וקם	כי שבע יפול צדיק
Job 4, 16.	וקול	יעמד ולא אכיר מראהו
Gen. 46, 21.	וראש	ובני בנימן בלע
Gen. 49, 25.	ורחם	מאל אביך ויעזרך
Ps. 88, 19.	ורע	הרחקת ממני אהב
Neh. 5, 13.	ורק	גם חצני נערתי
Ex. 32, 27.	ושובו	ויאמר להם כה אמר ה׳
Jes. 56, 5.	ושם	ונתתי להם בביתי
Micha 2, 11.	ושקר	לו איש הלך רוח
Zach. 10, 9.	ושבו	ואזרעם בעמים
Prov. 3, 28.	ושוב	אל תאמר לרעיך
Est. 1, 6.	ושש	חור כרפס ותכלת
Ps. 10, 7.	ותוך	אלה פיהו מלא ומרמות

72.

א״ב מן ב׳ ב׳ מותאמים וכל חד וחד לי׳ דסמי׳ דלוג וסי׳

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die zwei Mal hintereinander stehen und in dieser Verbindung nur ein Mal vorkommen.

2 S. 19, 5.	אבשלום אבש׳	והמלך לאט את
Ez. 3, 1.	אכול א׳	ויאמר אלי בן אדם
Ez. 10, 21.	ארבעה א׳	פנים לאחד וארבע
Ez. 11, 15.	אחיך א׳	בן אדם אחיך אחיך
Ez. 16, 23.	אוי א׳	ויהי אחרי כל רעתך
Ez. 43, 13.	אמה א׳	ואלה מדות המזבח
Jes. 28, 16.	אבן אבן	לכן כה אמר אדני ה׳
Jes. 29, 1.	אריאל א׳	הוי אריאל אריאל
Ps. 22, 2.	אלי א׳	למה עזבתני רחוק
Ps. 68, 23.	אשיב א׳	אמר ה׳ מבשן
Job 16, 11.	אל אל	יסגירני אל אל עויל
Est. 4, 16.	אבדתי א׳	לך כנוס את כל היהודים
Gen. 14, 10.	בארת ב׳	ועמק השדים
Deut. 2, 27.	בדרך ב׳	אעברה בארצך · דאל׳ הד׳
Jer. 2, 13.	בארות ב׳	כי שתים רעות עשה
Jer. 15, 12.	ברזל ב׳	הירע ברזל ברזל מצפון
Ps. 98, 5.	בכנור ב׳	זמרו לה׳ בכנור
2 Chr. 13, 11.	בערב ב׳	ומקטרים לה׳ עלות
1 S. 2, 3.	גבהה ג׳	אל תרבו תדברו
2 Reg. 3, 16.	גבים ג׳	ויאמר כה אמר ה׳ עשה
Ez. 17, 7.	גדול ג׳	ויהי נשר אחד גדול
Ez. 42, 12.	דרך ד׳	וכפתחי הלשכות
Gen. 25, 30.	האדם ה׳	ויאמר עשו אל יעקב
Num. 17, 28.	הקרב ה׳	כל הקרב הקרב אל
2 Reg. 9, 4.	הנער ה׳	וילך הנער הנער הנביא
Jer. 23, 2.	הרעים ה׳	לכן כה אמר ה׳ אלהי
Jer. 48, 33.	הידד ה׳	ונאספה שמחה וגיל
Ez. 22, 2.	התשפט ה׳	ואתה בן אדם
Jes. 25, 7.	הלוט ה׳	ובלע בהר הזה
Jes. 51, 17.	התעוררי ה׳	קומי ירושלם
Jes. 57, 6.	הם הם	בחלקי נחל חלקך
Jes. 65, 1.	הנני ה׳	נדרשתי ללוא שאלו
Joel 4, 14.	המונים ה׳	בעמק החרוץ
Am. 5, 16.	הו הו	בכל רחבות מספד
Zach. 2, 10.	הוי הוי	ונסו מארץ צפון
Prov. 30, 15.	הב הב	לעלוקה שתי בנות
2 S. 2, 18.	ועשהאל ו׳	ויהיו שם שלשה
Jes. 35, 8.	ודרך ו׳	והיה שם מסלול
Est. 9, 28.	ועיר ו׳	והימים האלה
Ps. 47, 7.	זמרו זמרו	זמרו לאלהים זמרו
Ex. 8, 10.	חמרם ח׳	ויצברו אתם
Num. 3, 47.	חמשת ח׳	ולקחת חמשת
2 S. 20, 20.	חלילה ח׳	ויען יואב ויאמר
1 Reg. 18, 13.	חמשים ח׳	הלא הגד לאדני
Jer. 23, 25.	חלמתי ח׳	שמעתי את אשר

Jes. 38, 19.	חַי חַי	הוּא יודך כמני היום
Zach. 4, 7.	חֵן חֵן	מי אתה הר הגדול
Ez. 48, 16.	חֲמֵשׁ ח׳	ואלה מדותיה · תני׳ רפס׳
Prov. 9, 12.	חָכַמְתָּ ח׳	אם חכמת חכמת לך
Job 19, 21.	חָנֻּנִי ח׳	אתם רעי כי יד אלוה
Gen. 46, 2.	יַעֲקֹב י׳	ויאמר אלהים לישראל
Jer. 51, 3.	יִדְרֹךְ יִדְרֹךְ	אל ידרך ידרך הדרך
Jes. 38, 11.	יָהּ יָהּ	אמרתי לא אראה יה יה
Ps. 25, 3.	יֵבֹשׁוּ י׳	גם כל קויך לא יבשו
Ps. 68, 13.	יִדֹּדוּן י׳	מלכי צבאות
Ps. 94, 23.	יַצְמִיתֵם י׳	וישב עליהם את
Ps. 115, 12.	יְבָרֵךְ י׳	ה׳ זכרנו יברך יברך
Jud. 10, 4.	לָהֶם ל׳	ויהי לו שלשים בנים
Jer. 15, 2.	לַחֶרֶב ל׳	והיה כי יאמרו אליך
Jer. 15, 2.	לָרָעָב ל׳	ב׳ בפסוק׳
Ez. 24, 6.	לִנְתָחֶיהָ ל׳	אוי עיר הדמים
Jes. 48, 11.	לְמַעֲנִי ל׳	אעשה כי איך יחל
Ps. 93, 1.	לָבֵשׁ ל׳	ה׳ מלך גאות לבש
Prov. 30, 1.	לְאִיתִיאֵל ל׳	דברי אגור בן יקה
1 Chr. 29, 5.	לַזָּהָב ל׳	ולכסף לכסף ולכל
2 Chr. 31, 3.	לָעֹלוֹת לְ׳	ומנת המלך מן רכושׁ
Ex. 3, 4.	מֹשֶׁה מ׳	וירא ה׳ כי סר לראות
Num. 17, 17.	מַטֶּה מ׳	דבר אל בני ישראל וקח
Deut. 28, 43.	מַעְלָה מָ׳	הגר אשר בקרבך
Deut. 28, 43.	מַטָּה מָ׳	ב׳ בפסוקא
Jos. 22, 20.	מָעַל מַ׳	הלוא עכן בן זרח
1 Reg. 13, 2.	מִזְבֵּחַ מ׳	ויקרא על המזבח
Jer. 4, 19.	מֵעַי מ׳	אוחילה קירות לבי
Jes. 28, 16.	מוּסָד מוּסָּד	הנני יסד בציון
Dan. 3, 9.	מַלְכָּא מ׳	ענו ואמרין לנבכדנצר
Dan. 5, 25.	מְנֵא מ׳	ודנה כתבא די רשים
Est. 8, 9.	מְדִינָה מ׳	ויקראו ספרי · תנינ׳
Gen. 6, 9.	נֹחַ נֹחַ	אלה תולדת נח נח
Jes. 21, 9.	נָפְלָה נ׳	והנה זה בא רכב
Jes. 40, 1.	נַחֲמוּ נ׳	עמי יאמר אלהיכם
Ps. 135, 12.	נַחֲלָה נ׳	ונתן ארצם · קד׳ דס׳
Koh. 1, 6.	סוֹבֵב סֹבֵב	הולך אל דרום
Gen. 32, 17.	עֵדֶר ע׳	ויתן ביד עבדיו
Num. 7, 86.	עֲשָׂרָה ע׳	כפות זהב שתים
Jos. 21, 40.	עִיר ע׳	תהיינה הערים האלה
Jes. 62, 10.	עִבְרוּ ע׳	בשערים פנו דרך
Hos. 2, 25.	עַמִּי ע׳	חזרעתיה לי בארץ
Ps. 115, 14.	עֲלֵיכֶם ע׳	יסף ה׳ עליכם
Ps. 137, 7.	עָרוּ ע׳	זכר ה׳ לבני אדום
Dan. 2, 24.	עַל עַל	כל קבל דנה דניאל
Thr. 1, 16.	עֵינִי ע׳	על אלה אני בוכיה
2 Chr. 31, 6.	עֲרֵמוֹת ע׳	ובני ישראל ויהודה
Ruth 4, 18.	פָּרֶץ פֶ׳	ואלה תולדות פרץ
1 Chr. 5, 30.	פִּינְחָס פ׳	אלעזר הוליד · דד״ה
Deut. 16, 20.	צֶדֶק צ׳	הרדף למען תחיה
2 S. 16, 7.	צֵא צ׳	וכה אמר שמעי בקללו
2 Reg. 4, 19.	רֹאשִׁי ר׳	ויאמר אל אביו
Prov. 20, 14.	רַע רַע	יאמר הקונה ואזל
Ex. 15, 25.	שָׂם שָׂם	ויצעק אל ה׳ ויורהו
Deut. 14, 22.	שָׁנָה שׁ׳	עשר תעשר
1 S. 3, 10.	שְׁמוּאֵל שׁ׳	ויבא ה׳ ויתיצב
2 S. 20, 16.	שִׁמְעוּ שׁ׳	ותקרא אשה חכמה
Ez. 33, 11.	שׁוּבוּ שׁ׳	אמר אליהם חי אני
Cant. 2, 15.	שֻׁעָלִים שׁ׳	אחזו לנו שעלים
1 Chr. 9, 32.	שַׁבַּת שַׁבָּת	ומן בני הקהתי
Gen. 11, 27.	תֶּרַח תֶ׳	ואלה תולדת תרח

73.

א״ב מן חד וחד משמש אה׳ או׳ וכל חד לי׳ דלוג וסימ׳

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörtern, die aus zwei durch Cholam und Kamez gebildeten Silben bestehen.

Jud. 5, 23.	אָרוֹר	אורו מרוז אמר מלאך
Hos. 4, 2.	אָלֹה	וכחש ורצח וגנב
Jos. 24, 10.	בָּרוֹךְ	ולא אביתי לשמע לבלעם
1 Reg. 8, 13.	בָּנֹה	בניתי בית זבל· דמלכי׳

גָּנֹב	ואם גנב יגנב מעמו	Ex. 22, 11.
דַּחֹה	דחיתני לנפל	Ps. 118, 13.
הָפוֹךְ	רשעים ואינם	Prov. 12, 7.
וְכָתוֹב	שדות בכסף יקנו	Jer. 32, 44.
זָנֹה	ויאמר ה׳ אל הושע	Hos. 1, 2.
חָרֹק	בחנפי לעגי מעוג	Ps. 35, 16.
טָעֹם	ויאמר שאול אל יונתן	1 S. 14, 43.
יָמֹת	יחי ראובן ואל ימת	Deut. 33, 6.
יָקוֹשׁ	צופה אפרים עם אלהי	Hos. 9, 8.
יָחוֹס	על דל ואביון	Ps. 72, 13.
יָרֹה [1]	לא תגע בו יד	Ex. 19, 13.
יָשֹׁר	על אנשים ויאמר	Job 33, 27.
כָּסוֹם	וראשם לא יגלחו	Ez. 44, 20.
כָּרֹת	דברו דברים אלות שוא	Hos. 10, 4.
לָבוֹשׁ	זרעתם הרבה והבא	Hag. 1, 6.
מָהֹר	וכי יפתה איש בתולה	Ex. 22, 15.
נָאוֹר	אתה אדיר מהררי	Ps. 76, 5.
עָנוֹשׁ	וכי ינצו אנשים	Ex. 21, 22.
עָשׁוֹק	כה אמר ה׳ עשו משפט	Jer. 22, 3.
עָרֹךְ	השלחן צפה הצפית	Jes. 21, 5.
עָטֹה	הנה ה׳ מטלטלך	Jes. 22, 17.
פָּנֹה	אל הרבה והנה למעט	Hag. 1, 9.
פָּגוֹשׁ	דב שכול באיש	Prov. 17, 12.
צָעֹק [2]	אם ענה תענה	Ex. 22, 22.
צָרוֹר	את המדינים	Num. 25, 17.
צָפֹה	ערוך השלחן צפה	Jes. 21, 5.
צָנוֹף	יצנפך צנפה	Jes. 22, 18.
קָבוֹר	לא תלין נבלתו על העץ	Deut. 21, 23.
רָטֹב	הוא לפני שמש	Job 8, 16.
שָׁאֹג [1]	ואתה תנבא אליהם	Jer. 25, 30.
שָׁקוֹל	לו שקול ישקל כעשי	Job 6, 2.
תָּמֹךְ	אשרי במעגלותיך	Ps. 17, 5.

1) Zusatz derselben Hand.
2) Zusatz von anderer Hand.

74.

א״ב מן חד וחד ת׳ בריש תיבות׳ וכל חד לי׳ וסימ׳

Ein alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörtern, die mit Taw anfangen.

תָּאֳרוֹ	ויאמר לה מה תארו	1 S. 28, 14.
תֹּבֵא	בני אם יפתוך חטאים	Prov. 1, 10.
תַּגְדֵּל	ואל תרא ביום אחיך	Ob. 1, 12.
תַּדִּיחֶנּוּ	הטתו ברב לקחה	Prov. 7, 21.
תַּהֲרוּ	חשש תלדו קש	Jes. 33, 11.
תּוּרָד קמ׳	אך אל שאול תורד	Jes. 14, 15.
תִּזְבָּחֻהוּ	וכי תזבחו זבח שלמים	Lev. 19, 5.
תַּחְתֶּנָּה	ויפל ה׳ אלהי׳ תרדמה	Gen. 2, 21.
תְּחָגֻּהוּ קמ׳	והיה היום הזה לכם	Ex. 12, 14.
תִּטֶּה	אם תטה אשרי מני	Job 31, 7.
תְּיַגַּע	וישבו אל יהושע ויאמרו	Jos. 7, 3.
תְּכַלֶּנָּה	צהר תעשה לתבה	Gen. 6, 16.
תַּלְאֻבֹת	אני ידעתיך במדבר	Hos. 13, 5.
תִּמְלָאֵמוֹ	אמר אויב ארדף	Ex. 15, 9.
תְּנַתֵּחַ	ואת האיל תנתח לנתחיו	Ex. 29, 17.
תְּסַמֵּר	ורוח על פני יחלף	Job 4, 15.
תַּעֲנֶנָּה	חכמות שרותיה	Jud. 5, 29.
תָּפְתֶּה	כי ערוך מאתמול תפתה	Jes. 30, 33.
תְּצַוֻּם	ויאמר אלהם שימו	Deut. 32, 46.
תִקֹּם	לא תקם ולא תטר	Lev. 19, 18.
תִּרְהוּ	אל תפחדו ואל תרהו	Jes. 44, 8.
תֵּרָאֶה קמ׳	ויראו לפניך מראינו	Dan. 1, 13.
תַּשְׁמֵט	את הנכרי תגש	Deut. 15, 3.
תִּתְרָאוּ	וירא יעקב כי יש שבר	Gen. 42, 1.

75.

א״ב מן חד וחד כתבין ן׳ בסוף תיבות׳ וכל חד לי׳ וסימ׳

Ein alphabetisches Verzeichniss von ein Mal vorkommenden Wörteru, die mit Nun fin. schliessen.

אַחֲרִיתָן	יגישו ויגידו לנו את	Jes. 41, 22.
אחרין	תטחן לאחר אשתי	Job 31, 10.
בהיין	ומשך אבירים בכחו	Job 24, 22.
בחיין	ושאר חיותא העדיו	Dan. 7, 12.
גבילן	ותשבנה הערים אשר	1 S. 7, 14.
דאנין	ואנת עזרא כחכמת	Esra 7, 25.
הרצין	ותשמע עתליה · דמלכ׳	2 Reg. 11, 13.
האין	עתה יחרדו · קדמ׳ דפס׳	Ez. 26, 18.
הימין	ואתה לך לקץ ותנוח	Dan. 12, 13.
ויראון	וכל ישראל ישמעו · כ״כ	Deut. 13, 12.
ויחנון	וילך במדבר ויסב	Jud. 11, 18.
וכמיהן	ויעבר המלך הגלגלה	2 S. 19, 41.
זן	מזוינו מלאים מפיקים	Ps. 144, 13.
חטין	ואתה קח לך חטין	Ez. 4, 9.
טחון	בחורים טחון נשאו	Thr. 5, 13.
יחסרון	אולי יחסרון חמשים	Gen. 18, 28.
יזידון	וכל העם ישמעו ויראו	Deut. 17, 13.
יקלאון	והשקיתי ארץ צפתך	Ez. 32, 6.
ידעתין	עתה נבראו ולא מאז	Jes. 48, 7.
יובלון	מעבר לנהרי כוש	Zeph. 3, 10.
ירעפון	עטרת שנת טובתך	Ps. 65, 12.
יאספון	תזרח השמש	Ps. 104, 22.
ירבון	אספרם מחול	Ps. 139, 18.
כארכן	ודרך לפניהם כמראה	Ez. 42, 11.
לבן	וכל הנשים אשר נשא	Ex. 35, 26.
לבביהן	והצב גלתה העלתה	Nah. 2, 8.
משפטן	ויקרב משה את משפטן	Num. 27, 5.
מגדון	ביום ההוא יגדל המספד	Zach. 12, 11.
מלכין	אל תתן לנשים חילך	Prov. 31, 3.
נון	בנו יהושע בנו · דד״ה	1 Chr. 7, 27.
סגנין	ארין מלכא לדניאל רבי	Dan. 2, 48.
עזין	לכן בגללכם ציון שדה	Micha 3, 12.
עזין	והקריבו לחנכת בית אלהא	Esra 6, 17.
פרין	בנו בתים ושבו ונטעו	Jer. 29, 5.
צדנין	יען אשר עזבוני · דמלכ׳	1 Reg. 11, 33.
קבצן	דרשו מעל ספר ה׳ וקראו	Jes. 34, 16.
רחבן	ודרך לפניהם כמראה	Ez. 42, 11.
ראשן	ישבו לארץ ידמו · הנ׳ דפס׳	Thr. 2, 10.
שוממין	דרכי ציון אבלות	Thr. 1, 4.
תדברון	ויצו גם את השני	Gen. 32, 20.
תענון	כל אלמנה ויתום	Ex. 22, 21.
תהיין	ואנשי קדש	Ex. 22, 29.
תירשון	בכל הדרך אשר צוה	Deut. 5, 30.
תרבון	ושמעת ישראל ושמרת	Deut. 6, 3.
תלכון	לא תלכון אחרי אלהים	Deut. 6, 14.
תלחמון	כה אמר ה׳ לא תעלו · דמל׳	1 Reg. 12, 24.
תחתיהן	הלוך ואמרת אל חנניה	Jer. 28, 13.
תבקשון[1]	ויאמר אלהם אלישע לא זה	2 Reg. 6, 19.

76.

א״ב מן חד וחד עַל דלוג ולי׳ דכמ׳ וסימ׳

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die mit vorhergehendem עַל nur ein Mal vorkommen (sonst mit אֶל).

על אברם	ויהי השמש לבוא	Gen. 15, 12.
על אברהם	כי ידעתיו למען	Gen. 18, 19.
על אחד	ויאמר קח נא את בנך	Gen. 22, 2.
על אחינו	ויאמרו איש אל אחיו	Gen. 42, 21.
על אלעזר	ואת שעיר החטאת	Lev. 10, 16.
על אבימלך	לבוא חמס שבעים בני	Jud. 9, 24.
על אדניכם	לא טוב הדבר הזה	1 S. 26, 16.
על אדניהו	ותבא בת שבע	1 Reg. 2, 19.
על אדני	ויהי בבקר ויצא ויעמד	2 Reg. 10, 9.
על אלישע	ויראהו בני הנביאים	2 Reg. 2, 15.

---

1) Zusatz von derselben Hand.

Am. 7, 17.	על אֲדָמָה	לכן כה אמר ה׳ אשתך
Job 37, 22.	על אֱלוֹהַּ	מצפון זהב יאתה
Neh. 10, 30.	על אֲחֵיהֶם	מחזיקים על אחיהם
1 Chr. 13, 2.	על אַחֵינוּ	ויאמר דויד לכל קהל· ד״ה
Gen. 41, 40.	על בֵּיתִי	אתה תהי׳ על ביתי
1 Reg. 3, 26.	על בְּנָהּ	ותאמר האשה אשר
2 Reg. 8, 5.	על בֵּיתָהּ	ויהי הוא מספר למלך
Thr. 2, 15.	על בַּת	ספקו עליך כפים
1 S. 13, 18.	על גֵּי	והראש אחד יפנה דרך
Jer. 6, 19.	על דְּבָרַי	שמעי הארץ הנה אנכי
Prov. 16, 20.	על דָּבָר	משכיל על דבר
Gen. 14, 6.	על הַמִּדְבָּר	ואת החרי בהררם שעיר
Gen. 20, 3.	על הָאִשָּׁה	ויבא אלהים אל אבימלך
Gen. 21, 12.	על הַנַּעַר	ויאמר אלהים אל אברהם
Lev. 16, 16.	על הַקֹּדֶשׁ	וכפר על הקדש מטמאת
Num. 19, 18.	על הָאֹהֶל	ולקח אזוב וטבל במים
Num. 27, 16.	על הָעֵדָה	יפקד ה׳ אלהי הרוחת
Jos. 2, 7.	על הַמַּעְבְּרוֹת	והאנשים רדפו אחריהם
Jud. 6, 37.	על הַגִּזָּה	הנה אנכי מציג את
2 Reg. 3, 21.	על הַגְּבוּל	וכל מואב שמעו
2 Reg. 10, 15.	על הַמֶּרְכָּבָה	וילך משם וימצא את
Jer. 23, 34.	על הָאִישׁ	והנביא והכהן והעם
Ez. 47, 8.	על הָעֲרָבָה	ויאמר אלי המים האלה
Ps. 104, 6.	על הָרִים	תהום כלבוש כסיתו
Dan. 4, 26.	על הֵיכַל	לקצת ירחין תרי עשר
1 Chr. 10, 5.	על הַחֶרֶב	וירא נשא כליו· דד״ה
1 Chr. 12, 21.	על הַגְּדוּד	והמה עזרו עם דויד
Jes. 47, 6.	על זָקֵן	קצפתי על עמי חללתי
2 Reg. 18, 14.	על חִזְקִיָּה	וישלח חזקיה מלך יהודה
Jud. 7, 22.	על טַבָּת	ויתקעו שלש מאות
Ez. 38, 12.	על טַבּוּר	לשלל שלל ולבז בז
Hos. 10, 11.	על טוּב	ואפרים עגלה מלמדה
Gen. 22, 6.	על יִצְחָק	ויקח אברהם את עצי
Jud. 4, 24.	על יָבִין	ותלך יד בני ישראל הלוך
Jud. 11, 29.	על יִפְתָּח	ותהי על יפתח
1 S. 25, 8.	על יוֹם	שאל את נעריך ויגידו
Jes. 44, 3.	על יַבָּשָׁה	כי אצק מים על צמא
Hos. 12, 3.	על יַעֲקֹב	וריב לה׳ עם יהודה

Jona 1, 7.	על יוֹנָה	ויאמרו איש אל רעהו
Job 18, 20.	על יוֹמוֹ	נשמו אחרנים
Ps. 61, 7.	על יְמֵי	ימים על ימי מלך תוסיף
1 Chr. 21, 4.	על יוֹאָב	ודבר המלך חזק על· ד״ה
2 Chr. 9, 29.	על יָרָבְעָם	ושאר דברי שלמה· ד״ה
2 Chr. 21, 16.	על יְהוֹרָם	ויער ה׳ על יהורם
Jer. 50, 35.	על כַּשְׂדִּים	חרב על כשדים נאם ה׳
Gen. 33, 1.	על לֵאָה	וישא יעקב עיניו וירא
Jer. 36, 12.	על לִשְׁכַּת	וירד בית המלך על לשכת
1 S. 14, 4.	על מַצַּב	ובין המעברות אשר
Jer. 35, 18.	על מִצְוַת	ולבית הרכבים אמר
Ez. 27, 3.	על מְבוֹאֹת	ואמרת לצור הישבתי
Jer. 48, 31.	על מוֹאָב	על כן על מואב איליל
1 Chr. 9, 19.	על מַחֲנֵה	ושלום בן קורא בן אביסף
Gen. 28, 9.	על נָשָׁיו	וילך עשו אל ישמעאל
1 S. 27, 10.	על נֶגֶב	ויאמר אכיש אל פשטתם
1 S. 25, 25.	על נָבָל	אל נא ישים ארני את לבו
Jona 4, 11.	על נִינְוֵה	ואני לא אחוס על נינוה
Gen. 40, 2.	על שַׂר	ויקצף פרעה על שני
Gen. 18, 5.	על עַבְדְּכֶם	ואקחה פת לחם וסעדו
Gen. 41, 10.	על עֲבָדָיו	פרעה קצף על עבדיו
Ex. 25, 37.	על עֵבֶר	ועשית את נרתיה שבעה
Lev. 4, 12.	על עֵצִים	והוציא את כל הפר
Jer. 5, 6.	על עָרֵיהֶם	על כן הכם אריה מיער
Ps. 90, 13.	על עֲבָדֶיךָ	שובה ה׳ עד מתי
Job 1, 8.	על עַבְדִּי	ויאמר ה׳ אל השטן · קד׳ דס׳
Am. 3, 5.	על פַּח	התפול צפור על פח
Gen. 49, 13.	על צִידֹן	זבולן לחוף ימים ישכן
Gen. 30, 40.	על צֹאן	והכשבים הפריד יעקב
Ps. 31, 19.	על צַדִּיק	תאלמנה שפתי שקר
Gen. 35, 20.	על קְבֻרָתָהּ	ויצב יעקב מצבה
2 Reg. 23, 6.	על קֶבֶר	ויצא את האשרה מבית
1 Reg. 22, 6.	על רָמֹת	ויקבץ מלך ישראל· דמל׳
Ez. 20, 32.	על רוּחֲכֶם	והעלה על רוחכם
2 Chr. 13, 7.	על רְחַבְעָם	ויקבצו עליו אנשים
2 Reg. 22, 8.	על שָׁפָן	ויאמר חלקיהו הכהן

על שְׁמַעְיָה לכן כה אמר ה׳ הנני פקד — Jer. 29, 32.
על תַּבְלִיתָם כי עוד מעט מזער — Jes. 10, 25.

77.

וחלוף

א״ב מן חד וחד אֶל דלוג. וסימנ׳

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die, umgekehrt vom Vorigen, mit vorhergehendem אֶל nur ein Mal vorkommen (sonst mit עַל).

Gen. 24, 10. אל אֲרַם ויקח העבד עשרה
2 S. 6, 6. אל אֲרוֹן ויבאו עד גרן נכון. דשמוא׳
1 Reg. 7, 34. אל אַרְבַּע וארבע כתפות אל
Jer. 49, 20. אל אֱדוֹם לכן שמעו עצת ה׳ אשר יעץ
Jer. 50, 37. אל אוֹצְרֹתֶיהָ חרב אל סוסיו ואל רכבו
Gen. 27, 20. אל בְּנוֹ ויאמר יצחק אל בנו
Gen. 37, 35. אל בְּנִי ויקמו כל בניו וכל בנתיו
Ex. 2, 20. אל בְּנֹתָיו ויאמר אל בנתיו ואיו
Num. 4, 12. אל בֶּגֶד ולקחו את כל כלי השרת
Jer. 47, 3. אל בָּנִים מקול שעטת פרסות
Jer. 51, 3. אל בַּחֻרֶיהָ אל ידרך ידרך הדרך. כן כתי׳
2 S. 18, 24. אל גַּג ודוד יושב בין שני השערים
Jer. 50, 36. אל גִּבּוֹרֶיהָ חרב אל הבדים ונאלו
Ex. 9, 21. אל דְּבַר ואשר לא שם לבו אל דבר
Gen. 27, 9. אל הַצֹּאן לך נא אל הצאן
Ex. 9, 20. אל הַבָּתִּים הירא את דבר ה׳
Ex. 21, 6. אל הַמְּזוּזָה והגישו ארניו אל האלהים
Ex. 36, 2. אל הַמְּלָאכָה ויקרא משה אל בצלאל
Ex. 40, 21. אל הַמִּשְׁכָּן ויבא את הארן אל
Lev. 8, 8. אל הַחֹשֶׁן וישם עליו את החשן
Deut. 21, 2. אל הֶעָרִים ויצאו זקניך ושפטיך
Deut. 20, 2. אל הַמִּלְחָמָה והיה כקרבכם אל המלחמה
Jud. 9, 15. אל הָעֵצִים ויאמר האטד אל העצים
1 S. 6, 15. אל הָאֶבֶן והלוים הורידו את ארון
1 S. 14, 34. אל הַדָּם ויאמר שאול פצו בעם

2 S. 21, 10. אל הַצּוּר ותקח רצפה בת איה
1 Reg. 13, 29. אל הַחֲמוֹר וישא הנביא את נבלת
2 Reg. 4, 18. אל הַקֹּצְרִים ויגדל הילד ויהי היום
2 Reg. 4, 39. אל הַשָּׂדֶה ויצא אחד אל השדה
1 Reg. 13, 20. אל הַשֻּׁלְחָן ויהי הם ישבים אל
Jer. 27, 19. אל הָעַמֻּדִים כי כה אמר ה׳ צבאות
Jer. 33, 4. אל הַסֹּלְלוֹת כי כה אמר ה׳ אלהי ישראל
Jer. 50, 36. אל הַבַּדִּים חרב אל הבדים ונאלו
Jud. 8, 18. אל זֶבַח ויאמר אל זבח ואל צלמנע
1 S. 21, 14. אל זְקָנוֹ וישנו את טעמו
Ex. 28, 30. אל חֹשֶׁן ונתת אל חשן המשפט
Jer. 51, 12. אל חוֹמֹת בבל שאו נס החזיקו
Jer. 31, 12. אל טוּב ובאו ורננו במרום ציון
2 S. 14, 30. אל יָדִי ויאמר אל עבדיו ראו
Ez. 21, 12. אל יְרֵךְ זעק והילל בן אדם
Jona 1, 5. אל יַרְכְּתֵי וייראו המלחים ויזעקו
Esra 3, 7. אל יָם ויתנו כסף לחצבים. ה״ד
Jud. 14, 9. אל כַּפָּיו וירדהו אל כפיו וילך
Jer. 29, 16. אל כִּסֵּא כי כה אמר ה׳ אל המלך
Ex. 12, 12. אל כָּתֵף והנשיא אשר בתוכם
1 Reg. 8, 47. אל לִבָּם והשיבו אל לבם. דמלכי׳
Gen. 42, 17. אל מִשְׁמָר ויאסף אתם אל משמר
Jud. 7, 25. אל מִדְיָן וילכדו שני שרי מדין
1 S. 20, 25. אל מוֹשַׁב וישב המלך על מושבו
Jer. 13, 11. אל מָתְנֵי כי כאשר ידבק האזור
Jer. 50, 38. אל מֵימֶיהָ חרב אל מימיה ויבשו
Jud. 21, 23. אל נַחֲלָתָם ויעשו כן בני בנימן
1 Reg. 19, 3. אל נַפְשׁוֹ וירא ויקם וילך אל נפשו
2 Reg. 7, 7. אל נַפְשָׁם ויקומו וינוסו בנשף
Jer. 50, 19. אל נָוֵהוּ ושבבתי את ישראל אל
Jer. 50, 37. אל סוּסָיו חרב אל סוסיו ואל רכבו
2 S. 6, 3. אל עֲגָלָה וירכבו את ארון. דשמוא׳
Jud. 7, 6. אל פִּיהֶם ויהי מספר המלקקים
Job 2, 5. אל פָּנֶיךָ אולם שלח נא ידך. תני׳ דס׳
Gen. 31, 4. אל צֹאנוֹ וישלח יעקב ויקרא
Ex. 28, 24. אל קְצוֹת ונתתה את שתי עבתת
Num. 30, 2. אל רָאשֵׁי וידבר משה אל ראשי
Jer. 49, 2. אל רַבַּת לכן הנה ימים באים

Deut. 32, 40.	אל שָׁמַיִם	כי אשא אל שמים ידי
Neh. 10, 29.	אל תּוֹרַת	ושאר העם הכהנים

78.

א״ב קרי׳ עַל ולי׳ בקרי׳ חד מנהון אֶל דלוג וסי׳

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur mit vorhergehendem עַל und niemals mit אֶל vorkommen.

על אֵלֶה · על אַרְבָּעָה · על בָּנֶיךָ · על גַּל · על הַגְּלוֹ
על הַדָּבָר · על הַסֵּפֶר · על זאת · על הַמּוֹתֶיךָ
על טַבּוּר · על יָדֶיךָ · על יָדַיִם? · על יָדוֹ · על יָדָם
על יְדֵךְ · על יָדֶיהָ · על כִּסְאִי · על כִּסְאוֹ · על כֵּן
על לוּחַ · על לֵב · על מַיִם · על נַחַל · על כָּל
על עַמֶּךָ · על פְּרִי · על פָּנֶיךָ · על פְּנֵיהֶם · על
צִבְאֹתָם · על קִיר · על רַב · על רִיב · על רַחֲמִים
על שְׁמוֹת · על שְׁמוֹ · על שְׁנַיִם · על שְׁתֵּי ·
על תֹּהוּ ·

79.

סימן כל קרי׳ אֶת ולית וְאֶת והוא משמש (א״ב)

Ein alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die nur mit אֶת und niemals mit vorhergehendem וְאֶת verbunden werden.

את אַבְרָהָם · את אִיּוֹב · את אֵילוֹת · את אֱלֹהִים
את בֵּיתְךָ · את בְּנֵיכֶם · את גַּנּוֹ · את גְּבוּל · את גִּבְעוֹן
את הַכְּרִי · את דָּנִיֵּאל · את הָאֱלֹהִים · את הַשָּׁמַיִם
את הֶחָצֵר · את הַמָּן · את הָרָקִיעַ · את הַשֵּׁם · את
הַשֶּׁמֶשׁ · את הַשּׁוֹר · את הַשִּׁירָה · את הַנַּעַר · את הַבְּרָכָה
את הַבְּכֹרָה · את זָהָב · את זֶה · את זֶרַע · את חָצֵר
את חֵיקְךָ · את חָכְמָתוֹ · את חָכְמַת · את טַבְּעֹתָיו
את יָדִי · את יְדֵיכֶם · את כִּסְאִי · את כִּסֵּא · את לְבָבוֹ
את מַעֲשֵׂה · את מָרְדֳּכַי · את נַחֲלַת · את סְדֹם · את
עֹשֶׁר · את פְּנֵי · את פָּנַי · את פָּנָיו · את פָּנֶיךָ
את פְּנֵיכֶם · את פְּנֵיהֶם · את פָּנֶיהָ · את פניך
את צִיּוֹן · את קוֹלְךָ · את רוּחִי · את שִׁמְךָ · את
תּוֹרַת · את תְּהוֹם · כל אלין לית חד מנהון וְאֶת ·

80.

א״ב כתבין י׳ במצ׳ תיבות׳ וקר׳ ו׳ דלוג וסימניהון

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die in der Mitte des Worts ein Jod haben, das aber wie Waw gelesen wird.

אֲרַיְנָה	ויבא גד אל דוד ביום · דשמ׳	2 S. 24, 18.
אֱזְכִּיר	מעללי יה כי אזכרה	Ps. 77, 12.
בְּרַתִּיקוֹת	ויצף שלמה את הבית	1 Reg. 6, 21.
בַּחִינָיו	הן ארץ כשדים זה	Jes. 23, 13.
בַּגּיִים	למה יאמרו הגוים	Ps. 79, 10.
בַּכִּים	אל תרא יין כי יתאדם	Prov. 23, 31.
גּיִים	ויאמר ה׳ לה שני גיים	Gen. 25, 23.
גְּדִיתָיו	אלה הם אשר עברו את	1 Chr. 12, 15.
הַחֲרִיפִי	אלעוזי ויריסות	1 Chr. 12, 5.
הַמְּעִינִים	ויבאו אלה הכתובים	1 Chr. 4, 41.
וַיִּישָׂם	לפניו לאכל ויאמר לא	Gen. 24, 33.
וַיִּלִּינוּ	העם על משה במדבר (?)	Ex. 16, 2.
וַיִּירֶשׁ	וישלח משה לרגל את	Num. 21, 32.
וְיָנִים	ובית תפוח	Jos. 15, 53.
וַיָּנִיסוּ	ויעמדו איש תחתיו	Jud. 7, 21.
וְרֵעִיתַי	ותאמר אל אביה יעשה	Jud. 11, 37.
וַיִּיחֶל	שבעת ימים למועד אשר שמואל	1 S. 13, 8.
וַיִּיחֶר	וילך עמשא להזעיק	2 S. 20, 5.
וְשִׁיָא	ספר וצדוק · דשמואל	2 S. 20, 25.
וּבִשְׂגִיב	בימיו בנה חיאל בית	1 Reg. 16, 34.
וּלְשִׂימוֹ	בגוי חנף אשלחנו	Jes. 10, 6.
וּנְצִירֵי	ויאמר נקל מהיותך לי	Jes. 49, 6.

וּפְנִיאֵל	ויפדיה ופניאל בני · ד״ה	1 Chr. 8, 25.
וּצְפִינְךָ	ממתים ידך ה׳	Ps. 17, 14.
וְצִירָם	כצאן לשאול שתו	Ps. 49, 15.
וְגִישׁ	לבש בשרי רמה	Job 7, 5.
וְהַיָּתִי	לו שקול ישקל כעשי	Job 6, 2.
וְרִיב	והוכח במכאוב על	Job 33, 19.
וּנְהִירָא	הוא גלא עמיקתא	Dan. 2, 22.
וְסִיפֹּנְיָא	אנתה מלכא שמת טעם	Dan. 3, 10.
וְתָשִׁיחַ	זכר תזכור ותשיח	Thr. 3, 20.
זְבִידָה	בן עשרים וחמש שנה	2 Reg. 23, 36.
חִישָׁה	אלהים אל תרחק ממני	Ps. 71, 12.
יָשִׁיב	כי נדר נדר עבדך	2 S. 15, 8.
יִנִּין	יהי שמו לעולם	Ps. 72, 17.
יִצְפִּינוּ	יגורו יצפינו המה	Ps. 56, 7.
יָרִימוּ	משל בגבורתו עולם	Ps. 66, 7.
יִמִּיטוּ	עליהם גחלים באש	Ps. 140, 11.
יִקְצִירוּ	בשדה בלילו יקצירו	Job 24, 6.
כְּמִישׁ	כי יען בטחך במעשיך	Jer. 48, 7.
לְעִדִּיא	זכריה לגנתון משלם	Neh. 12, 16.
לַעְזִיר	ויאמר העם לא תצא	2 S. 18, 3.
מָדִין	ותהי עוד מלחמה בגת	2 S. 21, 20.
מִגְדִּיל	ישועות מלכו · דשמו׳	2 S. 22, 51.
מִיצֶקֶת	ותלך מאתו ותסגור הדלת	2 Reg. 4, 5.
מִיסְדוֹת	וראיתי לבית גבה סביב	Ex. 41, 8.
מִידַעַת	זמרו ה׳ כי גאות עשה	Jes. 12, 5.
מִידָע	ולנעמי מידע לאישה	Ruth 2, 1.
נְפִיסִים	בני אסנה בני מעונים · קר׳ רפס׳	Esra 2, 50.
סִיא	וימצא מלך אשור בהושע	2 Reg. 17, 4.
עֵינֹתָם	באותי ואסרם ואספו	Hos. 10, 10.
עַלְיָה	וימת הדד ויהיו אלופי · דד״ה	1 Chr. 1, 51.
פְּטִירִים	ואלה המשררים ראשי	1 Chr. 9, 33.
צִיף	בן ציף בן אלקנה	1 Chr. 6, 20.
קְרִיאֵי	אלה קריאי העדה נשיאי	Num. 1, 16.
רָאִית	רבות ולא תשמר	Jes. 42, 20.
רְאִית	ברבות הטובה רבו	Koh. 5, 10.
שִׁיחָה	תשמע זעקה מבתיהם	Jer. 18, 22.
שְׁבִיתְכֶם	ונמצאתי לכם נאם ה׳	Jer. 29, 14.
שׁוֹבְבִים	צאן אבדות היו עמי	Jer. 50, 6.
שִׁיט	כי אמרתם כרתנו ברית	Jes. 28. 15.
שַׁעֲרִירִיָּה	בבית ישראל ראיתי	Hos. 6, 10.
שִׁילָל	על זאת אספדה ואילילה	Micha 1, 8.
שַׁדִּין	גורו לכם מפני חרב	Job 19, 29.
שְׁבִיתֵךְ	נביאיך חזו לך שוא	Thr. 2, 14.
תָּחִיל	ונתתי אש במצרים	Ez. 30, 16.
תָּרִים	כי תפארת עזמו אתה	Ps. 89, 18.
תָמִישׁ	משיב רעה תחת טובה	Prov. 17, 13.
תַּמְרִיק	חבורות פצע תמריק	Prov. 20, 30.

ולבר ממסורתא

וַעֲתִירֹתֵיהֶם	כי אמר בכח ידי עשיתי	Jes. 10, 13.

81.

והלוף

א״ב כתי׳ ו׳ במצע׳ תיבות׳ וקרין י׳ דלוג וסימ׳

Ein unvollständig alphabetisches Verzeichniss von Wörtern, die, umgekehrt vom Vorigen, in der Mitte des Worts ein Waw haben, das wie Jod gelesen wird.

אֲסוּרֵי	ויקח אדני יוסף אתו	Gen. 39, 20.
אֲבוּגַיִל	ותמהר אבוגיל ותקה	1 S. 25, 18.
אֲנוּעֲךָ	תמול בואך והיום	2 S. 15, 20.
אוּלֵי	ויגל את יהויכין · דמלכ׳	2 Reg. 24, 15.
אֲרוּצֵם	הנה כאריה יעלה מגאון · תני׳	Jer. 50, 44.
אֲוַשֵּׁר	אני לפניך אלך והדורים	Jes. 45, 2.
בְּעֵוֹנִי	אולי יראה ה׳ בעוני	2 S. 16, 12.
בּוּר	כהקיר בור מימיה	Jer. 6, 7.
בַּהֲלוּכֹתָם	יזכר אדיריו יכשלו	Nah. 2, 6.
בִּרְזוֹת	ובני בריעה חבר ומלכיאל	1 Chr. 7, 31.
גוּל	יגיל אבי צדיק	Prov. 23, 24.
דֶּהָוֵא	אדין רחום בעל טעם	Esra 4, 9.
הוֹצֵא	כל החיה אשר אתך	Gen. 8, 17.
הַחַרְסוּת	ויצאת אל גיא בן הנם	Jer. 19, 2.

1 S. 30, 24.	הירד [1]	ומי ישמע לכם
2 Reg. 23, 4.	העשוים	ויצו המלך
Jer. 25, 7.	הכעסוני	ולא שמעתם אלי נאם
Ez. 42, 9.	המבוא	ומתחתה לשכות האלה
Jer. 48, 5.	הלחות	כי מעלה הלחות בבכי · דירמי׳
Zach. 11, 2.	הבציר	הילל ברוש כי נפל ארז
2 Chr. 35, 3.	המבינים	ויאמר ללוים המבונים
Ps. 5, 9.	הושר	ה׳ נחני בצדקתך
Prov. 23, 5.	התעוף	עיניך בו ואיננו
Esra 8, 17.	הנתונים	ואוצאה אותם על אדו
2 Chr. 26, 21.	החפשות	ויהי עזיהו המלך · דד״ה
Num. 14, 36.	וילונו	והאנשים אשר שלח
Jos. 19, 22.	ושחצומה	ופגע הגבול בתבור
Jer. 14, 14.	ואליל	(ויאמר ה׳ אלי שקר
Jer. 14, 14.	ותרמות	(הנבאים · ב׳ בפסוק׳
Jer. 8, 7.	וסיס	גם חסידה בשמים
Ez. 41, 15.	ואתוקיהא	ומדד ארך הבנין אל פני
Jes. 62, 3.	וצניף	והיית עטרת תפארת
1 Chr. 4, 20.	ותולון	ובני שימון אמנון
1 Chr. 12, 3.	ויזואל	הראש אחיעזר ויואש
2 Chr. 35, 4.	והכינו	לבית אבתיכם
Ps. 74, 11.	חוקך	למה תשיב ידך וימינך
1 Reg. 6, 5.	יצוע	ויבן על קיר הבית
Ez. 48, 14.	יעביר	ולא ימכרו ממנו
Ps. 59, 16.	ינועון	המה ינועון לאכל
Ps. 140, 10.	יכסומו	ראש מסבי עמל שפתימו
Prov. 4, 16.	יכשולו	כי לא ישנו אם לא ירעו
1 Chr. 20, 5.	יעיר	ותהי עוד מלחמה · דד״ה
2 Chr. 29, 14.	יחואל	ומן בני הימן יחואל ושמעי
Jud. 21, 22.	לריב	והיה כי יבאו אבותם
1 S. 18, 6.	לשור	ויהי בבואם בשוב דוד
2 S. 3, 15.	ליש	וישלח איש בשת ויקחה
Jer. 16, 16.	לדיגים	הנני שלח לדוגים
Ez. 22, 18.	לסוג	בן אדם היו לי בית ישראל
Jes. 42, 24.	למשיסה	מי נתן למשוסה יעקב
Ps. 129, 3.	למענותם	על גבי חרשו חרשים
Neh. 12, 14.	למלוכי	יונתן לשבניה · דעזרא

1 S. 20, 1.	מנוית	ויברח דוד מנוית
Jer. 48, 21.	מיפעת	ומשפט בא אל ארץ
Jes. 3, 16.	נטוות	ויאמר ה׳ יען כי גבהו
Jes. 57, 19.	ניב	בורא נוב שפתים
Neh. 10, 20.	נובי	חריף ענתות
Neh. 7, 52.	נפישסים	בני בסי בני מעונים · תנ׳ דס׳
2 S. 14, 7.	שום	והנה קמה כל המשפחה
1 S. 25, 18.	עשוות	ותמהר אבוגיל ותקח
Jer. 40, 8.	עופי	ויבאו אל גדליה המצפתה
Jes. 30, 6.	עירים	משא בהמות נגב
Am. 8, 4.	ענוי	שמעו זאת השאפים
Est. 8, 13.	עתודים	פתשגן הכתב · תנ׳ דס׳
2 Chr. 13, 19.	עפרין	וירדף אביה אחרי
Jud. 7, 13.	צליל	ויבא גדעון והנה איש
Jer. 14, 3.	צעוריהם	ואדריהם שלחו צעוריהם
Jer. 48, 4.	צעיריה	נשברה מואב השמיעו
Ez. 4, 15.	צפועי	ויאמר אלי ראה נתתי
Num. 26, 9.	קריאי	ובני אליאב נמואל
1 Reg. 14, 25.	שושק	ויהי בשנה החמישית
Jer. 15, 11.	שריתך	אמר ה׳ אם לא שרותך
Jer. 18, 16.	שרוקת	לשום ארצם לשמה
Jer. 43, 10.	שפרירו	ואמרת אליהם כה אמר
Zeph. 2, 7.	שבותם	והיה חבל לשארית בית
Ps. 85, 2.	שבות	רצית ה׳ ארצך שבת
Prov. 22, 20.	שלשום	הלא כתבתי לך שלשום
1 Chr. 24, 24.	שמיר	בני עזיאל מיכה
Num. 32, 7.	תנואון	ולמה תנואון את לב
Prov. 3, 30.	תרוב	אל תרוב עם אדם חנם
Job 30, 22.	תשוה	תשאני אל רוח תרכיבני

[1] Zusatz.

82.

אותיות גדולות שבתורה משמשות א״ב וסימ׳

Ein alphabetisches Verzeichniss der Buchstaben, welche im Pentat. grösser als die übrigen geschrieben werden müssen, mit Angabe der bezüglichen Wörter.

אַשְׁרֶיךָ	ישראל מי כמוך	Deut. 33, 29.
בְּרֵאשִׁית	ברא	Gen. 1, 1.
וְהִתְגַּלָּח	ואת הנתק לא יגלח	Lev. 13, 33.
אֶחָד	שמע ישראל ה׳	Deut. 6, 4.
הֲלַיְ״י	תגמלו זאת	Deut. 32, 6.
גָּחוֹן	כל הולך על	Lev. 11, 42.
הַכְזוֹנָה	ויאמרו	Gen. 34, 31.
חַכְלִילִי	עינים מיין	Gen. 49, 12.
טוב	ותהר האשה ותלד	Ex. 2, 2.
יִגְדַּל	ועתה יגדל נא	Num. 14, 17.
וְהִתְמַכַּרְתֶּם	והשיבך ה׳ מצרים	Deut. 28, 68.
וַנַּךְ (ובְּנָךְ?)	ויתנהו ה׳ אלהינו לפנינו	Deut. 2, 33.
וַיַּשְׁלִכֵם	ויתשם ה׳ מעל אדמתם	Deut. 29, 27.
מַה	טבו אהליך יעקב	Num. 24, 5.
שִׁלֵּשִׁים	וירא יוסף לאפרים	Gen. 50, 23.
נֹצֵר	חסד לאלפים	Ex. 34, 7.
מִשְׁפָּטָן	ויקרב משה את	Num. 27, 5.
וַיַּהַס	כלב את העם	Num. 13, 30.
שְׁמַע	ישראל ה׳	Deut. 6, 4.
וּפְתַלְתֹּל	שחת לו לא בניו	Deut. 32, 5.
וּבְהַעֲטִיף	הצאן לא ישים	Gen. 30, 42.
צֵא	וירדו כל עבדיך	Ex. 11, 8.
צִיץ	ועשית ציץ זהב	Ex. 28, 36.
קַן	כי יקרא קן צפור	Deut. 22, 6.
אַחֵר	כי לא תשתחוה לאל	Ex. 34, 14.
עֶרֶשׂ	כי רק עוג מלך	Deut. 3, 11.
תָּמִים	תהי׳ עם ה׳	Deut. 18, 13.

83.

אותיות גדולות שבקרי׳ משמשות א״ב וסימ׳

Ein alphabetisches Verzeichniss der Buchstaben, welche in der heil. Schrift grösser als die übrigen geschrieben werden müssen, mit Angabe der bezüglichen Wörter.

אָדָם	שת אנוש	1 Chr. 1, 1.
בְּרֵאשִׁית	ברא אלהים	Gen. 1, 1.
וְהִתְגַּלָּח	ואת הנתק לא יגלח	Lev. 13, 33.
אֶחָד	שמע ישראל ה׳	Deut. 6, 4.
הֲלַיְ״י	תגמלו זאת	Deut. 32, 6.
גָּחוֹן	כל הולך על גחון	Lev. 11, 42.
זִכְרוּ	תורת משה	Mal. 3, 22.
חוּר	כרפס ותכלת	Est. 1, 6.
שִׁבְטוֹ	יסר מעלי שבטו	Job 9, 34.
יִגְדַּל	ועתה יגדל נא	Num. 14, 17.
וְכַנָּה	אשר נטעה ימינך	Ps. 80, 16.
וַיַּשְׁלִכֵם	ויתשם ה׳ מעל	Deut. 29, 27.
מִשְׁלֵי	שלמה בן דוד · רי׳ ספר׳	Prov. 1, 1.
אַלְפִים	נהר די נור נגר ונפק	Dan. 7, 10.
וְכַנָּה	אשר נטעה ימינך	Ps. 80, 16.
לִינִי 1)	הלילה	Ruth 3, 13.
מִשְׁפָּטָן	ויקרב משה	Num. 27, 5.
סוֹף	דבר הכל נשמע	Koh. 12, 13.
שְׁמַע	ישראל ה׳	Deut. 6, 4.
בִּשְׁפַרְפָּרָא	באדין מלכא בשפרפרא	Dan. 6, 20.
צֹפָו	עורים כלם לא ידעו	Jes. 56, 10.
קֵן	גם צפור מצאה בית	Ps. 84, 4.
אַחֵר	כי לא תשתחוה לאל	Ex. 34, 14.
שִׁיר	השירים אשר לשלמה	Cant. 1, 1.
וַתִּכְתֹּב	אסתר המלכה · ת״ו קרמ׳	Est. 9, 29.

1) Zusatz mit der Bemerkung ו״כ

84.

אותיות קטנות שבקרי׳ משמשות א״ב

Ein alphabetisches Verzeichniss der Buchstaben, welche in der Heil. Schrift kleiner als die übrigen geschrieben werden müssen, mit Angabe der bezüglichen Wörter.

Lev. 1, 1.	ויקרא	אל משה
Prov. 30, 15.	הב	לעלוקה שתי בנות· קר׳ דפ׳
Job 7, 5.	וגוש	לבש בשרי רמה
Prov. 28, 17.	אדם	עשק בדם נפש
Gen. 2, 4.	בהבראם	אלה תולדות השמים
Num. 25, 12.	שלום	לכן אמר הנני
Ps. 22, 30.	ונפשו[1]	לא חיה· וי״ו בתרא
Est. 9, 9.	ויזתא	ואת ארדי ואת· לי׳ והס׳
Job 33, 9.	חף	זך אני בלי פשע
Thr. 2, 9.	טבעו	בארץ שעריה
Deut. 32, 18.	תשי	צור ילדך תשי
Gen. 23, 2.	ולבכתה	ותמת שרה בקרית
Thr. 1, 12.	לוא	עליכם כל עברי דרך
Deut. 9, 24.	ממרים	הייתם עם ה׳ מיום דעתי· וי״ס תני׳
Neh. 13, 30.	וטהרתים[2]	מכל נכר
Ps. 27, 5.	יצפנני	כי יצפנני· נ״ן תני׳ (נ״ב)
Ps. 27, 5.	בסכה	ביום רעה· תרוי׳ בפס׳
Thr. 3, 36.	לעות	אדם בריבו
Dan. 6, 20.	בשפרפרא	בארין מלכא· פ״הקד׳ (נ״ב)
Jer. 14, 2.	וצוחת	אבלה יהודה ושעריה
Job 16, 14.	פרץ	יפרצני פרץ על פני פרץ
1 S. 17, 7.	וחץ[1]	חניתו כמנור ארגים· קר׳ דס׳· ועץ קרי
Gen. 27, 46.	קצתי	ותאמר רבקה אל יצחק
Est. 9, 9.	פרמשתא	ואת אריסי
Est. 9, 7.	פרשנדתא	ואת דלפון

1) Zusatz von anderer Hand mit der Bemerkung וי״ס
2) Zusatz von derselben Hand.

85.

מ״ה מן חד וחד ואל ולי׳ דכמי׳ וסי׳

45 Wörter, die nur ein Mal mit vorhergehendem ואל vorkommen.

ואל קין	ואל מנחתו לא שעה	Gen. 4, 5.
ואל אמה	צהר תעשה לתבה	Gen. 6, 16.
ואל הבקר	רץ אברהם ויקח בן בקר	Gen. 18, 7.
ואל אחיו	ויספר אל אביו	Gen. 37, 10.
ואל יעקב	וארא אל אברהם	Ex. 6, 3.
ואל פרעה	וידבר ה׳ אל משה· דויצום	Ex. 6, 13.
ואל שתי[1]	ולקחתם אגדת אזוב	Ex. 12, 22.
ואל משה	אמר עלה אל ה׳	Ex. 24, 1.
ואל הזקנים	אמר שבו לנו בזה	Ex. 24, 14.
ואל הארן	ונתת את הכפרת	Ex. 25, 21.
ואל אשת	עמיתך לא תתן	Lev. 18, 20.
ואל הלוים	תדבר ואמרת עליהם	Num. 18, 26.
ואל עדת[1]	ויבאו אל	Num. 31, 12.
ואל רשעו	זכר לעבדיך	Deut. 9, 27.
ואל חטאתו	ב׳ בפסוק	Deut. 9, 27.
ואל נערו	ויאמר דוד שאול אליו	1 S. 10, 14.
ואל אבישי	ויען דוד ויאמר אל	1 S. 26, 6.
ואל אבנר	ויקרא דוד אל העם	1 S. 26, 14.
ואל נגב	ויאמר אכיש אל· בתר׳ דפס׳	1 S. 27, 10.
ואל צקלג	ויהי בבא דוד ואנשיו	1 S. 30, 1.
ואל נביאי	ויאמר (אלישע) אל מלך	2 Reg. 3, 13.
ואל השמים	ראיתי את הארץ והנה	Jer. 4, 23.
ואל נבוכדראצר	הנני שלח ולקחתי	Jer. 25, 9.
ואל צדקיה	מלך יהודה דברתי	Jer. 27, 12.
ואל שמעיהו	הנחלמי תאמר לאמר	Jer. 29, 24.
ואל צדקיהו[1]	כה אמר· דאחאב בן קוליה	Jer. 29, 21.
ואל יהודה	ואלה הדברים אשר	Jer. 30, 4.
ואל החרב	כי כה· דעל בתי העיר הזאת	Jer. 33, 4.
ואל ירמיהו	היה דבר ה׳ בהיתו עצור	Jer. 39, 15.
ואל ארצו	לכן כה· דהנני פקד אל מלך	Jer. 50, 18.
ואל אנשים[1]	וקול המון שלו בה	Ez. 23, 42.
ואל השלחנות	והשפתים טפח אחד	Ez. 40, 43.

1) Zusatz von derselben Hand.

Ez. 43, 20.	ואל הַגְּבוּל	ולקחת מדמו ונתתה
Jes. 19, 3.	ואל הָאִטִּים[1]	
	ואל הָאֹבוֹת	ונבקה רוח מצרים · ב׳ בו
Joel 4, 3.	ואל עַמִּי	ידו גורל ויתנו הילד
Jes. 51, 2.	ואל שָׂרָה	הביטו אל אברהם
Jes. 55, 7.	ואל אֱלֹהֵינוּ	יעזב רשע דרכו[1]
Hos. 4, 8.	ואל עֲוֹנָם	חטאת עמי יאכלו
Ps. 30, 9.	ואל ה׳	אליך ה׳ אקרא ואל ה׳
Ps. 50, 4.	ואל הָאָרֶץ	יקרא אל השמים
Job 5, 8.	ואל אֱלֹהִים	אולם אני אדרש אל אל
Koh. 1, 5.	ואל מְקוֹמוֹ	וזרח השמש ובא
Neh. 2, 14.	ואל בְּרֵכַת[1]	ואעבר אל שער
Ez. 11, 21.	ואל לֵב	שקוציהם · דיחזקאל

86.

ט׳ ווגין חד וְאֶל וחד וְעַל ולי׳ דסמי׳ וסימני׳

9 Wörter, die nur ein Mal mit vorhergehendem וְאֶל und ein Mal mit vorhergehendem וְעַל vorkommen.

Lev. 10, 12.	ואל אִיתָמָר	וידבר משה אל אהרן
Lev. 10, 16.	ועל אִיתָמָר	ואת שעיר החטאת
Lev. 12, 4.	ואל הַמִּקְדָּשׁ	ושלשים יום ושלשת
2 Chr. 29, 21.	ועל הַמִּקְדָּשׁ	ויביאו פרים שבעה
Num. 4, 19.	ואל מַשָּׂאוֹ	וזאת עשו להם וחיו
Num. 4, 49.	ועל מַשָּׂאוֹ	על פי ה׳ פקד אותם
2 Reg. 8, 3.	ואל שָׂדָהּ	ויהי מקצה שבע שנים
2 Reg. 8, 5.	ועל שָׂדָהּ	ויהי הוא מספר למלך
Jer. 26, 15.	ואל יֹשְׁבֶיהָ	אך ידע תדעו כי אם
Jer. 25, 9.	ועל יֹשְׁבֶיהָ	הנני שלח ולקחתי את
Ruth 1, 16.	ואל אֱלֹהֶיהָ	ותאמר הנה שבה יבמתך
Jer. 46, 25.	ועל אֱלֹהֶיהָ	אמר ה׳ צבאות אלהי ישראל
Ez. 22, 9.	ואל הֶהָרִים	אנשי רכיל היו בך
Chagg. 1, 11.	ועל הֶהָרִים	ואקרא חרב על הארץ
Jes. 49, 22.	ואל עַמִּים	כה אמר אדני ה׳ הנה
Ez. 38, 22.	ועל עַמִּים	ונשפטתי אתו בדבר
Job 32, 22.	ואל אָדָם	אל נא אשא פני איש
Job 34, 29.	ועל אָדָם	והוא ישקט ומי ירשע

87.

ל״ב ווגין מן ב׳ ב׳ עַל וסי׳

32 Wörter, die nur zwei Mal mit vorhergehendem עַל vorkommen.

Lev. 5, 26.	על אַחַת	וכפר עליו הכהן לפני
Lev. 5, 22.	על אַחַת	או מצא אבדה וכחש
Deut. 22, 5.	על אִשָּׁה	לא יהיה כלי גבר על
Job 31, 9.	על אִשָּׁה	אם נפתה לבי על אשה
Jer. 16, 7.	על אֵבֶל	ולא יפרסו להם על אבל
1 Chr. 19, 2.	על אֵבֶל	ויאמר דויד אעשה חסד· ד״ה (?)
Ps. 7, 11.	על אֱלֹהִים	מגני על אלהים מושיע
Ps. 62, 8.	על אֱלֹהִים	ישעי וכבודי
2 S. 14, 1.	על אַבְשָׁלוֹם	וידע יואב בן צרויה
2 S. 19, 2.	על אַבְשָׁלוֹם	ויגד ליואב הנה המלך
Ez. 1, 8.	על אַרְבַּעַת	וידו אדם מתחת כנפיהם
Ez. 1, 17.	על אַרְבַּעַת	רבעיהן
Ez. 38, 16.	על אַרְצִי	ועלית על עמי ישראל
Joel 1, 6.	על אַרְצִי	כי גוי עלה על ארצי
Num. 15, 9.	על בֶּן	והקריב על בן הבקר
Ps. 80, 18.	על בֶּן	תהי ידך על איש ימינך
Jer. 18, 7.	על גּוֹי	רגע אדבר על גוי
Jer. 18, 9.	על גּוֹי	וחברו· ורגע אדבר
Jos. 18, 5.	על גְּבוּלָם	והתחלקו אתה לשבעה
Zeph. 2, 8.	על גְּבוּלָם	שמעתי חרפת מואב
Jes. 66, 2.	על דְּבָרִי	ואת כל אלה ידי עשתה
Jer. 1, 12.	על דְּבָרִי	ויאמר ה׳ אלי היטבת
Gen. 48, 2.	על הַמִּטָּה	ויגד ליעקב ויאמר הנה
Est. 7, 8.	על הַמִּטָּה	והמלך שב מגנת הביתן
Ex. 1, 16.	על הָאָבְנָיִם	ויאמר בילדכן את
Jer. 18, 3.	על הָאָבְנָיִם	וארד בית היוצר

1) Zusatz.

Num. 11, 9.	עַל הַמַּחֲנֶה	וכרדת הטל על
Num. 11, 31.	עַל הַמַּחֲנֶה	ורוח נסע מאת ה׳
Lev. 15, 6.	עַל הַכְּלִי	והישב על הכלי
Lev. 15, 23.	עַל הַכְּלִי	ואם על המשכב הוא
Deut. 22, 6.	עַל הַבָּנִים	כי יקרא קן צפור
Jer. 16, 3.	עַל הַבָּנִים	כי כה אמר ה׳ על הבנים
Zeph. 1, 8.	עַל הַשָּׂרִים	והיה ביום זבח ה׳
Est. 5, 11.	עַל הַשָּׂרִים	ויספר להם המן את
Jer. 21, 9.	עַל הַכַּשְׂדִּים	הישב בעיר הזאת · ר״פ קדמ׳ דם׳
Jer. 37, 14.	עַל הַכַּשְׂדִּים	ויאמר ירמיהו שקר
2 Chr. 20, 1.	עַל יְהוֹשָׁפָט	ויהי אחרי כן באו בני
2 Chr. 20, 37.	עַל יְהוֹשָׁפָט	ויתנבא אליעזר בן דודוהו
Lev. 23, 20.	עַל לֶחֶם	והניף הכהן אתם
1 Chr. 9, 32.	עַל לֶחֶם	ומן בני הקהתי
Est. 4, 5.	עַל מָרְדֳּכָי	ותקרא אסתר להתך
Est. 5, 9.	עַל מָרְדֳּכָי	ויצא המן ביום ההוא
Ex. 18, 23.	עַל מְקֹמוֹ	אם את הדבר הזה תעשה
Ps. 37, 10.	עַל מְקוֹמוֹ	ועוד מעט ואין רשע
Dan. 4, 25.	עַל נְבוּכַדְנֶצַּר	כלא מטא על
Dan. 4, 30.	עַל נְבוּכַדְנֶצַּר	בה שעתא מלתא ספת
2 S. 6, 10.	עַל עִיר	ולא אבה דוד להסיר רשמ׳
Am. 4, 7.	עַל עִיר	וגם אנכי מנעתי מכם
1 Reg. 15, 20.	עַל עָרֵי	וישמע בן הדד· דמלכים
Jer. 4, 16.	עַל עָרֵי	הזכירו לגוים הנה
1 S. 22, 9.	עַל עַבְדֵי	ויען דאג האדמי
1 Chr. 18, 7.	עַל עַבְדֵי	ויקח דוד את שלטי · ר״ה
1 S. 20, 8.	עַל עַבְדֶּךָ	ועשית חסד על עבדך
Ps. 31, 17.	עַל עַבְדֶּךָ	האירה פניך על עבדך
Jes. 23, 8.	עַל צֹר	מי יעץ זאת על צר
Ez. 27, 2.	עַל צֹר	ואתה בן אדם שא על צר
2 Reg. 19, 22.	עַל קְדוֹשׁ	את מי חרפת · דמלכי׳
Jes. 31, 1.	עַל קְדוֹשׁ	הוי הירדים מצרים לעזרה
Job 22, 26.	עַל שַׁדַּי	כי אז על שדי תתענג
Job 27, 10.	עַל שַׁדַּי	אם על שדי יתענג
2 Chr. 23, 19.	עַל שַׁעֲרֵי	ויעמד השוערים על שערי
Prov. 14, 19.	עַל שַׁעֲרֵי	שחו רעים לפני טובים
2 Chr. 26, 9.	עַל שַׁעַר	ויבן עזיהו מגדלים · קר׳ דפ׳
Cant. 7, 5.	עַל שַׁעַר	צוארך כמגדל השן

88.

כ׳ זוגין תרין אֶל ותרין עַל וסי׳

10 Wörter (20 Paare), die zwei Mal mit vorhergehendem אֶל und zwei Mal mit vorhergehendem עַל vorkommen.

Num. 12, 8.	אֶל פֶּה	פה אל פה אדבר בו
Esra 9, 11.	אֶל פֶּה	אשר צוית ביד עבדיך
Micha 7, 16.	עַל פֶּה	יראו גוים ויבשו מכל
Job 21, 5.	עַל פֶּה	פנו אלי והשמו ושימו
Jes. 49, 22.	אֶל גּוֹיִם	כה אמר אדני ה׳ הנה אשא
Ez. 2, 2.	אֶל גּוֹיִם	ויאמר אלי בן אדם
Jes. 14, 12.	עַל גּוֹיִם	איך נפלת משמים הילל
Ps. 47, 9.	עַל גּוֹיִם	מלך אלהים על גוים
Gen. 15, 15.	אֶל אֲבֹתֶיךָ	ואתה תבוא אל אבתיך
2 Chr. 34, 28.	אֶל אֲבֹתֶיךָ	הנני אספך אל אבתיך· ד״ה
Deut. 30, 9.	עַל אֲבֹתֶיךָ	והותירך ה׳ אלהיך בכל
2 Reg. 22, 20.	עַל אֲבֹתֶיךָ	לכן הנני אספך על אבתיך· דמלכ׳
Gen. 24, 29.	אֶל הָעָיִן	ולרבקה את ושמו לבן
Gen. 24, 42.	אֶל הָעָיִן	ואבא היום אל העין
Gen. 16, 7.	עַל הָעַיִן	וימצאה מלאך ה׳
Gen. 24, 30.	עַל הָעָיִן	ויהי כראת את הנזם
Gen. 34, 4.	אֶל חֲמוֹר	ויאמר שכם אל חמור
Gen. 34, 24.	אֶל חֲמוֹר	וישמעו אל חמור ואל
Ex. 22, 8.	עַל חֲמוֹר	על כל דבר פשע
Zach. 9, 9.	עַל חֲמוֹר	גילי מאד בת ציון
Ex. 4, 18.	אֶל יֶתֶר	וילך משה וישב אל יתר
Jer. 29, 1.	אֶל יֶתֶר	ואלה דברי הספר אשר
Ps. 31, 24.	עַל יֶתֶר	אהבו את ה׳ כל חסידיו
Ps. 11, 2.	עַל יֶתֶר	כי הנה הרשעים ידרכון

אֶל לְבָבֶךָ	וידעת היום והשבת	Deut. 4, 39.
אֶל לְבָבֶךָ	והיה כי יבאו עליך	Deut. 30, 1.
עַל לְבָבֶךָ	והיו הדברים האלה	Deut. 6, 6.
עַל לְבָבֶךָ	והיה ביום ההוא יעלו	Ez. 38, 10.
אֶל אֲמִתֶּךָ	כי לא שאול תודך	Jes. 38, 18.
אֶל אֲמִתֶּךָ	חי חי הוא יודך	Jes. 38, 19.
עַל אֲמִתֶּךָ	לא לנו ה׳ לא לנו	Ps. 115, 1.
וְעַל אֲמִתֶּךָ	אשתחוה אל היכל	Ps. 138, 2.
אֶל נְבוּכַדְרֶאצַּר	ביד אלעשה בן	Jer. 29, 3.
אֶל נְבוּכַדְנֶאצַּר	וירדפו חיל כשדים · קר׳ דס׳	Jer. 39, 5.
עַל נְבוּכַדְנֶצַּר	כלא מטא על	Dan. 4, 25.
עַל נְבוּכַדְנֶצַּר	בה שעתא מלתא ספת	Dan. 4, 30.
אֶל הַלְּשָׁכוֹת	והיה הכהן בן אהרן	Neh. 10, 39.
אֶל הַלְּשָׁכוֹת	כי אל הלשכות	Neh. 10, 40.
עַל הַלְּשָׁכוֹת	כי באמונה המה	1 Chr. 9, 26.
עַל הַלְּשָׁכוֹת	כי מעמדם ליד בני	1 Chr. 23, 28.

89.

ר זוגין מן ג׳ ג׳ חד אֶל וחד עַל וחד וְעַל וכל חד לי׳ וסי׳

6 Wörter (oder Gruppen), die nur ein Mal mit אֶל, ein Mal mit עַל und ein Mal mit וְעַל vorkommen.

אֶל הַמַּשְׁקוֹף	ולקחתם אגדת אזוב	Ex. 12, 22.
עַל הַמַּשְׁקוֹף	ועבר ה׳ לנגף את מצרים	Ex. 12, 23.
וְעַל הַמַּשְׁקוֹף	ולקחו מן הדם ונתנו	Ex. 12, 7.
אֶל הַמִּשְׁפָּט	כי יהיה ריב בין אנשים	Deut. 25, 1.
עַל הַמִּשְׁפָּט	ולרוח משפט ליושב	Jes. 28, 6.
וְעַל הַמִּשְׁפָּט	על פי התורה אשר	Deut. 17, 11.
אֶל בִּנְיָמִן	וינחמו בני ישראל	Jud. 21, 6.
עַל בִּנְיָמִן	ושני אנשים שרי גדודים	2 S. 4, 2.
וְעַל בִּנְיָמִן	וימלכהו אל הגלעד	2 S. 2, 9.
אֶל יְהוֹיָקִים	לכן כה אמר ה׳ אל יהויקים	
עַל יְהוֹיָקִים	לכן כה אמר ה׳ דלא יהיה לו	Jer. 36, 30.
וְעַל יְהוֹיָקִים	מלך יהודה תאמר	Jer. 36, 29.
אֶל הַגּוֹי	למה תמותו אתה ועמך	Jer. 27, 13.
עַל הַגּוֹי	והיה הגוי והממלכה	Jer. 27, 8.
וְעַל הַגּוֹי	והיה כמלאות שבעים	Jer. 25, 12.
אֶל יְחִזְקִיָּהוּ	וישמע ה׳ אל יחזקיהו	2 Chr. 30, 20.
עַל יְחִזְקִיָּהוּ	אחר זה שלח סנחריב	2 Chr. 32, 9.
וְעַל יְחִזְקִיָּהוּ	ועוד דברו עבדיו	2 Chr. 32, 16.

90.

י״ח זוגין חד ריש פסוק וחד סוף פסוק וסימניהון

18 Wörter, die nur ein Mal am Anfang und ein Mal am Schlusse des Verses vorkommen.

וּלְרִבְקָה	אח ושמו לבן	Gen. 24, 29.
וּלְרִבְקָה	ותהיין מרת רוח	Gen. 26, 35.
וַיִּסָּעוּ	ויהי חתת אלהים	Gen. 35, 5.
וַיִּסָּעוּ	· אלה מסעי בני ישראל	Num. 10, 28.
וְקִדַּשְׁתּוֹ	כי את לחם אלהיך	Lev. 21, 8.
וְקִדַּשְׁתּוֹ	ויאמר משה אל ה׳	Ex. 19, 23.
וְכֹהֵן	כי יקנה נפש	Lev. 22, 11.
וְכֹהֵן	ויחמס כגן שכו	Thr. 2, 6.
וּשְׂנֵאָהּ	האיש האחרון	Deut. 24, 3.
וּשְׂנֵאָהּ	כי יקח איש אשה	Deut. 22, 13.
וַיִּשְׂנָאֶהָ	אמנון שנאה גדולה	2 S. 13, 15.
וַיִּשְׂנָאֶהָ	ואמר אבי הנער אל	Deut. 22, 16.
וּמְקַלֵּל	אביו ואמו	Ex. 21, 17.
וּמְקַלֵּל	ובא המלך דוד	2 S. 16, 5.
וּבָהָר	שמיר ויתיר ושוכה	Jos. 15, 48.
וּבָהָר	כי ה׳ אלהיך מביאך	Deut. 8, 7.
וַתִּזְנֶה	עליו פילגשו ותלך מאתו	Jud. 19, 2.
וַתִּזְנֶה	ואתם קרבו הנה בני עננה	Jes. 57, 3.
הָשֵׁב	אל תערה במקום	Ez. 21, 30.
הָשֵׁב	והוא עם בזוז ושסוי	Jes. 42, 22.
אַיָּם	אפוא חכמיך ויגידו	Jes. 19, 12.
אַיָּם	מנזריך כארבה	Nah. 3, 17.

ותבאנה	לך שתי אלה רגע	Jes. 47, 9.
ותבואנה	כה אמר ה׳ צבאות התבוננו	Jer. 9, 16.
נדמה	שמרון מלכה	Hos. 10, 7.
ונדמה	למי תדמיוני ותשוו	Jes. 46, 5.
ותשליכני	מצולה בלבב ימים	Jona 2, 4.
ותשליכני	מפני זעמך וקצפך	Ps. 102, 11.
סלה	כל אבירי אדני בקרבי	Thr. 1, 15.
סלא	ויקמו עבדיו ויקשרו	2 Reg. 12, 21.
סמר	מפחדך בשרי	Ps. 119, 120.
סמר	שאו נס בארץ תקעו	Jer. 51, 27.
ויוכח	לגבר עם אלוה	Job 16, 21.
ויוכח	ויצא דויד לפניהם· ד״ה	1 Chr. 12, 17.
ומקטרים	לה׳ עלות בבקר בבקר	2 Chr. 13, 11.
ומקטרים	בני עתה אל תשלו	2 Chr. 29, 11.

ולבד ממסורתא

יקנאהו	בזרים בתועבת	Deut. 32, 16.
יקניאוהו	ויכעיסוהו בבמותם	Ps. 78, 58.
במקהלות[1]	ברכו אלהים	Ps. 68, 27.
במקהלת	ויסעו מחרדה	Num. 33, 25.
בהשפטו	יצא רשע	Ps. 109, 7.
בהשפטו	ה׳ לא יעזבנו	Ps. 37, 33.
יהללוהו	שמים וארץ	Ps. 69, 35.
יהללוהו	וירוממוהו בקהל עם	Ps. 107, 32.

91.

ס״ב מלין דכתבן מוקדם מאוחר וסימן

62 Wörter, in denen 2 auf einander folgende Buchstaben versetzt sind.

	הולך	ושבעה הכהנים נשאים· תני׳ רפס׳	Jos. 6, 13.
	גלון	ומעבר לירדן יריחו	Jos. 20, 8.
	גלון	ולבני גרשון ממשפחת	Jos. 21, 27.
1	והימשני	ויאמר שמשון אל הנער	Jud. 16, 26.
	ותראנה	ויונתן לא שמע בהשביע	1 S. 14, 27.
	בנוית	ודוד ברח וימלט	1 S. 19, 18.
	בנוית	וילך גם הוא הרמתה	1 S. 19, 22.
5	נוית	וילך שם אל נוית ברמה	1 S. 19, 23.
	בנוית	ותהי עליו· ב׳ בפסוק׳	1 S. 19, 23.
	והגרזי	ויעל דוד ואנשיו ויפשטו	1 S. 27, 8.
	מבואך	ידעת את אבנר בן נר	2 S. 3, 25.
	והציתוה	ויאמר אל עבדיו ראו חלקת	2 S. 14, 30.
10	בעברות	ראו אנכי מתמהמה	2 S. 15, 28.
	נפצות	ותהי שם המלחמה נפצות	2 S. 18, 8.
	ויקלהו	ויעבר בכל שבטי ישראל	2 S. 20, 14.
	האורנה	וישלח ידו המלאך ירושלם· רשמ׳	2 S. 24, 16.
15	האהל	ואת הסירות ואת היעים	1 Reg. 7, 45.
	הממותתים	ותקח יהושבע בת המלך· דמל׳	2 Reg. 11, 2.
	ימות	ואת בני המכים· דמל׳	2 Reg. 14, 6.
	וגורנך	מנעי רגלך מיחף	Jer. 2, 25.
20	במרצותם	הקשבתי ואשמע לוא כן	Jer. 8, 6.
	שוחט	חץ שוחט לשונם	Jer. 9, 7.
	שומע	ולא שמעו ולא הטו את אזנם	Jer. 17, 23.
	הוידע	יען אשר עשו נבלה	Jer. 29, 23.
	ובתרותך	ויבאו וירשו אתה	Jer. 32, 23.
25	התעתים	כי התעתים בנפשותיכם	Jer. 42, 20.
	אשויתיה	הריעו עליה סביב	Jer. 50, 15.
	תכשלי	לכן אדם לא תאכלי עוד	Ez. 36, 14.
	היאתון	ועל פני השער היאתון	Ez. 40, 15.
	אמות	מדד רוח הקדים בקנה	Ez. 42, 16.
30	ומהאראיל	וההראל ארבע אמות	Ez. 43, 15.
	והאראיל	שתים עשרה ארך	Ez. 43, 16.
	ואכול	וזה לך האות אכול השנה· דיש׳	Jes. 37, 30.
	נטוי	ואני כמעט נטוי רגלי	Ps. 73, 2.
35	פלאיה	דעת ממני נשגבה	Ps. 139, 6.
	וגדלותך	ועזוז נוראותיך יאמרו	Ps. 145, 6.
	כשאוה	בבא כשאוה פחדכם	Prov. 1, 27.
	הלוך	את חכמים וחכם· כתיב	Prov. 13, 20.

1) Die 3 folgenden sind Zusatz einer andern Hand.

יוּמָת	שמר מצוה שמר נפשו	Prov. 19, 16.
וְעִיף	התיעוף עיניך בו ואיננו׳ כת׳	Prov. 23, 5.
תִּרְצֹנָה	תנה בני לבך לי ועיניך	Prov. 23, 26.
הֲילכות	צופיה הילכות ביתה	Prov. 31, 27.
וּבִתְובָנְתוֹ	בכחו רגע הים ובתובנתו	Job 26, 12.
יְבֻחַר	כי מי אשר יבחר אל כל	Koh. 9, 4.
וּבִמְלוֹאת	הימים האלה עשה	Est. 1, 5.
מְומְכָן	ויאמר מומכן לפני	Est. 1, 16.
יְדֻרוּן	עפיה שפיר ואנבה שניא	Dan. 4, 9.
וְהַמְינְכָא	קרא מלכא בחיל להעלא	Dan. 5, 7.
תִוּכַל	ואנה שמעת עליך די	Dan. 5, 16.
תִּוכַל	פשרין למפשר׳ ב׳ כפס׳	Dan. 5, 16.
וְהַמְינְכָא	ואנה שמעית עליך	Dan. 5, 16.
וְהַמְינְכָא	כאדין אמר בלשאצר	Dan. 5, 29.
שַׁמְלַי	בני חנב בני שמלי׳ קר׳ דספ׳	Esra 2, 46.
וּמְבַלֲהִים	ויהי עם הארץ מרפים	Esra 4, 4.
וָאֲוצָאה	אותם על אדו הראש	Esra 8, 17.
בַּצְּחֲחִיים	ואעמיד מתחתיות למקום	Neh. 4, 7.
לִמְלוּכִי	יונתן לשבניה יוסף	Neh. 12, 14.
עֲיוֹת	וימת חושם וימלך ׳ ד״ה	1 Chr. 1, 46.
הודַיְוָהוּ	ובני אליועיני הודיוהו	1 Chr. 3, 24.
שִׁמְרַי	ועל הבקר הרעים בשרון	1 Chr. 27, 29.
וּשְׁמִרִימוֹת	ועמהם הלוים שמעיהו	2 Chr. 17, 8.
לְזוֹעָה	ויהי קצף ה׳ על יהודה דד״ה׳ וכל ירמי׳ דכות׳	2 Chr. 29, 8.

92.

כ׳ מלין כתבין ודיה בסוף תיבות׳ וסי׳

20 Wörter, die auf ךָ (2 Pers. s. m.) mit ruhendem ה endigen (sonst heissts ךָ).

וּבְכָה	ובעמך ובכל עבדיך	Ex. 7, 29.
יָדְכָה	והיה לאות על ידכה	Ex. 13, 16.
כָמֹכָה	מי כמכה באלים ה׳ מי	Ex. 15, 11.
כָּמֹכָה	נאדר בקדש ׳ ב׳ בפסו׳	Ex. 15, 11.
אֹתְכָה	ותראני האתון ותט	Num. 22, 33.
עִמְּכָה	ותאמר כי אדני חי נפשך	1 S. 1, 26.
בְכָה	כי בכה ארוץ גדוד׳ דשמואל	2 S. 22, 30.
יִמְצָאֶכָּה	חי ה׳ אלהיך אם יש גוי	1 Reg. 18, 10.
יַעֲצָרְכָה	ויהי בשביעת ויאמר	1 Reg. 18, 44.
הִנְכָה	ויען השליש אשר למלך	2 Reg. 7, 2.
יַעֲנוּכָה	ודברת אליהם את כל הדברים	Jer. 7, 27.
בְשִׁמְכָה	כה אמר ה׳ צבאות׳ דיען אשר	Jer. 29, 25,
הָרְאוֹתְכָה	וידבר אלי האיש בן אדם	Ez. 40, 4.
לְחֵלְכָה	ישב במארב הצרים	Ps. 10, 8.
הֵלְכָה	ראתה כי אתה עמל	Ps. 10, 14.
כַּפֶּכָה	אחור וקדם צרתני	Ps. 139, 5.
בְכָה	כי אליך ה׳ אדני עיני	Ps. 141, 8.
יְבָרְכוּכָה	יודוך ה׳ כל מעשיך	Ps. 145, 10.
תִנְצְרֶכָּה	מזמה תשמר עליך	Prov. 2, 11.
כֹּחֶכָה	התרפית ביום צרה	Prov. 24, 10.

וחד לבד ממכורתא

וַאֲבָרֶכְכָה	לפני ה׳ לפני מותי	Gen. 27, 7.

93.

ה׳ זוגין מן ג׳ ג׳ דכתבין מלה חדא וקרי׳ מלה אחרי וסימ׳

5 Wörter, die 3 Mal gleich geschrieben aber jedes Mal anders gelesen werden.

שׁוֹת	שת כת׳	ויהי מבחר עמקיך	Jes. 22, 7.
שַׁתָּה	שת כת׳	שתה עונתנו לנגדך	Ps. 90, 8.
שִׁית	שת כת׳	נבוכדנצר מלכא עבד	Dan. 3, 1.
בּוֹ	בה כת׳	והיה אם שמע תשמעון	Jer. 17, 24.
בָּא	בה כת׳	לכן דבר אותם ואמרת	Ex. 14, 3.
בָּם	בה כת׳	והיה כל מעבר מטה	Jes. 30, 32.

אֱלוֹהַ	אלה	כת׳ יזבחו לשדים לא אלה	Deut. 32, 17.
אֱלֹהֵי	אלה	כת׳ והעוים עשו נבחן	2 Reg. 17, 31.
אֵל	אלה	כת׳ ואמר לה אלה מאניא	Esra 5, 15.
אֵמֻן	אמן	כת׳ ויאמר אסתירה פני	Deut. 32, 20.
אָמֹן	אמן	כת׳ ויאמר מלך ישראל· דמל׳	1 Reg. 22, 26.
אוֹמֵן	אמן	כת׳ ויהי אמן את הדסה	Est. 2, 7.
אִישׁ	אשר	כת׳ והוא הכה את איש· דשמ׳ תני׳ דפס׳	2 S. 23, 21.
וָאֵשֵׁב	ואשר	כת׳ ואבוא אל הגולה · קר׳ דפס׳	Ez. 3, 15.
אַשּׁוּר	אשר	כת׳ באדה בנו אשר הגלה· ד״ה	1 Chr. 5, 6.

94.

ו׳ זוגין מן ב׳ ב׳ חד כת׳ ה׳ בסוף תיבות׳ וחד כת׳ י׳ וסי׳

6 Wörter, die 2 Mal und zwar ein Mal mit He und ein Mal mit Jod am Ende (und mit vorhergehendem Zere) vorkommen.

רֹאֵה	קמ׳	ויכשילהו עלימו לשונם	Ps. 64, 9.
רֹאֵי		והקרב אליו כרשנא	Est. 1, 14.
וְרֹמֵה	קמ׳	מקול פרש	Jer. 4, 29.
רוֹמֵי		בני אפרים נושקי רומי	Ps. 78, 9.
מֻכֵּה	קמ׳	אכן חלינו הוא נשא	Jes. 53, 4.
מֻכֵּי		לכן תן את בניהם	Jer. 18, 21.
מַדְוֵה		והשיב בך את כל	Deut. 28, 60.
מַדְוֵי		והסיר ה׳ ממך כל חלי	Deut. 7, 15.
בּוֹזֵה	קמ׳	שמר מצוה שמר נפשו	Prov. 19, 16.
בֹּזֵי		בן יכבד אב ועבד אדניו	Mal. 1, 6.
וּשְׂדֵה		מגרש עריהם	Lev. 25, 34.
וּשְׂדֵי		הרי בגלבע אל טל	2 S. 1, 21.

וסימן בלשון תרגום:
רחוי רומי לקי ומרוי ומתבזי בחקלא

95.

י״ב זוגין מן ב׳ ב׳ חד כתי׳ א׳ בסוף תיבות׳ וחד כתי׳ ה׳ וסי׳

12 Wörter, die 2 Mal und zwar ein Mal mit Alef und ein Mal mit He am Ende vorkommen.

הֱוֵא	כי לשלג יאמר	Job 37, 6.
הֱוֵה	יעבדוך עמים וישתחו	Gen. 27, 29.
רְפָא	ויצעק משה אל ה׳	Num. 12, 13.
רְפָה	הרעשתה ארץ פצמתה	Ps. 60, 4.
בַּמַּשָּׂא	וכנניהו שר הלוים· תני׳ דפס׳	1 Chr. 15, 22.
בַּמַּסָּה	לא תנסו את ה׳ אלהיכם	Deut. 6, 16.
וְהִפְלָא	ה׳ את מכתך	Deut. 28, 59.
וְהִפְלָה	ה׳ בין מקנה ישראל	Ex. 9, 4.
פֹּא	ואמר עד פה תבוא	Job 38, 11.
פֹּה	ויקמו האנשים וילכו	Jos. 18, 8.
יְרוּשָׁא	בן עשרים וחמש· דמל׳	2 Reg. 15, 33.
יְרוּשָׁה	והברו דד״ה	2 Chr. 27, 1.
וְשִׁנָּא	את בגדי· דמלכי׳	2 Reg. 25, 29.
וְשִׁנָּה	את בגדי כלאו· דירמי׳	Jer. 52, 33.
סִלָּא	ויקמו עבדיו ויקשרו	2 Reg. 12, 21.
סִלָּה	כל אבירי ארני בקרבי	Thr. 1, 15.
נְשָׂא	קומה ה׳ אל נשא ידך	Ps. 10, 12.
נְסָה	רבים אמרים מי יראנו	Ps. 4, 7.
וְהָרָא	ויער אלהי ישראל את רוח	1 Chr. 5, 26.
וְהָרָה	הנה יחבל און והרה עמל	Ps. 7, 15.
הַכֵּסֶא	צרור הכסף לקח בידו	Prov. 7, 20.
בַּכֵּסֶה	תקעו בחדש שופר	Ps. 81, 4.
וְזִיזָא	בן שפעי בן אלון	1 Chr. 4, 37.
וְזִיזָה	ויהי יחת הראש	1 Chr. 23, 11.

והד לבר ממסורתא

הַפְלֵא	לכן הנני יוסף	Jes. 29, 14.
הַפְלֵה	חסדיך מושיע חוסים	Ps. 17, 7.

96.

י׳ נקדות נקד עורא בתורה וד׳ בנביאים וא׳ בכתובי׳ וסי׳

Verzeichniss von 10 Stellen im Pentateuch, vier in den Propheten, einer in den Hagiogr., in denen Esra eine Anzahl von Buchstaben durch Punkte ausgezeichnet hat.

Gen. 16, 5. וּבֵינֶיךָ ותאמר שרי אל אברם חמסי
Gen. 19, 33. וּבְקוּמָהּ ותשקין את אביהן · קדמ׳
Gen. 18, 9. אֵלָיו ויאמרו אליו איה שרה
Gen. 33, 4. וַיִּשָּׁקֵהוּ וירץ עשו לקראתו
Gen. 37, 12. אֶת וילכו אחיו לרעות את
Num. 3, 39. וְאַהֲרֹן כל פקודי הלוים אשר
Num. 9, 10. רְחֹקָה איש איש כי יהיה טמא
Num. 21, 30. אֲשֶׁר ונירם אבד חשבון
Num. 29, 15. וְעִשָּׂרוֹן עשרון לכבש · קדמא דחג
Deut. 29, 28. לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד הנסתרות לה׳ אלהינו
2 S. 19, 20. יָצָא ויאמר אל המלך אל יחשב
Ez. 41, 20. הַהֵיכָל מהארץ עד מעל הפתח
Ez. 46, 22. מְהֻקְצָעוֹת בארבעת מקצעות החצר
Jes. 44, 9. הֵמָּה יצרי פסל כלם תהו
Ps. 27, 13. לוּלֵא האמנתי לראות בטוב ה׳ אותה מלה נקדה מלעיל ומלרע בר מן הוי״ו אינה נקדה מלרע (עכ״ל הכ״י בעצמה)

97.

י׳ מלין דקרין ולא כתבן וסי׳

10 Wörter, die gelesen werden, obgleich sie der Schrift nach nicht vorhanden sind.

Jud. 20, 13. בְּנֵי ועתה תנו את האנשים · תני׳ דפס׳
2 S. 8, 3. פְּרָת ויך דוד את הדרעזר · רשמ׳
2 S. 16, 23. אִישׁ ועצת אחיתפל אשר יעץ
2 S. 18, 20. כֵּן ויאמר לו יואב לא איש
2 Reg. 19, 37. בָּנָיו ויהי הוא משתחוה · דמל׳
Jer. 31, 38. בָּאִים הנה ימים נאם ה׳ ונבנתה
Jer. 50, 29. לָהּ השמיעו אל בבל רבים · קדמ׳ דפס׳
Jes. 37, 32. צְבָאוֹת כי מירושלם תצא שארית · דיש׳
Ruth 3, 5. אֵלַי ותאמר אליה כל אשר תאמרי
Ruth 3, 17. אֵלַי ותאמר שש השערים

98.

וחלוף
ח׳ מלין דכתבן ולא קרין וסימניהון

8 Wörter, die, umgekehrt vom Vorigen, der Schrift nach vorhanden sind, aber dennoch nicht gelesen werden.

2 S. 13, 33. אִם אמנון ועתה אל ישם אדני המלך
2 S. 15, 21. אִם במקום ויען אתי את המלך
2 Reg. 5, 18. נָא דיסלה לדבר הזה יסלח ה׳ · תנ׳ דפ׳
Jer. 38, 16. אֶת אשר וישבע המלך צדקיהו · קדמ׳ דפ׳
Jer. 39, 12. אִם כאשר קחנו ועיניך שים עליו
Jer. 51, 3. יִדְרֹךְ אל ידרך ידרך הדרך
Ez. 48, 16. חֲמֵשׁ חמש דנגב ואלה מדותיה פאת
Ruth 3, 12. אִם גאל ועתה כי אמנם כי אם

99.

ט״ו דכתבן תיב׳ חדא וקרין תרין מלין וסי׳

15 Wörter, die der Schrift nach ein Wort bilden, aber gelesen werden, als wären sie 2 Wörter.

Gen. 30, 11. בָּגָד ותאמר לאה
Ex. 4, 2. מַזֶּה ויאמר אליו ה׳ מזה בידך
Deut. 33, 2. אֵשְׁדָּת ויאמר ה׳ מסיני בא
Jer. 6, 29. מֵאֶשְׁתַּם נחר מפח מאשתם עפרת

וְהִנֵּהוּ	וארד בית היוצר	Jer. 18, 3.
מָהֵם	ויאמר אלי בן אדם הראה אתה	Ez. 8, 6.
מַלְּכֶם	תדכאו עמי ופני עניים	Jes. 3, 15.
חֵלְכָּאִים	ודכה ישח ונפל בעצומיו	Ps. 10, 10.
יַשִּׁימָוֶת	עלימו ירדו שאול חיים	Ps. 55, 16.
לִגְאֵיוֹנִים	רבת שבעה לה נפשנו	Ps. 123, 4.
מִנְהַסְּעָרָה	ויען ה' את איוב	Job 38, 1.
מִנְסְעָרָה	ותברו· ויען ה'	Job 40, 6.
הַמְּפְרוּצִים	ואצאה בשער הגיא לילה	Neh. 2, 13.
בְּנִימָן	עותי בן עמיהוד בן עמרי	1 Chr. 9, 4.
לְבֶנְיָמִינִי	התשיעי לחדש התשיעי	1 Chr. 27, 12.

100.

ותלוף

ח' כתבין תרין מלין וקרין מל' חדא וסי'

8 Wörter, die, umgekehrt vom Vorigen, der Schrift nach in 2 Wörter getrennt sind, aber wie e i n W o r t gelesen werden.

כִּי טוֹב	ויהי כי טוב לבם ויאמרו	Jud. 16, 25.
מִבֶּן יָמִין	ויהי איש מבן ימין ושמו	1 S. 9, 1.
מִן הַמְּעָרָה	ויקם דוד אחרי כן	1 S. 24, 9.
אֲבִי עַד	כי ילד ילד לנו	Jes. 9, 5.
מִי אִתִּי	כה אמר ה' גאלך ויצרך	Jes. 44, 24.
מִן בַּת	ויצא מן בת ציון כל	Thr. 1, 6.
כִּי עֵנִים	גם תנין חלצו שד	Thr. 4, 3.
בְּהַר בָּתֵּיהֶם	ובערי מנשה ואפרים· דד"ה	2 Chr. 34, 6.

101.

ג' מלין תיבות' קמייתא נסבא מן תנינא וסי'

3 Wörterpaare, deren erstes Wort schliesst mit dem Buchstaben, der der Anfangsbuchstabe des zweiten Wortes sein soll.

הָיִיתָה מוֹצִיא	גם אתמול גם שלשום· רשמ'	2 S. 5, 2.
וּמִתַּחְתֵּהּ לַלְּשָׁכוֹת	האלה · דיחוק'	Ez. 42, 9.
יִדַּעְתָּה שַּׁחַר	המימיך צוית בקר	Job 38, 12.

102.

ותלוף

ב' מלין תנינא נסבא מן קמיית' וסי'

2 Wörterpaare, bei denen, umgekehrt vom Vorigen, das zweite Wort mit dem Buchstaben anfängt, der der Endbuchstabe des ersten Worts sein soll.

שָׁם הַפְּלִשְׁתִּים	וילך דוד ויקח את עצמות· רשמ'	2 S. 21, 12.
וְשׁוּרַיָּ אשַׁכְלִלוּ	ידיע להוא למלכא	Esra 4, 12.

103.

מ"ח מלין נסבין א' במצעא תיבות' ולא קרין וסי'

48 Wörter, in denen (ausnahmsweise) ein ruhendes (nicht hörbares) Alef sich befindet.

תֹּאסִפוּן	לא תאספון לתת תבן לעם	Ex. 5, 7.
וְהָאסַפְסֻף	אשר בקרבו	Num. 11, 4.
וַיָּאצֶל	וירד ה' בענן וידבר אליו	Num. 11, 25.
מַשָּׁאת	כי תשה ברעך	Deut. 24, 10.
מָראוֹן	מלך שמרון מראון אחד	Jos. 12, 20.
בַּלָּאט	ותקח יעל אשת חבר	Jud. 4, 21.
בָּארוּמָה	וישב אבימלך בארומה	Jud. 9, 41.
חֹטאִים	ויגידו לשאול לאמר	1 S. 14, 33.
וַיֹּאסֶף	שאול לרא מפני דוד	1 S. 18, 29.
חֵלָאמָה	ויגד לדוד ויאסף· רשמיא'	2 S. 10, 17.
הַמְּלָאכִים	ויהי להשובת השנה· דשמו'	2 S. 11, 1.
וַיֹּראוּ הַמּוֹראִים	אל עבדיך· ב' בפסו'	2 S. 11, 24.
מִבֹּאר	ויתאוה דוד ויאמר	2 S. 23, 15.
מִבֹּאר	ויבקעו שלשת הגברים	2 S. 23, 16.
הַבֹּאר	ובניהו בן יהוידע בן איש ח'	2 S. 23, 20.
וַאַעַנֶּה	את זרע דוד · דמלכי'	1 Reg. 11, 39.
רִפָּאתִי	ויצא אל מוצא המים	2 Reg. 2, 21.
בְּראֹדַךְ	בעת ההיא שלח· דמלכי'	2 Reg. 20, 12.
בֹּארוֹת בֹּארֹת	כי שתים רעות· ב' בפס'	Jer. 2, 13.
שֹׁאסַיִךְ	לכן כל אכליך יאכלו	Jer. 30, 16.

Jer. 51, 9.	רפאני	את בבל ולא נרפתה
Ez. 9, 8.	ונאשאר	ויהי כהכותם
Ez. 16, 57.	השאטות	בטרם תגלה רעתך
Ez. 25, 6.	שאטך	כי כה אמר אדני ה׳ יען מחאך
Ez. 28, 24.	השאטים	ולא יהיה עוד לבית ישר׳ סלון
Ez. 39, 2.	וששאתיך	ושבבתיך וששאתיך
Ez. 43, 27.	ורצאתי	ויכלו את הימים והיה
Ez. 47, 8.	ונרפאו	ויאמר אלי המים האלה
Jes. 10, 13.	כאביר	כי אמר בכה ידי עשיתי
Jes. 10, 33.	פארה	מסעף פארה במערצה
Jes. 30, 5.	הבאיש	כל הבאיש על עם לא
Jes. 41, 25.	ויאת	העירותי מצפון
Hos. 4, 6.	ואמאסאך	נדמו עמי מבלי הדעת
Hos. 10, 14.	וקאם	{שאון בעמיך
Hos. 10, 14.	ארבאל	{וכל מבצריך יושד׳ ב׳ בפס׳
Joel 2, 6.	פארור	מפניו יחילו עמים
Zach. 11, 5.	ואעשר	אשר קניהן יהרגון
Ps. 89, 11.	דכאת	אתה דכאת כחלל רהב
Ps. 99, 6.	קראים	משה ואהרן בכהניו
Job 19, 2.	ותדכאונני	עד אנה תגיון נפשי
Job 31, 7.	מאום	אם תטה אשרי מני
Dan. 1, 4.	מאום	ילדים אשר אין בהם
Neh. 5, 11.	נאשים	השיבו נא להם כהיום
Neh. 6, 8.	בודאם	ואשלחה אליו לאמר
Neh. 12, 38.	למואל	והתודה השנית ההולכת
Neh. 13, 16.	דאג	והצרים ישבו בה

ולבר ממסורתא

Ps. 119, 101.	כלאתי	מכל ארח רע כלאתי

104.

(בכאן הם ג׳ עמודים רקים ובעמוד חדש מתחיל)

וחלוף

י״ב מלין דכתבין א׳ בסוף תיבות׳ ולא קרין וסי׳

12 Wörter, in denen (ausnahmsweise) ein ruhendes Alef am Ende sich befindet.

רפוא	למטה בנימין פלטי	Num. 13, 9.
ההלכוא	ויהי כהוציאם את המלכים	Jos. 10, 24.
הקליא	ויאמר ישי לדוד בנו קח	1 S. 17, 17.
רצוא	והחיות רצוא ושוב	Ez. 1, 14.
ואתוקיהא	ומדד ארך הבנין	Ez. 41, 15.
אבוא	אשר אמר אליהם זאת	Jes. 28, 12.
נקיא	מצרים לשממה תהיה	Joel 4, 18.
נקיא	ויקראו אל ה׳ ויאמרו	Jona 1, 14.
ארעא	ובתרך תקום מלכו אחרי	Dan. 2, 39.
נגוא	ומני שים טעם די כל	Dan. 3, 29.
יפוא	ויתנו כסף לחצבים	Esra 3, 7.
ושיציא	ביתה דנה עד יום תלתא	Esra 6, 15.

105.

לו ט״ו דכתבין לא וקרין לו וסימניהון

Verzeichniss von 15 Stellen, in denen das Wort לן wie לא (Verneinung) geschrieben ist, aber doch wie לו (d. h. ל׳ mit suffix 3 pers. s. m.) gelesen d. h. interpretirt wird.

יעדה	אם רעה בעיני אדניה	Ex. 21, 8.
כרעים	אך את זה תאכלו מכל	Lev. 11, 21.
חמה	ואם לא יגאל עד מלאת	Lev. 25, 30.
נתכנו	אל תרבו תדברו גבהה	1 S. 2, 3.
אהיה	ויאמר חושי אל אבשלם	2 S. 16, 18.
הגדלת	הרבית הגוי לא הגדלת	Jes. 9, 2,
צר	בכל צרתם לא צר	Jes. 63, 9.
אנחנו	דעו כי ה׳ הוא אלהים	Ps. 100, 3.
אחד	גלמי ראו עיניך	Ps. 139, 16.

Job 13, 15.	אֲיַחֵל	הן יקטלני לא איחל
Job 41, 4.	אַחֲרִישׁ	לא אחריש בדיו
Prov. 26, 2.	תָבֹא	כצפור לנוד כדרור לעוף
Prov. 19, 7.	הָמָּה	כל אחי רש שנאהו
Esra 4, 2.	אֲנַחְנוּ	ויגשו אל זרבבל

ותרין פלוגתא עליהון

Jes. 49, 5.	יֵאָסֵף	ועתה אמר ה׳ יצרי מבטן
1 Chr. 11, 20.	שֵׁם	ואבשי אחי יואב· דד״ה

106.

ותרין הלוף כתב׳ לו וקרין לא וסי׳

2 Mal kommt, umgekehrt vom Vorigen, לו vor, das aber interpretirt wird, als stände לא (mit Alef.)

1 S. 2, 16.	וְאָמַר	ויאמר אליו האיש קטר
1 S. 20, 2.	הִנֵּה	ויאמר לו הלילה לא תמות

107.

ד׳ מלין כתיב ב׳ בריש תיבות׳ ולא קרי׳ וסי׳

4 Wörter fangen mit einem Beth an, das aber nicht gelesen wird.

2 S. 10, 9.	בְּיִשְׂרָאֵל	וירא יואב כי היתה אליו פני· קדמ׳ דס׳ דמל׳
2 Reg. 22, 5.	בְּבֵית	ויתנה על יד
Jer. 52, 11.	בְּבֵית	ואת עיני צדקיהו עור· בת׳ דירמי׳
Prov. 28, 8.	וְבְתַרְבִּית	מרבה הונו בנשך

108.

וחד הלוף לא כתי׳ ב׳ וקרי׳

Ein Wort kommt vor, dem, umgekehrt vom Vorigen, ein Beth am Anfang fehlt, das aber gelesen wird.

2 S. 21, 9.	תְּחִלַּת	ויתנם ביד הגבענים

109.

ג׳ מלין חסר ה׳ במצע תיבות׳ וקרין וסימניהון

3 Wörter werden in der Mitte mit einem He gelesen, obgleich es in der Schrift fehlt.

וַיֶּאֱהָבֵו	ויהי ככלתו לדבר אל שאול	1 S. 18, 1.
לְ_גִיד	וישב יהורם המלך· דמלכ׳	2 Reg. 9, 15.
וְ_כַּרְמֶל	עד יערה עלינו רוח ממרום	Jes. 32, 15.

110.

ותרין הלוף כתיב ה׳ במצע תיבות׳ ולא קרין

2 Wörter haben, umgekehrt vom Vorigen, in der Mitte ein He, das aber nicht gelesen wird.

בַהְשָּׂדֶה	ויקם המלך לילה	2 Reg. 7, 12.
בְּהֵחָפְזָם	וילכו אחריהם עד הירדן	2 Reg. 7, 15.

111.

כ״ט מלין חסר ה׳ בסוף תיבות׳ וקרין וסי׳

Verzeichniss von 29 Wörtern, denen ein He am Ende fehlt, das gelesen, d. h. betrachtet wird, als stände es.

וָאַרְבְּ	ואקה את אביכם את	Jos. 24, 3.
הַנַּעֲ	וישכמו בבקר ויהי כעלות	1 S. 9, 26.
וְאַתְּ	הגדת היום את אשר	1 S. 24, 18.
וְהֵמָּ	ויתנם ביד הגבענים	2 S. 21, 9.
יְהִי	כאשר היה ה׳ עם אדני	1 Reg. 1, 37.
וְהָיְת	נבלת איזבל כדמן על פני	2 Reg. 9, 37.
יִרְאֶ	והיה כעץ שתול על מים	Jer. 17, 8.
תַּעֲשֶׂ	ויאמר גדליהו בן אחיקם	Jer. 40, 16.
וַתַּעְגַּב	עליהם למראה עיניה	Ez. 23, 16.
עַתְּ	ואמר לבלה נאפים	Ez. 23, 43.
חֲמֵשֶׁ	ומן המדה הזאת תמוד	Ez. 45, 3.
וְנִרְאֶ	הגידו האתיות לאחור	Jes. 41, 23.

Jes. 54, 16.	הן	אנכי בראתי חרש
Hag. 1, 8.	ואכבד	עלו ההר והבאתם עץ
Ruth 1, 12.	לכן	שבנה בנתי לכן למה
Ruth 4, 4.	וארע	ואני אמרתי אגלה
Ps. 6, 4.	ואת	ונפשי נבהלה מאד
Ps. 74, 6.	ועת	פתוחיה יחד בכשיל
Ps. 90, 8.	שת	עונתינו לנגדך
Prov. 30, 18.	וארבע	שלשה המה נפלאו ממני
Prov. 31, 16.	נטע	זממה שדה ותקחהו
Prov. 31, 18.	בליל	טעמה כי טוב סחרה
Job 1, 10.	את	הלא את שכת בעדו
Job 42, 16.	וירא	ויחי איוב אחרי זאת
Thr. 2, 19.	בליל	קומי רני בליל לראש
Thr. 5, 1.	הביט	זכר ה׳ מה היה לנו
Thr. 5, 20.	ונשוב	השיבנו ה׳ אליך
Koh. 7, 22.	את	כי גם פעמים רבות
Neh. 9, 6.	את	את הוא ה׳ לבדך · תנ׳ רפ׳

רעה	שנאי טוב ואהבי רעה	Micha 3, 2.
וקוה	לכן כה אמר ה׳ שבתי	Zach. 1, 16.
יעשה	ותאמר נעמי לשתי כלתיה	Ruth 1, 8.
הרבה	כבסני מעוני ומחטאתי	Ps. 51, 4.
אהביה	אני אהביה אהב ומשחרי	Prov. 8, 17.
ורעה	רעך ורעה אביך אל תעזב	Prov. 27, 10.
פקחה	הטה אלהי אזנך ושמע · דדניאל	Dan. 9, 18.
אריה	דב ארב הוא לי	Thr. 3, 10.
אלה	ואמר לה אלה מאניא	Esra 5, 15.

ולבד ממסורת׳

צידה	ועתה שא נא כליך · פלוגת׳ דר׳ נחמן	Gen. 27, 3.

112.

וחלוף

כ׳ מלין כתב׳ ה׳ בסוף תיבות׳ ולא קרין וסי׳

Verzeichniss von 20 Wörtern, die, umgekehrt vom Vorigen, ein He am Ende haben, das aber nicht gelesen wird.

Jos. 7, 21.	וארא	בשלל אדרת שנער
Jos. 24, 8.	ואביאה	אתכם אל ארץ האמרי
2 S. 23, 20.	הארי	ובניהו בן יהוידע · דשמו׳
1 Reg. 7, 23.	וקוה	ויעש את הים מוצק · דמלכ׳
Jer. 3, 7.	ותראה	ואמר אחרי עשתה
Jer. 15, 9.	באה	אמללה ילדת השבעה
Jer. 18, 10.	הרעה	ועשה הרעה בעיני לבלתי שמע
Jer. 26, 6.	הזאתה	ונתתי את הבית הזה
Jer. 31, 39.	קוה	ויצא עוד קוה המדה
Jer. 43, 11.	ובאה	והכה את ארץ מצרים
Jer. 48, 27.	נמצאה	ואם לוא השחק היה לך

113.

י״ד מלין כתיב ה׳ בסוף תיבות׳ וקרין ו׳ וסימ׳

14 Wörter haben He am Ende, das aber wie Waw gelesen und betrachtet wird.

יקרחה	לא יקרחה קרחה	Lev. 21, 5.
שפכה	וענו ואמרו ידינו לא	Deut. 21, 7.
נשברה	יהושפט עשר אניות	1 Reg. 22, 49.
עלה	בעת ההיא עלה עבדי נבכדנאצר	2 Reg. 24, 10.
נצתה	עליו ישאגו כפירים	Jer. 2, 15.
נושבה	כי כה אמר ה׳ על בית מלך	Jer. 22, 6.
היה	צאן אבדות היה עמי	Jer. 50, 6.
זנה	ואמר לבלה נאפים	Ez. 23, 43.
שממה	וידעת כי אני ה׳ שמעתי	Ez. 35, 12.
יהיה	ועשיתי אתם לגוי אחד	Ez. 37, 22.
שפכה	ואני כמעט נטוי רגלי	Ps. 73, 2.
חמרמרה	פני חמרמרה מני בכי	Job 16, 16.
עודינה	תכלינה עינינו	Thr. 4, 17.
שלה	ומני שים טעם די כל עם	Dan. 3, 29.

114.

ה' מלין בחד לישן דכתבי' ה' בסוף תיבות' וקרי' ו' וסי'

5 Wörter derselben Form haben He am Ende, das wie Waw gelesen und betrachtet wird.

וְהָיָה	ונסב לכם הגבול מנגב	Num. 34, 4.
וְהָיָה	ועבר עצמונה ויצא נחל	Jos. 15, 4.
וְהָיָה	ויהי להם הגבול לפאת	Jos. 18, 12.
וְהָיָה	ותאר הגבול ונסב	Jos. 18, 14.
וְהָיָה	ועבר הגבול אל כתף בית חגלה	Jos. 18, 19.

115.

ותלוף

ח' כתבי' ו' בסוף תיבות' וקרין ה' וסימ'

8 Wörter haben, umgekehrt vom Vorigen, Waw am Ende, das wie He gelesen und betrachtet wird.

לַהֲשִׁיבוֹ	ויקם אישה וילך אחריה	Jud. 19, 3.
נַפְשׁוֹ	פרה למד מדבר	Jer. 2, 24.
וְאַיּוֹ	נביאיכם אשר נבאו לכם	Jer. 37, 19.
וְהָיוּ	ועל הנחל יעלה על שפתו	Ez. 47, 12.
נְפַקוּ	בה שעתא נפקו אצבען	Dan. 5, 5.
וּנְפַלוּ	ועל קרניא עשר	Dan. 7, 20.
אֶתְעֲקַרוּ	מבתכל הוית בקרניא	Dan. 7, 8.
וְיִתְגָּרוּ	ובנו יתגרו ואספו המון	Dan. 11, 10.

116.

ו' מלין כתבי' י' בסוף תיבות' וקרין ה' וסי'

6 Wörter haben Jod am Ende, das aber wie He gelesen oder betrachtet wird.

הָעַמֹּנִי	וכפר העמני והעפני	Jos. 18, 24.
כִּי	ויאמר המלך מה לי ולכם	2 S. 16, 10.
שִׁמְעִי	ויחרף את ישראל ויכהו	2 S. 21, 21.
הַשָּׁלִשִׁי	ואבישי אחי יואב · רשמו'	2 S. 23, 18.
וּמַטֵּי	וקרבתי אליכם למשפט	Mal. 3, 5.
וּבְמַרְאֵי	שמח בחור בילדותך	Koh. 11, 9.

117.

י"ב מלין חסר ו' בריש תיבות' וקרי' וסי'

12 Wörter werden gelesen, als hätten sie Waw (copulat.) am Anfang, obgleich es in der Schrift fehlt.

בָּנַיִכִי	ותבא ותגד לאיש האלהים	2 Reg. 4, 7.
תַּחַת	הנעצוץ· תנ' דפ'	Jes. 55, 13.
דור	כי לא לעולם חסן	Prov. 27, 24.
יוֹלֵד	גול יגול אבי צדיק	Prov. 23, 24.
עַד	ויצא השטן מאת פני ה'	Job 2, 7.
דִּי	הוית פרזלא מערב	Dan. 2, 43.
לֹא	בלע ה' לא חמל	Thr. 2, 2.
לֹא	על צוארנו נרדפנו	Thr. 5, 5.
אֵין	יתומים היינו אין אב	Thr. 5, 3.
זְקֵנִים	פני ה' חלקם לא יוסיף	Thr. 4, 16.
אֵינָם	אבותנו חטאו	Thr. 5, 7.
אֲנַחְנוּ	עונתיהם סבלנו	Thr. 5, 7.

118.

ותלוף

י"א כתב' ו' בריש תיבות' ולא קרין וסי'

11 Wörter haben, umgekehrt vom Vorigen, ein Waw am Anfang, das aber nicht gelesen wird.

וכִּי	ויאמר המלך מה לי ולכם	2 S. 16, 10.
ומִסְגְּרֹתֶיהָ	ויפתח על הלחת ידתיה	1 Reg. 7, 36.
ורָאֲתָה	ועתליה אם אחזיהו· דמלכ'	2 Reg. 11, 1.
ואת	ויקצץ המלך אחז· תלת' דפ'	2 Reg. 16, 17.
ותִקְעוּ	הגידו ביהוד' ובירושלם	Jer. 4, 5.
ויוֹרֶה	ולוא אמרו בלבבם נירא	Jer. 5, 24.

Jer. 8, 1.	ויוֹצִיאוּ	בעת ההיא נאם ה
Thr. 4, 12.	וכל	לא האמינו מלכי ארץ
Dan. 9, 5.	והִרְשָׁעְנוּ	חטאנו ועוינו
Neh. 9, 17.	וחֶסֶד	וימאנו לשמע ולא זכרו
Prov. 23, 24.	וְיִשְׂמַח	גול יגול אבי צדיק

119.

י״ח מלין הסר׳ ו׳ בסוף תיבות׳ וקרי׳ וסי׳

18 Wörter werden am Ende mit einem Waw (suffix.) gelesen, wenngleich es in der Schrift fehlt.

Gen. 27, 29.	וְיִשְׁתַּחֲוֻ	יעבדוך עמים· קדמ׳ דפ׳
Gen. 43, 28.	וַיִּשְׁתַּחֲוֻ	ויאמרו שלום לעבדך
Jud. 21, 20.	וַיְצַו	את בני בנימן לאמר
1 S. 7, 9.	וַיַּעֲלֵה	ויקח שמואל טלה חלב
1 S. 12, 10.	וַיֹּאמְרֻ	ויזעקו אל ה׳ ויאמר חטאנו
1 S. 13, 19.	אָמַר	והרש לא ימצא בכל
1 Reg. 9, 9.	וַיִּשְׁתַּחֲוֻ	ואמרו על אשר עזבו· דמלכ׳
1 Reg. 12, 7.	וַיְדַבֵּר	אליו לאמר אם היום· דמל׳
2 Reg. 20, 18.	יִקָּח	ומבניך אשר יצאו· דמל׳
2 Reg. 22, 5.	וְיִתְּנֻה	על יד עשי המלאכה
Jer. 48, 7.	יַחַד	כי יען בטחך במעשיך
Ez. 7, 21.	וְחִלְּלֻה	ונתתיו ביד הזרים לבז
Jos. 37, 30.	(?) וְאִכְלֻה	וזה לך האות· דישעי׳
Dan. 5, 21.	שַׁוִּי	ומן בני אנשא טריד
Esra 3, 3.	וַיַּעַל	ויכינו המזבח על מכנותיו
Neh. 3, 30.	אַחֲרַי	החזיק חנניה בן שלמיה
Neh. 3, 31.	אַחֲרַי	החזיק מלכיה בן הצרפי
Est. 9, 27.	וְקִבֵּל	קימו וקבל היהודים

120.

והלוף

י״א מלין כתב׳ ו׳ בסוף תיבו׳ ולא קרי׳ וסי׳

11 Wörter haben, umgekehrt vom Vorigen, ein Waw am Ende, das aber nicht gelesen wird.

Jos. 6, 7.	וַיֹּאמְרוּ	אל העם עברו וסבו את
Jos. 9, 7.	וַיֹּאמְרוּ	איש ישראל אל החוי
1 S. 15, 16.	וַיֹּאמְרוּ	הרף ואגידה לך· תנ׳ דפ׳
2 S. 23, 34.	רַגְלָיו	משוה רגליו כאילות· רשמ׳
1 Reg. 12, 3.	וַיָּבֹאוּ	וישלחו ויקראו לו· דמלכ׳
1 Reg. 12, 21.	וַיָּבֹאוּ	רחבעם ירושלם ויקהל· דמלכ׳
2 Reg. 9, 33.	שִׁמְטֻהוּ	ויאמר שמטוהו וישמטוה
2 Reg. 14, 13.	וַיָּבֹאוּ	ואת אמציהו מלך יהוד׳· דמלכ׳
2 Reg. 16, 15.	וַיְצַוֵּהוּ	המלך אחז את אוריה
Ez. 46, 9.	יֵצֵאוּ	ובבוא עם הארץ לפני ה׳
Neh. 3. 15.	וַיַּעֲמִידוּ	ואת שער העין החזיק שלון

121.

ד׳ מלין דכתב׳ ח׳ במצע׳ תיבות׳ וקרין ה׳ וסי׳

4 Wörter, die Cheth in der Mitte des Worts haben, das aber wie He gelesen wird.

2 S. 13, 37.	עַמִּיחוּר	ואבשלום ברח וילך אל תלמי
Prov. 20, 21.	מְבֹחֶלֶת	· נחלה מבחלת בראשונה
Dan. 9, 24.	וּלְהָתֵם	שבעים שבעים נחתך על .
Cant. 1, 17.	רָחִיטֵנוּ	קרות בתינו ארזים רחיטנו

122.

ד׳ מלין כתבן ר׳ וקרין ד׳ וסי׳

4 Wörter haben Resch, das aber wie Daleth gelesen wird.

2 S. 13, 37.	עַמִּיחוּר	ואבשלום ברח וילך אל תלמי
2 Reg. 16, 6.	וַאֲרַמִּים	בעת ההיא השיב רצין
Jer. 31, 40.	הַשְּׁרֵמוֹת	וכל העמק הפגרים והדשן
Prov. 19, 19.	גְּרָל	חמה נשא ענש

123.

ותרין חלוף דכתב׳ ד׳ וקרין ר׳ וסי׳

2 Wörter haben, umgekehrt vom Vorigen, Daleth, das wie Resch gelesen wird.

אֶעֱבוֹד	כי מעולם שברתי עלך	Jer. 2, 20.
וְזַבּוּד	ומבני בגוי עותי וזבוד	Esra 8, 14.

124.

ב׳ מלין כתב׳ י׳ בריש תיבו׳ ולא קרי׳ וסי׳

2 Wörter haben Jod am Anfang, das nicht gelesen wird.

יצאו	נדו מתוך בבל	Jer. 50, 8.
יַעַמְדוּ	והיה יעמדו עליו דוגים	Ez. 47, 10.

125.

ותרין חלוף חסר י׳ בריש תיבות׳ וקרין וסי׳

2 Wörter werden, umgekehrt vom Vorigen, mit Jod am Anfang gelesen, obgleich es in der Schrift fehlt.

עָשָׂה	ויאמר לו חלילה לא תמות	1 S. 20, 2.
עָבַר	כי אמרתם כרתנו ברית את	Jes. 28, 15.

126.

י״ב מלין חסר י׳ בסוף תיבות׳ וקרי׳ וסי׳

12 Wörter werden am Ende mit Jod gelesen, obgleich es in der Schrift fehlt.

יָשַׁב	ולא הוריש מנשה· דשפט׳ קדמ׳ דפ׳	Jud. 1, 27.
בָּנִית	ישבו אליך בכל לבבם · דמל׳	1 Reg. 8, 48.
מֵעַל	וימהר ויסר את האפר	1 Reg. 20, 41.
יָדָ	ונתנו את הכסף המתכן	2 Reg. 12, 12.
אֱלֹהֵ	והעוים עשו נבחן ואת	2 Reg. 17, 31.
הוֹצִיא	כי לא דברתי את אבותיכם	Jer. 7, 22.
וְעָשִׂית	כי כה אמר אדני ה׳ ועשית	Ez. 16, 59.
עַל	הלא צבא לאנוש	Job 7, 1.
וְצָפוּ	לא יאמין שוב מני חשך	Job 15, 22.
יָדַעְתָּ	כי יעשה ה׳ דין עני	Ps. 140, 13.
יָדַעְתָּ	כי כל תוכל	Job 42, 2.
רָאשׁ	כי בימי דויד ואסף	Neh. 12, 46.

127.

והלוף

מ״ג מלין כתבן י׳ בסוף תיבות׳ ולא קרין וסי׳

43 Wörter haben, umgekehrt vom Vorigen, ein Jod am Ende, das nicht gelesen wird.

וְאַתִּי	ויאמר לאמו אלף ומאה	Jud. 17, 2.
וַתָּבֹאתִי	ואולם חי ה׳ אלהי ישראל	1 S. 25, 34.
נִשָּׂאִי	צלק העמוני נהרי· דשמו׳	2 S. 33, 27.
אַתִּי	ויאמר ירבעם לאשתו	1 Reg. 14, 2.
לָכִי	ויאמר אליה אלישע	2 Reg. 4, 2.
שְׁכֵנָיְכִי	ויאמר לכי שאלי	2 Reg. 4, 3.
נִשְׁיְכִי	ותבא ותגד לאיש	2 Reg. 4, 7.
בָּנַיְכִי	והאלהים· ב׳ בפס׳	2 Reg. 4, 7.
אַתִּי	ויאמר למועד הזה כעת	2 Reg. 4, 16.
אַתִּי	ויאמר מדוע אתי	2 Reg. 4, 23.
הֹלַכְתִּי	אליו היום· ב׳ בפסוק׳	2 Reg. 4, 23.
אַתִּי	ואלישע דבר אל האשה	2 Reg. 8, 1.
בְּנִי	וטמא את התפת אשר בגי	2 Reg. 23, 10.
לִמַּדְתִּי	מה תיטבי דרכך לבקש	Jer. 2, 33.
קָרָאתִי	הלוא מעתה קראתי לי	Jer. 3, 4.
שָׁמַעְתִּי	מעי מעי אוחולה	Jer. 4, 19.
וְאַתִּי	שדוד מה תעשי	Jer. 4, 30.
יוֹשַׁבְתִּי	אספי מארץ כנעתך	Jer. 10, 17.
יוֹשַׁבְתִּי	בלבנון	Jer. 22, 23.
מְקֻנַּנְתִּי	בארזים מה נחנת· ב׳ בפסו׳	Jer. 22, 23.
הָלָכְתִּי[1]	הציבי לך צינים	Jer. 31, 21.
הִרְבֵּיתִי	עלי גלעד וקחי צרי	Jer. 46, 11.
שֹׁכַנְתִּי	על מים רבים רבת אוצרת	Jer. 51, 12.

1) Zusatz von derselben Hand.

שֵׁשִׁי	ותעדי זהב וכסף ומלבושך	Ez. 16, 13.
אָכָלְתְּי	ששי ומשי· ב׳ בפסו׳	Ez. 16, 13.
נָתַתְּי	ותקחי את בגדי רקמתך	Ez. 16, 18.
זָכַרְתְּי	ואת כל תעבתיך ותזנותיך	Ez. 16, 22.
עָשִׂיתְי	בבנותך גבך בראש	Ez. 16, 31.
הָיִיתְי	כל דרך· ב׳ בפסו׳	Ez. 16, 31.
זָכַרְתְּי	יען אשר לא זכרתי	Ez. 16, 43.
עָשִׂיתְי	את ימי נעוריך	Ez. 16, 43.
עָשִׂיתְי	ולא כדרכיהן הלכת	Ez. 16, 47.
עָשִׂיתְי	ושמרון כחצי חטאתיך	Ez. 16, 51.
הִשְׁבַּתְּי	ואתה בן אדם שא על צר	Ez. 27, 3.
אָתְּי	כה אמר ה׳ אלהים יען אמרים	Ez. 36, 13.
בַּלִי	הכה אפרים שרשם	Hos. 9, 16.
וְיָרַדְתְּי	ורחצת וסכת ושמת	Ruth 3, 3.
וְשָׁכָבְתְּי	ויהי בשכבו וידעת את	Ruth 3, 4.
קָנִיתְי	ויאמר בעז ביום קנותך	Ruth 4, 5.
מְצָאַי	כי מצאי מצאי חיים	Prov. 8, 35.
שֹׂנַאי	נגיד חסר תבונות	Prov. 28, 16.
לָכְי	התאנה חנטה פגיה· קדמ׳ דפ׳	Cant. 2, 13.
יוֹשֶׁבֶתְי	שישי ושמחי בת אדום	Thr. 4, 21.

ולבר ממסורתא

עָשִׂיתְי	ויאמר המלך אל יואב הנה נא	2 S. 14, 21.

128.

נ״ו מלין חסר י׳ במצע׳ תיבות׳ וקרין וכל חד לי׳ דכו׳ חסר וסימניהון

56 Wörter werden mit Jod (grösstentheils als Z. d. Plur.) in der Mitte gelesen, das aber in der Schrift fehlt; in dieser def. Form kommen sie nur e i n M a l v o r.

צַוָּארָו	וירץ עשו לקראתו	Gen. 33, 4.
וְעַמֻּדָו	וכן לפאת צפון בארך	Ex. 27, 11.
הַשְּׂלָו	ויקם העם כל היום ההוא	Num. 11, 32.
עָנָו	והאיש משה ענו מאד	Num. 12, 3.
בֵּינָו	וכל העם המלחמה אשר	Jos. 8, 11.
תֹּצְאֹתָו	וירד ימה אל גבול היפלטי	Jos. 16, 3.
מְרִיבָו	ה׳ יחתו מריבו	1 S. 2, 9.
עָלָו	בשמים· ב׳ בפסו׳	1 S. 2, 9.
לְמִשְׁפְּחֹתָו	ויקרב את שבט בנימן	1 S. 10, 21.
וַיְתָו	וישנו את טעמו בעיניהם	1 S. 21, 13.
וַאֲנָשָׁו	וילך דוד ואנשו קעילה	1 S. 23, 5.
בִּבְגָדָו	ויחזק דוד בבגדו ויקרעם	2 S. 1, 11.
שִׂמְלֹתָו	ויקם דוד מהארץ	2 S. 12, 20.
רַחֲמָו	ויאמר דוד אל גד· דשמו׳	2 S. 24, 14.
מְשָׁרְתָו	ומאכל שלחנו· דמלכי׳	1 Reg. 10, 5.
בִּרְכָּו	ויעלה אחאב לאכל	1 Reg. 18, 42.
כַּפָּו	ויעל וישכב על הילד· תני׳ דפס׳	2 Reg. 4, 34.
בְּסוּסָו	ויבא נעמן בסוסו	2 Reg. 5, 9.
מִזְבְּחוֹתָו	ויבאו כל עם הארץ בית הבעל· דמ׳	2 Reg. 11, 18.
אַלְמְנוֹתָו	עצמו לי אלמנותו	Jer. 15, 8.
יָמָו	קרא דגר ולא ילד	Jer. 17, 11.
מִבְרָחָו	ואת כל מברחו בכל אגפיו	Ez. 17, 21.
פֹּארֹתָו	על כן גבהא קומתו	Ez. 31, 5.
וְחַלֹּנָו	ואילמו	Ez. 40, 22.
וְתִמֹרָו	כמדת השער· ב׳ בפסו׳	Ez. 40, 22.
עֹלוֹתָו	ומעלות שבעה עלותו	Ez. 40, 26.
בִּצֹּאתָו	וגבאיו ולא ירפאו	Ez. 47, 11.
מֹשְׁלָו	ועתה מה לי פה נאם ה׳	Jes. 52, 5.
צֹפָו	עורים כלם לא ידעו	Jes. 56, 10.
שְׁעָרָו	ביום עמדך מנגד	Ob. 1, 11.
פְּרָזָו	נקבת במטיו ראש	Hab. 3, 14.
דֹּרְשָׁו	זה דור דרשו	Ps. 24, 6.
חִצָּו	ימאסו כמו מים	Ps. 58, 8.
שְׂלָו	שאל ויבא שלו	Ps. 105, 40.
חֲסָדָו	ויזכר להם בריתו	Ps. 106, 45.
דְּבָרָו	מגיד דברו ליעקב	Ps. 147, 19.
צְבָאָו	הללוהו כל מלאכיו	Ps. 148, 2.
בְּרַגְלָו	קרץ בעיניו מלל	Prov. 6, 13.
אֹרְחֹתָו	פן תאלף ארחתו	Prov. 22, 25.
בִּשְׂפָתָו	ינכר שונא ובקרבו ישית	Prov. 26, 24.

Prov. 30, 10.	אֲדֹנָו	אל תלשן עבד אל ארנו
Job 14, 5.	חֻקָּו	אם חרוצים ימיו
Job 15, 15.	בִּקְדֹשָׁו	הן בקרשו לא יאמין
Job 20, 11.	עֲלוּמָו	עצמותיו מלאו עלומו
Job 24, 1.	וְיֹדְעָו	מדוע משדי לא נצפנו
Job 26, 14.	גְּבוּרֹתָו	הן אלה קצות דרכו
Job 31, 20.	חֲלָצָו	אם לא ברכוני חלצו
Job 37, 12.	בְּתַחְבּוּלֹתָו	והוא מסבות מתהפך
Job 38, 41.	יְלָדָו	מי יכין לערב צידו
Job 39, 26.	כְּנָפָו	המבינתך יאבר נץ
Job 39, 30.	וְאֶפְרֹחָו	יעלעו דם
Job 40, 17	פַּחֲדָו	יחפץ זנבו כמו ארז
Esra 4, 7.	כְּנָוֺתָו	ובימי ארתחששתא · כת׳
Cant. 2, 11.	הַסְּתָו	כי הנה הסתו עבר
Thr. 3, 39.	חֲטָאָו	מה יתאונן ארם חי
Ruth 3, 14.	מַרְגְּלֹתָו	ותשכב עד הבקר

129.

והלוף

ו׳ כתב׳ י׳ במצע׳ תיבות׳ ולא קרי׳ וסי׳

6 Wörter haben, umgekehrt vom Vorigen, ein Jod (plur.) in der Mitte, das aber nicht gelesen (sondern das Wort wie sing. betrachtet) wird.

1 Reg. 16, 26.	וּבְחַטָּאתָיו	דעמרי · וילך בכל דרך ירבעם
Ps. 105, 18.	רַגְלָיו	ענו בכבל רגליו ברזל
Ps. 105, 28.	דְּבָרָיו	שלח חשך ויחשך
Prov. 16, 27.	שְׂפָתָיו	איש בליעל כרה רעה
Koh. 4, 8.	עֵינָיו	יש אחד ואין שני
Dan. 9, 12.	דְּבָרָיו	ויקם את דבריו · דדניאל

130.

דבריך דכתבן דברך י״ג וסי׳

13 Mal wird das Wort דְּבָרֶיךָ (pl.) def. Jod (wie sing.) geschrieben.

Gen. 30, 34.	ויאמר לבן הן
Gen. 47, 30.	ושכבתי עם אבותי
Num. 14, 20.	ויאמר ה׳ סלחתי
Ps. 119, 9.	במה יזכה נער
Ps. 119, 16.	בחקתיך אשתעשע לא
Ps 119, 17.	גמל על עבדך אחיה
Ps. 119, 28.	דלפה נפשי מתוגה
Ps. 119, 25.	דבקה לעפר נפשי
Ps. 119, 42.	ואענה חרפי דבר
Ps. 119, 65.	טוב עשית עם עבדך
Ps. 119, 101.	מכל ארח רע
Ps. 119, 105.	נר לרגלי
Ps. 119, 107.	נעניתי עד

131.

והלוף

ח׳ כתבן דבריך וקרין דברך וסי׳

8 Mal wird, umgekehrt vom Vorigen, דְּבָרְךָ (sing.) plene Jod (wie pl.) geschrieben.

Jud. 13, 17.	ויאמר מנוח אל מלאך ה׳ מי שמך
1 Reg. 8, 26.	ועתה אלהי ישראל יאמן נא · דמלכי׳
1 Reg. 18, 36.	ויהי בעלות המנחה ויגש אליהו
1 Reg. 22, 13.	והמלאך אשר הלך לקרא · דמלכי׳
Jer. 15, 16.	נמצאו דברך ואוכלם ויהי דבריך · תני׳
Ps. 119, 147.	קדמתי בנשף ואשועה לדבריך
Ps. 119, 161.	שרים רדפוני חנם ומדבריך
Esra 10, 12.	ויענו כל הקהל ויאמרו

132.

ג׳ מלין דאית בהון יו״ד יתיר בין תי״ו למ״ם ולא קרי׳ וסימ׳

3 Wörter haben zwischen dem Mem fin. (pl. m.) und einem vorhergehenden Taw ein Jod, das aber nicht gelesen wird.

שְׁבֻעָתִים	ויתנם ביד הגבענים	2 S. 21, 9.
הִתְעֵתִים	כי התעתים בנפשותיכם	Jer. 42, 20.
מִזְבְּחוֹתִים	ועצמות כהנים שרף על · דד״ה	2 Chr. 34, 5.

133.

ד׳ כתבין ויאמר וקרין ואמר וסי׳

4 Mal kommt ויאמר vor, das aber וָאֹמַר gelesen wird.

וַיֹּאמַר	ויאמר לי מי אתה · תני׳ דפס׳	2 S. 1, 8.
וַיֹּאמַר	ויאמר אלי מה אתה ראה · תנ׳ דפ׳	Zach. 4, 2.
וַיֹּאמַר	לא טוב הדבר אשר אתם	Neh. 5, 9.
וַיֹּאמַר	להם לא יפתחו שערי	Neh. 7, 3.

134.

כ״ב מלין כתיבין י׳ בריש תיבות׳ וקרין ו׳ וסי׳

22 Wörter haben ein Jod am Anfang, das aber wie Waw gelesen wird.

יָבֹאוּ	כי הם ומקניהם יעלו	Jud. 6, 5.
יְחָנַּנִי	ויאמר בעוד הילד חי	2 S. 12, 22.
יְאָבָדוּ	הנני נתן אל העם הזה מכשלים	Jer. 6, 21.
יְשִׁית	תנו לה׳ אלהיכם כבוד	Jer. 13, 16.
יְסוּרַי	מקוה ישראל ה׳	Jer. 17, 13.
יְחָיָה	הישב בעיר הזאת	Jer. 21, 9.
יְחָיָה	כה אמר ה׳ הישב· הברו	Jer. 38, 2.
יְשְׁבִי	רדי מכבוד ישבי בצמא	Jer. 48, 18.
יְלָבְשׁוּ	בבאם הכהנים ולא יצאו	Ez. 42, 14.
יְהָיָה	וחמשה ועשרים אלף	Ez. 45, 5.
יִפְצְחוּ	רנו שמים וגילי ארץ	Jes. 49, 13.
יְכָשְׁלוּ	פרש מעלה ולהב חרב	Nah. 3, 3.
יְקִפָּאוֹן	פלוג׳ דר׳ נחמן· והי׳ ביום ההוא	Zach. 14, 6.
יְאֻשַּׁר	ה׳ ישמרהו ויחיהו	Ps. 41, 3.
יָבָא	צדיק הראשון בריבו	Prov. 18, 17.
יְשָׁאַל	מחרף עצל לא יחרש	Prov. 20, 4.
יַחְדָּל	הלא מעט ימי יחדל	Job 10, 20.
יְשִׁית	ממני· ב׳ בפסו׳	Job 10, 20.
יְרָם	ונשא ההמון ירם לבבו	Dan. 11, 12.
יְרָמוֹת	ומבני בני משלם מלוך	Esra 10, 29.
יִצְחַר	ובני חלאה צרת יצחר	1 Chr. 4, 7.
יְחֻבָּה	ובני שמר אחי	1 Chr. 7, 34.

135.

וחלוף

י׳ כתבן ו׳ בריש תיבות׳ וקרין י׳ וסי׳

10 Wörter haben, umgekehrt vom Vorigen, ein Waw am Anfang, das wie Jod gelesen wird.

ושפטהו	ועל ריב המה יעמדו	Ez. 44, 24.
וַעֲשׂוּ	את הכבש ואת המנחה	Ez. 46, 15.
וְשֹׁאַג	שאגה לו כלביא	Jes. 5, 29.
וְדָכָה	ישח ונפל בעצומיו	Ps. 10, 10.
וְצָפַן	לישרים תושיה	Prov. 2, 7.
וְחָכָם	הלוך את חכמים	Prov. 13, 20.
וְשָׁדֵּם	תמת ישרים תנחם	Prov. 11, 3.
וְקַר	חושך אמריו יודע דעת	Prov. 17, 26.
וְעוּף	התעיף עיניך בו ואיננו	Prov. 23, 5.
וְרֹב	ובניו ורב המשא עליו	2 Chr. 24, 27.

136.

מ״ז מלין כתבן ו׳ בסוף תיבות׳ וקרי׳ י׳ וסי׳

Verzeichniss von 47 Wörtern, die Waw am Ende haben, das aber wie Jod gelesen wird.

מִצְוֹתָו	ועשה חסד· דמ״ת	Deut. 5, 10.
אָזְנוֹ	ויאמר המלך לרצים	1 S. 22, 17.
כָלִבּוֹ	והם האיש נבל	1 S. 25, 3.
שְׂנֻאוֹ	ויאמר דוד ביום ההוא	2 S. 5, 8.
בְּעֵינָו	מדוע בזית את דבר ה׳	2 S. 12, 9.
בְנַפְשׁוֹ	או עשיתי בנפשו שקר	2 S. 18, 13.
וְיִשְׁבּוֹ	בנב אשר בילידי· דשמו׳	2 S. 21, 16.
דַּרְכּוֹ	האל מעוזי חיל· דשמו׳	2 S. 22, 33.
הָעֶצְנוֹ	אלה שמות הגברים· דשמ׳	2 S. 23, 8.
חֶצְרוֹ	הכרמלי פערי הארבי· דשמ׳	2 S. 23, 35.
רַגְלָו	אתה ידעת את דוד	1 Reg. 5, 17.
וְקָדְשׁוֹ	ויבא את קדשי אביו	1 Reg. 15, 15.
נְבִיאוֹ	ויעד ה׳ בישראל וביהוד׳	2 Reg. 17, 13.
תִּקְרְאוּ	ואנכי אמרתי איך אשיתך	Jer. 3, 19.
תָשׁוּבוּ	בבנים· ב׳ בפסוק׳	Jer. 3, 19.
אֲכָלָנוּ	הממנו נבוכדראצר	Jer. 51, 34.
הֲמָמָנוּ	מלך בבל	Jer. 51, 34.
הִצִּיגָנוּ	כלי ריק	Jer. 51, 34.
בְלָעָנוּ	כתנין מלא כרשו מעדני	Jer. 51, 34.
הֱדִיחָנוּ	ה׳ בפסוק׳	Jer. 51, 34.
וִידוּ	אדם מתחת כנפיהם	Ez. 1, 8.
חִתִּיתוֹ	כי נתתי את חתיתו בארץ	Ez. 32, 32.
עֲשׂוּ	הביאי עצה עשו פלילה	Jes. 16, 3.

עֲצָתוֹ	קרא ממזרח עיט	Jes. 46, 11.
הֹבְרוּ	נלאית ברב עצתיך	Jes. 47, 13.
הִתְפַּתְּחוּ	התנערי מעפר קומי	Jes. 52, 2.
מַטָּעוֹ	ועמך כלם צדיקים	Jes. 60, 21.
רֻבּוֹ	אכתוב לו רבו תורתי	Hos. 8, 12.
נוּדוּ	למנצח לדוד בה׳ חסיתי	Ps. 11, 1.
חַסְדּוֹ	אלהי חסדו יקדמני	Ps. 59, 11.
וַעֲנֵנוּ	למען יחלצון ידידיך · קדמ׳ דפ׳	Ps. 108, 7.
הִרְאִיתָנוּ	אשר הראיתנו צרות	Ps. 71, 20.
תְּחַיֵּנוּ	רבות ורעות · ב׳ בפסו׳	Ps. 71, 20.
כֹּחוֹ	ענה בדרך כחו	Ps. 102, 24.
וְיֹדְעֵו	ישובו לי יראיך	Ps. 119, 79.
בְמוֹ	אם התרחצתי במו שלג	Job 9, 30.
יִתְרוֹ	כי יתרו פתה ויענני	Job 30, 11.
אֵו	אל למלכים למואל	Prov. 31, 2.
אֶשְׁתַּנּוּ	באדין נבוכדנצר התמלי המא	Dan. 3, 19.
לִשְׁרֹשׁוּ	וכל די לא להוא עבד	Esra 7, 26.
וְיַעֲשׂוֹ	מתניה מתני ויעשו	Esra 10, 37.
יַדּוֹ	מבני נבו יעיאל	Esra 10, 43.
וְעֻנּוֹ	ובקבקיה וענו אחיהם	Neh. 12, 9.
יֹשְׁבֵו	ומשפחות ספרים	1 Chr. 2, 55.
בְּנוֹ	אלקנה בנו אלקנה צופי	1 Chr. 6, 11.
בְּנוֹ	ויאמר דויד לשלמה בנו אני	1 Chr. 22, 7.
ומיציאו	וישלח ה׳ מלאך ויכחד	2 Chr. 32, 21.

ולבד ממסורתא

תָּקְעוּ	והחלוץ הלך לפני הכהנים	Jos. 6, 9.

137.

וחלוף

כ״ד מלין כתבן יו״ד בסוף תיבות׳ וקרין ו׳ וסי׳

Verzeichniss von 24 Wörtern, die, umgekehrt vom Vorigen, ein Jod am Ende haben, das wie Waw gelesen wird.

דֹּדִי	ואחריו אלעזר בן דדי · דשמו׳	2 S. 23, 9.
יְלִדְתָּנִי	אמרים לעץ אבי אתה	Jer. 2, 27.
תֵּצְאִי	אל תצאו השדה	Jer. 6, 25.
תֵּלֵכִי	כי חרב · ב׳ בפסו׳	Jer. 6, 25.
שְׂאִי	עיניכם וראי הבאים	Jer. 13, 20.
וּרְאִי	מצפון · ב׳ בפסו׳	Jer. 13, 20.
דְּבָרִי	כי מי עמד בסוד ה׳ · תני׳ דפ׳	Jer. 23, 18.
הֵילִילִי	הביש מואב כי חתה	Jer. 48, 20.
וּזְעָקִי	· ב׳ בפסו׳	Jer. 48, 20.
תִשְׂמְחִי	כי תשמחי כי	Jer. 50, 11.
תַעַלְזִי	שסי נחלתי כי	Jer. 50, 11.
תָפוּשִׁי	כעגלה דשא	Jer. 50, 11.
וְתִצְהֲלִי	כאברים · ד׳ בפס׳	Jer. 50, 11.
בְּמִי	כי תנוח יד ה׳ בהר הזה	Jes. 25, 10.
סְבָבוּנִי	אשרנו עתה סבבוני	Ps. 17, 11.
וְשֻׁבִי	שובו נא אל תהי עולה	Job 6, 29.
וְשֻׁפִּי	יכל בשרו מראי	Job 33, 21.
נַפְשִׁי	פדה נפשי מעבר בשחת	Job 33, 28.
וְחַיָּתִי	· ב׳ בפסו׳	Job 33, 28.
כְּלוּהִי	בניה בדיה כלוהי	Esra 10, 35.
נָשְׂאִי	כל אלה נשאי נשים	Esra 10, 44.
לִמְלִיכִי	יונתן לשבניה	Neh. 12, 14.
יֶעְדִּי	ושאר דברי שלמה	2 Chr. 9, 29.
וְיֹשְׁבֵי	ויבאו אל חלקיהו הכהן · ד״ה	2 Chr. 34, 9.

138.

ה׳ זוגין מן ב׳ ב׳ כתבן יו״ד במצעא תיבה וקרין ו׳ וסי׳

5 Wörter, die zwei Mal vorkommen mit Jod in der Mitte, das wie Waw gelesen wird.

הָאֲסִירִים	ויאחזוהו פלשתים	Jud. 16, 21.
הָאֲסִירִים	ויהי כי טוב לבם	Jud. 16, 25.
גּוֹיִם	ויאמר ה׳ לה שני	Gen. 25, 23.
בַּגּוֹיִם	למה יאמרו הגוים	Ps. 79, 10.
חֲמִיטַל	בן עשרים ואחת שנה צדקיהו · דמל׳	2 Reg. 24, 18.
חֲמִיטַל	וחברו דירמי׳ · בן עשרים	Jer. 52, 1.

Jer. 37, 4.	הַכְּלִיא	וירמיהו בא ויצא
Jer. 52, 31.	הַכְּלִיא	ויהי בשלשים ושבע דירמי׳
Ps. 73, 10.	יָשִׁיב	לכן ישיב עמו הלם
1 Chr. 7, 1.	יָשִׁיב	ולבני יששכר תולע ופואה׃

ד״ה

139.

וחלוף

ה׳ זוגין מן ב׳ ב׳ כתבן ו׳ במצע׳ תיבות׳ וקרין יו״ד וסי׳

5 Wörter, die, umgekehrt vom Vorigen, 2 Mal mit Waw in der Mitte vorkommen, das wie Jod gelesen wird.

Ex. 16, 7.	תַּלּוֹנוּ	ובקר וראיתם את
Num. 16, 11.	תַלּוֹנוּ	לכן אתה וכל עדתך
Jes. 32, 7.	עֲנָוִים	וכלי כליו רעים הוא
Ps. 9, 19.	עֲנָוִים	כי לא לנצח ישכח
Jer. 49, 36.	עֵוֹלָם	והביאתי אל עילם· תני׳ דפ׳
Esra 10, 2.	עֵוֹלָם	ויען שכניה בן יחיאל
1 Chr. 11, 11.	הַשָּׁלוֹשִׁים	ואלה מספר הגבורים
1 Chr. 12, 18.	הַשָּׁלוֹשִׁים	ורוח לבשה את עמשי
1 Chr. 23, 9.	שְׁלֹמוֹת	בני שמעי שלמות
1 Chr. 26, 25.	שְׁלֹמוֹת	ואחיו לאליעזר רחביהו

140.

ב׳ זוגין מן ג׳ ג׳ כתבן יו״ד במצע׳ תיבה וקרי׳ ו׳

2 Wörter kommen 3 Mal mit Jod in der Mitte vor, das wie Waw gelesen wird.

Gen. 36, 5.	יְעִישׁ	ואהליבמה ילדה
Gen. 36, 14.	יְעִישׁ	ואלה היו בני אהליבמה
1 Chr. 7, 10.	יְעִישׁ	ובני ידיעאל בלהן
1 Chr. 14, 1.	חִירָם	וישלח חירם מלך צר
2 Chr. 4, 11.	חִירָם	ויעש חירם את הסירות· תני׳ דפס׳
2 Chr. 9, 10.	חִירָם	וגם עבדי חירם · כלהון

בר״ה

141.

וחלוף

ב׳ זוגין מן ג׳ ג׳ כתבן וי״ו במצע תיבה וקרין י׳ וסי׳

2 Wörter kommen, umgekehrt vom Vorigen, mit Waw in der Mitte vor, das wie Jod gelesen wird.

אָשִׁוב	גם זרע יעקוב ודוד עבדי	Jer. 33, 26.
אָשִׁוב	והיה באחרית הימים	Jer. 49, 39.
אָשִׁוב	כיהנהבימיםההמה· דיואל	Joel 4, 1.
יָשִׁוב	הרע לשררי באמתך	Ps. 54, 7.
יָשִׁוב	מפרי פי איש ישבע טוב	Prov. 12, 14.
יָשִׁוב	התאמין בו כי ישוב זרעך	Job 39, 12.

142.

ו׳ כתבן שבית וקרין שְׁבוּת וסי׳

6 Mal kommt das Wort שבית (mit Jod in der Mitte) vor, das wie שְׁבוּת (mit Waw in der Mitte) gelesen wird.

שְׁבִית	והיה באחרית הימים	Jer. 49, 39.
שְׁבִית	ושבתי את שבותהן את	Ez. 16, 53.
שְׁבִית	סדם ובנותיה ואת שבית	Ez. 16, 53.
וּשְׁבִית	שמרון ובנותיה · ג׳ בפסו׳	Ez. 16, 53.
שְׁבִית	לכן כה אמר אדני ה׳ עתה אשיב	Ez. 39, 25.
שְׁבִית	וה׳ שב את שבית איוב	Job 42, 10.

143.

וחד חלוף

כתי׳ שבות וקרי׳ שְׁבִית

1 Mal kommt, umgekehrt vom Vorigen, שבות (mit Waw in der Mitte) vor, das שְׁבִית (mit Jod in der Mitte) gelesen wird.

רצית ה׳ ארצך	Ps. 85, 2.

144.

ה׳ כתבן ענִיים וקרין עֲנָוִים וסי׳

5 Mal kommt das Wort עניים (mit Jod nach dem Nun) vor, das aber עֲנָוִים (mit Waw nach dem Nun) gelesen wird.

עֲנִיִּים	כי דרש דמים אותם זכר	Ps. 9, 13.
עֲנִיִּים	קומה ה׳ אל נשא ידך	Ps. 10, 12.
וְלַעֲנִיִּים	אם ללצים הוא יליץ	Prov. 3, 34.
עֲנִיִּים	בז לרעהו חוטא	Prov. 14, 21.
עֲנִיִּים	טוב שפל רוח את עניים	Prov. 16, 19.

145.

ותלוף

ב׳ כתבן ענוים וקריין עֲנִיִּים וסי׳

2 Mal kommt, umgekehrt vom Vorigen, ענוים (mit Waw nach dem Nun) vor, das wie עֲנִיִּים (mit Jod nach dem Nun) gelesen wird.

עֲנָוִים	וכלי כליו רעים	Jes. 32, 7.
עֲנָוִים	כי לא לנצח ישכח	Ps. 9, 19.

146.

ד׳ כתבן יעואל וקרין יְעִיאֵל וסי׳

4 Mal kommt das Wort יעואל (mit Waw nach dem Ain) vor, das aber יְעִיאֵל (mit Jod nach dem Ain) gelesen wird.

יְעוּאֵל	ובגבעון ישבו אבי גבעון תני׳ דסכ׳	1 Chr. 9, 35.
וִיעוּאֵל	עזיא העשתרתי שמע	1 Chr. 11, 44.
וִיעוּאֵל	ומן בני אליצפן שמרי	2 Chr. 29, 13.
יְעוּאֵל	ויהי לעזיהו חיל עשה	2 Chr. 26, 11.

147.

ו׳ כתבן מרונים וקרי׳ מִדְיָנִים וכלהון במשלי

6 Mal kommt das Wort מרונים (mit Waw nach dem Daleth) vor, das aber מִדְיָנִים (mit Jod nach dem Daleth) gelesen wird.

וּמִדְוָנִים	את נפשע מקרית עז	Prov. 18, 19.
מִדְוָנִים	טוב לשבת על פנת גג קדמ׳ דסכ׳	Prov. 21, 9.
מִדְוָנִים	טוב שבת בארץ מדבר	Prov. 21, 19.
מִדְוָנִים	למי אוי למי אבוי	Prov. 23, 29.
מִדְוָנִים	פחם לגחלים ועצים לאש	Prov. 26, 21.
מִדְוָנִים	דלף טורד ביום סגריר	Prov. 27, 15.

148.

ג׳ כתבן ידיתון וקרין יְדוּתוּן וסי׳

3 Mal kommt das Wort ידיתון (mit Jod nach dem Daleth) vor, das aber ידותון (mit Waw nach dem Daleth) gelesen wird.

לִידִיתוּן	למנצח׳ דעיל׳ אמרתי אשמרה	Ps. 39, 1.
יְדִיתוּן	למנצח׳ דעיל׳ קולי אל אלהים	Ps. 77, 1.
יְדִיתוּן	ומתניה בן מיכה׳ דעזר׳	Neh. 11, 17.

149.

י״א מלין כתבן ב׳ וקרי׳ כ׳ וסי׳

11 Wörter werden mit Beth geschrieben, das aber wie Kaf gelesen wird.

בַּעֲלוֹת	ויהי בעלות הכהנים נשאי	Jos. 4, 18.
בְּשָׁמְעֲכֶם	והי׳ במשך בקרן היובל	Jos. 6, 5.
בַּעֲלוֹת	ולא אבו האנשים לשמע לו	Jud. 19, 25.
בְּשָׁמְעוֹ	ותצלח רוח אלהים על שאול	1 S. 11, 6.
בְּחֹם	ויאמרו למלאכים הבאים	1 S. 11, 9.
בְּשָׁמְעֲךָ	ויהי בשמעך את קול׳ דשמו׳	2 S. 5, 23.

וַיַּבּוּ ויבאו אל מחנה ישראל· תני׳ דפס׳ — 2 Reg. 3, 24.
יְבַלּוּ בטוב ימיהם· קדמ׳ דס׳ — Job 21, 13.
בְּאָמְרָם ויהי באמרם אליו יום — Est. 3, 4.
חֲבּוּד ומבני בגוי עותי — Esra 8, 14.
זַבַּי אחריו החרה החזיק — Neh. 3, 20.

150.

וחלוף

ג׳ כתבן כ׳ וקרין ב׳ וסי׳

3 Wörter werden, umgekehrt vom Vorigen, mit Kaf geschrieben, das wie Beth gelesen wird.

בַּמַּלְכֵּן ואת העם אשר בה הוציא דשמו׳ — 2 S. 12, 31.
יָכִין העז איש רשע בפניו — Prov. 21, 29.
וַיָּכֶן את מזבח ה׳· דמנשה ד״ה — 2 Chr. 33, 16.

151.

ב׳ כתבן ה׳ במצע תיב׳ וקרין כ׳ וסי׳

2 Wörter haben He in der Mitte, das wie Kaf gelesen wird (suffix. הֶם f. כֶם).

מַעַלְלֵיהֶם בית דוד כה אמר ה׳ דינו — Jer. 21, 12.
עֲלֵיהֶם נסו נדו מאד העמיקו· תנ׳ דפס׳ — Jer. 49, 30.

152.

ד׳ מלין כתבן ל׳ יתר׳ וסי׳

4 Wörter haben ein überflüssiges Lamed, das nicht gelesen wird.

וְלְהִלָּחֵם ויאמר המלך אל ציבא — 2 S. 16, 2.
עָלְלִין בארין עללין חרטומיא — Dan. 4, 4.
עָלְלִין ארין עללין כל חכימי מלכא — Dan. 5, 8.
עָלְלַת מלכתא לקבל מלי מלכא — Dan. 5, 10.

153.

וחלוף

חד קרי׳ ל׳ ולא כתי׳ וסי׳

1 Wort wird, umgekehrt vom Vorigen, mit Lamed gelesen, das in der Schrift fehlt.

חַי ובניהו בן יהוידע בן איש חי רב פעלים מקבצאל· דשמו׳ — 2 S. 23, 20.

154.

ו׳ מלין דכתב׳ ב׳ וקרין מ׳ וסי׳

6 Wörter haben Beth, das aber wie Mem gelesen wird.

בְאָדָם ויעמדו המים הירדים — Jos. 3, 16.
בְעֵבֶר ואם רע בעיניכם לעבד — Jos. 24, 15.
אֲבָנָה הלא טוב אבנה ופרפר — 2 Reg. 5, 12.
בְיָמִין ויקח יהוידע הכהן ארון — 2 Reg. 12, 10.
בְמְלֹךְ ויאסרהו פרעה נכה· תר׳ דמ׳ — 2 Reg. 23, 33.
וְיָשֵׁב את פניו לאיים ולכד רבים — Dan. 11, 18.

155.

וחלוף

חד כתב׳ מ׳ וקרי׳ ב׳ וסי׳

1 Wort hat, umgekehrt vom Vorigen, ein Mem, das wie Beth gelesen wird.

מֵעֵבֶר ולחציו שבט המנשה· דיהושע — Jos. 22, 7.

156.

ה׳ מלין כתבן מ׳ בסוף תיבות׳ ולא קרי׳ וסי׳

5 Wörter haben ein Mem (fin.) am Ende, das aber nicht gelesen wird.

וַיְהָמֵם וישלח חצים ויפיצם· דשמ׳ — 2 S. 22, 15.
שְׁלֹשָׁם וירדו שלשם מהשלשים — 2 S. 23, 13.

שְׁנַיִם	ויעזבו את כל מצות ה׳· רמלכ׳	2 Reg. 17, 16.
נָכְרִיָּם	לקח בגדו כי ערב זר· קדמ׳ דס׳	Prov. 20, 16.
אַלְפִים	נהר דינור נגד ונפק	Dan. 7, 10.

157.

וחלוף

ה׳ לא כתבן מ׳ בסוף תיבות׳ וקרי׳ וסי׳

5 Wörter haben, umgekehrt vom Vorigen, das Mem (fin.) am Ende nicht, das aber dennoch gelesen wird.

עֲבָרְנוּ	ויהי כשמע כל מלכי האמרי	Jos. 5, 1.
הַחֵצִי	ויקרא יהונתן אחרי הנער	1 S. 20, 38.
אֱלֹהֶיךָ	וגם באו עבדי המלך	1 Reg. 1, 47.
שָׁנָה	בן שלשים ושתים· דיהורם בן יהושפט תני׳ דפ׳· דמל׳	2 Reg. 8, 17.
בָּהּ	והיה כל מעבר מטה מוסדה	Jes. 30, 32.

158.

ו׳ מלין חסר נ׳ וקרי׳ וסי׳

6 Wörter werden mit einem Nun gelesen, obgleich es in der Schrift fehlt.

בְּצַעֲנַנִּים	וחבר הקני נפרד מקין	Jud. 4, 11.
לָנוּ	ויאמרו לו הגבענים· קדמ׳ דפ׳	2 S. 21, 4.
אֲנַחְנוּ	אם טוב ואם רע בקול ה׳	Jer. 42, 6.
מִפְּנִינִים	יקרה היא מפניים	Prov. 3, 15.
וְנִסְתָּר	ערום רעה ויסתר · קדמ׳ דס׳	Prov. 22, 3.
אַלְפִים	נהר דינור נגד נפק	Dan. 7, 10.

159.

וחלוף

ז׳ כתבן נ׳ ולא קרי׳ וסי׳

7 Wörter haben, umgekehrt vom Vorigen, ein Nun, das aber nicht gelesen wird.

מִן הַמְּעָרָה	ויקם דוד אחרי כן ויצא	1 S. 24, 9.
יֻתַּן	לנו שבעה אנשים	2 S. 21, 6.
תֵּתֵן	כי כה אמר אדני אלהי ישראל כד הקמח	1 Reg. 17, 14.
וּפְנֵי	לב נבון יבקש דעת	Prov. 15, 14.
תַּנִּין	גם תנין חלצו שד	Thr. 4, 3.
בַּת	ויקח לו רחבעם אשה· ד״ה	2 Chr. 11, 18.
מִן בַּת	ויצא מן בת ציון	Thr. 1, 6.

ואית דאמרי עֲבָרָם חד מנהון· כתי׳

עֲבָרְנוּ	ויהי כשמע כל מלכי	Jos. 5, 1.

160.

ד׳ מלין דאית בהון אות תלויה וסי׳

4 Wörter haben einen schwebenden Buchstaben.

מְנַשֶּׁה	ויקימו להם בני דן את הפסל	Jud. 18, 30.
מִיַּעַר	יכרסמנו חזיר מיער	Ps. 80, 14.
רְשָׁעִים	לאחז בכנפות ארץ	Job 38, 13.
מֵרְשָׁעִים	וימנע מרשעים אורם	Job 38, 15.

161.

ב׳ קופין דבוקין ולא זינין וסי׳

In 2 Wörtern kommt ein Kuf vor, dessen senkrechter Strich mit dem obern Querstrich verbunden ist.

בְּקָמֵיהֶם	וירא משה את העם	Ex. 32, 25.
הַפְּקֻדִים	ויקריבו נשיאי ישראל	Num. 7, 2.

162.

י״א מלין לא כתבן ת׳ וקרין וסי׳

In 11 Wörtern wird ein Taw gelesen, obgleich es nicht (oder ein anderer Buchstabe dafür) steht.

2 S. 12, 24.	וַיִּקְרָא	וינחם דוד את בת שבע
2 S. 20, 23.	הַכְּרִי	ויואב אל כל הצבא ישראל
2 S. 23, 8.	אֶחָד	אלה שמות הגברים· רשמ׳
2 Reg. 24, 14.	עֲשָׂרָה	והגלה את כל ירושלם :
2 Reg. 25, 17.	אַמּוֹה	שמנה עשרה אמוה· תנ׳ דפ׳ דמל׳
Jer. 49, 25.	תְהִלָּה	איך לא עזבה עיר תהלה :
Jer. 52, 21.	קוֹמַה	והעמודים שמנה עשרה אמה· דירמי׳
Jes. 66, 17.	אַחַד	המתקדשים והמטהרים
Cant. 4, 9.	בְּאַחַד	לבבתני אחתי כלה· קדמ׳ דפ׳
Koh. 12, 6.	יֵרָחֵק	עד אשר לא ירחק חבל
2 Chr. 11, 18.	בֵּן	ויקח לו רחבעם אשה· ד״ה

163.

והלוף

ז׳ כתבן ת׳ ולא קרין וסי׳

In 7 Wörtern steht, umgekehrt vom Vorigen, ein Taw, das aber nicht (oder als ein anderer Buchstabe) gelesen wird.

2 S. 17, 12.	בְּאַחַת	ובאנו אליו באחת המקומת
1 Reg. 19, 4.	אֶחָת	והוא הלך במדבר דרך יום
2 Reg. 11, 2.	הַמְּמוֹתְתִים	ותקח יהושבע בת המלך דמל׳
Jer. 28, 1.	בִּשְׁנַת	ויהי בשנה ההיא בראשית· תני׳ דפס׳
Jer. 32, 1.	בִּשְׁנַת	הדבר אשר הי׳ אל ירמיהו· קדמ׳ דפסו׳
Ez. 7, 2.	אַרְבַּעַת	ואתה בן אדם כה אמר אדני
Micha 1, 10.	הִתְפַּלָּשְׁתִּי	בגת אל תגידו

164.

ז׳ פסוקים דאית בהון ט״ו מלין · ז׳ מלין מכא ח׳ מלין מכא ומלה מצע׳ כתיב׳ וסי׳

7 Verse von je 15 Wörtern, deren mittelstes (also 7 vor und 7 nach demselben) zur Klasse des Keri und Chetib (d. h. das anders gelesen wird, als es geschrieben ist) gehört.

אָמַר	כת׳	וחרש לא ימצא בכל הארץ	1 S. 13, 19.
הַיֹּרֵד	כת׳	ומי ישמע לכם לדבר הזה	1 S. 30, 24.
לְכָל	כת׳	וטהרתים מכל עונם	Jer. 33, 8.
יִהְיֶה	כת׳	וחמשה ועשרים אלף	Ez. 45, 5.
וּצְפִינְךָ	כת׳	ממתים ידך ה׳	Ps. 17, 14.
וַיִּרְאֶה	כת׳	ויחי איוב אחרי זאת	Job 42, 16.
הַכִּיר	כת׳	ועשה למבצרי מעזים	Dan. 11, 39.

165.

י״ג מלין חסר ה׳ בריש תיבות׳ וקרין וסי׳

13 Wörter werden mit He am Anfang gelesen, obgleich dasselbe in der Schrift fehlt.

שָׁלָל	ויעש העם אל שלל· כן כת׳	1 S. 14, 32.
גִּבֹּרִים	ואחריו אלעזר בן דדי· רשמ׳	2 S. 23, 9.
אֶחָד	ולשלמה שנים עשר נצבים	1 Reg. 4, 8.
שְׂבָכָה	וכותרות על שני העמודים	1 Reg. 7, 20.
מֶלֶךְ	ויקח אסא את כל הכסף· דמלכי׳	1 Reg. 15, 18.
מֶלֶךְ	ויקח את שרי המאיות · תנ׳ דפ׳	2 Reg. 11, 12.
מֶלֶךְ	ויקשר עליו פקח בן רמליהו· דמל׳	2 Reg. 15, 25.
אָרֶץ	לקול תתו המון מים· קדמ׳ דס׳	Jer. 10, 13.
עָם	כה אמר ה׳ אלי הלך ועמדת	Jer. 17, 19.
דָּבָר	ויבא ויעש ה׳ כאשר דבר	Jer. 40, 3.
מְלָכִים	וידבר אתו טבות· דירמי׳	Jer. 52, 32.
רָשָׁע	הנפש החטאת היא תמות	Ez. 18, 20.
עַמִּים	צדיק הוא ה׳ כי פיהו	Thr. 1, 18.

166.

ותלוף

ז׳ כתבן ה׳ בריש תיבות׳ ולא קרין וסי׳

7 Wörter haben, umgekehrt vom Vorigen, eiu He am Anfang, das aber nicht gelesen wird.

1 S. 26, 22.	הַחֲנִית	ויען דוד ויאמר הנה
1 Reg. 21, 8.	הַסְּפָרִים	ותכתב ספרים בשם אחאב· תנ׳ דפ׳
2 Reg. 7, 13.	הֶהָמוֹן	ויען אחד מעבדיו· קדמ׳ דפ׳
2 Reg. 14, 7.	הַמֶּלַח	הוא הכה את אדום בני· דמלכ׳
Jer. 38, 11.	הַסְּחָבוֹת	ויקח עבד מלך את האנשים
Jes. 29, 11.	הַסֵּפֶר	ותהי לכם חזות הכל· תנ׳ דפ׳
Koh. 10, 20.	הַכְּנָפַיִם	גם במדעך מלך אל תקלל

167.

ג׳ כתבן על וקרין אל וסי׳

3 Mal kommt das Wort על (mit ע) vor, das aber wie אל (mit א׳) gelesen wird.

1 S. 20, 24.	עַל	ויסתר דוד בשדה ויהי
Jes. 65, 7.	עַל	עונתיכם ועונת אבותיכם· בת׳ דפס׳
Ez. 9, 5.	עַל	ולאלה אמר באזני· קדמ׳ דפס׳· בתרא אַל

168.

י״ח מלין תקן עזרא וסי׳

18 Wörter (oder Sätze) hat Esra umgeformt.

Gen. 18, 22.	וְאַבְרָהָם עוֹדֶנּוּ עֹמֵד לִפְנֵי ה׳ · הי׳ צ״ל וה׳ עודנו עמד לפני אברהם שהרי כתיב וירא ה׳ אל אברם (מוגה בכ״י אחר "אליו ה׳,,) ותבע מן השכינה שיתעכב לו עד שיגמל חסד למלאכים ומפני זה כנה הכתוב·
Num. 11, 15.	וְאַל אֶרְאֶה בְּרָעָתִי · ברעתך הצ״ל אלא שכנה הכתוב·
Num. 12, 12.	אֲשֶׁר בְּצֵאתוֹ מֵרֶחֶם אִמּוֹ · אמנו הצ״ל·
Num. 12, 12.	וַיֵּאָכֵל חֲצִי בְשָׂרוֹ · בשרנו הצ״ל שהרי אחיו (בשר?) של אחיו כבשרו שנאמ׳ כי אחינו בשרנו הוא·
1 S. 3, 13.	כִּי מְקַלְלִים לוֹ (מוגה "לָהֶם,,) בָּנָיו · לי הצ״ל וכן הוא אומר למה תבעטו בזבחי·
2 S. 16, 12.	אוּלַי יִרְאֶה ה׳ בְּעֵוֹנִי · בעינו הצ״ל אלא שכנה·
1 Reg. 12, 16.	לְאֹהָלֶיךָ יִשְׂרָאֵל עַתָּה רְאֵה בֵיתְךָ דָּוִד וַיֵּלֶךְ יִשְׂרָאֵל לְאֹהָלָיו דרחבעם · דמלכים
2 Chr. 10, 16.	וחברו דד״ה · לאלהיו הי׳ צ״ל·
Jer. 2, 11.	וְעַמִּי הֵמִיר כְּבוֹדוֹ בְּלוֹא יוֹעִיל· כבודי הצ״ל·
Ez. 8, 17.	וְהִנָּם שֹׁלְחִים אֶת הַזְּמוֹרָה אֶל אַפָּם · אפי הצ״ל אלא שכנה·
Hos. 4, 7.	כְּבוֹדָם בְּקָלוֹן אָמִיר · כבודי הצ״ל אלא שכנה·
Hab. 1, 11.	הֲלוֹא אַתָּה מִקֶּדֶם ה׳ אֱלֹהַי קְדֹשִׁי לֹא נָמוּת· לא תמות הצ״ל אלא שכנה·
Zach. 2, 12.	כִּי הַנֹּגֵעַ בָּכֶם נֹגֵעַ בְּבָבַת עֵינוֹ · עיני הצ״ל אלא שכנה·
Mal. 1, 13.	וַאֲמַרְתֶּם הִנֵּה מַתְּלָאָה וְהִפַּחְתֶּם אוֹתוֹ· אתי הצ״ל אלא שכנה·
Ps. 106, 20.	וַיָּמִירוּ אֶת כְּבוֹדָם בְּתַבְנִית שׁוֹר · כבודי הצ״ל אלא שכנה·
Job 7, 20.	לָמָה שַׂמְתַּנִי לְמִפְגָּע לָךְ וָאֶהְיֶה עָלַי לְמַשָּׂא· עליך הצ״ל אלא שכנה·
Job 32, 3.	וַיַּרְשִׁיעוּ אֶת אִיּוֹב · את הדין הצ״ל אלא שכנה·
Thr. 3, 19.	וְתָשִׁיחַ עָלַי נַפְשִׁי · עליך הצ״ל אלא שכנה·

Deut. 25, 3.	יכנו ולא יסיף	אַרְבָּעִים
Ps. 95, 10.	שנה אקוט בדור	אַרְבָּעִים
Jud. 5, 19.	מלכים נלחמו	בָּאוּ
Hos. 9, 7.	ימי הפקדה	בָּאוּ
Jer. 51, 10.	ה׳ את צדקתינו	הוֹצִיא
Jes. 43, 8.	עם עור ועינים יש	הוֹצִיא
Ps. 4, 8.	שמחה בלבי מעת דגנם	נָתַתָּה
Ps. 60, 6.	ליראיך נס להתנוסס	נָתַתָּה
Ps. 21, 5.	שאל ממך נתתה לו	חַיִּים
Job 10, 12.	וחסד עשית עמדי	חַיִּים
Ps. 104, 19.	ירח למועדים	עָשָׂה
Thr. 2, 17.	ה׳ אשר זמם	עָשָׂה
Ps. 74, 8.	בלבם נינם יחד	אָמְרוּ
Ps. 83, 5.	לכו ונכחידם מגוי	אָמְרוּ
Ps. 79, 2.	את נבלת עבדיך	נָתְנוּ
Ps. 119, 110.	רשעים פח לי	נָתְנוּ
Ruth 1, 17.	תמותי אמות	בַּאֲשֶׁר
Koh. 8, 4.	דבר מלך שלטון	בַּאֲשֶׁר
Jud. 5, 14.	אפרים שרשם	מִנִּי
Esra 7, 13.	שים טעם די כל מתנדב	מִנִּי

169.

ד׳ בלישנא דכתבי׳ ישגלנה וקרי׳ ישכבנה וסי׳

4 Wörter vom Stamme שגל die gelesen werden, als wären sie vom Stamme שכב

Deut. 28, 30.	יִשְׁגָּלֶנָּה	אשה תארש ואיש אחר
Jer. 3, 2.	שֻׁגַּלְתְּ	שאי עיניך על שפים וראי
Jes. 13, 16.	תִּשָּׁגַלְנָה	ועלליהם ירטשו לעיניהם
Zach. 14, 2.	תִּשָּׁגַלְנָה	ואספתי את כל הגוים אל

170.

חד כתי׳ וּבַעְפֹלִים וקרי וּבַטְּחֹרִים וסי׳

Deut. 28, 27. יככה ה׳ בשחין מצרים · ומן ותכבד יד ה׳ (1 S. 5, 6.) עד ולמה תכבדו את לבבכם (1 S. 6, 6.) דכו׳ עֳפלים כתי׳ טְחוֹרים קרי

Ein Mal wird וּבַעְפֹלִים gelesen, als stünde וּבַטְּחֹרִים; diese Verwechslung im Lesen findet ferner bei diesem Worte statt, an der Stelle von 1 S. 5, 6. bis 1 S. 6, 6.

171.

י״ד זוגין מן ב׳ ב׳ ראש פסוק לא נסיב ו׳ וכל קרי׳ נסבי׳ ו׳ וסי׳

14 Wörter kommen 2 Mal am Anfang des Verses ohne Waw (praefix.) vor, sonst aber immer mit Waw.

Gen. 13, 12.	אַבְרָם	ישב בארץ כנען
1 Chr. 1, 27.	אַבְרָם	הוא אברהם · דד״ה
Gen. 42, 30.	דִּבֶּר	האיש ארני הארץ
Jer. 42, 19.	דִּבֶּר	ה׳ עליכם שארית יהודה
Num. 2, 7.	מַטֵּה	זבולן ונשיא לבני
Ps. 110, 2.	מַטֵּה	עוך ישלח ה׳ מציון
Num. 29, 24.	מִנְחָתָם	ונסכיהם · דביום הרביעי
Num. 29, 37.	מִנְחָתָם	ונסכיהם · דביום השמיני

172.

וחלוף

י״ד זוגין מן ב׳ ב׳ ראש פסו׳ נסבי׳ ו׳ בריש תיבות׳ וכל קרי׳ לא נסבי׳ ו׳ וסי׳

14 Wörter kommen, umgekehrt vom Vorigen, 2 Mal am Anfang des Verses mit Waw (praefix.) vor, sonst aber immer ohne Waw.

Gen. 6, 19.	החי מכל בשר	וּמִכָּל
1 Chr. 28, 5.	בני כי רבים · ד״ה	וּמִכָּל
Gen. 9, 5.	את דמכם לנפשתיכם	וְאַךְ
Jos. 22, 19.	אם טמאה	וְאַךְ
Ex. 1, 12.	יענו אתו כן ירבה	וְכַאֲשֶׁר
Ez. 37, 18.	יאמרו אליך בני עמך	וְכַאֲשֶׁר
Ex. 10, 2.	תספר באזני בנך	וּלְמַעַן
Deut. 11, 9.	תאריכו ימים על האדמה	וּלְמַעַן

וּבְאַרְבַּע	עשרה שנה בא כדרלעמר	Gen. 14, 5.
וּבְאַרְבַּע	עשרה שנה למלך חזקיהו דמל'	2 Reg. 18, 13.
וְכֹה	תעשה להם לטהרם	Num. 8, 7.
וְכֹה	אמר שמעי בקללו	2 S. 16, 7.
וְתַחַת	כי אהב את אבתיך	Deut. 4, 37.
וְתַחַת	הרקיע כנפיהם ישרות	Ez. 1, 23.
וְהַיּוֹם	ההוא לאדני ה' צבאות	Jer. 46, 10.
וְהַיּוֹם	הזה תאמרנה שרות	Est. 1, 18.
וְאַרְבַּע	כתפות אל ארבע פנות	1 Reg. 7, 34.
וְאַרְבַּע	חיון רברבן סלקן	Dan. 7, 3.
וְטוֹב	משניהם את אשר עדן	Koh. 4, 3.
וְטוֹב	לא יהי' לרשע ולא יאריך	Koh. 8, 13.
וְהֵן	חלמא ופשרה תהחון	Dan. 2, 6.
וְהֵן	לא ידיע להוא לך מלכא	Dan. 3, 18.
וַאֲנָה	לא בחכמה די איתי בי	Dan. 2, 30.
וַאֲנָה	שמעית עליך די תוכל	Dan. 5, 16.
וּכְעַן	העלו קדמי	Dan. 5, 15.
וּכְעַן	הן על מלכא טב	Esra 5, 17.
וְאַנְתְּה	ברה בלשאצר	Dan. 5, 22.
וְאַנְתְּ	עזרא כחכמת אלהך	Esra 7, 25.

173.

י"ב זוגין מן ג' ג' ראש פסוק נסב' ו' בריש תיבה וכל קריא לא נסבין ו' וסי'

12 Wörter, die 3 Mal am Anfang des Verses mit Waw (praefix.) vorkommen, sonst aber immer ohne Waw.

וּבָרוּךְ	אל עליון אשר מגן	Gen. 14, 20.
וּבָרוּךְ	טעמך וברוכה את	1 S. 25, 33.
וּבָרוּךְ	שם כבודו לעולם וימלא	Ps. 72, 19.
וַעֲשֵׂה	לי מטעמים	Gen. 27, 4.
וַעֲשֵׂה	כרוב אחד מקצה מזה	Ex. 25, 19.
וַעֲשֵׂה	להם מכנסי בד	Ex. 28, 42.
וְעֵינֵי	לאה רכות	Gen. 29, 17.
וְעֵינֵי	ישראל כבדו מזקן	Gen. 48, 10.
וְעֵינֵי	רשעים תכלינה	Job 11, 20.
וְיוֹסֵף	הורד מצרימה	Gen. 39, 1.
וְיוֹסֵף	הוא השליט על	Gen. 42, 6.
וְיוֹסֵף	בן שלשים שנה	Gen. 41, 46.
וְשֵׁשׁ	שנים תזרע את ארצך	Ex. 23, 10.
וְשֵׁשׁ	מאות איש חגורים	Jud. 18, 16.
וְשֵׁשׁ	מעלות לכסא · ד"ה	2 Chr. 9, 18.
וּרְאֵה	ועשה בתבניתם	Ex. 25, 40.
וּרְאֵה	בנים לבניך שלום	Ps. 128, 5.
וּרְאֵה	אם דרך עצב בי	Ps. 139, 24.
וְלָמָה	ה' מביא אתנו	Num. 14, 3.
וְלָמָה	הבאתם את קהל ה'	Num. 20, 4.
וְלָמָה	העליתנו ממצרים	Num. 20, 5.
וְהַנָּבִיא	ההוא או חלם	Deut. 13, 6.
וְהַנָּבִיא	והכהן והעם אשר יאמר	Jer. 23, 34.
וְהַנָּבִיא	כי יפתה ודבר דבר	Ez. 14, 9.
וְאֵיךְ	תשיבאתפניפחתאחד·דמלכ'	2 Reg. 18, 24.
וְאֵיךְ	והברו · דישעי'	Jes. 36, 9.
וְאֵיךְ	תנחמוני הבל ותשובתיכם	Job 21, 34.
וְאַיֵּה	אלהיך אשר עשית לך	Jer. 2, 28.
וְאַיּוֹ	נביאיכם אשרנבאו·כנכת'	Jer. 37, 19.
וְאַיֵּה	אפו תקותי ותקותי	Job 17, 15.
וְדִבְרֵי	שנאה סבבוני	Ps. 109, 3.
וְדִבְרֵי	דויד המלך· דד"ה	1 Chr. 29, 29.
וְדִבְרֵי	רחבעם הראשנים	2 Chr. 12, 15.
וְרַבִּים	מישני אדמת עפר	Dan. 12, 2.
וְרַבִּים	מהכהנים והלוים	Esra 3, 12.
וְרַבִּים	מביאים מנחה לה'	2 Chr. 32, 23.

174.

ותלוק?

ט"ו מלין ראש פסוק משמשין ה' וכל קרי' נסבין ו' וסי'

15 Wörter, die, umgekehrt vom Vorigen, am Anfang des Verses mit He (d. h. ohne Waw praefix.) anfangen, sonst aber immer mit Waw vorher.

הָאֲנָשִׁים	האלה שלמים הם	Gen. 34, 21.
הַמַּלְאָךְ	הגואל אתי מכל רע	Gen. 48, 16.
הַכֹּהֵן	המחטא אתה יאכלנה	Lev. 6, 19.

Num. 7, 19.	הִקְרִב	את קרבנו קערת כסף אחת· דנתנאל
Num. 19, 11.	הַנֹּגֵעַ	במת לכל נפש
Num. 32, 4.	הָאָרֶץ	אשר הכה ה׳ לפני בני ישר׳
Deut. 28, 54.	הָאִישׁ	הרך בך והענג מאד
1 S. 20, 41.	הַנַּעַר	בא ודוד קם
2 S. 16, 8.	הֵשִׁיב	עליך ה׳ את כל דמי בית שאול
1 Reg. 6, 12.	הַבַּיִת	הזה אשר אתה בנה
Ez. 7, 27.	הַמֶּלֶךְ	יתאבל ונשיא ילבש שממה
Ez. 18, 20.	הַנֶּפֶשׁ	החטאת היא תמות
Zeph. 3, 15.	הֵסִיר	ה׳ משפטיך פנה איבך
Thr. 2, 5.	הָיָה	אדני כאויב
Thr. 3, 13.	הֵבִיא	בכליתי בני

175.

כ״ב (ראש?) פסו׳ מן חד וחד (לא) נסבין ו׳ וסי׳

22 Wörter, die nur ein Mal am Anfang des Verses ohne Waw (praefix.) vorkommen.

Gen. 14, 2.	עָשׂוּ	מלחמה את ברע
Num. 25, 11.	פִּינְחָס	בן אלעזר בן אהרן הכהן
Deut. 1, 38.	יְהוֹשֻׁעַ	בן נון העמד לפניך
Deut. 29, 10.	טַפְּכֶם	נשיכם וגרך אשר
1 S. 30, 14.	אֲנַחְנוּ	פשטנו נגב הכרתי
2 S. 1, 23.	שָׁאוּל	ויהונתן הנאהבים
1 Reg. 3, 5.	בְּגִבְעוֹן	נראה ה׳ אל שלמה· דמ׳
1 Reg. 9, 21.	בְּנֵיהֶם	אשר נתרו אחריהם· דמל׳
Jer. 9, 6.	שִׁבְתְּךָ	בתוך מרמה במרמה
Jer. 11, 10.	שָׁבוּ	על עונת אבותם
Ez. 48, 34.	פְּאַת	ימה חמש מאות
Jes. 10, 21.	שְׁאָר	ישוב שאר יעקב
Joel 1, 4.	יֶתֶר	הגזם אכל הארבה
Am. 4, 10.	שִׁלַּחְתִּי	בכם דבר בדרך מצרים
Mal. 3, 14.	אֲמַרְתֶּם	שוא עבד אלהים
Ps. 68, 29.	צִוָּה	אלהיך עזך עוזה אלהים

Ps. 93, 3.	נָשְׂאוּ	נהרות ה׳ נשאו נהרות
Ps. 104, 9.	גְּבוּל	שמת בל יעבורון
Prov. 13, 17.	מַלְאָךְ	רשע יפל ברע
Dan. 4, 1.	אֲנָה	נבוכדנצר שלה הוית בביתי
Koh. 9, 11.	שַׁבְתִּי	וראה תחת השמש
1 Chr. 27, 24.	יוֹאָב	בן צרויה החל למנות

ולבר ממסורתא

Deut. 3, 14.	יָאִיר	בן מנשה לקח את כל חבל ארגב
Neh. 10, 7.	דָּנִיֵּאל[1]	גנתון

176.

ו׳ מלין חסר ה׳ במצע תיבות׳ ולי׳ דכו׳ וסי׳

6 Wörter, die ein Mal ohne He mitten im Worte (sonst aber immer mit He) vorkommen.

2 S. 19, 19.	לַעֲבִיר	ועברה העברה לעביר
Jes. 24, 11.	לַשְׁמִד	ידו נטה על הים
Jes. 29, 15.	לַסְתִּר	הוי המעמיקים מה׳
Am. 8, 4.	וְלַשְׁבִּית	שמעו זאת השאפים אביון
Micha 1, 6.	לַגַּי	ושמתי (את) שמרון לעי
Ps. 26, 7.	לַשְׁמִעַ	בקול תודה ולספר

177.

ב׳ כתבין ופשרא וקרין ופשרה וסי׳

2 Mal steht וּפִשְׁרָא (mit Alef am Ende), das wie וּפִשְׁרֵהּ (mit He suffix. 3 per. s. m.) gelesen wird.

Dan. 2, 6.	וּפִשְׁרָא	והן חלמא ופשרא תהחון· קדמ׳ דפ׳
Dan. 4, 16.	וּפִשְׁרָא	אדין דניאל די שמה בלטשאצר· קדמ׳ דפ׳

1) Zusatz von anderer Hand.

178.

ג׳ נו״נין כתבין זעירין וסימניהון

In 3 Wörtern steht ein Nun fin., das kleiner ist, als die übrigen Buchstaben im Worte.

Jer. 39, 13.	ונבושזבן	וישלח נבוזראדן
Jes. 44, 14.	ארן	לכרת לו ארזים ויקח תרזה ואלון
Prov. 16, 28.	ונרגן	איש תהפכות ישלח מדון

179.

ט׳ פסוקים אית בהון כהדין סימן ׆ הפוכה וסימניהון

Bei 9 Versen ist ein Zeichen wie ein umgekehrtes Nun angebracht.

Num. 10, 34.	וענן ה׳ עליהם יומם
Num. 10, 35.	ויהי בנסע הארן
Num. 10, 36.	ובנחה יאמר
Num. 11, 1.	ויהי העם כמתאננים
Ps. 107, 23.	יורדי הים באניות
Ps. 107, 24.	המה ראו מעשי ה׳
Ps. 107, 25.	ויאמר ויעמד רוח סערה
Ps. 107, 26.	יעלו שמים ירדו תהומות
Ps. 107, 27.	יחגו וינועו כשכור
Ps. 107, 28.	ויצעקו אל ה׳ בצר · דבתרי׳
Ps. 107, 40.	שפך בוז על נדיבים
Ps. 107, 41.	וישגב אביון מעוני

180.

י״ג מלין כתבין ה׳ בסוף תיבות׳ וכל דכו׳ כתי׳ א׳ וסי׳

13 Wörter haben ein He am Ende, die sonst immer mit Alef schliessen.

Ex. 3, 18.	נקרה	ואמרתם אליו ה׳ אלהי העברים
Deut. 3, 11.	הלה	כי רק עוג מלך הבשן
1 Reg. 10, 19.	לכסה	שש מעלות
1 Reg. 10, 19.	לכסה	וראש ענול
2 Reg. 7, 12.	להחבה	ויקם המלך
Jer. 2, 24.	פרה	למד מדבר
Jer. 49, 10.	ונחבה	כי אני חשפתי
Jer. 52, 33.	ושנה	את בגדי
Ez. 14, 4.	בה	לכן דבר אותם ואמרת
Ps. 81, 4.	בכסה	תקעו בחדש
Job 26, 9.	כסה	מאחז פני
Dan. 2, 11.	מלכה	ומלתא די מלכה · קדמ׳ דפ׳
Dan. 10, 14.	יקרה	ובאתי להבינך את אשר

ולבר כמסורתא

Num. 23, 3.	יקרה	ויאמר בלעם לבלק
Dan. 2, 5.	מלתה	ענה מלכא
1 Chr. 4, 17.	עזרה	ובן · ד״ה
Dan. 2, 44.	ומלכותה	וביומיהון די מלכיא אנון
Dan. 5, 5.	שעתא	בה שעתא נפקו
Jer. 3, 22.	ארפה	שובו בנים
Jer. 8, 15.	מרפה	קוה לשלום · ר״פ
Ez. 4, 7.	חשופה	ואל מצור ירושלם
Esra 4, 16.	אנחנה	מהודעין
Esra 4, 16.	ושוריה	אנחנה למלכא
Esra 4, 16.	דנה	די הן קריתא ג׳ בפסוקא

181.

ב׳ מלין חסרים ד׳ במצע׳ תיבות׳ וקרי׳ וסי׳

2 Wörter werden mit Daleth in der Mitte gelesen, das in der Schrift fehlt.

1 Reg. 9, 18.	תמר	ואת בעלת ואת תמר דמלכי׳
Dan. 2, 9.	הן מנתון	די הן חלמא לא תהודענני

182.

קל וחומר ה׳ בתורה וסימן

Der Schluss vom Leichtern auf das Schwerere und umgekehrt (קל וחומר) kommt im Pentateuch 5 Mal vor.

Gen. 4, 23.	כי שבעתים יקם קין • ק״ו ולמך שבעים ושבעה
Gen. 44, 8.	הן כסף אשר מצאנו בפי אמתחתינו השיבנו • ק״ו ואיך נגנב
Ex. 6, 12.	הן בני ישראל לא שמעו אלי • ק״ו ואיך ישמעני פרעה
Num. 12, 14.	ואביה ירק ירק בפניה הלא תכלם • ק״ו אני יצרתיה לבית אביה
Deut. 31, 27.	הן בעודני חי עמכם היום ממרים הייתם • ק״ו ואף כי אחרי מותי

183.

קל וחומר ה׳ בנביאים ובכתובי׳ וסי׳

Der Schluss vom Leichtern auf das Schwerere kommt in den Büchern der Propheten und Hagiogr. 5 Mal vor.

1 S. 23, 3.	הנה אנחנו פה ביהודה יראים • ק״ו ואף כי נלך קעלה אל מערכות פלשתים
Jer. 12, 5.	כי את רגלים רצתה וילאוך • ק״ו ואיך תתחרה את הסוסים
Jer. 12, 5.	ובארץ שלום אתה בוטח • ק״ו ואיך תעשה בגאון הירדן • ב׳ בפס׳
Prov. 11, 31.	הן צדיק בארץ ישלם • ק״ו אף כי רשע וחוטא
Est. 9, 12.	בשושן הבירה הרגו היהודים ואבד חמש מאות איש • ק״ו בשאר מדינות המלך מה עשו

184.

י״ב מלין כתבין תרין וי״ן כפול וסימניהון

12 Wörter haben ein doppeltes Waw (2 Waw hintereinander in der Mitte).

Ex. 37, 8.	קְצוותָו	כרוב אחד מקצה • דמ׳תני׳
Ex. 39, 4.	קְצוותָו	כתפת עשו לו • דמש׳תני׳
1 S. 25, 18.	עֲשׂוות	ותמהר אביגיל ותקח
2 Reg. 7, 9.	עָוון	ויאמרו איש אל רעהו
2 Reg. 23, 4.	הָעֲשׂווּם	ויצו המלך את חלקיהו
Jer. 25, 27.	וּקְוו	ואמרת אליהם כה אמר ה׳
Jes. 3, 16.	נְטוות	ויאמר ה׳ יען כי גבהו
Ps. 51, 7.	בְּעָוון	הן בעון חוללתי
Prov. 5, 22.	עֲוונֹתָיו	ילכדנו את הרשע • לי׳ וחס׳
Est. 4, 8.	וּלְצַוות	ואת פתשגן כתב הדת
Neh. 9, 14.	ומִצְוות	ואת שבת קדשך הודעת
1 Chr. 21, 8.	עֲוון	ויאמר דויד אל האלהים • דד״ה

185.

ט׳ זוגין מן ב׳ ב׳ תרין מלין וסימנ׳

9 Wörterpaare (deren 2tes Wort der Name Gottes ist) kommen in dieser Verbindung 2 Mal vor.

Deut. 15, 18.	וּבֵרַכְךָ ה׳	לא יקשה בעינך
Deut. 30, 16.	וּבֵרַכְךָ ה׳	אשר אנכי מצוך היום
Deut. 20, 13.	וּנְתָנָהּ ה׳	אלהיך בידך והכית
Jos. 8, 7.	וּנְתָנָהּ ה׳	ואתם תקומו מהאורב
Deut. 28, 1.	וּנְתָנְךָ ה׳	והיה אם שמוע תשמע
Deut. 28, 13.	וּנְתָנְךָ ה׳	לראש ולא לזנב
Deut. 31, 4.	וְעָשָׂה ה׳	להם כאשר עשה לסיחון
Jes. 25, 6.	וְעָשָׂה ה׳	צבאות לכל העמים בהר
1 S. 28, 19.	וְיִתֵּן ה׳	גם את ישראל עמך
1 Reg. 22, 6.	וְיִתֵּן אֲדֹנָי	ויקבץ מלך ישראל • דמלכי׳
Jer. 17, 5.	וּמִן ה׳	כה אמר ה׳ ארור הגבר
1 Chr. 13, 2.	וּמִן ה׳	ויאמר דויד לכל קהל
Ez. 34, 24.	וַאֲנִי ה׳	אהיה להם לאלהים
Joel 2, 27.	וַאֲנִי ה׳	וידעתם כי בקרב ישראל
Jes. 11, 2.	וְיִרְאַת ה׳	ונחה עליו רוח ה׳
Prov. 1, 29.	וְיִרְאַת ה׳	תחת כי שנאו דעת
Micha 3, 11.	וְעַל ה׳	ראשיה בשחד ישפטו
Prov. 19, 3.	וְעַל ה׳	אולת אדם תסלף דרכו

186.

י״א זוגין מן חד וחד חד לא נסיב ו׳ וחד נסיב ו׳ וסי׳

11 Wörterpaare (deren 2tes Wort der Name Gottes ist) kommen in dieser Verbindung 2 Mal vor, doch so, dass ein Mal das erste Wort ohne Waw und ein Mal mit Waw anfängt

יֵשׁ ה׳	וייקץ יעקב משנתו	Gen. 28, 17.
וְיֵשׁ ה׳	ויאמר אליו גדעון	Jud. 6, 13.
שְׁמִי ה׳	לכן הנני מודיעם	Jer. 16, 21.
וּשְׁמִי ה׳	וארא אל אברהם	Ex. 6, 3.
עֲנַן ה׳	כי ענן ה׳ על המשכן	Ex. 40, 38.
וַעֲנַן ה׳	עליהם יומם בנסעם	Num. 10, 34.
הֱפִיצְךָ ה׳	ושב ה׳ אלהיך את שבותך	Deut. 30, 3.
וֶהֱפִיצְךָ ה׳	בכל העמים מקצה הארץ	Deut. 28, 64.
לֹא ה׳	אם כמות כל האדם	Num. 16, 29.
וְלֹא ה׳	לולי כעס אויב אגור	Deut. 32, 27.
הֵקִים ה׳	וכי הקים ה׳ להם שפטים	Jud. 2, 18.
וְהֵקִים ה׳	לו מלך על ישראל	1 Reg. 14, 14.
בָּרָא ה׳	עד מתי תתחמקין	Jer. 31, 22.
וּבָרָא ה׳	על כל מכון הר ציון	Jes. 4, 5.
מָלַךְ ה׳	ותפרה הלבנה ובושה	Jes. 24, 23.
וּמָלַךְ ה׳	ושמתי את הצלעה לשארית	Micha 4, 7.
זְרוֹעַ ה׳	עורי עורי לבשי עז	Jes. 51, 9.
וּזְרוֹעַ ה׳	מי האמין לשמועתנו	Jes. 53, 1.
נוֹדַע ה׳	משפט עשה	Ps. 9, 17.
וְנוֹדַע ה׳	למצרים וידעו מצרים	Jes. 19, 21.
הוֹשִׁיעַ ה׳	עתה ידעתי כי הושיע ה׳	Ps. 20, 7.
וְהוֹשִׁיעַ ה׳	את אהלי יהודה	Zach. 12, 7.

187.

מ׳ מלין דנסבין ו׳ בריש תיבות׳ ואינן סמיכין לי״י וכל חד לית דסמיך וסימניהון

40 Wörter, die mit Waw (praefix.) anfangen, kommen ein Mal in Verbindung mit dem darauf folgenden Namen Gottes (ה׳) vor.

וְעָבַר ה׳	לנגף את מצרים	Ex. 12, 23.
וְדִבֶּר ה׳	אל משה פנים אל פנים	Ex. 33, 11.
וְאַף ה׳	הבשר עודנו בין שניהם	Num. 11, 33.
וְלָמָה ה׳	מביא אתנו אל הארץ	Num. 14, 3.
וּבִשְׁלֹחַ ה׳	אתכם מקדש ברנע	Deut. 9, 23.
וַיִּתְעַבֵּר ה׳	בי למענכם ולא	Deut. 3, 26.
וְהֵפִיץ ה׳	אתכם בעמים	Deut. 4, 27.
וְהֵסִיר ה׳	ממך כל חלי	Deut. 7, 15.
וְהוֹרִישׁ ה׳	את כל הגוים האלה	Deut. 11, 23.
וְשָׁב ה׳	אלהיך את שבותך ורחמך	Deut. 30, 3.
וּפְנֵי ה׳	ואמר עתה ירדו פלשתים	1 S. 13, 12.
וּבִקֵּשׁ ה׳	ויכרת יהונתן עם בית דוד	1 S. 20, 16.
וְיוֹסֵף ה׳	ויאמר יואב אל המלך· דשמ׳	2 S. 24, 3.
וְהִכָּה ה׳	את ישראל כאשר ינוד	1 Reg. 14, 15.
וְהִרְאַנִי ה׳	ויאמר אליו אלישע לך אמר לו	2 Reg. 8, 10.
וְתוֹרַת ה׳	איכה תאמרו חכמים	Jer. 8, 8.
וּמַשָּׂא ה׳	לא תזכרו עוד	Jer. 23, 36.
וְשָׁלַח ה׳	אליכם את כל עבדיו הנביאים	Jer. 25, 4.
וְיִנָּחֵם ה׳	ועתה היטיבו דרכיכם	Jer. 26, 13.
וְאֵין ה׳	ויאמר אלי עון בית ישראל	Ez. 9, 9.
וְעֹזְבֵי ה׳	ושבר פשעים וחטאים	Jes. 1, 28.
וּתְהִלֹּת ה׳	שפעת גמלים תכסך	Jes. 60, 6.
וּמָה ה׳	הגיד לך אדם מה טוב	Micha 6, 8.
וְנֹקֵם ה׳	אל קנוא ונקם ה׳· קדמ׳ דפ׳	Nah. 1, 2.
וְנִחַם ה׳	עוד קרא לאמור	Zach. 1, 17.
וְהַר ה׳	כה אמר ה׳ שבתי אל ציון	Zach. 8, 3.
וְיָצָא ה׳	ונלחם בגוים ההם	Zach. 14, 3.
וּבָא ה׳	ונסתם גיא הרי כי יגיע	Zach. 14, 5.
וְאֶל אדני(?)	אליך ה׳ אקרא	Ps. 30, 9.
וְדֹרְשֵׁי ה׳	כפירים רשו ורעבו	Ps. 34, 11.
וְאֹיְבֵי ה׳	כי רשעים יאבדו	Ps. 37, 20.
וּלְךָ ה׳	חסד כי אתה תשלם	Ps. 62, 13.
וְלִפְנֵי ה׳	תפלה לעני כי יעטף	Ps. 102, 1.
וְחֶסֶד ה׳	מעולם ועד עולם	Ps. 103, 17.
וֶאֱמֶת ה׳	כי גבר עלינו חסדו	Ps 117, 2.
וּבְיִרְאַת ה׳	בחסד ואמת יכפר עון	Prov. 16, 6.
וַעֲצַת ה׳	רבות מחשבות בלב איש	Prov. 10, 21.
וּמְבַקְשֵׁי ה׳	אנשי רע לא יבינו משפט	Prov. 28, 5.

וְהֵיכַל ה׳	מיום אחד לחדש השביעי	Esra 3, 6.
וּמִשְׁכַּן ה׳	אשר עשה משה במדבר	1 Chr. 21, 29.

188.

אלין זוגין מן חד וחד מן ב׳ מלין לא נסבין ה׳ ולית זוגא וסימניהון

Verzeichniss von Wörterpaaren, die nur ein Mal so vorkommen, dass das zweite Wort ohne He (des Artikels) anfängt (sonst hat in dieser Verbindung das zweite Wort immer ein He).

מַלְאַךְ אֱלֹהִים	וישמע אלהים את קול הנער	Gen. 21, 17.
וְהָאֶבֶן גְּדֹלָה	וירא והנה באר בשדה	Gen. 29, 2.
חִתַּת אֱלֹהִים	ויסעו ויהי חתת אלהים	Gen. 35, 5.
לֶחֶם פָּנִים	ונתת על השלחן לחם	Ex. 25, 30.
מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים	והלחת מעשה אלהים	Ex. 32, 16.
בִּגְדֵי שְׂרָד	ומן התכלת והארגמן	Ex. 39, 1.
נְחַשׁ נְחֹשֶׁת	ויעש משה	Num. 21, 9.
מִזְרְחָה שָׁמֶשׁ	אז יבדיל משה	Deut. 4, 41.
מִזְרַח שָׁמֶשׁ	ויירשו את ארצו · דמ״ת	Deut. 4, 47.
תּוֹרַת אֱלֹהִים	ויכתב יהושע את	Jos. 24, 26.
כְּמַלְאַךְ אֱלֹהִים	ויען אכיש ויאמר אל דוד	1 S. 29, 9.
אֵיזֶה דֶרֶךְ	כה אמר ה׳ עמדו על דרכים	Jer. 6, 16.
כְּלִמַּת גּוֹיִם	לכן הנבא על אדמת ישראל	Ez. 36, 6.
שֶׁם עִיר	וגם שם עיר המונה וטהרו הארץ	Ez. 39, 16.
אֵיזֶה בַיִת	כה אמר ה׳ השמים כסאי	Jes. 66, 1.
הַר אֱלֹהִים	הר בשן הר גבנונים	Ps. 68, 16.
יֹשֵׁב כְּרוּבִים	ה׳ מלך ירגזו עמים	Ps. 99, 1.
הַיָּם גָּדוֹל	זה הים גדול ורחב ידים	Ps. 104, 25.
פְּנֵי אֲדָמָה	תשלח רוחך יבראון	Ps. 104, 30.
מִכָּל אֱלֹהִים	כי אני ידעתי כי גדול ה׳	Ps. 135, 5.
בְּעֵינֵי אֱלֹהִים	ומצא חן ושכל טוב	Prov. 3, 4.
בְּנֵי אֱלֹהִים	ברן יחד כוכבי בקר	Job 38, 7.
חַג מַצּוֹת	ויעשו חג מצות · דעזר׳	Esra 6, 22.
מִזְבַּח נְחֹשֶׁת	ויעש מזבח נחשת · דד״ה	2 Chr. 4, 1.

189.

ותלוף

ז׳ דנסבין ה׳ מן ב׳ מלין ולית זוגא וסי׳

7 Wörterpaare, die, umgekehrt vom Vorigen, nur ein Mal so vorkommen, dass das zweite Wort mit He (des Artikels) anfängt, (sonst hat's in dieser Verbindung niemals ein He am Anfang).

וַיִּשְׁמַע הָאֱלֹהִים	בקול מנוח	Jud. 13, 9.
בְּגַן הָאֱלֹהִים	יפה עשיתיו ברב דליותיו	Ez. 31, 9.
הַגּוֹיִם הָרַבִּים	בשובבי אותם מן העמים	Ez. 39, 27.
נְאוֹת הַמִּדְבָּר	גם בהמות שדה תערוג	Joel 1, 20.
פֹּעֲלֵי הָאָוֶן	והמטים עקלקלותם	Ps. 125, 5.
וְעִם הָאֱלֹהִים	ויקברהו בעיר דויד · ד״ה	2 Chr. 24, 16.
אָמַר הָאֱלֹהִים	ורוח אלהים לבשה את זכריה	2 Chr. 24, 20.

190.

ו׳ מלין כל חד וחד לי׳ דכות׳ בלש׳ אל וסימ׳

6 Wörter vom Stamme אֵל (Gott) kommen (in der gegebenen Form) nur ein Mal vor.

לָאֱלֹהִים	זבח לאלהים יחרם	Ex. 22, 19.
הַאֱלֹהִים	ויהי כקרא מלך ישראל את	2 Reg. 5, 7.
הַאֱלֹהֵי	מקרב אני נאם ה׳	Jer. 23, 23.
כָאֱלֹהִים	אין כמוך באלהים ה׳	Ps. 86, 8.
הַאֵל	יעות משפט	Job 8, 3.
וּמֵאֱלֹהִים	היתה תבוסת אחזיהו	2 Chr. 22, 7.

191.

י״ח מלין כתבי׳ ש וקרין ס׳ וסי׳

18 Wörter kommen ein Mal mit Szin (שׂ) vor, das wie Samech (ס) gelesen wird (deren Stamm Samech hat).

וְשַׂכֹּתִי	והי׳ בעבר כבדי	Ex. 33, 22.
בַּשְּׂמִיכָה	ותצא יעל לקראת	Jud. 4, 18.

1 S. 5, 9.	וַיַּשְׁתִּרוּ	ויהי אחרי הסבו
Ez. 41, 16.	שְׂחִיף	הספים והחלונים האטומות
Jes. 3, 17.	וְשִׂפַּח	ה׳ קדקד בנות ציון
Jes. 5, 5.	מְשׂוּכָּתוֹ	ועתה אודיעה נא אתכם
Hos. 2, 8.	שָׂךְ	לכן הנני שך את דרכך
Hos. 8, 4.	הֵשִׂירוּ	הם המליכו ולא ממני
Hos. 9, 12.	בְּשׂוּרִי	כי אם יגדלו את בניהם
Job 5, 2.	כָּעַשׂ	כי לאויל יהרג כעש
Job 6, 2.	כַּעְשִׂי	לו שקול ישקל כעשי
Job 10, 11.	תְּשֹׂכְכֵנִי	עור ובשר תלבישני
Job 10, 17.	כַּעַשְׂךָ	תחדש עדיך נגדי
Job 17, 7.	מִכַּעַשׂ	ותכה מכעש עיני
Job 40, 31.	בְשֻׂכּוֹת	התמלא בשכות עורו
Thr. 2, 6.	שֻׂכּוֹ	ויחמס כגן שכו
Thr. 3, 8.	שָׂתַם	גם כי אזעק ואשוע
Koh. 12, 11.	וּכְמַשְׂמְרוֹת	דברי חכמים כדרבנות

192.

ג׳ מלין מן י״א אתין וסימניהון

3 Wörter haben je 11 Buchstaben.

Ez. 16, 47.	וּבְתוֹעֲבוֹתֵיהֶן	ולא בדרכיהן הלכה וכתועבותיהן עשיתי
Ez. 20, 44.	וְכַעֲלִילוֹתֵיכֶם	וידעתם כי אני ה׳ בעשותי
Est. 9, 3.	וְהָאֲחַשְׁדַּרְפְּנִים	וכל שרי המדינות

193.

ג׳ מלין אנדרוגינוס וסי׳

3 Wörter sind androgyne (d. h. sie haben Zeichen des männlichen und weiblichen Geschlechts) von denen eins im Pentateuch, eins in den Propheten und eins in den Hagiographen vorkommt.

Gen. 30, 38.	וַיֵּחַמְנָה	בבואן לשתות
1 S. 6, 12.	וַיִּשַּׁרְנָה	הפרות בדרך על דרך בית
Dan. 8, 22.	יַעֲמֹדְנָה	והנשברת ותעמדנה ארבע תחתיה· ומשמשין אנ״ך

194.

ה׳ פסוקים באורי׳ שאין להם הכרע וסי׳

5 Verse befinden sich im Pentateuch, in denen ein Wort sich befindet, bei dem nicht zu entscheiden ist, zu welchem Satztheil es gehört.

Gen. 4, 7.	הלוא אם תיטיב שאת · **או** שאת ואם לא תטיב
Gen. 49, 6.	וברצונם עקרו שור ארור · **או** ארור אפם כי עז
Ex. 17, 9.	וצא הלחם בעמלק מחר · **או** מחר אנכי נצב
Ex. 25, 34. und 37, 20.	ובמנרה ארבעה גביעים משקדים · **או** משקדים כפתריה ופרחיה
Deut. 31, 16.	הנך שכב עם אבתיך וקם · **או** וקם העם הזה וזנה

195.

כ״ב מלין דכל חד וחד לי׳ דכו׳ **מה׳** בריש תיבות׳ וכל שאר קריא מִן וסי׳

22 Wörter, die mit Mem (praef.) und He, sowie auch 2 Wörter, die mit Waw, Mem und He (ומה׳) anfangen und so nur ein Mal vorkommen, indem sie sonst getrennt, d. h. mit מִן oder ומן stehen.

Gen. 6, 20.	מֵהָעוֹף	למינהו ומן הבהמה
Jos. 2, 23.	מֵהָהָר	וישבו שני האנשים וירדו
Jos. 3, 1.	מֵהַשִּׁטִּים	וישכם יהושע בבקר
Jud. 1, 36.	מֵהַסֶּלַע	וגבול האמרי ממעלה
1 S. 4, 12.	מֵהַמַּעֲרָכָה	וירץ איש בנימן מהמערכה
1 S. 30, 22.	מֵהָאֲנָשִׁים	ויען כל איש רע ובליעל
2 S. 3, 37.	מֵהַמֶּלֶךְ	וידעו כל העם וכל ישראל
2 S. 16, 1.	מֵהָרֹאשׁ	ודוד עבר מעט מהראש
2 S. 17, 21.	מֵהַבְּאֵר	ויהי אחרי לכתם ויעלו
2 S. 23, 13.	מֵהַשְּׁלֹשִׁים	וירדו שלשים מהשלשים ראשׁ׳
1 Reg. 7, 7.	מֵהַקַּרְקַע	ואולם הכסא אשר ישפט

מֵהַנַּחַל	והיה מהנחל תשתה	1 Reg. 17, 4.
מֵהַבְּהֵמָה	ויאמר אחאב אל עבדיהו	1 Reg. 18, 5.
מֵהַתֹּפֶת	ויבא ירמיהו	Jer. 19, 14.
מֵהָאֵשׁ	ונתתי את פני בהם	Ez. 15, 7.
מֵהַחוּץ	ועשויה אליהן אל דלתות	Ez. 41, 25.
מֵהַקֹּדֶשׁ	בבאם הכהנים ולא יצאו	Ez. 42, 14.
מֵהַגַּנּוֹת	כי יבשו מאילים אשר חמדתם	Jes. 1, 29.
מֵהַיָּם	ונשתו מים מהים	Jes. 19, 5.
מֵהָעוֹלָם	ברוך ה׳ אלהי ישראל · דעל כאיל תערג	Ps. 41, 14.
מֵהַלְּבָנוֹן	ושלח לי עצי ארזים	2 Chr. 2, 7.
מֵהַשָּׁמַיִם	וככלות שלמה להתפלל	2 Chr. 7, 1.

ותרין ומה׳ וסי׳

וּמֵהַגֵּר	כי איש איש מבית ישראל	Ez. 14, 7.
וּמֵהַלְוִיִּם	ועל הסבלים ומנצחים	2 Chr. 34, 13.

ולבר ממסורתא

מֵהָאוֹרֵב	ואתם תקמו מהאורב	Jos. 8, 7.
מֵהָעֵדֶר	ויאמר דוד אל שאול	1 S. 17, 34.
מֵהַנְּבִאִים	וימהר ויסר את האפר	1 Reg. 20, 41.
מֵהַנָּזִיד	ויצקו לאנשים לאכול	2 Reg. 4, 40
מֵהַקָּדִים	ומתחתה לשכות האלה	Ez. 42, 9.
מֵהֶחָצֵר	המבוא · ב׳ בפסוקא	Ez. 42, 9.
מֵהַגְּבָעוֹת	והי׳ ביום ההוא נאם ה׳	Zeph. 1, 10.
מֵהָאֱלֹהִים	כי חללים רבים נפלו · דד״ה	1 Chr. 5, 22.

196.

וחלוף

י״ו מן חד ותר מִן ולי׳ דסמיך וסימ׳

16 Wörter haben, umgekehrt vom Vorigen, nur ein Mal מִן vorher (sonst sind sie mit Mem praefix. verbunden).

מִן הַבֹּקֶר	ויהי ממחרת וישב משה	Ex. 18, 13.
מִן בֹּקֶר	וירא חתן משה את כל	Ex. 18, 14.
מִן הַנְּעָרִים	ותקרא אל אישה ותאמר	2 Reg. 4, 22.
מִן חַטֹּאות	ויעש הרע · דפקח · דמל׳	2 Reg. 15, 28.
מִן לָכִישׁ	וישלח מלך אשור · דמלכ׳	2 Reg. 18, 17.
מִן אֶרֶץ	ופליטי חרב ישבון	Jer. 44, 28.
מִן שְׁאוֹל	ה׳ העלית מן שאול נפשי	Ps. 30, 3.
מִן גַּעֲרָתְךָ	ינוסון	Ps. 104, 7.
מִן קוֹל	רעמך · ב׳ בפסוקא	Ps. 104, 7.
מִן לְבָנוֹן	מעין גנים באר מים חיים	Cant. 4, 15.
מִן יַד	משיזב ומצל ועבד אתין	Dan. 6, 28.
מִן חֹדֶשׁ	ויולד מן חדש אשתו	1 Chr. 8, 9.
מִן אַחֲרֵי	ועתהכהתאמרלעבדילדויד	1 Chr. 17, 7.
מִן בְּנוֹת	בן אשה מן בנות דן	2 Chr. 2, 13.
מִן בְּנֵיהֶם	אשר נותרו אחריהם · ד״ה	2 Chr. 8, 8.
מִן גִּבְעָה	שלש שנים מלך בירושלם	2 Chr. 13, 2.

197.

ו׳ זוגין מן ב׳ ב׳ חד מ׳ וחד מִן וסי׳

6 Wörter kommen 2 Mal so vor, dass sie das eine Mal mit Mem praefix. und das andere Mal mit vorhergehendem מִן verbunden sind.

וּמֵאָז	באתי אל פרעה לדבר	Ex. 5, 23.
וּמִן אָז	חדלנו לקטר למלכת	Jer. 44, 18.
וּמֵאֹיְבַי	מהלל אקרא ה׳ · דשמו׳	2 S. 22, 4.
וּמִן אֹיְבַי	וחברו · דתהלים	Ps. 18, 4.
וּמִקָּמַי	ומוציאי מאיבי · דשמו׳	2 S. 22, 49.
וּמִן קָמַי	מפלטי מאיבי · דתלים	Ps. 18, 49.
מִקַּבְצְאֵל	ובניהו בן יהוידע · דשמ׳	2 S. 23, 20.
מִן קַבְצְאֵל	בניה בן יהוידע · דד״ה	1 Chr. 11, 22.
מִדִּמְעָה	כה אמר ה׳ מנעי קולך	Jer. 31, 16.
מִן דִּמְעָה	כי חלצת נפשי ממות	Ps. 116, 8.
מִמּוֹצָא	כי לא ממוצא וממערב	Ps. 75, 7.
מִן מֹצָא	ותדע ותשכל מן מצא דבר	Dan. 9, 25.
מִקַּדְמַת	וכנמא פתגמא התיבונא	Esra 5, 11.
מִן קַדְמַת	ודניאל כדי ידע די רשים	Dan. 6, 11.

198.

ר"ז מלין דמפקי' א' וכל חד לי' מפיק וסי'

17 Wörter kommen ein Mal mit hörbarem Alef vor, was bei denselben sonst nicht stattfindet.

ואביאסף	ובני קרח אסיר ואלקנה	Ex. 6, 24.
תביאו	· דגש ממושבתיכם תביאו לחם	Lev. 23, 17.
לצנאכם	בנו לכם ערים לטפכם	Num. 32, 24.
אדר	ויברח אדד הוא ואנשים	1 Reg. 11, 17.
אשכים	מן שלש עשרה שנה ליאשיהו	Jer. 25, 3.
ובאזרוע	ותצא את עמך את ישראל	Jer. 32, 21.
בלואי	ויאמר עבד מלך הכושי	Jer. 38, 12.
באוש	שלחתי בכם דבר	Am. 4, 10.
במלאכות	ויאמר חגי מלאך ה'	Hag. 1, 13.
נאוה	עדותיך נאמנו מאד	Ps. 93, 5.
ואזרעי	כתפי משכמה תפול	Job 31, 22.
כמוצאת	אני חומה ושדי כמגדלות	Cant. 8, 10.
רבאות	ונשא ההמון ירם לבבו	Dan. 11, 12.
מנאות	ויפקדו ביום ההוא אנשים	Neh. 12, 44.
ואישי	הוליד את בכרו	1 Chr. 2, 13.
מלאכות	הכל בכתב מיד ה'	1 Chr. 28, 19.
הערביאים	ומן פלשתים מביאים	2 Chr. 17, 11.

ולבר כמסורתא

ראו	יכל בשרו מראי	Job 33, 21.

199.

וחלוף

י"ו מלין לא מפקין א' וכל חד לי' וסי'

16 Wörter kommen, umgekehrt vom Vorigen, ein Mal mit nicht hörbarem (oder ohne) Alef vor, was bei denselben sonst nicht der Fall ist.

שלחך	ויען עלי ויאמר לכי לשלום	1 S. 1, 17.
חטאים	ויגידו לשאול לאמר הנה	1 S. 14, 33.
ותזרני	ותזרני חיל למלחמה · דשמו'	2 S. 22, 40.
וירפו	המים עד היום הזה	2 Reg. 2, 22.
פלסר	וישלח אחז מלאכים · דמל'	2 Reg. 16, 7.
להשות	הלא שמעת למרחוק · דמל'	2 Reg. 19, 25.
מלו	ברב רכלתך מלו תוכך חמס	Ez. 28, 16.
ונשו	את כלמתם ואת כל מעלם	Ez. 39, 26.
קראים	משה ואהרן בכהניו	Ps. 99, 6.
נשו	אשר ימרוך למזמה	Ps. 139, 20.
משתו	יגורו אלים משברים	Job 41, 17.
הסורים	כי מבית הסורים יצא למלך	Koh. 4, 14.
קרוא	ויאמר המן אף לא הביאה	Est. 5, 12.
השפות	את שער הגיא החזיק חנון	Neh. 3, 13.
שרית	כל אלה אנשי המלחמה	1 Chr. 12, 38.

200.

ד' זוגין מן ב' ב' קדמא מפיק א' ותני' לא מפיק א' וסי'

4 Wörter kommen 2 Mal vor und zwar so, dass sie zum ersten Mal mit hörbarem und das zweite Mal mit nicht hörbarem (oder ohne) Alef stehen.

וקראהו	ויאמר לא ירד בני עמכם	Gen. 42, 38.
וקרהו	ולקחתם גם את זה	Gen. 44, 29.
משאל	וממטה אשר · דיהושע	Jos. 21, 30.
משל	וממטה אשר · דד"ה	1 Chr. 6, 59.
הבארתי	צלק העמוני · דשמו'	2 S. 23, 37.
הברתי	וחברו · דד"ה	1 Chr. 11, 39.
וירפאו	את שבר עמי · קדמ' דס'	Jer. 6, 14.
וירפו	את שבר בת עמי · תני' דס'	Jer. 8, 11.

201.

וחלוף

ד' זוגין מן ב' ב' קדמא לא מפיק א' ותני' מפיק א' וסי'

4 Wörter kommen 2 Mal vor, die, umgekehrt vom Vorigen, zum ersten Mal mit einem nicht hörbaren (oder ohne) Alef und das zweite Mal mit einem hörbaren Alef stehen.

תוֹמִם	וימלאו ימיה ללדת	Gen. 25, 24.
תְאוֹמִים	ויהי בעת לדתה	Gen. 38, 27.
וּפֻוָּה	ובני יששכר תולע· דבראש'	Gen. 46, 13.
וּפוּאָה	ולבני יששכר · דד"ה	1 Chr. 7, 1.
וַתְּזְרֵנִי	חיל למלחמה· דשמו'	2 S. 22, 40.
וַתְּאַזְּרֵנִי	חיל למלחמה· דתלי'	Ps. 18, 40.
לַהְשׁוֹת	הלא שמעת למרחוק· דמל'	2 Reg. 19, 25.
לְהַשְׁאוֹת	וחברו· דישעי'	Jes. 37, 26.

202.

ד' זוגין משנין בירמי' וסי'

4 Wörter, die in den ähnlichen Stellen Jer. 6, 13—15 und Jer. 8, 10—12 je ein Mal vorkommen, sind in der Form verschieden.

קדמא	וּמִנָּבִיא	Jer. 6, 13.
תני'	מִנָּבִיא	Jer. 8, 10.
קדמא	וַיְרַפְּאוּ	Jer. 6, 14.
תני'	וַיְרַפּוּ	Jer. 8, 11.
קדמא	הַכְלִים	Jer. 6, 15.
תני'	וְהִכָּלֵם	Jer. 8, 12.
קדמא	פְּקַדְתִּים	Jer. 6, 15.
תני'	פְּקֻדָּתָם	Jer. 8, 12.

203.

ג' זוגין קדמא ז' תני' ש' וסי'

3 Wörter kommen in 2 ähnlichen Satzverbindungen vor, das erste Mal mit Sajin und das andere Mal mit Schin.

לוּז	ויקרא את שם המקום	Gen. 28, 19.
לַיִשׁ	ויקראו שם העיר דן	Jud. 18, 29.
זָכוֹר	את יום השבת · דאל' שמות	Ex. 20, 8.
שָׁמוֹר	את יום השבת· דמ"ת	Deut. 5, 12.
תִזְבַּח	לא תזבח על חמץ· דמש'	Ex. 23, 18.
תִשְׁחַט	לא תשחט על חמץ · דכי תשא	Ex. 34, 25.

204.

וחלוף

ג' זוגין קדמא ש' ותני' ז' וסי'

3 Wörter kommen in 2 ähnlichen Satzverbindungen vor, die aber, umgekehrt vom Vorigen, das erste Mal Schin und das zweite Mal Sajin haben.

שָׁלַח	ובשנה השביעית שלח· דמלכי'	2 Reg. 11, 4.
הִתְחַזֵּק	ובשנה השביעית· דד"ה	2 Chr. 23, 1.
שְׁכַחְתָּנִי	אומרה לאל סלעי· לי' מל'	Ps. 42, 10.
זְנַחְתָּנִי	כי אתה אלהי מעוזי· לי' מל'	Ps. 43, 2.
אֶשְׁמֹרָה	עזו אליך אשמרה	Ps. 59, 10.
אֲזַמֵּרָה	עזי אליך אזמרה	Ps. 59, 18.

205.

י"ב מלין בחד לישן קרין ה' וסי'

12 Wörter von einem Stamme mit He (d. h. sonst kommt diese Form mit Chet vor.)

יִרְהֲבוּ	וננש העם איש באיש	Jes. 3, 5.
רַהַב	ומצרים הבל וריק	Jes. 30, 7.
רַהַב	עורי עורי לבשי עז	Jes. 51, 9.
רְהָבִים	אשרי הגבר אשר שם ה'	Ps. 40, 5.
רַהַב	אזכיר רהב ובבל לידעי	Ps. 87, 4.
רָהַב	אתה דכאת כחלל רהב	Ps. 89, 11.
וְרָהְבָּם	ימי שנותינו בהם	Ps. 90, 10.
תַּרְהִבֵנִי	ביום קראתי ותענני· לי' והם'	Ps. 138, 3.
וּרְהַב	עשה זאת איפוא	Prov. 6, 3.

Job 9, 13.	רָהַב	אלוה לא ישיב אפו
Job 26, 12.	רָהַב	בכחו רגע הים
Cant. 6, 5.	הִרְהִיבֻנִי	הסבי עיניך מנגדי

206.

ה׳ מלין בחד לישן כתבין ן׳ בסוף תיבות׳ וסי׳

5 Wörter eines Stammes kommen (ausnahmsweise) mit Nun fin. vor; in den Hagiogr. kommen sie immer so (mit Nun fin.) vor, ausser 3 Mal, wo sie mit Mem fin. gelesen werden.

Ex. 7, 9.	לְתַנִּין	כי ידבר אלכם פרעה
Ex. 7, 10.	לְתַנִּין	ויבא משה ואהרן • דבתר׳
Jer. 51, 34.	כַּתַּנִּין	אכלנו הממנו נבוכדראצר
Jes. 27, 1.	הַתַּנִּין	ביום ההוא יפקד ה׳
Jes. 51, 9.	תַּנִּין	עורי עורי לבשי עז זרוע • לי׳

וכל כתובים דכו׳ במ״ג וסי׳

Ps. 44, 20.	תַּנִּים	כי דכיתנו במקום תנים
Job 30, 29.	לְתַנִּים	אח הייתי לתנים ורע לבנות
Thr. 4, 3.	תַּנִּין	גם תנין חלצו שד • תנים קרי

207.

ד׳ וונין מן ב׳ בענין חד פתח וחד מלאפום וסי׳

4 Wörter, die je in einem Abschnitte 2 Mal vorkommen und zwar ein Mal mit Pathach und ein Mal mit Cholam.

1 S. 31, 12.	גְוִיַּת	ויקומו כל איש חיל וילכו
1 S. 31, 12.	גְוִיֹּת	כל הלילה • ב׳ בפסו׳ • שמו׳
Ps. 14, 6.	יְשׁוּעַת	מי יתן מציון ישועת ישראל
Ps. 53, 7.	יְשֻׁעוֹת	וחברו • מי יתן מציון ישעות
Cant. 5, 13.	כַּעֲרוּגַת	לחיו כערוגת הבשם
Cant. 6, 2.	לַעֲרֻגוֹת	דודי ירד לערגות
1 Chr. 10, 12.	גּוּפַת	ויקומו כל איש חיל
1 Chr. 10, 12.	גּוּפֹת	וישאו את גופת • ב׳ בפ׳ ד״ה

208.

ו׳ מלין בחירק בסוף תיבות׳ וכל חד לי׳ וסימ׳

6 Wörter, die ein langes Chirek (mit Jod) am Ende haben und so nur ein Mal vorkommen.

שׁוֹלְמִי	אם גמלתי שולמי רע • לי׳ ומלא	Ps. 7, 5.
צוֹרְרִי	ואחלצה צוררי • ב׳ בפ׳	Ps. 7, 5.
לְשַׁדִּי	כי יומם ולילה תכבד עלי	Ps. 32, 4.
כְּעֶרְכִּי	ואתה אנוש כערכי	Ps. 55, 14.
וּמְיֻדָּעִי	אלופי • ב׳ בפסוק׳	Ps. 55, 14.
צָרִי	אפו טרף וישטמני	Job 16, 9.

209.

ותלוף

ח׳ מלין יחידאין פשטי׳ וכל דכו׳ בחירק וסי׳

8 Wörter haben, umgekehrt vom Vorigen, ein Pathach (mit Jod) am Ende und kommen so nur ein Mal vor.

צִבְאֹתַי	ולא ישמע אליכם פרעה	Ex. 7, 4.
מִקְדָּשַׁי	אך אל הפרכת לא יבוא	Lev. 21, 23.
נְשִׂיאַי	לארץ יהיה לו לאחוזה בישראל	Ez. 45, 8.
זְרֹעַי	קרוב צדקי יצא ישעי • קדמ׳ דפסוק׳	Jes. 51, 5.
חַטֹּאותַי	ראה עניי ועמלי	Ps. 25, 18.
וְאַשְׁמוֹתַי	אלהים אתה ידעת לאולתי	Ps. 69, 6.
שַׁאֲגֹתָי	כי לפני לחמי אנחתי תבא	Job 3, 24.
אַנְחֹתַי	תבא כל רעתם לפניך	Thr. 1, 22.

210.

י׳ מלין פשטן צבחר וסי׳

10 Wörter kommen mit kurzem Pathach (d. i. Segol) am Ende nur ein Mal vor, sonst haben sie Kamez oder Zere.

בַּמַּחֲזֶה	אחר הדברים האלה	Gen. 15, 1.
הַזּוֹנֶה	חכרו פליטיכם אותי	Ez. 6, 9.

יוֹנָה	ואיש לא יונה חבלתו	Ez. 18, 7.
לָעוֹלָה	ואל הכתף מחוצה	Ez. 40, 40.
הַמָּנֶה	והשקל עשרים גרה	Ez. 45, 12.
מִקְשֶׁה	והי' תחת בשם מק יהיה	Jes. 3, 24.
יִרְפֶּה	לכן כאכל קש לשון אש	Jes. 5, 24.
הַחוֹלָה	ואמרתם הנה מתלאה	Mal. 1, 13.
דָוֶה	על זה היה דוה לבנו	Thr. 5, 16.
וּמוֹצֶא	מוצא אני מר ממות את האשה	Koh. 7, 26.

וכל קרי' דכו' קמצין

211.

ל"א מלין קרין ה' וכל דכו' כתבין ח' וכל חד לי' וסי'

31 Wörter kommen nur ein Mal mit He vor, sonst haben sie (in dieser oder ähnlicher Form) Cheth.

צֹהַר	תעשה לתבה	Gen. 6, 16.
בְּהָם	ובארבע עשרה שנה	Gen. 14, 5.
הֲיִי	ויברכו את רבקה	Gen. 24, 60.
הַצּוּ	ובני אליאב נמואל	Num. 26, 9.
בְּהַצֹּתָם	ודתן ואבירם · ב' בפס'	Num. 26, 9.
וַיִּנָּהוּ	ויהי מיום שבת הארון	1 S. 7, 2.
הוֹמָה	וישמע ארניהו וכל הקרואים	1 Reg. 1, 41.
לְהָבַר	בעת ההיא יאמר לעם הזה	Jer. 4, 11.
הָבֵרוּ	החצים מלאו השלטים	Jer. 51, 11.
נֹהַּ	החמס קם למטה רשע	Ez. 7, 11.
הַמּוֹת	ופלטו פליטיהם והיו אל	Ez. 7, 16.
שָׂמָהוּ	וצבי עדיו לגאון שמהו	Ez. 7, 20.
הֹצֶן	ובאו עליך הצן רכב וגלגל	Ez. 23, 24.
הֶלְאָת	תאנים הלאת ולא תצא	Ez. 24, 12.
יָהֵל פת'	לא תשב לנצח ולא תשכון	Jes. 13, 20.
הַמֵּץ	יגורו בך נדחי מואב הוי	Jes. 16, 4.
וּמְהִר	והוכן בחסד כסא	Jes. 16, 5.
הַהֶרֶס	ביום ההוא יהיו חמש	Jes. 19, 18.
הֹבְרֵי'	נלאית ברב עצתיך	Jes. 47, 13.
הִבָּרוּ	סורו סורו צאו משם	Jes. 52, 11.
וְהַלְלוּ	כי מאספיו יאכלהו	Jes. 62, 9.
הֲמָסִים	כקדח אש המסים	Jes. 64, 1.
וְהִלַּלְתֶּם	ואכלתם אכול ושבוע	Joel 2, 26.
הַהַרְמוֹנָה	ופרצים תצאנה אשה נגדה	Am. 4, 3.
הִלֵּל	כי הלל רשע על תאות נפשו	Ps. 10, 3.
בְּהַצּוֹתוֹ	את ארם נהרים	Ps. 60, 2.
יִגַּהּ	גם אור רשעים ידעך	Job 18, 5.
יָהֵל קמ'	אם אראה אור כי יהל	Job 31, 26.
הָפֵץ	עברות אפך וראה כל	Job 40, 11.
תָּהֶל	עטישתיו תהל אור	Job 41, 9.
אַהֲוָא	ונסעה מן הר אהוא	Esra 8, 31.

212.

וחלוף

כ"ב קרין ח' וכל דכו' כתי' ה' וכל חד לית וסי'

22 Wörter kommen, umgekehrt vom Vorigen, nur ein Mal mit Cheth vor, sonst immer mit He.

וַיֶּחֱמוּ	הצאן אל המקלות	Gen. 30, 38.
חִנּוֹ	ויהי ה' את יוסף ויט אליו	Gen. 39, 21.
וַתְּחִי	וידברו אליו את כל דברי	Gen. 45, 27.
חָיוּ	ויהושע בן נון וכלב	Num. 14, 38.
חֲיוֹתָם	ויהי כאשר תמו כל הגוי	Jos. 5, 8.
לָחֶם	יבחר אלהים חדשים	Jud. 5, 8.
חִיּוּ	וישב בנימן בעת ההיא	Jud. 21, 14.
תֹּחוּ	ויהי איש אחד מן הרמתים	1 S. 1, 1.
וְחִכִּינוּ	ויאמרו איש אל רעהו	2 Reg. 7, 9.
לִחְיוֹת	ואתה בן אדם אמר אל. בת' דס'	Ez. 33, 12.
הַמְחֻלָּל	וקדשתי את שמי הגדול	Ez. 36, 23.
וְיִחְיוּ	ויאמר אלי הנבא אל הרוח	Ez. 37, 9.
וַיִּחְיוּ	והנבאתי כאשר צוני	Ez. 37, 10.
וְחִכִּיתִי	לה' המסתיר פניו מבית	Jes. 8, 17.
לָחֹם	זרעתם הרבה והבא מעט	Hag. 1, 6.
בָּחֲלָה	ואכחד את שלשת הרעים	Zach. 11, 8.
הָאַחֲוָה	ואגדע את מקלי השני	Zach. 11, 14.

Ps. 18, 46.	וְיַחְרְגוּ	בני נכר יבלו · דתלים
Ps. 29, 9.	יְחוֹלֵל	קול ה׳ יחולל אילות
Job 41, 4.	וְחִין	לא אחריש בדיו ודבר
Dan. 5, 27.	חַסִּיר	תקל תקלתא במאוניא
1 Chr. 8, 6.	אֵחוּד	ואלה בני אחוד אלה הם
Cant. 5, 6.	חָמַק	פתחתי אני לדודי
Zach. 14, 12.	הָמֵק	וזאת תהיה המגפה
1 Chr. 5, 14.	יַחְדּוֹ	אלה בני אביחיל בן חורי
1 Chr. 2, 47.	יָהְדַּי	ובני יהדי רגם ויותם

213.

ט״ו זוגין מן ב׳ חד קרי ח׳ וחד קרי ה׳ ולי׳ דכו׳ וסי׳

15 Wörter, die nur 2 Mal in dieser Form vorkommen und zwar ein Mal mit Cheth und ein Mal mit He.

Ex. 32, 16.	חָרוּת	והלחת מעשה אלהים
Am. 1, 13.	הָרוֹת	כה אמר ה׳ על שלשה פשעי בני עמון
Ex. 32, 34.	נְחֵה	ועתה לך נחה את העם
Ex. 32, 18.	נְהֵה	בן אדם נהה על המון מצרים
Ex. 35, 22.	חָח	ויבאו האנשים על הנשים
Ex. 30, 2.	הָה	בן אדם הנבא ואמרת כה
Lev. 21, 18.	חָרֻם	כי כל איש אשר בו מום
1 Chr. 4, 8.	הָרֻם	וקוץ הוליד את ענוב
Jes. 19, 9.	חוֹרָי	ובשו עבדי פשתים
Gen. 49, 26.	הוֹרַי	ברכת אביך גברו על ברכת
1 Chr. 8, 7.	אֲחִיחֻד	ונעמן ואחיה וגרא הוא
Num. 34, 27.	אֲחִיהֻד	ולמטה בני אשר נשיא
Jes. 44, 16.	חַמּוֹתִי	חציו שרף במו אש
Ex. 23, 27.	וְהַמֹּתִי	את אימתי אשלח לפניך
Jes. 49, 22.	בְחֹצֶן	כה אמר אדני ה׳ הנה אשא
Ex. 23, 24.	הֹצֶן	ובאו עליך הצן רכב וגלגל
Jes. 11, 2.	וְנָחָה	עליו רוח ה׳ רוח חכמה
Micha 2, 4.	וְנָהָה	ביום ההוא ישא עליכם משל
Joel 3, 1.	יַחֲלֹמוּן	והיה אחרי כן אשפוך את
Ps. 74, 6.	יַהֲלֹמוּן	ועת פיתוחיה יחד · כן כת׳
Zach. 6, 14.	לְחֵלֶם	והעטרת תהיה לחלם
1 Chr. 7, 35.	הֵלֶם	ובן הלם אחיו צופח
Jes. 53, 5.	מְחֹלָל	והוא מחולל מפשעינו
Koh. 2, 2.	מְהוֹלָל	לשחוק אמרתי מהולל
Job 30, 12.	פִּרְחַח	על ימין פרחח יקומו
Num. 8, 4.	פִּרְחָהּ	וזה מעשה המנרה

214.

כ״ז מלין דכל חד לי׳ כתי׳ י׳ במצע תיבות׳ וכל דכות׳ כתב ו׳ וסי׳

27 Wörter, die nur ein Mal mit Jod in der Mitte vorkommen; sonst haben sie statt dessen Waw.

Gen. 24, 23.	לָלִין	ויאמר בת מי את
Gen. 32, 31.	פְּנִיאֵל	ויקרא יעקב שם המקום
Ex. 21, 27.	יַפִּיל	ואם שן עבדו או שן
Num. 1, 51.	יָקִימוּ	ובנסע המשכן יורידו אותו
Num. 14, 36.	וַיַּלִּינוּ	והאנשים אשר שלח משה
Deut. 21, 15.	לַשְּׂנִיאָה	כי תהיין לאיש שתי נשים
Deut. 32, 22.	וַתִּיקַד	כי אש קדחה באפי
Deut. 32, 35.	עֲתִדֹת	לי נקם ושלם לעת תמוט
2 S. 19, 19.	לַעֲבִיר	ועברה העברה לעביר
Jer. 8, 7.	וְסִיס	גם חסידה בשמים
Jer. 18, 16.	וַיָּנִיד	לשום ארצם לשמה
Jer. 37, 12.	לַחֲלִק	ויצא ירמיהו מירושלם
Ez. 48, 14.	יַעֲבִיר	ולא ימכרו ממנו ולא ימר
Jes. 57, 8.	גִּלִּית	ואחר הדלת והמזוזה
Zeph. 2, 7.	שְׁבִיתָם	והיה חבל לשארית
Ps. 18, 51.	מַגְדִּיל	ישועות מלכו · דתלים
Ps. 26, 7.	לַשְׁמִעַ	בקול תודה ולספר
Ps. 55, 4.	יָמִיטוּ	מקול אויב מפני עקת
Ps. 55, 22.	פְתִיחוֹת	חלקו מחמאות פיו
Ps. 57, 7.	שִׁיחָה	רשת הכינו לפעמי
Ps. 85, 2.	שְׁבִית	רצית ה׳ ארצך שבת
Job 4, 4.	יְקִימוּן	כושל יקימון מליך
1 Chr. 8, 20.	וֶאֱלִיעֵינַי	וצלתי ואליאל
1 Chr. 9, 12.	מְשִׁלֵּמִית	ועדיה בן ירחם בן פשחור
1 Chr. 16, 38.	יְדִיתוּן	ועבד אדם ואחיהם

עֶפְרַיִן	וירדף אביה אחרי ירבעם	2 Chr. 13, 19.
וַיָּרִיצוּ	ויבשלו הפסח באש	2 Chr. 35, 13.

215.

כ"ט מלין קרי׳ ב׳ ולית זוגא וסימ׳

29 Wörter kommen mit Beth (praefix.) nur ein Mal vor; (sonst haben sie Kaf).

בִּדְמוּת[1]	זה ספר תולדת אדם	Gen. 5, 1.
בַּמִּנְחָה	ואמרתם גם הנה	Gen. 32, 21.
בַּחוֹל	ויפן כה וכה	Ex. 2, 12.
בָּאַרְבֶּה	ויאמר ה׳ אל משה נטה	Ex. 10, 12.
בִּשְׁמֹעַ	ויאמר משה בתת ה׳	Ex. 16, 8.
בַּעֲבֹר	והיה בעבר כבדי	Ex. 33, 22.
בָּעֲנָקִים	ושם חברון לפנים קרית	Jos. 14, 15.
בַּמְסִלָּה	וישרנה הפרות בדרך	1 S. 6, 12.
בָּרִאשֹׁנִים	ויתנם ביד הגבענים	2 S. 21, 9.
בַּחֲלִלִים	ויעלו כל העם אחריו	1 Reg. 1, 40.
וּבִדְבָרְךָ	ויהי בעלות המנחה	1 Reg. 18, 36.
בִּקְרֹא	ויגד להם מיכיהו	Jer. 36, 13.
בְּכַלּוֹתְךָ	מחטא תקריב	Ez. 43, 23.
בְּשָׁלֹשׁ	ועתה דבר ה׳ לאמר	Jes. 16, 14.
בְּחֹם	אשקוטה ואביטה׳ תני׳ דפ׳	Jes. 18, 4.
בְּטִיט	והיו כגברים בוסים בטיט	Zach. 10, 5.
בִּרְצוֹנוֹ	כי רגע באפו חיים	Ps. 30, 6.
בִּרְבִיבִים	תלמיה רוה נחת גדודיה	Ps. 65, 11.
בְּעֶגְלֵי	גער חית קנה עדת	Ps. 68, 31.
בְּבִרְכַּת	ישרים תרום קרת	Prov. 11, 11.
בְּשִׁבְתּוֹ	נודע בשערים בעלה	Prov. 31, 23.
בְּפָעֳלָם	הן פראים במדבר יצאו	Job 24, 5.
בִּלָּה	בשרי ועורי שבר	Thr. 3, 4.
וּבְמִנְחַת	הערב קמתי מתעניתי	Esra 9, 5.
וּבְמִשְׁפָּטֶיךָ	ותעד בהם להשיבם	Neh. 9, 29.
בְּמַחְלְקוֹתָם	ויעמד כמשפט דויד אביו	2 Chr. 8, 14.
בְּמַחְלְקוֹת	ועל ידו עדן ומנימן	2 Chr. 31, 15.
בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם	ואת התיחש הכהנים	2 Chr. 31, 17.
וּבְהוֹצִיאָם	את הכסף המובא בית ה׳	2 Chr. 34, 14.

1) Zusatz von anderer Hand.

216.

ג׳ מלין ורים כתב׳ י׳ במצע תיבות׳ לפני הדגש וסי׳

3 Wörter haben ausnahmsweise ein langes Chirek (mit darauffolgendem Jod) mit Dagesch forte im folgenden Buchstaben.

לִמְשׁוּסָּה	מי נתן למשוסה יעקב	Jes. 42, 24.
בִּיקְּרוֹתֶיךָ	בנות מלכים ביקרותיך	Ps. 45, 10.
לִיקְּהַת	עין תלעג לאב ותבז	Prov. 30, 17.

217.

ה׳ מלין עטור ספרים וסי׳

5 Wörter gehören zu Jttur soferim (s. Anmerkg.)

אַחַר	ואקחה פת לחם	Gen. 18, 5.
אַחַר	ויאמר אחיה ואמה	Gen. 24, 55.
אַחַר	נקם נקמת בני ישראל	Num. 31, 2.
מִשְׁפָּטְךָ	צדקתך כהררי אל	Ps. 36, 7.
אַחַר	קדמו שרים אחר נגנים	Ps. 68, 26.

218.

ד׳ זוגין מן ב׳ ב׳ חד עַד וחד עַל וסי׳

4 Wörter kommen ein Mal mit vorhergehendem עַד und ein Mal mit vorhergehendem עַל vor.

עַד תַּאֲוַת	ברכת אביך גברו	Gen. 49, 26.
עַל תַּאֲוַת	כי הלל רשע על תאות	Ps. 10, 3.
עַד מֵידְבָא	ונירם אבד חשבון	Num. 21, 30.
עַל מֵידְבָא	ויהי להם הגבול מערוער	Jos. 13, 16.
עַד יוֹאָב	והשמעה באה עד יואב	1 Reg. 2, 28.
עַל יוֹאָב	ודבר המלך חזק ׳ דד״ה	1 Chr. 21, 4.
עַד מֵעַל	מהארץ עד מעל לפתח	Ez. 41, 20.
עַל מֵעַל	הפתח ועד הבית	Ez. 41, 17.

ולבר ממסורתא

עַל צִידֹן	זבלן לחוף ימים ישכן	Gen. 49, 13.
עַד צִידֹן	ועברון ורחב וחמון	Jos. 19, 28.

219.

י׳ זוגין מן ד׳ תנינא משניא בענינא וסימנ׳

10 Wörtergruppen, oder Wörter kommen in einem (oder ähnlichem) Abschnitte 4 Mal vor, so jedoch, dass sie das 2te Mal etwas verschieden sind von den 3 andern.

בְּחֹזֶק יָד	ויאמר משה אל העם	Ex. 13, 3.
בְּיָד חֲזָקָה	והיה לך לאות על ידך	Ex. 13, 9.
בְּחֹזֶק יָד	והיה כי ישאלך בנך	Ex. 13, 14.
בְּחֹזֶק יָד	והיה לאות על ידכה	Ex. 13, 16.
בַּמַּחְבָּרֶת	ועשית ללאת תכלת	Ex. 26, 4.
בַּחֹבָרֶת	ועשית המשים ללאת	Ex. 26, 10.
בַּמַּחְבָּרֶת	ויעש ללאת תכלת	Ex. 36, 11.
בַּמַּחְבָּרֶת	ויעש ללאת המשים	Ex. 36, 17.
עַל חַטֹּאתֵיכֶם	ואם עד אלה לא תשמעו	Lev. 26, 18.
כְּחַטֹּאתֵיכֶם	ואם תלכו עמי קרי	Lev. 26, 21.
עַל חַטֹּאתֵיכֶם	והלכתי אף אני עמכם	Lev. 26, 24.
עַל חַטֹּאתֵיכֶם	והלכתי עמכם בהמת	Lev. 26, 28.
הַיּוֹבְלִים	ושבעה כהנים ישאו	Jos. 6, 4.
יוֹבְלִים	ויקרא יהושע בן נון אל	Jos. 6, 6.
הַיּוֹבְלִים	ויהי כאמר יהושע אל	Jos. 6, 8.
הַיֹּבְלִים	ושבעה הכהנים נשאים	Jos. 6, 13.
וַיִּלָּכֵד	וישכם יהושע בבקר	Jos. 7, 16.
וַיִּלְכֹּד	ויקרב את משפחת	Jos. 7, 17.
וַיִּלָּכֵד	יהודה (הוגה זברי) · ב׳ בפסוק׳	Jos. 7, 17.
וַיִּלָּכֵד	ויקרב את ביתו לגברים	Jos. 7, 18.
עִם בְּנֵי בִנְיָמִן	ויקמו ויעלו בית אל	Jud. 20, 18.
עִם בִּנְיָמִן	ויצא איש ישראל למלחמה	Jud. 20, 20.
עִם בְּנֵי בִנְיָמִן	ויעלו בני ישראל ויבכו לפני	Jud. 20, 23.
עִם בְּנֵי בִנְיָמִן	ופינהס בן אלעזר בן אהרן	Jud. 20, 28.
נַעֲרֵי	ויאמרו נערי המלך משרתיו	Est. 2, 2.
עַבְדֵי	ויאמרו עבדי המלך אשר	Est. 3, 3.
נַעֲרֵי	ויאמר המלך מה נעשה	Est. 6, 3.
נַעֲרֵי	ויאמרו נערי המלך אליו	Est. 6, 5.
וּנְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא	ונבוכדנצר מלכא שלח	Dan. 3, 2.
נְבוּכַדְנֶצַּר	באדין מתכנשין · תנ׳ דפ׳	Dan. 3, 3.
נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא	בעדנא די תשמעון	Dan. 3, 5.
נְבוּכַדְנֶצַּר מַלְכָּא	כל קבל דנא בה זמנא	Dan. 3, 7.
פְּסַנְתֵּרִין	בעדנא די תשמעון	Dan. 3, 5.
פְּסַנְטֵרִין	כל קבל דנא בה זמנא	Dan. 3, 7.
פְּסַנְתֵּרִין	אנתה מלכא שמת טעם	Dan. 3, 10.
פְּסַנְתֵּרִין	כען הן איתיכון עתידין	Dan. 3, 15.
וּכְנָוָתְהוֹן	בה זמנא אתא עליהון	Esra 5, 3.
וּכְנָוָתֵהּ	פרשגן אגרתא די שלח	Esra 5, 6.
וּכְנָוָתְהוֹן	כען תתני פחת עבר נהרה	Esra 6, 6.
וּכְנָוָתְהוֹן	אדין תתני פחת עבר נהרה	Esra 6, 13.

220.

ד׳ זוגין מן ד׳ בתרא משניא בענינא וסימניהון

4 Wörter, oder Wörterpaare, kommen in einem (oder ähnlichem) Abschnitte 4 Mal vor, so jedoch, dass sie das 4te Mal etwas abweichen von den andern.

בַּקָּנֶה	שלשה גבעים	Ex. 25, 33.
בַּקָּנֶה	משקדים · ב׳ בפ׳ · דמ׳ קדמ׳	Ex. 25, 33.
בַּקָּנֶה	שלשה גבעים	Ex. 37, 19.
בְּקָנֶה	מלר׳ · ב׳ בפסו׳ · דמש׳ תנינ׳	Ex. 37, 19.
מִכַּף	וידבר דוד לה׳ את דברי	2 S. 22, 1.
וּמִכַּף	השירה · ב׳ בפסוק׳ · דשמו׳	2 S. 22, 1.
מִכַּף	למנצח לעבד ה׳	Ps. 18, 1.
וּמִיַּד	לדוד · תני׳ דפס׳ · דתהלים	Ps. 18, 1.
מִבַּלְעֲדֵי	כי מי אל	2 S. 22, 32.
מִבַּלְעֲדֵי	ה׳ · ב׳ בפסוקא · דשמו׳	2 S. 22, 32.
מִבַּלְעֲדֵי	כי מי אלוה מבלעדי ה׳	Ps. 18, 32.
זוּלָתִי	ומיצור · ב׳ בפסוק׳ · דתהלי׳	Ps. 18, 32.
מְרִיב בָּעַל	ובן יהונתן מריב בעל	1 Chr. 8, 34.
וּמְרִיב בַּעַל	הוליד · ב׳ בפסוק׳ · קד׳ דס׳	1 Chr. 8, 34.
מְרִיב בָּעַל	ובן יהונתן מריב בעל	1 Chr. 9, 40.
וּמְרִי־בַעַל	ר״פ הוליד את · ב׳ בפס׳ · תני׳ דספ׳	1 Chr. 9, 40.

221.

ו׳ זוגין מתחלפין חד במאריך וחד בדרגא וסימניהון

6 Wörterpaare oder auch Gruppen kommen ein Mal mit dem Accent Maarich (Mercha) und ein Mal mit Darga vor.

Jes. 39, 8.	כִּי יִהְיֶה	ויאמר כי יהיה שלום · דיש׳
Gen. 18, 18.	הָיוֹ יִהְיֶה	ואברהם היו יהיה
Ex. 23, 26.	לֹא תִהְיֶה	משכלה ועקרה
Lev. 7, 33.	לוֹ תִהְיֶה	שוק הימין למנה
Lev. 11, 12.	אֲשֶׁר אֵין לוֹ	כל אשר אין לו סנפיר
Deut. 14, 10.	וְכֹל אֲשֶׁר אֵין לוֹ סנפיר · דמשנ׳ תור׳	
2 S. 17, 17.	לֹא יוּכְלוּ	ויהונתן ואחימעץ עמדים
2 Chr. 30, 3.	לֹא יָכְלוּ	כי לא יכלו לעשתו · דד״ה
2 S. 24, 17.	נָא יָדְךָ	ויאמר דוד אל ה׳ · דשמוא׳
Koh. 9, 10.	תִּמְצָא יָדְךָ	כל אשר תמצא ידך
1 Reg. 22, 34.	הֲפֹךְ יָדְיךָ	ואיש משך בקשת · דמל׳
2 Chr. 18, 33.	הֲפֹךְ יָדְיךָ	ותברו · דד״ה

222.

ה׳ זוגין מן ב׳ ב׳ מתחלפין בטעמא בענין וסימ׳.

5 Wörtergruppen kommen 2 Mal in einem Abschnitte vor, die aber von einander verschieden sind in Hinsicht auf den Accent.

Ex. 14, 21.	וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ עַל הים ויולך
Ex. 14, 27.	וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ עַל הים וישב
Ex. 26, 2. 8.	אֹרֶךְ הַיְרִיעָה הָאַחַת · דמ׳ קדמ׳
Ex. 36, 9. 15.	אֹרֶךְ הַיְרִיעָה הָאַחַת · דמ׳ תני׳
Lev. 13, 21. 26.	וְאִם יִרְאֶנָּה הַכֹּהֵן
Lev. 13, 53.	וְאִם יִרְאֶה הַכֹּהֵן והנה לא פשה
Num. 16, 17.	וּקְחוּ אִישׁ מַחְתָּתוֹ וּנְתַתֶּם
Num. 16, 18.	וַיִּקְחוּ אִישׁ מַחְתָּתוֹ וַיִּתְּנוּ
Jos. 8, 18.	וַיֹּאמֶר ה׳ אֶל יְהוֹשֻׁעַ נטה בכידון
Jos. 11, 6.	וַיֹּאמֶר ה׳ אֶל יְהוֹשֻׁעַ אל תירא מפניהם

וסימן בלשון ארמי · אהרן במחתיתא · כהנא כנגעא · תלתין ביריעתא · משה בידא · ורברבני בחוטרא ·

223.

ג׳ זוגין מן ב׳ ב׳ קדמא זקף קמץ תני׳ זקף פתח וסי׳

3 Wörter kommen 2 Mal mit dem Accent Sakef vor, doch so, dass die Tonsilbe zum ersten Mal Kamez und zum zweiten Mal Pathach hat.

וַיִּישָׁן	ויחלם שנית	Gen. 41, 5.
וַיִּישַׁן	וישכב ויישן תחת רתם	1 Reg. 19, 5.
תִקְרָב	ערות אחי אביך	Lev. 18, 14.
תִקְרַב	ואל אשה בנדת טמאתה	Lev. 18, 19.
תִנְחָל	ויאמר ה׳ אל אהרן	Num. 18, 20.
תִנְחַל	לא תסיג גבול רעך	Deut. 19, 14.

224.

וחלוף

חד זוג קדמ׳ פתח תני׳ קמץ וסי׳

Ein Wort kommt 2 Mal mit Sakef vor, doch so, dass, umgekehrt vom Vorigen, die Tonsilbe das erste Mal Pathach und das zweite Mal Kamez hat.

אָקַח	ואתך אקח ומלכת	1 Reg. 11, 37.
אָקָּח	תגל ערותך גם תראה	Jes. 47, 3.

225.

ח׳ פסוקים מן ב׳ זוגין קדמא מלרע תני׳ מלעיל וסי׳

8 Verse, in welchen ein Wort 2 Mal vorkommt, doch so, dass es das erste Mal den Accent ult. und das zweite Mal penult. hat.

ודוד עבר מעט מהראש וּמֵאָה · וּמֵאָה	2 S. 16, 1.
ואתה תשמע השמים לָתֵת · לָתֶת · דמלכי׳	1 Reg. 8, 32.
וימנעו רבבים ומלקוש לא הָיָה · הָיָה	Jer. 3, 3.
וְעָבְדוּ אתו כל הגוים · וְעָבְדוּ	Jer. 27, 7.
תחת הנחשת אָבִיא · אָבִיא	Jes. 60, 17.
אַתָּה נורא אַתָּה ומי יעמד לפניך	Ps. 76, 8.
אָנָה אלך מרוחך וְאָנָה מפניך אברח	Ps. 139, 7.
כְּפוֹרֵי זהב שלשים כְּפוֹרֵי כסף משנים	Esra 1, 10.

226.

ותלוף

כ׳ פסוקים בתורה מן כ׳ זונין קרמא מלע׳ תני׳ מלרע וסים׳

2 Verse im Pentat., in welchen ein Wort 2 Mal vorkommt, doch so, dass, umgekehrt vom Vorigen, das erste den Accent penult. und das zweite ult. hat.

Ex. 35, 24. כל מרים תְּרוּמַת כסף תְּרוּמַת ה׳

Deut. 4, 25. כי תוליד בנים · וַעֲשִׂיתֶם פסל · וַעֲשִׂיתֶם הרע

227.

י״א זונין מן תרין בענין קרמא רביע תני׳ זקף וסי׳

11 Wörter oder Wörtergruppen kommen je 2 Mal in einem oder einem ähnlichen Abschnitte vor, die das erste Mal den Accent Rebia und das zweite Mal Sakef haben.

Gen. 2, 11.	הִוא הַסֹּבֵב	שם האחד פישון
Gen. 2, 13.	הִוא הַסּוֹבֵב	ושם הנהר השני גיחון
Lev. 8, 15.	וַיִּשְׁחָט	ויקח משה את הדם
Lev. 8, 23.	וַיִּשְׁחָט	ויקח משה מדמו
Num. 14, 6.	ויהושֻׁעַ בִּן נון	וכלב בן יפנה מן התרים
Num. 14, 38.	ויהושֻׁעַ בִּן נון	וכלב בן יפנה חיו מן
Num. 17, 14.	וַיִּהְיוּ	המתים במגפה· דקרח
Num. 25, 9.	וַיִּהְיוּ	המתים במגפה· דבלק
Num. 22, 18.	וַיַּעַן בִּלְעָם	ויאמר אל עבדי בלק· קדמ׳
Num. 23, 26.	וַיַּעַן בִּלְעָם	ויאמר אל בלק הלא דברתי
Deut. 11, 17.	וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה	מעל הארץ · דמ״ת
Jos. 23, 16.	וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה	מעל הארץ· דיהוש׳
1 Reg. 12, 23.	אֱמֹר	אל רחבעם בן שלמה
2 Chr. 11, 3.	אֱמֹר	וחברו· דד״ה
2 Reg. 20, 9.	וַיֹּאמֶר יְשַׁעְיָהוּ	זה לך האות · דמלכ׳
Jes. 38, 21.	וַיֹּאמֶר יְשַׁעְיָהוּ	ישאו דבלת תאנים· דישעי׳
Ez. 2, 2.	וַתָּבֹא בִי רוּחַ	כאשר דבר אלי ותעמדני
Ez. 3, 24.	וַתָּבֹא בִי רוּחַ	ותעמדני על רגלי
Ez. 2, 3.	וַיֹּאמֶר אֵלַי	בן אדם שולח אני אותך
Ez. 3, 1.	וַיֹּאמֶר אֵלַי	בן אדם את אשר · תנינא
Hag. 2, 2.	אֱמָר נָא	אל זרבבל בן שלתיאל פחת
Hag. 2, 21.	אֱמֹר	אל זרבבל פחת יהודה לאמר

228.

י״א זונין מן כ׳ בענינא חד זקף לרומא וחד נחית לתהומא וסימ׳

11 Wörter oder Wörterpaare kommen 2 Mal in einem oder einem ähnlichen Abschnitte vor, das eine Mal mit einem hochtrennenden Accent (Sakef oder Rebia etc.) und das andere Mal mit einem verbindenden (Tebir, Mercha oder Mahpach etc.)

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה לפני ה׳ לאמר הן בני	Ex. 6, 12.
וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה כן אל בני ישראל ולא שמעו	Ex. 6, 9.
וַעֲשִׂיתֶם ביום הניפכם את העמר	Lev. 23, 12.
וַעֲשִׂיתֶם שעיר עזים אחד	Lev. 23, 19.
וְאַף אשר הלכו עמי בקרי	Lev. 26, 40.
וְאַף בעונת אבתם אתם ימקו	Lev. 26, 39.
וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת מֹשֶׁה	Jos. 1, 1.
וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת יְהוֹשֻׁעַ	Jud. 1, 1.
וְהַנַּעַר שְׁמוּאֵל הלך וגדל וטוב	1 S. 2, 26.
וְהַנַּעַר שְׁמוּאֵל משרת את ה׳	1 S. 3, 1.
וַיַּכֵּהוּ על אשר שלח ידו· דד״ה	1 Chr. 13, 10.
וַיַּכֵּהוּ שם האלהים על השל	2 S. 6, 7.
וַיַּךְ דָּוִד את הדדעזר בן רחב· דשמ׳	2 S. 8, 3.
וַיַּךְ דָּוִיד את הדדעזר· דד״ה	1 Chr. 18, 3.
לְכָל הַתּוֹרָה ולא אסיף להניד· דמל׳	2 Reg. 21, 8.
לְכָל הַתּוֹרָה ולא אוסיף להסיר· דד״ה	2 Chr. 33, 8.
וּמַיִם במשורה תשתה ששית	Ez. 4, 11.
וּמַיִם במשורה ובשמנן ישתו	Ez. 4, 16.
מִמֶּנּוּ אים ונורא הוא	Hab. 1, 7.
מִמֶּנּוּ פנה ממנו יתד· כתר׳ דפס׳	Zach. 10, 4.
אֲשֶׁר הֶגְלָה ואלה בני המדינה· קדמ׳	Esra 2, 1.
אֲשֶׁר הֶגְלָה והברו אלה בני· תנ׳ דספר׳	Neh. 7, 6.

וסימן בלשון ארמי· שמואל עבד אוריתא דוד מנהון במיא קטלין לרגוא משה ממלל בגלותא

229.

וחלוף

ג׳ זוגין חד תביר וחד קאים בענינא וסי׳

3 Wörter oder Wörtergruppen kommen 2 Mal in einem Abschnitte vor, die, umgekehrt vom Vorigen, das erste Mal Tebir und das zweite Mal Sakef haben.

Gen. 40, 9.	וַיְסַפֵּר שַׂר הַמַּשְׁקִים את חלמו
Gen. 41, 9.	וַיְדַבֵּר שַׂר הַמַּשְׁקִים את פרעה
Num. 3, 20.	אֵלֶּה הֵם משפחת הלוי לבית אבתם
Num. 3, 21.	אֵלֶּה הֵם משפחת הגרשני
Jud. 1, 10.	וַיַּכּוּ את ששי ואת אחימן ואת תלמי
Jud. 1, 17.	וַיַּכּוּ את הכנעני יושב צפת

230.

י״א פסוקים אית בכל חד וחד כ׳ זוגין קדמאה את תנינ׳ ואת וסימניהון

11 Verse, in denen ein Wort mit vorhergehendem את zwei Mal vorkommt, doch so, dass es zuerst mit את und dann mit ואת verbunden ist

Gen. 1, 16.	את המאור הגדול
Ex. 35, 18.	את יתדת המשכן
Num. 18, 15.	אך פדה תפדה את בכור האדם ואת
Num. 35, 14.	את שלש הערים
Num. 32, 33.	את ממלכת סיחן מלך האמרי
Deut. 9, 25.	ואתנפל לפני ה׳ כראש׳ את ארבעים היום
1 Reg. 3, 25.	ותנו את החצי לאחת
Jer. 38, 4.	את ידי אנשי המלחמה
Ez. 43, 7.	את מקום כסאי ואת מקום כפות רגלי
Jes. 2, 20.	את אלילי כספו
Jes. 28, 9.	את מי יורה דעה

231.

ותרין חלוף

קדמא ואת תני׳ את וסי׳

2 Verse, in denen, umgekehrt vom Vorigen, zuerst das Wort mit vorhergehendem ואת und dann mit את vorkommt.

ואת הבמה את הבמה · וגם את המזבח אשר בביתאל	2 Reg. 23, 15.
ואת גזז את גזז · ועיפה פלגש כלב	1 Chr. 2, 46.

232.

ב׳ זוגין מן ג׳ תליתאה חסר אֶת וסימניהון

2 drei Mal vorkommende Wörtergruppen, in denen ein Wort 2 Mal mit vorhergehendem את und das dritte Mal ohne את vorkommt.

אֶת הָרַע	ויעשו בני ישראל דויעבדו· קדמ׳	Jud. 2, 11.
אֶת הָרַע	ויעשו בני ישראל דוישכחו· תנ׳	Jud. 3, 7.
הָרַע	ויעשו בני ישראל דויתנם· תלית׳	Jud. 6, 1.
אֶת נַפְשְׁךָ	ואתה כי הזהרת רשע · קדמ׳	Ez. 3, 19.
אֶת נַפְשְׁךָ	ואתה כי הזהרתו צדיק· תנ׳	Ez. 3, 21.
נַפְשְׁךָ	ואתה כי הזהרת רשע מדרכו	Ez. 33, 9.

233.

וחד חלוף

תרין קדמא חסר את וסימניהון

Eine Wörtergruppe, in der, umgekehrt vom Vorigen, zwei Mal ein Wort ohne את und das dritte Mal mit vorhergehendem את vorkommt.

בְּגָדָיו	ויהי כשמע אחאב את	1 Reg. 21, 27.
בְּגָדָיו	ויהי כקרא מלך ישראל	2 Reg. 5, 7.
אֶת בְּגָדָיו	ויהי כשמע אלישע איש	2 Reg. 5, 8.

234.

ד׳ זוגין מן ב׳ ב׳ בסיפרא קדמא נסיב אות וחסר מלה ותנ׳ חסר אות ונסיב מלה וסי׳

4 Wörtergruppen, die 2 Mal in einem Buche der heiligen Schrift vorkommen, doch so, das die erste einen Buchstaben mehr und ein Wort (oder Wörtergruppe) weniger als die zweite und die zweite einen Buchstaben weniger und ein Wort (oder Wörtergruppe) mehr als die erste hat.

אֶת ה׳ אֱלֹהֶיךָ תִּירָא וְאֹתוֹ תַעֲבֹד	Deut. 6, 13.
אֶת ה׳ אֱלֹהֶיךָ תִּירָא אֹתוֹ תַעֲבֹד וכו	Deut. 10, 20.
עַל פִּי שְׁנַיִם עֵדִים אוֹ שְׁלֹשָׁה	Deut. 17, 6.
עַל פִּי שְׁנֵי עֵדִים אוֹ עַל פִּי שְׁלֹשָׁה	Deut. 19, 15.
ויהי כהכותם ונאשאר אני · וָאֶפְּלָה עַל פָּנַי וָאֶזְעַק וָאֹמַר	Ez. 9, 8.
ויהי כהנבאי ופלטיהו בן בניה · וָאֶפֹּל עַל פָּנַי וָאֶזְעַק קוֹל גָּדוֹל וָאֹמַר	Ez. 11, 13.
אשר אמר עליהם זאת המנוחה · וְלֹא אָבוּא שְׁמוֹעַ · סוף פסו׳	Jes. 28, 12.
כי עם מרי הוא בנים כחשים · לֹא אָבוּ שְׁמוֹעַ תּוֹרַת ה׳	Jes. 30, 9.

ולבד ממסורתא דא מצאנו

רַק הַדָּם לֹא תֹאכֵלוּ	Deut. 12, 16.
רַק אֶת דָּמוֹ לֹא תֹאכֵל	Deut. 15, 23.
הַיִּדְּעֹנִים מֵהָאָרֶץ · ושמואל מת	1 S. 28, 3.
הַיִּדְּעֹנִי מִן הָאָרֶץ · ותאמר האשה	1 S. 28, 9.
וַיְרַפְּאוּ אֶת שֶׁבֶר עַמִּי · קדמ׳ דס׳	Jer. 6, 14.
וַיְרַפּוּ אֶת שֶׁבֶר בַּת עַמִּי · תנ׳ דס׳	Jer. 8, 11.

235.

וחד חלוף

קדמא נסיב מלה וחסר אות תני׳ נסיב אות וחסר מלה

Eine Wörtergruppe, die zwei Mal in einem Buche der heil. Schrift vorkommt, doch so, dass, umgekehrt vom Vorigen, die erste ein Wort mehr und einen Buchstaben weniger und die zweite einen Buchstaben mehr und ein Wort weniger als die andere hat.

בְּךָ בָּחַר ה׳ אֱלֹהֶיךָ · כי עם קדוש אתה	Deut. 7, 6.
וּבְךָ בָּחַר ה׳ · כי עם קדוש אתה	Deut. 14, 2.

ולבד ממסורתא

וְהָיָה לְךָ לְאוֹת עַל יָדְךָ · דקדש	Ex. 13, 9.
וְהָיָה לְאוֹת עַל יָדְכָה · דוהיה	Ex. 13, 16.
לָכֵן רֹעִים שִׁמְעוּ אֶת דְּבַר ה׳	Ez. 34, 7.
לָכֵן הָרֹעִים שִׁמְעוּ דְּבַר ה׳	Ez. 34, 9.

236.

ו׳ זוגין מן ב׳ ב׳ חד לישן יחיד וחד לישן רבים וכל חד לי׳ וסי׳

6 je 2 Mal vorkommende Wörter von einem Stamme, die je ein Mal mit Singular- und ein Mal mit Plural-Endung stehen.

וְהֶעֱמִדָהּ	והקריב אתה הכהן	Num. 5, 16.
וְהַעֲמִידֶהָ	על נחליה רקה	Ez. 24, 11.
וְיַגִּדָהּ	מי האיש החכם	Jer. 9, 11.
וְיַגִּידֶהָ	ומי כמוני יקרא	Jes. 44, 7.
פִּשְׁעָהּ	נוע תנוע ארץ כשכור	Jes. 24, 20.
פְּשָׁעֶיהָ	היו צריה לראש	Thr. 1, 5.
וּשְׁבָרָהּ	כשבר נבל יוצרים	Jes. 30, 14.
שְׁבָרֶיהָ	הרעשתה ארץ פצמתה	Ps. 60, 4.
גְּדֵרָהּ	לכן הנני שך את דרכך	Hos. 2, 8.
גְּדֵרֶיהָ	למה פרצת גדריה וארוה	Ps. 80, 13.
פִּתֻּחָהּ	כי הנה האבן אשר נתתי	Zach. 3, 9.
פִּתּוּחֶיהָ	ועת פתוחיה יחד בכשיל	Ps. 74, 6.

237.

ו׳ זוגין מן תרין בענינא קדמא ו׳ תני׳ י׳ וסי׳

6 je 2 Mal in einem Abschnitte vorkommende Wörtergruppen, in welchen ein Wort das erste Mal mit Waw und das zweite Mal mit Jod gelesen wird.

מְחוּיָאֵל	ויולד לחנוך את עירד	Gen. 4, 18.
וּמְחִיָּיאֵל	ועירד ילד · ב׳ בפסוק׳	Gen. 4, 18.
נְתוּנִם נְתוּנִם ונתתה את הלוים		Num. 3, 9.
נְתֻנִים נְתֻנִים כי נתנים נתנים · דבהעלתך		Num. 8, 16.

לְאוּרִים וּלְתֻמִּים	ויאמר התרשתא׳ קד׳	Esra 2, 63.
לְאוּרִים וְתֻמִּים	וחברו תנ׳ דס׳	Neh. 7, 65.
לְרוּחַ שָׁקֶר	ויאמר אצא והייתי	2 Chr. 18, 21.
רוּחַ שֶׁקֶר	ועתה הנה נתן׳ תרוי׳ דד״ה	2 Chr. 18, 22.

ולבד ממסורתא[1]

לְמַהֵר שָׁלָל	חש בז	Jes. 8, 1.
מַהֵר שָׁלָל	חש	Jes. 8, 4.

245.

וחלוף

ו׳ זוגין בחד ענין קדמ׳ לא נסיב ל׳ ותני׳ נסיב ל׳ וסי׳

6 Wörter kommen 2 Mal in einem Abschnitte vor und zwar, umgekehrt vom Vorigen, das erste Mal ohne und das zweite Mal mit Lamed.

מִמַּעֲלָה	וגבול האמרי ממעלה	Jud. 1, 36.
מִלְמַעֲלֵה	וישב גדעון בן יואש	Jud. 8, 13.
מִשְׁכַּב	וזה הדבר אשר תעשו	Jud. 21, 11.
לְמִשְׁכַּב	וימצאו מיושבי יבש	Jud. 21, 12.
קְחִי	ויקם וילך צרפתה	1 Reg. 17, 10.
לְקְחִי	ותלך לקחת ויקרא אליה	1 Reg. 17, 11.
שַׁעַר	כי אנושה מכותיה	Micha 1, 9.
לְשַׁעַר	כי חלה לטוב יושבת	Micha 1, 12.
נַחֲלָה	ונתן ארצם׳ קדמ׳ דס׳	Ps. 135, 12.
לְנַחֲלָה	ונתן ארצם׳ תנ׳ דס׳	Ps. 136, 21.
יָמִים	ומעת הוסר התמיד	Dan. 12, 11.
לְיָמִים	אשרי המחכה ויגיע׳	Dan. 12, 12.

246.

י״ט זוגין בחד ענינ׳ קדמ׳ נסיב ו׳ ותני׳ לא נסיב ו׳ וסי׳

19 Wörter oder Wörterpaare kommen 2 Mal in einem Abschnitte vor, das erste Mal mit und das zweite Mal ohne Waw (praefix.)

וּשְׁדוּפֹת	והנה שבע שבלים דקות	Gen. 41, 6.
שְׁדֻפוֹת	והנה שבע שבלים צנמות	Gen. 41, 23.
וְהָאֶחָד	ויאמרו שנים עשר עבדיך	Gen. 42, 13.
הָאֶחָד	שנים עשר אנחנו	Gen. 42, 32.
וְלֹא יִשְׁמַע	אלכם פרעה ונתתי	Ex. 7, 4.
לֹא יִשְׁמַע	ויאמר ה׳ אל משה	Ex. 11, 9.
וְחֻבָּר	שתי כתפת חברת׳ קדמ׳	Ex. 28, 7.
חֻבָּר	כתפת עשו לו חברת׳ תני׳	Ex. 39, 4.
וְשֹׁהַם	והטור הרביעי׳ קדמ׳	Ex. 28, 20.
שֹׁהַם	והטור הרביעי׳ תני׳	Ex. 39, 13.
וּבִתְבוּנָה	ואמלא אתו רוח׳ קדמ׳	Ex. 31, 3.
בִּתְבוּנָה	וימלא אתו רוח׳ תני׳	Ex. 35, 31.
וְכָאָשָׁם	לא תאפה חמץ חלקם	Lev. 6, 10.
כָּאָשָׁם	כחטאת כאשם תורה	Lev. 7, 7.
וְאֵלֶּה	שמות בני אהרן הבכר נדב	Num. 3, 2.
אֵלֶּה	שמות בני אהרן הכהנים	Num. 3, 3.
וְלֹא יַעֲבֹד	ומבן המשים שנה ישוב	Num. 8, 25.
לֹא יַעֲבֹד	ושרת את אחיו באהל מועד	Num. 8, 26.
וּבְתוֹךְ	ועבד הלוי הוא את עבדת	Num. 18, 23.
בְּתוֹךְ	כי את מעשר בני ישראל	Num. 18, 24.
וְלֹא נִשְׁתֶּה	נעברה נא בארצך לא	Num. 20, 17.
לֹא נִשְׁתֶּה	אעברה בארצך לא נטה	Num. 21, 22.
וּבָלָק	ויאמר מואב אל זקני	Num. 22, 4.
בָּלָק	ויאמר בלעם אל האלהים	Num. 27, 10.
וְשֶׁבַע	אלה משפחת מנשה׳ ופקדיהם	Num. 26, 34.
שֶׁבַע	אלה פקודי בני ישראל	Num. 26, 51.
וְשִׁבְעַת	ותהי המחצה חלק היצאים	Num. 31, 36.
שִׁבְעַת	ותהי מחצת העדה מן	Num. 31, 43.
וְהַנָּשִׁים	ונלכד את כל עריו בעת ההוא	Deut. 2, 34.
הַנָּשִׁים	ונחרם אותם כאשר עשינו	Deut. 3, 6.
וְאֹתוֹ	את ה׳ אלהיך תירא׳ קדמ׳	Deut. 6, 13.
אֹתוֹ	את ה׳ אלהיך׳ תני׳	Deut. 10, 20.
וַעֲבָדְךָ	כי ימכר לך אחיך העברי	Deut. 15, 12.
עֲבָדְךָ	לא יקשה בעינך	Deut. 15, 18.
וְכֹהֲנֵיהֶם	כבשת גנב כי ימצא	Jer. 2, 26.
כֹּהֲנֵיהֶם	על כל רעת בני ישראל	Jer. 32, 32.
וּמִנָּבִיא	כי מקטנם ועד גדולם׳ קד׳	Jer. 6, 13.
מִנָּבִיא	לכן אתן את נשיהם	Jer. 8, 10.

1) Zusatz von anderer Hand.

247.

ותלוף

ח' זוגין בענ' קדמא לא נסיב ו' ותנינ' נסיב ו' וסי'

8 Wörter kommen 2 Mal in einem Abschnitte vor, die, umgekehrt vom Vorigen, das erste Mal **ohne** und das zweite Mal **mit** Waw stehen.

אֲמְרָפֶל	ויהי בימי אמרפל	Gen. 14, 1.
וְאַמְרָפֶל	את כדרלעמר	Gen. 14, 9.
שֶׁמֶן	למאר בשמים · קדמ'	Ex. 25, 6.
וְשֶׁמֶן	למאור ובשמים · תני'	Ex. 35, 8.
כֹּל	מפרסת פרסה · דתו' כהני'	Lev. 11, 3.
וְכָל	בהמה מפרסת פרסה · דמ"ת	Deut. 14, 6.
חֲסַר	מי פתי יסר הנה · קדמ' דס'	Prov. 9, 4.
וַחֲסַר	מי פתי יסר הנה · תנ' דס'	Prov. 9, 16.
יוֹאָב	בני פחת מואב · קד' דס'	Esra 2, 6.
וְיוֹאָב	בני פחת מואב · תנ' דס'	Neh. 7, 11.
אִמֵּר	ואלה העלים מתל מלח	Esra 2, 59.
וְאִמֵּר	וחברו · ואלה העולים	Neh. 7, 61.
שִׁשִּׁים	כל הקהל כאחד · קדמ' דס'	Esra 2, 64.
וְשִׁשִּׁים	כל הקהל כאחד · תנ' דס'	Neh. 7, 66.
עֹשֶׁר	ויאמר אלהים לשלמה יען · דד"ה	2 Chr. 1, 11.
וְעֹשֶׁר	החכמה והמדע נתון לך · דד"ה	2 Chr. 1, 12.

248.

כ"ח זוגין חד לא נסיב ו' בריש ומלא במצע' וחד נסיב ו' בריש וחסר במצע' ולי' זוגא וסי'

28 Wörter kommen 2 Mal vor und zwar ein Mal **ohne** Waw am Anfang und **mit** Waw in der Mitte und ein Mal **mit** Waw am Anfange und **ohne** Waw in der Mitte.

לְמְשׁוֹל	ותצא אש ממטה	Ez. 19, 14.
וְלִמְשֹׁל	ביום ובלילה ולהבדיל	Gen. 1, 18.
לְאוֹם	ברב עם הדרת מלך	Prov. 14, 28.
וּלְאֹם	ויאמר ה' לה שני גוים	Gen. 25, 23.
הוּכָּה	אפרים שרשם יבש	Ps. 102, 5.
וְהֻכָּה	אם במחתרת ימצא	Ex. 22, 1.
חוֹרֵב	ויתנצלו בני ישראל	Ex. 33, 6.
וּבְחֹרֵב	הקצפתם את ה'	Deut. 9, 8.
יָדוֹעַ	תדעו כי לא יוסיף ה'	Jos. 23, 13.
וְיָדֹעַ	כי אם בזאת יתהלל	Jer. 9, 23.
נֹאוד	ויאמר אליה השקיני	Jud. 4, 19.
וְנֹאד	ויקח ישי חמור	1 S. 16, 20.
מוֹרִיד	ה' ממית ומחיה	1 S. 2, 6.
וּמוֹרִיד	האל הנתן נקמות לי · דשמ'	2 S. 22, 48.
גּוֹלָה	והגלה את כל ירושלם	2 Reg. 24, 14.
וְגֹלֶה	כי קשרתם כלכם עלי	1 S. 22, 8.
חוֹבֵר	אשר לא ישמע לקול	Ps. 58, 6.
וְחֹבֵר	חבר ושאל אוב וידעני	Deut. 18, 11.
אֳנִיּוֹת	וישלח לו חורם · דד"ה	2 Chr. 8, 18.
וָאֳנִיּת	כי לי איים יקוו	Jes. 60, 9.
לִזְבּוֹחַ	ואחריהם מכל שבטי ישראל	2 Chr. 11, 16.
וְלִזְבֹּחַ	ועלה האיש ההוא	1 S. 1, 3.
מְצוֹרָע	וישכב עוזיהו · ד"ה	2 Chr. 26, 23.
וּמְצֹרָע	יחלו על ראש יואב	2 S. 3, 29.
זוֹבֵחַ	שוחט השור מכה	Jes. 66, 3.
וְזֹבֵחַ	וארור נוכל ויש בעדרו	Mal. 1, 14.
שְׁבוּעַת	אני פי מלך שמר	Koh. 8, 2.
וּשְׁבֻעַת	ואיש את רעת רעהו	Zach. 8, 17.
פִּתְאוֹם	וירם אלהים חץ פתאום	Ps. 64, 8.
וּפִתְאֹם	הנני שלח מלאכי	Mal. 3, 1.
אוֹמְרָה	לאל סלעי	Ps. 42, 10.
וְאֹמְרָה	ויאמר יוסף אל אחיו	Gen. 46, 31.
אוֹתֹתָם	שאגו צורריך בקרב	Ps. 74, 4.
וְאֹתֹתָם	הלא שאלתם עוברי	Job 21, 29.
שׁוֹאֵג	קשר נביאיה בתוכה	Ez. 22, 25.
וְשֹׁאֵג	פצו עלי פיהם אריה	Ps. 22, 14.
אֶצְבְּעוֹתַי	לדוד ברוך ה' צורי	Ps. 144, 1.
וְאֶצְבְּעֹתַי	קמתי אני לפתח	Cant. 5, 5.
נוֹצֵר	תורה בן מבין	Prov. 28, 7.
וְנֹצֵר	כי תאמר הן לא ידענו	Prov. 24, 12.
הַקַּדְמוֹנִים	כה אמר אדני ה' האתה הוא	Ez. 38, 17.
וְקַדְמֹנִים	על יומו נשמו אחרנים	Job 18, 20.

אָחוּז	חור כרפס ותכלת	Est. 1, 6.
וְאָחֻז	ויכתבם שמעיה בן נתנאל	1 Chr. 24, 6.
חוֹלֶה	ויאמר לי המלך מדוע פניך	Neh. 2, 2.
וְחֹלֶה	וכי תגישון עור לזבח אין	Mal. 1, 8.
קוֹדֶשׁ	ובאו בו ציים כתים ונכאה	Dan. 11, 30.
וְקֹדֶשׁ	ואשמעה אחד קדוש מדבר	Dan. 8, 13.

249.

וחלוף

ב׳ זוגין קרי׳ י׳ קדמ׳ דלא נסיב ו׳ חס׳ י׳ במצע׳ ודנסיב ו׳ בריש׳ מלא י׳ במצע׳ וסי׳

2 Wörter, die in der Mitte ein Jod haben, kommen 2 Mal vor und zwar so, dass, umgekehrt vom Vorigen, wenn sie kein Waw am Anfang haben, auch das Jod in der Mitte fehlt und wenn sie ein Waw am Anfang haben, auch das Jod in der Mitte steht.

הַצְּעִרָה	ויען שאול ויאמר	1 S. 9, 21.
וְהַצְּעִירָה	גם הוא ילדה בן	Gen. 19, 38.
חִצָּו	ימאסו כמו מים יתהלכו	Ps. 58, 8.
וְחִצָּיו	אל מוציאו ממצרים	Num. 24, 8.

250.

ד׳ זוגין מן ב׳ ב׳ בעני׳ קדמ׳ נסיב לא ותני׳ לא נסיב לא וסי׳

4 Wörter kommen 2 Mal in einem oder ähnlichem Abschnitte vor, das erste Mal mit vorhergehendem לא und das zweite Mal ohne לא

לֹא אֲדֹנִי	שמעני השדה נתתי	Gen. 23, 11.
אֲדֹנִי	שמעני ארץ ארבע מאת	Gen. 23, 15.
לֹא הָפַךְ	ואם בהרת לבנה הוא	Lev. 13, 4.
הָפַךְ לָבָן	וראה הכהן והנה מראה	Lev. 13, 20.
לֹא נֶחְשָׁב	וכל כלי משקה · דמלכ׳	1 Reg. 10, 21.
נֶחְשָׁב	וכל כלי משקה · דד״ה	2 Chr. 9, 20.
לֹא עֲשִׂיתֶם	יען המנכם מן הגוים	Ez. 5, 7.
עֲשִׂיתֶם	וידעתם כי אני ה׳ אשר בחקי	Ez. 11, 12.

251.

ה׳ זוגין מן ב׳ ב׳ מנהון לא נסבין ו׳ וב׳ נסב׳ ו׳ ולי׳ דסמי׳ וסי׳

5 Wörterpaare kommen 2 Mal vor so, dass immer 1 Mal beiden Wörtern das Waw copulat. fehlt und 1 Mal beide das Waw haben.

יִשָּׂשכָר זְבוּלֻן	ובנימן · דשמות	Ex. 1, 3.
וְיִשָּׂשכָר וּזְבֻלוּן	בני לאה בכור יעקב	Gen. 35, 23.
הַחֲסִידָה הָאֲנָפָה ·	דשמיני	Lev. 11, 19.
וְהַחֲסִידָה וְהָאֲנָפָה ·	דמש׳ תור׳	Deut. 14, 18.
עַיִן רִמּוֹן	ועתר ועשן	Jos. 19, 7.
וְעַיִן וְרִמּוֹן	ולבאות ושלחים	Jos. 15, 32.
דִּכְרִין אִמְּרִין	כל קבל דנא	Esra 7, 17.
וְדִכְרִין וְאִמְּרִין	ומה חשחן ובני	Esra 6, 9.
עֹשֶׁר נְכָסִים	ויאמר אלהים לשלמה · ד״ה	2 Chr. 1, 11.
וְעֹשֶׁר וּנְכָסִים	החכמה והמדע · ד״ה	2 Chr. 1. 12.

252.

י״ו זוגין מן ב׳ מלין לא נסבין ו׳ ולית דסמי׳ וסי׳

16 Wörterpaare, deren beide Wörter kein Waw copulat. haben und so nur ein Mal vorkommen.

בָּעוֹף בַּבְּהֵמָה	ואת כל נפש החיה	Gen. 9, 10.
שֵׁם חָם	ואלה תולדת בני נח	Gen. 10, 1.
יִשָּׂשכָר זְבוּלֻן	ובנימן · דאלה שמות	Ex. 1, 3.
גְּדֹלוֹת בְּצֻרוֹת	ועתה תנה לי את ההר	Jos. 14, 12.
עַיִן רִמּוֹן	ועתר ועשן	Jos. 19, 7.
עִיר עִיר	תהיינה הערים האלה	Jos. 21, 40,
יַעַן בְּיַעַן	לכן הנבא ואמרת כה אמר	Ez. 36, 3.
אָכוֹל שָׁתֹה	ערך השלחן צפה הצפית	Jes. 21, 5.
שָׁמִיר שַׁיִת	חמה אין לי	Jes. 27, 4.
לַכֹּהֲנִים לַלְוִיִּם	וגם מהם אקח	Jes. 66, 21.
מֶלֶךְ שָׂרִים	גם כי יתנו בגוים	Hos. 8, 10.
מֹשֶׁה אַהֲרֹן	כי העלתיך מארץ מצרים	Micha 6, 4.
שֶׁמֶשׁ יָרֵחַ	עמד זבלה	Hab. 3, 10.
הַשָּׁמַיִם שְׁמֵי	אתה הוא ה׳ לבדך	Neh. 9, 6.

Neh. 10, 29.	נְשֵׁיהֶם בְּנֵיהֶם	ושאר העם הכהנים
2 Chr. 1, 11.	עֹשֶׁר נְכָסִים	ויאמר אלהים לשלמה · ד״ה

253.

וחלוף

ע״ד מלין יחיד׳ מן ב׳ מלין נסבין ו׳ ולית זוגא וסימ׳

74 Wörterpaare, deren beide Wörter, umgekehrt vom Vorigen, ein Waw praefix. haben und so nur ein Mal vorkommen.

Gen. 27, 37.	וְדָגָן וְתִירֹשׁ	ויען יצחק ויאמר
Gen. 33, 13.	וְהַצֹּאן וְהַבָּקָר	ויאמר אליו אדני
Gen. 35, 23.	וְשִׁמְעוֹן וְלֵוִי	בני לאה בכור יעקב
Gen. 35, 23.	וְיִשָּׂשכָר וּזְבֻלוּן	תרי׳ בפסוקא
Gen. 46, 9.	וְחֶצְרֹן וְכַרְמִי	ובני ראובן חנוך
Ex. 7, 19.	וּבָעֵצִים וּבָאֲבָנִים	ויאמר ה׳ אל משה
Ex. 9, 27.	וַאֲנִי וְעַמִּי	וישלח פרעה ויקרא
Ex. 17, 12.	וְאַהֲרֹן וְחוּר	וידי משה כבדים
Ex. 28, 20.	וְשֹׁהַם וְיָשְׁפֵה	והטור הרביעי · דמ׳ קדמ׳
Ex. 30, 9.	וְעֹלָה וּמִנְחָה	לא תעלו עליו קטרת
Ex. 38, 25.	וָאֶלֶף וּשְׁבַע	וכסף פקודי העדה
Lev. 9, 22.	וְהָעֹלָה וְהַשְּׁלָמִים	וישא אהרן את ידו
Lev. 22, 23.	וְשׁוֹר וָשֶׂה	שרוע וקלוט
Lev. 25, 44.	וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ	אשר יהיו לך
Num. 3, 46.	וְהַשִּׁבְעִים וְהַמָּאתָיִם	ואת פדויי השלשה
Num. 14, 25.	וְהָעֲמָלֵקִי וְהַכְּנַעֲנִי	יושב בעמק
Num. 16, 17.	וְאַתָּה וְאַהֲרֹן	וקחו איש מחתתו
Num. 32, 3.	וְחֶשְׁבּוֹן וְאֶלְעָלֵה[1]	עטרות ודיבון
Deut. 3, 17.	וְהַיַּרְדֵּן וּגְבֻל	והערבה והירדן וגבל
Deut. 7, 19.	וְהָאֹתֹת וְהַמֹּפְתִים	המסת הגדלת · קד׳ דס׳
Deut. 26, 8.	וּבְאֹתוֹת וּבְמֹפְתִים	ויוציאנו ה׳ ממצרי׳
Deut. 27, 12.	וְיוֹסֵף וּבִנְיָמִן	אלה יעמדו לברך
Jos. 13, 31.	וְעַשְׁתָּרוֹת וְאֶדְרֶעִי	וחצי הגלעד
Jos. 15, 32.	וְעַיִן וְרִמּוֹן	ולבאות ושלחים

[1] Zusatz von anderer Hand.

Jos. 15, 45.	וּבְנֹתֶיהָ וַחֲצֵרֶיהָ	עקרון ובנתיה
Jos. 18, 7.	וְגָד וּרְאוּבֵן	כי אין חלק ללוים
Jud. 7, 12.	וּמִדְיָן וַעֲמָלֵק	וכל בני קדם
Jud. 8, 10.	וְזֶבַח וְצַלְמֻנָּע	בקרקר ומחניהם
Jud. 18, 14.	וּפֶסֶל וּמַסֵּכָה	ויענו חמשת האנשים
2 S. 11, 11.	וְיִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה	ויאמר אוריה אל דוד
1 Reg. 2, 33.	וּלְדָוִד וּלְזַרְעוֹ	ושבו דמיהם בראש׳
1 Reg. 15, 10.	וְאַרְבָּעִים וְאַחַת	שנה ר״פ דאסא במלכי׳
1 Reg. 20, 1.	וּשְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם	ובן הדד מלך ארם
1 Reg. 20, 22.	וְדַע וּרְאֵה	ויגש הנביא אל מלך · דמ׳
2 Reg. 23, 2.	וְהַכֹּהֲנִים וְהַנְּבִיאִים	ויעל המלך בית · דמל׳
Jer. 5, 12.	וְחֶרֶב וְרָעָב	כחשו בה׳ ויאמרו לוא
Jer. 17, 26.	וְזֶבַח וּמִנְחָה	ובאו מערי יהודה
Jer. 21, 5.	וּבְאַף וּבְחֵמָה	ונלחמתי אני אתכם
Jer. 22, 2.	וַעֲבָדֶיךָ וְעַמְּךָ	ואמרת שמע דבר ה׳
Jer. 26, 5.	וְהַשְׁכֵּם וְשָׁלֹחַ	לשמע על דברי עבדי
Jer. 32, 15.	וְשָׂדוֹת וּכְרָמִים	עוד יקנו בתים
Jer. 35, 9.	וְכֶרֶם וְשָׂדֶה	ולבלתי בנות בתים
Ez. 4, 14.	וּנְבֵלָה וּטְרֵפָה	ואמר אהה אדני ה׳
Ez. 9, 6.	וְטַף וְנָשִׁים	זקן בחור ובתולה
Ez. 26, 7.	וּבְרֶכֶב וּבְפָרָשִׁים	הנני מביא אל צור
Ez. 38, 11.	וּבְרִיחַ וּדְלָתַיִם	ואמרת אעלה על ארץ
Ez. 42, 13.	וְהַמִּנְחָה וְהַחַטָּאת	ויאמר אלי לשכות
Ez. 44, 22.	וְאַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה	לא יקחו להם לנשים
Ez. 45, 9.	וּמִשְׁפָּט וּצְדָקָה	רב לכם נשיאי ישראל
Zach. 7, 10.	וְאַלְמָנָה וְיָתוֹם	וגר ועני אל תעשקו
Prov. 14, 22.	וְחֶסֶד וֶאֱמֶת	הלוא יתעו חרשי רע
Job 1, 13.	וּבָנָיו וּבְנֹתָיו	ויהי היום ובניו
Job 38, 3.	וְאֶשְׁאָלְךָ וְהוֹדִיעֵנִי	אזר נא כגבר · קדמ׳ דס׳
Job 40, 10.	וְהוֹד וְהָדָר	עדה נא גאון וגבה
Est. 3, 15.	וְהַמֶּלֶךְ וְהָמָן	הרצים יצאו דחופים
Est. 8, 11.	וְלַהֲרֹג וּלְאַבֵּד	אשר נתן המלך
Est. 9, 28.	וְעִיר וָעִיר	והימים האלה נזכרים
Koh. 8, 5.	וְעֵת וּמִשְׁפָּט	שומר מצוה לא ידע
Esra 2, 25.	וְאַרְבָּעִים וּשְׁלֹשָׁה	בני קרית ערים · קדמ׳ דס׳
Esra 8, 18.	וּבָנָיו וְאֶחָיו	ויביאו לנו כיד אלהינו

וּמַנְעֻלָיו וּבְרִיחָיו	ואת שער הישנה	Neh. 3, 6.
וְאַחַי וּנְעָרַי	ואין אני· קדמ' דמ'	Neh. 4, 17.
וּשְׂדֹתֵינוּ וּכְרָמֵינוּ	ועתה כבשר אחינו	Neh. 5, 5.
וְשִׁבְעִים וּשְׁנָיִם	בני פרעש· תני' דמ'	Neh. 7, 8.
וְעֶשְׂרִים וּשְׁנָיִם	אנשי מכמס· תני' דמ'	Neh. 7, 31.
וְעֶשְׂרִים וְאֶחָד	בני לד חדיד· תני' דמ'	Neh. 7, 37.
וְאַרְבָּעִים וּשְׁנָיִם	בני דליה· תנ' דמ'	Neh. 7, 62.
וְלִשְׁמוֹר וְלַעֲשׂוֹת	מחזיקים על אחיהם	Neh. 10, 30.
וּשְׁלֹשִׁים וְשָׁלוֹשׁ	ששה נולד לו בחברון	1 Chr. 3, 4.
וְהֵם וּבְנֵיהֶם	על השערים לבית ה'	1 Chr. 9, 23.
וּבָקָר וְצֹאן	וגם הקרובים עליהם עד	1 Chr. 12, 40.
וְעֹשֶׁר וּנְכָסִים	החכמה והמדע נתון	2 Chr. 1, 12.
וְשִׁשִּׁים וָשֵׁשׁ	ויהי משקל הזהב· דר"ה	2 Chr. 9, 13.
וּבָנֵינוּ וּבְנוֹתֵינוּ	והנה נפלו אבותינו בחרב	2 Chr. 29, 9.

254.

ל"ו יחיד' וַאֲשֶׁר ולי' דסמי' וסי'

36 Wörter, die nur 1 Mal mit vorhergehendem וַאֲשֶׁר vorkommen.

וַאֲשֶׁר אִתּוֹ	וימח את כל היקום	Gen. 7, 23.
נִשְׁבַּע	ה' אלהי השמים	Gen. 24, 7.
תֹּאמְרוּ	ויאמר שכם אל אביה	Gen. 34, 11.
הוּא	אין שר בית הסהר	Gen. 39, 23.
יִתֵּן	איש אשר ירקח כמוהו	Ex. 30, 33.
תֵּצֵא	זאת תורת הזב	Lev. 15, 32.
יְמַלֵּא	וכפר הכהן אשר ימשח	Lev. 16, 32.
יִגְאַל	מן הלוים ויצא ממכר	Lev. 25, 33.
חָטָאנוּ	ויאמר אהרן אל משה	Num. 12, 11.
יְדַבֵּר	אך הנביא אשר יזיד	Deut. 18, 20.
עֲשִׂיתֶם	כי שמענו את אשר	Jos. 2, 10.
יָדְעוּ	ויעבד ישראל את ה'· דיהוש'	Jos. 24, 31.
הֶעֱלָה	ויאמר שמואל אל העם	1 S. 12, 6.
צִוִּיתִךָ	ויאמר דוד לאחימלך	1 S. 21, 3.
בְּעֵבֶר	ויראו אנשי ישראל · תני' דס'	1 S. 31, 7.
הָלַךְ	ואקרע את הממלכה	1 Reg. 14, 8.
מָלָךְ	ויתר דברי ירבעם · קדמ' דס'	1 Reg. 14, 19.
וַאֲשֶׁר הֵשִׁיב	ויתר דברי ירבעם · תני' דס'	2 Reg. 14, 28.
שָׁלַחְתִּי	ויעד ה' בישראל וביהוד'	2 Reg. 17, 13.
הָיוּ	בה' אלהי ישראל בטח	2 Reg. 18, 5.
הָלְכוּ	ושטחום לשמש ולירח	Jer. 8, 2.
יֵצְאוּ	כה אמר ה' אלי הלוך	Jer. 17, 19.
הֵבִיא	כי אם חי ה' אשר העלה	Jer. 23, 8.
דִּבַּרְתָּ	הנה הסללות באו העיר	Jer. 32, 24.
בְּכָל	וגם כל היהודים	Jer. 40, 11.
חֲטָאתֶם	מפני אשר קטרתם	Jer. 44, 23.
עָשׂוּ	ולא ישעה אל המזבחות	Jes. 17, 8.
תָּבֹאנָה	ומי כמוני יקרא	Jes. 44, 7.
אֵין	הוי כל צמא לכו למים	Jes. 55, 1.
יַקְרִיבוּ	ויען חגי ויאמר	Hag. 2, 14.
יָגֹרְתִּי	כי פחד פחדתי ויאתיני	Job 3, 25.
שָׁכַב	דבר בליעל יצוק בו	Ps. 41, 9.
נִתַּן	יביאו לבוש מלכות	Est. 6, 8.
הָיָה	נעשה ליום אחד שור	Neh. 5, 18.
נָתְנוּ	שארית העם זהב	Neh. 7, 72.
הַמֶּלֶךְ	וילך חלקיהו ואשר המלך אל חלדה הנביאה· דר"ה	2 Chr. 32, 22.

255.

י"ג יחיד' וּבְכָל ולי' דסמי' וסי'

13 Wörter, die nur ein Mal mit vorhergehendem וּבְכָל vorkommen.

וּבְכָל הָאָרֶץ	ויאמר אלהי' נעשה	Gen. 1, 25.
הַשֶּׁרֶץ	ויגוע כל בשר הרמש	Gen. 7, 21.
אֱלֹהֵי	ועברתי בארץ מצרים	Ex. 12, 12.
הַגּוֹיִם	ויאמר הנה אנכי כרת	Ex. 34, 10.
הָעַמִּים	כי ה' אלהינו הוא המעלה	Jos. 24, 17.
הַמַּחֲנֶה	ויהקעו שלש מאות	Jud. 7, 22.
הֶעָרִים	בשבת ישר' בחשבון	Jud. 11, 26.
הָעָם	ותהי חרדה במחנה	1 S. 14, 15.
גְּבוּלָיִךְ	חילך ואוצרתיך לבז אתן	Jer. 15, 13.
מָקוֹם	כי ממזרח שמש	Mal. 1, 11.

Est. 2, 11.	וּבְכָל יוֹם	ויום מרדכי מתהלך
Neh. 10, 1.	וּאת	אנחנו כרתים אמנה
Neh. 13, 6.	זֶה	לא הייתי בירושלם

256.

ט׳ יתיר׳ וּמַה פת׳ ולי׳ דכמי׳ וסי׳

9 Wörter, die nur ein Mal mit vorhergehendem וּמַה (Mem mit Pathach) vorkommen; ein Mal kommt ein Wort mit וּמֶה vorher vor.

Jud. 15, 11.	וּמַה זאת	וירדו שלשת אלפים
Jud. 18, 3.	לְּךָ	המה עם בית מיכה
Jud. 18, 24.	לִּי	ויאמר את אלהי
Jud. 18, 24.	זֶּה	אשר עשיתי· ב׳ בפסו׳
2 S. 19, 29.	יֶּשׁ	כי לא היה כל בית אבי
Mal. 3, 14.	בֶּצַע	אמרתם שוא עבר אלהים
Koh. 5, 15.	יִּתְרוֹן	וגם זה רעה חולה
Est. 2, 11.	יֵּעָשֶׂה	ובכל יום ויום מרדכי
Est. 9, 12.	שְּׁאֵלָתֵךְ	ויאמר המלך לאסתר המלכה בתר׳ דס׳
1 S. 15, 14.	וחד וּמֶה קול · פת׳ קטן ·	ויאמר שמואל ומה קול הצאן ·

257.

ד׳ יתיר׳ מֶלֶךְ כמי׳ למלה ולי׳ זוג׳ וסי׳

4 Wörter kommen ein Mal mit vorhergehendem מֶלֶךְ vor.

Ez. 37, 22.	וּמֶלֶךְ אֶחָד	ועשיתי אתם לגוי
Koh. 1, 1.	מֶלֶךְ בִּירוּשָׁלָם	דברי קהלת
Esra 5, 11.	וּמֶלֶךְ לְיִשְׂרָאֵל	וכנמא פתגמא
Neh. 6, 7.	מֶלֶךְ בִּיהוּדָה	וגם נביאים העמדת

258.

ג׳ יתיר׳ דכמי׳ לַה׳ וכל חד וחד לי׳ דסמי׳ וסימ׳

3 Wörter kommen 1 Mal mit darauffolgendem לַה׳ vor, sonst folgt darauf אֶל ה׳

Prov. 20, 22.	קַוֵּה לַה׳	אל תאמר אשלמה רע
Dan. 9, 4.	וָאֶתְפַּלְלָה לַה׳	אלהי ואתודה
2 Chr. 13, 14.	וַיִּצְעֲקוּ לַה׳	ויפנו יהודה והנה להם המלחמה

וכל קרי׳ אן דאית קַוֵּה אֶל ה׳ · וָאֶתְפַּלֵּל אֶל ה׳ · וַיִּצְעֲקוּ אֶל ה׳

259.

ט׳ יתיר׳ דמשמ׳ מ׳ מן תרי׳ מלין ולי׳ זוג׳ וסי׳

9 Wörterpaare, die nur ein Mal mit Mem praefix. des ersten Wortes vorkommen.

Ex. 34, 29.	מֵהַר סִינַי	ויהי ברדת משה
Lev. 1, 1.	מֵאֹהֶל מוֹעֵד	ויקרא אל משה
Lev. 13, 3.	מֵעוֹר בְּשָׂרוֹ	וראה הכהן את הנגע
Lev. 27, 17.	מִשְּׁנַת הַיֹּבֵל	אם משנת היבל יקדיש
Num. 10, 12.	מִמִּדְבַּר סִינָי	ויסעו בני ישראל למסעיהם
Deut. 34, 1.	מֵעַרְבֹת מוֹאָב	ויעל משה מערבות
Jer. 39, 14.	מֵחֲצַר הַמַּטָּרָה	וישלחו ויקחו את ירמיהו
Jona 4, 11.	מִשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה	ואני לא אחוס על נינוה
Neh. 5, 14.	מִשְּׁנַת עֶשְׂרִים	גם מיום אשר צוה אותי

260.

ז׳ יתיר׳ וְאֵלֶּה ולי׳ דכמי׳ וסי׳

7 Wörter kommen nur ein Mal mit vorhergehendem וְאֵלֶּה vor.

Ex. 28, 4.	וְאֵלֶּה הַבְּגָדִים	אשר יעשו חשן
Num. 26, 57.	פְקוּדֵי	הלוי למשפחתם לגרשון
Jud. 3, 1.	הַגּוֹיִם	אשר הניח ה׳ לנסות

וְאֵלֶּה הַדְּבָרִים אשר דבר ה׳ אל ישראל — Jer. 30, 4.
מִשְׁפְּחוֹת בני מררי מחלי ומשי — 1 Chr. 6, 4.
הָעֹמְדִים ובניהם מבני הקהתי — 1 Chr. 6, 18.
שָׂרֵי הנציבים אשר למלך שלמה ד״ה — 2 Chr. 8, 10.

261.

י״א יחיד׳ אַתָּה ולי׳ דסמי׳ וסי׳

11 Wörter kommen nur 1 Mal mit vorhergehendem אַתָּה vor.

אַתָּה זֶה ויאמר אתה זה בני — Gen. 27, 24.
תִּהְיֶה על ביתי ועל פיך — Gen. 41, 40.
תְדַבֵּר את כל אשר אצוך — Ex. 7, 2.
הָאִישׁ ויאמר נתן אל דוד — 2 S. 12, 7.
דַבֵּר ויבא חושי אל אבשלום — 2 S. 17, 6.
קַח ויאמר דוד אל אבישי — 2 S. 20, 6.
אָמַרְתָּ ויאמר נתן אדני המלך — 1 Reg. 1, 24.
תִּשְׁמַע השמים מכון שבתך · דנכרי — 1 Reg. 8, 43.
אַל תירא עבדי יעקב · בתר׳ — Jer. 46 28.
כֶן אדם הגר את בית ישראל — Ez. 43, 10.
מוֹשֵׁל בגאות הים — Ps. 89, 10.

262.

וחלוף

י״א יחיד׳ וְאַתָּה ולי׳ דסמי׳ וסי׳

11 Wörter, die, umgekehrt vom Vorigen, nur 1 Mal mit vorhergehendem וְאַתָּה vorkommen.

וְאַתָּה וְאַהֲרֹן וקחו איש מחתתו — Num. 16, 17.
שָׁמַעְתָּ עם גדול ורם בני ענקים — Deut. 9, 2.
עֹשֶׂה ואנכי לא חטאתי לך — Jud. 11, 27.
עָשִׂיתָה ויאמר שאול אל הקיני — 1 S. 15, 6.
שָׁלוֹם ואמרתם כה לחי — 1 S. 25, 6.
אֲדֹנִי המלך עיני כל ישראל — 1 Reg. 1, 20.
תִּשָּׂא עבדי ירדו מן הלבנן — 1 Reg. 5, 23.

וְאַתָּה תַּעֲשֶׂה ימה · ב׳ בפסוק׳ — 1 Reg. 5, 23.
נַפְשְׁךָ ואתה כי הזהרת · בתר׳ דס׳ — Ez. 33, 9.
נוֹתֵן עיני כל אליך ישברו — Ps. 145, 15.
לֵךְ לקץ ותנוח ותעמד — Dan. 12, 13.

263.

ח׳ יחידי׳ אַרְצָה ולית דסמי׳ וסי׳

8 Wörter kommen nur 1 Mal mit vorhergehendem אַרְצָה vor.

אַרְצָה הַנֶּגֶב ויסע משם אברהם — Gen. 20, 1.
שֵׂעִיר וישלח יעקב מלאכים — Gen. 32, 4.
גֹּשֶׁן ואת יהודה שלח לפניו — Gen. 46, 28.
מִצְרָיִם ויקח משה את אשתו — Ex. 4, 20.
לְשַׁמָּה כי עלה עליה גוי מצפון — Jer. 50, 3.
מִמְּלֹאָהּ ואמרת אל עם הארץ — Ez. 12, 19.
זְבֻלוּן כי לא מועף לאשר — Jes. 8, 23.
וְאַרְצָה נַפְתָּלִי מוצק לה · ב׳ בפס׳ — Jes. 8, 23.

264.

י״א יחידי׳ וְהוּא ולי׳ דסמי׳ וסימ׳

11 Wörter kommen nur 1 Mal mit vorhergehendem וְהוּא vor.

וְהוּא לְבַדּוֹ ויאמר לא ירד בני — Gen. 42, 38.
יִתֵּן מאשר שמנה לחמו — Gen. 49, 20.
צִוָּה ויאמר שלחני נא — 1 S. 20, 29.
שָׂם ויאמר המלך היד יואב — 2 S. 14, 19.
הוֹלֵךְ ודוד עלה במעלה הזיתים — 2 S. 15, 30.
הָלַךְ במדבר דרך יום — 1 Reg. 19, 4.
עָלָה ויעל משם בית אל — 2 Reg. 2, 23.
בָּא ויעמד אל אדניו — 2 Reg. 5, 25.
אָמַר ואלישע ישב בביתו — 2 Reg. 6, 32.
יִבְנֶה את היכל ה׳ — Zach. 6, 13.
יַעֲשֶׂה גול על ה׳ דרכך — Ps. 37, 5.

265.

י"ז יחיד׳ עַד ולית דסמי׳ וסימ׳

17 Wörter kommen nur 1 Mal mit vorhergehendem עַד vor.

Gen. 3, 19.	עַד שובך	בזעת אפך תאכל לחם
Ex. 22, 8.	האלהים	על כל דבר פשע על שור
Lev. 26, 18.	אלה	ואם עד אלה לא תשמעו
1 S. 15, 3.	אשה	עתה לך והכיתה את עמלק
1 S. 20, 41.	דוד	הנער בא ודוד קם
2 S. 4, 6.	תוך	והנה באו עד תוך הבית
1 Reg. 7, 23.	שפתו	ויעש את הים מוצק · דמ׳
Jer. 4, 18.	לבך	דרכך ומעלליך עשו אלה
Micha 1, 9.	יהודה	כי אנושה מכותיה
Micha 4, 10.	בבל	חולי וגחי בת ציון
Ps. 4, 3.	מה	בני איש עד מה כבודי
Ps. 118, 27.	קרנות	אל ה׳ ויאר לנו
Job 22, 23.	שדי	אם תשוב עד שדי תבנה
Job 38, 11.	פה	ואמר עד פה תבוא
Dan. 4, 14.	דברת	בגזרת עירין פתגמא ומאמר
Neh. 2, 16.	כן	והסגנים לא ידעו אנה
2 Chr. 16, 14.	לְמָאֹד	ויקברהו בקברתיו · דד"ה

266.

ח׳ יחידין כל חד לית זוגה וסימ׳

8 Wörter (aus dem Stamme גוה), die in angegebener Form nur 1 Mal vorkommen.

Gen. 10, 31.	לגויהם	אלה בני שם
Gen. 20, 4.	הגוי	ואבימלך לא קרב אליה
Jer. 27, 11.	והגוי	אשר יביא את צוארו
Jes. 50, 6.	גוי	נתתי למכים
Jes. 58, 2.	כגוי	ואותי יום יום ידרשון
Jes. 60, 12.	והגוים	כי הגוי והממלכה
Zeph. 2, 9.	גוי	לכן חי אני נאם ה׳ צבאות · דצפני׳
Zach. 8, 22.	וגוים	ובאו עמים רבים וגוים · דזכרי׳

267.

ו׳ מלין מן ג׳ אתין מורדפין וסי׳ בבבל

6 Wörter, in denen ein Buchstabe 3 Mal hintereinander wie in dem Worte בְּבָבֶל, vorkommt.

Zach. 2, 12.	בְּבָבַת	כי כה אמר ה׳ צבאות
Ps. 9, 14.	חננני	ה׳ ראה עניי משנאי
Ps. 105, 13.	וממלכה	ויתהלכו מגוי אל גוי · דתה׳
1 Chr. 16, 20.	ממלכה	ותברו · דד"ה
Neh. 9, 23.	ככככי	ובניהם הרבית ככככי
2 Chr. 15, 6.	הממם	וכתתו גוי בגוי ועיר בעיר

268.

ג׳ פסוקים מתחלפין בתבת׳ וסי׳

3 Verse, in denen dieselbe Redensart unter von einander abweichender Form vorkommt.

Gen. 13, 15.	כי את כל הארץ · וּלְזַרְעֲךָ עַד עוֹלָם
Deut. 28, 46.	והיו בך לאות · וּבְזַרְעֲךָ עַד עוֹלָם
2 Reg. 5, 27.	וצרעת נעמן · וּבְזַרְעֲךָ לְעוֹלָם

269.

שמה מן כ"ג כל חד וחד לי׳ דכו׳ וכל מלה אחרי מן לישנא דכות׳ וסימ׳

Verzeichniss von 23 Wörtern, die in der angegebenen Form oder Bedeutung nur ein Mal vorkommen, mit einer kleinen Veränderung (etwa durch praefixum) oder in anderer Bedeutung aber immer diese Form haben.

Gen. 18, 13.	אמנם	ויאמר ה׳ אל אברהם · וכל האמנם דכות׳
Gen. 37, 4.	דברו	ויראו אחיו כי אתו · וכל בדברו דכות׳
Ex. 31, 14.	עמיה	ושמרתם את השבת · וכל מעמיה דכות׳

הַקְרִיב ויאמרו האנשים ההמה · וכל לְהַקְרִיב דכות׳ — Num. 9, 7.

עֲנוּת ומערת ובית ענות · וכל לישן ענוה דכות׳ — Jos. 15, 59.

חַבְלֵי ויפלו חבלי מנשה · וכל בְּחַבְלֵי דכות׳ — Jos. 17, 5.

מִיכַל עברו מיכל המים · וכל שום אתתא דכו׳ — 2 S. 17, 20.

וְחַיִל כָּבֵד וישלח שמה סוסים · וכל וּבְחַיִל כָּבֵד דכות׳ — 2 Reg. 6, 14.

הֹסִיף ולא הסיף עוד מלך מצרים · וכל לְהֹסִיף דכות׳ — 2 Reg. 24, 7.

רִצְפָּה רגש · ויעף אלי אחד · וכל שום אתתא דכו׳ — Jes. 6, 6.

שָׂרָה בבטן עקב את אחיו · וכל שום אתתא דכות׳ — Hos. 12, 4.

בִּמְצוּלֹת ישוב ירחמנו יכבוש · וכל מִמְּצוּלוֹת דכות׳ — Micha 7, 19.

זָכָר כי דרש דמים אותם · וכל לישן דכר דכו׳ קמין — Ps. 9, 13.

הִלֵּל כי הלל רשע על תאות · וכל שום אנש דכותיה — Ps. 10, 3.

וָרָע שבר זרוע רשע · וכל טוב וָרָע דכות׳ — Ps. 10, 15.

מְצֹא על זאת יתפלל כל חסיד · וכל ממצא דכות׳ — Ps. 32, 6.

עוּזָּה צוה אלהיך עזך עוזה · וכל שום אנש דכות׳ — Ps. 68, 29.

אָמוֹן ואהיה אצלו אמון · וכל שום אנש דכות׳ — Prov. 8, 30.

יִגַּהּ גם אור רשעים ידעך · וכל יַגִּיהַּ דכות׳ — Job 18, 5.

בְמִלְחָמָה ועמד על · כנו מעביר · וכל וּבְמִלְחָמָה דכות׳ — Dan. 11, 20.

לְמַס מן בניהם אשר נותרו · ד״ה · וכל לְמַס עֹבֵד דכותי׳ — 2 Chr. 8, 8.

בְּמָצוֹר כה אמר סנחריב · דד״ה · וכל בְּמָצוֹר וּבְמָצוֹק דכות׳ — 2 Chr. 32, 10.

וַיֶּגֶל השארית מן החרב · וכל וַיֶּגֶל את דכות׳ — 2 Chr. 36, 20.

270.

שטה מן י״ו מלין דכל חד וחד לי׳ דכות׳ וכל חד וחד כל ספרא דכותי׳ וסימנ׳

Verzeichniss von 16 Wörtern, die in der ganzen heiligen Schrift, mit Ausnahme eines Buches, nur ein Mal vorkommen, in dem ausgenommenen Buche aber immer so vorkommen.

וַתֵּקַע וירא כי לא יכל לו · וכל יחזקאל דכות׳ — Gen. 32, 26.

לִמְלָאכָה וראה את הנגע · וכל יחזקאל דכות׳ — Lev. 13, 51.

בַּנָּשִׁים וכל הטף בנשים · וכל שיר השירים דכות׳ — Num. 31, 18.

וְעֵדֹתָיו שמור תשמרון את · וכל תהלות דכות׳ — Deut. 6, 17.

מְזוּזַת ותקם חנה אחרי אכלה · וכל יחזקאל דכות׳ — 1 S. 1, 9.

וְאֵת עֲשֶׂרֶת חריצי החלב · וכל אבתר דכותי׳ — 1 S. 17, 18.

הָתְפָּקְדוּ ובני ישראל התפקדו · וכל וידבר דכותי׳ — 1 Reg. 20, 27.

וְרוֹעֶה ועבדי דוד מלך עליהם · וכל משלי דכות׳ — Ez. 37, 24.

לִצְבִי ביום ההוא יהיה צמח · וכל שיר השירים דכו׳ — Jes. 4, 2.

יִרְעֵם כצאן לשאול שתו · וכל הדיבר דכותי׳ — Ps. 49, 15.

תְּהִלַּת ה׳ ידבר פי · וכל ירמי׳ דכות׳ — Ps. 145, 21.

וְצָבָא תחדש עדיך נגדי · וכל דניאל דכו׳ — Job 10, 17.

לֹא יָמוּת אל תמנע מנער מוסר · וכל יחזקאל דכו׳ — Prov. 23, 13.

הַשִׁיבֵנוּ ה׳ אליך ונשובה · וכל תהלות דכות׳ — Thr. 5, 21.

לִפְנֵי אֱלֹהִים ויחר אף ה׳ בעזא · ד״ה · וכל תהלות דכותי׳ — 1 Chr. 13, 10.

וַיַּאַסְרֻהוּ ויבא ה׳ עליהם את שרי · ד״ה וכל שפטים דכותי׳ — 2 Chr. 33, 11.

271.

שטה מן כ״א מלין דכל חד וחד לית בספרא כותי׳ וכל קרי׳ דכותיה במ״א וסימניהון

Verzeichniss von 21 Wörtern, die in einem Buche der heiligen Schrift nur ein Mal so vorkommen, während sie in den übrigen Büchern immer so vorkommen, mit Ausnahme einer Stelle.

וַיִּוָּלְדוּ ואלה תולדת בני נח שם · — Gen. 10, 1.
וכל קרי׳ דכות׳ במ״א · כי תהיין לאיש (וְיָלְדוּ) — Deut. 21, 15.

וְרָם לבבך ושכחת את ה׳ · וכל — Deut. 8, 14.
קרי׳ דכות׳ במ״א כלע׳ · על כל גאה ורם (וָרָם) — Jes. 2, 12.

בַּסֵּתֶר כי יסיתך אחיך בן אמך · — Deut. 13, 7.
וכל קרי׳ דכות׳ במ״א · כי אתה עשית בַסָּתֶר — [1] 2 S. 12, 12.

וּמִגְרְשֵׁיהֶם כי היו בני יוסף שני מטות · — Jos. 14, 4.
וכל קרי׳ דכו׳ במ״א ומגרשיהן · כל הערים אשר — Num. 35, 7.

מָשִׁיחַ הרי בגלבע אל טל ואל מטר — 2 S. 1, 21.
וכל קרי׳ דכות׳ במ״א · רוח אפינו מְשִׁיחַ ה׳ — Thr. 4, 20.

אָחִיךָ ויסף עוד אבנר לאמר אל עשהאל — 2 S. 2, 22.
וכל קרי׳ דכות׳ במ״א · לְאָחִיךְ ולשרה אמר הנה — Gen. 20, 16.

וּמַיִם ואמרת כה אמר המלך · דמלכי׳ — 1 Reg. 22, 27.
וכל קרי׳ דכו׳ במ״א · למען יחסרו לחם וָמַיִם — Ez. 4, 17.

מִקְנֶה על ההרים אשא בכי · וכל — Jer. 9, 9.
קרי׳ דכות׳ במ״א · לאברהם לְמִקְנָה — Gen. 23, 18.

עַל הָרָעָה ושב הגוי ההוא מרעתו · וכל — Jer. 18, 8.
קרי׳ דכו׳ במ״א · אֶל הָרָעָה וישלח ידו המלאך דשמ׳ — 2 S. 24, 16.

חָפְשִׁי מקץ שבע שנים תשלחו · וכל — Jer. 34, 14.
קרי׳ דכו׳ במ״א חָפְשִׁים · הלוא זה צום — Jes. 58, 6.

וַיְצַו נבוכדראצר מלך בבל — Jer. 39, 11.
וכל קרי׳ דכו׳ במ״א · וַיְצַוֵּהוּ המלך אחז — 2 Reg. 16, 15.

מִזְבְּחוֹתֵיהֶם וידעתם כי אני ה׳ בהיות · — Ez. 6, 13.
וכל קרי׳ דכו׳ במ״א · חטאת יהודה (מִזְבְּחוֹתֵיכֶם) — Jer. 17, 1.

תִּקְרְאוּ ביום ההוא נאם ה׳ צבאות · — Zach. 3, 10.
וכל קרי׳ דכו׳ במ״א · ואנכי אמרתי איך אשיתך (תִּקְרְאִי) — Jer. 3, 19.

זִכְרוּ תורת משה עבדי — Mal. 3, 22.
וכל קרי׳ דכו׳ במ״א · זִכְרוֹ אבד מני ארץ — Job 18, 17.

תַּעֲרֹךְ לפני שלחן נגד · וכל קרי׳ דכו׳ — Ps. 23, 5.
במ״א · גם בהמות שדה תַּעֲרוֹג — Joel 1, 20.

יִשָׁי כלו תפלות דוד בן ישי · וכל — Ps. 72, 20.
קרי׳ דכו׳ במ״א · בעת ההיא יובל שַׁי — Jes. 18, 7.

וַיִּשְׂמְחוּ כי ישתקו וינחם · וכל קרי׳ — Ps. 107, 30.
דכו׳ במ״א · ישאו בתף וכנור (וְיִשְׂמְחוּ) — Job 21, 12.

שָׁמְרָה נפשי עדתיך · וכל קרי׳ דכו׳ — Ps. 119, 167.
במ״א שָׁמְרָה · ה׳ אלהי אברהם — 1 Chr. 29, 18.

זִכָּרוֹן אין זכרון לראשונים · וכל — Koh. 1, 11.
קרי׳ דכו׳ במ״א · דבר אל בני ישראל בחדש (זִכָּרוֹן) — Lev. 23, 24.

בְּחָכְמָה כי יש אדם שעמלו · וכל — Koh. 2, 21.

1) Zusatz von anderer Hand.

קרי׳ דכו׳ במ״א · והנה מחלקת הכהנים · ד״ה (בַּהֲכֹּנָה) — 1 Chr. 28, 21.

וְחוֹטֵא ומוצא אני מר ממות · וכל קרי׳ דכו׳ במ״א · לא יהיה משם עוד עול (וְהַחוֹטֶא) — Koh. 7, 26. Jes. 65, 20.

272.

שטה תילופי כל ספר׳ חדא מלה וכל קרי׳ חלוף לה וסימנ׳

Verzeichniss von Wörtern, die in einem Buche der heiligen Schrift immer so vorkommen, in den übrigen Büchern aber in anderer Form.

הַנִּרְאֶה וירא ה׳ אל אברם · וכל קרי׳ הַנִּרְאֶה — Gen. 12, 7.

תִּירָה ויהי בעת ההיא וירד יהודה · וכל קרי׳ תִּירָם — Gen. 38, 1.

וַאֲשַׁלְּחָה את העם ויזבחו לה׳ · וכל קרי׳ וְאֲשַׁלְּחָה — Ex. 8, 5.

פֹּרְשֵׂי כְנָפַיִם והיו הכרובים · וכל קרי׳ פֹּרְשִׂים כְּנָפַיִם — Ex. 25, 20.

וְאַמָּה וַחֲצִי הָאַמָּה ארך הקרש · וכל קרי׳ אַמָּה וַחֲצִי הָאַמָּה — Ex. 26, 16.

מַרְאֶהָ וראה הכהן והנה · וכל קרי׳ מַרְאֵה — Lev. 13, 20.

וכי יגור אִתְּכֶם גר · וכל קרי׳ אִתְּךָ — Num. 15, 14.

בְּפוּנֹן ויסעו מצלמנה · וכל קרי פּוּנֹן — Num. 33, 42.

וַנֵּפֶן וַנִּסַּע · מ״ת · וכל קרי׳ וַיִּפֶן וַיִּסַּע — Deut. 2, 1.

וַתִּקְרְבוּן וַתַּעַמְדוּן תחת ההר · וכל קרי׳ וַתִּקְרְבוּ וַתַּעַמְדוּ — Deut. 4, 11.

אֵלֶּה הָעֵדֹת והחקים · וכל קרי׳ אלה הָעֵדוּת — Deut. 4, 45.

מִן הַמְּעָרָה ויעשו כן ויוציאו · וכל קרי׳ מֵהַמְּעָרָה — Jos. 10, 23.

יָחֵל קמ׳ והוא יחל להושיע · וכל קרי׳ יָחֵל פת׳ — Jud. 13, 5.

וַיֹּשִׁיבוּם כאשר בא יעקב מצרים · וכל קרי׳ וַיּוֹשִׁיבֵם — 1 S. 12, 8.

נֹבֶה ויבא דוד נבה אל אחימלך · וכל קרי׳ נבח — 1 S. 21, 2.

כַּבְשָׂה ולרש אין כל · וכל קרי׳ כִּשְׂבָּה — 2 S. 12, 3.

אִתַּי דגש ויאמר המלך אל אתי · וכל קרי׳ איתי · רפי — 2 S. 15, 19.

בֵּית שַׁן וילך דוד ויקח את עצמות · וכל קרי׳ בֵּית שְׁאָן — 2 S. 21, 12.

נִבְנָה רק העם מזבחים בבמות · וכל קרי׳ נִבְנָה — 1 Reg. 3, 2.

מִבְחוֹר והכיתם כל עיר · וכל קרי׳ מִבְחַר — 2 Reg. 3, 19.

עַל לִבִּי ובנו במות התפת · וכל קרי׳ אֶל לִבִּי — Jer. 7, 31.

אוּרִיָּהוּ ויוציאו את אוריהו ממצ׳ · וכל קרי׳ אוּרִיָּה — Jer. 26, 23.

הָאָח והמלך יושב בית החרף · וכל קרי׳ הָאָח — Jer. 36, 22.

הַסִּרְיֹנֹת אסרו הסוסים ועלו · וכל קרי׳ הַשִּׁרְיוֹנוֹת — Jer. 46, 4.

נְהַר כְּבָר ויהי בשלשים שנה · וכל קרי׳ נהר פְּרָת — Ez. 1, 1.

יוֹיָכִין בחמשה לחדש היא השנה · וכל קרי׳ יְהוֹיָכִין — Ez. 1, 2.

לַחֹל מלרע ואת עמי יורו · וכל קרי׳ לַחֹל מלעיל — Ez. 45, 23.

לַנָּשִׂיא מלע׳ · וכל קרי׳ לַנָּשִׂיא מלר׳ — Ez.

וְקִוֵּיתִי והכתי לה׳ המסתיר · וכל קרי׳ קִוִּיתִי — Jes. 8, 17.

כִּלֵּיתִי ואני אמרתי לריק יגעתי · וכל קרי׳ כִּלִּיתִי — Jes. 49, 4.

תריסר יְחִזְקִיָּה וכל קרי׳ יְחִזְקִיָּהוּ

רֻחָמָה ותהר עוד ותלד בת · וכל קרי׳ רֻחָמָה — Hos. 1, 6.

תהלות ולשמך אֲזַמֵּרָה · וכל קרי׳ אֲזַמֵּר — Ps. 18, 50.

Ps. 72, 19. אָמֵן וְאָמֵן   וברוך שם כבודו · וכל קרי׳ אָמֵן אָמֵן

Ps. 115, 10. בֵּית אַהֲרֹן   בטחו בה׳ · וכל קרי׳ בְּנֵי אַהֲרֹן

Prov. 1, 1. מִשְׁלֵי שְׁלֹמֹה בֶן דָּוִד · וכל קרי׳ דִּבְרֵי שְׁלֹמֹה

Prov. 9, 9. לְחָכָם   תן לחכם ויחכם עוד · וכל קרי׳ לְחָכָם

Job 15, 9. וְלֹא נֵדָע   מה ידעת ולא נדע · וכל קרי׳ לֹא נֵדָע

Job 39, 10. רֵים   התקשר רים בתלם · וכל קרי׳ רְאֵם

Koh. 5, 12. חוֹלָה   יש רעה חולה · וכל קרי׳ חוֹלֶה

Koh. 9, 11. יִקְרֶה   שבתי וראה תחת השמש · וכל קרי׳ יִקְרָא

Dan. 3, 27. עֲדָת קמין   וריח נור לא · וכל קרי׳ פתח עֲדַת ה׳

Dan. 3, 5. קָל קמין (?) מתכנשין אחשדרפניא · וכל קרי׳ קַל פתח

Dan. 7, 7. לַהּ פת׳ באתר דנה חזה הוית · וכל קרי׳ קמין

Dan. 7, 13. כְּבַר פתח   חזה הוית בחזוי ליליא · וכל קרי׳ קמין

Dan. 11, 42. בַּאֲרָצוֹת פת׳   וישלח ידו בארצות · וכל קרי׳ קמין

רות   תִּדְבָּקִין וכל קרי׳ תִּדְבָּקוּן

שיר השירים   הַרְאִינִי הַשְׁמִיעִנִי · וכל קרי הַרְאֵנִי הַשְׁמִיעֵנִי

Thr. 1, 1. קינות   רַבָּתִי בַגּוֹיִם · איכה ישבה · וכל קרי׳ רַבַּת

אסתר   וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה · וכל קרי׳ מֵאָה וְעֶשְׂרִים

אסתר   לְחֹדֶשׁ מלרע · וכל קרי׳ לְחֹדֶשׁ מלעיל

עזרא   יֵשׁוּעַ יוֹצָדָק יוֹיָרִיב יוֹיָקִים יוֹיָדָע · וכל קרי׳ יְהוֹשֻׁעַ יְהוֹצָדָק יְהוֹיָרִיב יְהוֹיָקִים יְהוֹיָדָע

273.

שׁטה מן מ׳ מלין דכל חד וחד לי׳ דסמי׳ וכל קרי׳ הלוף וסימ׳

Verzeichniss von 40 Wörtergruppen, die nur ein Mal in dieser Wortfolge vorkommen, sonst aber immer in einer andern Wortfolge.

Ex. 16, 23. שַׁבָּתוֹן שַׁבַּת   ויאמר אלהם הוא אשר · וכל קרי׳ שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן

Ex. 29, 18. אִשֶּׁה לַה׳ הוּא   והקטרת את כל האיל ס״פ · וכל קרי׳ אִשֶּׁה הוּא לַה׳

Ex. 36, 17. לֻלָאֹת חֲמִשִּׁים   ויעש ללאת חמשים · וכל קרי׳ חֲמִשִּׁים לֻלָאֹת

Lev. 12, 8. אֶחָד לְעֹלָה וְאֶחָד לְחַטָּאת   ואם לא תמצא · וכל קרי׳ אֶחָד לְחַטָּאת וְאֶחָד לְעֹלָה

Lev. 16, 4. וְרָחַץ בַּמַּיִם אֶת בְּשָׂרוֹ   כתנת בד קדש · וכל קרי׳ וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמָּיִם

Lev. 19, 3. אִמּוֹ וְאָבִיו   איש אמו ואביו · וכל קרי׳ אָבִיו וְאִמּוֹ

Lev. 20, 25. בַּבְּהֵמָה וּבָעוֹף   והבדלתם בין הבהמה · וכל קרי׳ בָּעוֹף וּבַבְּהֵמָה

Lev. 21, 2. לְאִמּוֹ וּלְאָבִיו   כי אם לשארו · וכל קרי׳ לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ

Lev. 23, 21. חֻקַּת עוֹלָם בְּכָל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם   וקראתם בעצם · וכל קרי׳ לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם

Num. 31. 22. אַךְ אֶת הַזָּהָב וְאֶת הַכָּסֶף · וכל קרי׳ אֶת הַכֶּסֶף וְאֶת הַזָּהָב

Deut. 6, 18. הַיָּשָׁר וְהַטּוֹב   ועשית · וכל קרי׳ הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר

Deut. 16, 18. מִשְׁפַּט צֶדֶק   שפטים ושטרים · וכל קרי׳ צֶדֶק וּמִשְׁפָּט

Jos. 18, 1. וְהָאָרֶץ נִכְבְּשָׁה   ויקהלו כל עדת בני ישראל · וכל קרי׳ וְנִכְבְּשָׁה הָאָרֶץ

Jos. 24, 14. בְּתָמִים וּבֶאֱמֶת   ועתה יראו את ה׳ · וכל קרי׳ בֶּאֱמֶת וּבְתָמִים

וְשֶׂה וָשׁוֹר ויתנו עליהם וישחיתו· וכל קרי׳ וְשׁוֹר וָשֶׂה Jud. 6, 4.

וּרְאוּ וּדְעוּ מכל המתבאים· וכל קרי׳ וּדְעוּ וּרְאוּ 1 S. 23, 23.

הַמֶּלֶךְ אֲדֹנִי ועתה אשר באתי לדבר· וכל קרי׳ אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ 2 S. 14, 15.

בֵּין הַשָּׁמַיִם וּבֵין הָאָרֶץ ויקרא אבשלום· וכל קרי׳ בֵּין הָאָרֶץ וּבֵין הַשָּׁמַיִם 2 S. 18, 9.

הָקֵם לַה׳ מִזְבֵּחַ ויבא גד אל דוד· רשמ׳· וכל קרי׳ הָקֵם מִזְבֵּחַ לַה׳ 2 S. 24, 18.

שְׁקָלִים חֲמִשִּׁים ויאמר המלך אל ארונה רשמ׳· וכל קרי׳ חֲמִשִּׁים שְׁקָלִים 2 S. 24, 24.

וּבְנִי שְׁלֹמֹה והיה כשכב ארני· וכל קרי׳ שְׁלֹמֹה בְנִי 1 Reg. 1, 21.

אֶל יְשַׁעְיָהוּ הַנָּבִיא בֶּן אָמוֹץ וישלח את אליקים אשר על הבית· דמל׳· וכל קרי׳ אֶל יְשַׁעְיָהוּ בֶּן אָמוֹץ הַנָּבִיא 2 Reg. 19, 2.

בְּיָד נְטוּיָה וּבִזְרוֹעַ חֲזָקָה ונלחמתי אני· וכל קרי׳ בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה Jer. 21, 5.

לְחָרְבָּה לִשְׁמָמָה ותתך חמתי ואפי· וכל קרי׳ לְשַׁמָּה וּלְחָרְבָּה Jer. 44, 6.

וְרָבוּ וּפָרוּ והרביתי עליכם ארם· וכל קרי׳ פָּרוּ וְרָבוּ Ez. 36, 11.

בְּנֵי יְהוּדָה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל ונקבצו בני יהודה· וכל קרי׳ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יְהוּדָה Hos. 2, 2.

קָדִים רוּחַ כי הוא בין אחים· וכל קרי׳ רוּחַ קָדִים Hos. 13, 15.

כַּמָּה רָחְבָּהּ וְכַמָּה אָרְכָּהּ ואמר אנה אתה וכל קרי׳ כַּמָּה אָרְכָּהּ וְכַמָּה רָחְבָּהּ Zach. 2, 6.

רַבִּים עַמִּים זכר ה׳ חרפת עבדיך· וכל קרי׳ עַמִּים רַבִּים Ps. 89, 51.

בַּבֹּקֶר הַשְׁכֵּים מברך רעהו בקול גדול· וכל קרי׳ הַשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר Prov. 27, 14.

אֵל אֱל יסגירני אל אל עויל· וכל קרי׳ אֱל אֵל Job 16, 11.

דְּבַשׁ וְחֶמְאָה אל ירא בפלגות· וכל קרי׳ חֶמְאָה וּדְבַשׁ Job 20, 17.

כְּיַרְחֵי קֶדֶם מי יתנני כירחי קדם· וכל קרי׳ כִּימֵי קֶדֶם Job 29, 2.

לְכִלְיוֹן וּמַחְלוֹן ויאמר בעז לזקנים· וכל קרי׳ מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן Ruth. 4, 9.

שָׁנִים שָׁלוֹשׁ וימן להם המלך· וכל קרי׳ שָׁלוֹשׁ שָׁנִים Dan. 1, 5.

בְּזָהָב וּבְכֶסֶף ולאלה מעזים· וכל קרי׳ בְּכֶסֶף וּבְזָהָב Dan. 11, 38.

אֶבֶן וָעֵץ ועמך לרב עשי מלאכה· וכל קרי׳ עֵץ וָאֶבֶן 1 Chr. 22, 15.

לְהֹדוֹת וּלְהַלֵּל ולעמד בבקר בבקר· וכל קרי׳ לְהַלֵּל וּלְהֹדוֹת 1 Chr. 23, 30.

רְאֵה עַתָּה כי ה׳ בחר בך ד״ה· וכל קרי׳ עַתָּה רְאֵה 1 Chr. 28, 10.

וְאַמּוֹת שָׁלוֹשׁ כי עשה שלמה כיור ד״ה· וכל קרי׳ שָׁלֹשׁ אַמּוֹת 2 Chr. 6, 13.

274. כ׳ פסוקים דמשתבשין בהון י״ד מנהון מיחדין יסימן אלין דנסבין וי״ו ואלין דלא נסבין וי״ו

Verzeichniss von 20 Versen, in deren Wortfolge (der Völkernamen Palästina's) leicht Fehler einschleichen; 14 von ihnen haben je eine eigene Reihenfolge, (die 6 andern kommen je 3 in einer angegebenen Reihenfolge vor); zugleich wird angegeben, welche mit und welche ohne Waw copulat. stehen.

Ex. 3, 8. וארד להצילו } הכנעני והחתי והאמרי והפריזי והחוי והיבוסי · כתמפ״וס · סימן ה׳
Ex. 3, 17. ואמר אעלה אתכם } בקדמא ובתריהון וי״ו

Ex. 13, 5. והיה כי יביאך ה׳ אל ארץ · הכנעני והחתי והאמרי והחוי והיבוסי · כתמ״וס · סימן
Esra 7, 7. ויעלו מבני ישראל ומן הכהנים והלוים והמשררים והשערים והנתינים·

Ex. 23, 23. כי ילך מלאכי · האמרי והחתי והפריזי והכנעני החוי והיבוסי · מתפכ״וס · סימן
Jer. 1, 10. ראה הפקדתיך היום הזה לנתוש ולנתוץ ולהאביד ולהרס לבנות ולנטוע
Ez. 44, 25. ואל מת אדם לאב ולאם ולבן ולבת לאח ולאחות·

Ex. 23, 28. ושלחתי את הצרעה · את החוי את הכנעני ואת החתי · וכ״ת · סימן
Gen. 13, 10. וישא לוט את עיניו וירא · את כל ככר הירדן את סדם ואת עמרה·
Gen. 14, 16. וישב את כל הרכוש · וגם את לוט את הנשים ואת העם·
Lev. 16, 24. ורחץ את בשרו במים · את בגדיו את עלתו ואת עלת·
Num. 20, 8. קח את המטה · והקהל את העדה את העדה ואת בעירם·
Deut. 31, 28. הקהילו אלי את כל זקני שבטיכם · את הדברים האלה את השמים ואת הארץ·
Jud. 3, 7. ויעשו בני ישראל את הרע בעיני ה׳ · את ה׳ אלהיהם את הבעלים ואת האשרות·

Ex. 33, 2. ושלחתי לפניך מלאך · הכנעני האמרי והחתי והפרזי החוי והיבוסי · כמתפ״וס · סימן
Ex. 39, 40. את קלעי החצר את עמדיה ואת אדניה ואת המסך את מיתריו ואת כל כליו·
Deut. 27, 13. ואלה יעמדו על הקללה ראובן גד ואשר וזבולן דן ונפתלי·

Ex. 34, 11. שמר לך את אשר · האמרי והכנעני והחתי והפרזי והחוי והיבוסי · מכתפ״וס · סימן ה׳ בקדמא ובתריהון וי״ו·

Num. 13, 29. עמלק יושב בארץ הנגב והחתי והיבוסי והאמרי יושב בהר והכנעני · תס״מך · סימן כולהון וי״ו·

Deut. 7, 1. ונשל גוים רבים · החתי והגרגשי והאמרי והכנעני והפרזי והחוי והיבוסי · תגמכפ״וס · סימן ה׳ בקדמא ובתריהון וי״ו·

Deut. 20, 17. כי החרם תחרימם החתי והאמרי הכנעני והפרזי החוי והיבוסי · תמכפ״וס · סימן
Ex. 10, 9. ויאמר משה בנערינו ובזקנינו בבנינו ובבנותינו בצאננו ובבקרנו·
Ex. 39, 39. את מזבח הנחשת את ואת אח ואת את הכיר ואת כנו·
Hos. 2, 7. כי זנתה אמם · לחמי ומימי צמרי ופשתי שמני ושקויי

Jos. 3, 10. ויאמר יהושע בזאת תדעון · את הכנעני ואת החתי ואת החוי ואת הפרזי ואת הגרגשי והאמרי והיבוסי · כתוּפג״מס · סימן
Gen. 33, 2. וישם את השפחות ואת ילדיהן ואת לאה ואת רחל ואת יוסף · י״ח פסוקין דמין ראית בהון את ואת ואת ואת ואת·

Jos. 9, 1. ויהי כשמע כל המלכים · החתי והאמרי הכנעני הפרזי החוי והיבוסי · תמכפ״וס · סימן
Num. 31, 22. אך את הזהב ואת הכסף את הנחשת את הברזל את הבדיל ואת העפרת·

Jos. 11, 3. הכנעני ממזרח ומים והאמרי והחתי והפריזי והיבוסי בהר והחוי · כמתפ״סו · סימן ה׳ בקדמא ובתריהון וי״ו·

Jos. 12, 8. בהר ובשפלה ובערבה · החתי האמרי והכנעני הפרזי החוי והיבוסי · תמכפו״ס · סימן
1 Chr. 2, 2. דן יוסף ובנימין נפתלי גד ואשר · דד״ה·

Jos. 24, 11. ותעברו את הירדן · האמרי והפרזי והכנעני והחתי והגרגשי החוי והיבוסי · מפכתג״וס · סימן
Jer. 31, 28. והיה כאשר שקדתי לנתוש ולנתוץ ולהרס ולהאביד ולהרע לבנות ולנטוע·
Hos. 4, 2. אלה וכחש ורצח וגנב ונאף פרצו ודמים·

Jud. 3, 5. ובני ישראל ישבו · הכנעני החתי והאמרי והפרזי והחוי והיבוסי · כתמפ״וס · סימן
Lev. 7, 37. זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלואים ולזבח·
Neh. 9, 32. ועתה אלהינו האל הגדול הגבור · למלכינו לשרינו ולכהנינו ולנביאינו ולאבתינו ולכל עמך·
1 Chr. 28, 1. ויקהל דויד את כל שרי ישראל שרי ושרי ושרי ושרי·

1 Reg. 9, 20. כל העם הנותר · דמלכי׳ · האמורי החתי הפריזי החוי והיבוסי · מתפ״ום · סימן
Ex. 9, 3. הנה יד ה׳ הויה במקנך · בסוסים בחמרים בגמלים בבקר ובצאן·
Num. 31, 30. וממחצית בני ישראל תקח אחד אחז מן החמשים מן האדם מן הבקר מן החמרים ומן הצאן·
Deut. 3, 25. אעברה נא ואראה את הארץ הטובה · הירדן ההר הטוב הזה והלבנון·
Deut. 10, 17. כי ה׳ אלהיכם הוא אלהי האלהים ואדני האדנים האל הגדול הגבור והנורא·

Esra 9, 1. וככלות אלה נגשו אלי השרים · לכנעני החתי הפריזי היבוסי העמיני המואבי המצרי והאמרי· כהפסעא״צם · סימן
Ex. 24, 10. הרבה העצים הדלק האש התם הבשר והרקח
Neh. 10, 29. ושאר העם הכהנים הלוים השוערים המשררים הנתינים וכל

Neh. 9, 8. ומצאת את לבבו · הכנעני החתי האמרי והפרזי והיבוסי והגרגשי · כתמפ״סג · סימן
Ex. 29, 5. ולקחת את הבגדים והלבשת את אהרן את הכתנת ואת מעיל האפוד ואת האפוד ואת החשן·
1 Chr. 8, 33. ונר הוליד את קיש · את שאול · את יהונתן ואת מלכי שוע ואת אבינדב ואת אשבעל · תני׳ דס׳ ·

2 Chr. 8, 7. כל העם הנותר דד״ה · החתי והאמרי והפרזי והחוי והיבוסי · תמפ״וס · סימן
1 Chr. 29, 11. לך ה׳ הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההוד·
1 Chr. 9, 29. ומהם ממנים על הכלים · הסלת והיין והשמן והלבונה והבשמים

275.

ד׳ פסוקים דאית בהון ד׳ מלין מתחלפין וסי׳

4 Verse, in denen dieselben 4 Wörter (aus einer Wörtergruppe von 5 Wörtern) in Beziehung auf das Waw copulat. nach den angegebenen Zeichen abweichen.

Num. 26, 33. וצלפחד בן חפר ·
Jos. 17, 3. ולצלפחד בן חפר דיהושע· מַחְלָה וְנֹעָה חָגְלָה מִלְכָּה וְתִרְצָה · וסי׳ מוהמ״ו
Num. 27, 1. ותקרבנה בנות צלפחד· מַחְלָה נֹעָה וְחָגְלָה וּמִלְכָּה וְתִרְצָה· וסי׳ מנו״וו
Num. 36, 11. ותהיינה· מַחְלָה תִרְצָה וְחָגְלָה וּמִלְכָּה וְנֹעָה · וסי׳ מת״וו

276.

ו׳ פסוקים דאית בהון ג׳ זוגין מתחלפין וסי׳

6 Verse, in denen eine Wörtergruppe von 3 Wörtern in angegebener Wortfolge abwechselt.

Deut. 8, 11. השמר לך פן תשכח· מִצְוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וְחֻקֹּתָיו· וסי׳ צמ״ק
Deut. 11, 1. ואהבת את ה׳ אלהיך· וְחֻקֹּתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וּמִצְוֹתָיו· וסי׳ קמ״ץ
Deut. 26, 17. את ה׳ האמרת היום · חֻקָּיו וּמִצְוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו
1 Reg. 2, 3. ושמרת את משמרת ה׳ אלהיך · חֻקֹּתָיו מִצְוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו· וסימנ׳ דתרויהון קצ״מ
Deut. 30, 16. אשר אנכי מצוך היום · מִצְוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו וּמִשְׁפָּטָיו
1 Reg 8, 58. להטות לבבנו אליו· מִצְוֹתָיו וְחֻקָּיו וּמִשְׁפָּטָיו· וסי׳ דתרוי׳ צק״מ

277.

ד׳ פסוקים דקדים מִצְוֹתָיו לְחֻקָּיו וסי׳

4 Verse, in denen מִצְוֹתָיו dem חֻקָּיו (wenn auch nicht unmittelbar) vorangeht.

יהיה אם שמוע תשמע לקול ה׳ אלהיך Ex. 15, 26.
ושמעת בקול ה׳ אלהיך ועשית את מצותו Deut. 27, 10.
להטות לבבנו אליו 1 Reg. 8, 58.
ויעמד המלך על עמדו · דד״ה 2 Chr. 34, 31.

278.

ח׳ פסוקים דקדים מִשְׁפָּטַי לְחֻקֹּתַי וסי׳

8 Verse, in denen מִשְׁפָּטַי dem חֻקֹּתַי vorangeht.

את משפטי תעשו Lev. 18, 4.
והארץ תעזב מהם Lev. 26, 43.
ותמר את משפטי · ב׳ בפ׳ Ez. 5, 6.
מעני השיב ידו Ez. 18, 17.
יען במשפטי מאסו Ez. 20, 16.
יען משפטי לא עשו וחקתי מאסו Ez. 20, 24.
ועבדי דוד מלך עליהם Ez. 37, 24.

279.

ו׳ פסוקים דקדים חֻקֹּתַי לְמִצְוֹתַי וסי׳

6 Verse, in denen חֻקֹּתַי dem מִצְוֹתַי vorangeht.

אם בחקתי תלכו Lev. 26, 3.
ואם בחקתי תמאסו Lev. 26, 15.
הבית הזה אשר אתה בנה 1 Reg. 6, 11.
והיה אם תשמע · דירבעם 1 Reg. 11, 38.
אם חקתי יחללו Ps. 89, 31.
ואם תשובון אתם · דד״ה 2 Chr. 7, 19.

280.

ד׳ פסוקים דקדי׳ הַלְוִיִּם לַכֹּהֲנִים וסי׳

4 Verse, in denen הַלְוִיִּם dem כֹּהֲנִים vorangeht.

גם בריתי תפר Jer. 33, 21.
וגם בירושלם העמיד יהושפט 2 Chr. 19, 8.
ויעמדו הלוים בכלי שיר דויד 2 Chr. 29, 26.
ויעשו בני ישראל הנמצאים · תרוי׳ דיחזקיהו · דד״ה 2 Chr. 30, 21.

281.

ד׳ פסוקים מטעין בהון וסי׳

4 Verse, in denen man in Beziehung auf Wörter, Wortfolge und Waw copulat. irren könnte und richtige Angabe.

אלה הָעֵדֹת וְהַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים Deut. 4, 45.
תני׳ דואתה פה · הַמִּצְוָה וְהַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים Deut. 5, 28.
תליתא דוזאת · הַמִּצְוָה הַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים Deut. 6, 1.
רביעא׳ דכי ישאלך · הָעֵדֹת וְהַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים Deut. 6, 20.

282.

ג׳ פסוקים דקדי׳ הַכֹּהֲנִים לִבְנֵי אַהֲרֹן וסי׳

3 Verse, in denen ausnahmsweise הַכֹּהֲנִים dem בְּנֵי אַהֲרֹן vorhergeht; **ein Mal** geht הַכֹּהֵן dem בֶּן אַהֲרֹן voran.

ויאמר ה׳ אל משה אמר אל הכהנים Lev. 21, 1.
ואחר הכינו להם ולכהנים · ב׳ בו והד 2 Chr. 35, 14.
והיה הכהן בן אהרן עם הלוים בעשר הלוים Neh. 10, 39.

283.

בָּנָיו דקדים לְנָשָׁיו ב׳ בלישנ׳ ומי׳

2 Mal geht in ähnlicher Form בָּנָיו dem נָשָׁיו ausnahmsweise voran.

ויקם יעקב וישא את בניו Gen. 31, 17.

ויעלו ביהודה ויבקעוה 2 Chr. 21, 17.

284.

שֶׁמֶן דקדים לְיַיִן ב׳ בליש׳ ומי׳

2 Mal geht in ähnlicher Form שֶׁמֶן dem Wort יַיִן voran; sonst geht immer יַיִן voran.

ועתה החטים והשערים וְהַשֶּׁמֶן וְהַיַּיִן 2 Chr. 2, 14.

ויתן בהם נגידים ואצרות מאכל וְשֶׁמֶן וָיָיִן · וכל קרין קדים יַיִן לְשֶׁמֶן 2 Chr. 11, 11.

285.

אבנים דקדים לעצים ד׳ בלישן ומי׳

4 Mal geht אבן dem עץ in verschiedener Form voran.

ונתץ את הבית את אבניו ואת עציו Lev. 14, 45.

ואבניך ועציך ועפרך בתוך מים ישימו Ez. 26, 12.

ועמך לרב עשי מלאכה 1 Chr. 22, 15.

בן אשה מן בנות דן · דד״ה והד לבד מִמְּסוֹרְתָּא 2 Chr. 2, 13.

ותנאף את האבן ואת העץ Jer. 3, 9.

286.

ג׳ פסוקים מתחלפין ומטעין בהון ומי׳

3 Verse, in denen dieselben 3 Wörter vorkommen, die aber, in Beziehung auf das Waw copulat. zu Jrrthum Veranlassung geben, und die richtige Angabe derselben.

בעצם היום הזה בא נח וְשֵׁם וְחָם וָיֶפֶת ומי׳ · וו״ו Gen. 7, 13.

ויהיו בני נח היצאים מן התבה שֵׁם וְחָם וָיֶפֶת ומי׳ · שו״ו Gen. 9, 18.

ואלה תולדת בני נח שֵׁם חָם וָיֶפֶת ומי׳. שת״ו Gen. 10, 1.

287.

ה׳ פסוקים מתחלפין בקהלת ומי׳

5 Verse im Buche Koheleth, in denen ähnliche Phrasen vorkommen und deren Verschiedenheit.

ואתנה לבי · שֶׁגַּם זֶה הוּא רַעְיוֹן רוּחַ Koh. 1, 17.

ושנאתי את החיים · כִּי הַכֹּל הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ Koh. 2, 17.

כי יש אדם · גַּם זֶה הֶבֶל וְרָעָה רַבָּה Koh. 2, 21.

כי כל ימיו מכאבים · גַּם זֶה הֶבֶל הוּא Koh. 2, 23.

אין קץ לכל העם · כִּי גַם זֶה הֶבֶל וְרַעְיוֹן רוּחַ Koh. 4, 16.

288.

ה׳ פסוקין דרמין בשמותהו׳ ומתחלפי׳ באתיהון ב׳ באורי׳ וג׳ דד״ה וסימנ׳

5 Verse, 2 im Pent. und 3 in d. B. d. Chr. in denen dieselben Namen vorkommen, die aber verschieden sind in Hinsicht des Waw copulat.

קדמ׳ דאורי׳ · וּבְנֵי קְהָת עַמְרָם וְיִצְהָר וְחֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל וחברו Ex. 6, 18.

תני׳ דד״ה · וּבְנֵי קְהָת עַמְרָם וְיִצְהָר וְחֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל · ומי׳ 1 Chr. 6, 3.

ובני חברון קרח ותפח ורקם ושמע 1 Chr. 2, 43.

תני׳ דאורי׳ · וּבְנֵי קְהָת לְמִשְׁפְּחֹתָם עַמְרָם וְיִצְהָר חֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל Num. 3, 19.

קדמא דד״ה · וּבְנֵי קְהָת עַמְרָם יִצְהָר וְחֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל ומי׳ 1 Chr. 5, 28.

ונתתי עשב בשדך לבהמתך ואכלת ושבעת

תלית׳ ד״ה · בְּנֵי קְהָת עַמְרָם יִצְהָר חֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל ארבעה· וסי׳ — 1 Chr. 23, 12.

ראו ענוים ישמחו דרשי אלהים ויחי לבבכם — Ps. 69, 33.

289.

סימן

Angabe der Verschiedenheit in den ähnlichen Stellen 2 Reg. 19, 4. 16. 20, 13. mit Jes. 37, 4. 17. 39, 2.

דמלכים אולי ישמע ה׳ אלהיך · אֵת כָּל דִּבְרֵי רבשקה — 2 Reg. 19, 4.

הטה ה׳ אזנך ושמע · אֵת דִּבְרֵי סנחריב — 2 Reg. 19, 16.

וישמע אליהם · אֶת כָּל בֵּית נְכֹתֹה · וְאֵת כָּל כֵּלָיו· וסי׳

ואת השלחן וְאֶת כָּל כֵּלָיו ואת המנרה וְאֶת כֵּלֶיהָ· קדמ׳ דס׳ — Ex. 30, 27.

— 2 Reg. 20, 13.

והלוף

דישעי׳ אולי ישמע ה׳ אלהיך · אֵת דִּבְרֵי רַבְשָׁקֵה — Jes. 37, 4.

הטה ה׳ אזנך ושמע · אֵת כָּל דִּבְרֵי סַנְחֵרִיב — Jes. 37, 17.

וישמח עליהם חזקיהו · אֶת בֵּית נְכֹתֹה · וְאֵת כָּל בֵּית כֵּלָיו וסימני׳ — Jes. 39, 2.

ואת השלחן וְאֶת כֵּלָיו ואת המנרה הטהרה וְאֶת כָּל כֵּלֶיהָ· תני׳ דס׳ — Ex. 31, 8.

290.

סימן

Angabe der Verschiedenheit ähnlicher Phrasen in: a, Num. 4, 6. 8. 11. 14. b, Deut. 15, 15. 16, 12. 24, 18. 24, 22. c, 1 Reg. 8, 47. 48. 2 Chr. 6, 37. 38.

ונתנו עליו כסוי עור תחש · וְשָׂמוּ בַּדָּיו — Num. 4, 6.

ופרשו עליהם בגד · וְשָׂמוּ אֶת בַּדָּיו — Num. 4, 8.

ועל מזבח הזהב · וְשָׂמוּ אֶת בַּדָּיו — Num. 4, 11.

ונתנו עליו את כל כליו · וְשָׂמוּ בַדָּיו — Num. 4, 14.

וזכרת דעל׳ כל הבכור · בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם — Deut. 15, 15.

וזכרת דעל׳ חג הסכת · בְּמִצְרָיִם — Deut. 16, 12.

וזכרת דעל׳ כי תקצר · בְּמִצְרָיִם — Deut. 24, 18.

וזכרת דעל׳ כי יהיה ריב · בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם — Deut. 24, 22.

וְהֵשִׁיבוּ · אֶל לִבָּם · דמלכי׳ — 1 Reg. 8, 47.

וְשָׁבוּ · אֵלֶיךָ בְּכָל לְבָבָם · דמלכי׳ — 1 Reg. 8, 48.

וְהֵשִׁיבוּ · אֶל לְבָבָם · דדברי הימי׳ — 2 Chr. 6, 37.

וְשָׁבוּ · אֵלֶיךָ בְּכָל לִבָּם · דד״ה — 2 Chr. 6, 38.

291.

ז׳ מלין בחד ענין מתחלפי׳ וסי׳

1 Wort, welches 7 Mal in einem Abschnitte bald mit und bald ohne Beth praefix. vorkommmt und nach welcher Ordnung.

קֶרִי קֶרִי בְּקֶרִי בְּקֶרִי קֶרִי בְּקֶרִי בְּקֶרִי· וסי׳ — Lev. 26, 21. ff.

ביום ההוא קדש המלך את תוך החצר· — 1 Reg. 8, 64.

דמלכים· אן דאית בפסוק את קֶרִי ואת בְּקֶרִי · וסימן אחר ויקח קרח בן יצהר בן קהת· אן דאית ק׳ קֶרִי כ׳ בְּקֶרִי — Num. 16, 1.

292.

ה׳ מלין בחד ענין דמטע׳ בהון ומתחלפ׳ וסי׳

6 ähnliche Wörtergruppen in einem Abschnitte, über deren abwechselnde Verschiedenheit man leicht irren kann und deren richtige Angabe der Reihenfolge nach.

וַיֹּאמֶר לֹא אַשְׁחִית · וַיֹּאמֶר לֹא אֶעֱשֶׂה· וַיֹּאמֶר לֹא אֶעֱשֶׂה · וַיֹּאמֶר לֹא אַשְׁחִית· וַיֹּאמֶר לֹא אַשְׁחִית· — Gen. 18, 28. ff.

293.

סימן

Angabe der Aehnlichkeiten und Verschiedenheiten in dem Abschnitt über die verschiedenen Festopfer Num. 28. u. 29.

החדש לְחַטָּאת לַה' (Num. 28, 15.) וכלהון הַחַטָּאת · פסח וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד (N. 28, 22.) · בכורים (N. 28, 30.) וכפרים (N. 29, 11.) שְׂעִיר וכלהון וּשְׂעִיר · בכורים שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְכַפֵּר (N. 28, 30.) · תרועה (N. 29, 5.) וכפרים (N. 29, 11.) שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד חַטָּאת · פסח (N. 28, 22.) ובכורים (N. 28, 30.) ותרועה (N. 29, 5.) לְכַפֵּר וכלהון מִלְּבַד · פסח מִלְּבַד עֹלַת הַבֹּקֶר (N. 28, 23.) · תרועה מִלְּבַד עֹלַת הַחֹדֶשׁ (N. 29, 6.) · כפרים מִלְּבַד חַטַּאת הַכִּפֻּרִים (N. 29, 11.) וכלהון מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד · שבת (N. 28, 9.) החדש (N. 28, 11. 12.) ופסח (N. 28, 19. 20.) וְאַיִל אֶחָד · וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים · וכלהון אַיִל · שְׁנֵי · החדש (N. 28, 11.) פסח (N. 28, 19.) בכורים (N. 28, 27.) פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם · תרועה (N. 29, 2.) וכפרים (N. 29, 8.) פַּר בֶּן בָּקָר אֶחָד · יום טוב הראשון של חג פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁלֹשָׁה (N. 29, 13.) · ויום טוב האחרון פַּר אֶחָד (N. 29, 36.) · פסח וְשִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה (N. 28, 19.) · בכורים שִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי (N. 28, 27.) · וכלהון כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שִׁבְעָה · פסח (N. 28, 19.) בכורים (N. 28, 31.) כפרים (N. 29, 8.) תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם · יום טוב הראשון של חג תְּמִימִם יִהְיוּ (N. 29, 13.) · תרועה (N. 29, 2.) ויום טוב האחרון של חג (N. 29, 36.) תְּמִימִם · בכורים (N. 28, 27.) בְּנֵי שָׁנָה סוף פסוק · החדש (N. 28, 12.) ובכורים (N. 28, 28.) ויום טוב הראשון של חג (N. 29, 14.) לַפָּר הָאֶחָד · לָאַיִל הָאֶחָד · פסח לַפָּר · לָאַיִל תַּעֲשׂוּ (N. 28, 20.) · תרועה לַפָּר · לָאַיִל (N. 29, 3.) · כפרים לַפָּר · לָאַיִל הָאֶחָד (N. 29, 9.) · תרועה (N. 29, 2.) וַעֲשִׂיתֶם עֹלָה · וכלהון וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה · פסח אִשֶּׁה עֹלָה לַה' (N. 28, 19.) · בכורים (N. 28, 27.) ותרועה (N. 29, 2.) עֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַה' · כפרים עֹלָה לַה' רֵיחַ נִיחֹחַ (N. 29, 8.) · יום טוב הראשון של חג עֹלָה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַה' (N. 29, 13.) · החדש (N. 28, 13.) ותרועה (N. 29, 4.) וי"ט הראשון של חג (N. 29, 15.) וְעִשָּׂרוֹן · וכלהון עִשָּׂרוֹן · תרועה (N. 29, 4.) וְעִשָּׂרוֹן אֶחָד · וכלהון משנים פירוש וְעִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן · פסח (N. 28, 21.) עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן תַּעֲשֶׂה · י"ט הראשון של חג (N. 29, 15.) לְאַרְבָּעָה עָשָׂר כְּבָשִׂים · וכלהון לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים · ראשון (N. 29, 16.) שני (N. 29, 19.) רביעי (N. 29, 25.) וּשְׂעִיר עִזִּים אֶחָד חַטָּאת וסי' אב"ד עזים · וכלהון וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד · ראשון (N. 29, 16.) רביעי (N. 29, 25.) ששי (N. 29, 31.) שביעי (N. 29, 34.) מִנְחָתָהּ · וסי' אדו"ז מִנְחָתָהּ · רביעי (N. 29, 24.) שמיני (N. 29, 37.) מִנְחָתָם · וסי' ד"ת מִנְחָתָם · שני וְנִסְכֵּיהֶם (N. 29, 18.) · ששי וּנְסָכֶיהָ (N. 29, 31.) · שביעי כְּמִשְׁפָּטָם (N. 29, 33.) · וסי' בו"ז מי"ם · ויש בפסיקתא כל ענינא דפינחס ר"פ וביום בר מן בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת (N. 29, 35.) מפני שהוא רגל בפני עצמו ·

294.

סימן

Angabe über die ähnlichen Phrasen: a, כְּתוּבִים mit vorhergehendem הֲלֹא הֵמָּה, הִנָּם, הֲלֹא הִנָּם und הֲלֹא הֵם · b, בְּעִיר דָּוִד אָבִיו · c, וַיַּעַשׂ הָרַע · d, מֵעַל חַטֹּאות, מִכָּל חַטֹּאות, מִן חַטֹּאות und מֵחַטֹּאות

רחבעם (1 Reg. 14, 29.) אסא (1 Reg. 15, 23.) אחזיהו (2 Reg. 1, 18.) כלהון דמלכים הֲלֹא הֵמָּה · ירבעם קד' (1 Reg. 14, 19.) זכריהו (2 Reg. 15, 11) שלום (2 Reg. 15, 15.) פקחיה (2 Reg. 15, 26.) פקח (2 Reg. 15, 31.) הִנָּם כתובים · אמציהו דד"ה (2 Chr. 25, 26.) הֲלֹא הִנָּם · וכל ד"ה הִנָּם במ"ב הֲלֹא הֵם ושאר דברי שלמה (2 Chr. 9, 29.) ודברי רחבעם הראשנים (2 Chr. 12, 15.) — שלמה (1 Reg. 11, 43.) אסא (1 Reg. 15, 24.) יהושפט (1 Reg. 22, 51.) יותם (2 Reg. 15, 38.) בְּעִיר דָּוִד אָבִיו — עמרי (1 Reg. 16, 25.) יהורם (2 Reg. 3, 2.) יהואש (2 Reg. 13, 11.) וַיַּעַשׂ הָרַע — יהוא (2 Reg. 10, 31.) מנחם (2 Reg. 15, 18.) מֵעַל חַטֹּאות · יהואש (2 Reg. 13, 11.) ירבעם (2 Reg. 14, 24.) מִכָּל חַטֹּאות · יהואחז (2 Reg. 13, 6.) זכריהו (2 Reg. 15, 9.) פקחיה (2 Reg. 15, 24.) מֵחַטֹּאות · פקח (2 Reg. 15, 28.) מִן חַטֹּאות ·

295.

סימן

Angabe über Verschiedenheit ähnlicher Wörter in Ez. als:

מִפְּאַת קָדִימָה · לְאַרְבַּעְתָּן und לְאַרְבַּעְתָּם u. s. w.

כל ענינא קדמא דיחזקאל לְאַרְבַּעְתָּם במ״ד לְאַרְבַּעְתָּן וסי׳ ודמות פניהם · שור · נשר ב׳ בו (Ez. 1, 10.)· מראה האופנים ומעשיהם (Ez. 1, 16.) · וגביהן וגבה להם (Ez. 1, 18.) וסימן שנמ״ו — מִפְּאַת קָדִים ד׳ בענין וסי׳ דן (Ez. 48, 1.)· אפרים (Ez. 48, 6.)· ראובן (Ez. 48, 7.) · יהודה (Ez. 48, 8.) ושאר מִפְּאַת קָדִימָה · — קָדִמָה ג׳ הס׳ וסי׳ נפתלי (Ez. 48, 4.) מנשה (Ez. 48, 5.) זבולן (Ez. 48, 27.) וסי׳ נמ״ו · — אשר (Ez. 48, 3.) אפרים (Ez. 48, 6.) וְעַד פְּאַת · — יוסף וְשַׁעַר (Ez. 48, 32.) · פאת ימה שַׁעֲרֵיהֶם (Ez. 48, 34.)· ושאר וּשְׁעָרִים·

296.

סימן ח׳ פסוקים דמין מן ד׳ מלין תלית׳ משני׳ וסימניהון

8 Verse, in denen ein Wort 4 Mal vorkommt, das zum dritten Mal etwas verschieden ist von den andern dreien.

Gen. 41, 26.	שבע פרת הטבת · שֶׁבַע שֶׁבַע וְשֶׁבַע שֶׁבַע
Deut. 1, 31.	ובמדבר אשר ראית · אֲשֶׁר אֲשֶׁר כַּאֲשֶׁר אֲשֶׁר
Jos. 21, 15.	ואת חלן ואת מגרשה דיהושע · וְאֶת וְאֶת אֶת וְאֶת
1 S. 9, 4.	וַיַּעֲבֹר בהר אפרים וַיַּעֲבֹר בארץ שלשה וַיַּעַבְרוּ וַיַּעֲבֹר
Ez. 48, 16.	ואלה מדותיה · פְּאַת וּפְאַת מִפְּאַת וּפְאַת
Jes. 30, 16.	ותאמרו לא כי על סוס ננוס · עַל עַל וְעַל עַל
Jes. 31, 1.	הוי הירדים מצרים לעזרה · עַל עַל וְעַל עַל
Esra 8, 16.	ואשלחה לאליעזר לאריאל · וּלְאֶלְנָתָן וּלְאֶלְנָתָן וּלְנָתָן וּלְאֶלְנָתָן

297.

ו׳ פסוקים אית בהון וְאַתָּה אַתָּה וסי׳

6 Verse, in denen ein Mal וְאַתָּה und dann ein Mal אַתָּה vorkommt.

Gen. 17, 9.	ואתה את בריתי תשמר
1 Reg. 8, 39.	ואתה תשמע השמים · דמלכ׳
2 Chr. 6, 30.	וחברו׳ ד״ה׳ מן השמים
Jer. 20, 6.	ואתה פשחור וכל ישבי ביתך
Ez. 2, 6.	ואתה בן אדם אל תירא מהם מדבריהם
Ez. 4, 9.	ואתה קח לך חטין ושערים

298.

ג׳ פסוקים דאית בהון וּבְכָל בְּכָל וסי׳

3 Verse, in denen ein Mal וּבְכָל und dann ein Mal בְּכָל vorkommt.

Ez. 23, 7.	ותתן תזנותיה עליהם
Ez. 31, 12.	ויכרתהו זרים עריצי גוים
2 Chr. 31, 21.	ובכל מעשה אשר החל

299.

וחלוף

ה׳ פסוקים וּבְכָל וּבְכָל וסימ׳

5 Verse, in denen, umgekehrt vom Vorigen, 2 Mal וּבְכָל vorkommt.

Gen. 1, 26.	ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו
Jer. 15, 13.	חילך ואוצרתיך לבז אתן לא במחיר
Jes. 7, 19.	ובאו ונחו כלם בנחלי הבתות

Est. 8, 17. ובכל מדינה ומדינה · כתר'
Neh. 9, 10. ותתן אתת ומפתים

300.

ג' פסוקים וְכָל כָּל כָּל וס'

3 Verse, in denen erst וְכָל und dann 2 Mal כָּל vorkommt.

Jos. 11, 14. וכל שלל הערים האלה· ריהוש'
Am. 8, 10. והפכתי חגיכם לאבל
Ruth. 4, 9. ויאמר בעז לזקנים

301.

ב' פסוקים וּמִכָּל וּמִכָּל וסי'

2 Verse, in denen 2 Mal וּמִכָּל vorkommt.

Jos. 11, 21. ויבא יהושע בעת ההיא
2 Chr. 34, 9. ויבאו אל חלקיהו הכהן הגדול· ד"ה

302.

ו' פסוקים לְכָל לְכָל וסי'

6 Verse, in denen 2 Mal לְכָל (od. לְכֹל) vorkommt.

2 S. 6, 19. ויחלק לכל העם· רשמו'
1 Reg. 8, 38. כל תפלה כל תחנה· דמל'
Ps. 145, 14. סומך ה' לכל הנפלים
Ps. 145, 18. קרוב ה' לכל קוראיו
Koh. 4, 16. אין קץ לכל העם
2 Chr. 11, 23. ויבן ויפרץ מכל בניו

303.

ב' פסוקים כָּל כָּל כָּל וְכָל וסי'

2 Verse, in denen zuerst 3 Mal כָּל und dann 1 Mal וְכָל vorkommt.

2 Reg. 24, 14. והגלה את כל ירושלם
Ez. 21, 7. והיה כי יאמרו אליך על מה אתה נאנח

304.

ה' פסוקים וְכָל וְכָל וְכָל וסי'

5 Verse, in denen 3 Mal וְכָל vorkommt.

וכל הארץ בוכים קול גדול 2 S. 15, 23.
והערים יהרסו וכל חלקה טובה ישליכו איש אבנו· 2 Reg. 3, 25.
ורעשו מפני דגי הים Ez. 38, 20.
וכל פסיליה יכתו Micha 1, 7.
אתה הוא ה' לבדך אתה עשית Neh. 9, 6.

305.

ב' פסוקים וְכָל וְכָל וְכָל וְכָל וסי'

2 Verse, in denen 4 Mal וְכָל vorkommt.

וכל בגד וכל כלי עור וכל מעשה עזים Num. 31, 20.
וכל עבדיו עברים על ידו 2 S. 15, 18.

306.

וב' פסוקים וְכָל וְכָל וְכָל כָּל וס'

2 Verse, in denen zuerst 3 Mal וְכָל und dann 1 Mal כָּל vorkommt.

ויעל המלך בית ה' · דמל' 2 Reg. 23, 2.
הדבר אשר היה אל ירמיהו מאת ה' Jer. 34, 1.

307.

וחד פסוק כָּל וְכָל וְכָל וְכָל וְכָל וסי'

1 Vers, in dem zuerst כָּל und dann 4 Mal וְכָל vorkommt.

והכיתם כל עיר מבצר 2 Reg. 3, 19.

308.

וחד פסוק וְכָל כָּל וְכָל וְכָל כָּל כָּל וסי'

1 Vers, in welchem zuerst וְכָל, dann כָּל, dann 2 Mal וְכָל und 2 Mal כָּל vorkommt.

Ez. 43, 11.	ואם נכלמו מכל אשר עשו

309.

ה' פסוקים כָּל וְכָל כָּל וסי'

5 Verse, in denen zuerst כָּל, dann וְכָל und dann כָּל vorkommt.

Lev. 11, 42.	כל הולך על גחון · דין ר"פ
Jos. 24, 31.	ויעבד ישראל את ה' כל ימי· דיהושע
Jud. 2, 7.	וחברו· דשפטים · ויעבדו העם את ה'
Jer. 48, 37.	כי כל ראש קרחה · דירמי'·
Ez. 21, 3.	ואמרת ליער הנגב

310.

ה' פסוק' כל כל וְכל וסי'

5 Verse, in denen zuerst 2 Mal כָּל und dann וְכָל vorkommt.

Gen. 2, 19.	ויצר ה' אלהים מן האדמה
Ex. 13, 15.	ויהי כי הקשה פרעה
Ex. 35, 22.	ויבאו האנשים על הנשים
Lev. 2, 11.	כל המנחה אשר תקריבו לה'
Lev. 15, 26.	כל המשכב אשר תשכב עליו · ב' בתרא ר"ס

311.

ד' פסוקים כל כל וכל כל וסי'

4 Verse, in denen 2 Mal כָּל, dann וְכָל und 4tens כָּל vorkommt.

Gen. 8, 19.	כל החיה כל הרמש
2 Reg. 10, 19.	ועתה כל נביאי הבעל כל עבדיו
Ez. 44, 30	וראשית כל בכורי כל
Dan. 3, 7.	כל קבל דנה בה זמנא

312.

ט' פסוקים כל וכל וכל וסי'

9 Verse, in denen erst כָּל und dann 2 Mal וְכָל vorkommt.

Num. 5, 2.	צו את בני ישראל וישלחו מן המחנה
Num. 11, 32.	ויקם העם כל היום ההוא וכל הלילה
Deut. 3, 10.	כל ערי המישר וכל הגלעד וכל הבשן
1 S. 22, 2.	ויתקבצו אליו כל איש מצוק
2 S. 16, 6.	ויסקל באבנים את דוד
1 Reg. 15, 23.	ויתר כל דברי אסא
2 Reg. 16, 15.	ויצוהו המלך אחז
Jer. 30, 16.	לכן כל אכליך יאכלו
Jer. 44, 15.	ויענו את ירמיהו כל האנשים

313.

וחד תלוף

וְכל וְכל כל וסי'

1 Vers, in welchem, umgekehrt vom Vorigen, erst 2 Mal וְכָל und dann 1 Mal כָּל vorkommt.

2 Chr. 34, 29.	ויעל המלך בית ה' · ד"ה

314.

י' פסוקים כל כל במצע פסוק ומלה ביניהון וסי'

10 Verse, in deren Mitte 2 Mal כָּל, zwischen welchen ein Wort steht, vorkommen.

Ex. 15, 26.	ויאמר אם שמוע תשמע לקול ה' אלהיך
Jud. 20, 2.	ויתיצבו פנות כל העם כל שבטי ישראל
1 Reg. 8, 37.	רעב כי יהיה בארץ · דמלכ'

ויער ה' בישראל — 2 Reg. 17, 13.
בהר מרום ישראל אשתלנו — Ez. 17, 23.
הנה טפחות נתתה ימי — Ps. 39, 6.
וישתחוו לו כל מלכים — Ps. 72, 11.
ראיתה כל נקמתם — Thr. 3, 60.
ולהביא את בכורי אדמתנו — Neh. 10, 36.
ועתה אל ישיא אתכם חזקיהו · דד"ה — 2 Chr. 32, 15.

315.

י' פסוקים רישא ומציע' וְכל וְכל וסי'

10 Verse, die am Anfang und ein Mal in der Mitte וְכָל haben.

וכל שיח השדה — Gen. 2, 5.
וכל פטר חמר תפדה בשה — Ex. 13, 13.
וכל מנחה אשר תאפה בתנור — Lev. 7, 9.
וכל בגד וכל עור אשר יהיה עליו — Lev. 15, 17.
וכל אשר השכב עליו — Lev. 15, 20.
וכל ערי המישר וכל ממלכות סיחון · דיהושע — Jos. 13, 21.
וכל כלי משקה המלך — 1 Reg. 10, 21.
וחברו · דד"ה — 2 Chr. 9, 20.
וכל העמק הפגרים והדשן — Jer. 31, 40.
וכל אשר כביבתיו עזרה — Ez. 12, 14.

316.

ג' פסוקים מן תמנין אתין ורישי' וְכל וסי'

3 Verse von 80 Buchstaben, die mit וְכָל anfangen.

וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ — Gen. 2, 5.
וכל בת ירשת נחלה ממטות — Num. 36, 8.
וכל שלל הערים · דיהושע — Jos. 11, 14.

317.

ב' פסוקים ראית בהון מִן מִן מִן מִן וסי'

2 Verse, in denen 4 Mal מִן vorkommt.

ואם ראה הכהן והנה כהה הנגע — Lev. 13, 56.
ויכרת הענקים מן ההר מן חברון מן דבר מן ענב — Jos. 11, 21.

318.

ד' פסוקים מִן מִן וּמִן וסי'

4 Verse, in denen 2 Mal מִן und dann 1 Mal וּמִן vorkommt.

ויעש ה' כדבר משה — Ex. 8, 9.
אדם כי יקריב מכם קרבן — Lev. 1, 2.
ויקח משה ממחצת — Num. 31, 47.
ואחרי כן נאם ה' אתן את צדקיהו — Jer. 21, 7.

319.

ב' פסוקים דמין ראית בהון כרי' אַל אַל אַל וסי'

2 Verse, in denen 1 Mal zu Anfang und 2 Mal in der Mitte אַל vorkommt.

אל תנאץ למען שמך — Jer. 14, 21.
אל תבטחו בעשק ובגזל אל תהבלו — Ps. 62, 11.

320.

כ"ג פסוקים רישיהון ומיציהון אַל אַל וסי'

23 Verse, die 1 Mal am Anfang und 1 Mal in der Mitte אַל haben.

אַל תפנו אל האבת — Lev. 19, 31.
אַל תגידו בגת — 2 S. 1, 20.
אַל תצאי השדה — Jer. 6, 25.

אַל תיראו מפני מלך בבל	Jer. 42, 11.
אַל תירא כי עמך אני אל תשתע	Jes. 41, 10.
אַל תזכרו ראשנות וקדמניות	Jes. 43, 18.
אַל תאמינו ברע א תבטחו באלוף	Micha 7, 5.
אַל יאמרו בלבם האח נפשנו	Ps. 35, 25.
אַל תבואני רגל גאוה	Ps. 36, 12.
אַל תשליכני מלפניך	Ps. 51, 13.
אַל יבשו בי קויך	Ps. 69, 7.
אַל תשליכני לעת זקנה	Ps. 71, 9.
אַל תתן לחית נפש תורך	Ps. 74, 19.
אַל תגעו במשיחי	Ps. 105, 15.
וחברו · דד״ה	1 Chr. 16, 22.
אַל ישט אל דרכיה לבך	Prov. 7, 25.
אַל תסג גבול עולם · תני׳ דמ׳	Prov. 23, 10.
אַל תארב רשע לנוה צדיק	Prov. 24, 15.
אַל תתחר במרעים · דמשלי	Prov. 24, 19.
אַל תתהדר לפני מלך	Prov. 25, 6.
אַל למלכים למואל	Prov. 31, 4.
אַל תבהל על פיך	Koh. 5, 1.
אַל תבהל מפניו תלך	Koh. 8, 3.

321.

ג׳ פסוקים וְעַד עַד וסי׳

3 Verse, in denen zuerst 1 Mal וְעַד und dann 1 Mal עַד vorkommt.

וילך למסעיו מנגב ועד בית אל	Gen. 13, 3.
ושתי את גבלך מים סוף	Ex. 23, 31.
ויקם אלישיב הכהן הגדול	Neh. 3, 1.

322.

י״ד פסוקים וְעַד וְעַד וסי׳

14 Verse, in denen 2 Mal וְעַד vorkommt.

ולראובני ולגדי נתתי מן	Deut. 3, 16.
מהמדבר והלבנון הזה	Jos. 1, 4.
ויכם יהושע	Jos. 10, 41.
ויאמר מלך בני עמון	Jud. 11, 13.
ויירשו את כל גבול האמרי	Jud. 11, 22.
ויכם מערוער ועד בואך	Jud. 11, 33.
ויבער אש בלפידים	Jud. 15, 5.
ואת נב עיר הכהנים	1 S. 22, 19.
ויתן ה׳ דבר	2 S. 24, 15.
כי מקטנם ועד גדולם	Jer. 6, 13.
לכן אתן את נשיהם	Jer. 8, 10.
ועד זקנה אני הוא	Jes. 46, 4.
ויהי מושל בכל המלכים	2 Chr. 9, 26.
וכל אשר לא ידרש לה׳ אלהי ישראל	2 Chr. 15, 13.

323.

י״ו פסוקים עַד וְעַד וסי׳

16 Verse, in denen erst עַד und dann 1 Mal וְעַד vorkommt.

עד אנה ינאצני העם הזה	Num. 14, 11.
ישלח ה׳ בך את המארה	Deut. 28, 20.
ויהמם ה׳ לפני ישראל ויכם מכה גדולה	Jos. 10, 10.
והערבה עד ים כנרות מזרחה	Jos. 12, 3.
וירד ימה אל גבול היפלטי	Jos. 16, 3.
ויהי עד כה ועד כה והשמים	1 Reg. 18, 45.
לא ישוב חרון אף ה׳ עד עשתו	Jer. 30, 24
ואל תתנו דמי לו	Jes. 62, 7.
ונעו מים עד ים	Am. 8, 12.
כי גדל עד שמים חסדך · קדמ׳ דמ׳	Ps. 57, 11.
ויקבלון מלכותא קדישי עליונין	Dan. 7, 18
אחריו החזיק בנוי בן חנדד	Neh. 3, 24.
אחרי החזיק מלכיה בן הצרפי	Neh. 3, 31.
ויאמר להם לא יפתחו שערי ירושלם	Neh. 7, 3.
ותכן כל מלאכת שלמה	2 Chr. 8, 16.
רק הכהנים היו למעט	2 Chr. 29, 34.

324.

ג׳ פסוקים דאית בהון וְעַד וְעַד וְעַד וסי׳

3 Verse, in denen 3 Mal וְעַד vorkommt.

Jos. 6, 21. ויחרימו את כל אשר בעיר
1 S. 18, 4. ויתפשט יהונתן את המעיל אשר עליו
1 S. 30, 19. ולא נעדר להם מן הקטן ועד הגדול

325.

י׳ פסוקים אֵין וְאֵין במצע פסוק׳ וסי׳

10 Verse, in deren Mitte erst אֵין und dann וְאֵין vorkommt.

Ex. 32, 18. ויאמר אין קול ענות גבורה
Num. 21, 5. וידבר העם באלהים ובמשה
Jos. 6, 1. ויריחו סגרת ומסגרת
2 S. 7, 22. על כן גדלת ה׳ אלהים
2 S. 21, 4. ויאמרו לו הגבענים
1 Reg. 5, 18. ועתה הניח ה׳ אלהי לי מסביב
Jer. 8, 13. אסף אסיפם נאם ה׳
Ez. 13, 15. וכליתי את חמתי בקיר
Jes. 3, 7. ישא ביום ההוא לאמר
1 Chr. 17, 20. ה׳ אין כמוך ואין אלהים זולתך · דד״ה

326.

י״ו פסוקים אֵין אֵין במצע פסוק׳ וסי׳

16 Verse, in deren Mitte 2 Mal אֵין vorkommt.

Ex. 12, 30. ויקם פרעה לילה
Lev. 13, 31. וכי יראה הכהן את נגע הנתק
1 S. 21, 10. ויאמר הכהן חרב גלית
Jer. 8, 19. הנה קול שועת בת עמי
Jer. 8, 22. הצרי אין בגלעד
Jer. 49, 1. לבני עמון כה אמר ה׳ הבנים
Jes. 40, 16. ולבנון אין די בער
Jes. 59, 16. וירא כי אין איש וישתומם
Mal. 1, 8. וכי תגישון עור לזבח
Ps. 14, 1. אמר נבל בלבו
Ps. 53, 2. וחברו
Ps. 14, 3. הכל סר יחדו נאלחו
Ps. 53, 4. כלו סג יחדו נאלחו
Prov. 25, 28. עיר פרוצה אין חומה
Job 9, 10. עשה גדלות עד אין חקר · תני׳ דס׳
Koh. 3, 14. ידעתי כי כל אשר יעשה האלהים

327.

וב׳ ר״פ וסי׳

2 Verse, in denen 1 Mal am Anfang und 1 Mal in der Mitte אֵין vorkommt.

Jer. 30, 13. אין דן דינך למזור
Ps. 38, 4. אין מתם בבשרי

328.

י״ג פסוקים וְאֵין וְאֵין וסי׳

13 Verse, in denen 2 Mal וְאֵין vorkommt.

Deut. 32, 39. ראו עתה כי אני אני הוא
1 S. 22, 8. כי קשרתם כלכם עלי
1 Reg. 18, 26. ויקחו את הפר אשר נתן להם
2 Reg. 4, 31. וגחזי עבר לפניהם
Jer. 14, 19. המאס מאסת את יהודה
Ez. 34, 6. ישגו צאני בכל ההרים
Jes. 2, 7. ותמלא ארצו כסף וזהב
Jes. 22, 22. ונתתי מפתח בית דוד
Jes. 42, 22. והוא עם בזוז ושסוי
Jes. 41, 28. וארא ואין איש ומאלה ואין יועץ
Jes. 63, 5. ואביט ואין עזר
Hab. 3, 17. כי תאנה לא תפרח
Koh. 4, 1. ושבתי אני ואראה את כל העשקים

329.

יחד פסוק אֵין אֵין וְאֵין וסי׳

1 Vers, in welchem 2 Mal אֵין und 1 Mal וְאֵין vorkommt.

אין קדוש כה׳ 1 S. 2, 2.

330.

יחד פסוק אֵין אֵין אֵין וסי׳

1 Vers, in welchem 3 Mal אֵין vorkommt.

מי הגיד מראש ונדעה Jes. 41, 26.

331.

יחד פסוק וְאֵין וְאֵין אֵין וסי׳

1 Vers, in welchem 2 Mal וְאֵין und 1 Mal אֵין vorkommt.

מדוע באתי ואין איש Jes. 50, 2

332.

ג׳ פסוקים וְאֵין וְאֵין וְאֵין וסי׳

3 Verse, in welchen 3 Mal וְאֵין vorkommt.

ויקח דוד את החנית 1 S. 26, 12.
ויהי כעבר הצהרים ויתנבאו 1 Reg. 18, 29.
זרעתם הרבה והבא מעט Hag. 1, 6.

333.

ו׳ פסוקים וְאֵין אֵין וסי׳

6 Verse, in welchen erst וְאֵין und dann אֵין vorkommt.

וילכו חמשת האנשים Jud. 18, 7.
ואין מציל כי רחוקה היא מצידון Jud. 18, 28.
אני ה׳ ואין עוד זולתי אין אלהים Jes. 45, 5.
הבט ימין וראה ואין לי מכיר Ps. 142, 5.
עשה גדלות ואין חקר · קדמ׳ דס׳ Job 5, 9.
ואין אני ואחי ונערי · קדמ׳ דס׳ Neh. 4, 17.

334.

ו׳ פסוקים דאית בהון בָּם בָּם וסי׳

6 Verse, in welchen 2 Mal בָּם vorkommt.

למען נסות בם את ישראל Jud. 2, 22.
וכלה אפי והנחתי חמתי בם והנחמתי Ez. 5, 13.
ועשיתי בם נקמות גדלות Ez. 25, 17.
בקבצי את בית ישראל מן העמים Ez. 28, 25.
ועשיתי כאפך וכקנאתך אשר עשיתה Ez. 35, 11.
מי חכם ויבן אלה Hos. 14, 10.

335.

ה׳ פסוקים דאית בהון שָׁמָּה שָׁמָּה וסי׳

5 Verse, in welchen 2 Mal שָׁמָּה vorkommt.

הנה נא העיר הזאת קרבה Gen. 19, 20.
מהר המלט שמה Gen. 19, 22.
ויהי היום ויבא שמה ויסר אל העליה 2 Reg. 4, 11.
מי זאת עלה מן המדבר Cant. 8, 5.
ועוד ראיתי תחת השמש Koh. 3, 16.

336.

ו׳ פסוקים שָׁם שָׁמָּה וסי׳

6 Verse, in welchen zuerst שָׁם und dann שָׁמָּה vorkommt.

כי אם אל המקום אשר יבחר ה׳ אלהיכם Deut. 12, 5.
והיה המקום אשר יבחר ה׳ אלהיכם בו Deut. 12, 11.
ויהי היום ויעבר אלישע אל שונם 2 Reg. 4, 8.
נעשה נא עלית קיר קטנה 2 Reg. 4, 10.
ועל הארץ אשר הם מנשאים Jer. 22, 27.
על אשר יהיה שם הרוח · תני׳ דס׳ Ez. 1, 20.

337.

ותלוף

ה' פסוקים שָׁמָּה שָׁם וסי'

5 Verse, in welchen, umgekehrt vom Vorigen, zuerst שָׁמָּה und dann שָׁם vorkommt.

עלת תמיד לדרתיכם	Ex. 29, 42.
ובאת שמה וראה שם יהוא בן יהושפט	2 Reg. 9, 2.
ויצו מלך אשור	2 Reg. 17, 27.
שמה קננה קפוז ותמלט	Jes. 34, 15
ויבאו אלה הכתובים בשמות	1 Chr. 4, 41.

338.

י' פסוקים רישיהון מלה חדא ותנינא שָׁמָּה וסי'

10 Verse, in welchen das zweite Wort שָׁמָּה ist.

ונאספו שמה כל העדרים	Gen. 29, 3.
ונעדתי שמה לבני ישראל	Ex. 29, 43.
לנס שמה רוצח אשר ירצח	Deut. 4, 42.
וחברו׳ דיהושע	Jos. 20, 3.
והבאתם שמה עלתיכם	Deut. 12, 6.
ויסורו שמה ויבאו אל בית הנער הלוי	Jud. 18, 15.
וישלח שמה סוסים ורכב וחיל כבד	2 Reg. 6, 14.
ובאת שמה וראה שם יהוא בן יהושפט	2 Reg. 9, 2.
ובאו שמה והסירו את כל שקוציה	Ez. 11, 18.
כי שמה ישבו כסאות למשפט	Ps. 122, 5.

339.

ה' פסוקים הִנֵּה וְהִנֵּה וסי'

5 Verse, in welchen zuerst הִנֵּה und dann וְהִנֵּה vorkommt.

ויאמר לבן ליעקב הנה הגל הזה	Gen. 31, 51.
ויחלם עוד חלום אחר	Gen. 37, 9.
ועתה הנה המלך אשר בחרתם	1 S. 12, 13.
ויגד לשלמה לאמר הנה אדניהו ירא את המלך שלמה	1 Reg. 1, 51.
הנה אלה מרחוק יבאו	Jes. 49, 12.

340.

ז' פסוקים דאית בהון וְהוּא וְהוּא וסי'

7 Verse, in welchen 2 Mal וְהוּא vorkommt.

ויהי נער מבית לחם יהודה	Jud. 17, 7.
והנה עמך שמעי בן גרא	1 Reg. 2, 8.
וילך משם וימצא את אלישע בן שפט	1 Reg. 19, 19.
את ה' צבאות אתו תקדישו	Jes. 8, 13.
אכלו זרים כחו והוא לא ידע	Hos. 7, 9.
והוא יבנה את היכל ה'	Zach. 6, 13.
ואחר בא חצרון אל בת מכיר	1 Chr. 2, 21.

341.

ח' פסוקים וְהוּא הוּא וסי'

8 Verse, in welchen zuerst וְהוּא und dann הוּא vorkommt.

והוא יצא ועבדיו באו ויראו	Jud. 3, 24.
וישלח ויביאהו והוא ארמוני	1 S. 16, 12.
ויאמר לה מה תארו ותאמר איש זקן עלה	1 S. 28, 14.
וברזלי זקן מאד	2 S. 19, 33.
ויהי כשמע את הדבר הזה והוא שתה הוא והמלכים	1 Reg. 20, 12.
כי מישראל והוא חרש עשהו	Hos. 8, 6.
והוא במלכים יתקלס	Hab. 1, 10.
ויבקש את אחזיהו וילכדהו והוא מתחבא בשמרון	2 Chr. 22, 9.

342.

ב׳ פסוקים דאית בהון הוא היא וכבי׳ היא היא וסי׳

2 Verse, in welchen 2 Mal הוא vorkommt, das im Sinne von הִיא steht.

ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא — Gen. 29, 12.
ובית אל לא תוסיף עוד להנבא כי מקדש מלך הוא — Am. 7, 13.

343.

ג׳ פסוקים רישיהון וְאם ומיציהון אם וסי׳

3 Verse, die am Anfang וְאם und 1 Mal in der Mitte אם haben.

ואם מבן ששים שנה ומעלה — Lev. 27, 7.
ואם ככה את עשה לי הרגני — Num. 11, 15.
ואם לוא השחק היה לך ישראל — Jer. 48, 27.

344.

ח׳ פסוקים וְאם וְאם וסי׳

8 Verse, in welchen 2 Mal וְאם vorkommt.

ואם בחקתי תמאסו — Lev. 26, 15.
ואם לא יגאל את השדה — Lev. 27, 20.
ואם בבהמה הטמאה — Lev. 27, 27.
לבנות לנו מזבח — Jos. 22, 23.
ואם נבאים הם — Jer. 27, 18.
ואם יחבאו בראש הכרמל — Am. 9, 3.
בן יכבד אב ועבד אדניו — Mal. 1, 6.
ויצא לפני אסא ויאמר לו · דד״ה — 2 Chr. 15, 2.

345.

ב׳ פסוקים רישיהון ומיציהון אם אם אִם וסי׳

2 Verse, die mit אִם anfangen und noch 2 Mal אִם in der Mitte haben.

אם גנבים באו לך אם שדדי לילה — Ob. 1, 5.
אם לשבט אם לארצו — Job 37, 13.

346.

סימן כל אורית׳ וירמי׳ אית במצע׳ פסוק׳ תרין אִם אִם במ״י אִם וְאִם וסי׳

Bemerkung: Im Pentateuch und im Buche Jer. stehen immer, wenn אִם 2 Mal in einem Verse vorkommt, beide ohne Waw copulat. mit Ausnahme von 10 Versen, in welchen das 2te אִם Waw copulat. hat. In den andern Büchern der heil. Schrift hat immer das 2te ein Waw, mit Ausnahme von 18 Versen, in welchen beide אִם ohne Waw stehen.

הלוא אם תיטיב — Gen. 4, 7.
הלא כל הארץ לפניך — Gen. 13, 9.
ועתה אם ישכם עשים — Gen. 24, 49.
עד הגל הזה — Gen. 31, 52.
ויאמר בילדכן — Ex. 1, 16.
ועתה אם תשא — Ex. 32, 2.
והשביע אתה הכהן — Num. 5, 19.
אם תשוב ואשיבך — Jer. 15, 19.
וישבע המלך צדקיהו — Jer. 38, 16.
ועתה הנה פתחתיך היום — Jer. 40, 4.

וכל קרי׳ דכו׳ אִם וְאִם במצע׳ פסו׳ במי״ח אִם אִם וסי׳

ויאמר יואש לכל אשר עמדו עליו — Jud. 6, 31.
ויאמר להם שמשון — Jud. 15, 7.
ויען הכהן את דוד — 1 S. 21, 5.
ויען אתי את המלך — 2 S. 15, 21.
בן שמנים שנה — 2 S. 19, 36.
ויאמר אליהו התשבי מתשבי — 1 Reg. 17, 1.

ותאמר חי ה׳ אלהיך 1 Reg. 17, 12.
ונח דנאל ואיוב Ez. 14, 20.
אמר אליהם חי אני נאם אדני ה׳ Ez. 33, 11.
לכו נא ונוכחה Jes. 1, 18.
הלא ככרכמיש כלנו Jes. 10, 9.
הבנהרים חרה ה׳ Hab. 3, 8.
ה׳ אלהי אם עשיתי זאת Ps. 7, 4.
שיר המעלות לשלמה Ps. 127, 1.
תדבק לשוני לחכי Ps. 137, 6.
כי לא ישנו אם לא ירעו Prov. 4, 16.
ראה ה׳ והביטה למי Thr. 2. 20.
כי אם החרש החרישי Est. 4. 14.

347.

ו׳ פסוקים דאית בהון וְעַל וְעַל ומלה ביניהון וסי׳

6 Verse, in welchen וְעַל 2 Mal vorkommt, die nur durch ein Wort getrennt sind.

וכפר את מקדש הקדש Lev. 16, 33.
ונשפטתי אתו בדבר ובדם Ez. 38, 22.
יביא ה׳ עליך ועל עמך Jes. 7, 17.
והוא ישקט ומי ירשע Job 34, 29.
קימו וקבל היהודים עליהם Est. 9, 27.
עם כל מלכותו וגבורתו 1 Chr. 29, 30.

348.

כ״א פסוקים דאית בהון עַל עַל ומלה חדא ביניהון וסי׳

21 Verse, in welchen עַל 2 Mal vorkommt, die nur durch ein Wort getrennt sind.

ויאמר אלהים ישרצו המים Gen. 1, 20.
או מצא אבדה Lev. 5, 22.
צו את אהרן ואת בניו לאמר Lev. 6, 2.
ויספו בני ישראל, דעגלון מלך מואב Jud. 3, 12.
ויאמר לכי וישלח אותה שני חדשים Jud. 11, 38.
והמה לקחו את אשר עשה מיכה Jud. 18, 27.
ותקם חנה אחרי אכלה 1 S. 1, 9.
ויאמר שמואל אל שאול אתי שלח ה׳ למשחך למלך 1 S. 15, 1.
לא טוב הדבר הזה אשר עשית 1 S. 26, 16.
ועתה כה תאמר לעבדי לדוד• דשמ׳ 2 S. 7, 8.
והמלך הפקיד את השליש 2 Reg. 7, 17.
ויצא מנחם את הכסף 2 Reg. 15, 20.
הדבר אשר היה על ירמיהו על כל עם יהודה Jer. 25, 1.
על כן על מואב איליל Jer. 48, 31.
גבה לבך ביפיך Ez. 28, 17.
על כן על בחוריו Jes. 9, 16.
ערות על יאור Jes. 19, 7.
ולא זעקו אלי בלבם כי ייליל Hos. 7, 14.
ואמרתם על מה על כי ה׳ Mal. 2, 14.
לא לנו ה׳ לא לנו Ps. 115, 1.
ויאמר המלך אחשורש לאסתר Est. 8, 7.

349.

כ״ד פסוקים דאית בהון עַל וְעַל עַל יסי׳

24 Verse, in welchen erst עַל, dann וְעַל und dann עַל vorkommt.

ולקחו מן הדם Ex. 12, 7.
ועבר ה׳ לנגף Ex. 12, 23.
על פי ה׳ יסעו בני ישראל Num. 9, 18.
על פי ה׳ יחנו Num. 9, 23.
ויקהלו על משה ועל אהרן Num. 16, 3.
ובני אליאב נמואל Num. 26, 9.
לכן כה אמר ה׳ הנני פקד על שמעיה Jer. 29, 32.
וברא ה׳ על כל מכון Jes. 4, 5.
והיה ביום ההוא יפקד ה׳ על צבא Jes. 24, 21.
משא בהמות נגב Jes. 30, 6.
עונתיכם ועונת אבותיכם • תליתא׳ דפס׳ כת׳ על וקרי׳ אֶל Jes. 65, 7.

על ראשי ההרים יזבחו Hos. 4, 13.
השמיעו על ארמנות באשדוד Am. 1, 3.
פשעי דמשק Am. 1, 6.
פשעי עזה Am. 1, 9.
פשעי צר Am. 1, 11
פשעי אדום Am. 1, 13.
פשעי בני עמון Am. 2, 1.
פשעי מואב Am. 2, 4.
פשעי יהודה Am. 2, 6.
פשעי ישראל Am. 3, 9.
ואהרן ובניו מקטירים 1 Chr. 6, 34.
ויאמרו להם לא תביאו את השביה הנה 2 Chr. 28, 13.
כה אמר ה׳ הנני מביא רעה על המקום· ד״ה 2 Chr. 34, 24.

350.

י״ד פסוקים דאית בהון עַל אֶל אֶל וסי׳

14 Verse, in welchen erst עַל und dann 2 Mal אֶל vorkommt.

וירד ה׳ על הר סיני אל ראש ההר Ex. 19, 20.
והיו הכרבים פרשי כנפים· תרומ׳ Ex. 25, 20.
וחברו· ויקהל Ex. 37, 9.
למען אשר יביאו בני ישראל Lev. 17, 5.
וילכו האנשים ויעברו Jos. 18, 9.
ויהי גבול מנשה Jos. 17, 7.
המה מיטיבים את לבם Jud. 19, 22.
ויסער לב מלך ארם 2 Reg. 6, 11.
ולקחת מדמו ונתתה על ארבע Ez. 43, 20.
ויביאני במבוא אשר על כתף Ez. 46, 19.
השלח בים צירים Jes. 18, 2.
ואמר למלך אם על המלך טוב ואם ייטב Neh. 2, 5.
וירדו שלושה מן השלושים · דד״ה 1 Chr. 11, 15.
ויאמר דויד אעשה חסד · ד״ה 1 Chr. 19, 2.

351.

וחלוף

י״ט פסוקים דאית בהון אֶל עַל עַל וסי׳

19 Verse, in welchen, umgekehrt vom Vorigen, erst אֶל und dann 2 Mal עַל vorkommt.

ויאמרו איש אל אחיו אבל Gen. 42, 21.
נטה ידך · הארבה Ex. 10, 12.
נטה ידך · החשך Ex. 10, 21.
ונתת אל חשן המשפט Ex. 28, 30.
פסל לך שני לחת Ex. 34, 1.
ויקח ויתן את העדת Ex. 40, 20.
ועשו להם ציצת Num. 15, 38.
והיה כי יביאך ה׳ אלהיך אל הארץ· דראה Deut. 11, 29.
והוצאתם את שניהם אל שער העיר ההוא Deut. 22, 24.
ותאמר אל אביה יעשה לי Jud. 11, 37.
ויאמר שמואל אל שאול אתי שלח ה׳ למשחך 1 S. 15, 1.
ויאמר דוד אל מיכל לפני ה׳ 2 S. 6, 21.
ותבא בת שבע אל המלך 1 Reg. 2, 19.
וישמע בן הדד אל המלך אסא 1 Reg. 15, 20.
ויבא אחאב אל ביתו סר וזעף 1 Reg. 21, 4.
ואקום ואצא אל הבקעה Ez. 3, 23.
והנותר לנשיא מזה ומזה· Ez. 48, 21.
לך בא אל הסכן Jes. 22, 15.
תהי נא אזנך קשבת ועיניך פתוחות Neh. 1, 6.

352.

ז׳ פסוקים דאית בהון עַל אֶל עַל וסי׳

7 Verse, in welchen erst עַל, dann אֶל und dann wieder עַל vorkommt.

וישכב שמשון עד חצי הלילה Jud. 16, 3.
ויתמדד על הילד שלש פעמים 1 Reg. 17, 21.

Jer. 22, 8. ועברו גוים רבים על העיר
Jer. 29, 31. שלח על כל הגולה לאמר
Jer. 48, 36. על כן לבי למואב כחללים יהמה
Ez. 38, 12. לשלל שלל ולבז בז׳ ר״פ
2 Chr. 32, 6. ויתן שרי מלחמות · רד״ה

353.

וחלוף

ז׳ פסוקים אֶל עַל אֶל וסי׳

7 Verse, in welchen, umgekehrt vom Vorigen, erst אֶל, dann עַל und dann אֶל vorkommt.

Gen. 8, 9. ולא מצאה היונה מנוח
Jos. 18, 16. וירד הגבול אל קצה ההר
2 S. 11, 11. ויאמר אוריה אל דוד
2 S. 18, 12. ויאמר האיש אל יואב ולוא אנכי
1 Reg. 6, 8. פתח הצלע התיכנה
1 Reg. 20, 30. וינוסו הנותרים אפקה
Ez. 47, 8. ויאמר אלי המים האלה יוצאים אל הגלילה הקדמונה

354.

ה׳ פסוקין דמיין אֶל אֶל אֶל עַל וסי׳

5 Verse, in welchen erst 3 Mal אֶל und dann 1 Mal עַל vorkommt.

2 S. 14, 33. ויבא יואב אל המלך ויגד לו ויקרא אל אבשלום
Jer. 48, 21. ומשפט בא אל ארץ המישר
Ez. 10, 2. ויאמר אל האיש לבש הבדים
Neh. 4, 8. וארא ואקום ואמר אל החרים
Neh. 4, 13. ואמר אל החרים ואל הסגנים

355.

ג׳ פסוקים אֶל וְאֶל וְאֶל וְאֶל וְאֶל וסי׳

3 Verse, in welchen zuerst אֶל und dann 4 Mal וְאֶל vorkommt.

ושלחתם אל מלך אדום ואל מלך מואב Jer. 27, 3.
ואתם אל תשמעו אל נביאיכם Jer. 27, 9.
הן ישא איש בשר קדש Hag. 2, 12.

356.

י״ב פסוקים דאית בהון גַם גַם גַם וסי׳

12 Verse, in welchen 3 Mal גַם vorkommt.

ותאמר אליו גם תבן גם מספוא Gen. 24, 25.
ויצו גם את השני גם את השלישי Gen. 32, 20.
ויאמר יהודה אל ישראל אביו Gen. 43, 8.
ויאמר משה אל ה׳ בי אדני Ex. 4, 10.
גם צאנכם גם בקרכם קחו Ex. 12, 32.
ויאמרו איש ישראל אל גדעון משל בנו Jud. 8, 22.
וישאל שאול בה׳ ולא ענהו 1 S. 28, 6.
כי גם אחיך ובית אביך Jer. 12, 6.
כי גם נביא גם כהן חנפו Jer. 23, 11.
גם לא שמעת גם לא ידעת גם מאז לא פתחה אונך Jes. 48, 8.
גם אהבתם גם שנאתם Koh. 9, 6.
גם תמול גם שלשם גם בהיות שאול· דד״ה 1 Chr. 11, 2.

357.

י״א פסוקי׳ וְגַם ותרין מלין בתרי׳ בסוף פסוק וסימניהון

11 Verse, in welchen וְגַם als drittletztes Wort steht.

וגם בעליו יומת · ואם שור נגח הוא מתמל שלשם Ex. 21, 29.
וגם שמו בכליהם· חטא ישראל Jos. 7, 11.

וגם לא שבעת· ותזני אל בני אשור Ez. 16, 28.
וגם אני אליך· ואמר אליה ימים רבים Hos. 3, 3.
וגם בהמות שדי· צנה ואלפים כלם Ps. 8, 8.
וגם ילדתי בנים· שבנה בנתי לכן Ruth 1, 12.
וגם זה הבל· כי כקול הסירים Koh. 7, 6.
וגם נגיד ברית· וזרעות השטף Dan. 11, 22.
וגם במכתב לאמר· ובשנת אחת· דעזר' Esra 1, 1.
וגם במכתב לאמר · ותבר' דד"ה 2 Chr. 36, 22.
וגם משרי ישראל 2 Chr. 21, 4.

ולבד ממסורתא

וגם הגמלים השקתה · ותמהר ותורד Gen. 24, 46.
וגם עם אנשים · והנער שמואל הלך 1 S. 2, 26.

358.

ט' פסוקים גַם וְגַם וסי'

9 Verse, in welchen erst גַם und dann וְגַם vorkommt.

ואמרה אלי גם אתה שתה Gen. 24, 44.
ויאמר ידעתי בני ידעתי Gen. 48, 19.
והנער שמואל הלך וגדל וטוב 1 S. 2, 26.
והיתם גם אתם וגם המלך 1 S. 12, 14.
ויאמר דוד לאחימלך ואין יש פה 1 S. 21, 9.
ויאמר שאול אל דוד ברוך אתה בני דוד 1 S. 26, 25.
ויאמר המלך אל אתי הגתי למה תלך 2 S. 15, 19.
גם את שאי כלמתך Ez. 16, 52.
שבנה בנתי לכן Ruth. 1. 12.

359.

וחלוף

ד' פסוקים וְגַם גַם וסי'

4 Verse, in welchen, umgekehrt vom Vorigen, erst וְגַם und dann גַם vorkommt.

ואיש לא יעלה עמך Ex. 34, 3.
ודברת אליו לאמר כה אמר ה' הרצחת 1 Reg. 21, 19.
וגם את המזבח אשר בבית אל 2 Reg. 23, 15.
מבחר הצאן לקוח Ez. 24, 5.

360.

ג' פסוקין דמין רישיהון מלה חדא ותני וְגַם וסי'

3 Verse, in welchen וְגַם das zweite Wort ist.

בושו וגם נכלמו כלם Jes. 45, 16.
נכספה וגם כלתה נפשי Ps. 84, 3.
בחורים וגם בתולות Ps. 148, 12.

361.

סימן כל קרי' בתר אתנחת' וְגַם בר מן כ"ד גַם וסי'

Bemerkung: Im grössern Theile der h. Schrift hat גַם, wenn's auf Athnach folgt, ein Waw copulat., mit Ausnahme von 24 Versen, in denen es alsdann kein Waw hat. Aber in den Büchern Jer., Jes., 12 kln. Proph., Koh. und Esra steht's immer, wenn's auf Athnach folgt, ohne Waw, mit Ausnahme von 16 Versen, wo es Waw hat.

ויחרד יצחק חרדה Gen. 27, 33.
וירא יוסף לאפרים Gen. 50, 23.
ויתן ה' את חן העם בעיני Ex. 11, 3.
ואיש לא יעלה עמך Ex. 34, 3.
ויאמר בלק אל בלעם גם קב Num. 23, 25.
לא יבא ממזר Deut. 23, 3.
לא יבא עמוני ומואבי Deut. 23, 4.
ויגרש ה' את כל העמים Jos. 24, 18.
ה' בצאתך משעיר Jud. 5, 4.
ואיש ישראל שבו אל בני בנימן Jud. 20, 48.
והנער שמואל הלך 1 S. 2, 26.
ואם הרע תרעו גם אתם גם מלככם 1 S. 12, 25.
ויאמר שאול לעבדיו הנצבים עליו 1 S. 22, 7.
וימהר שאול ויפל מלא קומתו 1 S. 28, 20.
אפס כי נאץ נאצת 2 S. 12, 14.
אחימעץ בנפתלי גם הוא לקח את בשמת 1 Reg. 4, 15.

ויהיו הגוים האלה יראים את ה׳	2 Reg. 17, 41.
עוה עוה עוה אשימנה	Ez. 21, 27.
אוי עיר הדמים גם אני אגדיל המדורה	Ez. 24, 9.
אם ישמרו בניך בריתי	Ps. 132, 12.
ותאמר רות המואביה	Ruth. 2, 21.
ומן פלשתים מביאים	2 Chr. 17, 11.
ויקבצו יהודה לבקש מה׳	2 Chr. 20, 4.
וכל יהודה עמדים	2 Chr. 20, 13.

וכל ירמי׳ וישע׳ ות״ע וקהל׳ ועזרא דכו׳ במי״ו וְגַם בתר אתנחתא וסי׳

ועתה אנכי נתתי	Jer. 27, 6.
על ברזל נתתי	Jer. 28, 14.
ובאת אתה וקראת במגלה	Jer. 36, 6.
ביום ההוא יגלח ה׳	Jes. 7, 20.
אף בל נטעו	Jes. 40, 24.
ואמר אליה ימים רבים	Hos. 3, 3.
על כן תאבל הארץ	Hos. 4, 3.
הנה אנכי שם את ירושלם	Zach. 12, 2.
אכרית את שמות העצבים	Zach. 13, 2.
אם לא תשמעו ואם לא תשימו על לב	Mal. 2, 2.
אין זכרון לראשנים	Koh. 1, 11.
כל עמל האדם לפיהו	Koh. 6, 7.
כי כקול הסירים	Koh. 7, 6.
וראיתי את כל מעשה האלהים	Koh. 8, 17.
זה רע בכל אשר נעשה	Koh. 9, 3.
זכרה אלהי לטוביה ולסנבלט כמעשיו אלה	Neh. 6, 14.

362.

ג׳ פסוקים דאית בהון ה׳ לא וְלא וְלא וְלא וְלא וסי׳

3 Verse, in denen 5 Mal לא vorkommt, das erste Mal ohne und dann 4 Mal mit Waw copulat.

לא יום אחד תאכלון	Num. 11, 19.
לא תאבה לו ולא תשמע אליו	Deut. 13, 9.
והיה כי תרבו ופריתם בארץ	Jer. 3, 16.

363.

ג׳ פסוקים רישיהון וְלא ומצע׳ לא לא וסי׳

3 Verse, die anfangen mit וְלא und in der Mitte noch 2 Mal לא haben.

ולא תתחתן בם	Deut. 7, 3.
ולא יכלו בני ישראל לקום	Jos. 7, 12.
ולא אשמיע אליך עוד	Ez. 36, 15.

364.

ו׳ פסוקים וְלא לא וְלא וסי׳

6 Verse, in welchen erst וְלא, dann לא und dann וְלא vorkommt.

ולא תשאו עליו חטא	Num. 18, 32.
ולא תסורו כי אחרי התהו	1 S. 12, 21.
ולא אמרו איה ה׳ המעלה	Jer. 2, 6.
והיה כעץ שתול על מים ועל יובל	Jer. 17, 8.
ולא יהיו כאבותם	Ps. 78, 8.
ואיש שכב ולא יקום	Job 14, 12.

365.

ח׳ פסוקים דאית בהון ד׳ לא לא לא לא דמיהדין וסי׳

8 Verse, in welchen 4 Mal לא vorkommt.

לא תרצח · קדמ׳ דאורי׳	Ex. 20, 13.
ואיש כי ישכב את אשה	Lev. 19, 20.
לאמר לא כי ארץ מצרים נבוא	Jer. 42, 14.
ומולדותיך ביום הולדת אותך	Ez. 16, 4.
אל ההרים לא אכל · קדמ׳ דספר׳	Ez. 18, 6.
ארזים לא עממהו	Ez. 31, 8.
כי הנה אנכי מקים	Zach. 11, 16.
לא שמעה בקול לא לקחה [1]	Zeph. 3, 2.

1) Die 4 letzten sind von anderer Hand. — Hier folgt im Mpt. eine leere Seite; die nächste Seite beginnt, wie folgt.

366.

וּבְנֵי פלוני ל״ו מיחדין דכל חד וחד לי׳ דסמיך וסימ׳

36 Wörter kommen ein Mal mit vorhergehendem וּבְנֵי vor.

ובני חָם	כוש ומצרים· דבראשי׳	Gen. 10, 6.
ובני יַעֲקֹב	באו מן השדה	Gen. 34, 7.
ובני בִלְהָה	שפחת רחל	Gen. 35, 25.
ובני זִלְפָּה	שפחת לאה	Gen. 35, 26.
ובני לֵוִי	גרשן קהת	Gen. 46, 11.
ובני יִשָּׂשכָר	תולע ופוה	Gen. 46, 13.
ובני זְבֻלוּן	סרד ואלון	Gen. 46, 14.
ובני אָשֵׁר	ימנה וישוה	Gen. 46, 17.
ובני דָן	חשים	Gen. 46, 23.
ובני נַפְתָּלִי	יחצאל וגוני	Gen. 46, 24.
ובני יוֹסֵף	אשר ילד לו	Gen. 46, 27.
ובני יִצְהָר	קרח ונפג	Ex. 6, 21.
ובני עֻזִּיאֵל	מישאל	Ex. 6, 22.
ובני אֱלִיאָב	נמואל	Num. 26, 9.
ובני עֵשָׂו	(ובשעיר ישבו החרים)	Deut. 2, 12.
ובני קֵינִי	חתן משה	Jud. 1, 16.
ובני עֵלִי	בני בליעל	1 S. 2, 12,
ובני בְלִיַּעַל	אמרו מה ישענו זה	1 S. 10, 27.
ובני בָקָר	ויעש העם אל שלל	1 S. 14, 33.
ובני חַיִל	והוא גם בן חיל	2 S. 17, 10.
ובני הַנְּבִיאִים	ואלישע שב הגלגלה	2 Reg. 4, 38.
ובני הַמֶּלֶךְ	ויכתב אליהם ספר שנית	2 Reg. 10, 6.
ובני הַנֵּכָר	הנלוים על ה׳	Jes. 56, 6.
ובני נֵכָר	ועמדו זרים ורעו צאנכם	Jes. 61, 5.
ובני צִיּוֹן	גילו ושמחו בה׳	Joel 2, 23.
ובני אָדָם	מה יקר חסדך	Ps. 36, 8..
ובני עֶלְיוֹן	אני אמרתי אלהים אתם	Ps. 82, 7.
ובני חָרִם	אליעזר ישיה· דעזר׳	Esra 10, 31.
ובני הַלֵּוִי	כי אל הלשכות	Neh. 10, 40.
ובני קְטוּרָה	פילגש אברהם	1 Chr. 1, 32.
ובני שֵׂעִיר	לוטן ושובל	1 Chr. 1, 38.
ובני דִישׁוֹן	בני ענה	1 Chr. 1, 41.
ובני צְרוּיָה	ואחיתיהם צרויה	1 Chr. 2, 16.
ובני אֶפְרַיִם	שותלח	1 Chr. 7, 20.
ובני יְדוּתוּן	ועמהם הימן· תני׳	1 Chr. 16, 42.
ובני שִׁמְעִי	יחת וינה	1 Chr. 23, 10.

367.

אלין מלין מיחדין לְמ׳ בריש תיבות׳ וכל חד וחד לית וסי׳

Verzeichniss von Wörtern, die mit לְמ׳ anfangen und nur ein Mal vorkommen.

לְמָתַי	ויאמר משה לפרעה	Ex. 8, 5.
לְמִקְרָא	עשה לך שתי הצוצרות	Num. 10, 2.
לְמִדָּן	ויאמר המלך אל יואב· דשמ׳(?)	Jud. 20, 1.
לְמִתַּחַת	וארבעת האופנים	1 Reg. 7, 32.
לַמִּסְגְּרוֹת	ב׳ בפסוקא	1 Reg. 7, 32.
לְמִקְּטַנָּם	ולא ילמדו עוד איש את רעהו	Jer. 31, 34.
לְמֵאָדָם	ואמרת ה׳ אתה דברת	Jer. 51, 62.
לְמִשְׁעִי	לא כרת שרך	Ez. 16, 4.
לְמִשְׁלַח	וכל ההרים אשר במעדר	Jes. 7, 25.
לְמַרְבֵּה	המשרה ולשלום אין קץ	Jes. 9, 6.
לְמוֹשִׁיעַ	ויאמר אך עמי המה	Jes. 63, 8.
לְמִשְׁעָן	יקדמוני ביום אידי· דתהלי׳	Ps. 18, 19.
לְמוֹלִיךְ	עמו במדבר	Ps. 136, 16.
לִמְזִמָּה	אשר ימרוך	Ps. 139, 20.
לְמִלָּה	ועתה נגינתם הייתי	Job 30, 9.
לְמֵישָׁרִים	וחכך כיין הטוב	Cant. 7, 10.
לְמַשְׁמִיעִים	ועמהם הימן וידותון	1 Chr. 16, 42.
למאד	ויקברהו בקברתו· דאסא	2 Chr. 16, 14.
לְמוֹסֵרָי[1]	כי אני עבדך	Ps. 116, 16.
לְמַבָּרִאשׁוֹנָה	לא אתם	1 Chr. 15, 13.
לְמַדַּי	כי לא יכלו לעשתו	2 Chr. 30, 3.

---

[1] Die drei folgenden sind Zusatz einer andern Hand.

368.

אלין מלין מיחדי׳ **ות׳** בריש תיבה וכל חד וחד לי׳ ר״פ וסי׳

Verzeichniss von Wörtern, die mit ות׳ anfangen, und nur ein Mal vorkommen, und zwar niemals am Anfang des Verses.

וְתֵרָאֶה	ויאמר אלהים יקוו המים	Gen. 1, 9.
וְתֵלֵד	ותאמר הנה אמתי בלהה	Gen. 30, 3.
וְתֵכַל	ויאמר ה׳ אל משה השב	Num. 17, 25.
וְתֵצֵא	ואם אין תצא אש מאבימלך	Jud. 9, 20.
וְתֵקַח	כי שמענה נשים דבר	Jer. 9, 19.
וְתֵרֵד	ואם לא תשמעוה	Jer. 13, 17.
וְתֵלַדְנָה	קחו נשים והולידו בנים	Jer. 29, 6.
וְתִשְׁכַּב	ואתה בתוך ערלים	Ez. 32, 28.
וְתִקְרַב	האמרים ימהר יחישה	Jes. 5, 19.
וְתָבוֹאָה	מעשהו למען נראה׃ ב׳ בפס׳	Jes. 5, 19.
וְתִרְעַשׁ	על כן שמים ארגיז	Jes. 13, 13.
וְתַחֲלִימֵנִי	ארני עליהם יחיו	Jes. 38, 16.
וְתִפֹּל	ובא עליך רעה	Jes. 47. 11.
וְתָבֹא	לא תדעי שחרה׃ ב׳ בפס׳	Jes. 47, 11.
וְתָסֵר	ריבו באמכם ריבו	Hos. 2, 4.
וְתַעַל	ואת הצפוני ארחיק	Joel 2, 20.
וְתֵרֶא	איבתי ותכסה בושה	Micha 7, 10.
וְתִסֹּב	תרב גדלתי ותסב	Ps. 71, 21.
וְתֵרֵד	ה׳ הט שמיך ותרד	Ps. 144. 5.
וְתָשֵׂם	בסד רגלי	Job 13, 27.
וְתִשְׁמוֹר	ב׳ בפסוק׳׃ קדמ׳ דס׳	Job 13, 27.
וְתִבְחַר	כי יאלף עונך פיך ותבחר	Job 15, 5.
וְתִשָּׂא	כי או על שדי תתענג	Job 22, 26.
וְתִשָּׁבֵר	עד אשר לא ירחק	Koh. 12, 6.
וְתַשְׁלֵךְ	וצבא תנתן על התמיד	Dan. 8, 12.
וְתִרְבֶּה	ואתה דניאל סתם הדברים	Dan. 12, 4.
וְתָנוּחַ	ואתה לך לקץ ותנוח	Dan. 12, 13.
וְתַעֲמֹד	לגרלך לקץ הימין׃ ב׳ בפס׳	Dan. 12, 13.
וְתִתַּךְ	תחת אשר עזבוני ויקטירו׃	2 Chr. 34, 25.

ד״ה

369.

ח׳ מלין דכל חד וחד לי׳ דכו׳ דגש וסי׳

8 Wörter, deren Endsilbe נָּה ein Dagesch forte hat und die so nur 1 Mal vorkommen.

תַּחְתֶּנָּה	ויפל ה׳ אלהים תרדמה	Gen. 2, 21.
תְּכַלֶּנָּה	צהר תעשה לתבה ואל	Gen. 6, 16.
תְּבִיאֶנָּה	על מחבת בשמן תעשה	Lev. 6, 14.
תַּעֲנֶנָּה	חכמות שרותיה תעננה	Jud. 5, 29.
קָחֶנָּה	וישלחו כל השרים אל ברוך	Jer. 36, 14.
תִּשְׁכֹּנָּה	בהר מרום ישראל אשתלנו	Ez. 17, 23.
תִּרְאֶנָּה	ותרא איבתי ותכסה	Micha 7, 10.
שְׁמָעֶנָּה	הנה זאת חקרנוה כן היא	Job 5, 27.

370.

ו׳ מלין כל חד לי׳ פתח ברי׳ תיבות׳ וסי׳

6 Wörter, deren Anfangsbuchstabe ein Pathach (Segol parv.) hat und die nur ein Mal vorkommen.

תֶּלְיְךָ	ועתה שא נא כליך תליך	Gen. 27, 3.
עֶדְיְךָ	ויאמר ה׳ אל משה אמר	Ex. 33, 5.
כֶּלְיְךָ	כי תבא בכרם רעך	Deut. 23, 25.
מֶרְיְךָ	כי אנכי ידעתי	Deut. 31, 27.
שֶׁבְיְךָ	עורי עורי דבורה	Jud. 5, 12.
פֶּרְיְךָ	אפרים מה לי עוד	Hos. 14, 9.

371.

אלין מלין מן ב׳ ב׳ וכל חד וחד לית דסמי׳ וסימ׳

Verzeichniss von Wörterpaaren, deren beide Wörter ein ה׳ des Art. haben und in solcher Verbindung nur ein Mal vorkommen.

הָעֲבֹתֹת הַזָּהָב	ויתנו שתי׃ דמ׳ תני׳	Ex. 39, 17.
הָאֵילִם הַמְאָדָּמִים	ואת מכסה עורת	Ex. 39, 34.
הַמַּיִם הַחַיִּים	את הצפר החיה	Lev. 14, 6.

Num. 7. 85.	הַקְּעָרָה הָאַחַת	שלשים ומאה
Num. 7, 85.	הַמִּזְרָק הָאֶחָד	ב׳ בפסוק׳
Num. 18, 15.	הַבְּהֵמָה הַטְּמֵאָה	כל פטר רחם
Deut. 21, 9.	הַדָּם הַנָּקִי	ואתה תבער הדם הנקי׳
Jos. 3, 14.	הָאָרוֹן הַבְּרִית	ויהי בנסע העם
Jos. 6, 22.	הָאִשָּׁה הַזּוֹנָה	ולשנים האנשים המרגלים
Jos. 6, 23.	הַנְּעָרִים הַמְרַגְּלִים	ויבאו הנערים
Jos. 9, 6.	הַמַּחֲנֶה הַגִּלְגָּל	וילכו אל יהושע
Jos. 13, 7.	הַשֵּׁבֶט הַמְנַשֶּׁה	ועתה חלק את הארץ
Jos. 14, 15.	הָאָדָם הַגָּדוֹל	ושם חברון לפנים
Jos. 23, 14.	הַדְּבָרִים הַטּוֹבִים	והנה אנכי הולך היום
Jud. 18, 17.	הָאִישׁ הֶחָגוּר	ויעלו חמשת האנשים
Jud. 20, 4.	הָאִישׁ הַלֵּוִי	ויען האיש הלוי איש
Jud. 20, 4.	הָאִשָּׁה הַנִּרְצָחָה	ויאמר׃ ב׳ בפס׳
Jud. 21, 5.	הַשְּׁבוּעָה הַגְּדוֹלָה	ויאמרו בני ישראל
1 S. 4, 1.	הָאֶבֶן הָעֵזֶר	ויהי דבר שמואל
Jer. 9, 11.	הָאִישׁ הֶחָכָם	מי האיש החכם
Jer. 25, 26.	הַמַּמְלְכוֹת הָאָרֶץ	ואת כל מלכי הצפון
Jer. 32, 12.	הַסֵּפֶר הַמִּקְנָה	ואתן את
Ez. 9, 3.	הַלָּבֻשׁ הַבַּדִּים	וכבוד אלהי ישראל נעלה
Ez. 16, 32.	הָאִשָּׁה הַמְנָאָפֶת	תחת אישה תקח
Ez. 26, 19.	הַמַּיִם הָרַבִּים	בתתי אתך עיר נחרבה
Num. 3, 3.	הַכֹּהֲנִים הַמְּשֻׁחִים[1]	אלה שמות בני אהרן
Koh. 2, 16.	הַיָּמִים הַבָּאִים	כי אין זכרון לחכם
Koh. 9, 15.	הָאִישׁ הַמִּסְכֵּן	ומצא בה איש׃ תנ׳ דפ׳
1 Chr. 11, 23.	הָאִישׁ הַמִּצְרִי	והוא הכה את ׃ ד״ה

372.

שטה דכל חד וחד לי׳ בטעמ׳ מלע׳ וחלוף כל קרי׳ מלרע וסימניהון

Eine Reihe von Wörtern, die nur ein Mal mit dem Accent penult. vorkommen, während sie sonst immer den Accent auf ult. haben.

Gen. 18, 20.	רָבָּה	ויאמר ה׳ זעקת סדם
Gen. 21, 6.	יִצְחַק	ותאמר שרה צחק עשה
Lev. 15, 13.	וְסָפַר	וכי יטהר הזב מזובו
Lev. 25, 21.	וְצִוִּיתִי	את ברכתי לכם בשנה
Num. 21, 5.	קָצָה	וידבר העם באלהים
Num. 27, 21.	וְשָׁאַל	ולפני אלעזר הכהן יעמד
Deut. 11, 10.	וְהִשְׁקִיתָ	כי הארץ אשר אתה בא
Deut. 17, 12.	לְשָׁרֶת	והאיש אשר יעשה בזדון
Jos. 2, 3.	הוֹצִיאִי	וישלח מלך יריחו אל רחב
Jud. 13, 21.	יָסַף	ולא יסף עוד מלאך ה׳
Jud. 18, 28.	רְחוֹקָה	ואין מציל כי רחוקה היא
1 S. 30, 6.	מָרָה	ותצר לדוד מאד כי אמרו
2 S. 3, 15.	מֵעִם	וישלח איש בשת ויקחה
2 S. 9, 10.	וְהֵבֵאתָ	ועבדת לו את האדמה
2 S. 23, 1.	הֻקַם	ואלה דברי דוד האחרנים
1 Reg. 16, 24.	מֵאֵת	ויקן את ההר שמרון
2 Reg. 3, 11.	יָצַק	ויאמר יהושפט האין
2 Reg. 6, 7.	הָרֶם	ויאמר הרם לך וישלח ידו
2 Reg. 16, 18.	הַחִיצוֹנָה	ואת מוסך השבת
Ez. 14, 12.	וְשָׁבַרְתִּי	בן אדם ארץ כי תחטא לי
Ez. 19, 14.	קִינָה	ותצא אש ממטה בדיה
Ez. 24, 11.	וְחָרָה	והעמידה על גחליה רקה
Ez. 27, 5.	בָּנוּ	ברושים משניר בנו לך
Ez. 40, 19.	הַתַּחְתּוֹנָה	וימד רחב מלפני השער
Ez. 42, 20.	חוֹמָה	לארבע רוחות מדדו
Jes. 6, 13.	וְשָׁבָה	ועוד בה עשיריה
Jes. 24, 19.	רֹעָה	התרועעה הארץ
Jes. 28, 20.	צָרָה	כי קצר המצע מהשתרע
Jes. 32, 11.	וַחֲגוֹרָה	חרדו שאננות רגזה
Jes. 45, 7.	וּבוֹרֵא	יוצר אור ובורא חשך׃ תנ׳ דפ׳
Jona 2, 3.	מִצָּרָה	ויאמר קראתי מצרה לי
Mal 2, 3.	וְזֵרִיתִי	פרש על פניכם
Ps. 37, 20.	כָּלוּ	ואיבי ה׳ כיקר כרים׃ תנ׳ דפ׳
Ps. 150, 5.	שָׁמַע	הללוהו בצלצלי שמע
Prov. 3, 15.	יְקָרָה	היא מפניים׃ כן כת׳
Prov. 7, 13.	וַתֹּאמַר	והחזיקה בו ונשקה לו
Prov. 10, 10.	קֹרֵץ	עין יתן עצבת
Prov. 17, 10.	תֵּחַת	גערה במבין מהכות
Prov. 30, 24.	אַרְבָּעָה	הם קטני ארץ והמה
Prov. 31, 11.	בָּטַח	בה לב בעלה
Job 6, 22.	הָבוּ	הכי אמרתי הבו לי

1) Zusatz.

Job 7, 20.	לָ֫מָה	חטאתי מה אפעל לך

ותלת בטעם נסוג וסי׳

Jes. 63, 12.	בּוֹקֵ֫עַ	מים לפניהם
Prov. 1, 19.	כן ארחות כל	בֹּ֫צֵעַ בצע
Prov. 11, 26.	מֹ֫נֵעַ בר	יקבהו לאום[1]
Job 15, 13.	וְהֹוצֵ֫אתָ	כי תשיב אל אל רוחך
Job 19, 17.	זָ֫רָה	רוחי זרה לאשתי
Job 23, 5.	יֹ֫אמַר	ארעה מלים יענני
Job 23, 9.	אָ֫חַז	שמאול בעשתו ולא אחז
Job 24, 1.	חָ֫זוּ	מרוע משדי לא נצפנו
Job 29, 7.	בְּצֵ֫אתִי	שער עלי קרת
Koh. 3, 16.	הָרָ֫שַׁע	ועוד ראיתי תחת השמש
Dan. 6, 13.	אֲ֫בִי	בארין דניאל העל קדם מלכא
Neh. 2, 9.	שָׂ֫רֵי	ואבוא אל פחות עבר הנהר
Neh. 9, 7.	וְשַׂ֫מְתָּ	והוצאתו מאור כשדים ושמת שמו אברהם

ולבר ממסורתא

Jes. 60, 1.	ק֫וּמִי	אורי כי בא אורך

373.

וחלוף

שטה מן חד חד מלרע וכל קרי׳ מלעיל וסי׳

Eine Reihe von Wörtern, die, umgekehrt vom Vorigen, nur ein Mal mit dem Accent auf ult. vorkommen, während sie sonst immer den Accent penult. haben.

Gen. 29, 21.	הָבָה	ויאמר יעקב אל לבן
Gen. 30, 1.	מֵתָה	ותרא רחל כי לא ילדה
Gen. 41, 33.	יֵרֶא	ועתה ירא פרעה
Gen. 47, 11,	וַיּוֹשֵׁב	יוסף את אביו ואת אחיו
Ex. 10, 1.	שִׁתִי	ויאמר ה׳ אל משה בא
Ex. 40, 4.	וְהַעֲלֵיתָ	והבאת את השלחן
Lev. 15, 29.	וְהֵבִיאָה	וביום השמיני תקח לה
Lev. 24, 5.	וְאָפִיתָ	ולקחת סלת ואפית אתה
Num. 27, 13.	וְרָאִיתָה	אתה ונאספת אל עמיך
Jud. 5, 8.	לָחֶם	יבחר אלהים חדשים
Jud. 6, 3.	זָרַע	והיה אם זרע ישראל
1 Reg. 16, 9.	אַרְצָא	ויקשר עליו עבדו זמרי
Jes. 7, 4.	הִשָּׁמֵר	ואמרת אליו השמר והשקט
Jes. 40, 24.	שֹׁרֵשׁ	אף בל נטעו אף בל זרעו
Jes. 49, 15.	מֵרַחֵם	התשכח אשה עולה
Am. 7, 14.	בוֹקֵר	ויען עמוס ויאמר אל אמציה
Ps. 71, 4.	וְחוֹמֵץ	אלהי פלטני מיד רשע מכף
Prov. 23, 7.	שָׁעַר	כי כמו שער בנפשו כן הוא
Job 23, 7.	נוֹכָח	שם ישר נוכח עמו
Job 30, 30.	שָׁחַר	עורי שחר מעלי

ותרין פליגי׳ עליהן וסי׳

Num. 31, 27.	וְחָצִיתָ	את המלקוח בין תפשי
Zach. 6, 11.	וְעָשִׂיתָ	ולקחת כסף זהב

374.

י״ח פסוקים דפלקין ונחתין בתור׳ פירוש שאין שם געיא והן במאריך וסי׳

18 Verse im Pentat. haben Maarich (Mercha) zwischen Asla und Sarka und nicht Gaja.

Gen. 30, 16.	ויבא יעקב מן השדה בערב
Gen. 41, 45.	ויקרא פרעה שם יוסף
Ex. 29, 21.	ולקחת מן הדם אשר על המזבח
Ex. 36, 6.	ויצו משה ויעבירו קול במחנה
Lev. 4, 35.	ואת כל חלבה יסיר כאשר יוסר חלב הכשב
Num. 5, 18.	והעמיד הכהן את האשה[1]
Num. 5, 21.	והשביע הכהן את האשה
Num. 10, 10.	וביום שמחתכם ובמועדיכם
Num. 18, 19.	אשר ירימו בני ישראל
Num. 20, 19.	ויאמרו אליו בני ישראל
Num. 21, 23.	ולא נתן סיחן את ישראל
Num. 30, 15.	ואם החרש יחריש לה אישה
Num. 36, 3.	והיו לאחד מבני שבטי בני ישראל
Deut. 1, 7.	ובאו הר האמרי

1) Diese drei sind Zusatz.

1) Beide sind von anderer Hand.

Deut. 12, 20.	כי ירחיב ה׳ אלהיך את גבלך	וסקלתם אתם באבנים ומתו	Deut. 22, 24.
Deut. 19, 5.	ואשר יבא את רעהו ביער	ואכל פרי בהמתך ופרי אדמתך	Deut. 28, 51.

Das Folgende ist von anderer Hand und gehört nicht zum eigentlichen Werke. — Die chaldäischen Gedenkzeichen sind leicht verständlich, indem sie auf die angeführten Stellen sich beziehen.

1.

וְלָכֵן ה׳ וסי׳ עלי סליק לערסא מחכי רחמין ואלו הן

וְלָכֵן kommt 5 Mal vor.

1 S. 3, 14. וְלָכֵן נשבעתי לבית עלי
Jes. 8, 7. וְלָכֵן הנה ארני מעלה
2 Reg. 1, 4. וְלָכֵן המטה אשר עלית שם
Jes. 30, 18. וְלָכֵן יחכה ה׳ להננכם
Jes. 30, 18. וְלָכֵן ירום לרחמכם

2.

Ez. 18, 11. אֶל הֶהָרִים אָכַל פת׳ וחד
Ez. 18, 6. אֶל הֶהָרִים לֹא אָכָל קמין וסי׳
דאכל פתח פומ׳ דלא אכל קמין פומיה

Ein Mal kommt אֶל הֶהָרִים mit folgendem אָכַל (כ׳ mit Pathach) und ein Mal mit folgendem לֹא אָכָל (כ׳ mit Kamez) vor, mit dem mnemonischen Zeichen: Beim Essen (אָכַל) öffnet man (פתח, Pathach) den Mund; beim Nicht-essen (לֹא אָכָל) ist der Mund zusammengezogen (קמין, Kamez) d. h. geschlossen.

3.

וַיַּפֵּל ג׳ וסי׳ אדם מית במשריתא ואלה הן

וַיַּפֵּל kommt 3 Mal vor.

Gen. 2, 21. וַיַּפֵּל ה׳ אלהים תרדמה על האדם
Num. 35, 23. וַיַּפֵּל עליו וימת
Ps. 78, 28. וַיַּפֵּל בקרב מחנהו

4.

תֹּסֵף ג׳ וחסר וסי׳ הילא דמלת׳ רותא ואלו הן

תֹּסֵף kommt 3 Mal vor und zwar def. ו׳ nach dem Cholam.

לֹא תֹסֵף תת כחה Gen. 4, 12.
את כל הדבר וגו׳ לא תֹסֵף עליו ולא תגרע Deut. 13, 1.
תֹּסֵף רוחם יגועון Ps. 104, 29.

5.

יְרֵאתֶם ג׳ וסי׳ הרבא דמשה אישתא

יְרֵאתֶם kommt 3 Mal vor.

חרב יְרֵאתֶם Ez. 11, 8.
ומדוע לא יְרֵאתֶם לדבר בעבדי במשה Num. 12, 8.
כי יְרֵאתֶם מפני האש Deut. 5, 5.

6.

וְיֵדַע ג׳ וסי׳ מתקלי דאלישע שלים ואלו הן

וְיֵדַע kommt 3 Mal vor.

ישקלני במאזני צדק וְיֵדַע אלוה תמתי Job 31, 6.
וְיֵדַע כי יש נביא בישראל 2 Reg. 5, 8.
ישלם אליו וְיֵדָע Job 21, 19.

7.

בַּלַּיְלָה הוּא ד׳ וסי׳ שהה ודמך וקם וערק ואלו הן

בַּלַּיְלָה הוא kommt 3 Mal so (d. h. dass das הוא ohne Art. steht), vor

ותשקין את אביהן יין Gen. 19, 33.
וישכב עמה בלילה הוא Gen. 30, 16.

Gen. 32, 22. ויקם בלילה הוא

1 S. 19, 10. ודוד נס וימלט בלילה הוא

8.

הֲכִי ה׳ וסי׳ פלת יעקב תלתא דאשתמרו בחילא

הֲכִי kommt 5 Mal vor

Gen. 29, 15. הֲכִי אחי אתה ועבדתני חנם

Gen. 27, 36. הֲכִי קרא שמו יעקב

2 S. 33, 19. מן השלשה הֲכִי נכבר

2 S. 9, 1. הֲכִי יש עוד אשר נותר לבית שאול

Job 6, 22. הֲכִי אמרתי הבו לי ומכחכם

9.

וַיֵּצֶר ג׳ וסי׳ יעקב אשתבע לאמנון

וַיֵּצֶר kommt 3 Mal vor.

Gen. 32, 8. ויירא יעקב מאד וַיֵּצֶר לו

Jud. 2, 15. וכאשר נשבע ה׳ להם וַיֵּצֶר להם מאד

2 S. 13, 2. וַיֵּצֶר לאמנון להתחלות

10.

וְלָקַחַת ד׳ וסי׳ יברותי דיוסף לבושי דרשעא

וְלָקַחַת kommt 4 Mal vor.

Gen. 30, 16. וְלָקַחַת גם את דודאי בני

Gen. 43, 18. וְלָקַחַת אתנו לעבדים

2 Reg. 5, 26. העת לקחת את הכסף וְלָקַחַת בגדים

Mal. 2, 13. וְלָקַחַת רצון מידכם

11.

תרין כָּל וחד וְכָל וסי׳ מסכינא גרמא ועפרא

2 Mal kommt כָּל und ein Mal וְכָל vor (mit einem Accent od. Methig, was gegen die Regel ist).

Prov. 19, 7. כָּל אחי רש שנאהו

Ps. 35, 10. כָּל עצמותי תאמרנה

Jes. 40, 12. וְכָל בשלש עפר הארץ

12.

בִמְצוּלוֹת ג׳ וסי׳ נחתו לחשוכא רדופי׳

בִמְצוּלוֹת kommt 3 Mal vor.

Ex. 15, 5. ירדו במצולת כמו אבן

Ps. 88, 7. במחשכים במצלות

Neh. 9, 11. ואת רדפיהם השלכת במצולות

13.

מָיִם ב׳ וקמץ קמצין וסי׳ נחלי׳ יבשין

מָיִם kommt 2 Mal mit Kamez des מ׳ vor, wegen des Sakef. Ebenso immer mit Athnach und Silluk, ausser 3 Mal, wo das Mem trotzdem ein Pathach hat.

Deut. 8, 7. ארץ נחלי מים

Joel 1, 20. כי יבשו אפיקי מים · ביואל

וכל אתנה וס״פ דכו׳ במ״ג פתחין וסי׳ נורא דגיהנם במדברא

Ps. 66, 12. באנו באש ובמים

Prov. 30, 16. ארץ לא שבעה מים

Ps. 107, 35. ישם מדבר לאגם מים

14.

מַכֶּה ה׳ בסגול וסימניהון עבראה בחוטרא לא תמחי עממין מחי

מַכֶּה kommt 5 Mal mit Segol des Kaf vor.

Ex. 2, 11. מַכֶּה איש עברי מאחיו

Ex. 7, 17. הנה אנכי מַכֶּה במטה

2 Reg. 6, 22. ויאמר לא תכה האשר שבית בחרבך ובקשתך אתה מַכֶּה

Jes. 14, 6. מַכֶּה עמים בעברה

Ex. 7, 9. וידעתם כי אני ה׳ מַכֶּה

15.

לָאָדָם ה׳ קמצין וסי׳ לבא דירע עקא אמר בפומא

לָאָדָם kommt 5 Mal mit Kamez des Lamed vor; im Buche Koheleth hat's immer Kamez ausser 1 Mal, wo das Lamed Schwa hat.

Prov. 27, 19. כמים הפנים לפנים כן לב
Jer. 10, 23. ידעתי ה׳ כי לא לאדם דרכו
Zeph. 1, 17. והצרתי לאדם
Job 28, 28. ויאמר לאדם הן יראת
Ex. 4, 11. מי שם פה לאדם· — וכל קהלת דכות׳ במ״א
Koh. 2, 26. כי לְאָדָם שטוב לפניו

16.

וָטוֹב ה׳ קמצין וסימנ׳ שמואל בחירא רהט ואשכח תוכמתא

וָטוב kommt 5 Mal mit Kamez des Waw vor.

1 S. 2, 26. והנער שמואל הלך וגדל וטוב
1 S. 9, 2. ושמו שאול בחור וטוב
Gen. 18, 7. ואל הבקר רץ אברהם
1 Chr. 4, 40. וימצאו מרעה שמן וטוב
1 Reg. 10, 7. הוספת חכמה וטוב

17.

יֻקַּח ג׳ וסימנם מיא דגברא פרולא

יֻקַּח kommt 3 Mal vor.

Gen. 18, 4. יקח נא מעט מים
Jes. 49, 25. גם שבי גבור יקח
Job. 28, 2. ברזל מעפר יקח

18.

בִּבְרִית ג׳ וסי׳ עבר גברא ואשתבע

בִּבְרִית kommt 3 Mal vor.

לעברך בִּבְרִית ה׳ Deut. 29, 11.
כי בִּבְרִית ה׳ הבאת את עבדך 1 S. 20, 8.
ואשבע לך ואבוא בִּבְרִית אתך Ez. 16, 8.

19.

לָהּ ג׳ רפים וסי׳ אזל נבח למיבנא ביתא דבעו

לָה kommt 3 Mal mit He raphe vor (sonst hat's immer Mappik.)

ויקרא לה נבח בשמו Num. 32, 42.
לבנות לה בית בארץ שנער Zach. 5, 11.
ויאמר לה בעז Ruth. 2, 14.

20.

מֵרִים ג׳ וא׳ וּמֵרִים וסי׳ כספא מחכים לשטיא

מֵרִים kommt 3 Mal ohne Waw copulat. und 1 Mal mit Waw vor.

כל מרים תרומת כסף Ex. 35, 24.
כבוד חכמים ינחלו Prov. 3, 35.
וקצר אפים מרים אולת Prov. 14, 29.

וא׳

כבודי וּמֵרִים ראשי Ps. 3, 4.

21.

וְחַם ג׳ פתחין וסי׳ מלכא דמיך בשמשא

וְחַם kommt 3 Mal mit Pathach (des Chet) vor.

וְחַם לאדני המלך 1 Reg. 1, 2.
גם אם ישכבו שנים וְחַם להם Koh. 4, 11.
וְחַם השמש ונמס Ex. 16, 21.

22.

נֵדֶר ה׳ בה׳ נקדות וסי׳ נדרא דארמלתא שלים עברא ולא אתקבל

נֵדֶר kommt 5 Mal mit fünf Punkten, (d. h. mit Zere und Segol) vor.

Num. 30, 14. כל נֵדֶר וכל שבועת אסר
Num. 30, 10. וְנֵדֶר אלמנה וגרושה
Jes. 19, 21. ונדרו נֵדֶר לה׳ ושלמו
2 S. 15, 8. כי נֵדֶר נדר עבדך
Lev. 22, 23. וּלְנֵדֶר לא ירצה

23.

קָרְבָּן ה׳ קמץ וסימנ׳ אינש חד איתי בעירא מסאבא

קָרְבָּן kommt 5 Mal mit Kamez (des Beth) vor.

Lev. 1, 2. אדם כי יקריב מכם קרבן
Lev. 7, 14. והקריב ממנו אחד מכל קרבן
Lev. 17, 4. ואל פתח אהל מועד לא הביאו
Lev. 27, 9. ואם בהמה אשר
Lev. 27, 11. ואם כל בהמה טמאה

24.

שֶׁם ו׳ סגול וסימניהון אברם אברהם נשר קרתא דברי׳ בוכרא

שֶׁם kommt 6 Mal mit Segol (des Schin) vor..

Gen. 16, 15. ותלד הגר לאברם בן
Gen. 21, 3. ויקרא אברהם את שם בנו
1 Reg. 16, 24. ויקן את ההר שמרון
Ez. 39, 16. וגם שם עיר המונה
1 S. 8, 2. ויהי שם בנו הבכור יואל
Prov. 30, 4. מה שמו ומה שם בנו כי תדע ·

ובאותו כתב של הדף האחרון כתוב למעלה על הדף וז״ל:

אין תיבה בכל התורה כלה·
שלא תהיה או שם או פועל או מלה·
ואני אקרא ולא אטה·
סימן לדבר על שפ״ם יעטה·
נדר השם תיבה נפרדת מורה על ענין
יתכן שיובן לברו מבלי שיורה בעצמו
על הזמן המוגבל אשר היה בו אותו הענין·
גדר הפועל תיבה נפרדת מורה על ענין
יתכן שיובן לבדו ויורה בעצמו על הזמן
המוגבל אשר הי׳ בו אותו הענין·
גדר מלה תיבה נפרדת לא יתכן שיובן לבדו·

תהלה לאל עליון הגומל חסד ליריאיו אשר עזרני עד כה להשלים העתקת ספר אכלה ואכלה הנמצא בכ״י פה פאריס הבירה· היום יום שנכפל בו כי טוב כ״ד תמוז שנת בִּרְכַּת ה׳ היא תעשיר בבית אהובי ידיד נפשי החכם נתנאל בן הר״ר פייבלמאן ז״ל מהמבורג הנקרא בפי כל Ph. Sander הי״ו פה פארים י״עא

הק׳ זלמן בלאא״מ מהו׳ צדוק פרענסדארף סג״ל

Inhalt.

Nr.

א.

אותיות גדולות שבתורה משמשות א״ב . . . 82
אותיות גדולות שבקרי׳ משמשות א״ב . . . 83
אותיות קטנות שבקרי׳ משמשות א״ב . . . 84
ד׳ מלין דאית בהן אות תלויה . . . 160
ד׳ זוגין מן ב׳ ב׳ בסיפרא קדמא נסיב אות ותכר מלה ותני׳ חסר אות ונסיב מלה . . . 234
וחד קדמא נסיב מלה וחסר אות תני׳ נסיב אות וכו׳ . . . 235
ג׳ מלין מן י״א אתין . . . 192
א״ב מן תרין תרין אתין דלוג . . . 40
ו׳ מלין מן ג׳ אתין מודפין . . . 267
א״ב מן ב׳ ב׳ מן ג׳ ג׳ אתין . . . 41
ג׳ פסוקים מן תמנין אתין וריש׳ וכל . . . 316
י״ז מלין דמפקין א׳ וכל חד לית מפיק . . . 198
י״ו מלין לא מפקין א׳ וכל חד לית . . . 199
ד׳ זוגין מן ב׳ ב׳ קדמא מפיק א׳ ותני׳ לא מפיק א׳ . . . 200
ד׳ זוגין מן ב׳ ב׳ קדמא לא מפיק א׳ ותני׳ מפיק א׳ . . . 201
א״ב מן חד וחד א׳ בריש תיבות׳ ולית . . . 35
מ״ח מלין נסבין א׳ במצע׳ תיבות׳ ולא קרין . . . 103
י״ב מלין דכתבן א׳ בסוף תיבות׳ ולא קרין . . . 104
י״ב זוגין מן ב׳ ב׳ חד כתיב א׳ בסוף תיבות׳ וחד כתי׳ ה׳ . . . 95
י״ג מלין כתבן ה׳ בסוף תיבות׳ וכל דכותי׳ כתבין א׳ . . . 180
א״ב מן חד וחד חד א׳ וחד ב׳ דלוג ולי׳ דכו׳ . . . 6
א״ב מן חד וחד חד א׳ וחד ה׳ . . . 8
א״ב מן חד וחד חד א׳ וחד וא׳ . . . 1
א״ב מן תרין א׳ וחד וא׳ . . . 13

Nr.

א״ב מן ג׳ א׳ וחד וא׳ . . . 15
א״ב מן ד׳ א׳ וחד וא׳ . . . 17
א״ב מן חד א׳ וחד לא׳ . . . 10
א״ב מן חד וחד משמש אב׳ בג׳ . . . 37
א״ב מן חד וחד משמש את כש . . . 38
אבנים דקדים לעצים ד׳ בלישן . . . 285
לְאָדָם ה׳ קמצין . . . Zusatz 15
א״ב מן ג׳ ג׳ וכל חד וחד לי׳ דכו׳ באוריתא וכו׳ 57
ב׳ פסוקים ריש פסוקא אין אין . . . 327
י״ו פסוקים אין אין במצע׳ פסוקא . . . 326
י׳ פסוקים אין ואין במצע׳ פסוקא . . . 325
ו׳ פסוקים ואין אין . . . 333
י״ג פסוקים ואין ואין . . . 328
חד פסוק אין אין אין . . . 330
חד פסוק ואין ואין אין . . . 331
נ׳ פסוקים ואין ואין ואין . . . 332
ה׳ זוגין מן ב׳ ב׳ לכל חד סמוך איש . . . 243
אָבֵל , אָבָל . . . Zusatz 2
ו׳ מלין כל חד וחד לי׳ דכוו׳ בלשון אֵל . . . 190
א״ב מן חד חד אל דלוג . . . 77
נ׳ כתבן על וקרין אל . . . 167
מ״ה מן חד וחד ואל . . . 85
א״ב מן חד וחד חד אל וחד על . . . 2
כ׳ זוגין תרין אל ותרין על . . . 88
ט׳ זוגין חד ואל וחד ועל . . . 86
י״ט פסוקים וכו׳ אל על על . . . 351
ו׳ זוגין מן ג׳ ג׳ חד אל וחד על וחד ועל . . . 89
י״ד פסוקים דאית בהון על אל אל . . . 350

	Nr.
ז׳ פסוקים אל על אל	353
ז׳ פסוקים וכו׳ על אל על	352
ה׳ פסוקים דמיין אל אל אל על	354
ג׳ פסוקים אל ואל ואל ואל	355
כ״ג פסוקים רישיהון ומיסיהת אַל אַל	320
ב׳ פסוקים דמיין דאית בהון בריש אַל אַל אַל	319
ז׳ יתידאין ואלה	260
סימן כל אוריתא וירמי׳ וכו׳ תרין אם אם במ״י אם ואם וכל קרי׳ אם ואם במי״ת אם אם	346
ב׳ פסוקים רישיהון ואם ומיסיהון אם	343
ח׳ פסוקים ואם ואם	344
ב׳ פסוקים רישיהון ומיסיהון אם אם אם	345
ד׳ כתי׳ ויאמר וקרין ואמר	133
ג׳ מלין אנדרוגינוס	193
ח׳ יתידאין ארצה	263
ל״ו יתידאין ואשר ולי׳ דסמיך	264
סי׳ כל קרי׳ את ולי׳ ואת	79
י״א פסוקים אית בכל חד וחד ב׳ זוגין קדמא׳ את ותני׳ ואת	230
ותרין קדמ׳ ואת תני׳ את	231
ב׳ זוגין מן ג׳ תליתא׳ חסר את	232
וחד תרין קדמא׳ חסר את	233
י״א יתידאין אתה ולי׳ דסמיך	261
י״א יתידאין ואתה ולי׳ דסמיך	262
ו׳ פסוקים אית בהון ואתה אתה	297

ב.

	Nr.
כ״ט מלין קרין ב׳ ולי׳ זוגא	215
י״א זוגין מן חד וחד חד מלרע וחד מלעיל ב׳ בריש תיבות׳	49
ד׳ מלין כתיבין ב׳ בריש תיבות׳ ולא קרין	107
וחד לא כתי׳ ב׳ וקרי׳	108
י״א מלין כתבין ב׳ וקרי׳ כ׳	149
ג׳ כתבין כ׳ וקרין ב׳	150
ו׳ מלין דכתב׳ ב׳ וקרי׳ מ׳	154
חד כתי׳ מ׳ וקרי׳ ב׳	155
א״ב מן חד וחד בא׳ ולי׳	36
א״ב מן חד ב׳ וחד וב׳	1
א״ב מן חד וחד חד כ׳ וחד ב׳	4
ו׳ פסוקים דאית בהון כם כם	334
ג׳ פסוקים דקדים הכהנים לבני אהרן וכו׳	s. כ׳
ובני פלוני ל״ו מיחדין	366
בניו דקדים לנשיו ב׳ בלישנא	283
בְּבְרִית ג׳	Zusatz 18.

ג.

	Nr.
א״ב מן חד ג׳ וחד וג׳	1
ח׳ יהידאין כל חד לי׳ זוגא (גוי)	266
י״ב פסוקים דאית בהן גם גם גם	356
סי׳ כל קרי׳ בתר אתנח וגם בר מן כ״ד גם וכל ירמי׳ וכו׳ דכו׳ במי״ו וגם וכו׳	361
ט׳ פסוקים גם וגם	358
ד׳ פסוקים וגם גם	359
ג׳ פסוקים דמיין וכו׳ ותני׳ וגם	360
י״א פסוקים וגם ותרין מלין וכו׳	357
געיא (י״ח פסוקים)	s. ט׳

ד.

	Nr.
א״ב מן חד ד׳ וחד וד׳	1
ב׳ מלין (חסרי׳ ד׳ במצע) תיבות׳ וקרי׳	181
ד׳ מלי׳ כתבין ר׳ וקרין ד׳	122
תרין דכתבין ד׳ וקרי׳ ר׳	123
א״ב מן חד וחד חד ד׳ וחד ר׳	7
דבריך דכתבן דברך	130
ח׳ כתבן דבריך וקרין דברך	131
ח׳ מלין דכל חד וחד לי׳ דכו׳ דגש	369
ג׳ מלין זרים כתבן י׳ לפני הדגש	216
ו׳ זוגין מתחלפין חד במאריך וחד בדרגא	221

ה.

	Nr.
א״ב מן חד ה׳ וחד וה׳	1
א״ב מן חד וחד חד א׳ וחד ה	8
א״ב מן חד וחד חד ה׳ בריש תיבות׳ וכל חד לית פתח	65

	Nr.
ז׳ כתבן ה׳ בריש תיבות׳ ולא קרי׳	166
י״ג מלין חסר ה׳ בריש תיבות׳ וקרי׳	165
ל״א מלין קרין ה׳ וכל דכו׳ כתבן ח׳	211
כ״ב קרין ח׳ וכל דכו׳ כתי׳ ה׳	212
ט״ו זוגין מן ב׳ חד קרי׳ ח׳ וחד קרי׳ ה׳	213
א״ב מן ב׳ ב׳ הא׳ וכלהון פתהין	64
ט״ו מלין ר״פ משמשין ה׳ וכל קרי׳ נסבין ו׳	174
תרין כתי׳ ה׳ במצע׳ תיבות׳ ולא קרין	110
נ׳ מלין חסר ה׳ במצע׳ תיבות׳ וקרין	109
ב׳ כתבן ה׳ במצע׳ תיבות׳ וקרין כ׳	151
ד׳ מלין דכתבן ח׳ במצע׳ תיבות׳ וקרין ה׳	121
ו׳ מלין חסר ה׳ במצע׳ תיבות׳ ולי׳ דכו׳	176
י״ת לא מפקין ה׳ בסוף תיבות׳	43
א״ב מן חד וחד מפיק ה׳ בסוף תיבות׳	42
י״א זוגין מן חד וחד חד מפיק ה׳ וחד לא מפיק ה׳	44
ו׳ זוגין מן ב׳ ב׳ חד כתי׳ ה׳ בסוף תיבות׳ וחד כתי׳ י׳	94
כ׳ מלין כתבין ה׳ בסוף תיבות׳ ולא קרין	112
כ״ט מלין חסר ה׳ בסוף תיבות׳ וקרין	111
י״ד מלין כתי׳ ה׳ בסוף תיבות׳ וקרין ו׳	113
ח׳ כתי׳ ו׳ בסוף תיבות׳ וקרין ה׳	115
ו׳ מלין כתבין י׳ בסוף תיבות׳ וקרין ה׳	116
ח׳ מלין בחד לישן דכתב׳ ה׳ בסוף תיבות׳ וקרין ו׳	114
י״ג מלין כתבין ה׳ בסוף תיבות׳ וכל דכוו׳ כתי׳ א׳	180
י״ב זוגין מן ב׳ ב׳ חד כתי׳ א׳ בסוף תיבות׳ וחד כתי׳ ה׳	95
א״ב מן חד וחד מן תרתין תיבות׳ דלוג קדמא לא נסיב ה׳ ותני׳ נסיב ה׳ ולי׳ דסמיך	3
אלין זוגין מן חד וחד מן ב׳ מלין לא נסבין ה׳	188
ז׳ דנסבין ה׳ מן ב׳ מלין	189
י״ב מלין בחד לישן קרין ה׳	205
ב׳ פסוקים דאית כהון הוא הוא וסביר׳ היא היא	342
ח׳ פסוקים והוא הוא	341
י״א יחידאין והוא	364
ז׳ פסוקים דאית בחון והוא והוא	340
ג׳ זוגין מתחלפין מן ב׳ בחד ענינא קדמא היו תני׳ היה	238
ה׳ פסוקים הנה והנה	339

ו.

	Nr.
א״ב מן חד וחד ו׳ בריש תיבה וקמץ	71
י״א כתי׳ ו׳ בריש תיבות׳ ולא קרין	118
י״ב מלין חסר ו׳ בריש תיבות׳ וקרי׳	117
מ׳ מלין דנסבין ו׳ בריש תיבות׳ ואינון סמיכין לר״י וכו׳	187
י׳ כתבן ו׳ בריש תיבות׳ וקרי׳ י׳	135
כ״ב מלין כתיב׳ י׳ בריש תיבות׳ וקרין ו׳	134
ט״ו מלין ראש פסוק משמשין ה׳ וכל קרי׳ נסבין ו׳	174
כ״ב ראשי פסוקים מן חד וחד לא נסבין ו׳	175
י״א זוגין מן חד וחד חד לא נסיב ו׳ וחד נסיב ו׳	186
י״ט זוגין בחד ענינא קדמא נסיב ו׳ ותני׳ לא נסיב ו׳	246
ת׳ זוגין בענין קדמא לא נסיב ו׳ ותנינ׳ נסיב ו׳	247
ד׳ זוגין מן ג׳ ג׳ בענינא קדמ׳ נסיב ו׳ ותני׳ ותליתא׳ לא נסיב ו׳	240
ג׳ זוגין מן ג׳ ג׳ בענינא קדמא לא נסיב ו׳ ותני׳ ותליתא׳ נסיב ו׳	239
ו׳ זוגין מן ג׳ ג׳ בענינא קדמא ותנינ׳ נסיב ו׳ ותליתא׳ לא נסיב ו׳	241
כ״ת זוגין חד לא נסיב ו׳ בריש ומלא במצע׳ וחד נסיב ו׳ בריש וחסר במצע׳	248
י״א זוגין מן חד וחד חד מלרע וחד מלעיל ו׳ בריש תיבות׳	46
כ״ב זוגין מן חד וחד נסבין ו׳ בריש תיבות׳ ו׳ בסוף תיבות׳ חד מלרע וחד מלעיל	45
א״ב מן חד וחד ראש פסוק וא׳ ולי׳	39
א״ב מן תרין וא׳ וחד א׳	14
א״ב ג׳ וא׳ וחד א׳	16
כ׳ זוגין מן חד וחד חד מלרע וחד מלעיל וא׳ בריש תיבות׳	47
א״ב מן ב׳ ב׳ ותרויהון בספרא וא׳ בריש	61
א״ב מן חד וחד חד וא׳ וחד והא׳	9
א״ב מן ב׳ ב׳ ובא׳	62
א״ב מן ב׳ ב׳ והא׳	63
א״ב מן ב׳ ב׳ וי׳ בריש תיבות׳	68
א״ב מן חד וחד ומ׳ בריש תיבות׳	18
מלין מיחדין ות׳ בריש תיבות׳ וכו׳	368

Nr.

י"א זוגין מן חד וחד חד מלרע וחד מלעיל ות' בריש תיבות' 50
ע"ד מלין יחידאין מן ב' מלין נסבין ו' 253
א"ב מן חד וחד מן תרתין תיבות' נסבין ו' בריש תיבות' וכל קרי' לא נסבין 31
א"ב מן חד וחד מן תרתין תיבות' לא נסבין ו' בריש תיבות' ומטעין בהון 30
ה' זוגין מן ב' ב' מנהון לא נסבין ו' וב' נסבין ו' . 251
י"ו זוגין מן ב' מלין לא נסבין ו' 252
י"ד זוגין מן ב' ב' ריש פסוק נסבין ו' בר"ת וכל קרי' לא נסבין ו' 172
י"ד זוגין מן ב' ב' ריש פסוק לא נסיב ו' וכל קרי' נסיב ו' 171
י"ב זוגין מן ג' ג' ר"פ נסבין ו' בריש תיבה וכל קרי' לא נסבין ו' 173
א"ב כתי' ו' במצע' תיבות' וקרי' י' 81
א"ב כתבין י' במצע' תיבות' וקרי' ו' 80
כ"ז מלין דכל חד לי' כתי' י' במצע' תיבות' וכל דכו' כתי' ו' 214
ה' זוגין מן ב' ב' כתבן ו' במצע' תיבות' וקרי' י' 139
ה' זוגין ב' ב' כתבין י' במצע' תיבות' וקרי' ו' . 138
ב' זוגין מן ג' ג' כתבן ו' במצע' תיבות' וקרי' י' 141
ב' זוגין מן ג' ג' כתבן י' במצע' תיבות' וקרי' ו' . 140
ו' זוגין מן תרין בענינא קדמא ו' תני' י' . . . 237
ב' זוגין קרי' י' קדמ' דלא נסיב ו' חסר י' במצע' ודנסיב ו' בריש מלא י' במצע' 240
א"ב מן חד וחד ו' בסוף תיבות' ולי' 33
י"א מלין כתבין ו' בסוף תיבות' ולא קרין . . 120
י"ח מלין חסרים ו' בסוף תיבות' וקרי' . . . 119
ח' כתבן ו' בסוף תיבות' וקרין ה' 115
י"ד מלין כתבין ה' בסוף תיבות' וקרי' ו' . . . 113
ה' מלין בחד לישן דכתבן ה' בסוף תיבות' וקרין ו' 114
מ"ז מלין כתבין ו' בסוף תיבות' וקרי' י' . . . 136
כ"ד מלין כתבין י' בסוף תיבות' וקרין ו' . . 137
ט' זוגין מן חד וחד חד י' וחד ו' בסוף תיבות' . 63
י"ב מלין כתבין תרין ווין כפול 184
וודיה . . . . (כ' מלין) מלין s.

Nr.

ז.

א"ב מן חד ז' וחד וז' 1
ג' זוגין קדמא ז' ותני' ש' 203
ג' זוגין קדמא ש' ותני' ז' 204
זקף קמץ, פתח וכו' . . . . . (טעם) ט' s.

ח.

א"ב מן חד ח' וחד וח' 1
ד' מלין דכתבין ח' במצע' תיבות' וקרי' ה' . . 121
ל"א מלין קרין ה' וכל דכוו' כתב' ח' . . . 211
כ"ב קרין ח' וכל דכוו' כתי' ה' וכו' . . . 212
ט"ו זוגין מן ב' חד קרי' ח' וחד קרי ה' . . . 213
ד' פסוקים דקדים מצותיו לחקיו . . . . מ' s.
ח' פסוקים רקדים משפטי לחקתי . . . . מ' s.
ו' פסוקים דקדים חקתי למצותי . . . . מ' s.
ו' מלין בחירק בסוף תיבות' וכל חד לית . . 208
ח' מלין יחידאין פשטין וכל דכוו' בחירק . . 209
וְחַם ג' פתחין . . . . s. Zusatz 21

ט'.

א"ב מן חד ט' וחד וט' 1
וְטוֹב ה' קמצין . . . . s. Zusatz 16
חד כתיב ובעפולים וקרי' ובטחורים 170

טעם

ו' זוגין מתחלפין חד במאריך וחד בדרגא . 221
ה' זוגין מן ב' ב' מתחלפין בטעמא בענין . . 222
ג' זוגין מן ב' ב' קדמא זקף קמץ תני' זקף פתח 225
חד זוג הדמא פתח תני' קמץ 224
י"א זוגין מן תרין בענין קדמא רביע תני' זקף 227
י"א זוגין מן ב' בענינא חד זקיף לרומא וחד נחית לתהומא 228
ג' זוגין חד תביר וחד קאים בענינא . . . 229
ג' זוגין כפולין ופסק ביניהון באתנחתא . . 242
י"ח פסוקים דסלקין ונחתין בתורה 374

י.

	Nr.
א״ב מן חד וחד י׳ בריש תיבות׳	67
א״ב מן חד י׳ וחד ו׳	1
א״ב מן ב׳ ב׳ י׳ בריש תיבות׳	66
ב׳ מלין כתבין י׳ בריש תיבות׳ ולא קרין	124
ותרין חסר י׳ בריש תיבות׳ וקרי׳	125
כ״ב מלין כתיבין י׳ בריש תיבות׳ וקרין ו׳	134
י׳ כתבן ו׳ בריש תיבות׳ וקרי׳ י׳	135
ו׳ זוגין מן תרין בענינא קדמא ו׳ תני׳ י׳	237
ב׳ זוגין קרי׳ י׳ קדמא דלא נסיב ו׳ חסר י׳ במצע׳ ודנסיב ו׳ וכו׳	249
כ״ז מלין דכל חד לי׳ כתי׳ י׳ במצע׳ תיבות׳ וכל דכו׳ כתי׳ ו׳	214
א״ב כתבין י׳ במצע׳ תיבות׳ וקרי׳ ו׳	86
א״ב כתבין ו׳ במצע׳ תיבות׳ וקרי׳ י׳	81
ו׳ כתבן י׳ במצע׳ תיבות׳ ולא קרין	129
נ״ו מלין חסר י׳ במצע׳ תיבות׳ וקרין	128
נ׳ מלין זרים כתבין י׳ במצע׳ תיבות׳ לפני הדגש	216
ה׳ זוגין מן כ׳ ב׳ כתבין י׳ במצע׳ תיבות׳ וקרי׳ ו׳	138
ה׳ זוגין מן כ׳ ב׳ כתבין ו׳ במצע׳ תיבות׳ וקרי׳ י׳	139
ב׳ זוגין מן ג׳ ג׳ כתבין י׳ במצע׳ תיבות׳ וקרין ו׳	140
ב׳ זוגין מן ג׳ ג׳ כתבן ו׳ במצע׳ תיבות׳ וקרי׳ י׳	141
מ״ג מלין כתבן י׳ בסוף תיבות׳ ולא קרין	127
י״ב מלין חסר י׳ בסוף תיבות׳ וקרי׳	126
ו׳ מלין כתבין י׳ בסוף תיבות׳ וקרי׳ ה׳	116
כ״ד מלין כתבן י׳ בסוף תיבות׳ וקרי׳ ו׳	137
ס״ז מלין כתבן ו׳ בסוף תיבות׳ וקרי׳ י׳	136
ו׳ זוגין מן ב׳ ב׳ חד כתי׳ ה׳ בסוף תיבות׳ וחד כתי׳ י׳	94
ט׳ זוגין מן חד וחד חד י׳ וחד ו׳ בסוף תיבות׳	53
נ׳ מלין דאית בהון י׳ יתיר בין תי״ו למ״ם ולא קרי׳	132
ג׳ כתבין ידיתון וקרי׳ ידותון	148
וְיֵדַע ג׳	s. Zusatz 6
ג׳ יתיראין דסמיך לי״י	258
שמן דקדים לַיַּיִן כ׳ בלישן	284
תֹּסֵף	s. Zusatz 4
ד׳ כתיבין יעואל וקרין יעיאל	146
יְרֵאתֶם	s. Zusatz 5

כ.

	Nr.
א״ב מן חד וחד כ׳ בריש תיבות׳	19
א״ב מן חד כ׳ וחד וכ׳	1
א״ב מן חד וחד חד כ׳ וחד ב׳	4
ג׳ כתבן כ׳ וקרין ב׳	150
י״א מלין כתבן כ׳ וקרין ב׳	149
א״ב מן חד וחד כא׳ חד מלרע וחד מלעיל	11
ב׳ כתבן ה׳ במצע׳ תיבות׳ וקרין כ׳	151
ח׳ זוגין חד לשון זכר וחד לשון נקבה ך׳ בסוף תיבות׳	54
ד׳ פסוקים דקדים הלוים לכהנים	s. ל׳
ג׳ פסוקים דקדים הכהנים לבני אהרן וחד הכהן בן אהרן	282
הֲכִי ה׳	s. Zusatz 8
י׳ פסוקים כל כל במצע׳ פסוקא ומלה ביניהון	314
ג׳ פסוקים מן תמנין אתין וריש׳ וכל	316
תרין כל וחד וכל	s. Zusatz 11
ג׳ פסוקים רישא ומצע׳ וכל וכל	315
ה׳ פסוקים כל כל וכל	310
ט׳ פסוקים כל וכל וכל	312
ג׳ פסוקים וכל כל כל	300
חד וכל וכל כל	313
ה׳ פסוקים כל וכל כל	309
ה׳ פסוקים וכל וכל וכל	304
ב׳ פסוקים כל כל כל וכל	303
ד׳ פסוקים כל כל וכל כל	311
ב׳ פסוקים וכל וכל וכל כל	306
ב׳ פסוקים וכל וכל וכל וכל	305
חד פסוק כל וכל וכל וכל וכל	307
חד פסוק וכל כל ובל וכל כל כל	308
י״ג יתיראין ובכל	255
ג׳ פסוקים דאית בהון ובכל בכל	298
ה׳ פסוקים ובכל ובכל	299
ו׳ פסוקים לכל לכל	302

Nr.

ב׳ פסוקים ומכל ומכל 301
כתיב ולא קרי s. ק׳
כתיב וקרי s. ק׳
קרי ולא כתיב s. ק׳

ל׳.

ד׳ מלין כתבן ל׳ יתירה 152
חד קרי׳ ל׳ ולא כתיב 153
א״ב מן חד ל׳ וחד ול׳ 1
י״ה זוגין מן חד וחד חד מלרע וחד מלעיל ל׳ בריש תיבות׳ 48
י״ד זוגין מן ב׳ בענין קדמא נסיב ל׳ ותני׳ לא נסיב ל׳ 244
ו׳ זוגין בחד ענין קדמא לא נסיב ל׳ ותני׳ נסיב ל׳ 245
א״ב מן חד וחד חד א׳ וחד לא׳ 10
א״ב מן חד וחד מלרע לא׳ בריש תיבות׳ 27
א״ב מן חד וחד לא׳ בריש תיבות׳ ולי׳ מלעיל 26
א״ב מן חד וחד מן תרתין תיבות׳ לא׳ בריש׳ 20
א״ב מן ב׳ ב׳ מלעיל לא׳ בריש תיבות׳ 28
א״ב מן תרין תרין מלרע לא׳ 29
מלין מיהדין למ׳ בריש תיבות׳ 367
ט״ו דכתבן לא וקרין לו 105
ותרין כתבן לו וקרין לא 106
ד׳ זוגין מן ב׳ב׳ בענינא קדמא נסיב לא ותני׳ לא נסיב לא 250
ג׳ פסוקים דרישיהון ולא ומצע׳ לא לא 363
ו׳ פסוקים ולא לא ולא 364
ת׳ פסוקים דאית בהון ד׳ לא לא לא לא 365
ג׳ פסוקים דאית בהון ה׳ לא ולא ולא ולא ולא 362
ד׳ פסוקים דקדים הלוים לכהנים 280
א״ב מן ב׳ ב׳ יתרויהון תרין לישנין 59
א״ב מן תרין תרין בחד לישן 70
א״ב מן ג׳ ג׳ בחד לישן 56
ד׳ בלישנא דכתבן ישגלנה וכו׳ s. ק׳
ה׳ מלין בחד לישן דכתבי׳ ה׳ וכו׳ s. ה׳
ה׳ מלין בחד לישן כתבן נ׳ בסוף תיבות׳ 206
ו׳ מלין כל חד וחד לי׳ דכו׳ בלישן אל s. א׳

Nr.

ו׳ זוגין מן ב׳ ב׳ חד לישן יחיד וחד לישן רבים 236
י״ב מלין בחד לישן קרין ה׳ 205
לָהּ ג׳ רפין s. Zusatz 19
בְּלַיְלָה הוּא ד׳ s. Zusatz 7
וְלָכֵן s. Zusatz 1
וְלָקַחַת ד׳ s. Zusatz 10
יִקַּח ג׳ s. Zusatz 17

מ׳.

א״ב מן ב׳ ב׳ מ׳ בריש תיבותא 69
א״ב מן חד מ׳ וחד ומ׳ 1
א״ב מן חד וחד ם׳ בסוף תיבותא 34
א״ב מן חד וחד חד ן׳ וחד ם׳ בסוף תיבותא 12
ה׳ מלין כתבין מ׳ בסוף תיבות׳ ולא קרי׳ 156
ה׳ לא כתיבין מ׳ בסוף תיבות׳ וקרי׳ 157
ו׳ מלין דכתבין ב׳ וקרין מ׳ s. ב׳
חד כתיב מ׳ וקרי׳ כ׳ s. ב׳
ז׳ זוגין מן ב׳ ב׳ חד מ׳ וחד מן 197
ט׳ יהידאין דמשמש מ׳ מן תרין מלין ולי׳ זוגא 259
מאריך (מעם מ׳) s. מ׳
ו׳ כתבין מדונים וקרין מדינים 147
כ״ב מלין דכל חד וחד לי׳ דכוו׳ מה׳ בריש תיבות׳
וכל שאר קרי׳ מן 195
ט׳ ותידאין ומה פתה וחד ומה פתח קטן 256
מותאמים (תאומים) s. ת׳
מים ב׳ וקפין קמצין וכו׳ s. Zusatz 13
ס״ב מלין דכתבן מוקדם מאוחר 91
כ׳ מלין כתבין וודיה בסוף תיבותא 92
ד׳ זוגין מן ב׳ בענין חד פתח וח׳ מלאפום s. ת׳
ה׳ זוגין מן ג׳ ג׳ דכתיבין מלה חדא וקרין מלה אחרי 93
י׳ מלין דקרין ולא כתבן 97
ח׳ מלין דכתבין ולא קרין 98
ט״ו דכתבין תיבה חדא וקרין תרין מלין 99
ה׳ כתבין תרין מלין וקרי׳ מלה חדא 100
ג׳ מלין תיבות׳ קמיהא נסבא מן תנינא 101
ב׳ מלין תנינא נסבא מן קמייתא 102
י״ח מלין תקן עורא 168

	Nr.
ט׳ זוגין מן ב׳ ב׳ תרין מלין	185
ג׳ פסוקים מתחלפין בתיבתן	268
ו׳ מלין בחד ענין מתחלפין וסי׳ קרי וכו	291
ה׳ מלין בחד ענין דמטעין בהון ומתחלפין	292
אלין מלין מן ב׳ ב׳ וכל הד וחד לית דסמיך	371
ג׳ מלין מן י״א אתין (אתין)	s. א׳
ג׳ מלין אנדרינינוס	s. א׳
ד׳ זוגין מן ב׳ ב׳ בסיפ״א קדמ׳ נסיב אות והסר מלה וכו׳ והד קדמ׳ נסיב מלה והסר אות וכו׳	s. א׳
י״ב מלין דכתבן א׳ בסוף תיבות׳ וכו׳	s. א׳
מ״ח מלין נסבין א׳ במצע׳ תיבותא וכו׳	s. א׳
ד׳ מלין כתבן ב׳ וכו׳	s. ב׳
ה׳ מלין דכל הד וחד לי׳ דכו׳ דגש	s. ד׳
ג׳ מלין חסר ה׳ וכו׳	s. ה׳
ותרין כתי׳ ה׳ וכו׳	s. ה׳
ה׳ מלין בחד לישן דכתבן ה׳ וכו׳	s. ה׳
ו׳ מלין כתבן י׳ וכו׳ וקרין ה׳	s. ה
ה׳ כתבן י׳ בסוף תיבות׳ וקרי׳ ה׳	s. ה׳
י״ד מלין כתי׳ ה׳ וכו׳	s. ה׳
כ׳ מלין כתבן ה׳ וכו׳	s. ה׳
כ״ט מלין חסר ה׳ וכו׳	s. ה׳
מלין מיחדין ית׳	s. ו
י״א כתי׳ ו׳ וכו׳	s. ו׳
י״א מלין כתבין ו׳ וכו׳	s. ו׳
י״ב מלין חסר ו׳ וכו׳	s. ו׳
י״ח מלין חסרים ו׳ וכו׳	s. ו׳
כ״ד מלין כתבין ו׳ בס״ת וכו׳	s. ו׳
מ״ז מלין כתבן ו׳ בסוף תיבות׳ וכו׳	s. ו׳
ד׳ מלין דכתבן ה׳ וכו׳	s. ח׳
ב׳ מלין כתבן י׳ וכו׳	s. י׳
ותרין חסר י׳ וכו׳	s. י׳
ג׳ מלין דאית בהון י׳ יתירה וכו׳	s. י׳
ו׳ כתבן י׳ וכו׳ ולא קרין	s. י׳
י׳ כתבן ו׳ בריש תיבות׳ וקרין י׳	s. י׳
י״ב מלין חסר י׳ וכו׳	s. י׳
כ״ב מלין כתיבין י׳ בריש תיבותא	s. י׳
מ״ג מלין כתבין י׳ וכו׳	s. י׳

	Nr.
נ״ו מלין חסר י׳ וכו׳	s. י׳
מלין מיחדין למ׳ וכו׳	s. ל׳
ד׳ פסוקים דאית בהון ד׳ מלין מתחלפין	s. פ׳
ו׳ מלין דכל חד לי׳ פתח בר״ת	s. פ׳
ד׳ מלין כתבן ר׳ וכו׳	s. ר׳
תרין דכתבן ר׳ וכו׳	s. ר׳
ד׳ יתידאין מלך סמוך למלה	257
א״ב מן חד וחד חד מלעיל וחד מלרע	5
א״ב מן חד וחד כא׳ הד מלרע וחד מלעיל	11
א״ב מן חד וחד לא׳ בריש תיבות׳ ולי׳ מלעיל	26
א״ב מן חד וחד מלרע לא׳ בריש תיבות׳	27
א״ב מן ב׳ ב׳ מלעיל לא׳ בריש תיבות׳	28
א״ב מן תרין תרין מלרע לא׳	29
א״ב בטעמא לעיל ולית	32
כ״ב מן חד וחד נסבין וי׳ וכו׳ חד מלרע וחד מלעיל	45
י״א זוגין מן חד וחד חד מלרע וחד מלעיל ו׳ בר״ת	46
כ׳ זוגין מן חד וחד חד מלרע וחד מלעיל וא׳ברישא	47
י״ה זוגין מן חד וחד חד מלרע וחד מלעיל ל׳ בריש תיבות׳	48
י״א זוגין מן חד וחד חד מלרע וחד מלעיל ב׳ בריש תיבות׳	49
י״א זוגין מן חד וחד חד מלרע וחד מלעיל ות׳ בריש תיבו׳	50
י״ב זוגין חד מלרע וחד מלעיל	51
ח׳ פסוקים מן ב׳ זוגין קדמא מלרע תני׳ מלעיל	225
ב׳ פסוקים בתורה מן ב׳ קדמא מלעיל תני׳ מלרע	226
שטה דכל חד וחד מלרע וכל קרי׳ מלעיל	s. ש׳
שטה דכל חד וחד לי׳ בטעמ׳ מלעיל וכו׳	s. ש׳
י״ו מן חד וחד מן ולי׳ דסמיך	196
ד׳ פסוקים מִן מִן וּמִן	318
ב׳ פסוקים דאית בהון מִן מִן מִן מִן	317
ד׳ פסוקים דקדים מִצְוֺתָיו להקיו	277
ו׳ פסוקים דקדים חקתי לְמִצְוֺתַי	279
ח׳ פסוקים דקדים מִשְׁפָּטַי להקתי	278

נ.

	Nr.
א״ב מן חד נ׳ וחד ונ׳	1
ה׳ מלין בחד לישן כתבן נ׳ בסוף תיבות׳	206
ז׳ כתבן נ׳ ולא קרין	159
ו׳ מלין חסר נ׳ וקרי׳	158
ט׳ פסוקים אית בהון כהדין סי׳ נ הפוכה	179
א״ב מן חד וחד כתבין ן׳ בסוף תיבותא	75
א״ב מן וחד חד ן׳ וחד ם׳ בסוף תיבות׳	12
ג׳ ן׳ כתבין זעירין	178
נֵרְד ה׳ בה׳ נקדות	s. Zusatz 22
מַכָּה ה׳ בסגול	s. Zusatz 14
וַיִּפֹּל נ׳	s. Zusatz 3
י׳ נקדות נקד עזרא בתורה וד׳ בנביאים וא׳ בכתובי׳	96
בניו דקדים לנָשָׁיו כ׳ בליש׳	s. ב׳

ס.

	Nr.
א״ב מן חד ס׳ וחד וס׳	1
כ׳ זוגין מן חד ס׳ וחד ש׳	62
י״ח מלין כתבן ש׳ וקרין ס׳	191
א״ב מן ב׳ ב׳ ותרויהון בספרא וא׳ בריש	61
סימן דמלכים אולי ישמע וכו׳ וחלוף דישעי׳	289
סימן ושמו בדיו, בארץ מצרים, ושבו אל לבם וכו׳	290
סימן (שנויים שבפרשת הקרבנות)	293
סימן (דמלכי ישראל ויהודה בשנוייהם)	294
סימן כל ענינא קמא דיחזקאל וכו׳	295
סימן כל אוריתא וכו׳ אם אם וכו׳	s. א׳
סימן כל קרי׳ וכו׳ וגם וכו׳	s. ג׳

ע.

	Nr.
א״ב מן חד ע׳ וחד וע׳	1
י״ו יתידאין עד	265
י״ו פסוקים עד ועד	323
ג׳ פסוקים ועד עד	321
י״ד פסוקים ועד ועד	322
ג׳ פסוקים דאית בהון ועד ועד ועד	324
ד׳ זוגין מן ב׳ ב׳ חד עד וחד על	218
עזרא (יח׳ מלין)	s. מ׳
עזרא (י׳ נקדות)	s. נ׳
ה׳ מלין עטור סופרים	217
א״ב מן חד וחד על	76
א״ב קרי׳ על ולי׳ בקרי׳ חד מנהון אל	78
ל״ב זוגין מן ב׳ ב׳ על	87
נ׳ כתבן על וקרין אל	167
א״ב מן חד וחד חד אל וחד על	2
כ״א פסוקים דאית בהון על על ומלה חרא ביניהון	348
י״ד פסוקים דאית בהון על אל אל	350
י״ט פסוקים דאית בהון אל על על	351
ז׳ פסוקים דאית בהון על אל על	352
ז׳ פסוקים דאית בהון אל על אל	353
ה׳ פסוקים דמיין אל אל אל על	354
כ׳ זוגין תרין אל ותרין על	88
ט׳ זוגין חד ואל וחד ועל	86
ו׳ זוגין מן ג׳ ג׳ חד אל וחד על וחד ועל	89
ו׳ פסוקים דאית בהון ועל ועל ומלה ביניהון	347
כ״ד פסוקים דאית בהון על ועל על	349
ב׳ כתבן ענוים וקרין עניים	145
ה׳ כתבן עניים וקרין ענוים	144
חד כתיב ובעפולים וקרי׳ ובטחורים	170
אבנים דקדים לעצים ד׳ בלישן	286

פ.

	Nr.
א״ב מן חד פ׳ וחד ופ׳	1
ג׳ זוגין כפולין ופסק ביניהון באתנחת׳ (טעם)	s. ט׳
א״ב מן ב׳ ב׳ ותרויהון כחד פסוק	58
י״ח זוגין חד ר״פ וחד סוף פסוק	90
ג׳ פסוקים מתחלפין בתיבתן	268
ג׳ פסוקים דקדים הכהנים לבני אהרן וכו׳	s. כ׳
ג׳ פסוקים מתחלפין ומטעין בהון (שם וחם ויפת)	286
ד׳ פסוקים דאית בהון ד׳ מלין מתחלפין	275
ד׳ פסוקים דקדים מצותיו לחקיו	s. מ׳
ד׳ פסוקים דקדים הלוים לכהנים	s. ל׳
ד׳ פסוקים מטעין בהון (מצות חקים וכו׳)	281
ה׳ פסוקים באורית׳ שאין להם הכרע	194
ה׳ פסוקים מתחלפין בקהלת	287

	Nr.
ה׳ פסוקים דדמין בשמהתהון ומתחלפין באתיהון	
ב׳ באורית׳ ונ׳ דד״ה	288
ו׳ פסוקים אית בהון ואתה ואתה	297
ו׳ פסוקים דקדים חקתי למצותי	s. מ׳
ו׳ פסוקים דאית בהון ג׳ זוגין מתחלפין	276
ח׳ פסוקים דמין מן ד׳ מלין תליתא׳ משני׳	296
ח׳ פסוקים דקדים משפטי לחקתי	s. מ׳
כ׳ פסוקים דמשתבשין בהון	274
ב׳ כתבין וּפִשְׁרָא וקרין וּפִשְׁרָה	177

צ.

א״ב מן חד צ׳ וחד וצ׳	1
צבחר	s. ת׳ (תנועות)
בְמְצוּלוֹת ג׳	s. Zusatz 12
וַיָּצֶר ג׳	s. Zusatz 9

ק.

א״ב מן חד ק׳ וחד וק׳	1
ב׳ קופין דבקים ולא זינין	161
קל וחומר ה׳ בתורה	182
קל וחומר ה׳ בנביאים ובכתובים	183
קָרְבָּן ה׳ קמין	Zusatz 23
וקף קמץ	s. ט׳ (טעם)
אותיות גדולות שבקרי׳	s. א׳
אותיות קטנות שבקרי׳	s. א׳
א״ב מן ב׳ ב׳ חד בתלים וחד בקרי׳	60
ז׳ פסוקים וכו׳ וכל מצע׳ כתב׳ וקרי׳	164
ד׳ כתבן ויאמר וקרין ואמר	s. א׳
ד׳ כתי׳ ב׳ בריש תיבות׳ ולא קרין	s. ב׳
חד לא כתיב ב׳ וקרי׳	s. ב׳
י״א מלין כתבן ב׳ וקרין כ׳	s. ב׳
ג׳ כתבן כ׳ וקרין ב׳	s. ב׳
ו׳ מלין דכתבן ב׳ וקרין מ׳	s. ב׳
חד כתי׳ מ׳ וקרי׳ ב׳	s. ב׳
דבריך דכתבן דברך ׳וחלוף	s. ד׳
ב׳ מלין (חסרים ד׳ במצע׳) תיבות׳ וקרי׳	s. ד׳
תרין כתי׳ ה׳ ולא קרין	s. ה׳

	Nr.
כ״ט מלין חסר ה׳ וכו׳ וקרין	s. ה׳
כ׳ מלין כתבן ה׳ וכו׳ ולא קרין	s. ה׳
י״ד מלין כתיבי׳ ה׳ וכו׳ וקרין ו׳	s. ה׳
ה׳ מלין וכו׳ דכתבין ה׳ וקרין ו׳	s. ה׳
ח׳ כתי׳ ו׳ וכו׳ וקרין ה׳	s. ה׳
ו׳ מלין כתבין י׳ וכו׳ וקרין ה׳	s. ה׳
ב׳ כתבין ה׳ וכו׳ וקרין כ׳	s. ה׳
י״ג מלין חסר ה׳ וכו׳ וקרי׳	s. ה׳
ז׳ כתבן ה׳ וכו׳ ולא קרי׳	s. ה׳
י״ב מלין חסר ו׳ וכו׳ וקרי׳	s. ו׳
י״א כתבן ו׳ וכו׳ ולא קרי׳	s. ו׳
י״ח מלין חסרים ו׳ וכו׳ וקרי׳	s. ו׳
י״א מלין כתבן ו׳ וכו׳ ולא קרי׳	s. ו׳
ד׳ מלין דכתבן ח׳ וכו׳ וקרין ה׳	s. ח׳
ב׳ מלין כתבין י׳ וכו׳ ולא קרי׳	s. י׳
תרין חס׳ י׳ וקרי׳	s. י׳
י״ב מלין חסר י׳ וכו׳ וקרי׳	s. י׳
מ״ג מלין כתבין י׳ וכו׳ ולא קרין	s. י׳
ו׳ כתבין י׳ ולא קרי׳	s. י׳
ג׳ מלין דאית בהון י׳ יתיר וכו׳ ולא קרי׳	s. י׳
כ״ב מלין כתיבין י׳ בריש תיבות׳ וקרין ו׳	s. י׳
י׳ כתבן ו׳ וכו׳ וקרין י׳	s. י׳
מ״ז מלין כתבין ו׳ וכו׳ וקרי׳ י׳	s. י׳
כ״ד מלין כתבן י׳ בסוף תיבות׳ וקרין ו׳	s. י׳
ה׳ זוגין מן ב׳ ב׳ כתבן י׳ וכו׳ וקרין ו׳	s. י׳
ה׳ זוגין מן ב׳ ב׳ כתבן ו׳ וקרין י׳	s. י׳
ד׳ כתבן יעואל וקרין יעיאל	s. י׳
ג׳ כתבן ידיתון וקרין ידותון	s. י׳
דכתבן לא וקרין לו	s. ל׳
דכתבן לו וקרין לא	s. ל׳
ד׳ כתבן ל׳ יתרה	s. ל׳
חד קרי׳ ל׳ ולא כתיב	s. ל׳
דקרין ולא כתבין	s. מ׳ (מלין)
דכתבן ולא קרין	s. מ׳ (מלין)
ט״ו דכתבין תיבה חדא וקרין תרין מלין	s. מ׳
ח׳ כתבין תרין מלין וקרי׳ מלה חדא	s. מ׳
ו׳ כתבן מדונים וקרין מדינים	s. מ׳

Nr.

ה׳ מלין כתבין מ׳ וכו׳ ולא קרי׳ . . . s. מ׳
ה׳ לא כתיבין מ׳ וכו׳ וקרין . . . s. מ׳
מ״ח מלין נסבין א׳ במצע׳ תיבות׳ ולא קרין . s. מ׳
י״ב מלין דכתבן א׳ בסוף תיבות׳ ולא קרין . s. מ׳
ו׳ מלין חסרי׳ נ׳ וקרי׳ . . . s. נ׳
ז׳ כתבין נ׳ ולא קרי׳ . . . s. נ׳
ה׳ כתבן עניים וקרין ענוים . . . s. ע׳
ב׳ כתבן ענוים וקרין עניים . . . s. ע׳
חד כתי׳ ובעפולים וקרי׳ ובטחורים . . . s. ע׳
ב׳ כתבין ופשרא וקרין ופשרה . . . s. פ׳
ד׳ מלין כתבן ר׳ וקרין ד׳ . . . s. ר׳
תרין דכתבן ד׳ וקרין וכו׳ . . . s. ד׳
י׳ כתבין שבית וקרין שבות . . . s. ש׳
חד כתיב שבות וקרי׳ שבית . . . s. ש׳
ד׳ מלין דכתבן ישגלנה וקרין ישכבנה . . . s. ש׳
י״ח מלין כתבן ש׳ וקרין ס׳ . . . s. ש׳
י״א מלין לא כתבין ת׳ וקרין . . . s. ת׳
ז׳ כתבן ת׳ ולא קרין . . . s. ה׳
קְרִי , בְּקֶרִי . . . 291

ר.

א״ב מן חד ר׳ וחד ור׳ . . . 1
א״ב מן חד וחד חד ד׳ וחד ר׳ . . . 7
ד׳ מלין כתבן ר׳ וקרין ד׳ . . . 122
תרין דכתבן ד׳ וקרי׳ ר׳ . . . 123
מֹרִים ג׳ וא׳ וּמֹרִים . . . s. Zusatz 20

ש.

א״ב מן חד ש׳ וחד וש׳ . . . 1
ג׳ זוגין קדמא ש׳ תני׳ ז׳ . . . 204
ג׳ זוגין קדמא ז׳ ותני׳ ש׳ . . . 203
י״ח מלין כתבן ש׳ וקרין ס׳ . . . 191
כ׳ זוגין חד ס׳ וחד ש׳ . . . 52
ו׳ כתבין שבית וקרין שבות . . . 142
חד כתי׳ שבות וקרי׳ שבית . . . 143
ד׳ בלישנ׳ כתי׳ ישגלנה וקרי׳ ישכבנה . . . 169
שטה מן כ״ג כל חד וחד לי׳ דכו׳ וכל מלה אחרי

Nr.

מן לישנא דכו׳ . . . 260
שטה מן י״ו מלין דכל חד וחד לי׳ דכו׳ וכל חד
וחד כל ספרא דכו׳ . . . 270
שטה מן כ״א מלין דכל חד וחד לי׳ בספרא כוותי׳
וכל קריא׳ דכו׳ במ״א . . . 271
שטה חלופי כל ספרא חדא מלה וכל קרי׳ חלוף לה 272
שטה מן מ׳ מלין דכל חד וחד לי׳ דסמיך וכל
קרי׳ חלוף . . . 273
שטה דכל חד וחד לי׳ בטעמא מלעיל וכל קרי׳
מלרע . . . 372
שטה מן חד וחד מלרע וכל קרי׳ מלעיל . . . 373
שטה מן נ׳ מלין מן חד וחד פתח . (תנועות) ת׳ .s
שֵׁם ו׳ סגול . . . s. Zusatz 24
ו׳ פסוקים שָׁם שָׁמָּה . . . 336
ה׳ פסוקים שָׁמָּה שָׁם . . . 337
י׳ פסוקים רישיהון מלה חדא ותנינא שָׁמָּה . 338
ה׳ פסוקים דאית בהון שָׁמָּה שָׁמָּה . . . 335
שֶׁמֶן דקדים ליין ב׳ בלישן . . . 284
ד׳ זוגין משנין בירמי׳ . . . 202
י׳ זוגין מן ד׳ תנינא משניא בענינא . . . 219
ד׳ זוגין מן ד׳ בתרא משניא בענינא . . . 220

ת.

א״ב מן חד ת׳ וחד ות׳ . . . 1
א״ב מן חד וחד ת׳ בריש תיבות׳ . . . 74
ז׳ כתבן ת׳ ולא קרין . . . 163
י״א מלין לא כתבין ת׳ וקרין . . . 162
א״ב מן ב׳ב׳ מותאמים וכל חד וחד לי׳ דסמיך 72
אותיות גדולות שבתורה . . . s. א׳
י׳ נקדות נקד עזרא בתורה . . . s. נ׳
תיבה , תיבות . . . (מלין) מ׳ .s
א״ב מן ב׳ ב׳ חד בתלים וחד בקרי׳ . . . 60
י״ח מלין תקן עזרא . . . 168

תנועות

א״ב מן חד וחד קמץ . . . 21
י״ו זוגין מן ב׳ ב׳ קמצא . . . 25

	Nr.
א״ב מן חד וחד ו׳ בר״ת וקמץ	71
כ״א זוגין מן חד וחד חד מלאפום וחד קמץ פום	55
א״ב מן חד וחד חד פתח וחד קמץ	23
נ׳ זוגין מן ב׳ ב׳ קדמא וקף קמץ ותני׳ וקף פתח	ט׳ s.
א״ב מן חד וחד משמש אה או	73
שטה מן נ׳ מלין מן חד וחד פתח	22
א״ב מן ב׳ ב׳ פתח דלוג	24
א״ב מן חד וחד ה׳ בריש תיבות׳ וכל חד לי׳ פתח	65
א״ב מן ב׳ ב׳ הא׳ וכלהון פתחין	64
ו׳ מלין דכל חד לי׳ פתח בריש תיבות׳	370
ו׳ מלין פשטן צבחר (פתח קטן)	210
ד׳ זוגין מן ב׳ בענין וחד פתח וחד מלאפום	207
ג׳ מלין בחירק בס״ת וכל חד לי׳	208
ח׳ מלין יחידאין פשטין וכל דכו׳ בחירק	209
וְטוֹב ה׳ קמצין	ט׳ s.
מַיִם ב׳ וקפין קמצין	מ׳ s.
וְחַם ג׳ פתחין	ח׳ s.
ט׳ וּמַה פתח וחד וּמֶה פתח קטן	מ׳ s.
נֵדֶר ה׳ בה׳ נקדות	נ׳ s.
מַכֶּה ה׳ בסגול	נ׳ s.
שֵׁם ו׳ סגול	ש׳ s.

Verbesserungen.

(Die Columne wird durch a und b bezeichnet).

Seite	Zeile	lies	statt
2b	21	הַטַּהֲרוּ	הִטַּהֲרוּ
2b	22	וְהַטַּהֲרוּ	וְהִטַּהֲרוּ
4a	36	כְּשׁוֹכֵב	כְּשׁוֹבֵב
4b	1	וּכְשׁוּב	וּכְשׁוּב
7a	6	וּשְׁנַיִם	וּשְׁנַיִם
8b	15 }	הַמִּשְׁפָּט	הַמִּשְׁפָּט
8b	16 }		
11a	25	פָּרֹכֶת	פָּרֹכֶת
11a	26	הַפָּרֹכֶת	הַפָּרֹכֶת
13b	22	לִשְׁבָאִים	לִשְׁבָאִים
15b	2	בְּשָׁלֹשׁ	בְּשָׁלֹשׁ
18b	2	לסוסים	לסוס
20a	37	כָּהֵם	כָּהֶם
20b	31	אֲחוֹתַיִךְ	אֲחוֹתַיִךְ
22a	1	1, 26.	1, 25.
34b	5	ד׳ בפסוק bezieht sich auf die 4 im Verse mit Kaf anfangenden Wörter, obgleich in diesem Verz. nur ככרכמיש u. כדמשק angef. aber כְּאַרְפַּד und כַּלְנוֹ unter Alef u. Lamed ausgelassen sind? S. 39b 11 und Anmerkung. —	
34b	9	כָּהֵם	כָּהֶם
35a	5	בפלנתהון	בפלגת׳
38b	38	לך	לד
45a	6	הנחלים	הנהלים
51b	19	אם לא nach באש	

Seite	Zeile	lies	statt
53b	16	וְנִפְתְּחָה	וְנִפְתָּחָה
54b	38	לַצְּמִיתֻת	
55b	17	בְּחַיִּין	בְּחַיֵּי
63a	7	ביום	היום
63b	17	לי׳ מלא zu	וְרוֹמַמְתִּי
65a	37 } 38 }	sind die Stellen versetzt.	
66a	17	א״ב מן ב׳ב׳	א״ב ב׳ ב׳
66b	27	אני ה׳ הוא	אני הוא
69b	1	וְהַכֵּנִי	
69b	17	וְהִנְשָׂאם	
71a	2	וחברו nach	הֲדַם
71a	28	תנו לה	תנולה
74b	23 } 24 }	יִתְיַצָּב	
75b	7	מלרע nach	וַיֶּאֱסֹף
79b	36	יואב	איוב
81b	23	דתצוה nach	תְּנַתֵּחַ
84b	17	ד״ה	ה״ד
87b	25	שבות	שבת
99a	27	die W. קדמ׳ דפ׳ דמלכי׳ gehören zu Zeile 28.	
103b	17	2 S. 23, 37.	
108b	5	3 M. mit Waw st. mit Waw.	
117b	18	שַׁעְתָּה	שַׁעְתָּא
124b	38	וּרְהַב	וְרַהַב
151a	38	תשובון	תשוכון
155a	33	וַיַּעַבְרוּ	וַיַּעֲבִרוּ
169a	4	אל תבטחו	א תבטחו

In folgenden Zeilen fehlt die Bemerkung, dass sie Zusätze sind:

32b	19.	von anderer Hand.
33b	28.	von derselben Hand
34b	15. 16.	von anderer Hand.
37a	10.	von anderer Hand.
37b	28.	von derselben Hand.
38a	1.	von derselben Hand.
48a	8.	von anderer Hand.
62b	37.	von derselben Hand.
63a	1.	von derselben Hand.
63b	17.	Zusatz?
78b	35.	von anderer Hand.
79a	3.	von anderer Hand.
79b	12.	von anderer Hand.
80a	3. 21.	Zusatz?
89b	26.	von anderer Hand.
105a	16.	von derselben Hand.
161b	34.	Zusatz?

ס'.

ס, 1. 3^{1} 14.
ס, 2. 42^{2} 7.
ס, 4. 6^{1} 7. 16.
סך, 6. 8^{1} Akg.
סף, 13. 37^{2} 24.

ע'.

ע, 1. 3^{1} 16.
עד, 1. 57^{1} 31.
עד, 2. 57^{1} 29.
עד, 3. 57^{2} 7.
עד, 4. 46^{1} 22.
עד, 8. 57^{2} 20.
עו, 8. 41^{2} 38.
עו, 22. 52^{1} 22.
עט, 3. 46^{1} 6.
עין, 32. 12^{1} 6.
על, 3. 23^{2} 26.
על, 6. 26^{2} 8.
על, 7. 26^{2} 12.
על, 8. 26^{2} 28.
על, 9. 26^{2} 32.
על, 10. 58^{2} 33.
על, 11. 59^{1} 5. 21.
על, 12. 59^{1} 17.
על, 14. 59^{1} 31.
על, 23. 58^{2} 31.
ענ, 9. 36^{1} 34.

פ'.

פ', 1. 3^{1} 28.
פ, 2. 6^{1} 7. 18.
פש, 1. 39^{1} 38.
פת, 16. 10^{2} 38.
11^{1} 25.
פת, 17. 11^{2} 1.
פת, 18. 11^{2} 11.
פתח באתנח
zu Dan. 53^{1} 7.

צ'.

צ, 1. 3^{1} 29.
צר, 1. 62^{1} 28.

ק'.

ק, 1. 3^{1} 31.
קמץ, 3. 44^{2} 40.
4. 10^{2} 26.
5. 11^{2} 17.
6. 14^{1} 1.
קר, 30. 63^{2} 26.

ר'.

ר', 1. 3^{2} 11.
ר, 2. 33^{1} 28.
רב, 22. 55^{1} 24.
רה, 1. 44^{1} 16.
רמ, 5. 21^{1} 2.
רם, 7. 63^{2} 2.
רע, 15. 8^{2} 11.

ש.

ש, 1. 3^{2} 14.
ש, 3. 42^{2} 7.
ש, 4. 44^{1} 6.
שב, 41. 36^{1} 28.
שנ, 3. 38^{1} 2.
שם, 11. 63^{2} 32.
שם, 12. 40^{2} 8.
שם, 20. 58^{1} 13.
שם, 21. 58^{1} 15.
שם, 22. 58^{1} 8.
שם, 24. 58^{1} 18.
שפ, 18. 54^{1} 24.
שש, 2. 8^{2} 14.

ת'.

ת, 1. 23^{1} 22.
ת, 3. 37^{1} 24.
ת, 4. 37^{1} 30.
תל, 2. 37^{1} 13.
תם, 6. 34^{2} 12.
תנ, 5. 44^{1} 28.
תת, 2. 3^{2} 17.

Druck von Hermann L. Fridberg in Hannover.

ו, 13. 15^{2} 34.
ו, 14. 27^{1} 6.
ו, 15. 32^{1} 34.
ו, 16. 32^{2} 14.
ו, 17. 32^{2} 19.
ו, 18. 32^{2} 23.
ו, 19. 32^{2} 39.
ו, 20. 34^{2} 32.
ו, 21. 38^{1} 14.
ו, 22. 38^{2} 18.
ו, 24. 50^{1} 5.
ו, 25. 50^{1} 14.
ו, 31. 50^{2} 20.
ו, 32. 50^{2} 3.
ו, 34. 50^{2} 1.
ו, 39. 49^{1} 17.
ו, 40. 49^{1} 37.
ו, 41. 49^{2} 2.
ו, 44. 55^{2} 26.
ו, 54. 48^{2} 15.
ו, 55. 13^{2} 35.
ו, 56. 50^{1} 14.
ו, 59. 50^{1} 24.
ו, Ende. 15^{1} 3.
וא, 1. 15^{1} 36.
וא, 2. 6^{2} 21.
וי, 1. 14^{2} 20.
ות, 7. 15^{2} 16.

ז׳.

ז, 1. 2^{1} 33.
ז, 2. 44^{2} 6.
זא, 2. 8^{1} 28.

ח׳.

ח׳, 1. 33^{1} 24.
ח, 2. 45^{1} 19.
ח, 3. 14^{2} 6.
ח, 4. 2^{1} 34.
ח, 5. 6^{2} 33.
חו, 11. 36^{1} 16.
52^{2} 40.
חט, 3. 2^{1} 40.
חי, 28. 52^{2} 40.
חילופי קריאה 1. 61^{1} 17.
〃 2. 61^{2} 8.
〃 3. 52^{1} 27.
〃 4. 52^{2} 10.
〃 5. 52^{2} 17.
חילופי קריאה 6. 52^{2} 25.
〃 7. 53^{1} 26.
〃 8.
〃 9. } 53^{1} 38.
〃 10.
חם, 2. 63^{2} 11.
חק, 5. 54^{1} 20.
〃 7. 54^{1} 30.
〃 10. 54^{1} 22.

ט׳.

ט׳, 1. 2^{2} 6.
טב, 10. 63^{1} 4.
טח, 3. 38^{1} 5.
טע, 1. 8^{2} 12.
טע, 9. 42^{2} 38.
טע, 12. 47^{1} 38.
טע, 14. 47^{2} 20.
טע, 15. 47^{2} 8.
טע, 16. 47^{1} 4.
טע, 18. 61^{2} 20.
טע, 24. 46^{1} 24.

י׳.

י׳, 1. 2^{2} 8.
י, 2. 15^{2} 31.
י, 3. 21^{2} 22.
י, 4. 21^{2} 27.
י, 5. 24^{2} 10.
י, 6. 25^{1} 4.
36^{1} 11.
י, 7. 32^{1} 40.
י, 8. }
י, 9. } 33^{2} 35.
י, 10. 33^{1} 38.
י, 11. 33^{1} 40.
י, 12. 33^{2} 27.
י, 13. 34^{1} 16.
י, 14. 34^{2} 11.
י, 15. 34^{2} 23.
35^{1} 21.
י, 16. 34^{2} 27.
י, 17. 35^{1} 19.
י, 18. 35^{2} 18.
25^{1} 1.
י, 19. 36^{1} 3.
25^{2} 4.
י, 20. 36^{1} 16.
י, 21. 36^{1} 26.
י, 23. 45^{1} 33.
י, 25. 44^{2} 30.
י, 26. 44^{2} 20.
יא, 4. 8^{2} 17.
יד, 25. 36^{2} 3.
יד, 37. 62^{1} 14.
ים, 17. 62^{1} 5.
יע, 6. 36^{1} 37.
יע, 14. 36^{1} 16.
יר, 2. 62^{1} 11.

כ׳.

כ׳, 1. 7^{1} 1.
כ, 2. 9^{2} 35.
כ, 3. 15^{2} 32.
כ, 4. 27^{1} 33.
כ, 5. 2^{2} 27.
כי, 4. 62^{1} 24.
כל, 6. 55^{2} 29.
כל, 9. 55^{2} 26.
כל, 10. 55^{2} 24.
כל, 11. 56^{1} 24.
כל, 12. 56^{1} 6.
כל, 14. 56^{1} 22.
כל, 17. 56^{1} 27.
כל, 18. 51^{1} 30.
56^{2} 4.
כל, 19. 56^{1} 15.
כל, 20. 56^{1} 8.
כל, 23. 56^{2} 27.
כל, 26. 56^{1} 3.
כל, 31. 56^{1} 34.
כל, 32. 56^{2} 11.
כל, 51. 62^{1} 37.
כע, 1. 42^{2} 34.
כת, 8. 27^{1} 7.
כת, 9. 29^{1} 20.
כת, 10. 37^{1} 42.
כת, 11. 29^{1} 34.
כת, 12. 29^{1} 3.
כת, 13. 28^{2} 15.
כת, 14. 29^{2} 13.
כת, 15. 29^{2} 19.
כת, 16. 27^{2} 3.

ל׳.

ל, 1. 10^{1} 32.
ל, 2. 36^{2} 22.
ל, 3. 11^{1} 21.
ל, 4. 11^{2} 36.
ל, 5. 12^{1} 15.
ל, 6. 12^{1} 18.
ל, 7. 6^{2} 27.
ל, 8. 15^{2} 4.
ל, 9. 2^{2} 34.
ל, 10. 36^{2} 22.
ל, 14. 60^{1} 24.
ל, 15. 49^{2} 18.
ל, 16. 49^{2} 41.
ל, 17. 13^{1} 34.
לא, 10. 60^{2} 22.
לא, 11. 60^{2} 15.
לא, 12. 50^{1} 43.
לא, 13. 60^{2} 19.
לא, 23. 30^{2} 2.
לה, 1. 63^{1} 26.
לה, 2. 53^{1} 11.
לי, 6. 62^{1} 21.
לכ, 12. 61^{1} 4.
לק, 6. 62^{1} 30.
לק, 8. 63^{1} 12.

מ׳.

מ, 1. 22^{1} 6.
מ, 3. 43^{1} 9.
מ, 4. 7^{2} 4.
מ, 5. 3^{1} 6.
מ, 6. ff. 8^{2} 26.
מ, 12. 8^{2} 20.
מ, 15. 43^{2} 5.
מ, 16. 13^{2} 31.
מ, 17. 36^{2} 28.
מ, 18. 36^{2} 31.
מד, 7. 36^{2} 1.
מה, 4. 51^{1} 8.
מט, 5. 8^{2} 17.
מי, 5. 48^{2} 8.
מי, 9. 62^{2} 2.
מן, 2. 43^{1} 20.
מן, 3. 56^{2} 38.
מצ, 16. 62^{1} 41.
מת, 20. 50^{1} 33.

נ׳.

נ׳, 1. 3^{1} 11.
נ, 2. 23^{1} 26.
נ, 3. 7^{1} 8.
נ, 6. 36^{2} 39.
נ, 7. 36^{2} 44.
נד, 4. 63^{2} 20.
נפ, 2. 61^{2} 2.
נק, 1. 28^{2} 7.
נת, 38. 60^{2} 44.

Mm.

1 Chr.	1, 1.	25^{2} 24.
		34^{1} 22. 26.
		36^{2} 6. 17.
=	2, 43.	20^{2} 20.
=	3, 20.	6^{2} 10. 21.
=	7, 1.	43^{2} 38.
=	8, 7.	45^{1} 30.
=	9, 35.	36^{1} 36.
=	18, 1.	47^{2} 7.
=	21, 8.	41^{2} 38.
=	23, 22.	49^{1} 34.
=	27, 12.	29^{1} 13.
=	29, 5.	22^{2} 1. 22.
2 Chr.	3, 7.	18^{2} 5.
=	6, 29.	56^{1} 34.
=	11, 18.	36^{2} 42.
=	21, 4.	21^{2} 32.
=	22, 9.	58^{1} 34.
=	30, 21.	54^{1} 31.
=	32, 10.	52^{1} 26.
=	34, 6.	29^{1} 31.

Mp.

1 Chr.	2, 43.	20^{2} 21.
=	5, 26.	43^{2} 25.
=	9, 8.	19^{1} 43.
=	9, 19.	4^{1} 13.
=	11, 42.	19^{2} 33.
=	21, 28.	18^{1} 15.
=	23, 4.	4^{1} 13.
2 Chr.	2, 13.	5^{1} 33.
=	3, 7.	18^{2} 5.
=	4, 17.	18^{1} 6.
=	20, 29.	45^{2} 10.
=	26, 5.	18^{1} 15.
=	26, 16.	13^{1} 27.
=	35, 13.	13^{2} 14.
=	36, 21.	19^{2} 40.

Mass. fin.

א׳.

א׳,	1.	25^{2} 22.
א,	2.	25^{2} 43. 35^{2} Akg.
א,	3.	43^{2} 15. 13^{1} 38.
א,	4.	43^{2} 8.
א,	5.	43^{2} 19.
א,	6.	43^{2} 38.
א,	7.	29^{2} 32.
א,	8.	30^{1} 21.
א,	10.	27^{2} 37.
א׳,	11.	6^{1} 4.
א,	12.	6^{1} 9. 22.
א,	14.	6^{2} 9. 22.
א,	15.	7^{1} 18.
א,	16.	7^{2} 22.
		8^{2} 28.
		8^{1} 35.
א,	17.	8^{2} 23.
א,	18.	13^{2} 17.
א,	19.	13^{2} 23.
א,	20.	15^{2} 39.
א,	21.	16^{1} 14.
א,	22.	11^{2} 6.
		17^{2} 1.
		27^{1} 3.
א,	24.	5^{2} 13.
א,	25.	17^{1} 25.
		17^{2} 21.
		22^{1} 8.
א,	26.	12^{2} 38.
א,	27.	14^{1} 15.
אב,	23.	21^{1} 16.
אב,	25.	54^{1} 37.
אד,	6.	62^{2} 34.
אד,	23.	42^{1} 8.
אד,	43.	42^{1} 18.
אד,	44.	42^{1} 23.
אד,	45.	41^{2} 41.
אי,	32.	57^{2} 36.
אי,	34.	57^{2} 40.
אי,	35.	57^{2} 22.
אי,	36.	58^{1} 4.
אי,	37.	58^{2} 2.
איש,	51.	49^{2} 4.
אל,	1.	59^{2} 23.
אל,	2.	59^{1} 17.
אל,	3.	59^{2} 12.
אל,	4.	59^{1} 33.
אל,	5.	59^{1} 31.
אל,	6.	59^{2} 12. 17.
אל,	7.	59^{1} 35.
אל,	8.	37^{2} 15.
אל,	14.	26^{1} 26.
אל,	16.	26^{2} 29.
אל,	17.	57^{1} 2.
אל,	18.	56^{2} 39.
אל,	23.	24^{1} 27.
אל,	24.	3^{2} 28.
אל,	100.	42^{2} 5.
אם,	94.	34^{2} 18.
אם,	3.	58^{2} 25.
אם,	4.	58^{2} 7.
אם,	6.	58^{2} 3. 17.
אן,	14.	8^{2} 9.
אש,	33.	51^{1} 22.
את,	4.	48^{1} 21.
את,	7.	48^{1} 20. ^{2}9.
את,	8.	24^{1} 38.
את,	35.	53^{2} 42.
את,	41.	55^{2} 16.
את,	45.	51^{2} 27.
את,	46.	51^{2} 28.

ב׳.

ב׳,	1.	45^{2} 3.
ב,	2.	15^{2} 10.
ב,	5.	6^{2} 5.
ב,	6.	13^{2} 8.
ב,	7.	1^{1} 6.
		1^{2} 16.
ב,	8.	21^{1} 18.
ב,	9.	6^{2} 32.
ב,	10.	36^{2} 5. 17.
ב,	11.	36^{2} 25.
ב,	13.	1^{2} 9.
		16^{1} 17.
ב,	14.	16^{2} 26.
		22^{1} 42.
בא,	81.	21^{1} 20.
בה,	3.	27^{2} 7.
בה,	4.	27^{2} 6.
בם,	1.	58^{1} 6.
בן,	9.	60^{2} 23.
בר,	3.	63^{1} 21.

ג׳.

ג,	1.	6^{1} 7. 13.
ג,	2.	2^{1} 9.
גם,	4.	60^{1} 4.
גם,	8.	60^{1} 36.
גם,	10.	60^{2} 1.
גם,	11.	59^{2} 35.

ד׳.

ד,	1.	6^{1} 25.
ד,	2.	2^{1} 13.
ד,	3.	33^{1} 30.
דבר,	17.	34^{1} 29.
דבר,	18.	34^{2} 1.
דן,	3.	36^{2} 1.

ה׳.

ה,	2.	21^{1} 32.
ה,	3.	21^{1} 41.
ה,	4.	61^{1} 3.
ה,	6.	7^{1} 19.
		7^{2} 10.
ה,	7.	45^{1} 7.
ה,	8.	38^{2} 31.
ה,	10.	31^{2} 34.
ה,	11.	4^{1} 30.
ה,	13.	14^{1} 17.
ה,	14.	14^{2} 7. 16.
ה,	15.	14^{1} 33.
ה,	16.	6^{1} 7. 14.
ה,	18.	6^{1} 21.
ה,	19.	2^{1} 19.
ה,	20.	21^{1} 26.
ה,	21.	27^{1} 30.
ה,	23.	37^{2} 4. 13.
ה,	24.	31^{1} 6. 7.
ה,	25.	31^{2} 8. 9.
ה,	26.	31^{2} 34.
		45^{1} 31.
ה,	27.	27^{1} 12.
ה,	28.	36^{2} 19.
ה,	30.	49^{1} 12.
ה,	31.	6^{2} 8.
ה,	32.	12^{2} 36. 39.
הו,	2.	58^{1} 23.
הו,	3.	58^{1} 39.
הו,	5.	51^{2} 38.
הו,	6.	58^{1} 35.
הי׳,	8.	49^{1} 34.
הי׳,	15.	32^{1} 21.
הך,	5.	62^{2} 8.
הן,	13.	58^{1} 21.

ו׳.

ו,	1.	13^{2} 34.
ו,	2.	12^{1} 28.
ו,	3.	15^{1} 1.
ו,	4.	38^{2} 5.
ו,	5.	22^{1} 13.
ו,	6.	7^{1} 12.
		7^{2} 7.
ו,	7.	7^{1} 22.
ו,	8.	7^{1} 40.
		8^{1} 25. ^{2}18.
ו,	9.	8^{1} 34.
ו,	10.	8^{1} 37.
ו,	11.	12^{1} 23.
ו,	12.	13^{1} 12. 22^{2} 30.

Mp.

Prov.	1, 2.	18^1 19.
=	7, 9.	18^1 10.
=	10, 17.	49^2 31.
=	10, 26.	12^1 6.
=	11, 17.	18^1 26.

Mm.

Job	1, 1.	29^2 32.
=	2, 10.	16^1 19.
=	3, 4.	3^1 21.
=	5, 2.	42^2 7. 33.
=	6, 2.	42^2 34.
=	6, 20.	14^2 21.
=	7, 1.	33^1 37.
=	7, 12.	44^1 28.
=	8, 2.	17^2 19.
=	9, 13.	44^1 15.
=	10, 14.	9^2 8.
=	10, 17.	42^2 34.
=	11, 17.	9^2 13.
=	12, 3.	48^2 8.
=	12, 6.	10^2 10.
=	14, 12.	60^2 19.
=	19, 21.	16^2 20.
=	20, 28.	13^1 13.
=	22, 23.	51^2 39.
=	23, 7.	61^2 10.
=	24, 22.	23^1 26.
=	26, 11.	14^2 21.
=	28, 2.	63^1 11.
=	28, 9.	6^1 7. 21.
=	29, 2.	53^1 27.
=	29, 20.	3^1 31.
=	30, 12.	45^1 31.
=	31, 22.	14^1 39.
=	31, 23.	9^2 5.
=	31, 26.	19^1 19.
=	32, 21.	26^1 10.
=	33, 28.	35^2 3.
=	35, 8.	18^2 19.
=	36, 14.	50^1 33.
=	37, 11.	18^1 19.
=	37, 13.	58^1 24.
=	37, 15.	7^1 24.
=	38, 1.	29^1 20.
=	38, 7.	11^2 31.
=	38, 13.	37^1 9.
=	38, 20.	3^2 31.
=	38, 31.	21^1 42. ^{2}17.
=	38, 38.	12^1 10.
=	39, 12.	36^1 26.
Job	39, 20.	13^1 14.
=	41, 13.	6^1 27.

Mp.

=	8, 2.	17^2 19.
=	15, 26.	18^1 6.
=	17, 5.	19^2 35.
=	29, 7.	5^1 43.
=	31, 26.	19^1 19.
=	34, 22.	57^2 33.
=	35, 8.	18^2 19.
=	37, 11.	18^1 19.
=	38, 7.	11^2 31.
=	38, 30.	7^1 Akg.
=	38, 31.	19^2 15.
=	39, 8.	20^1 10.
=	42, 10.	19^1 39.

Mm.

Cant.	1, 1.	15^2 27.
		25^2 22.
=	1, 16.	33^1 24.
=	2, 15.	16^1 20.
		22^1 21.
=	3, 9.	13^1 39.
=	5, 6.	45^1 31.
=	7, 5.	26^2 12.
=	7, 8.	1^1 13.
=	8, 14.	2^1 13.
Ruth	1, 21.	8^2 11.
=	2, 2.	1^1 12.
=	2, 14.	63^1 25.
=	3, 12.	28^2 43.
=	3, 17.	28^1 12.
=	4, 18.	10^2 26.
Thr.	2, 5.	18^1 5.
=	2, 19.	31^2 13.
=	3, 17.	19^2 30.
=	4, 3.	36^2 43.
=	4, 5.	20^1 16.
=	4, 17.	31^2 33.
=	5, 1.	31^2 13.
=	5, 13.	15^2 39.
Koh.	1, 16.	$38^1$15. ^{2}1.
=	4, 8.	15^1 38.
=	4, 16.	56^1 3.
=	6, 10.	31^1 8.
=	7, 16.	5^1 15.
Koh.	7, 19.	50^1 33.
=	7, 23.	31^2 13.
=	9, 4.	27^1 7.
=	9, 6.	59^2 34.
=	9, 9.	16^1 20.
=	11, 9.	7^1 18.
=	12, 3.	17^2 23.
=	12, 4.	5^2 14.
=	12, 6.	37^1 23.
Est.	1, 18.	38^1 6.
=	3, 9.	3^2 31.
=	3, 15.	15^1 39.
=	4, 5.	26^1 13.
=	4, 8.	41^1 20.
=	8, 15.	22^1 40.
=	8, 17.	55^2 25.
=	9, 7.	13^1 7.
		$25^2$23. 44.

Mp.

Cant.	5, 10.	7^2 14.
Threni	3, 17.	19^2 30.
=	4, 5.	20^1 16.
Koh.	1, 2.	4^2 27.
=	11, 3.	19^1 26.
=	12, 3.	17^2 23.
=	12, 5.	4^2 27.
Est.	2, 14.	19^2 43.

Mm.

Dan.	1, 1.	15^2 27.
=	2, 7.	39^2 2.
=	3, 2.	46^1 8.
=	3, 9.	22^1 21.
=	3, 19.	7^1 19.
=	3, 29.	30^1 20.
=	4, 4.	36^2 21.
=	4, 5.	5^1 16.
=	4, 7.	56^1 22.
=	4, 15.	39^1 26.
=	4, 25.	26^2 30.
=	4, 28.	52^2 26.
=	5, 5.	32^1 29.
=	5, 8.	36^2 21.
=	5, 19.	19^2 16.
=	5, 22.	38^2 6.
=	6, 15.	14^1 2.
Dan.	6, 25.	3^2 12.
=	7, 3.	38^2 6.
=	7, 6.	53^1 9. 10.
=	7, 8.	11^2 8.
=	7, 12.	23^1 27.
=	7, 18.	57^2 6.
=	8, 27.	15^1 38.
=	9, 5.	32^1 18.

Mp.

=	2, 11.	2^2 19.
=	5, 19.	19^2 16.
=	5, 27.	45^1 19.

Mm.

Esra	1, 1.	30^1 18.
=	1, 9.	16^1 17.
=	4, 12.	29^2 17.
=	5, 15.	47^1 38.
=	8, 14.	36^2 7.
		52^1 26.
		52^1 Akg.
=	8, 17.	16^1 21.
=	8, 31.	3^1 11.

Mp.

=	3, 8.	4^1 14.
=	4, 10.	2^2 20.
=	4, 14.	19^2 8.
=	6, 9.	19^2 9.
=	9, 11.	4^2 28.

Mm.

Neh.	3, 30.	33^2 37.
=	4, 19.	59^1 35.
=	5, 9.	34^2 17.
=	9, 23.	52^1 12.
=	10, 35.	56^1 33.

Mp.

=	3, 23.	19^2 35.
=	4, 19.	59^1 37.
=	9, 6.	50^2 13.
=	13, 19.	20^2 28.

Ezech. 5, 6. 54[1] 23.
= 6, 9. 44[2] 39.
= 7, 9. 62[2] 7.
= 8, 17. 37[2] 23.
= 10, 2. 59[1] 34.
= 11, 8. 62[1] 11.
= 11, 13. 48[2] 31.
= 13, 15. 57[2] 22.
= 14, 11. 21[2] 23.
= 16, 28. 60[1] 3.
= 18, 6. 60[2] 20.
= 20, 44. 42[2] 35.
= 21, 38. 18[1] 18.
= 27, 9. 19[1] 41.
= 34, 6. 57[2] 41.
= 34, 16. 18[2] 7.
= 35, 15. 9[2] 36.
= 38, 2. 3[2] 29.
= 38, 9. 7[1] 4.
= 38, 20. 56[1] 5.
= 38, 22. 58[1] 30.
= 39, 16. 63[2] 32.
= 40, 36. 49[2] 1.
= 41, 19. 46[1] 22.
= 43, 15. 9[1] 9.
= 43, 20. 59[1] 18.
= 45, 12. 44[2] 40.
= 48, 1. 55[1] 25.
= 48, 16. 55[1] 25.

Mp.

= 3, 4. 50[1] 22.
= 3, 11. 50[1] 22.
= 18, 6. 61[1] 4.
= 18, 11. 61[1] 5.
= 20, 6. 20[1] 17.
= 20, 29. 4[2] 28.
= 21, 3. 56[1] 11.
= 21, 38. 18[1] 13.
= 24, 5. 60[1] 39.
= 25, 3. 19[2] 25.
= 27, 9. 19[1] 41.
= 34, 16. 18[2] 7.
= 36, 15. 60[2] 17.
= 36, 27. 24[2] 7.
= 45, 8. 44[2] 35.
= 48, 18. 12[1] 11.

Mm.

Hoseas 1, 1. 18[1] 2.
= 2, 6. 42[2] 6.

Hoseas 7, 9. 58[1] 23.
= 10, 2. 19[1] 21.

Joel 1, 12. 20[2] 20.
= 3, 18. 30[1] 21.

Amos 1, 2. 47[1] 38.
= 3, 5. 3[2] 31.

Obadja 5. 58[2] 24.

Hab. 1, 12. 37[2] 24.

Zeph. 1, 17. 62[1] 33.
= 3, 2. 60[2] 21.
= 3, 17. 8[2] 13.

Hag. 2, 3. 47[1] 19.

Zach. 1, 13. 59[1] 9.
= 2, 12. 4[2] 1.
= 5, 11. 63[1] 25.
= 6, 13. 58[1] 23.
= 9, 9. 26[2] 30.
= 10, 4. 47[2] 8.

Mal. 2, 13. 62[1] 30.
= 3, 10. 8[1] 29.

Mp.

Hoseas 1, 1. 18[1] 2.
= 1, 2. 13[1] 25.
= 10, 2. 19[1] 21.

Joel 1, 12. 20[2] 21.

Hag. 1, 9. 13[2] 25.

Mm.

Psalm 8, 8. 60[1] 4.
= 9, 13. 36[1] 33.
= 10, 12. 27[2] 26.
28[1] 15.
= 14, 1. 57[2] 35.
= 19, 6. 8[2] 13.
= 27, 13. 28[2] 7.
= 34, 1. 8[2] 12.
= 35, 10. 62[1] 37.
= 36, 7. 46[1] 5.
= 38, 22. 57[1] 2.
= 41, 14. 43[1] 10.

Psalm 51, 7. 41[2] 37.
= 51, 13. 57[1] 2.
= 53, 2. 57[2] 35.
= 55, 22. 18[2] 32.
= 59, 10. 44[1] 5. 12.
= 66, 12. 62[2] 1.
= 67, 2. 21[2] 23.
= 69, 15. 9[1] 30.
= 71, 9. 5[1] 15. 18.
= 71, 20. 34[2] 31.
= 73, 2. 31[2] 34.
= 73, 4. 19[1] 1.
= 77, 1. 36[2] 3.
= 78, 28. 61[2] 2.
= 80, 14. 37[1] 13.
= 83, 8. 11[2] 7.
= 85, 2. 36[1] 28.
= 89, 37. 5[1] 16.
= 91, 13. 44[1] 28. [2]7.
= 93, 1. 22[2] 21.
= 94, 8. 18[1] 13.
= 95, 10. 38[1] 15.
= 100, 3. 30[2] 1.
= 106, 5. 51[2] 44.
= 106, 20. 37[2] 23.
= 107, 23. 39[2] 40.
= 112, 10. 11[2] 7.
= 115, 1. 58[2] 33.
= 117, 2. 42[1] 22.
= 119, 9. 34[1] 29.
= 119, 25. 34[1] 29.
= 119, 70. 9[2] 40.
= 119, 99. 18[2] 3.
= 122, 5. 58[1] 17.
= 125, 1. 21[1] 12.
= 139, 5. 27[1] 33.
= 147, 9. 18[1] 35.
= 147, 18. 33[2] 28.
= 150, 5. 16[1] 19.

Mp.

= 24, 4. 35[1] Akg.
= 35, 8. 3[2] 25.
= 55, 22. 18[2] 32.
= 62, 11. 56[2] 43.
= 72, 8. 18[2] 18.
= 73, 4. 19[1] 2.
= 94, 8. 18[1] 13.
= 106, 33. 2[2] 21.
= 109, 17. 3[2] 25.
= 118, 13. 13[1] 24.
= 126, 4. 9[2] 27.

Mm.

Prov. 1, 1. 25[2] 28.
30[1] 18.
52[1] 25.
= 1, 2. 18[1] 19.
= 3, 15. 36[2] 38. 43.
= 3, 34. 36[1] 34.
= 3, 35. 63[2] 1.
= 4, 15. 6[1] 27.
= 5, 3. 14[2] 17.
= 5, 11. 5[1] 15.
= 5, 22. 41[2] 21. 38.
= *7, 25. 57[1] Akg.
= 8, 27. 6[1] 7. 19.
= 10, 23. 62[2] 38.
= 10, 26. 12[1] 6.
= 11, 3. 34[2] 27.
= 12, 4. 7[1] 4.
= 13, 20. 27[1] 7.
= 14, 21. 36[1] 34.
= 14, 28. 50[1] 25.
= 16, 28. 25[2] 44.
26[1] 13.
39[2] 33.
= 18, 17. 34[2] 23.
= 19, 16. 27[2] 8.
= 19, 26. 9[1] 19.
= 20, 4. 34[2] 24.
= 20, 16. 36[2] 27.
= 20, 21. 33[1] 23.
= 21, 9. 36[1] 44.
= 21, 19. 36[2] 2.
= 23, 21. 2[1] 32.
= 23, 26. 27[1] 7.
= 23, 30. 15[2] 5.
= 24, 1. 57[1] Akg.
= 24, 10. 27[1] 34.
= 24, 13. 3[2] 31.
= 24, 19. 57[1] 2. 24.
= 25, 24. 36[2] 2.
= 25, 28. 57[2] 36.
= 26, 21. 36[2] 2.
= 28, 5. 42[1] 23.
= 28, 8. 30[2] 20.
31[1] 5.
= 30, 4. 63[2] 31.
= 30, 12. 9[2] 12.
= 30, 16. 62[2] 1.
= 30, 33. 16[1] 19.
= 31, 3. 23[1] 27.
= 31, 16. 31[2] 13.

Josua	18, 2.	18[2] 32.
=	18, 12.	32[1] 20.
=	18, 16.	59[1] 32.
=	22, 23.	58[2] 6.
=	49, 12.	58[1] 20.

Mp.

=	7, 12.	60[2] 16.
=	10, 13.	18[2] 13.
=	11, 14.	56[2] 30.
=	17, 8.	20[2] 21.
=	18, 2.	18[2] 32.
=	19, 20.	3[2] 4.
=	21, 28.	3[2] 4.

Mm.

Jud.	1, 1.	37[1] 23.
		42[1] 21.
=	2, 15.	62[1] 27.
=	2, 22.	58[1] 5.
=	4, 16.	52[1] Akg. 1.
=	8, 22.	59[2] 33.
=	17, 7.	58[1] 22.
=	18, 28.	57[2] 24.
		58[1] 3.
=	18, 30.	37[1] 8.
=	19, 3.	32[1] 33.
=	20, 2.	56[1] 33.

Mp.

=	5, 11.	20[2] 17.
=	5, 15.	18[2] 28.
=	19, 11.	19[2] 36.

Mm.

1 Sam.	1, 1.	34[2] 30.
=	2, 26.	63[1] 3.
=	5, 6.	38[1] 4.
=	12, 3.	48[2] 7.
=	12, 21.	60[2] 18.
=	13, 19.	37[1] 41.
=	19, 11.	62[1] 20.
=	20, 2.	33[1] 36.
=	20, 8.	63[1] 20.
=	20, 38.	36[2] 30.
=	21, 14.	8[2] 11.
=	25, 6.	51[2] 32.
=	26, 12.	58[1] 1.
2 Sam.	1, 20.	57[1] 1. 5.
=	5, 2.	29[2] 12.
=	8, 3.	28[2] 14.
=	12, 31.	36[2] 16.
=	13, 2.	62[1] 27.
=	15, 23.	56[2] 5.
=	16, 18.	30[2] 1.
=	19, 5.	19[1] 28.
=	21, 6.	36[2] 43.
=	21, 9.	34[2] 11.
=	21, 14.	8[2] 11.
=	21, 21.	32[1] 40.
=	23, 9.	37[2] 3.

Mp.

1 Sam.	5, 9.	42[2] 15.
=	10, 14.	17[1] 19.
=	15, 32.	19[2] 15.
=	20, 21.	1[1] 28.
=	26, 21.	18[2] 2.
2 Sam.	10, 9.	31[1] 2.
=	12, 4.	18[1] 30.
=	14, 2.	26[2] 26.
=	19, 5.	19[1] 28.

Mm.

1 Reg.	1, 1.	32[2] 22.
=	1, 2.	63[2] 10.
=	4, 10.	17[2] 23.
=	5, 10.	52[2] 40.
=	7, 20.	37[2] 4.
=	10, 7.	63[1] 3.
=	12, 3.	32[2] 37.
=	13, 2.	40[1] 8.
=	15, 20.	59[1] 22.
=	16, 24.	63[2] 32.
=	18, 10.	27[1] 33.
=	18, 45.	57[2] 5.
=	19, 4.	37[1] 29.
=	19, 19.	58[1] 22.
2 Reg.	1, 4.	61[1] 1.
=	4, 11.	58[1] 8.
=	5, 8.	62[2] 14.
=	5, 26.	62[2] 30.
=	6, 22.	62[2] 8.
=	7, 9.	41[2] 37.
=	9, 2.	58[1] 12. 14.
=	10, 19.	56[1] 21.
=	11, 4.	44[2] 5.
=	12, 17.	2[2] 1.
=	15, 20.	58[2] 32.
2 Reg.	16, 7.	30[1] 2.
		43[2] 18.
=	17, 4.	24[2] 28.
=	19, 31.	28[2] 14. 23.
=	21, 11.	8[2] 11.
=	24, 10.	31[2] 33.

Mp.

1 Reg.	1, 2.	63[2] 14.
=	3, 12.	34[1] Akg.
=	4, 10.	17[2] 23.
=	8, 35.	4[1] Akg.
=	9, 21.	20[2] 7.
=	13, 7.	1[1] 27.
=	20, 6.	24[1] 43.
2 Reg.	1, 4.	61[1] 1.
=	4, 7.	19[1] 43.
=	12, 10.	18[2] 14.
=	19, 31.	28[2] 24.
=	23, 15.	60[1] 39.

Mm.

Jesaias	1, 1.	48[2] 13.
=	8, 1.	15[2] 11.
=	9, 3.	30[2] 1.
=	12, 6.	59[2] 33.
=	13, 8.	47[1] 38.
=	13, 16.	38[1] 1.
=	14, 6.	62[2] 8.
=	19, 21.	63[2] 20.
=	24, 19.	20[2] 32.
=	28, 9.	48[2] 7.
=	36, 1ff.	54[2] 20.
=	38, 16.	42[1] 9.
=	40, 16.	57[2] 34.
=	43, 14.	8[2] 10.
=	44, 9.	28[2] 8.
=	44, 14.	26[1] 12.
		39[2] 33.
=	48, 8.	59[2] 35.
=	62, 5.	8[2] 12.

Mp.

=	1, 2.	21[1] 3.
=	9, 2.	10[1] 29.
=	10, 34.	5[1] 33.
=	13, 20.	19[1] 20.
=	21, 5.	13[1] 26.
=	21, 11.	19[2] 12.
=	22, 17.	13[1] 25.
Jesaias	23, 17.	20[1] 7.
=	24, 19.	20[2] 33.
=	42, 1.	19[2] 41.
=	43, 17.	3[1] Akg.
=	44, 15.	1[1] 25.
=	47, 8.	19[2] 33.
=	48, 8.	59[2] 43.
=	63, 2.	7[2] 14.
=	66, 5.	10[1] 30.

Mm.

Jerem.	1, 1.	34[1] 3.
		35[1] 24.
		35[2] 1.
=	8, 19.	57[2] 34.
=	10, 23.	62[2] 32.
=	15, 10.	19[2] 30.
=	18, 12.	8[1] 17.
=	27, 3.	59[1] 11.
=	27, 13.	26[2] 33.
=	27, 18.	58[2] 7.
=	29, 31.	59[1] 30.
=	30, 24.	57[2] 6.
=	31, 40.	38[1] 27.
=	33, 21.	54[1] 31.
=	39, 14.	26[1] 13.
		39[2] 33.
=	48, 36.	59[1] 30.
=	49, 39.	36[1] 27.
=	52, 23.	19[2] 38.
=	52, 33.	27[2] 39.

Mp.

=	13, 20.	35[2] 9.
=	14, 21.	56[2] 43.
=	15, 10.	19[2] 30.
=	16, 7.	26[2] 23. 26.
=	20, 10.	20[1] 12.
=	23, 36.	18[2] 21.
=	29, 1.	17[2] 18.
=	30, 13.	57[2] 38.
=	41, 14.	19[2] 42.
=	48, 12.	19[1] 27.
=	52, 23.	19[2] 38.

Mm.

Ezech.	1, 1.	29[2] 32.
		30[1] 17.
=	1, 16.	55[1] 24.
=	1, 20.	58[1] 13.

Mm.

Ex.	11, 13.	48^{2}	14.
:	12, 22.	26^{2}	36.
:	12, 30.	57^{2}	35.
:	12, 32.	59^{2}	35.
:	13, 3.	46^{2}	7.
:	15, 5.	62^{1}	41.
:	15, 23.	19^{2}	16.
:	15, 26.	54^{1}	21.
		56^{1}	34.
:	16, 21.	63^{2}	10.
:	17, 16.	14^{2}	6.
:	18, 13.	43^{1}	21.
:	19, 20.	59^{1}	15.
:	20, 8.	44^{1}	4.
:	20, 12.	60^{2}	21.
:	21, 29.	60^{1}	3.
:	22, 9.	26^{2}	30.
:	23, 31.	57^{1}	30.
:	24, 14.	26^{1}	27.
:	25, 20.	59^{1}	16.
:	25, 30.	42^{1}	32.
:	27, 9.	15^{2}	4.
:	28, 4.	51^{2}	19.
:	29, 28.	58^{2}	2.
:	32, 18.	57^{1}	21.
:	32, 25.	37^{1}	15.
:	34, 3.	49^{2}	5.
:	34, 9.	42^{1}	8.
:	34, 25.	44^{1}	5.
:	35, 18.	48^{1}	19. ^{2}9.
:	35, 24.	63^{2}	1.
:	35, 31.	50^{1}	6.
:	36, 9.	47^{1}	3.
:	37, 9.	59^{1}	16.
:	39, 3.	7^{2}	22.
:	39, 4.	41^{2}	20.
:	40, 3.	8^{1}	Amkg.
:	40, 20.	59^{1}	21.

Mp.

:	4, 11.	63^{1}	1.
:	7, 4.	44^{2}	35.
:	15, 16.	7^{1}	Amkg.
:	15, 23.	19^{2}	16.
:	17, 7.	59^{1}	16.
:	19, 13.	13^{1}	25.
:	34, 3.	60^{1}	39.
:	36, 9.	47^{1}	9.

Mm.

Lev.	1, 1.	10^{2}	25.
		35^{2}	Amkg.
:	1, 2.	25^{1}	43.
		56^{1}	38.
		63^{2}	25.
:	4, 12.	3^{2}	29.
:	4, 35.	15^{1}	29.
:	6, 14.	60^{2}	43.
:	7, 8.	15^{2}	11.
		56^{2}	9.
:	7, 14.	63^{2}	25.
:	8, 15.	47^{1}	19.
:	8, 23.	47^{1}	38.
:	10, 31.	11^{2}	38.
:	11, 12.	46^{2}	23.
:	11, 21.	30^{1}	25.
:	13, 9.	62^{2}	33. 35.
:	13, 10.	15^{2}	12.
:	13, 51.	52^{2}	11.
:	14, 45.	54^{1}	36.
:	15, 3.	14^{1}	2.
:	15, 20.	56^{2}	10.
:	16, 33.	58^{2}	31.
:	17, 4.	63^{2}	25.
:	19, 20.	60^{2}	21.
:	21, 5.	31^{2}	34.
:	22, 23.	63^{2}	19.
:	23, 12.	47^{2}	8.
:	24, 11.	18^{2}	14.
:	25, 4.	11^{2}	15.
:	25, 51.	7^{1}	9.
:	26, 34.	56^{1}	1.
:	26, 40.	47^{2}	8.
:	27, 9.	63^{2}	26.
:	27, 20.	58^{2}	6.

Mp.

.	5, 4.	2^{2}	20.
:	5, 23.	18^{2}	4.
:	7, 2.	37^{1}	15.
:	8, 15.	47^{1}	43.
:	10, 3.	18^{2}	13.
:	13, 48.	18^{1}	10.
:	15, 8.	20^{2}	12.
:	22, 13.	20^{1}	7.
:	27, 24.	10^{2}	15.

Mm.

Num.	1, 1.	11^{2}	14.
		37^{2}	22.
:	2, 7.	38^{1}	15.
Num.	2, 16.	3^{2}	15.
:	3, 39.	28^{1}	31. ^{2}3.
:	3, 47.	11^{2}	17.
:	4, 20.	5^{1}	15.
:	4, 49.	26^{2}	9.
:	5, 2.	56^{1}	23.
:	5, 16.	49^{1}	11.
:	8, 16.	49^{1}	16.
:	10, 35.	39^{2}	35.
:	11, 15.	37^{2}	23.
:	11, 19.	60^{2}	15.
:	12, 8.	62^{1}	9.
:	13, 9.	30^{1}	17.
:	13, 20.	18^{2}	8.
:	14, 38.	47^{1}	19.
:	15, 12.	9^{2}	36.
:	16, 30.	50^{1}	33.
:	18, 29.	13^{1}	13.
:	18, 32.	60^{2}	18.
:	23, 14.	50^{1}	32.
:	25, 9.	47^{1}	20.
:	26, 33.	54^{1}	11.
:	28, 4.	4^{2}	9.
:	28, 12. ff.	55^{1}	10.
:	30, 10.	63^{2}	19.
:	31, 47.	56^{2}	38.
:	32, 33.	48^{1}	20.
:	32, 42.	63^{1}	25.
:	34, 4.	32^{1}	7.
:	35, 23.	61^{2}	1.
:	36, 3.	61^{2}	20.
:	36, 11.	54^{1}	12. 15.

Mp.

:	4, 8.	54^{2}	26.
:	9, 19.	50^{1}	12.
:	9, 22.	50^{1}	12.
:	10, 31.	12^{1}	3.
:	12, 14.	20^{2}	12.
:	16, 24.	49^{1}	22.
:	23, 29.	60^{1}	8.
:	28, 4.	4^{2}	11. 19.
:	32, 17.	19^{1}	11.
:	34, 4.	32^{1}	8.
:	36, 8.	56^{2}	30.

Mm.

Deut.	1, 1.	26^{2}	35.
		28^{2}	12.
:	3, 10.	56^{1}	24.
:	3, 16.	57^{1}	31.
Deut.	4, 34.	18^{2}	1.
:	5, 5.	62^{1}	10.
:	6, 13.	48^{2}	15.
:	7, 12.	42^{1}	22.
:	7, 15.	27^{2}	12.
:	8, 7.	62^{2}	1.
:	9, 24.	25^{2}	44.
:	9, 25.	48^{1}	21.
:	11, 4.	8^{2}	15.
:	11, 29.	59^{1}	22.
:	12, 5.	58^{1}	12.
:	12, 6.	58^{1}	18.
:	14, 2.	48^{2}	15. 32.
:	14, 10.	46^{2}	24.
:	15, 15.	54^{2}	26.
:	16, 12.	54^{1}	26.
		54^{2}	Amkg.
:	19, 5.	61^{2}	20.
:	19, 15.	48^{2}	15.
:	20, 14.	56^{2}	10.
:	22, 19.	49^{2}	19.
:	28, 12.	8^{2}	16.
:	28, 20.	67^{1}	6.
:	28, 46.	52^{1}	21.
:	28, 63.	8^{2}	12.
:	28, 68.	8^{2}	10.
:	29, 12.	63^{1}	20.
:	29, 29.	28^{2}	7.
:	30, 16.	54^{1}	19.
:	31, 16.	42^{2}	37.
:	32, 39.	22^{2}	6.
		57^{2}	41.

Mp.

:	4, 34.	18^{2}	1.
:	7, 6.	49^{1}	2.
:	14, 2.	49^{1}	8.
:	16, 12.	55^{1}	Amkg.
:	32, 30.	45^{1}	39.
:	32, 41.	18^{2}	39.
		20^{2}	4.

Mm.

Josua	6, 4.	46^{2}	8.
:	6, 5.	36^{2}	6.
:	11, 14.	55^{2}	[illegible].
:	13, 21.	56^{2}	10.
:	15, 4.	31^{2}	41.
:	17, 3.	54^{1}	12.
:	17, 8.	20^{1}	20.

Verzeichniss

der angeführten Massorastellen.

N.B. (Die erste Zahl bezeichnet die Seite, die zweite die Zeile; ^{1} und ^{2} giebt die Columne an).

Mm.

Gen.	1, 1.	25^2 23.
:	1, 26.	51^1 31.
:	2, 21.	61^2 1.
:	3, 6.	12^1 6.
:	4, 12.	62^1 5.
:	6, 16.	60^2 43.
:	8, 9.	59^1 32.
:	8, 19.	56^2 21.
:	11, 32.	3^1 7.
:	13, 3.	57^1 29.
:	13, 9.	58^2 26.
:	14, 1.	50^1 14.
:	16, 1.	53^1 10.
:	16, 15.	63^2 31.
:	17, 9.	55^2 15.
:	18, 4.	63^1 11.
:	18, 7.	63^1 3.
:	18, 9.	28^2 8.
:	19, 19.	3^2 18.
:	19, 20.	15^2 18.
		58^1 7.
:	19, 33.	62^1 20.
:	21, 3.	63^2 32.
:	22, 3.	4^1 31.
		4^2 Anmrkg.
:	23, 11.	50^1 44.
:	24, 44.	60^1 36.
:	24, 49.	58^2 28.
:	25, 23.	35^2 19.
:	25, 31.	14^2 17.
:	26, 3.	18^1 21.
:	27, 3.	31^2 24.
:	27, 4.	38^2 19.
:	27, 36.	62^1 24.
:	28, 19.	44^1 5.
:	29, 3.	58^1 16.
:	29, 14.	62^1 24.
:	30, 11.	29^1 19.
:	30, 15.	62^1 29.
:	30, 16.	61^2 19.
:	30, 34.	34^1 29. ^{2}2.

Mm.

Gen.	31, 33.	21^1 18.
:	31, 43.	6^2 35.
:	31, 50.	58^1 19.
:	31, 51.	58^2 26.
:	32, 2.	14^1 16.
:	32, 7.	62^1 27.
:	32, 16.	3^2 12.
:	32, 19.	59^2 34.
:	32, 21.	62^1 21.
:	33, 4.	33^2 28.
:	34, 5.	2^1 16.
:	34, 19.	18^1 5.
:	34, 24.	26^2 29.
:	35, 2.	2^1 15.
:	35, 5.	26^2 36.
		42^1 33.
:	36, 5.	36^1 15.
		52^2 40.
:	36, 38.	6^1 26.
:	36, 39.	6^1 36.
:	37, 9.	58^1 20.
:	37, 25.	13^2 24.
:	38, 11.	9^2 35.
:	39, 21.	13^1 13.
:	40, 10.	14^2 17.
:	41, 26.	55^2 4.
:	41, 27.	50^1 6.
:	41, 49.	49^1 33.
:	42, 16.	21^1 43.
:	42, 29.	18^2 5.
:	42, 38.	43^2 34.
:	43, 18.	62^1 29.
:	45, 6.	21^1 16.
:	46, 13.	20^1 16.
:	46, 20.	29^1 34.
:	47, 30.	34^1 29.
:	48, 10.	38^2 19.
:	49, 12.	18^2 19.
:	49, 26.	46^1 20.
:	50, 5.	15^2 28.

Mp.

Gen.	2, 21.	61^2 3.
:	4, 12.	62^1 6.
:	18, 4.	63^1 17.
:	18, 28.	55^1 7.
:	19, 3.	1^1 25.
:	21, 7.	19^2 10.
:	26, 34.	18^1 1.
:	27, 16.	18^2 36.
:	29, 12.	58^1 37.
:	30, 34.	34^1 37.
:	30, 38.	42^2 36.
:	32, 4.	1^1 25.
:	34, 19.	1^1 24.
:	36, 39.	6^1 37.
:	38, 9.	5^2 36.
:	42, 29.	18^2 5.
:	46, 13.	20^1 16.
:	46, 24.	18^2 26.
:	47, 20.	38^2 27.
:	49, 9.	18^1 22.
:	49, 12.	18^2 19.

Mm.

Ex.	1, 1.	1^1 11.
:	2, 3.	14^2 39.
:	2, 11.	62^2 7.
:	2, 20.	13^2 18.
:	4, 2.	29^1 20.
:	4, 10.	59^2 34.
:	4, 11.	62^2 32.
:	5, 7.	29^2 33.
:	5, 23.	8^2 10.
		43^2 4.
:	6, 9.	47^2 7.
:	7, 18. (24)	54^1 41.
:	6, 24.	43^2 9.
:	7, 9.	44^1 27.
:	7, 29.	27^1 30.
:	8, 9.	56^2 37.
:	9, 15.	22^2 40.

nicht vorkommt. S. Mp. zu Ex. 4, 11. wo es (ed. Buxt.) statt 'הַ heissen muss 'הָ. —

Nr. 16. Ebenso Gen. 18, 7. 1 S. 2, 26. 1 Reg. 10, 7. und ohne St. Mf. טֻב, 10. In den ersten beiden Stellen ist das Wort והנער = טליא überflüssig, da שמואל dieselbe Stelle bezeichnet. Die beiden andern Stellen haben nur טליא und lassen שמואל aus, was ähnlich ist unserer St., die nur שמואל anführt. Uebrigens hat auch hier (s. vor. Art.) unser Buch die Verse dem Zeichen entsprechend angeführt. —

Nr. 17. S. Gen. 18, 4. Job 28, 2. und ohne St. Mf. לָךְ, 8. Unsere Angabe (wie Mf. und Mp.) fasst die Form mit Kam. und Path. des Kaf zusammen, während die beiden ersten Angaben dazu bemerken: ב' קמין וחד פתח d. h. eins (Gen. 18, 4.) hat (das Kaf) Pathach, während die andern beiden Kamez haben. Das Denkzeichen hat ausser uns. B. nur noch Mp. zu Gen. l. c. wo מוי für unser מיא steht, was dasselbe bedeutet. Auch haben die beiden ersten Stellen noch אנ"ך, was richtig ist. —

Nr. 18. Angeführt Deut. 29, 12. 1 S. 20, 8. u. ohne St. Mf. בַּר, 3. Das Zeichen fehlt in der gedruckten Massora. Sollte nicht für גברא besser עברא zu lesen sein, mehr dem Vers (1 S. 20, 8.) entsprechend? Das רפין der Massora bezieht sich auf das Schwa des 2ten 'ב.

Nr. 19. S. Num. 32, 42. Zach. 5, 11. Ruth 2, 14. und ohne St. Mf. לָהּ, 1. Das רפין unseres B. und der Mf. ist dass, was in den andern Stellen דלא מפיק ה"א heisst. Zu Zach. wird noch bemerkt אנ"ך, was richtig ist, da immer je 1 Vers in einem der Theile der Schrift vorkommt. Das Denkzeichen fehlt in der gedruckten Massora; s. oben Nr. 11 uns. Bemerkung. S. Raschi zu Num. l. c. מ"ש zu den angegebenen Stellen; auch Michlol 32[b] und Levita daselbst.

Nr. 20. S. Ex. 35, 24. Prov. 3, 35. und ohne St. Mf. רם, 7. Unser Buch hat das (richtige) Zeichen für die 3 St. in welchen es ohne Waw vorkommt; die andern Angaben ziehen die 4 zusammen und müssen daher d. Zeichen ändern; Prov. liest אשמי (wahrscheinlich ebenso das אשפי der Mf.?) entsprechend dem אולת (Prov. 24, 29.). Das אמטיאו in Ex. l. c. soll wohl אשמיאו heissen, da für ersteres in Prov. 14, 29. worauf es sich beziehen muss, kein entsprechendes Wort sich findet.

Nr. 21. S. Ex. 16, 21. 1 Reg. 1, 2. und ohne St. Mf. חם, 2. In beiden ersten Stellen ist auch noch eins ohne Waw angegeben; doch das Zeichen bezieht sich nur auf 3. In 1 Reg. 1, 2. ist noch hinzugefügt: אנך und וכל בן נח דכוותי', ebenso in Mp. daselbst; das hat so keinen Sinn; es muss aber dazwischen (nach וחד חָם u. s. w.) gesetzt werden וחד חָם, זה לחמנו חם (Jos. 9, 12.) und darauf bezieht sich וכל בן נח דכו' d. h. der Eigenname des Sohnes Noach's חָם kommt immer nur mit Kamez vor.

Nr. 22. S. Lev. 22, 23. und ohne St. Num. 30, 10. Jes. 19, 21. Mf. נֶדֶר, 4. Zu uns. ה' בה' נקודות muss man sich das 'בלי d. h. „in ähnlicher Form" hinzudenken, was überhaupt in unserem Buche sich seltener findet, indem nur die Grundformen aber weniger die Anhängsel (prae- und suffixe) berücksichtigt werden. —

Nr. 23. S. Lev. 1, 2. und ohne St. Lev. 7, 14. 17, 4. 27, 9. Mf. קָרְ, 30. — Das Zeichen in den angeführten St. ist unvollst.; indem wie es scheint, בר נשא dem אדם und קמי תריעא dem ואל פתח entspricht, so fehlt eins. — Uns. Angabe hat das Richtige; איתי = אחד ; חד = אדם ; אינש = הביאו ; בעירא = בהמה ; יאם und מטאה = מסאבא.

Nr. 24. S. Gen. 16, 15. und Prov. 30, 4. u. ohne St. angeführt: Gen. 21, 3. 1 Reg. 16, 24. Ez. 39, 16. Mf. שֵׁם, 11.

das so nur 4 M. vorkommt, im Gegensatz zu dem Eigennamen dieses Stammes, in welchem das 'ע Segol hat, siehe 1 Chr. 25, 4. und 31. (in letzter Stelle hat es wegen der Pause ein Kamez).

Nr. 4. So Gen. 4, 12. und ohne St. Mf. ים, 17. — In Mp. zu Gen. l. c. muss חילא statt מילא gelesen werden. Das דמילתא bezieht sich auf den Anfang des Verses את כל הדבר und das Citat in uns. B. ist richtiger als M. l. c.

Nr. 5. S. Num. 12, 8. (wo sie nach der Reihenfolge d. Bib. aufgezählt sind) Deut. 5, 5. (wie bei uns nach dem Gedenkzeichen geordnet) und ohne St. Ez. 11, 8. u. Mf. יר, 2. In beiden letzten Stellen ist נורא statt אישתא angegeben, was dasselbe ist.

Nr. 6. S. 2 Reg. 5, 8. und ohne Stelle Mf. יד, 37. Die Angabe bezieht sich auf das Schwa des Waw, wie auch Mp. bemerkt ב' רפין.; aber das Daleth hat ein Mal Kamez (Job 21, 19). So bemerkt auch Mpt. Hamb. zu 2 Reg. l. c. ג' ב' פתח וא' קמץ und Job l. c. בתרא קמין. Uebrigens hat d. M. 'דנביא statt דאלישע bei uns, was dasselbe ist.

Nr. 7. S. Gen. 19, 33. 1 S. 19, 11. und ohne St.: Gen. 32, 21. Mf. לי, 6. Die Angabe zu Gen. 32. ist (ed. Buxt.) irrthümlich בלילה ההוא angegeben, man muss dafür בלילה הוא lesen.

Nr. 8. S. Gen. 27, 36. und ohne St. Gen. 29, 14. Mf. כי, 4. In Gen. 27. ist das Zeichen etwas undeutlich; das unsere ist richtiger und in der Anführung der St. motivirter.

Nr. 9. S. Gen. 32, 7. und ohne St. Jud. 2, 15. 2 S. 13, 2. Mf. צר, 1.

Nr. 10. S. Gen. 30, 15. und ohne Stelle Gen. 43, 18. 2 Reg. 5, 26. Mal. 2, 13. Mf. לק, 6. — Mpt. Hamb. zu 2 Reg. 5, 26. fügt hinzu: וא' ולקחת, דגש, ולקחת בידך דירבעם 1 Reg. 14, 3. woraus zu ersehen, dass in letzter Stelle das Cheth Pathach haben muss und nicht וְלָקְחְתְּ (das Cheth mit Schwa) gelesen werden darf, wie es z. B. Buxt. in der Concord. und einige Ausgg. haben. S. Heid. im שום שכל Gen. 30, 15.

Nr. 11. S. Mm. Ps. 35, 10. und Mf. כל, 51. auch מ"ש Deut. 15, 19. Ps. 22, 15. und 138, 2., Heid. zu עין הקורא Deut. l. c. und unsere Ausg. des דרכי הנקוד והנגינות S. 21 und XXXI. ausführlich.

Nr. 12. S. Ex. 15, 5. u. ohne Stellenang. Mf. מצ 16. — S. מ"ש Ex. l. c. Ps. 88, 7. Neh. 9, 11. Nach unserer Angabe scheint keine Verschiedenheit in der Schreibform obzuwalten. —

Nr. 13. Angef. Deut. 8, 7. Ps. 66, 12. Prov. 30, 16. und ohne Stellenang. Mf. מי, 9. Auch Ben Ascher in R. B. ed. Bomb. von 1517 führt sie an, wie bei uns, nur, dass er zu Prov. 30, 16. שאול ועצר רחם als Anfang des Verses angiebt, wozu das chaldäische Zeichen besser passt, und das letztere etwas umsetzt. — S. מ"ש zu Ps. 1, 3.

Nr. 14. S. Mm. Ex. 2, 11. Ez. 7, 9. u. ohne Stellenang. Ex. 7, 17. 2 Reg. 6, 22. Jes. 14, 6. und Mf. הך, 5. — Ex. 7, 17. u. 2 Reg. l. c. haben irrthüml. 'ח = 8.; es muss 'ה = 5. gelesen werden. Ebenso ist Ez. l. c. statt קמצין zu lesen: פתחין, was s. v. h. a. Segol, das auch Pathach (קטן) genannt wird. Die Denkzeichen sind, wie oft, verschieden; Ex. 2, 11. hat לא תמהי; Ex. 7, 17. 2 Reg. und Jes. l. c. haben לא תלקי, was dasselbe ist. Ez. und Mf. l. c. haben: עברא' בחוטרא ובחרבא עממיא תמהי. Wenn das 'ח in den angegebenen Stellen kein Druckfehler ist, so kommt es daher, dass in dem Denkzeichen 8 Wörter enthalten sind, wonach sich der Abschreiber richtete, weil in der Regel jedes Wort eine St. vertritt. (S. übrigens unten Nr. 19.) — Auch ist nach der Anführug der Verse in Gen. l. c. das לא תמהי nicht motivirt, wesswegen Ez. u. Mf. l. c. es verbessert in ובחרבא für האשר שבית בחרבך. Unsere Angabe ist aber die richtigste, weil לא תמהי auf den Anf. des Verses ויאמר לא תכה sich bezieht und also dem Verse entspricht. Ebenso ist 'ברנוא ה überflüssig und kann zum Irrthum führen, darum ist's bei uns und in den 2 letzten Angaben ausgelassen. — S. Michlol. (ed. Venet. parv.) S. 157[b] der sie in anderer Ordnung u. ohne Zeichen anführt; auch מ"ש zu Jes. 53, 4. wo er diese Stelle vergessen zu haben scheint, indem aus derselben bewiesen ist, dass es daselbst מֻכֵּה (das Kaf mit Zere) heissen muss.

Nr. 15. Mit Angabe der St. Ex. 4, 11, Jer. 10, 23. und Zeph. 1, 17. u. ohne Stellenang. Lev. 13, 9. Prov. 10, 23. Mf. אר, 6. Die richtign Ordnung nach dem Gedenkzeichen hat nur unsere Stelle. Wenn es Lev. 13, 9. במ"ב heisst d. h. in Koh. sind 2 Stellen, in welchen das 'ל von לאדם ein Schwa hat, während in den andern Angaben במ"א steht d. h. es gebe nur eine Ausnahme u. Koh. 2, 21. ausgelassen ist; so ist der Grund davon, dass letzteres וּלְאָדָם (mit Waw praef.) geschrieben ist und also zu לְאָדָם nicht gehört. — Uebrigens bedeutet das מלעיל der M. (als Gegensatz zu מלרע = Schwa) dasselbe, was unser קמצין bezeichnet. Das daselbst vorkommende: וכל חמש מגלות ist gleich dem וכל קהלת, da es ausser Koh. in den andern 4 Megilloth

Nr. 370. Ist in der gedruckten Massora nicht vorhanden. S. die Mp. zu den betreffenden Stellen.

Nr. 371. Angeführt Mf. ה׳, 4. Die ed. Bomb. 1525 hat als Ueberschrift: י״ד מלין מן ה׳ בריש תיבותא; ed. Buxt. hat: י״ד זוגין ב׳ ב׳ מלין ותרויהון מן ה״א בריש תיבות׳. Beide Ausgaben haben aber das Fehlerhafte, dass sie die bestimmte Zahl י״ד = 14. angeben; es sind nach uns. Buche, das 15 mehr zählt als die Mf. l. c. 29; es giebt aber noch mehr z. B. הָאִשָּׁה הַכֻּשִׁית (Num. 12, 1.), הָאִשָּׁה הָאַחֶרֶת (1 Reg. 3, 22.) הָאֶבֶן הַבְּדִיל (Zach. 4, 10.) u. dgl. bei denen die Mp. bemerkt ל׳. Unser Buch hat daher richtig als Ueberschrift אלין מלין מן ב׳ ב׳ u. s. w. wodurch (s. vorigen Art.) angezeigt wird, dass die Angabe nicht ausschliessend ist. — Wenn Mf. l. c. zu Jud. 20, 4. bemerkt ב׳ בפסוק so meint sie damit das bei uns angeführte האיש הלוי.

Nr. 372. Ist angeführt Mf. חילופי קריאה, 1. und Rabb. Bib. ed. Bomb. von 1517 am Ende. Unser Buch hat die vollständigste Aufzählung, indem es, ohne die Zusätze und לבד ממסורת׳, 52 zählt, während Mf. l. c., ohne die 3 unserer Zusätze, 35 hat, so dass uns. B. 17 mehr hat, die ich des beschränkten Raumes wegen auslasse und die durch Vergleichung leicht zu finden sind. — R. B. ed. 1517 hat 36; aus beiden zusammen kommt zu denen unseres Buches noch hinzu: טֹבָה (Ruth 4, 15.), צֹרֵר (Job 26, 8.), שֹׁכֵב (2 Reg. 7, 6.) אֹהֵב פֶּשַׁע (Prov. 17, 19.), הֵרַע (Ruth 1, 21.) und darf daher auch unser Buch auf ausschliessende Vollständigkeit keinen Anspruch machen, wie auch das Wort שמה anzeigt. — In Mf. ist Folgendes zu bemerken: קצה (Ez. 19, 14.) muss קִינָה heissen, wie in ed. Bomb. 1517. Zu התחתונה ist eine falsche St. angegeben; es muss heissen: וימד רחב (Ez. 40, 19.) wie bei uns und ed. Bomb. 1517. Ueber die einzelnen Stellen s. weiter unten. S. auch מ״ש Gen. 21, 6. Jud. 13, 20. 18, 28. 1 S. 30, 6. 2 S. 23, 1. 2 Reg. 6, 7. 7, 6. 16, 18. Jes. 6, 13. 24, 19. 32, 11. 63, 12. Ez. 14, 13. 19, 14. 24, 11. 40, 19. 42, 20. Prov. 1, 19. 2, 15. 7, 13. 11, 26. 17, 10. 30, 24. Job 6, 22. 7, 20. 19, 14. 23, 9. 26, 8. Ruth 4, 15.

Nr. 373. Ist חלופי קריאה 2. (ed. Buxt., in ed. Bomb. 1525. befindet sie sich gar nicht) angeführt, aber ohne Stellenangabe; ebenso Job 23, 7. In ed. Bomb. von 1517 befindet sich dieselbe Angabe mit Anführung von 14 St., es fehlen aber: מְרַחֵם, שֹׁרֶשׁ, וְרָאִיתָה, וְאַפִּית, וְהֶעֱלֵת, שָׁחַר und die beiden, über welche verschiedene Ansichten sind. — S. zu den betreffenden Stellen: מ״ש, עין הקורא und Heidenheims Bemerkungen dazu; auch שום שכל besonders Gen. 41, 33. und מפורש Gen. 11, 3. von Heidenheim. —

Nr. 374. Diese Angabe ist ausführlich angeführt Mm. Gen. 30, 16. unter י״ח מאיילין מאריכין und Mf. טעם, 18.; ohne Stellenangabe: Num. 36, 3. und Deut. 19, 5. unter חד מן י״ח דסלקין ינחתין בטעמ׳ באורית׳ mit der Hinzufügung פי׳ י״ח מאיילין מאריכין בין אול׳ לזרקא. Der Sinn ist, das in der Regel der verbindende Accent (משרת) vor dem Sarka ein Munach ist mit Ausnahme, wenn ein Meaila (= Gaja oder ein Psik) dazwischen tritt, indem alsdann statt Munach ein Mercha steht und das findet statt bei den angeführten 18 St. im Pentat. S. ausführlich Heid. im משפטי הטעמים S. 15 ff. — שום שכל zu Gen. 3, 14. 30, 16. und 41, 45. und unsere Ausg. des דרכי הנקוד von R. Mos. Punctator S. 27 und Anmerkung dazu S. XLV.

Zusatz.

Nr. 1. Ebenso Mm. 2 Reg. 1, 4. u. Massora marg. das.; ohne St. Mf. לכ׳, 12. Das מחכי in dem chald. Denkzeichen ist besser, wie in Reg. l. c. ומחכי zu lesen.

Nr. 2. S. Mp. zu Ez. 18, 6. welche in Widerspruch steht mit M. marg. Ez. 18, 11. und uns. Stelle. — S. auch Michlol (ed. Venet. p.) S. 6ᵃ und Levita's Bemrkg. daselbst.

Nr. 3. Angeführt Gen. 2, 21. Num. 35, 23. und ohne St. (mit chald. Zeichen): Ps. 78, 28. Mf. נפ, 2. Wenn Gen. l. c. in der Mp. bemerkt wird ד׳ = 4, so kann sich das nicht auf וַיַּפֵּל beziehen, da nach den angeführten Massoraangaben und selbst nach M. marg. daselbst es nur 3 giebt. Das ד׳ muss sich auf das Wort עֵזֶר (mit Zere) beziehen,

bezieht sich aber auf die Verse, die mit נָם anfangen und es muss heissen: ד׳ ר״פ נם נָם נָם. —

Nr. 357. Ausführlich angeführt Ex. 21, 29. Ez. 16, 28. und ohne Stellenangabe Ps. 8, 8. Mf. נָם, 4. An der ersten Stelle sind ד״י = 14. überschrieben und gezählt; es sind aber nur 13, da das daselbst angeführte וגם עמי ישראל nicht existirt. Ez. l. c. werden י״ב = 12. angegeben und angeführt und 1 S. 2, 26. ausgelassen. Unser Buch hat י״א = 11. und lässt Gen. 24, 46. und 1 S. 2, 26. aus (das וגם עמי ישראל ist mit Recht bei uns und Ez. l. c. ausgelassen) die nur als Zusatz unter לבר מנמסורתא angegeben sind. Wenn nun (s. Mp. zu den betreffenden St.) bald י״א, bald י״ב, י״ג und י״ד angegeben wird, so sieht man an der Unsicherheit, dass die Zahl ungewiss war, wie das auch aus Mpt. Hamb. zu ersehen ist, das bald י״א angiebt und 14 zählt, indem es manche St. aus einander reisst (st. וגם עמי ישראל liest es 2 M. וגם מבני ישראל) und bald י״ב angiebt indem es Koh. 7, 3. u. 2 Chr. 21, 4. auslässt. — Es sind im Ganzen 13 und wenn Ez. 16, 29. dazu gerechnet werden dürfte — weil das לא als kleine Partikel mit שִׂבְעַת als ein Wort betrachtet werden kann (s. die Mp. zu dieser Stelle, die doch eigentlich zum vorhergehenden V. gehörte), so sind es 14, so dass Ex. 21, 29. וגם לא שבעת 2 Mal gezählt und וגם עמי ישראל gestrichen werden muss. Warum unser Buch nur 11 zählt, ist nicht abzusehen. Wenn es Gen. 24, 46. und 1 S. 2, 26. auslässt, so liesse sich der Grund darin finden, dass in diesen Versen, ausser dem bezeichneten וְגַם noch גַּם und וְגַם mehrmals vorkommen, und hier sollten nur etwa solche Verse gezählt werden, in welchen das וְגַם vor den beiden letzten Wörtern allein vorkommt. Aber dann dürfte auch Jos. 7, 11. und Ruth 1, 12. nicht gerechnet werden, weil auch in diesen mehrmals גַּם und וְגַם vorkommt? — Ueber וגם זה הבל (Koh. 7, 6.), das in den Ausgg. גַּם (ohne Waw) gedruckt ist s. מ״ש daselbst.

Nr. 358. Ebenso Mf. נָם, 8. und ohne Stellen Gen. 24, 44.

Nr. 359. Ist in der gedruckten Massora nur erwähnt Mp. Ex. 34, 3. 2 Reg. 23, 15. Ez. 24, 5. s. auch מ״ש daselbst. Der Verfasser des מבין חרות zu Ex. 34, 4. zählt nur die 3 auf, die er in der Mp. zu 3 St. gefunden; das vierte 1 Reg. 21, 19. lässt er aus, weil die Mp. dazu nichts bemerkt.

Nr. 360 Diese Angabe ist in der gedrukten Massora nicht zu finden.

Nr. 361. Angeführt Mf. נָם, 10. Diese führt a. nur כ׳ = 20. an, die unmittelbar nach Athnach folgen, während unser Buch כ״ד = 24. anführt und 4 mehr zählt: Num. 23, 25. Jud. 5, 4. 1 S. 2, 26. und 12, 25. womit auch die Ausgg. übereinstimmen. Aber auch diese Zahl scheint nicht ausschliessend vollständig zu sein; warum ist nicht Ex. 10, 24. gezählt, da die Ausgg. alle (s. auch עין הקורא z. St.) נָם nach Athnach lesen? — S. Mp. Num. 23, 29. wo כ׳ statt כ׳ stehen muss; s. auch מ״ש zu Gen. 44, 9. — Was b. den 2ten Theil unserer Angabe betrifft, so hat unser Buch Jer. 28, 14. das in Mf. l. c. fehlt, während diese Jer. 52, 10. zählt, was in uns. B. fehlt. Es sind also im Ganzen 17 und müsste wohl בםי״ז heissen d. h. es giebt 17 St. die in den genannten Büchern וְגַם (mit Waw) nach Athnach haben. —

Nr. 362. Ausf. Num. 11, 19. und ohne St. Mf. לא, 11.

Nr. 363. Ist nur angegeben Mp. zu Jos. 7, 12. und Ez. 36, 15.

Nr. 364. Ebenso Num. 18, 32. und ohne St. 1 S. 12, 21. Job 14, 12. Mf. לא, 13.

Nr. 365. Ausführlich Ez. 18, 6. und ohne Stellenangabe Ex. 20, 12. Lev. 19, 20. Zeph. 3, 2. (wo ח׳ statt ה׳ in Mm. und Mp. gelesen werden muss.) und Mf. לא, 10.

Nr. 366. Ebenso Mf. בן, 9.

Nr. 367. Ausführlich angegeben Mf. ל׳, 14. Auch hier hat unser Buch das Richtige, indem die Ueberschrift lautet: אלין מלין מיחדין u. s. w. so dass dadurch nur angezeigt wird, dass die angeführten Wörter nur ein Mal vorkommen, ohne noch andere auszuschliessen, indem es wirklich noch mehre giebt, wie aus dem Zusatz unseres Buches und aus Mf. hervorgeht. Wenn aber letztere כ״ו = 26. angiebt, so ist das unrichtig, weil es mehr als diese giebt. So hat unser Buch, ausser den 3 im Zusatze angegebenen 2 mehr, als Mf. nemlich: לַמְּסִגְּרוֹת und לְמִשְׁעָ׳; andererseits ist das לְמֵאָה (2 Chr. 5, 12.) falsch, da es auch 1 Chr. 12, 14. also 2 Mal vorkommt (Buxt. Concord. s. v. falsch). Zählen wir die angeführten Wörter zusammen, so sind es 25 (der Mf.) 2 unseres Buches und 3 des daselbst ang. Zusatzes, also zusammen 30. Es dürfen aber dadurch noch andere nicht ausgeschlossen werden. Der zu לְמִדָּן angeführte Vers ist unrichtig und muss ויצאו כל בני (Jud. 20, 1.) heissen, wie in Mf. l. c.

Nr. 368. Fehlt in der gedruckten Massora.

Nr. 369. Ausf. so angegeb. Gen. 6, 16. Lev. 6, 14. u. ohne St. Mf. נח, 38. s. מ״ש Lev. l. c. Jud. 5, 29. Ez. 17, 23

auch an manchen Stellen der Mp. כ״א = 21 angiebt, zählt auch folgende drei mehr: 1 S. 15, 1. Jer. 48, 31. und Hos. 7, 14. Die zwei ersten zählt vielleicht die Mm. nicht, weil in diesen beiden Versen auch אַל vorkommt und sie daher zu einem andern Verzeichniss gehören, s. Mf. עַל, 11. und hier Nr. 351 u. s. w., was freilich bei dem dritten nicht der Fall ist; es giebt daher auch in der Mp. einige Stellen, die י״ם angeben. Wie unser Buch hat auch Mpt. Hamb. zu Jer. 48, 31. — S. auch Mm. zu Zach 1, 13. ח׳ פסוקי׳ מסורה מכא u. s. w. wo nur Jud. 11, 38. und Ps. 115, 1. mitgezählt werden, weil diese Angabe sich nur auf das Ende des Verses bezieht.

Nr. 349. Fehlt in der gedruckten Massora; s. die betreffenden St. der Mp.

Nr. 350. Ausführlich angegeben Ex. 19, 20. u. ohne Stellen Ex. 25, 20. 37, 9. Jos. 17, 7. (wo in Mp. י״ד statt י״ן gelesen werden muss) Mf. אַל, 2. עַל, 12. — Mpt. Hamb. zu 1 Chr. 11, 15. hat's ebenso. Es ist auffallend, dass Ez. 43, 20. in den Ausgaben עַל וְאַל וְאַל (die beiden letzten mit Waw) hat, gegen die Angabe der Massora.

Nr. 351. Ausführlich angegeben Ex. 40, 20. Mf. עַל, 11. und ohne Stellenangabe: Deut. 11, 29. 1 Reg. 15, 20. u. Mf. אַל, 1. — Ausser Mf. עַל, 11. die richtig wie uns. Buch י״ם = 19. angiebt, haben die andern Stellen immer י״ח und selbst Ex. 40, 20. wo 19 aufgezählt werden, ist in der Ueberschr. י״ח = 18. angegeben. Ferner sind Ex. l. c. תהי נא אזנך und תהי נא עיניך irrthümlich als 2 Verse gezählt, da sie nur eine St. bilden (Neh. 1, 6.); es muss wie bei uns heissen: תהי נא אזנך קשבת ועיניך פתוחות.

Nr. 352. Ist ausführlich angegeben: Jer. 29, 31, 48, 36. und ohne St. Mf. אַל, 5. und עַל, 14.

Nr. 353. Ausf. angegeben Gen. 8, 9. Jos. 18, 16. und ohne Stellenang. Mf. אַל, 4.

Nr. 354. Ausführlich angegeben: Ez. 10, 2. und ohne Stellen: Neh. 4, 19. Mf. אַל, 7. In diesen Stellen sind immer ד׳ פסוקי׳ = 4. angegeben, was aber unrichtig ist, da es, wie unser Buch und Mp. zu Neh. 4, 19. richtig haben, ה׳ = 5. sind. Der Fehler entstand daher, dass וארא ואקום und ואמר אל החרים zusammengezogen sind als eine Stelle; es sind aber 2 Verse, nemlich Neh. 4, 8. und 13. Sollte aber das ד׳ = 4. der Mm. zu Ez. l. c. kein Fehler sein, so bezieht sich die Angabe gewiss auf Neh. 4, 13.; aber 4, 8. rechnet sie nicht, weil dazwischen auch אַל (das Alef mit Pathach) vorkommt, und dies also zu einem andern Verzeichniss gehört. — Dass übrigens in den angeführten Versen אֶל und וְאֶל gleich sind, versteht sich von selbst, wie schon Mm. und Mp. zu Neh. 4, 19. bemerkt wird. Auch hier sieht man die Genauigkeit des Ausdrucks unseres Buches, indem es das Wort דמיין nach ה׳ פסוקים einschaltet, mit welchem grade das abwechselnde אֶל und וְאֶל angedeutet wird d. h. die 5 Verse sind sich ähnlich in der Stellung der Präpositionen, wenn auch nicht gleich, da einige blos mit אֶל und עַל abwechseln und andere auch וְאֶל dazwischen haben. —

Nr. 355. Ausführlich angegeben Jer. 27, 3. und ohne St. Mf. אֶל, 3. S. auch ausführlich Mf. אֶל, 6. — Die Angabe zu Jer. l. c. und Mp. daselbst wie auch Mf. l. c. ist falsch, da nur die erste dort angeführte Stelle noch ein Mal אֶל nach den 4 וְאֶל hat; die andern beiden haben nur zuerst אֶל und dann 4 Mal וְאֶל. Diese Corruption zeigt sich aber noch deutlicher in Mf. אֶל, 6. wo dieselben drei Verse (das ועליתם der ersten Stelle daselbst muss ושלחתם heissen.) unter einer andern Form dieser Präpositionen (ואל אֶל וְאֶל אֶל?) angeführt sind. — Es ist kein Zweifel, dass unser Buch das Richtige hat, das die Stellen verzeichnet, welche unmittelbar hinter einander bei Aufzählung einer Reihe von fünf Gegenständen erst אֶל und dann 4 Mal ואל haben, wozu auch Jer. 27, 3. gehört, indem das letzte אֶל, das nicht von ושלחתם sondern von הַבָּאִים abhängt, gar nicht dazu gehört und unberücksichtigt bleiben muss. Die 3 angeführten Stellen sind daher ganz der überschriftlichen Angabe entsprechend und die scheinbare Verbesserung von Seiten des Herausgebers der Mass. führte zu Falschem und Irrthümlichem, indem, wie die angef. Mf. אֶל, 6. beweist, 2 Artikel aus dem Verzeichniss gemacht wurden, die sich widersprechen. —

Nr. 356. Ausführlich angegeben Jud. 8, 22. Jer. 12, 6. und Koh. 9, 6.; ohne Stellenangabe: Gen. 32, 19. Ex. 4, 10. 12, 32. Jes. 48, 8. Mf. גַּם, 11. In allen diesen Stellen ist, wie in unserm Buche י״ב = 12. angegeben und sind auch nur 12 Stellen angeführt. Wenn aber an manchen Stellen die Mp. י״ג = 13 angiebt, so rechnet sie wahrscheinlich auch, wie Heid. bemerkt, Koh. 4, 8. dazu, in welchem Verse auch wirklich 3 Mal גַּם vorkommt, das aber in den genannten Angaben nicht gerechnet wird, wahrscheinlich weil die 3 גַּם sich nicht auf einander beziehen; s. die Anmerkung zu vorigem Art. — S. Mp. zu Jes. 48, 8. wo einige Ausgg. in der Mp. lesen: ד׳ פסוקי׳ גַּם גַּם גַּם; das

Nr. 332. Ausführlich gegeben 1 S. 26, 12. und ohne Stellenang. Mf. אי׳, 37.

Nr. 333. Ausführlich Jud. 18, 28. und ohne Stellenangabe Mf. אי׳, 36.

Nr. 334. Ausf. mitgeth. Jud. 2, 22. und ohne Stellen. Mf. בם, 1. s. מ״ע Ez. 28, 25.

Nr. 335. Ausführlich angegeben Gen. 19, 20. 2 Reg. 4, 11. und ohne St. Mf. שם, 22. In den beiden letzten St. ist ה׳ = 5. angegeben und gezählt wie in unserm Buche; in Gen. l. c. ist ד׳ = 4. angegeben und gezählt; es fehlt das. הנה נא העיר הזאת Gen. 19, 20.

Nr. 336. Ebenso: Deut. 12, 5. und ohne Stellen 2 Reg. 9, 2. Ez. 1, 20. und Mf. שם, 20.

Nr. 337. Ebenso 2 Reg. 9, 2. und ohne Stellen Mf. שם, 21.

Nr. 338. Ausführlich angegeben Gen. 29, 3. und Ps. 122, 5. (wo die Ueberschrift etwas fehlerhaft ist) und ohne Stellenangabe Deut. 12, 6. und Mf. שם, 24.

Nr. 339. Ausführlich angegeben Gen. 31, 50. und ohne Stellenangabe: Gen. 37, 9. Jos. 49, 12. und Mf. הן, 13.

Nr. 340. Ebenso angeführt Jud. 17, 7. 1 Reg. 19, 19. Hos. 7, 9. Zach. 6, 13. und ohne Stellenangabe Mf. הו, 2. In Jud. l. c. sind ו׳ = 6. angegeben, obgleich in den andern Stellen richtig, wie in unserm Buche 7 angegeben und aufgezählt sind. Der Fehler entstand daher, dass daselbst אותו תקדישו und והוא יבנה zusammengezogen sind, so dass sie scheinbar e i n e Stelle ausmachen, und es so nur 6 Verse wären, was aber unrichtig ist. Man sieht hier wieder, wie aus der Aufzählung oft die Angabe der Zahl entstanden ist und daher aus Schreibfehlern (wenn auch nur aus Mangel eines Punctes) in der einen auch Fehler in der andern entstanden.

Nr. 341. Ausführlich angegeben 2 Chr. 22, 9. und ohne St. Mf. הי, 6.

Nr. 342. Ist in der gedruckten Massora nicht vorhanden. S. Mp. zu Gen. 29, 12. Daselbst heisst es ב׳ פסוקי׳ הוא הוא, was aber unrichtig wäre, da es nach Mf. הו, 3. (wo auch unsere beiden Stellen mitgezählt werden) 5 Verse giebt, in welchen 2 Mal הוא vorkommt. Der Verfasser des מבין חדות will daher nach der Mf. l. c. das ב׳ in ה׳ verwandeln, was gewagt ist. — In Wirklichkeit soll aber wohl hinzugefügt werden, wie in unserm B. ומבירין היא היא. Wie aber das ומבירין gemeint sei, ist nicht leicht einzusehen. — Heidenheim im שום שכל bemerkt nichts. S. Ex. 29, 28.[1]).

Nr. 343. Angeführt Mf. אם, 6. Es muss daselbst heissen: ג׳ פסוקי׳ ואם אם, wie bei uns. S. auch ליקוטי הרמ״ה, der, wie bekannt, nur die 2 des Pentateuchs zählt.

Nr. 344. Ausführlich angegeben Lev. 27, 20. Jos. 22, 23. und ohne Stellenangabe: Jer. 27, 18. Mf. אם, 4. Wenn Lev. l. c. hinzugefügt ist ריש׳ ומצעת׳ so ist das falsch, da Jos. 22, 23. Mal. 1, 6. und 2 Chr. 15, 2. beide ואם in der Mitte des Verses stehen; nur die unrichtige Abtheilung, die immer mit ואם anfängt, konnte irreleiten. — Es muss also, wie in den andern Paralellstellen und wie in uns. B. ausgelassen werden. Sollten diese beiden Artikel, der vorige und dieser, nicht etwa in der Quelle, wie in uns. Buche n e b e n einander gestanden haben und das ריש׳ ומצעי׳ des vorigen Artikels, — welchem in der Mf. אם, 6. dieselben fehlen — hierher versetzt sein, während sie zu vorigem Art. gehören. — Es wäre daraus zu beweisen, dass die Mm. etwa unser Buch zur Quelle hatte, die Artikel aber auseinanderriss und sie an die betreffende St. setzte. — Ausserdem ist Lev. l. c. in der letzten Stelle ein Fehler; ואם תדרשנו (1 Chr. 28, 9.) muss ואם תדרשהו (2 Chr. 15, 2.) heissen wie es richtig Jos. l. c. angegeben ist.

Nr. 345. Ebenso Obad. 5. Job 37, 13.

Nr. 346. Ausführlich angegeben Mf. אם, 3. und zum Theil, aber ohne Stellenangabe: Gen. 13, 9. 31, 51. Von den 10 angegebenen sind 7 im Pent. und 3 im Buche Jerm. worauf sich Mm. Gen. 24, 49. und Mp. an den obigen Stellen beziehen. —

Nr. 347. Ebenso Ez. 38, 22. und ohne Stellen Lev. 16, 33. Mf. על, 23.

Nr. 348. S. Angabe 2 Reg. 15, 20. und ohne Stellen Ps. 115, 1. Mf. על, 10. (s. auch מ״ע Jes. 19, 7.). In allen diesen Stellen ist aber י״ח = 18 angegeben und in der ersten Stelle sind auch nur 18 aufgezählt. Unser Buch, das, wie

1) Wenn eine Veränderung der Angabe unseres Buches gestattet ist, so möchte ich lesen ב׳ פסוקי׳ הוא הוא באם״ת und das ומבירין u. s. w. für Zusatz eines Abschreibers halten. Der Sinn ist, dass in diesen beiden Versen das 2te הוא e i n Mal mit Athnach und e i n Mal mit Silluk steht. — Auch das באם״ת kann wie in der angeführten Mp. fehlen und der Sinn wäre dann, dass in diesen beiden Versen 2 Mal הוא vorkommt, das praedicative steht, während es in den andern dreien nur Fürwort ist. —

Nr. 320. Ausführlich angegeben 2 S. 1, 20. und ohne Stellenangabe Ps. 38, 22. 51, 13. Prov. 24, 19. Mf. אַל, 17. Mf. l. c. ed. Buxt. hat (wie auch viele Stellen der Mp.) כ"ה = 25. statt dass sonst, wie auch in unserm Buche כ"ג angegeben sind. — Was nun die Mm. zu 2 S. 1, 20. betrifft, so zählt sie mehr als unser Buch: אל תתן ה' מאויי רשע (Ps. 140, 9.); folgende Fehler sind auch daselbst zu verbessern: bei אל תיראו מפני (Jer. 42, 11.) muss es st. חיל כשדים heissen מלך בבל; das erste אל תתחר ist ein Fehler und muss in אל תתהדר (Prov. 25, 6.) verändert werden; zu אל יאמרו (Ps. 35, 25.) muss בלבם st. בלבבם wie unser Buch es hat, gelesen werden, s. מ"ש daselbst. — Was nun aber unser B. betrifft, so hat es alle diese Fehler nicht; zählt aber statt des obigen אל תתן (Ps. 140, 9.) אל ישט אל דרכיה (Prov. 7, 25.). In beiden Angaben befindet sich aber nicht, wie Heidenheim bemerkt — אל יתן למוט רגלך (Ps. 121, 3.) in welchem nach den Ausgaben und nach Mp. daselbst 2 Mal אַל vorkommt? — Die Angaben demnach, welche wie Mp. und Mf. (ed. Buxt.) כ"ה = 25. haben, scheinen Ps. 140, 9. 121, 3. und Prov. 7, 25. mitzuzählen und in allen dreien 2 Mal אַל zu lesen; die aber כ"ג = 23. rechnen, lesen wahrscheinlich an zwei Stellen ein Mal ואל (mit Waw copulat.). S. den ersten Herausgeber der Massora zu Prov. 24, 19. und מ"ש zu Koh. 8, 3. Micha 7, 5. Ps. 35, 25. und Prov. 7, 25. in welcher letzten Stelle er unser Buch (oder ein ähnliches Mpt. wie solches Heid. anführt) nicht gekannt zu haben scheint, wo allerdings אַל יֵשְׂטְ gezählt wird[1]).

Nr. 321. Ausführlich Gen. 13, 3. Mf. עד, 2. und ohne Stellenangabe: Ex. 23, 31.

Nr. 322. S. Deut. 3, 16. worauf Mf. עד, 1. verwiesen wird, aber an beiden Stellen fehlen die Versangaben, wie Buxt. zu Mf. l. c. selber bemerkt. Unser Buch hat sie richtig und übereinstimmend mit Mpt. Hamb. zu 1 S. 22, 19. und einem von Heid. zu Mf. l. c. angeführten Mpte. Die Ed. Bomb. 1525 hat in der Ueberschrift עַד וְעַד, was unrichtig ist und es muss וְעַד וָעֶד (beide mit Waw praef.) heissen, wie es schon Buxt. verbessert hat.

Nr. 323. Ausführlich angegeben 1 Reg. 18, 45. und ohne Stellenangabe Deut. 28, 20. Jer. 30, 24. Dan. 7, 18. Mf. עד, 3. An allen diesen Stellen ist י"ז = 17. angegeben, während unser Buch nur י"ו = 16. angiebt und zählt. Wenn nun Mm. 1 Reg. l. c. לא ישוב חרון אף ה' zwei Mal (קדמא תניינא = Jer. 23, 20. und ibid. 30, 24.) gezählt wird, während unser Buch nur eins zählt und darum nur י"ו hat, so scheint letzteres entweder beide für eins zu rechnen, oder ein Mal anders zu lesen. Uebrigens ist in 1 Reg. l. c. eine fehlerhafte Abtheilung, da das עד יכונן ועד noch zu ואל תתנו דמי לו (Jes. 62, 7.) gehört und das Punkt vor לא ישוב stehen muss. — Auch heisst die erste Stelle in Jer. (23, 20.) in den Ausgg. nicht: לא ישוב חרון אף ה' sondern לא ישוב אף ה', so dass unser Buch wirklich nur die 2te Stelle rechnet. —

Nr. 324. Ebenso Mf. עד, 8.

Nr. 325. Ausführlich angegeben Ex. 32, 18. und ohne St. Ex. 13, 15. Mf. אי, 35. Die Angabe Ex. l. c. rechnet fehlerhaft עשה גדולות (Job 5, 9.), da dieses ja nach Mm. Jud. 18, 28. וְאֵין אֵין hat und also nicht hierhin gehört, wo von אֵין וְאֵין die Rede ist. Unser Buch hat dafür, was richtig ist, 2 S. 7, 22. Mf. l. c. hat ט' = 9, was eben daher rührt, dass das bez. in Job ausgelassen und die Ueberschr. nach den Stellen gemodelt worden ist; aber alle Mpte. haben י' פסוקי' = 10. wie sie auch richtig v. unserm Buche aufbewahrt sind. — Ex. l. c. hat י"ט? — Das soll wohl י' und wegen des bezeichneten Zweifels ט' heissen, das beigefügt worden, und so ist aus Jrrthum י"ט entstanden. — S. auch Mp. zu Job 34, 22. wo es heisst י"ו ר"פ אין ואין. —

Nr. 326. Ausführlich angegeben Jes. 40, 16. Jer. 8, 19. und ohne Stellenangabe: Ex. 12, 30. Ps. 14, 1. 53, 2. Prov. 25, 28. Mf. אי, 32.

Nr. 327. Ist in der gedruckten Massora nicht vorhanden, ausser in Mp. zu Jer. 30, 13. wo die zweite Stelle ungewöhnlich fehlt. —

Nr. 328. Ist ausführlich angegeben Mf. אי, 34. und ohne Stellenangabe Deut. 32, 39. Ex. 34, 6. (s. מ"ש Jes. 57, 1.)

Nr. 329. 330 u. 331. In der gedruckten Massora nicht vorhanden.

---

1) S. auch R. Jac. b. Chajim's Anmerkung zu Prov. 24, 1. nach welcher wahrscheinlich zwei oder drei Mal vor תְקַנֵּא nicht אַל sondern וְאַל gelesen werden muss. Wenn aber daselbst zu den 5 ויתיראין mit אַל nur 4 angegeben sind, so fehlt wahrscheinlich אַל תֵּתַע Prov. 7, 25. das nach unserm Buche אַל und nicht wie מ"ש daselbst anführt וְאַל gelesen wird. Das ל׳ der Mp. daselbst scheint sich gleichfalls auf das אַל תֵּתַע und nicht, wie das irrthümlich gesetzte Zeichen andeutet, auf תֵּתַע allein zu beziehen. —

Nr. 301. Fehlt in der gedruckten Massora. S. Mp. z. d. St.

Nr. 302. Ganz ebenso Koh. 4, 16. Mf. כָּל, 26.

Nr. 303. Ebenso Mf. כָּל, 18.

Nr. 304. Ausführlich angegeben 2 S. 15, 23. Ez. 38, 20. und ohne Stellen Mf. כָּל, 12. — in 2 S. und Mf. l. c. ist hinzugefügt ג׳ במצעות וב׳ ר״פ. —

Nr. 305. Ebenso Mf. כָּל, 20.

Nr. 306. 307. 308. u. 309 finden sich nicht in der gedruckten Massora; s. die betreffenden Stellen der Mp. z. B. zu 309. Ez. 21, 3. (Hier wird nur das כָּל mit oder ohne Waw berücksichtigt; denn sonst müsste ja auch das מִכָּל im V. gezählt werden).

Nr. 310. Dieses Verzeichniss befindet sich zum Theil Mf. כָּל, 10. Daselbst sind nur die 2 Verse angegeben, die mit כָּל anfangen, von denen es in unserm Buche heisst: ב׳ בתר׳ ר״פ; ausserdem ist daselbst ein falscher Vers angegeben und statt כל המנחה אשר תאפה (Lev. 7, 9. s. unten Nr. 315?) muss es heissen, wie in unserm Buche כל המנחה אשר תקריבו לה׳ (Lev. 2, 11.)

Nr. 311. Ebenso angeführt Gen. 8, 19. 2 Reg. 10, 19. Dan. 4, 7. und ohne Stellenangabe Mf. כָּל, 14.

Nr. 312. Ausführlich angegeben Num. 5, 2. u. ohne Stellenangabe Deut. 3, 10. und Mf. כָּל, 11. In letzter St. ed. Buxt. ist ein Fehler eingeschlichen, indem das 3te nicht כָּל, sondern וְכָל heissen muss.

Nr. 313. Angegeben Mf. כָּל, 17. Daselbst ist aber falsch angegeben ב׳ פסוקים, da es nur, wie unser Buch richtig hat, einen Vers dieser Form giebt; der dort angeführte 2te Vers (1 Chr. 12, 38.) hat 3 Mal כל und zwar das erste ר״פ und gehört nicht hierher.

Nr. 314. Ist ausführlich aber sehr verschieden und verworren angegeben Jud. 20, 2. Neh. 10, 35. und ohne Stellenangabe Ex. 15, 26. 2 Chr. 6, 29. und Mf. כָּל, 31. Dass in diesen verschiedenen Angaben Verwirrung und Irrthum herrscht, hat schon der erste Herausgeber zu Neh. und Mf. l. c. ausführlich bemerkt. In Jud. l. c. sind י״א = 11 angegeben und 15 (eigentlich 14, indem כל שבטי ישרא׳ zu ויתיצבו בקהל Jud. 20, 2. gehört und kein besonderer Vers ist) gezählt. Neh. l. c. giebt 10 an, wie in unserm Buche und zählt 10 auf, nur, dass da statt ויעך (2 Reg. 10, 13.) gezählt wird מִי יִתֵּן (Deut. 5, 26.). Im Ganzen scheinen gezählt werden zu sollen solche Verse, in denen nur כָּל und zwar 2 Mal vorkommt, zwischen welchen nur ein Wort steht; die zu Neh. l. c. angegebenen 10 sind die richtigsten, da in ויעך welches unser Buch zählt, auch כְּכָל vorkommt; mit diesem Vers sind es aber 11 und daher die Angabe י״א in Mf. etc. Was ועתה אל ישיא (2 Chr. 32, 15.) das in Neh. und bei uns gezählt wird betrifft, so haben zwar einige Handschriften כל אלוה וכל; aber nach unserer Massoraangabe ist auch das 2te כל zu lesen, wie unsere Ausgg. haben.

Nr. 315. Ausführlich angegeben Lev. 7, 8. und ohne Stellenangabe: Lev. 15, 20. (י״א) Deut. 20, 14. (י׳) Jos. 13, 21. (י״א) und Mf. כָּל, 32. S. מבין הדות Gen. 2, 5. der die Angabe Lev. 7, 8. nicht verstanden und irrthümlich zu verbessern glaubt, was ihm Heid. Gen. l. c. in שום שכל nachweist. Doch auch da hat Heid. noch י״א angenommen, weil er das וכל ממלכת סיחן noch als besondere Stelle rechnete; zu Mf. aber bemerkt er richtig, dass das וכל ממלכת סיחן nur ein Theil des vorhergehenden Verses וכל ערי המישר (das וכל הגלעד, welches darauf folgt, ist falsch, weil die Stelle nicht Deut. 3, 10. ist, wo וכל הגלעד auf המישר folgt, sondern Jos. 13, 21.) sei und es also nur 10 Stellen dieser Form des כָּל giebt. Hätten aber beide Gelehrte unser Buch gekannt, so hätten sie gesehen, 1, dass וכל ערי המישור auf Jos. l. c. und nicht auf Deut. sich bezieht, indem dabei steht דיהושע; 2, וכל ממלכות סיחן mit dem vorhergehenden nur eine Stelle ausmacht und 3, dass es nur י׳ = 10 Verse dieser Form des כל giebt.

Nr. 316. S. Mf. כָּל, 23. wo aber ed. Bomb. 1525 irrthümlich ג׳ פסוקים מן ב׳ מלין und ed. Buxt. ג׳ פסוקי׳ מן כ׳ מלין u. s. w. hat, was aber beides unrichtig ist, indem schon Mp. zu Num. 36, 8. und Jos. 11, 14. richtig bemerkt: ג׳ פסוקים מן פ׳ אתין התחלתם וכל. Unser Buch hat aber das Richtige, indem es deutlich sagt מן תמנין אתין = 80 Buchstaben. — Siehe auch מ״ש zu Num. l. c.

Nr. 317. Befindet sich nicht in der gedruckten Massora. —

Nr. 318. Ausführlich mitgetheilt Ex. 8, 9. und Num. 31, 47. und ohne Stellenangabe: Lev. 1, 2. und Mf. מִן, 3.

Nr. 319. S. Mf. אַל, 18. Daselbst ist aber ה׳ פסיקי׳ = 5 angegeben, ohne die Bemerkung, dass der Vers mit אַל anfängt; unser Buch bemerkt aber דאית בהון בריש׳, also dass der Vers mit אַל anfängt und deren giebt es nur 2 St. S. Mp. Ps. 62, 11. Jer. 14, 21. (in letzter Stelle fehlt ר״פ) und מ״ש zu Jer. 22, 3. —

Nr. 291. S. Mm. Lev. 26, 34. wo aber das וכך דינן אן דאית את קרי u. s. w. unverständlich ist, wenn man nicht nach unserm Buche den Vers 1 Reg. 8, 64. als Parallelstelle hinzufügt und das אֶת mit קֶרִי und וְאֵת mit בְקֶרִי in Beziehung bringt. — S. Heid. Anmerkung zu עין הקורא Lev. 26, 23.

Nr. 292. Ist angedeutet in Mp. zu Gen. 18, 28. durch שע״ע ש״ש, wo das ש׳ אשתית u. das ע׳ אעשה bezeichnet.

Nr. 293. Ist mit kleinen Abweichungen angegeben: Mm. Num. 28, 12. 26, 27. 29, 12. 33. Wenn 28, 12. zu ושני עשרנים auch הבכורים (Num. 28, 28.) gezählt wird, so ist das falsch, denn dies hat שְׁנֵי; es muss wohl heissen, wie in unserm Buche שבת החדש ופסח, denn das 3te ist 28, 9. wo וּשְׁנֵי (mit Waw copulat.) steht. Die 3 letztgenannten in unserm Buche beziehen sich nur auf וּשְׁנֵי, denn das וְאַיִל steht nur bei החדש und פסח nicht aber bei שבת, wo weder אַיִל noch וְאַיִל vorkommt.

Nr. 294. Dieses Verzeichniss, das sich auf die Verschiedenheit der ähnlichen Ausdrücke bei der Geschichte der Könige in Israel und Juda bezieht, konnte ich nur in einigen Angaben der Mp. z. d. Stellen finden.

Nr. 295. Dieses Verzeichniss, das sich auf einige ähnliche Ausdrücke in Ez. 1. und 48. bezieht, befindet sich zerstreut in der Mm. Ueber לְאַרְבַּעְתָּן s. Ez. 1, 16. Mf. רב, 22. und מ״ש zur ersten Stelle. — Zu מִפְּאַת קָדִים s. Mm. Ez. 48, 1. und 16. Daselbst werden aber 5 Stellen gezählt und ibid. 48, 16. mitgerechnet; da sich aber diese Angabe auf קָדִים bezieht, so ist, wie Heidenh. in der Concord. bemerkt, sehr auffallend, dass nicht 6 angegeben sind, da Ez. 48, 1. auch קָדִים vorkommt; er versucht diese Schwierigkeit dadurch zu beseitigen, dass er וְעַל גְּבוּל דָּן zu beiden zieht und sie also wie eine Stelle betrachtet, was aber sehr gezwungen ist. Das Richtige hat unser Buch, das die Angabe ד׳ בענין auf מִפְּאַת · קָדִים bezieht und diese Verbindung kommt nur 4 Mal vor, wie angegeben; denn 48, 16. heisst's וּמִפְּאַת קָדִים (mit Waw copulat. s. folgenden Art.) und 48, 1. heisst's פְּאַת קָדִים (ohne Mem praef.) — Zu den übrigen s. Mp. z. St.

Nr. 296. Ausführlich angegeben Gen. 41, 26. Daselbst ist 1 S. 16, 1. angeführt; das bezöge sich aber auf אל אל על אֶל so dass das dritte Wort ein anderes ist und darauf passt nicht die Ueberschrift ד׳ מלין דמיין, wonach doch die 4 Wörter von demselben Stamm und nur in der äussern Form verschieden sein sollen. — Unser B. hat dafür Jes. 31, 1. und liest das erste auch עַל und nicht וְעַל (mit Waw), wofür sich auch מ״ש z. St. entscheidet, ohne die Angabe unseres Buches zu kennen. Vielleicht hat Mf. l. c. ועל gelesen und aus diesem Grunde 1 S. 16, 1. eingeschaltet, was aber, wie bemerkt, unrichtig ist[1]).

Nr. 297. Angeführt Gen. 17, 9. und ohne Stellenangabe Mf. את, 41. In letzter Stelle ist die Ueberschrift ה׳ = 5, was nach uns. Buche und nach Gen. l. c. unrichtig ist, da beide ו׳ = 6 haben und dafür Stellen aufzählen. Heid. meint, das ה׳ = 5. bezöge sich auf die 5 Verse, welche mit וְאַתָּה anfangen und es sollte wohl heissen ה׳ ר״פ, indem Gen. 17, 9. nicht mit וְאַתָּה anfängt, sondern beide (וְאַתָּה אַתָּה) in der Mitte des Verses stehen. Mpt. Hamb. hat auch ה׳ = 5, lässt aber 1 Reg. 8, 39. aus.

Nr. 298. Ebenso Mf. כל, 10.

Nr. 299. Ausführlich angegeben Est. 8, 17. und ohne Stellenangabe Mf. כל, 9. S. auch Mf. ו׳, 44. (כ״ה פסוקי׳ דמיין). —

Nr. 300. Ausführlich angegeben Jos. 11, 14. und ohne St. Mf. כל, 6. Daselbst ist hinzugefügt: ב׳ מצעות פסוק וא׳ ר״פ.

---

welchem במצרים nach וזכרת vorkommt; dann aber sind's ja auch nach den genannten Angaben nur 2 Stellen, in welchen במצרים so vorkommt? Vielleicht ist das א״ש nur Abbreviatur und soll heissen: אַלְמָנָה, שָׁם = סימן א״ש, das sind nemlich die 2 Wörter, welche unmittelbar vor וְזָכַרְתָּ stehen, mit Anspielung auf den Vers ונתתי איש במצרים d. h. bei א״ש steht במצרים. S. Mp. Deut. 16, 12. wo das ב׳ zu עבד unrichtig ist; es muss auf בְּמִצְרַיִם in dieser Phrase bezogen werden.

1) S. Mf. אל, 6. (ג׳ פסוקים אֶל אֶל וְאֶל אֶל) welcher Art. ganz falsch ist, da in den angeführten Versen das אֶל und וְאֶל in anderer Folge vorkommt s. auch Mf. אל, 3. und weiter unten zu Nr. 355. Man könnte aus unserer Stelle beweisen, dass die Angabe falsch ist, denn nach derselben müssten ja diese 3 Verse hinzugerechnet werden und es wären nicht ד׳ = 4, sondern ז׳ = 7. — S. aber unten Nr. 311, wo כָּל כָּל וְכָל כָּל ז׳ פסיקי׳ דמין 1 Mal vorkommend angeführt wird und das würde ja auch hierhin gehören. Es scheint daher, dass nur Stellen angegeben werden sollen, die ein Mal so vorkommen, und wenn unser Buch עַל rechnet, das 2 Mal so vorkommt, so ist das auffallend und dürfte Mm. Gen. 41, 26. Recht haben, wenn sie 1 S. 16, 1. statt Jes. 31, 1. zählt und das. וְעַל liest. — S. oben.

telbar vorher sagt: ה׳ בקדמא ובהריהון וי״ו. 2. dass es zu Ex. 23, 28. und Jos. 3, 10. eine Bemerkung macht, die nur auf את und ואת sich bezieht und nicht auf die Völkernamen. *— 3. endlich scheint zu Ex. 23, 23., wo nach dem Mpt. die 5 ersten ohne und nur das 6te mit Waw stehen (im Drucke haben wir's verbessert), ein Fehler eingeschlichen zu sein, indem das erste und 5 kein Waw, die andern aber Waw copulat. haben müssen, wie die Paralellstelle beweist, s. auch darüber עין הקורא z. St. in Heid. Pentat. ed. מאור עינים.

Nr. 275. Ist ausführlich angegeben Num. 26, 33. 36, 11. und ohne Stelle: Jos. 17, 3. Wenn es daselbst heisst ד׳ פסוקים u. s. w. so muss das, nach uns. B. ד׳ פסוקים 4. V. gelesen werden. Auch das ד׳ מלין ist richtiger als das zu Num 36, 11. angegebene ה׳ מלין, da das erste der 5 Wörter (מַחְלָה) unverändert bleibt und nur die 4 folgenden in ihrer Reihenfolge und mit abwechselndem Waw copulat. sich verändern.

Nr. 276. Ausf. angegeben Deut. 30, 16. und ohne Stellenangabe Mf. חק, 5.

Nr. 277. Ausführlich Ex. 15, 26. und ohne Stellenangabe Mf. חק, 10.

Nr. 278. Ausführlich Mm. Ez. 5, 6. und ohne Stellenangabe: Mf. שם, 18. (in ed. Bomb. von 1525 fehlt Mf. diese Angabe). Wenn Ez. l. c. ט׳ 9 angiebt und Ez. 44, 24. mitgezählt wird, so ist das unrichtig, da in letzter Stelle הורתי dazwischen steht und diese also nicht hieher gehört; unser Buch hat richtig: ה׳ פסוקים 8. wo die letzte Stelle aus Ez. l. c. nicht angeführt ist.

Nr. 279. S. Mf. חק, 7.

Nr. 280. Ausf. angegeb. Mm. Jer. 33, 21. 2 Chr. 30, 21.

Nr. 281. Fehlt in der gedruckten Massora.

Nr. 282. Ebenso.

Nr. 283. Ebenso.

Nr. 284. Ebenso.

Nr. 285. Ausführlich angegeben Mm. Lev. 14, 45. u. ohne St. Mf. אב, 25.

Nr. 286. Fehlt in der gedruckten Massora.

Nr. 287. Ebenso.

Nr. 288. Ausführlich aber mangelhaft angegeben Ex. 6, 18. (24). Es fehlt das, das 5te (Num. 3, 19.); ebenso die Angabe: ב׳ באורית׳ וג׳ דד״ה, wodurch die Anführung der Stellen erst klar wird, wie auch die Paralellstellen. — S. מ״ש zu 1 Chr. 5, 28. 6, 3. 23, 12.

Nr. 289. Dieses Verzeichniss der Verschiedenheit zwischen den ähnlichen Stellen im 2 B. Reg. und Jes. bezieht sich nur, wie es auch aus den Paralellstellen hervorgeht, auf das את und zwar ob כָּל darauf folgt oder nicht. Im Buche Reg. l. c. nemlich kommt zuerst את כל דברי und dann ואת דבְרֵי; ebenso zuerst את כל בית und dann ואת בית vor, ganz wie in der Paralellstelle (Ex. 30, 27. erst ואת כָּל כֵּלָיו und dann וְאֶת כֵּלֶיהָ (ohne כָּל) steht. Im Jes. aber ist's umgekehrt: es steht zuerst אֶת דִּבְרֵי und dann ואֶת כָּל דִּבְרֵי; ebenso erst את בית und dann ואת כָּל בֵּית, wie Ex. 31, 8. erst ואֶת כֵּלָיו (ohne כָּל) und dann ואת כל כֵּלֶיהָ steht. Wenn in unserm Buche unter Reg. וְאֶת כָּל כֵּלָיו angeführt ist, so glaube ich dafür (wie auch die bessern (nicht so ed. Jablonski) Ausgg. haben und wofür sich auch מ״ש zu 2 Reg. 20, 13. entscheidet) ואת בית כליו lesen zu müssen, was dann wie bemerkt, ganz mit der angeführten Paralellstelle übereinstimmt. Ueber sonstige Verschiedenheiten der beiden Stellen, als über וישבע und וישבה; אליהם und עליהם u. dgl. s. Mm. zu Jes. (36, 1. 17.) und מ״ש zu den betreffenden St.

Nr. 290. Dieses Verzeichniss der Verschiedenheit ähnlicher Stellen bezieht sich auf die 3 Gruppen: בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, תִּשְׁמְרוּ בְנֵיו oder וְשָׁמְרוּ אֶת בָּנָיו oder בְּמִצְרַיִם und auf לְבָבָם oder לְבַבְכֶם mit vorhergehendem בְּכָל und אל. Ueber die erste Gruppe s. M. marg. zu Num. 4, 8.; über d. 2te s. Mm. Deut. 15, 15.[1] 16, 12. Ueber das 3te s. Mp. zu d. St.

[1] Es ist auffallend, dass weder unser Buch noch die Massora zu Deut. 15, 15. der [illegible] Stelle erwähnt, in welcher Deut. 5, 15 gleichfalls bei וְעָבַדְתָּ steht בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם? Es sind demnach 5 St. was auch aus der etwas schwierigen Angabe der Massora zu Deut. 16, 12. hervorgeht. Daselbst heisst's סימן איש · שבעה · לא תטה בארץ; כי עבד היית במצרים · ושארא בארץ מצרים wenn aber בארץ מצרים auch nur 2 M. vorkäme, wie במצרים, so passte nicht ושארא was in der Regel nur steht, wenn die Minderzahl angegeben ist und die Mehrzahl (ושארא) der allgemeinen Regel folgt. Es scheint demnach wenigstens 3 Mal בארץ מצרים bei וְעָבַדְתָּ zu stehen, wie oben bemerkt und es müsste also Mm. zu Deut. 15, 15. ה׳ פסוקים heissen; in unserm Buche ist keine Zahl angegeben und kann sich daher die Angabe etwa beschränken auf solche, die in einem Abschnitte stehen, wie die 4 genannten, von denen immer 2 beisammen stehen. Die Angabe איש (in Deut. 16, 12.) ist unverständlich, erstens weil es keinen derartigen Vers giebt, in

Bemerkung auf ganz Dan. sich beziehen soll und nur ein Beispiel für alle steht, wie das auch bei manchen andern Stellen der Fall ist) auffallend: 1) dass Dan. 7, 7. 2 Mal לה vorkommt und beide in den Ausgg. Kamez haben (Heid. will ausdrücklich in einem Mpte gefunden haben: ושנין די פרזל לַה ibid. als Ausnahme); ferner heissts ja 2) nach Mf. unter פתח באתנה zu Dan. 'וכל לַה בַּה דכוות; es kommt demnach לַה im B. Dan. immer mit Pathach vor, endlich 3) hat ja nach der Massora das וְלַהּ in Dan. 7, 6. auch ein Pathach; s. Mm. Gen. 16, 1. Dan. 7, 6. und Mf. לה, 2. — Es scheint mir daher, dass unsere Angabe auf וְלַה im Vers 6, der auch mit dem angeführten באתר דנה הוה הוית anfängt, sich bezieht da es grade nur hier so vorkommt, indem sonst nach den oben angeführten Stellen der Mm. das Lamed in וְלָה ein Kamez hat, es muss also heissen: 'וְלַה פתח, באתר וכו. — Wenn zu Hos. (רַחֲמָה) bemerkt ist: וכל שאר קרי' רחמה, so bezieht sich das wohl auf הָרָחָמָה (Deut. 14, 17.), oder weil dies nur ein Mal vorkommt, etwa auf רַחֲמָה, jedenfalls ist das רָחָם in Mf. unrichtig. — Die kleinern Fehler in den einzelnen Stellen der Mf. und in unserm Buche (wie etwa in letzterm zu Ex. 26, 16. statt אֹרֶךְ stehen muss רֹחַב und zu 'יְקוּתִי hinzugefügt werden muss וכל קרי' קְיִתִי und drgl. lassen sich leicht verbessern, ohne hier erst darauf aufmerksam machen zu müssen.

Nr. 273. Ausführlich Mf. חלופי קריאה, 7. und ohne Stellenangabe: Job 29, 2. In beiden Stellen ist in der Ueberschrift 'ל = 30 angegeben, was wohl in ל"ט zu verbessern ist, indem wirklich 39 Stellen angeführt sind, die auch Heid. aus einem Mpt. anführt. Das Richtige hat aber unser Buch, das 'מ = 40 anführt und wirklich בבקר הַשְׁכֵּם mehr zählt. — Auch hier hat die Mf. mehre Fehler, die wohl leicht nach Vergleichung mit unserm Buche zu verbessern sind. Warum ist חַי אל (Job 27, 2.) wozu die Mp. 'לי bemerkt, nicht gerechnet, da doch sonst immer אל חי vorkommt. —

Nr. 274. Dieser Art. ist in Mf. nicht nur in 3 Artikeln: חילופי קריאה, 8. 9. u. zum Theil 10 vertheilt, sondern auch so verworren, verstümmelt und fehlerhaft gegeben, dass er nur durch uns. B. erst verstanden werden kann. Der Sinn ist einfach der, dass es 20 Verse giebt, in denen die bekannten phönizischen Völkernamen, in verschied. Aufeinanderfolge vorkommen; 14 haben eine eigene Reihenfolge (י"ד מנהון מייחדין) und sind mit beigefügten Buchstabenzeichen:

1)	Ex. 13, 5.	=	כתמ"ום
2)	Ex. 23, 23.	=	מתפכ"ום
3)	Ex. 23, 28.	=	וכ"ח
4)	Ex. 33, 2.	=	כמתפ"ום
5)	Ex. 34, 11.	=	מכתפ"ום
6)	Num. 13, 29.	=	תסמ"ך
7)	Deut 7, 1.	=	תגמכפ"ום
8)	Jos. 3, 10.	=	כתופגמ"ם
9)	Jos. 11, 3.	=	כמתפ"סו
10)	Jos. 24, 11.	=	מפכתג"ום
11)	1 Reg. 9, 20.	=	מתפ"ום
12)	Esra 9, 1.	=	כתפסעאצ"מ
13)	Neh. 9, 8.	=	כתמפס"ג
14)	2 Chr. 8, 7.	=	תמפ"ום

Die andern 6 zerfallen in 2 Gruppen von je 3 Versen, die eine gleiche Reihenfolge haben, als:

1) Ex. 3, 8.
2) Ex. 3, 17.
2) Jud. 3, 5.

haben: כתמפ"ום

1) Deut. 20, 17.
2) Jos. 9, 1.
3) Jos. 12, 8.

haben: תמכפ"ום

Das וסימן אלין דנסבין u. s. w. will angeben, welches Wort der aufgezählten Namen mit Waw copulat. anfängt und welches nicht, wofür bei einer Gleichmässigkeit d. h. wenn entweder alle das Waw haben oder nur das erste kein Waw hat, dieses kurz angegeben wird, wie zu Num. 13, 29. כלהון וי"ו; zu Ex. 3, 8. 3, 17. 34, 11. Deut. 7, 1. Jos. 11, 3. 'ה' בקדמא ובתריהון וי"ו. Bei den ungleichmässigen werden zur Veranschaulichung andere Verse als Paralelle (mit vorhergehendem: סימן) angeführt, in denen bei einer Aufzählung das Waw copulat. ebenso abwechselnd gesetzt wird. Wir haben (was allerdings auch in unserm Mpt. nicht so leicht zu finden war) zur bessern Uebersicht diese Paralellstellen mehr eingerückt und das Hauptverzeichniss über die Völkernamen vorgerückt. — Wenn in unserm Verzeichniss zu der Paralellstelle von Jos. 3, 10. bemerkt wird: י"ה פסוקין דמיין, so soll das heissen, dass 18 Verse vorkommen, in denen bei einer Aufzählung das erste Mal את und 4 Mal וְאֵת stehen, die alle, wie der angeführte Vers, der auch dazu gehört, als Paralellstellen dienen können; s. Mf. l. c. Nr. 10. und את, 35. — Auffallend in unserm Buche ist, 1. dass es zu Ex. 13, 5. ein סימן d. i. eine Paralellstelle angiebt und nicht, wie unmit-

3 angeführt werden, aber fehlerhaft, indem לגויים heissen muss לגויהם, da ersteres mehrmals vorkommt; ebenso muss והגויהם heissen והגוים. Warum aber unser Buch גויך und noch manche andere dieses Stammes, die nur ein Mal vorkommen z. B. כנוי (Jes. 58, 2.) בגוים (Deut. 15, 6.) מגוים (Ez. 38, 12.) גויך (Ez. 36, 13.), nicht mitzählt und warum sie גוי hierhin rechnet, ist auffallend.

Nr. 267 habe ich in der gedruckten Massora nicht gefunden. Zu חננגי s. Kimchi Michlol, W. B. s. v. und im Commentar zur Stelle. — Aus dem Wort ככבי ist zu ersehen, dass dieses Wort an dieser Stelle def. zu schreiben sei, wie auch Mp. bemerkt: לי׳ חסר. Einige haben ב׳ חסר, was sich aber nicht blos auf ככבי bezieht, das nur 1 Mal so def. vorkommt, sondern auch auf (Pluralform) ככביהם (Ex. 32, 7.) das gleichfalls def. Waw steht; es fehlt בלישנא. Wenn Heid. in s. עין הסופר zu Ex. 32, 13. bemerkt: כל״ם d. h. dieser Stamm kommt immer plene (Waw nach dem Kaf) vor, so ist da wohl der Kürze wegen ausgelassen במ״ב, d. h. mit Ausnahme der beiden genannten Wörter.

Nr. 268. Ausführlich angegeben Deut. 28, 46. und ohne Stellenangabe Mf. ען, 22.[1]). S. מ״ש Gen. 13, 16. Heid. führt es an unter ג׳ פסוקין מיחדין בסופיהון, was noch richtiger ist.

Nr. 269. Ausführlich angegeben Prov. 1, 1. und Esra 1, 1. (Umschrift), 2 Chr. 32, 10. und ohne Stellenangabe Mf. חלופי קריאה, 3. An allen 3 Stellen befinden sich aber mehre Fehler, da theils nur 21 angegeben (in der Ueberschrift ist freilich zu שטה das מן כ״ג ausgelassen) theils auch manche Stellen unrichtig sind; so kommt ja das למלכי[2]) in den 2 ersten Angaben mehrfach vor und gehört nicht hierher. In 2 Chr. l. c. wird freilich dafür מַלְכֵּי (Ps. 84, 4.) angegeben, aber auch das ist falsch, da es in dieser Form mehrmals und לְמַלְכֵי gar nicht vorkommt. Heidenh. führt aus einem Mpt. an לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל (Micha 1, 14.) wo die Massora hinzufügt: וכל הלא הנם דכוותי׳, was insofern richtig ist, als die beiden Wörter למלכי ישראל ausser in dieser Phrase nur ein Mal in Micha l. c. vorkommt. Ausserdem führt Heidenh. noch aus d. Mpte. an: הַעֲבִיר, למה העברת העביר (Jos. 7, 7.) וכל לְהַעֲבִיר דכו׳ Aber es fragt sich, warum gerade לְהַעֲבִיר angeführt ist, da es ja auch כְּהַעֲבִיר giebt? — Das Richtige hat unser B. das כ״ג = 23 angiebt und wirklich לְמַלְכֵי und הַעֲבִיר auslässt, aber dafür שָׂרָה, מִכַּל und אָמֵן zählt, also gerade 23, wie angegeben.

Nr. 270. Ausführlich angegeben Mf. חלופי קריאה, 4. und Lev. 13, 51. In letzter Angabe, wo der Zusatz וכל חד ספר דכוו׳ fehlt sind י״ז = 17 angegeben, aber nur 9 Stellen aufgezählt. Das י״ז ist insofern richtig, als zu den 16 unseres Buches und der Mf. l. c. noch das Lev. l. c. gezählte הַבְלִים (Jer. 10, 8.) hinzukommt. Warum beide das letztere auslassen, ist nicht abzusehen.

Nr. 271. Ganz so angeführt חלופי קריאה, 5. S. מ״ש zu Ps. 86, 2. Zu בחכמה ist zu bemerken, dass die Ausgaben in 1 Chr. 28, 21. nicht בַּחָכְמָה (das Beth mit Pathach, wie es nach uns. Angabe heissen müsste), sondern בְּחָכְמָה (d. Beth mit Schwa) lesen. — Zu יוכל שי bemerkt Heidenh. dass dieses, gegen unsere Angabe, mehrmals vorkommt. Er will dafür lesen: וְאִישַׁי הוליד, כמ״א (1 Chr. 2, 13.)

Nr. 272. Ausführlich angegeben Mf. חלופי קריאה, 6. und ohne Stellenangabe: Dan. 4, 28. Die Stelle in Mf. bedarf mancher Verbesserung. Zu ויסעו מפונן muss es heissen, wie bei uns בְּפוּנֹן (Num. 33, 42.), indem sonst das Pe Dagesch hat. — Zu אמן ואמן muss bemerkt werden: וכל קרי׳ אָמֵן אָמֵן. — Statt לְצַדִּיק (Prov. 9, 9.) muss לְחָכָם stehen, da es sonst immer als לֶחָכָם (Lamed mit Segol) vorkommt, während לַצַּדִּיק auch in Prov. vorkommt, gegen unsere Angabe, welche verlangt, dass in dem angegebenen Buche nur die eine Form sich befinde. Zu den Beispielen im Buch Dan. fehlt לַהּ, wie es bei uns angeführt ist. Auch fehlt daselbst das bei uns angeführte יוֹיָכִין, während unser Buch die Angabe über חוּרָם und חִירָם nicht hat; vielleicht weil in Chr. 3 Mal חירם mit Jod geschrieben ist, wenn es auch mit Waw gelesen wird, s. Mm. Gen. 36, 5. 1 Reg. 5, 10. Mf. חו, 11. חי, 28. und besonders מ״ש zu 2 Chr. 9, 10. — Die Bemerkung zu לְחֵל ist auffallend, da es nur in Ez. vorkommt und zwar immer das Lamed mit Schwa; was soll also heissen וכל שאר קרי׳ מלעיל? Was לַהּ betrifft, so ist — (wenn nicht die

---

1) Wenn Mf. l. c. es heisst: ג׳ פסוקים ממעים דעולם, so soll das דעולם (d. Schlagwort dieser Gruppe) als Gegensatz dienen zu einer andern St. in der Mm. zu Jud. 4, 16. wo es gleichfalls heisst: ג׳ פסוקי׳ ממעים בהון das sich auf אחד bezieht. S. מ״ש Ex. 14, 28. auch unten Nr. 281.

2) Auch das מן בניהם zu לָמֶם muss מן שניהם heissen; יגע und יגיע in Esra 1, 1. muss in יגה und יגיה umgeändert werden und drgl.

nicht hierher, da es 2 Mal so vorkommt, s. oben. Aus demselben Grunde hat auch unser Buch das Richtige, wenn es aus 2 Chr. 29, 9. ובנינו ובנותינו anführt, da es sonst immer בָּנֵינוּ (ohne Waw) in dieser Verbindung heisst; das ובנתינו ונשינו, welches die Mf. dafür anführt, ist unrichtig, da es nie ohne Waw vor ונשינו vorkommt. Ausserdem leidet die Mf. an manchen Fehlern; so fehlt bei וישׂשכר חבולן die Angabe: תרין בפסוקא (die ed. Bomb. 1525 hat richtig ב׳ בו), so dass man nicht wissen kann, welche Stelle gemeint sei; in Jer. 22, 2. heisst's ועבדיך ועמך (wie es auch unser Buch anführt) nicht aber, wie in Mf. ועבדך. Zu ועשרים ושנים fehlt: תני׳ דס׳ d. h. Neh. 7, 31. und soll ausschliessen Esra 2, 27. (da Esra und Neh. in der Massora wie ein Buch betrachtet wird), wodurch ein Irrthum entsteht, in welchen Buxt. in der Concord. s. v. עשרים und ועשרים verfallen ist. Was nun aber das וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ (Lev. 25, 44.) betrifft, so bezieht sich das nur auf וַאֲמָתְךָ (mit Schwa des Taw); denn mit וַאֲמָתֶךָ (mit Segol des Taw) kommt diese Verbindung mehrmals vor, wie das Heidenh. in seiner Bemerkg. zum עין הקורא Lev. 20, 10. tiefsinnig erklärt hat.

Nr. 254. Ausführlich angegeben Mf. אִשׁ, 33. Daselbst sind aber, ausser der Unordnung im Aufzählen, folgende Fehler eingeschlichen: statt ואשר דברי muss es heissen: וַאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ (Jer. 32, 24.); statt ואשר אעשה (wofür ed. Bomb. 1525 העשה hat) muss stehen ואשר הֶעֱלָה (1 S. 12, 6.); zu ואשר מָלָךְ muss hinzugefügt werden ויתר דברי ירבעם קדמ׳ דמ׳ (1 Reg. 14, 19.) und noch manche Schriftstellen das. bedürfen der Verbesserung. —

Nr. 255. Ist ausführlich angegeben Mf. כל, 18. und ohne Stellenangabe: Gen. 1, 26. Auch hier hat unser Buch das Richtige. Ed. Bomb. 1525 giebt 15 statt 13 an, indem sie ובכל הָרֶמֶשׂ (Gen. 1, 26.) zu ובכל הָאָרֶץ (ibid.) hinzufügt und bemerkt: ב׳ בו; ebenso ובכל חַיָּה (ibid. 1, 28.) die aber beide nicht hierhin gehören und mit Recht von unserm Buche ausgelassen sind. Der Sinn dieses Verzeichnisses ist, dass 13 Wörter nur ein Mal mit vorhergehendem וּבְכָל (mit Waw praefix.) vorkommen, denen sonst immer vorkommenden Falls בְּכָל (ohne Waw praefix.) vorangeht. הָרֶמֶשׂ aber kommt mehrmals mit vorhergehendem וּבְכָל vor, wie auch חַיָּה niemals mit vorhergehendem בְּכָל (ohne Waw) vorkommt; sie gehören daher beide nicht hierher, und die Zahl 13 ist richtig. Buxt. hat ובכל הרמש ausgelassen, aber ובכל חַיָּה beibehalten, um nun aber die Zahl 13 zu erhalten, lässt er ובכל הַגּוֹיִם aus, was beides willkürlich und unrichtig ist. Für וככל גְבוּלֶיךָ (Jer. 15, 13.) hat Buxt. angegeben ובכל חַטֹּאותֶיךָ (desselben Verses), was aber wieder unrichtig ist, da letzteres gar nicht mit בְּכָל vorkommt. Uebrigens fügt ed. Bomb. und Buxt. deutlich hinzu: וכל קרי׳ חלוף בכל, was uns. Buch auslässt. —

Nr. 256. Ist ausführlich angegeben Mf. מה, 4. Es sind zwar daselbst ט׳ פשטין = 9 angegeben, aber nur 8 Stellen angeführt, indem (in beiden Ausgg.) וּמַה לְּךָ (Jud. 18, 3.) fehlt, was unser Buch richtig hat. Uebrigens besteht das יהידאין darin, dass diese Wörter nur ein Mal mit וּמַה sonst aber mit מַה (ohne Waw praefix.) vorkommen; daher, wie Heidenheim bemerkt, z. B. וּמַה נִּצְטַדָּק nicht angeführt wird, weil dieses nie mit מַה vorher vorkommt.

Nr. 257, 258, 259 sind in der gedruckten Massora nicht vorhanden.

Nr. 260. Ist ausführlich angegeben Mm. Ex. 28, 4. Buxt. hat daselbst ו׳ = 6 angegeben, weil er die 7te Stelle, die dort ואלה משפחות בני מררי lautet, nicht finden konnte; es ist aber ein Fehler, indem das ואלה משפחות schon ein Mal gezählt ist (בני מררי ist der Anfang des Verses 1 Chr. 6, 4. wie es oben zu ואלה משפחות הלוי bemerkt sein müsste); es fehlt aber ואלה פְקוּדֵי und die Zahl ז׳ = 7 ist richtig, wie uns. B. es hat.

Nr. 261. S. Mf. את, 45 ebenso.

Nr. 262. S. Mf. את, 46. Daselbst sind aber nur ח׳ יהידאין = 8 angegeben und auch nur 8 Stellen angeführt, während unser Buch י״א angiebt und die 3 folgenden שָׁלוֹם ,תִּשָּׂא und נַפְשְׁךָ mehr zählt. Wenn die Mp. zu ואתה שלום (1 S. 25, 6.) bemerkt ב׳, so ist das gegen unsere Massora, da es ja nur ein Mal vorkommt; es soll wahrsch. לי׳ heissen.

Nr. 263. Fehlt in der gedruckten Massora. In den Ausgaben heisst's Jer. 50, 3. und Ez. 12, 19. אַרְצָהּ, das He mit Mappik.

Nr. 264. Ebenso Mf. הן, 5.

Nr. 265. Angeführt ohne Stellenangabe Job 22. 23. aber nur י״ו = 16, was nach uns. B., das sie uns erhalten hat י״ז = 17 heissen muss. —

Nr. 266. Diese Angabe, die sich, beiläufig bemerkt, nur auf den Stamm גור bezieht, befindet sich vollständig in der gedruckten Massora nicht. — S. Mm. zu Ps. 106, 5. wo

Zusammenhang steht. — Das Richtige hat unser Buch das die Stelle Micha 1, 9. und 1, 12. angiebt. — Uebrigens ist auch hier das ולי' דכר' דסמיכין in Mf. l. c. zu streichen, s. den vorigen Art. —

Nr. 246. Ausführlich angegeben Mf. 'ך, 21. und ohne Stellenangabe Gen. 41, 27. und Ex. 35, 31. In letzter Stelle fehlt die Zahl ט"י = 19, die überhaupt schwankend ist; so hat Mp. zu Ex. 39, 4. (חֹבְרֹ) ט"ו מן חד, also nur 15; Mpt. Hamb. zu Ex. 39, 13. hat י"א, zählt aber 18 auf und lässt וּמְנַבִּיא aus. Ob aber überhaupt die Zahl 19 eine vollständige ist, wäre wohl zu bezweifeln; warum ist neulich וּבְהַאֲרִיךְ (Num. 9, 19.) und בְּהַאֲרִיךְ (ibid. 9, 22.) nicht gezählt, zu welchen Mp. bemerkt לי' יחד u. s. w.

Nr. 247. Ausführlich angegeben Gen. 11, 1. Mf. 'ך, 25. und (zum Theil auch) 56. Warum Mf. diesen Art. 2 M. und zwar das zweite Mal nur halb anführt, ist nicht abzusehen. Auch bei diesem Art. ist die Zahl (8) zweifelhaft, da auch אִמְרָה (Prov. 9, 4.) und וְאָמְרָה (ibid. 9, 16.) dazu gehört, s. מ"ש zu erster Stelle. — Sollte aber die Massora אמרה und חָבֵר weil sie neben einander vorkommen, für eins rechnen, so fehlt doch noch manche Stelle; so z. B. לֵךְ בֹּא (Ez. 3, 4.) und וְלֵךְ בֹּא (ibid. 3, 11.) wozu die Mp. bemerkt 'ב. —

Nr. 248. Dieser Art. ist ausführlich angegeben Mf. 'ך, 59. u. ohne Stellenangabe: Prov. 14, 28. — Die Mf. hat diesen und den folgenden Art. unseres Buches zusammengezogen (indem sie הַצְּעָרָה und חָצֵר hier zählt) und darum auch die Ueberschrift geändert und die Zahl כ"ד in כ"ה verwandelt, was aber alles unrichtig ist; sie lässt ferner mit Unrecht לְזִבְחָה aus, was unser Buch zählt, hat dagegen תָּמוּת (Jud. 16, 30.) mehr als unser Buch, aber wieder mit Unrecht, da dieses def. Waw ist (s. Mm. Num. 23, 14. Jud. 16, 30. Koh. 7, 19. Job 36, 14. und Mf. מת, 20.) und also zu unserm Verzeichniss nicht gehört. Das Richtige hat also unser Buch, das den Art. in 2 Theile theilt und die einzig richtige Stellenangabe anführt. — Mf. l. c. ed. Bomb. 1525, Mm. Prov. 14, 28. und Mpt. Hamb. Cant. 5, 5. haben כ"ה, erstere zählt aber 26 Stellen. In unserm Buche muss auch כ"ה (wenn ich richtig abgeschrieben habe) in כ"ד = 24 umgeändert werden. — S. auch מ"ש zu Prov. 11, 26.

Nr. 249. S. vor. Art.

Nr. 250. Ausführlich angegeben Mf. לא, 12. u. ohne Stellenangabe Gen. 23, 11.

Nr. 251. Ebenso angeführt Mf. 'ך, 34. nur, dass das in der Ueberschrift מן ב' fehlt. —

Nr. 252. Ausführlich angegeben Mf. 'ך, 32. Daselbst fehlen aber 2 Stellen die unser Buch hat, nemlich שֵׁם חָם (Gen. 10, 1.) und גְּדוֹלוֹת בְּצוּרוֹת (Jos. 14, 12.); dagegen ist das daselbst gezählte דְּגָן תִּירוֹשׁ (2 Chr. 31, 5.) (das Buxt. weil ihm 2 fehlten, in 2 auseinanderzog) unrichtig und gehört nicht hierhin, indem es 2 Mal vorkommt, l. c. und Deut. 28, 51. Das allein Richtige hat demnach unser Buch, das י"ז angiebt und auch die richtigen 16 Stellen aufzählt. — Warum ist aber דְּבָרִין אֲמָרִין u. הַחֲסִידָה הָאֲנָפָה des vorigen Artikels nicht gezählt, da die 3 andern mit gezählt werden. — Wenn zu שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם (Neh. 9, 6.) die Mp. bemerkt: 'ל, so ist das unrichtig, da es ja Ps. 148, 4. nochmals vorkommt. Das Zeichen ist aber versetzt und gehört zwischen הַשָּׁמַיִם und שְׁמֵי, denn dies kommt nach unserm Art. nur ein Mal so vor, indem es sonst הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי (mit Waw) heisst. Heidenheim, der die Schwierigkeit anführt, hat unsere Stelle nicht berücksichtigt.

Nr. 253. Dieser Art. ist ausführlich angegeben Mf. 'ך, 31. und zwar ed. Bomb. 1525: ס"ב יתידאין ב' מלין = 62 und doch werden 65 aufgezählt; Buxt. verbessert es daher in ס"ה זוגין יתידאין = 65 und zählt die dort angegebenen 65 ebenso. Unser Buch giebt ע"ד מלין = 74 an und zählt sie auch einzeln auf. Es fehlen aber in Mf. nicht nur 9, die unser Buch mehr anführt, sondern sie hat 6, die unser Buch nicht zählt, wie umgekehrt unser Buch noch 6 ausser den 9 also 15 mehr hat, als die Mf. — Die 6 der Mf. sind וּפֶסֶל וּמַצֵּבָה (Lev. 26, 1.), וְאִישׁ וְאִשָּׁה (1 S. 27, 11.); וּשְׁלֹשִׁים וְאַחַת (2 Reg. 22, 1. kommt aber auch 2 Chr. 34, 1. vor); וְהַגִּלְעָד וּגְבוּל (Jos. 13, 11.), וּשְׁלֹשִׁים וְאַרְבָּעָה (1 Chr. 7, 7.), וְאַבְרָהָם וְשָׂרָה (Gen. 18, 11.). Die 15, welche uns. B. mehr hat, sind folgende: ובעצים ובאבנים, ועין ורמון, ועשתרות ואדרעי, והשבעים והמאתים, ושלשים ושנים, ולדוד ולזרעו, ופסל ומסכה, וגד וראובן, והמנחה, ובריח ודלתים, וכרם ושדה, ושדות וכרמים, ושלשים ושלש, ואחי ונערי, ועת ומשפט, והחטאת. Wenn aber unser Buch die 6 der Mf. nicht rechnet, so liegt das theils darin, dass der Art. nur solche Paare angeben will, deren erstes Wort ein Mal mit Waw praefix. sonst aber in dieser Verbindung immer ohne Waw vorkommt; וּפֶסֶל וּמַצֵּבָה aber z. B. kommt nie in dieser Verbindung ohne Waw (פסל) vor; ebenso ושלשים וארבעה; sie gehören also nicht hierher. ושלשים ואחת gehört ohnedies

כלה וכו׳ u. s. w. wie es bei uns und Ez. l. c. angegeben ist; s. Mp. zu Deut. 7, 6. wo ה׳ זוגין מתחלפין = 5 angegeben sind, was wahrscheinlich auf einer Zusammenziehung unserer beiden Art. beruhet und also ד׳ = 4 des ersten Art. und והד = 1 des zweiten Art. bezeichnet, s. מבין חדות zu d. St. der auch Mp. ändern will in זוג מתחלף. — Wollten wir aber das ה׳ der Mp. in ג׳ umändern (wie auch das ב׳ in Deut. 14, 2.) so bezöge sich die Angabe noch auf die 2 bei uns unter לבר ממסורת׳ angeführten, es wären dann zusammen 3 Stellen der Art.

Nr. 236. Ausführlich angegeben Num. 5, 16. u. ohne St. Mf. ה׳, 30. In letzterer Stelle ist ו׳ = 6, wie bei uns, angegeben (nur, dass ונכבין ה״א בסוף תיבות׳ hinzugefügt ist), aber Num. l. c. sind ז׳ = 7 angegeben und צִירָה, צִירֶיהָ (Prov. 26, 14. und 1 S. 4, 19.) hinzugefügt.

Nr. 237. Ausführlich angegeben Num. 8, 16. u. ohne Stellenangabe: Mf. ו׳, 39. Bei diesem Art. ist auffallend, dass unser Buch in der Ueberschrift ו׳ = 6 angiebt und doch nur 5 Stellen aufzählt. (Dass die Stelle נתונם נתונם auf לו und לי sich bezieht, versteht sich von selbst s. Num. l. c. und מ״ש zur Stelle) — Mf. hat wirklich in der Ueberschr. nur ה׳ = 5, verweist aber auf Num. l. c., wo ז׳ = 7 in der Ueberschrift und in der Aufzählung der Stellen angegeben sind, indem noch 2 Stellen: קִנֵּאתִי, קִנְאָתוֹ und יַלִּינוּ, יַלִּינוּ am Ende beigefügt sind. Man sollte glauben, dass das ו׳ in unserm Buche ז׳ heissen müsste und die 2 letzten Stellen aus Versehen des Abschreibers (da sie die 2 letzten sind) ausgelassen worden. — S. מ״ש zu Num 3, 9. 5, 15. (ausführlich), Deut. 31. 7. Jos 2, 14. und Prov. 3, 21. — Einzelne Wörter der Massora zu Num. 8, 16. sind nach unserm Buche zu verbessern. — S. auch Mp. zu den Stellen.

Nr. 238. Ausführlich angegeben Gen. 41, 49. (48?[1]) und 1 Chr. 23, 22.; ohne Stellenangabe Mf. ה׳, 8. S. מ״ש Gen. 41, 48. Koh. 2, 7. und 1 Chr. 24, 28.

Nr. 239 fehlt in der gedruckten Massora.

Nr. 240. Angeführt mit Stellenangabe Mf. ו׳, 40. Die Stellen sind in unserm Buche deutlicher angegeben.

1) Diese Angabe gehört, wie auch Mp. bemerkt, zu Vers 48. Das דמ״ם daselbst soll wohl דמיין = דמיי׳ heissen und der Abschreiber, der das doppelte י״י für den Namen Gottes hielt, machte unter demselben das Verbindungszeichen, so dass es einem י״י od. ם׳ ähnlich wurde, wie das oft so vorkommt. —

Nr. 241. Ausführlich mitgetheilt Ex. 40, 36. und ohne St. Mf. ו׳, 41.

Nr. 242 fehlt in der gedruckten Massora.

Nr. 243. Ausführlich angegeben Mf. איש, 51. und Ex. 34, 3. Erstere hat ה׳ = 8. zählt aber 2, denen הָאִישׁ folgt und ein Mal וְאִישׁ אִישׁ, welche aber in unserm Buche mit Recht ausgelassen sind, da der Art. nur solche zusammenfasst, die 2 Mal vorkommen und bei denen das zweite Wort אִישׁ (nicht aber הָאִישׁ) ist; ebenso ist וְאִישׁ nicht zu rechnen, da das dasselbe Wort ist. — Die Angabe zu Ex. 34, 3. ist ganz verstümmelt und muss nach unserm B. verbessert werden (s. מבין חדות das.); wenn aber in der Ueberschrift daselbst ו׳ זוגין = 6 angegeben sind, so soll das וְאִישׁ אִישׁ mitgezählt werden, da ja auch das zweite Wort אִישׁ ist; wenigstens geht daraus hervor, das הָאִישׁ (als zweites Wort) nicht zu zählen sei und demnach ה׳ = 5 das Richtigere ist, wie es uns. B. hat. —

Nr. 244. Ausführlich angegeben Mf. ל׳, 15. und ohne St. Deut. 22, 19. jedoch fehlt in beiden Stellen das Wort בענינא und ist der Zusatz: ולית דכוותהון דסמיכי auszulassen, wie in unserm Buche; auch Mpt. Hamb. zu Num. 16, 21. hat es nicht; s. Mp. daselbst, wo die Bemerkung nicht zu יוכל sondern zu לְשַׁלְּחָה gehört; auch das Zeichen nicht zwischen beide Wörter zu setzen ist. Zu ארח לחיים bemerkt Heidenheim, dass es nicht hierher gehöre, indem es nochmals in diesem B. (Prov. 5, 6.) vorkommt. Es scheint aber, dass hier auf das Wort בענינא d. h. in demselben Abschnitt oder von demselben Zusammenhang Nachdruck gelegt werden muss, was bei Prov. 5, 6. nicht stattfindet, besonders wenn man von Cap. 10 an einen neuen Abschnitt rechnet. S. auch Mp. zu Prov. 10, 17. wo es heisst: ל׳ והד ארח חיים, das also ganz mit uns. Massora übereinstimmt, indem die Stelle 5, 6. als nicht hierher gehörend, nicht beachtet wird. Jedenfalls ist hiernach das ול׳ דכוותהון דסמיכי, wie oben bemerkt, zu streichen, da es ja allerdings nochmals vorkommt, wie bei noch manchen andern der Aufgezählten. — Sollte aber das לחיים nicht hierhergehören, so ist die Angabe י״ד = 14 doch gerechtfertigt, indem das in לבר ממסורתא angeführte לְמַהֵר dazu zu zählen wäre. —

Nr. 245. Ist ausführlich angegeben Mf. ל׳, 16. Die daselbst zu שַׁעַר und לְשַׁעַר angeführten Stellen sind unrichtig, da in demselben Buche diese Verbindung nochmals vorkommt und das mit ל׳ verbundene nicht in demselben

oder das Tebir kommt, womit auch die 14 in 1 Chr. l. c. übereinstimmen[1]) (nur dass daselbst für ואלה אשר נהלו das ויספר gerechnet werden muss); in Massora Ex. 6, 9. müssen קלעים und ואלה אשר נהלו (zu welchen beiden die Mp. auch nichts bemerkt) gestrichen werden; dadurch stimmen die Angaben überein, nur dass die Angabe uns. Buches d. Artikel trennt und zuerst die rechnet, wo zuerst das Sakef und dann die, wo zuerst das Tebir vorkommt. Was zur weitern Erklärung dieser Stelle und zur Verbesserung der Angaben in der gedruckten M. erforderlich ist, besonders, dass sie mit den Ausgg. in Hinsicht auf den Accent an einigen Stellen in Widerspruch zu sein scheint, behalte ich mir für eine andere Stelle vor. Das Gesagte diene nur zur weitern Forschung für Sachkenner, die ich hier auf diese und ähnliche Stellen aufmerksam machen wollte. —

Nr. 229. Findet sich nicht in der gedruckten Mass. S. vorigen Art.

Nr. 230. Ist ausführlich angegeben Ex. 35, 18. und Mf. את, 7.; ohne Stellenangabe Mm. zu Num. 32, 33. Deut. 9, 25. und Mf. את, 1.[2]) Sowohl in Ex. als Mf. l. c. sind zwar י״א זוגין 11 überschrieben, aber nur 10 Stellen angegeben. — Buxt. hat versucht in Mf. l. c. את בנדי einzuschieben, was aber unrichtig ist, da es in diesem Vers noch ein Mal vorkommt. Aber auch das daselbst angeführte את ארין ist falsch, da dieses mit אֶת und וְאֶת in einem Vers nicht blos Jud. 11, 15. sondern auch daselbst 11, 18. Num. 32, 1. u. Micha 5, 5. vorkommt; es müssten also entweder alle gezählt werden und dann wären es mehr als 11, oder keins von allen. Man sieht wieder, dass die gedruckte Massora unser Buch nicht benutzt hat, da dieses die 11 Stellen richtig angiebt, indem es אֶת שָׁלֹש (Num. 35, 13.) und אֶת מִי (Jes. 28, 9.) mehr zählt, dagegen אֶת ארין, wie bemerkt, mit Recht auslässt. Ich will zu bemerken nicht unterlassen, dass Mpt. Hamb. zu Num. 32, 33. dieselbe Angabe hat, wie Mf. l. c. aber statt את בנדי anführt אֶת דְּמֵי (2 Reg. 9, 26.), das auch nur 1 Mal in einem Verse mit אֶת u. וְאֶת vorkommt; es wären also 12 St., was auffallend ist. — Unsere Angabe kann aber nicht meinen, dass die Beispiele nur ein Mal mit אֶת und ein Mal mit וְאֶת vorkommt, so dass אֶת דְּמֵי ausgeschlossen wäre, das mehr als ein Mal vorkommt; da sie וְאֶת מִי zählt das ja 4 Mal vorkommt: siehe 1 S. 12, 3. Jes. 28, 9. Job 12, 3. Mf. מי, 5.

Nr. 231. Ist angeführt Ex. 35, 18. und Mf. את, 7. Es muss in erster Stelle ואת נון und in letzter St. ואת נוה in ואת נוז verbessert werden.

Nr. 232. u. 233. Beide fehlen in d. gedruckten Mass.

Nr. 234. Ist ausführlich angegeben Jes. 1, 1. (äussere Umschrift) und Ez. 11, 13.; ohne Stellenangabe Deut. 6, 13. 14, 2. 19, 15. und Mf. ך, 51. — Die Angaben sind aber sehr verschieden; Mf. giebt י׳= 10 an und verweist auf Ez. l. c. wo aber ו׳= 6 angegeben und angeführt sind, während Jes. l. c. und Deut. 6, 13. wie bei uns ד׳= 4 angegeben und resp. angeführt werden. (Deut. 14. 2. gehört zum folgenden Art. s. daselbst unten). Das Richtige scheint, dass in Mf. das י׳[1]) ein Schreibfehler ist und ו׳ heissen muss, wie es Ez. l. c. so angegeben ist, indem daselbst 2 Stellen: וירפאו (Jer. 6, 14. das auch bei uns unter ולבר מ״ש כמסורת angeführt ist) und והנשאו (Ps. 24, 7. s. das.) hinzugefügt sind. Die ältere und ursprüngliche Angabe scheint aber ד׳ gewesen zu sein, wie sie unser B. und Mm. Jes l. c. Deut. 19, 15. (wo das בספרא fehlt) haben. Rechnen wir aber die bei uns unter ולבר כמסורת׳ und das ausserdem in Ez. l. c. hinzugefügte והנשאו hinzu so sind es ח׳= 8 Stellen die zu unserm Art. gehören.

Nr. 235. Dieses ist angeführt Ez. 11, 13. und Deut. 14, 2. (s. vor. Art.) Die Stelle in Deut. l. c. ist falsch und muss heissen: וגא חדא מתהלך׳ קדמא הכר אות ויתיר

1) Es muss dort etwa so heissen: ויק דויד (את הדרעיר) והד כן י״א זוגין וכו׳ וג׳ הד תביר והד קאים בעניגא; die Stelle gehört nicht zu Vers 1, sondern zu Vers 3, wie es in uns. Buche deutlich angegeben ist.

2) Warum Mf. (in ed. Bomb. und Buxt.) diesen Artikel 2 Mal hat, ist nicht klar, wenigstens muss es את, 4. heissen י״א זוגין statt בפסוקים.

1) Wollte man das י׳= 10 als das Richtige festhalten, so könnte man annehmen, dass diese Angabe beide Art. (234 und 235 unseres Buches) zusammen gezogen habe (s. Nr. 228 und 248) und mit den unter לבר כמסורת׳ hinzugefügten wären es 10, die מתהלפי׳ בספר׳ sind (s. auch unsere Bemerkung zum folgenden Art.). Jedenfalls fehlte dann aber והנשאו aus Ez. l. c. mit welchem es 11 Stellen wären, wenn dieses nicht darum hier und in unserm Buche ausgelassen ist, weil die Verschiedenheit (מתחלפין) bei diesem Beispiele auf 2 Verse sich bezieht (והנשאו und מי זה) während die Angabe immer nur auf einen Vers Rücksicht nimmt. —

zweiten Mercha haben, wie das auch aus der das. S. 28* angeführten Stelle aus ב״א Nr. 11 (י״א) hervorgeht. —

Nr. 222. Ausführlich angeführt Ex. 36, 9. und ohne Stellenangabe Mf. מע, 16. — Ex. l. c. sind die Schriftstellen geordnet nach dem chaldäischen Gedenkzeichen (worüber in unserm Handbuch der Massora); bei uns ist, wie gewöhnlich, die Ordnung der Bücher der hl. Schrift befolgt. Einige in Ex. l. c. eingeschlichene Fehler sind nach unserm Buch leicht zu verbessern. S. M. marg. z. Stelle, wonach das erste und zweite (אָרֶךְ) in Ex. 2 Mal vorkommt, nemlich 26, 2. und 8. ebenso 36. 9. und 15. –

Nr. 223, 224, 225 und 226 findet sich nicht in der gedruckten Massora. S. Mp. und עין הקו׳ (ed. Heid.) zu den Stellen. Nr. 226 muss es in unserm Buche heissen: קדמא כלעיל תני׳ מלרע (wie wir es im Drucke verbessert haben); s. auch die Bemerkung Heidenheims zu עין הקורא Deut. 4, 25.

Nr. 227. Dieses Verzeichniss ist ausführlich angeführt Lev. 8, 15. und Hag. 2, 3.; ohne Stellen: Num. 14, 38. 25, 9. Mf. מע, 14. — Lev. l. c. ist (ed. Buxt.) die Stelle ganz verstümmelt; aber auch Hag. l. c. leidet an Undeutlichkeit, so dass selbst ein Heid. (in einer Beilage zu Mf.) nur annäherungsweise den Sinn errieth. — Das Richtige und Deutliche hat unser Buch, wonach jene Angaben zu verbessern sind; auch fehlt in vielen Angaben das בחד ענינא, was erforderlich ist und heissen soll s. v. a. „bei e i n e m Gegenstand oder Inhalt" wenn auch die Stellen in verschiedenen Büchern der heil. Schrift vorkommen (worüber ausführlich in unserm Handbuche) wie z. B. bei אָמַר und וַיֹּאמֶר יְשַׁעְיָהוּ und drgl. — Bei אֱמָר נָא (Hag. 2, 2.) hat נָא das Rabia (אֱמָר ist damit durch Makkaf verbunden) während beim zweiten Beisp. אָמַר das Sakef hat. — Was aber besonders auffallen muss ist, dass diese Massoraangabe dem ersten Theile der Angabe zu Lev. l. c. widerstreitet, wo von dem 3 Mal vorkommenden וַיִּשְׁחָט in dem genannten Abschnitte angegeben ist, dass das erste Rabia, das zweite Athnach und das dritte Schalscheleth habe (s. Mm. zu Lev. 8, 23. Jes. 13, 8. Amos 1, 2. Esra 5, 15. und Mf. מע׳, 12.), folglich hat Lev. 8, 23. nicht Sakef, sondern Schalscheleth, also gegen die Angabe, dass es zu den 11 Wörtern gehört, von denen das zweite Sakef hat. S. auch die Angabe und mehre mnemonische Zeichen darüber im עין הקו׳ zu Lev. 8, 15. und M. marg. daselbst. Sollte etwa — damit die Stelle (Mm. Lev. l. c.) nicht mit sich selber in Widerspruche stehe — das ומשתנין בטעמיהון u. s. w. ein späterer Zusatz sein? — Oder ist etwa das Schalscheleth weil es in den 21 Büchern immer mit einem darauffolgenden Psik steht, als trennender Accent dem Sakef gleich? s. משפטי הטעמים von Heid. S. 7* und 30*.

Nr. 228. Diese Angabe ist ausführlich angeführt: Ex. 6, 9. u. 1 Chr. 18, 1. und ohne Stellenangabe Lev. 23, 12. 26, 40. Zach. 10, 4. Mf. מע, 15. Auch hier sieht man, wie unser Buch das einzig Richtige hat. — Mf. Ex. l. c. giebt י״ץ 16 an und zählt auch 5 mehr, als unser Buch nemlich: ויכו, ואלה אשר נחלו, אלה הם משפחות, ויספר, קלעים. 1 Chr. l. c. giebt, wie bei uns, י״א 11 an, zählt aber 14 auf, indem es von den 16 zu Ex. Gezählten 2: ויספר und קלעים, auslässt. Abgesehen von andern Schwierigkeiten (dass z. B. manche Stellen unklar sind, wie הַתּוֹרָה; andere ganz unrichtig, wie וַיַּכֵּהוּ ויך דוד את הפלשתי u. drgl. m.), ist besonders hervorzuheben, dass das chaldäische Gedenkzeichen, welches a l l e Angaben bezeichnen soll, ja nur 11 Wörter angiebt, was also weder mit 11 noch mit 16 übereinstimmt? — Heidenheim sucht in einer Beilage zu Mf. die Schwierigkeiten durch eigne Vertheilung der Stellen zu lösen, wodurch aber weder die Gedenkzeichen passen noch sonst alle Schwierigkeiten gehoben sind; nur ganz allein nach unserer Angabe sind die Zeichen entsprechend und die Stellen richtig und zwar in folgender Weise:

והנער שמואל	:	שמואל
ועשיתם	:	עבד
התורה	:	אוריתא
ויך דוד	:	דוד
ממנו	:	מנהון
ומים	:	במיא
ויכהו	:	קטרין
ואף	:	לרגזא
ויהי אחרי	:	משה
וידבר משה	:	מללל
אשר הגלה	:	בגליתא

Stellen wir nun uns. Stelle mit der folgenden (Nr die in der gedruckten Massora nirgends so vorkommt zusammen, so scheint die gedruckte Mass. beide zusammengefasst zu haben, so dass es im Ganzen 14 Stellen von Wörtern giebt, die 2 Mal in einem (oder ähnlichem) Abschnitte unter verschiedenen Accenten (Sakef und Tebir) vorkommen, ohne Rücksicht darauf, ob zuerst das Sakef

gehabt, wozu gewiss das נקוד דר' סעדי' gehört (wenn dies nicht mit unserm Buch identisch ist) und dass die gedruckte Massora unser Buch wie an vielen Stellen, nicht gekannt hat, gegen Levita in s. Massoreth Hammassoreth.

Nr. 217. Diese Angabe ist angeführt Mm. Ps. 36, 7. und ohne Stellenangabe Mf. עֵין, 3. In beiden Stellen sind merkwürdigerweise nur ד' = 4 angegeben und angeführt, indem אחר הלך (Gen. 24, 55.) fehlt. Wie unsere St. als eine massoretische deutlicher ist, als selbst die allgem. Angabe im Talmud Tr. Nedarim 37[b] sehen wir an der etwas unsichern Anführung אחר תאסף, welche R. Nissim dadurch irrthümlich für Num. 12, 14. nimmt, während uns. Buch deutlich נקם נקמת בני u. s. w. anführt, was sich auf Num. 31, 2. bezieht (s. אור תורה von Lonsano zu Num. 12, 14. der uns. St. nicht gekannt hat.) Behalten wir uns auch vor, über עטור סופרי' anderswo ausführlicher zu sein, so will ich hier, der Kürze halber, nur auf folgende St. hinweisen: s. Vorrede des R. J. Ben Chajim zu s. Rabb. Bib.; אור תורה l. c. und מ"ש zu Gen. 18, 5.; ausf. zu Num. 12, 14. und Ps. 68, 26. Auch סיג לתורה von R. Ans. Worms u. A.

Nr. 218. Ist ausführlich angegeben Mm. Gen. 49, 26. und ohne Stellen: Ez. 41, 19. und Mf. עַד, 4. Die erste St. hat ה' = 5. und zählt dazu das עַל צִידֹן, welches hier unter לבר ככורת' angeführt ist. Wenn unser B. das letztere nicht anführt, so könnte man den Grund dafür darin finden, dass das angeführte עַל צִידֹן (Gen. 49, 13.) עַד geschrieben und nur gelesen wird עַל, wie es Gen. 49, 13. zu denen gerechnet wird, die עַל gelesen werden, aber den Sinn von עַד haben. Allein es wird ja auch עַל מֵידְבָא (Jos. 13, 16.) v. uns. Buch angef., das ja auch Gen. 49, 13. aufgezählt wird, als nur zu lesen עַל aber dem Sinne nach für עַד gilt. — Die Mm. Gen. 49, 26. giebt zwar für עַל מֵידְבָא an: על הבית (= עָלָה) wie auch Mpt. Hamb. dabei bemerkt: על דיבון מידבא עלה הבית d. h. die St. befindet sich Jes. 15, 2. u. muss heissen: עָלָה הבית ודיבון; allein das scheint nicht richtig zu sein, da es dort nach den Ausgg. וְעַל מֵידְבָא (das עַל mit vorhergehendem Waw) heisst; oder sollte die Massora wirklich nur עַל gelesen haben? — Die Mm. l. c. leidet überhaupt an Schreib- oder Druckfehlern; so ist bei עַל יוֹאָב bemerkt: ודבר המלחמה (ebenso Mpt. Hamb.) was aber richtig nach unserm Buch ודבר המֶלֶךְ heissen muss, indem 1 Chr. 21, 4. gemeint ist; ebenso ist zu עַד צִידֹן keine Stelle angegeben und fehlt, wie es bei uns und Mpt. Hamb. beigefügt ist ועבדון u. s. w. d. h. Jos. 19, 28. Auffallend ist, dass, beiläufig bemerkt, in unserm Buche sowohl wie Mpt. Hamb. ועבדון mit Daleth und plene citirt wird, während unsere Ausgg. ועברן d. h. mit Resch und def. ו' lesen. — S. Jos. 21, 30. und 1 Chr. 6, 59. wo es wirklich עַבְדוֹן genannt wird.

Nr. 219. Ist ohne Stellenangabe angeführt und auf Mf. hingewiesen Ex. 13, 3. wo מן ד' eingeschaltet werden muss.) Jos. 6, 4. und Dan. 3, 2. aber nirgends mit Stellenangabe. Wir verdanken die Erhaltung dieses Verzeichnisses unserm B. Was die Gruppe ונבוכדנצר מלכא betrifft, so muss auch das erste נבוכדנצר ohne Waw praef. stehen. Die Angabe bezieht sich nemlich auf die in den angef. Stellen befindl. Gruppe: די הקים נבוכדנצר, die am Ende d. Verses 4 Mal vorkommt und zwar das 2te Mal (V. 3) ohne מַלְכָּא. Am Anfang und in der Mitte des Verses kommt נבוכדנצר מלכא mit und ohne די הקים mehrmals vor. —

Nr. 220. Ist in der gedruckten Massora nicht zu finden. Das ר"פ zum letzten Beispiele ist schwierig, sollte die Massora diesen Vers getrennt haben? Das תני' דספ' ist Gegensatz zu dem zweiten Beispiele, wo bemerkt ist קד' דספר'; letzteres bezieht sich auf Cap. 8, 34. und ersteres auf Cap. 9, 40. —

Nr. 221. Ist ausführlich angegeben Lev. 11, 12. und ohne Stellenangabe Deut. 14, 10. Mf. מֵעַ, 24. Dass die Angabe Lev. l. c. ganz fehlerhaft ist, hat Heidenheim schon nachgewiesen in s. משפטי הטעמי' ed. Rödelheim 1808 S. 28[b] ff.; vergl. auch שום שכל von demselben zu Gen. 18, 18. und meine Gelegenheitsschrift „Fragmente aus der Punctations- und Accentlehre u. s. w. von R. Moses Punctator, Hannov. 1847. S. XLVII Anmerkung, da die daselbst nachgewiesene unrichtige Behauptung Luzzatos, wenn er (קונטרס המסורת S. 51. Anmerkung) sagt: .... אך נראה הפוך ידיך דמלכי' וד"ה לאחר auch durch die Angabe unseres Buches deutlich widerlegt wird. — Die Angabe unseres Buches ist demnach die einzig richtige, indem sie ganz mit der des בן אשר und des angef. כ"י übereinstimmt, nur dass dieses sie umdrehet und erst die mit דרגא und dann die mit מאריך rechnet, woraus die verwirrte Angabe Lev. 11, 12. geflossen ist; ja selbst die im משפטי הטעמי' l. c. angeführte Stelle des כ"י wird durch unsere Angabe berichtigt, indem das zuerst daselbst angeführte כל אשר תמצא ידך (2 S. 24, 17.) Mercha und כל אשר תמצא ידך (Koh. 9, 10.) das דרגא hat; sie müssen also umgekehrt werden, da dort die zuerst aufgezählten Darga und die

wie es auch Ez. 45, 12. dabei angegeben ist. — Wenn uns. Buch hinzufügt וכל קרי׳ דכוו׳ קמצין so bezieht sich das nur auf die gegebene Form, so z. B. kommt הֶזּוֹנָה so nur ein Mal mit Segol vor (sonst הַזּוֹנָה); aber ohne He am Anfang kommt es noch 2 Mal (זוֹנָה) vor u. drgl. S. Michlol (ed. Venet. parv.) S. 152ª und S. 173ª und ᵇ.

Nr. 211. Ausführlich angegeben Mf. ׳ה 7. unter שמה מן ל״א קרי׳ ה׳ וכל הד לי׳ דכו׳ וכל דכוות׳ wo כתבי׳ ה׳ fehlt. Es werden aber nur 30 aufgezählt, indem das אֶהֱוָא unseres Buches ausgelassen ist. Jedenfalls ist aber schwierig, dass אֶהֱוָא mitgezählt und in unserm Buche auf Esra 8, 31. hingewiesen wird, da es ja in demselben Cap. noch 2 Mal (15. u. 21.) vorkommt, wie auch aus einer handschriftlichen Massora (angeführt von מ״ש zu Esra 8, 15.) welche bemerkt: כל עזרא אהוא ה״א וכתיב א״לף ותרי עשר אהוה ה״ת וכת׳ ה״א, zu ersehen ist. S. auch מ״ש Jes. 19, 18.

Nr. 212. Ebenso (nur dass וכל דכוות׳ כתי׳ ה׳ fehlt) Mf. ׳ה 2. S. auch Mp. zu Dan. 5, 27. wo bemerkt wird הֵסִיר לי׳ וכל קרי׳ הסיר ואינון כ״ב מיהדין דקריי׳ ת׳ וכל קרי׳ ה׳. Bei der Aufzählung fehlt aber ein Vers, wie auch Mf. l. c. ed. Buxt. am Schlusse bemerkt wird. Unser Buch hat 22 Wörter, indem חִיָּ (Jud. 21, 14.) mehr gezählt wird; wobei aber auffallend ist, dass es nicht mit He vorkommt und also das וכל דכוותי׳ ה׳ der Ueberschrift dazu nicht passt, wenn man nicht etwa an הִיָּ dachte, was doch nicht gleich vocalisirt ist? — Sollte dieses חִיָּ und das אהוה im vorigen Art. (s. oben) etwa mit Vorsatz in der Mf. l. c. ausgelassen worden sein? —

Nr. 213. Ausführlich angegeben Mm. 1 Chr. 8, 7. und ohne Stellenangabe Job 30, 12. Cant. 5, 6. Mf. ׳ה. 26. — S. מ״ש 1 Chr. l. c. —

Nr. 214. Ebenso angeführt Mf. ׳י 23. Während nun Mf. ed. Buxt. עֶפְרוֹן fehlt, lässt unser Buch וַיָּבִיא (Neh. 8, 2.) aus. Mf. ed. Bomb. 1525 hat beide; es sind aber dann 28, obgleich in der Ueberschrift כ״ז = 27 angegeben ist. — Heidenheim führt eine Handschrift an, welche כ״ט = 29 angiebt und zählt noch hinzu: יָנִיסוּ (Deut. 32, 30.), wozu Mp. bemerkt ׳לי; mit dieser Angabe stimmt auch Mp. zu vielen der angeführten Stellen überein, da sie oft כ״ט angiebt. — Uebrigens muss das לי׳ כתי׳ ו׳ in der Ueberschr. auf die Aussprache mit Chirik (was die Mf. mit dem Zusatz בחירק wahrscheinlich sagen will) bezogen werden, da mehre der angeführten Wörter, als עֶפְרוֹן, שְׁבוּת, שְׁבוּתָם mit Waw geschrieben (aber wie Chirik gelesen) werden. —

Nr. 215. Ausführlich angegeben Mf. ׳ב 1. Daselbst ist בְּשָׁמְעָם (2 Chr. 20, 29. wo שבעת ימים unrichtig ist und wohl כי נלחם heissen muss) angeführt, das in unserm Buche fehlt und בְּמַחְלְקוֹתֵיהֶם (2 Chr. 31, 17.), wofür bei uns aus demselben Verse בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם angeführt ist. Ueber בְּשָׁמְעָם ist's noch zweifelhaft, ob nicht vielleicht d. Massora es mit Kaf gelesen hat (s. oben Nr. 149.) oder ob nicht noch mehre mit ׳ב vorkommen, wie Mp. zu 2 Chr. 20, 29. (vielleicht fehlerhaft) ׳ג anführt, so dass es 3 Mal mit Beth am Anfang vorkommt und also zu diesem Art. nicht gehört, der nur von solchen spricht, die ein Mal mit ׳ב in der angegebenen Vocalisation vorkommen. Was aber בְּמַחְלְקוֹתֵיהֶם betrifft, so steht im Verse vorher (2 Chr. 31, 16.) nach den Ausgaben (Buxt. in der Concord. lässt's irrthümlich aus) כְּמַחְלְקוֹתֵיהֶם, welche beide unser Buch entweder mit ׳כ oder mit Kaf gelesen zu haben scheint, so dass das angeführte nicht hierhergehört, weil es entweder mit Kaf geschrieben wird, oder 2 Mal vorkommt. Ein Beweis dafür, dass sie beide gleich gelesen wurden, ist, dass sie nicht zu dem alphabetischen Verzeichniss von Wörtern, die ein Mal mit ׳ב und ein Mal mit ׳כ anfangen (s. oben Nr. 4.) gerechnet werden. Jedenfalls fehlt ein Wort in unserm Buche, da in der Ueberschrift כ״ט = 29. angegeben sind und nur 28 Wörter aufgezählt werden. Vielleicht ist's eins der obigen, oder das eingeschaltete בְּרָמוֹת, das als Anfang ausgefallen sein kann. S. oben Anmerkung zu Nr. 5. —

Nr. 216. Diese Stelle ist in der gedruckten Massora nirgends angeführt. S. Raschi zu Ps. 45, 10. wo er sie aus dem נקוד רב סעדיה anführt. Aben Esra zu dieser St. scheint Raschi nicht genau beachtet zu haben, wenn er glaubt, derselbe meint, es werde ohne Jod geschrieben, da er ausdrücklich die Ausnahme des Jod vor Dagesch anführt. Um nicht weitläufig zu sein und die betreffenden Stellen aus Aben Esra und Kimchi abzuschreiben, will ich auf מ״ש zu Jes. 42, 24. Ps. 45, 10. Prov. 30, 17. und Dan. 12, 2. verweisen und hier nur noch bemerken, dass unter den Verschiedenheiten der Lesart zwischen בן אשר und בן נפתלי allerdings ed. Bomb. v. 1525 ביקרותיך so angeführt ist, dass es nach ב״נ ohne Jod und nach ב״א mit Jod gelesen wird gegen Aben Esra und Kimchi. — Man sieht aber aus dieser Stelle, dass unser Buch die alte M. vor sich

ausser וַיִּרְפָּאוּ nicht zählen; das כַּלֹּה ist nur in der Schrift, nicht aber im Laut verschieden. Bei. מ"ש ist's auffallend, dass er die unserer Angabe nicht aufführt.

Nr. 203. Ausführlich angegeben Ex. 20, 8. und ohne Stellenangabe Gen. 28, 19. Ex. 31, 25. 2 Reg. 11, 4. Ps. 59, 10. Mf. 'ז, 2. und 'ש, 4. S. מ"ש Deut. 5, 12. und Jud. 18, 29. Wenn Ex. 20, 8. לַרִשׁ (Jud. 18, 29.) für לָרִשׁ in den Ausgg. steht, so wäre das für einen Schreibfehler zu halten, wenn nicht Mpt. Hamb. zu Gen. 28, 19. es ebenso hätte. — S. מ"ש z. St.

Nr. 204. Ebenso 2 Reg. 11, 4. und ohne Stellenangabe Ps. 59, 10. 2 Chr. 23, 1. Mf. 'ז, 3. 'ש 5. S. מ"ש Ps. 42, 10.

Nr. 205. Ist ausführlich angegeben: Jes. 30, 7. Ps. 39, 11. Job 9, 13. und ohne Stellenangabe Ps. 87, 4. und Mf. 'רה, 1. Wenn Jes. und Ps. l. c. in d. Mm. noch hinzugefügt ist: וא' נ"ל ופחד וְרָהַב לבבך so ist das wie מ"ש mit Recht vermuthet, Hinzufügung des ersten Herausgebers, der wahrscheinlich an die Leseart des R. Juda Chiug dachte (s. desselben ספר הנקוד ed. Dukes S. 183 und Anmerkung), der וְרָהַב mit He liest, was aber nach unserm Buche, das es nicht erwähnt, (ebenso in Mpt. Hamb. Jes. 51, 9.) und den meisten alten Grammatikern und Commentatoren sowie auch Ausgg. unrichtig ist, indem es mit Cheth geschrieben wird. S. ausführl. darüber Kimchi W. B. s. v. und מ"ש zu Jes. 60, 5.[1]).

Nr. 206. Ausführlich angegeben Ex. 7, 9. und Ps. 91, 13.; ohne Stellenangabe Job 7, 12. und Mf. 'תנ, 6. Wenn es in unserm Buche heisst 'ה' מלין וכו und nach der Aufzählung der 5 Stellen folgt: 'וכל כתובים דכו במ"ג so ist das richtig, indem in den Hagiogr. (כתובים) 3 mit 'ן (Ps. 91. 13. Job 7, 12. und Neh. 2, 13.) und 3 mit ם am Ende (Ps. 44, 20. Job 30, 29. und Thr. 4, 3.) vorkommen. Damit stimmt auch die etwas anders gefasste Mm. zu Ps. 91, 13. überein, indem daselbst die 5 in den andern Schriften und die 3 in den Hagiogr. zusammengefasst sind und also richtig in ה' בלישן d. h. 8 in ähnlicher Form mit 'ן am Ende bemerkt wird. Wenn aber Mm. Ex. l. c. angegeben wird 'ה' לישן ן und auch die 8 Stellen angeführt werden und dann noch hinzugeführt wird: וכל כתובים 'דכו so ist Letzteres falsch, da ja die 3 Stellen aus den Hagiogr. schon mitgezählt sind; die letzten Worte müssen also gestrichen werden, oder es muss statt 'ה gesetzt werden ח = 5 und die 3 Stellen müssen fehlen. Ersteres ist das Richtigere.

Nr. 207. Diese Angabe ist in der gedruckten Mass. nicht vorhanden.

Nr. 208. Dieser Art. ist zum Theil angeführt Mf. 'י, 26. wo aber nur 'ד = 4 solcher Wörter angegeben werden. Unsere Angabe ist die richtigere, weil alle 6 genannten nur ein Mal vorkommen. Auffallend ist dass unser Buch אַלּוּפִי (Ps. 55, 14.) nicht mit rechnet, das doch auch nur ein Mal vorkommt? Man kann aber auch nicht leicht das 'ו in 'ז = 7 verwandeln und אַלּוּפִי mitzählen, da nach וּמְיֻדָּעִי folgt: ב' בפסוקא d. h. es kommen 2 in demselben Verse vor, während es mit אַלּוּפִי 3 wären und müsste heissen ג' בפסוקא.

Nr. 209. Ist ausführlich angegeben Mf. 'י, 25 unter ו' יהיראין u. s. w. wo aber nur 6 aufgezählt sind, wie der erste Herausgeber selber bemerkt. — Aber auch 'ז = 7 ist unrichtig, denn es sind 8 Ausnahmen, wie sie unser Buch richtig angiebt, denn es fehlt daselbst צְבָאֹתָי und נְשִׂיאֵי bei welchen auch Mp. bemerkt 'לי. Wenn es aber in der Ueberschrift heisst: וכל דכותי' בהירק, so muss das wohl heissen: ולי' דכוותי' da die meisten (ausser מִקְדָּשַׁי) kein Chirik haben auch nicht haben können.

Nr. 210. Ausführlich angegeben Ez. 6, 9. u. ibid. 15, 12. und ohne Stellen: Mf. קמין, 3. Warum die Mass. es unter ה' זוגין zusammenfasst, weiss ich nicht zu erklären, da es ja 10 einzelne, beziehungslose Wörter sind, wie es auch unser Buch richtig unter י' מלין angiebt. פשט' צבחר steht für סֶגוֹל = פתח קטן wie bekannt und

---

1) Heidenheim führt folgende 2 Angaben aus 2 Handschriften an:

רהב ו' ג' קמצין וכו'

דכאת כחלל רָהַב	Ps. 89, 11.
עֹזְרֵי רָהַב	Job 9, 13.
מחץ רָהַב	Job 26, 11.

ג' פתח

אזכיר רַהַב	Ps. 87, 4.
אתה דכאת	Ps. 89, 11.
רַהַב הם שבת	Jes. 30, 7.

und fügt hinzu: wenn in der zweiten Stelle Ps. 89, 11. angeführt ist, so sei das Schreibfehler, weil dieses רָהַב mit Kamez des Resch (wie oben angeführt) geschrieben wird; es muss dafür stehen:

המחצבת רַהַב	Jes. 51, 9.

angeführt Gen. 34, 7. was aber unrichtig ist; s. darüber ausf. מ״ש l. c.; auch מבין חדית zu Deut. 31, 16. Wir sehen hier wieder, wie richtig und ursprünglich die Angaben uns. Buches sind, aber auch zugleich, dass die gedruckte Mf. unser Buch wenig benutzt, wonach Levita in s. Vorrede zu Mass. Hammass. zu berichtigen ist; sowie, dass dem grossen Kritiker Norzi manche geistreiche Erklärung erspart worden wäre, wenn er unser Buch vor sich gehabt hätte.

Nr. 195. Ausführlich angegeben Mf. 'מ, 3. und ohne Stellenangabe Ps. 11, 14. In Mf. l. c. fehlen 2, die unser Buch mehr hat, nemlich מֵהִתְפַּת und מְהַנֶּגִית; sie musste daher das יְמַהֵגֵר (nicht יְמַהֲגוּ) und וּמֵהִלְיִים hinzurechnen, um die Zahl auszufüllen, was aber falsch ist, wie unser B. bemerkt: והרין וכיה'; diese 2 gehören also nicht zu der Zahl 22= כ״ב. Was die unter לבד ממכורת' angeführten betrifft, so gehören sie nicht hierher, weil sie nicht ausserdem mit מִן vorkommen, worauf unsere Angabe Gewicht legt. Es ist daher auch Mm. Ps. l. c. hinzuzufügen: וכל קריא מן. —

Nr. 196. Ausführlich angegeben Mf. מן. 2. und ohne Stellenangabe Ex. 18, 13. wo auf Ps. 30 hingewiesen ist, aber daselbst fehlt. Der Sinn der Angabe ist auch hier wieder (als וחלוף angef.), dass die bez. Wörter sonst mit blossem 'מ praefix. vorkommen.

Nr. 197. Ausführlich angegeben Mm. Ex. 6, 23. und ohne Stellenangabe Mf. 'מ, 15. S. מ״ש 2 S. 22, 4. und Jer. 31, 15. (in beiden Stellen des מ״ש ed. Wien fehlt vor מיחדין das 'מ. Auch Ex. l. c. fehlt: „חד מ' וחד מן.“

Nr. 198. Ebenso Mf. 'א, 4. und ohne Stellenangabe Ex. 6, 24. S. מ״ש ausführlich Cant. 8, 10, und Ps. 93, 5. Mf. l. c. muss verbessert werden לְצֹאנְכֶם statt לצאנכם; רבאות statt דכאות. Der Sinn dieser Angabe ist, dass die genannten Wörter ein Mal mit hörbarem Alef vorkommen, während sie sonst gar nicht mit Alef gelesen werden, wie אֲבִיאָסָף das sonst אֲבִיסָף, לְצֹאנְכֶם sonst לְצֹאנְכֶם u. s. w. od. mit 'ה u. 'י u. drgl. als אֶדֶר sonst הֲדַר (s. Mf. das. Nr. 3.) בלואי sonst בלויי u. s. w. — Das ראי in לבד ממסירת' gehört nicht hierher, da es sonst nicht wieder vorkommt.

Nr. 199. Ist ausführlich angeführt 2 Reg. 16, 7. und ohne Stellenangabe Mf. 'א, 5. S. מ״ש 2 Reg. 19, 25. Das ו״ך in 2 Reg. l. c. muss in י״ך verbessert werden, wie es auch Mf. l. c. hat. Wenn unser Buch in der Ueberschrift י״ך 16 angiebt und nur 15 aufzählt, so ist wahrsch. das vorletzte Wort: פִּלְנֶסֶר (1 Chr. 5, 26., sonst פִּלְנְאֶסֶר 2 Mal) das 2 Reg. l. c. angeführt ist, ausgefallen. Die Mp. zu 1 Chr. l. c. muss heissen י״ו לא מפקי' א' — Auch in dieser Angabe ist der Sinn (als וחלוף) dass sie sonst mit hörbarem Alef vorkommen und wenn auch חֹטְאִים in dieser Form (Part. Kal pl. m.) nicht wieder vorkommt, so müsste es analog mit חֹטְאֵי doch חֹטְאִים heissen. — הַסּוּרִים kommt sonst הָאֲסוּרִים, הָאֲצָבוֹת הַיְצָפוֹת, קְרִיא sonst קָרָאֵי vor. S. übrigens Kimchi W. B. unter נשא und Michlol ed. Venet. parv. S. 172 ff. wo noch mehr der Art genannt sind? —

Nr. 200. Ist ausführlich angegeben Gen. 42, 38. u. 1 Chr. 7, 1. und ohne Stellenangabe: 2 S. 23, 37. Mf. 'א, 6. S. מ״ש 2 Reg. 19, 25. und Jer. 6, 13.

Nr. 201. Ausführlich angegeben Gen. 25, 24. und 1 Chr. 7, 1. und ohne Stellenangabe: Mf. 'א 6. S. מ״ש 2 Reg. 19, 25. Jer. 6, 13.

Nr. 202 findet sich nicht in der gedruckten Massora. S. מ״ש Jer. 6, 13. der auf einige Verschiedenheiten dieser beiden Stellen aufmerksam macht, doch aber unsere Angabe nicht gekannt hat. Uns. Angabe rechnet nur זוגין, also nur Wörterpaare, kann also die daselbst angeführten

---

S. 49 ed. Heidenheim, wo er אחד מהגאונים statt יחיד hat; sollte aber hier nicht eine Anspielung sein auf Talm. babl. Joma 52a u. b, wo Issi b. Iehuda unsere Massora anführt unter: חמש מקראות בתורה שאין להם הכרע וכו' und der Talmud selbst hinzufügt, dass ausser diesen 5 im Pent. es noch ähnliche giebt in den Proph. (בהאירים' ליכא בנביאי איכא? So führt ja Aben Esra im Zachuth ibid. an: גם כן בדברי יחיד שיש לנו במקרא כלות הם תקון סופרים וכו', wo doch gewiss die דברי יחיד auf die talmudische Quelle sich bezieht, s. oben Nr. 169 und Anmerkung daselbst. Auffallend ist seine Polemik gegen beide Stellen, worüber er freilich sich selbst aber schwach entschuldigend hinzufügt: ולא אמר כי אלו הפירושים הם אמת וכו' כי ידוע ידעתי כי דעת הקטן שהיה בקדמונים רחבה מדעתנו. — Es scheinen in der Massora 10 derartige Verse gewesen zu sein, 5 im Pent. (die sich im Talmud erhalten haben) und 5 in der übrigen heil. Schrift, die mit der Zeit vergessen worden, von denen einige A. Esra l. c. anführt; s. Anhang oben Nr. 182, 183 und unsere Bemerkung (ה' בתורה ה' בנ״ך u. bei uns: עשרה ק״ו). S. Tosaphoth Joma l. c. s. v. שאת משקדים. Die Frage (eingeleitet mit תיבעי הוא), warum die 5 Stellen nicht nach der Reihenfolge der h. Schrift aufgezählt sind, findet ihre Antwort darin, dass sie massoretisch und nach einem (?) Gedenkzeichen tradirt sind; s. das Deut. 31, 16. angeführte Zeichen, das etwa so zu lesen wäre: איסיכי נהורא יהושע ושבטיא למשה, da das שבטיא schwierig ist für ארור s. מ״ש Deut. l. c. —

Name Gottes ist, während bei uns nur 'מ = 9 sowohl in der Ueberschrift als in der Stellenangabe genannt sind, indem וְהִפְלָה ה' und וְהוֹתְךָ ה' fehlen. Es ist auffallend, dass unsere Angabe, wie im folgenden Art. die Eigenthümlichkeit, dass das zweite Wort der Name Gottes, 'אדכר ist nicht bemerkt? Sollte etwa unsere Angabe desswegen das וְיִתֵּן אֲדֹנָי ובהדיהון אדכרא ausgelassen haben, weil וְיִתֵּן אֲדֹנָי (1 Reg. 22, 6.) zu den קל"ד וודיא (s. Mf. 'אד, 23. Mm. zu Ex. 34, 9. Jes. 38, 16. und מ"ש 1 Reg. 3, 15. Mal. 1, 12. Ps. 90, 17. Thr. 2, 18. 3, 31. --) d. h. zu denen die אדני geschrieben werden, gehört, das also kein אדכרא ist. — Ueber den Ausdruck: זוגין מן ב' ב' הרין מלין s. Aehnl. Nr. 188 und soll heissen: Gruppen von je 2 Mal vorkomm. Wörterpaaren. Unsere Ueberschrift scheint aber im Ganzen etwas corrumpirt, zumal das י"א der Mf. schon desswegen richtiger wäre, weil es eine Paralellzahl zum folgenden Art. ist, der gleichfalls י"א hat.

Nr. 186. Ebenso Mf. אד, 43. nur dass daselbst ובהדיהון אדכרא bemerkt ist, was in unserm Buche fehlt. S. vorigen Art.

Nr. 187. Ausführlich mitgetheilt Mm. Jud. 1, 1. (Umschrift) und ohne Stellenangabe: Deut. 7, 12. Ps. 117, 2. Prov. 28, 5. Mf. אד, 44[1]). Jud. l. c. sind zwar in der Ueberschrift 'מ angegeben, wie bei uns, doch sind 41 aufgezählt, indem וְקוֹי ה' dazu gerechnet wird, was aber unrichtig ist, da dies 2 Mal vorkommt (Ps. 37, 9. und Jes. 40, 31.) und wenn diese auch etwas verschieden gelesen werden, (s. W. B. des Kimchi s. v.) so gelten sie der Massora doch für dieselbe Form und darum ist dies Wort nicht hierher zu rechnen. —

Nr. 188. Dies Verzeichniss ist zum Theil mit Stellenangabe angeführt: Mm. Ex. 25, 30., das durch unsere Angabe ergänzt und berichtigt werden muss. Mm. Gen. 35, 5. ist angegeben: חד מן ט' זוגין כן הד הד לא נסיב ה' בריש תיבות' und auf Mf. hingewiesen, was beides unrichtig ist, indem es mehr als 9 Wörterpaare sind (wie sie auch bei uns und Ex. l. c. nur als אלין oder הלין זוגין angeführt werden) und auch in Mf. nichts darüber angegeben ist.

Nr. 189. Ist in der gedruckten Massora nicht zu finden. — Merkwürdig ist, dass unser Buch Ez. 39, 27. הגוים הרבים liest, da es i. d. Ausgg. רבים ohne 'ה steht. Vielleicht bezieht sich die Angabe auf das 'ה von הגוים das so mit רַבִּים nicht wieder vorkommt, obgleich bei den andern St. sie auf das 2te Wort sich bezieht; s. vor. Art. —

1) Wenn in diesen Stellen auf ריש שמואל hingewiesen ist, so soll das ריש שופטים heissen.

Nr. 190. Ebenso Mf. אל, 100.

Nr. 191. Ausführlich angegeben Hos. 2, 6. und ohne Stellenangabe: Job 5, 2. 6, 2. 10, 17. Mf. 'כ, 2. und ש, 3. Die Mass. zu Hos. l. c. hat als Ueberschr. מלין ohne bestimmte Zahl und führt 20 Stellen an und zwar 17 von unserer Angabe und die 3 folgenden: נָשׂוּג (2 S. 1, 22.), שְׂפוּדְנָה (Jer. 49, 3.) und שׂוּשְׂתִי (Jes. 10, 13.), welche in unserm Buche fehlen, das aber eins: וַיִּשְׂתְּרוּ (1 S. 5, 9.) mehr hat. Es wären demnach 21 (כ"א) W. in denen ausnahmsweise Ssin f. Samech steht. — Mp. hat bald י"ח und bald 'כ; s. z. B. Mp. zu 1 S. 5, 9. die ganz mit unserm Buche stimmt. Die Ausgg. haben נָסוּג und סְפוּדְנָה mit Samech, wie sie auch unser Buch auslässt; über שׂוּשְׂתִי s. Kimchi W. B. s. v. שׂכה. Um aber nicht weitläufig zu sein, will ich hier nur auf מ"ש zu obigen Stellen hinweisen, besonders auch auf Gen. 31, 47. Jud. 4, 18. Jes. 3, 17. (?) Jer. 49, 3. Hos. 5, 2. 8, 4. 9, 12. Ps. 101, 3. Thr. 3, 8. Mpt. Hamb. zu Ex. 33, 22. hat י"ט, zählt aber nur 17 und lässt von denen zu Hos. l. c. נָשׂוּג, שְׂתָם und שׂוּשְׂתִי aus; ebenso zu Koh. 12, 11. — Es gab demnach, und wie unser Buch wahrscheinlich als alte Massora richtig hat, 18, die urspr. als solche gezählt wurden; spätere Angaben, die in verschiedenen Handschriften auch noch einige andere Wörter fanden, in welchen das ש für 'ס stand, erweiterten entweder die Zahl, wie in 'כ u. s. w. oder liessen auch die bestimmte Zahl ganz aus und setzten מלין, als ganz unbestimmt, wie die M. zu Hos. l. c. Uebrigens muss es Hos. l. c. heissen (bei משכתו) הכר u. תשכבני st. תשכבני. Ueber כעש, welches 4 Mal mit Ssin vorkommt s. Job 5, 2 6, 2. 10, 17. Mf. כע. 1, und מ"ש 1 S. 1, 16. Prov. 5, 2.

Nr. 192. Ebenso Mm. zu Ez. 20, 44.

Nr. 193. S. Mp. Gen. 30, 38. und מ"ש daselbst.

Nr. 194. Ist ausführlich angegeben: Deut. 31, 16. und ohne Stellenangabe Mf. מע, 9. S. מ"ש zu den Stellen; auch Gen. 34, 7. 49, 7. Ex. 24, 5. und ausführlich Deut. 31, 16.[1]). Die Massora zu Deut. l. c. hat statt Gen. 49, 6.

1) S. Ab. Esra Zachoth gegen Ende, wo es heisst: וכל זה אירע בעבור שמצאו בדברי היחיד שיש עשרה פסוקים במקרא וכו'. Dieselbe Stelle kommt vor im מאזנים von demselben Verf.

Stelle, wo es heisst: ר׳ אומר הרי זה ק"ו של חשך u. s. w. (s. auch Raschi Gen. z. St.) sondern besonders auch aus Talm. Jeruschalmi, Sanhedrin Abschn. 17. (כל ישראל), ed. Krakau p. 27. col. d.), wo es heisst: כתי׳ כי דבר ה׳ בזה אין לי אלא זכו׳ מנין אפי׳ כפר במקרא אחד זכו׳ בה"ו אחד וכו׳ בקל יהומר אחד כי שבעתים יקם קין וכו׳ auf welche Stelle grade als erste der 10 ק"ו hingewiesen ist, da man sonst gewiss die allgemeinere und von R. Ismael im ספרא angeführte (Num. 12, 14.) angegeben hätte. Wie aber die Anführung unseres Buches sich als die ältere und richtigere zeigt, so ergiebt sich die Hinzufügung des R. Kal. als eine willkürlichere dadurch, dass es ja, ausser den vielen andern Stellen der heil. Schrift, in denen die Form des קל והומ׳ überhaupt vorkommt (s. den Commentar יפה תאר l. c. und besonders die schöne Bearbeitung der ברייתא דר"י הגלילי unter dem Titel נתיבות עולם herausgegeben von H. Kazenellenbogen ed. sec. Wilna 1858 (59), S. 15ᵇ ff. u. S. 121ᵃ ff., wo in letzter St. allein über 23 solcher Stellen angeführt sind, — welche Hinweisung ich m. w. Freunde H. L. Rosenthal verdanke —), gar viele giebt, die ebenfalls wie die Ez. l. c. mit אַף כִּי den Schluss des ק"ו einleiten z. B. 2 S. 4, 11. Prov. 11, 31. 15, 11. 19, 10. Job 15, 15. auch mit וְאַף wie 2 S. 12, 18. s. Prov. 11, 31. ed. L. Löwenstein ausf. — S. auch Raschi zu Ez. l. c. der das אַף כִּי als Ausdruck des ק"ו im Allgemeinen anerkennt, ohne wie sonst (Gen. 44, 8. Ex. 6, 12.) auf die עשרה ק"ו hinzuweisen, woraus hervorgeht, dass er die Verbesserung des R. Kalon. nicht kannte oder nicht anerkannte, obgleich er diesen ja oft anführt u. besonders Talm. Beza 24ᵇ mit der höchsten Verehrung von ihm spricht: שבא לשם אדם גדול זקן ויושב בישיבה מן רומא ושמו ר׳ קלונימוס ובקי בכל הש"ם וכו׳. Dass aber R. Kal. nicht selten, grade durch seine ungemessene Kenntniss des Talmuds und der jüdischen Litteratur überhaupt — so wie etwa in neuerer Zeit die grossen Gelehrten ר׳ אלי׳ ווילנא und ר׳ ישעי׳ ברלין — und durch den sichern Tact gleichsam prophetisch (כמפי נבואה) manche schwierige Stelle durch eine veränderte Leseart berichtigte s. Raschi zu Tract. Sebachim 45ᵇ zur Stelle: ה"ג נומא ר"ש u. s. w. שכך פירש משולם בר קלונימוס גאון בשעת מיתתו, was wohl richtiger ר׳ קלונימוס אביו של ר׳ משלם heissen muss, nach Tosaphoth Tr. Menachoth 109ᵇ s. v. בתחילה ... wo 3 Verbesserungen (הגהות) im Namen des R. Kalon., die er kurz vor seinem Hinscheiden gleichsam prophetisch ausgesprochen hat, angeführt werden. Unsere הגהה im Jalkut l. c. ist diesen dreien ganz ähnlich und wird auch, wie bemerkt, dem ר׳ קלונימוס איש רומי beigelegt. S. Zeitschrift für die Wissensch. d. Judenthums von Zunz S. 306. רבינו משלם הגאון, S. 319. ר׳ קלונימוס מרומי und Rappoport: Biogr. des R. Nathan, Verf. des Aruch Anmerkung 36. und daselbst Biogr. des R. E. Kallir Anmerkg. 19. — Fragen wir aber, was hier die Hauptsache ist, warum hat die Massora wirklich nur 10 solcher קל והומר gezählt, da es doch, wie nachgewiesen, viel mehr der Art in der heil. Schrift giebt, so ist hier wieder die Bemerkung zu machen, dass die Massora selbst, wo sie nicht allgemeine Angaben (s. oben 59.) sondern auch bestimmte Zahlen angiebt, sich an gewissen Zahlformen und Zahlparalellen hält, ohne andere ausschliessen zu wollen, wie das schon mehrmals in diesem Werke (s. z. B. Nr. 95 Ende, Nr. 194. Anmerkung עשרה פסוקים auch מ"ש zu Ps. 24, 4.) — besonders durch die ולבד ממסורת׳ — bemerkt und darauf hingewiesen worden. —

Nr. 184. Ausführlich mitgetheilt Ex. 39, 4. Est. 4, 8. und ohne Stellennachweis Prov. 5, 22. — Ex. und Est. l. c. geben ג"י 13 an, indem sie מְנָוֺת mehr als unser Buch aufzählen. Dass Letzteres es nicht zählt, ist auffallend, da es מְנָוֺת (1 S. 20, 1.) oben Nr. 81 zu denen zählt, in welchen ein Waw in der Mitte des Worts wie Jod gelesen wird (wie auch נִמְיוֹת und עֲשׂוּיוֹת die daselbst und hier gezählt sind), es aber nicht zu denen (in Nr. 91) zählt, in welchen zwei auf einander folgende Buchstaben versetzt sind, wie es die andern נָוִית rechnet, folglich muss es מְנָוֺת geschrieben sein und gehört mit Recht hierher. מ"ש zu 1 S. 20, 1. (auch 1 S. 19, 18.) bemerkt nichts vom Doppelwaw und liest im Gegentheil Waw und Jod, was aber gegen Massora l. c. ist, die er gekannt hat. Die Mm. zu Prov. l. c. giebt auch nur ב"י 12 an, wie unser Buch; es lässt sich aber nicht erweisen, ob es absichtlich oder fehlerhaft so angegeben ist, da daselbst die Aufzählung fehlt. Ueber die 4 Mal עָוֺן mit Doppelwaw s. Mm. 2 Reg. 7, 9. Ps. 51, 7. Prov. 5, 22. 1 Chr. 21, 8. (und Raschi das.) und Mf. עו, 8. auch מ"ש zu den Stellen. S. auch Pinsker, Einleitung in das Bab. Hebr. Punct. S. 122 ff.

Nr. 185. Ist angeführt Mf. אר, 45. Daselbst heissts aber in der Ueberschrift י"א זוגין מן ב"ב נסבין ו"ו בריש תיבות׳ ובתרייהו׳ ארכרה d. h. 11 Paare von je 2 Wörtern, von denen das erste mit Waw anfängt und das zweite der

in den Handschriften, als bei den Massorethen. S. מ"ש Gen. 11, 32. Num. 10, 35. und Ps. 107, 23. Auch סיג לתורה von R. Anschil Worms S. 16ª ff. und תקון סופרי' Pent. z. d. St. u. A. Das Richtige ist, dass nach der Massora ein umgekehrtes Nun zwischen gewissen Versen[1]) stehen soll, die am deutlichsten in unserem Buche angegeben sind; darum führt es zuerst 2 Doppelverse an, zwischen welchen das Nun steht, als: zwischen Num. 10, 34. und 35. und ibid. zwischen 10, 36. und 11, 1.; dann in Ps. 107, sollen 6 von Vers 23—28 u. das 7te ibid. zwischen 40 u. 41 stehen; wodurch sich aber herausstellt, dass unser Buch von der gedruckten Massora l. c. darin abweicht, dass letztere das 7te Nun in Ps. 107, zwischen Vers 39 und 40 gesetzt haben will, während es nach unserm Buch zwischen 40 und 41 gesetzt werden muss. Was sonst über Namen und drgl. dieser Art Buchstaben zu bemerken ist, (als אכין ורקין מנוזרות u. s. w.) gehört in das massorethische Handbuch. —

Nr. 180. Kommt in der gedruckten Massora nicht vor. Ueber das Einzelne und besonders, dass an vielen Stellen die Mp. gegen unsere Angabe ist, z. B. לְהַחְבָה s. weiter unten[2]).

Nr. 181. Ebenso. S. darüber מ"ש 1 Reg. 9, 18. Dan. 2, 9. und 2 Chr. 8, 4. und Bemerkung des Herausg. ed. Wien.

Nr. 182 u. 183 findet sich gleichfalls nicht in der gedruckten Massora.

Auch hier sieht man, wie alt die traditionelle Massora unseres Buches ist. Denn während die gedruckte Massora dieses Verzeichniss nicht aufnahm, wahrscheinlich weil es keine engere Beziehung zur Textesform hat (obgleich sie ähnliche Bemerkungen aufnimmt z. B. dass 4 noch vor der Geburt ihren Namen erhielten: Mm. 1 Reg. 13, 2. Mf. שם, 12. ד' נקראו שמהתהון עד לא אתבריאו) und mehr zu den Deutungsregeln der heil. Schrift gehört, ist unsere Angabe die reinere Quelle des Midrasch und hat auch das Richtigere. Im Siphra (Anfang der Boraitha des R. Ismael) und im Talmud, wo, wie etwa Baba K. 25ª Baba B. 111ª, Sebachim 69ᵇ, Veranlassung dazu war, wird sie meines Wissens nicht angeführt; aber im Midr. rab. par. 92 (מקין) gegen Ende und im Ialkut (das. § 150) wie auch zu 1 Sam 23 (§ 132.) wird erwähnt: עשרה קל וחומר שבתורה u. s. w. Abgesehen nun von der Unordnung der angeführten Schriftstellen im Midr., sowie dass sie im Midr. rab. im Namen des R. Ismael, in der ersten Stelle des M. Ialkut im Namen des R. Simon (s. Frankels דרכי המשנה S. 24, 2.) und in der zweiten ganz anonym angeführt wird, heisst's immer עשרה ק"ו בתורה, wo das Wort תורה als Bezeichnung der ganzen heil. Schrift genommen werden muss (s. den Commentar Misrachi's zu Raschi Gen. 44, 8.) während bei uns „5 im Pent. und 5 in den übrigen Schriften" angegeben ist. — Was aber noch wichtiger ist, dass im Ialkut an beiden Stellen nur 9 angeführt werden, wodurch eine Anmerkung zur letzten Stelle sich genöthigt sieht, die 10te Stelle im Midr. r. (Ex. 15, 5.) als eine durch R. Kalonymos aus Rom hinzugefügte zu betrachten (s. יפ"ת zu Midr. r. l. c. und den Commentar ידי משה zur selben Stelle, die darin den Grund der Unordnung der Stellenangabe, indem Ps. vor Ex. angeführt wird, finden wollen.) — Sehen wir hingegen auf die Angabe unseres Buches, so führt sie die 10 Stellen in gehöriger Reihenfolge auf, theilt sie nach gewohnter Zahlenparalelle in je 5, wie angegeben und führt gleich am Anfang die in den Midraschstellen wahrscheinlich verloren gegangene 10te Stelle (Gen. 4, 24.) an, so dass der Zusatz des R. Kalonymos — der wahrscheinlich unser Buch nicht gekannt hat — unnöthig wird. Dass aber die Stelle Gen. l. c. eine traditionelle und nicht etwa, wie die des R. Kalon. eine willkürlich hinzugefügte war, sieht man nicht nur aus Midr. rab. zur

1) Der Merkwürdigkeit wegen und um zu zeigen, wie weit die Ansichten über Form und Stellung dieses Nun von einander abweichen, will ich eine Bemerkung Heidenheims zu Mf. aus einem alten Mpte. hierhersetzen, wo behauptet wird, dass ein Nun in einem betreffenden Worte umgekehrt geschrieben wird, wodurch, wie sich von selbst versteht, die Versangabe eine ganz andere wird. Seine Worte lauten: בפרש' בהעלותך נמסרו מ' נונ"ין מנוזרות וכו' ויען שנדפסו שם בטעות לכן אעתיק מה שמצאתי במסרת כ"י בתלים ק"ז וז"ל אלין ט' נונין מנוזרות נכתבות לאחור כגון זה ׃ שנים בפרשת בהעלותך בנסוע ובנוחו יאמר שובה ה' ח' בתלים ק"ז יורדי הים באניות, ונפלאותיו במצלה, נפשם ברעה תתמגג, יחגו וינועו כשכור, שפך בוז על נדיבים, וינחם על מתיו, ונפלאותיו לבני אדם עכ"ל ועל הצורה הזאת הי' כתוב שם גם במקרא, עכ"ל רוו"ה׃

2) Das ר"פ zu מרפה (Z. 19.) bezieht sich auf קוה לשלום und soll hinweisen auf Jer. 8, 15. und ausschliessen ibid. 14, 19. wo קוה in der Mitte des Verses steht und מרפא mit Alef geschrieben ist.

kehrten Fall bezeichnet, d. h. die beschränkte Zahl hat am Anfang des Verses das Waw, während die andern am Anfang des Verses ohne Waw vorkommen. S. Buxt. in der Concord. s. v. welcher Ez. l. c. וְהַמִּנְחָה (mit Waw) liest, was nach Mf. ן׳ 33. falsch ist, da es daselbst ausdrücklich als הַמִּנְחָה (ohne Waw) angegeben wird. — Das הַמִּנְחָה (aus Ez.) in Mf. ist so an der unrechten Stelle (zwischen 2 S. und 1 Reg.) angegeben, dass schon daraus hervorgeht, es sei ein Zusatz. —

Nr. 175. Diese Angabe ist in der gedruckten Massora nicht zu finden. Der Sinn derselben ist, dass diese 22 Wörter am Anfang des Verses nur ein Mal ohne Waw praef. vorkommen, sonst aber am Anfang des Verses immer mit Waw. — Es ist also Fortsetzung des vorigen Art. der nur von Wörtern spricht, die mit He anfangen, während dieser die übrigen Wörter dieser Art verzeichnet. Es scheint sogar, dass das וכל קרי׳ נסבין ו״י auch hier gestanden hat, da die Ueberschrift im Manuscript etwas unleserlich ist. — Sollte aber nur gesagt sein, dass das verzeichnete Wort nur ein Mal am Anfang des Verses vorkommt ohne dasselbe mit Waw (praef.) zu berücksichtigen, so hätte ja das הַמִּנְחָה Ez. 44, 29. hier gezählt werden müssen? s. vorigen Art. —

Nr. 176. Ist in der gedruckten Massora nicht zu finden. —

Nr. 177. Eine ähnliche Angabe befindet sich Dan. 4, 15. ist aber von der unsern sehr verschieden. Jene bezieht sich nur auf die Endung רָא und zieht daher פִּשְׁרָא (Dan. 4, 15.) und וּפִשְׁרָא (ibid. 16.) zusammen, während Dan. 2, 6. וּפִשְׁרֵהּ (mit ה׳) gelesen wird. — Unsere Angabe hingegen liest Dan. 2, 6. (das erste) וּפִשְׁרָא mit Alef am Ende, stellt die beiden (mit Waw anfangenden) וּפִשְׁרָא zusammen und lässt entweder das erste פִּשְׁרָא (Dan. 4, 15.) unberücksichtigt, weil es nicht mit Waw anfängt oder liest — wofür die Ausgg. sprechen[1]) — das Resch mit Kamez. Dass letztere Leseart falsch ist, beweist nicht nur die obige Mm. und Mp. zu Dan. 4, 15. sondern auch eine andere Massora zu Mf. פש, 1, wo es heisst וּפִשְׁרָא י׳ קמצין (wobei auf Dan. 3 Ende hingewiesen wird, es daselbst aber fehlt. —) d. h. 10 Mal kommt das Resch in diesem Worte mit Kamez vor (und zwar 8 Mal mit א׳ und 2 Mal mit ה׳ am Ende s. Mm. Dan. 2, 7.) so dass das erste im Verse (Dan. 4, 15.) nicht פִּשְׁרָא heissen kann, weil es mit diesem 11 wären. Aber auch das erste in Dan. 2, 6. nach unserm Buche וּפִשְׁרָא mit Alef zu lesen ist gleichfalls gegen eine andere handschriftliche Massora, welche zu וּפִשְׁרֵהּ angiebt: י״ד d. h. dieses Wort mit He am Ende kommt 14 Mal vor, was nur richtig ist, wenn auch das erste in Dan. 2, 6. וּפִשְׁרֵהּ (mit He am Ende), gegen unser Buch gelesen wird. — Unser Buch ist daher, wenn kein Fehler eingeschlichen ist — auch gegen diese letzte Massoraangabe, was seinen Grund darin haben mag, dass diese der Leseart der Morgenländer (מדינחאי) folgt (s. Pinsker l. c. oben Nr. 130) welche Dan. 5, 8. וּפִשְׁרֵהּ mit He lesen, wodurch es 14 werden; nach den Abendländern aber, die in letzter Stelle וּפִשְׁרָא mit Alef lesen, giebt's überhaupt nur 13. — Unser Buch, das, wie die Massora im Allgemeinen, den Abendländern folgt, kann jene Massora also nicht adoptiren. — Jedenfalls bleibt dann aber schwierig, warum unser Buch nicht drei rechnet, die mit Alef am Ende vorkommen, da dem Obigen nach auch Dan. 5, 8. וּפִשְׁרָא mit Alef geschrieben wird. — Buxt. in seiner Concord. und Rabb Bib. wie auch Joblonski u. A. haben Dan. 5, 8. gleichfalls וּפִשְׁרָא mit Alef, gegen beide Massoraangaben von Dan. 4, 15. und die obige, die י״ד angiebt. Schliesslich will ich noch zur Stütze der Massora zu Dan. l. c. eine von Heid. in der Concord. mitgetheilte Notiz anfügen, welche nach einer alten Handschrift unter dem Alef von פִּשְׁרָא (Dan. 4, 15.) und וּפִשְׁרָא (ibid. 4, 16.) ein Punkt setzt, als Zeichen, dass es das He mit Mappik (הּ) vertritt, woraus hervorgeht, dass auch diese Handschrift nur diese beiden mit Alef am Ende gelesen haben will. —

Nr. 178. Ebenso Mm. Jes. 44, 14. Jer. 30, 14. Prov. 16, 28.

Nr. 179. Ausführlich angegeben Mm. Num. 10, 35. Rabb. Bib. ed. Bomb. 1517 am Ende, wo es heisst: אותיות מנוזרות הם ט׳ וסימניהון כתיבין אית לאחור ,כ׳ בתורה ח׳ ביאמרו גאולי ה׳ ,תורה: ויהי בנסע הארן , ובנחה יאמר , ירדי הים באניות וכו׳ שופך בוז על נדיבים und ohne Stellenangabe: Ps. 107, 23. wo sie auch נונין מנוזרו׳ und אבין ורקין genannt werden; in letzter Stelle muss ט׳ statt ח׳ gesetzt werden, weil es 9 solcher Nun giebt, wie angegeben. Ueber Form und Stellung dieser Zeichen sind die verschiedensten Ansichten, sowohl

1) In der Rabb. Bibel ed. Buxt. wie auch ed. Jablonski u. A. wird Dan. 4, 15. 2 Mal פְּשָׁרָא gelesen, während Buxt. selber in der Concord. das erste in Dan. 4, 15. פִּשְׁרָא liest nach Mm. und Mp. daselbst.

Nr. 169. Ebenso Mm. Jes. 13, 16. und darauf hingewiesen, Mf. שב, 3. Letztere hat ed. Bomb. 'ג, was aber Buxt. richtig in 'ד verbessert hat.

Nr. 170. Etwas verschieden angeführt 1 S. 5, 6. und darauf hingewiesen Mf. מח, 3. Wenn in letzter St. 'ה = 5. angegeben ist, so soll das heissen s. v. a. im Buche Sam. da das 6te im Pent. sich befindet, wie auch unser Buch letzteres besonders bemerkt und die andern 5 zusammenfasst. Ueber vorigen und diesen Art. s. Talm. bab. Tr. Megilla 25ᵇ. Tr. Sopherim Abschn. 8, 8. und über unsern Art. besonders Vorrede des R. Jac. b. Chajim zur Rabb. Bibel (ed. Bomb. 1525 und in den andern edd. abgedruckt) und מ"ש 1 S. 6, 11.

Nr. 171. Ist ausführlich angeführt Mf. 'ו, 21. und ohne Stellen: Num. 2, 7. Ps. 95, 10. Koh. 1, 16. Der Sinn dieser Angabe ist, dass diese 14 Wörter nur 2 Mal am Anfang des Verses ohne Waw praef. vorkommen, sonst kommen sie am Anfang des Verses immer mit Waw vor. Merkwürdig ist, dass unser Buch נָתַתָּה angicht, das Mf. l. c. fehlt, während diese l. c. דִּבַּרְתִּי aufführt, das bei uns fehlt, es wären demnach 15, obgleich beide Angaben in der Ueberschrift י"ד haben. — Sollte vielleicht unser Buch דִּבַּרְתִּי deswegen nicht rechnen, weil es mit Waw am Anfang des Verses nur ein Mal vorkommt, es passt also der Ausdruck 'וכל קרי d. h. „sonst immer in der h. Schrift," nicht dazu. Die Massora führt übrigens nicht selten 'וכל קרי an, wo es sich auch nur auf ein Mal Vorkommende bezieht. — Die Mm. zu דִּבַּרְתִּי (Koh. 1, 16.) ist etwas verstümmelt; besonders ist der Nachsatz: 'וכל קרי' נסבין ו ausgelassen, sollte das aus obigem Grunde sein? — S. auch folgenden Art.

Nr. 172. Angeführt ausführlich Mf. 'ו, 4. und ohne Stellenangabe: Est. 1, 18. Dan. 5, 22. 7, 3. — Est. l. c. heisst's (ohne das Schlagwort וְהַיּוֹם anzugeben): כ"ח ר"פ מן ב' ב' נסבין ו' בריש', was etwa so zu nehmen ist, dass 28 Wörter nur 2 Mal am Anfang des Verses (in Beziehung auf das Waw praef.) eigenthümlich vorkommen und versch. von denen derselben Form in der übrigen heil. Schrift. Es ist zu lesen: כ"ח ר"פ מן ב"ב י"ד מנהון נסבין וי"ו וי"ד מנהון לא נסבין וי"ו וסי'. — Der Sinn der Stelle in uns. Buche ist, dass diese 14 Wörter entgegengesetzt den 14 des vorigen Art. am Anfang des Verses nur 2 Mal mit Waw vorkommen, sonst aber am Anfang des Verses immer ohne Waw; s. vorigen Art.

Nr. 173. Ist ausführlich angegeben Mf. 'ו, 22. und darauf hingewiesen Gen. 27, 4. 48, 10. — Die Mf. l. c. hat, obgleich sie י"ב 12 angiebt, 13 gezählt, indem sie וְיִתֵּן hinzufügt, was aber, wie es mit Recht unser Buch auslässt, nicht hierher gehört, da es am Anfang des Verses (wie überhaupt) gar nicht weiter ohne Waw (יִתֵּן) vorkommt, also das 'וכל קרי' לא נסבין ו nicht anwendbar ist, s. oben Nr. 171.; es gehört höchstens zu den ב' ר"פ od. zu 'ד, da es nur 4 Mal vorkommt (3 Mal am Anfang und ein Mal in der Mitte des Verses), wie Gen. 47, 20. Mp. bemerkt. S. Mm. Ez. 14, 9. etc. wo zu וְהַנָּבִיא bemerkt ist ג' ר"פ, was aber ג' ור"פ zu lesen ist, da es nur an den 3 genannten Stellen vorkommt. —

Nr. 174. Ist angeführt Mf. 'ה, 8. wo aber י"ז = 16 statt bei uns מ"ן angegeben und nachgewiesen sind, indem הַמִּנְחָה Ez. 44, 29 mehr gezählt wird, als in uns. Buche. Letzteres zählt es mit Recht nicht, da וְהַמִּנְחָה (mit Waw) gar nicht am Anfang d. V. vorkommt, folglich passt nicht וכל קרי' נסבין ו'. Freilich hat Mf. statt dessen ולית להון וגא das sich blos auf das Wort ohne Waw bezieht und anzeigen soll, dass es am Anfang nur ein Mal vorkomint, ohne das Wort mit Waw weiter zu berücksichtigen, was aber gewiss der Sinn der Angabe nicht ist; sondern vielmehr, dass das Wort, ausser dem angegebenen, am Anfang des Verses immer mit Waw vorkommt, was also bei הַמִּנְחָה nicht der Fall ist. Darum leitet uns. B. diesen Art. auch mit וְחָלוּף ein in Beziehung auf den vorigen Art. wo die Angabe den umge-

---

verbessert, aber wieder manche Fehler hineingeschoben, z. B. das בְּשָׂרוֹ u. אִמּוֹ in Num. 12, 12. die gewiss, wie ed. Frankf. a. O. אִמֵּנוּ und בְּשָׂרֵנוּ heissen müssen, da Tanchuma grösstentheils das ursprünglich Verlangte anführen will; s. auch die Anmerkung das. wo es statt בב"ר פ' מ"א heissen muss בשמות רב' פ' מ"א, welche Stelle auch im מ"ש vermisst wird. Nur lässt sich nicht verhehlen, dass der Ausdruck „תקן עזרא" unseres Buches statt 'תקון סופרי des Tanchuma und anderer Midraschim sich schwer nach der Erklärung des B. Adereth und Misrachi (angeführt im מ"ש Zach l. c.) deuten lässt. — Uebrigens ist der Ausdruck der Massora uns. Buches in dieser Beziehung nicht massgebend und darf nicht urgirt werden, zumal diese Angabe zur Massora im engern Sinne nicht gehört. — S. auch Aben Esra im Zachoth Ende, wo er sagt: גם כן כדברי יחיד שיש לנו במקרא מלות הם תקון סופרים וכו' und 7 davon aufzählt; das בשרו חצי בשרו מעם סה ועיד muss wohl בשרנו heissen, nach unserm Buch; s. auch unten Anmerkung zu Nr. 194.

lässt תנין aus und ergänzt dafür מן המערה, was beides unrichtig ist. תנין ist zu Chr. l. c. und ausdrücklich Thr. 4, 3. als solches angeführt, wie in unserm Buche. מן המערה gehört aber zu denen, die als ein Wort geschrieben und wie zwei gelesen werden; gehört also nicht hierher. S. oben Nr. 99, auch unsere Bemerkung zu Nr. 3 und מ״ש zu Job 38, 1. und 40, 6.

Nr. 160. Ausführlich angegeben: Jud. 18, 30. und Job 38, 13. (in letzter Stelle deutlicher, indem der Buchst. des Wortes, der höher oder schwebend steht — ausser bei רשעים, wo es sogar irrthümlich auf וינערו sich beziehen könnte — angegeben wird, was in Jud. l. c. nicht der Fall ist) und ohne Stellenangabe Ps. 80, 14. Mf. תל, 2. S. מ״ש zu den betreffenden Stellen. —

Nr. 161. Angeführt Mm. Ex. 32, 25. und M. marg. Num. 7, 2. S. מ״ש zu den betreffenden Stellen. Es ist immerhin merkwürdig, dass unser Buch auch bei diesem Art. von Niemandem angeführt und auf eine spätere Quelle hingewiesen wird, und besonders, dass diese Angabe wie מ״ש bemerkt, von den Gesetzrollenschreibern nicht befolgt wird. —

Nr. 162. Dieses Verzeichniss ist ausführlich angegeben: Jud. 1, 1. (Umschrift) und noch deutlicher Koh. 12, 6. und ohne Stellenangabe Mf. ח׳ 3. Die Bemerkung des ersten Herausgebers der Massora zu Koh. l. c. beruhet auf Mangel an Vertrautheit mit der Ausdrucksweise der Massora, wie das auch schon מ״ש zu 2 Reg. 11, 2. bemerkt. S. ferner מ״ש zu 2 S. 12, 24. und 2 Reg. 25, 1. —

Nr. 163. Ausführlich angegeben 1 Reg. 19, 4. und ohne Stellenangabe Mf. ח׳, 4. S. מ״ש 2 S. 17, 12. 2 Reg. 11, 2. und 25, 1. — In 1 Reg. l. c. fehlt zu dem ersten בשנת der Zusatz: תני׳ דפסו׳, wie es in unserm Buch steht, denn es kommt in demselben Vers nochmals vorher vor. Zu dem folgenden בשנת ist das קדמ׳ דפסו׳ zu entbehren, weil das zweite in demselben Vers השנה heisst. S. auch Nr. 167. (S. 113ᵃ Z. 25.) wo bemerkt wird קדמ׳ דפסו׳, obgleich das zweite ואל heisst und nicht mit vorhergehendem אל verwechselt werden kann; die Angabe bezieht sich immer auf das Stammwort wie hier; das praefix. wird nicht berücksichtigt. —

Nr. 164. Ausführlich angeführt 1 S. 13, 19. und ohne Stellenangabe: Mf. כת׳, 10. Uns. Angabe ist jedenfalls deutlicher, da jene zu 1 S. l. c. mehr eine Abkürzung und sogar Uebersetzung derselben ist und auch das כתי׳ וקרי׳ nicht angiebt. Mf. l. c. muss ו׳ in ז׳ verbessert werden, da es 7 Stellen sind.

Nr. 165. Ist ausführlich angegeben 2 S. 23, 9. und darauf hingewiesen: 1 Reg. 7, 20. und Mf. ה׳, 23. Es ist merkwürdig, dass unser Buch zum zweiten מלך einen andern Vers angiebt, als d. Mm. 2 S. l. c. Diese führt an 2 Reg. 11, 20. (וישמח כל עם הארץ) und die Ausgg. folgen ihr darin, so auch מ״ש zur Stelle, während unser Buch 2 Reg. 11, 19. (es ist ein Druckfehler, wenns daselbst heisst 2 Reg. 11, 12. —) angiebt und das kann kein Irrthum in Trennung der Verse sein, da ausdrücklich hinzugefügt ist תני׳ דפ׳ und 11, 20. es nur ein Mal vorkommt.

Nr. 166. Ebenso ausführlich Mf. ה׳ 23. S. מ״ש Jer. 52, 20.

Nr. 167. Ebenso Mf. אל, 8. Der Zusatz in ed. Buxt. כתי׳ על וקרי׳ אל בפתח, welcher in ed. Bomb. 1525 fehlt, entspricht unserm: כתרא אל. Die Massora will also nur die Verwechselung des ע׳ mit א׳ bemerken, nicht aber die Wörter selbst; da es nur 2 Mal für אל und 1 Mal für אל steht. — Ueber das קדמ׳ דפסוק (Z. 25.) s. oben Art. 163.

Nr. 168. Diese so schwierige, wie auch oft corrumpirte Angabe befindet sich ausführlich Num. 1, 1. und Ps. 106, 20. und ohne Stellenangabe: Num. 11, 15. Ez. 8, 17. Hab. 1, 12. und Mf. כם, 13. In beiden Stellen sind zwar י״ח angegeben aber nur 16 gezählt, wie auch manche St. unbestimmt gelassen ist z. B. das איש לאהליו ישראל, das 3 Mal vorkommt. S. מ״ש ausführlich Zach. 2, 12. und ausserdem Gen. 18, 22. Num. 11, 15. 12, 12. 1 S. 3, 13. 2 S. 16, 12. 20, 1. 1 Reg. 12, 16. Jer. 2, 11. Ez. 8, 17. Hos. 4, 7. Hab. 1, 12. Mal. 1, 13. Ps. 106, 20. Job 7, 20. 32, 3. Thr. 3, 20. 2 Chr. 10. 16. תקון סופרים (v. Dubno) z. d. St. In neuester Zeit ist diese Stelle wieder vielfach behandelt worden, s. ausführlich כרם חמד Th. 9. S. 52. ff.[1]).

---

1) Die St. im Midr. Tanchuma Abschn. בשלח ed. Frankfurt a. d. O. S. 26. Col. 1. scheint ganz unsere Angabe zu sein, indem sie dieselben 18 Stellen zählt; nur muss für ימות stehen תמית als Verbesserung des נמות in uns. Texte; das ובדברי הימים לאלהיו muss nach unserm Buche s. v. b. als וחברי בדברי הימים und dann folgt לאלהיו הצ״ל, nicht aber, dass in 2 Chr. 10, 16, es wirklich לאלהיו hiesse gegen alle Ausgaben und Midr. angeführt im כרם חמד l. c. Endlich muss ותשיח עלי נפשי getrennt sein von אולי יראה ה׳ בעוני, da es 2 Beispiele sein sollen. Die spätern Ausgg. wie die Amst. und Wiener Ausg. in 8. haben zwar manches

das zweite Jod gesetzt werden muss, was ebenso aus unserer Stelle hervorgeht. — S. oben Nr. 80.

Nr. 139. Angeführt. Mf. 'י, 19. wo aber das ענוים falsch ist und nach unserm Buche עֲנָוִים heissen muss, indem das erste Waw für Jod steht. Es ist eigenthümlich, dass unser Verzeichniss nicht auch עֲנִוֵי rechnet, das Amos 8, 4. und Job 21, 4. für עֲנִיֵי steht; Heidenh. will daraus schliessen dass, nach der Massora Job l. c. wirklich עֲנִיֵי mit Jod und nicht mit Waw geschrieben werden muss, so dass es nur ein Mal Amos l. c. mit Waw vorkommt, wie es auch Mf. 'י, 6. (bei uns Nr. 81.) zu denen gezählt wird, die 1 Mal mit 'ו in der Mitte statt Jod vorkommen; was freilich gegen die Ausgg. und מ"ש ist, die auch zu Job l. c. ענוי geschrieben haben wollen. —

Nr. 140. Ausführlich angef.: Mm. Gen. 36, 5. und zum Theil Mf. 'חו, 11. 'יע, 14. und ohne Stellenangabe Mf. 'י, 20. Auch hier hat unser Buch das allein Richtige. Zu Gen. l. c. muss es statt 'ואלה בני אהליבמ (Gen. 36, 18.) heissen ואלה היו בני אהליבמה (ibid. 36, 14.); ferner muss das zu חירם daselbst Bemerkte nach der Angabe unseres Buches verbessert werden mit der Hinzufügung כלהון בר"ה da וישלח חירם und ויעש חירם auch in 1 Reg. 5, 15. und 7, 40. vorkommen. — Mf. 'חו, 11. muss statt וישמע חירם gesetzt werden וישלח חירם. S. מ"ש 2 Chr. 9, 10. und die versuchte Verbesserung daselbst.

Nr. 141. Ebenso Mf. 'י, 21. und Job 39, 12.

Nr. 142. u. 143. Ist angeführt ausf. Jer. 49, 39. und ohne Stellenangabe: Mf. 'שב, 41. und Ps. 85, 2. In Mm. Jer. l. c. muss es heissen: והיה באחרית הימים אשיב, (Jer. 49, 39.) 'את שבית סדום ובנתיה נ' וכו (Ez. 16, 53.); die 2 Stellen sind in einander geflossen und so fehlt scheinbar eine Stelle. —

Nr. 144. u. 145. Ebenso angeführt Ps. 9, 13. und ohne Stellenangabe: Mf. 'ען, 9. Prov. 3, 34. und 14, 21.; in letzter Stelle muss es ד' חמיין statt 'ה heissen. —

Nr. 146. Ist ausführlich angegeben 1 Chr. 9, 35. und ohne Stellenangabe Mf. 'יע, 6. S. auch die corrumpirte Angabe Tract. Sopherim Abschn. 6, 7. welche Heidenh. in s. Bemerkg. zu Deut. (im חומש מאור עינים S. 70 b, 'ע) so fein wie richtig durch diese Massoraangabe erklärt hat. Es ist auffallend, wie nach ihm noch andere Erklärungsversuche gemacht werden konnten, da die Wahrheit doch nur eine sein kann und die hat Heidenh. gewiss getroffen.

Nr. 147. Ist ausführlich angeführt Prov. 21, 9. und ohne Stellen Mf. 'רן, 3. (wo es 'ו statt 'ז heissen muss) 'מד, 7. Prov. 21, 19. 25, 24. 26, 21. — S. מ"ש Prov. 27, 15.

Nr. 148. Ebenso Ps. 77, 1. und ohne Stellen Mf. 'יד, 25. (wo es heissen muss „ג' כתי' ידיתון“) —

Nr. 149. Ausführlich so Mf. 'ב, 10. Hos. 1, 1. und 1 Chr. 1, 1. (Umschrift) und ohne Stellenangabe Jos. 6, 5. Esra 8, 14. — S. מ"ש Jos. 4, 18. 6, 5. 15. 1 S. 11, 6. (wo das ר"ד beide [diesen und den folgenden] Artikel zusammenfasst, 11 in denen 'ב wie 'כ und 3, wo 'כ wie 'ב gelesen wird — oder א"ר st. ד"ר gelesen werden muss.) 9. 2 S. 5, 24. 2 Reg. 3, 24. Job 21, 13. Esra 8, 14. — Die Angabe zu זַבַּי ist nur in unserm Buche die richtige und muss in der gedruckten Mm. l. c. gelesen werden אחריו החזיק החרה; das זבי עתלי ist eine Stelle in Esra 10, 28. und diese hat Beth und wird auch mit Beth gelesen. —

Nr. 150. Ausführlich angegeben 2 S. 12, 31. Hos. 1, 1. 1 Chr. 1, 1. Mf. 'ב, 10. — S. מ"ש zu den betreffenden Stellen.

Nr. 151. Mf. 'ה, 28. — S. מ"ש zu den betreffenden Stellen.

Nr. 152. u. 153. Angeführt Dan. 4, 4. 5, 8. und ohne Stellenangabe Mf. 'ל, 2. und 10. ed. Buxt. (letzterer hat sie 2 Mal, wie bemerkt, angeführt, während sie in ed. Bomb. 1525 fehlt. S. מ"ש 2 S. 16, 2. und Dan. l. c.

Nr. 154. u. 155. Ausführlich angegeben Mf. 'ב, 11. S. מ"ש Jos. 3, 16. 22, 7. 24, 15.

Nr. 156. Ausführlich angeführt: Prov. 20, 16. und ohne Stellenangabe Mf. 'מ, 17. S. מ"ש 2 S. 22, 15. wo (ed. Wien) ה' מלין statt ב' מלין stehen muss.

Nr. 157. Ausführlich angegeben 1 S. 20, 38. und ohne Stellen Mf. 'מ, 18. — Die Stelle שָׁנָה in 1 S. l. c. ist nicht richtig angegeben; es muss heissen wie in uns. Buche: 'בן שלשים ושתים דיהורם בן יהושפט תני' דפס (2 Reg. 8, 17.) und bezieht sich auf das zweite שָׁנָה. Merkwürdig ist, dass der kritische Norzi in מ"ש zur Stelle nicht angiebt, auf welches שנה die Bemerkung sich bezieht. —

Nr. 158. Ebenso Prov. 3, 15. und ohne Stellen: Mf. 'נ, 6. In Prov. l. c. fehlt bei לָן die Bezeichnung 'קדמ' דפ da es ja 2 Mal in diesem Verse vorkommt. S. מ"ש Jud. 14, 11. und Prov. l. c.

Nr. 159. Ist ausführlich angegeben 2 Chr. 11, 18. u. 2 S. 21, 6. und ohne Stellenangabe: Prov. 3, 15. Thr. 4, 3. Mf. 'נ, 7. — Die Angabe zu 2 S. l. c. ist unrichtig; sie

schrieben ist und dennoch (mit תְקָעוּ) 48 aufgezählt werden, so ist das sehr schwierig, wenn man nicht מ״ז (od. מ״ח mit dem Zusatz) statt מ״א lesen will. S. מ״ש zu Ps. 24, 4. Heid. meint, die Angabe מ״א wäre dadurch entstanden, dass bei 7 Wörtern von den 48 das Jod (י) am Ende hörbar sei, als וַיַּעֲשׂוּ, מַטָּעוּ, רַגְלָי, חֲצֵרַי, בְּעֵינָו, מִצְוֹתָו u. יָדָו u. dass sie desswegen in vermeintlicher Verbesserung — da der Art. nur vom ruhenden Jod u. Waw sprechen soll — ausgeschieden worden sind; wodurch aber die Schwierigkeit nicht gehoben wird, warum dennoch 47 (oder 48) gezählt sind und so die angegebene Zahl mit der Anführung der Stellen nicht übereinstimmt. — Ferner ist unser Buch verschieden von der gedruckten Massora 1. dass es עָשׂוּ (Jes. 16, 3.) zu unserm Art. rechnet, während die obigen Angaben הָבִיאִי desselben Verses dafür angeben und עֲשִׂי nach Kimchi und מ״ש zu denen gerechnet werden muss, die mit Jod geschrieben, aber mit Waw am Ende gelesen werden (s. מ״ש zur Stelle), was aber wenigstens dadurch zweifelhaft wird, dass die Massora (Mf. ׳י, 17. Jer. 1, 1. u. a. St.) das עָשׂוּ nicht zu den 24 rechnet, die Jod am Ende haben, das wie Waw gelesen wird, s. Bemerkg. z. folg. Art. — 2. dass es, gegen Mm. Ps. 71, 20. das תַּעֲלֵנִי das nicht mit hierherrechnet (wie das auch die obigen Angaben zu 1 S. 1, 1. und Jer. 1, 1. nicht zählen und, wie bei uns, zu תְּחַיֵּנוּ bemerken: ב׳ בפסוק, also nicht auch das dritte —) indem das mit ׳י geschrieben und gelesen werden soll, gegen Mp. und מ״ש die der Mm. folgen. In allen beregten Punkten scheint daher unser Buch das Ursprüngliche und Richtige zu haben, indem bei den gedruckten Angaben viele Veränderungen und Fehler vorgegangen zu sein scheinen. — Nach unserm Buche (wie auch nach Jer. 1, 1.) gehört 1. תִקְעוּ nicht hierher und muss mit Jod am Ende geschrieben werden; 2. ebenso הָבִיאִי das gleichfalls Jod am Ende hat; dafür muss aber 3. עָשׂוּ mit Waw am Ende geschrieben, aber mit Jod gelesen werden und 4. gehört תַּעֲלֵנִי (Ps. 71, 20.) gleichfalls nicht hierher und muss mit Jod am Ende gelesen und geschrieben werden. S. מ״ש zu dieser Stelle und zu Ex. 17, 4. Deut. 5, 10. 2 S. 12, 9. Jer. 4, 19. und 2 Chr. 32, 21 [1]). — S. auch folgenden Artikel.

Nr. 137. Diese Angabe ist ausführlich angeführt Jer. 1. 1. (innere Umschrift) und Mf. ׳י, 17.; ohne Stellenangabe Job 33, 28. — Mf. l. c. ed. Bomb. sowie Jer. l. c sind zwar כ״ד angegeben, aber nur 22 St. gezählt; dieselben 22 werden angeführt Mf. l. c. ed. Buxt. wo aber noch fehlerhafter כ״ז überschrieben ist. — Ebenso ist die Angabe bei תשמחי (Jer. 50, 11.) sehr verstümmelt. Das Richtige hat aber wieder unser Buch, indem es die beiden Worte שְׂאִי, וּרְאִי (Jer. 13, 20.) anführt (bei denen auch die Mp. כ״ד bemerkt), die aber in der gedruckten Massora ausgefallen zu sein scheinen und zu Jer. 50, 11. ausdrücklich die 4 Wörter angiebt, so dass es grade, wie die Ueberschrift lautet, 24 Wörter sind. Ueber עֲשִׂי (Jes. 16, 3.) das um die Lücke auszufüllen, Heidenh. hierher rechnen will, s. unsere Bemerkung zum vorigen Art., durch welche das Nichtaufzählen dieses Wortes gerechtfertigt ist. S. מ״ש 2 S. 16, 12. Ps. 24, 4. Ende und Job 23, 13.

Nr. 138. Ist ebenso angeführt Mf. ׳י, 18. und ohne Stellenangabe Gen. 25, 23. (wo statt מן כ״ב stehen muss מן ב׳ ב׳). Zu letzter Stelle s. מ״ש und Heidenheim in seinem Pentateuchfragment, wo aus Mf. ׳י, 5. (in uns. B. Nr. 80.) bewiesen wird, dass das Chirik von גּוֹיִם unter

---

1) S. M. marg. zu Ps. 24, 4. wo es auffallend gefunden wird, dass, wenn Mp. das. (נפשׁי ק׳) richtig ist, diese Stelle nicht zu unserm Art. gezählt wird. S. das. ausf. מ״ש und die Erklärung des geistreichen und gelehrten R. Sal. Geiger zu Frankf. a. M. in s. דברי קהלות S. 10, Anmerkung, wo er nach Levita das Waw v. נַפְשׁוֹ als קְטִיעָה d. h. in d. Mitte abgebrochen und dem Jod ähnlich geschrieben haben will, wie das Waw von שָׁלוֹם (Num. 25, 12.). Es wird nach demselben נַפְשׁוֹ mit Waw gelesen u. geschrieben und gehört also nicht hierher; in d. Mp. l. c. will er נפשׁוק׳ lesen, was die Massorethen bemerkten, damit man das durchschnittene Waw nicht als Jod lese. S. מ״ש zu Ex. 32, 25. (vergl. mit unserer Angabe Nr. 161.), wo das ק׳ in בְּקָמֵיהֶם (ibid.) das doch nur als רבוק geschrieben wird, nach Mf. א׳ 2. zu den kleiner geschriebenen Buchstaben (אותיות קטנות) gerechnet ist, während es in den Handschr., wie auch bei uns Art. 84 nicht dazu gerechnet wird. Der Grund der Mf. mag ein ähnlicher wie hier, nach G. bei נפשו sein. Wenn nun auch die Stütze, auf welcher obige Erklärung ruht (Mf. א׳ 2. und Lev. 1, 1. verglichen mit uns. Buch Nr. 84. wo es וְנַפְשׁוֹ heisst und auch dies nur als Zusatz) — nicht sicher ist, auch manche leichtere Fehler (als etwa das הםמצאם נ׳ מלים, da in Sam. l. c. wirklich nur 48, wie bei uns mit d. Zusatz תִקְעוּ gezählt werden) das. durchlaufen, so scheint die Erklärung im Ganzen richtig, wie auch aus unserm Buche hervorgeht, das es hier nicht zählt.

ohne Jod vor dem Waw geschrieben ist. מ"ש l. c. will es einschalten und, nach einem Mpt. נ"ן statt נ"ך lesen. —

c) mehre dazu gerechnet werden, in denen eigentlich kein Jod fehlt, als שִׁלְוֹ, הָכְּתַוְ, וִיתָוְ und הַשַּׁלְוֹ. In den Ausgaben der Rabb. Bib. stehen diese 4 am Schlusse der Reihe und zwar ausser der Reihenfolge der Bücher der heil. Schrift, was Heidenh. zu der Vermuthung Veranlassung giebt, dass diese 4 Zusätze wären; dagegen spricht aber die Allgemeinheit der Zahl נ"ך ,נ"ו in fast allen Mptn. sowie auch besonders in uns. Buche, das diese 4 an gehöriger Stelle in der Reihenfolge anführt. Das וסי' בחצי ימו u. s. w. in der Ueberschr. ed. Buxt. ist Zusatz von letzterm. — S. übrigens מ"ש Gen. 45, 14. Ex. 16, 13. 2 S. 23, 9. Ez. 31, 5. Ps. 24, 4. 95, 5. 105, 22. Prov. 6, 13. Job 24, 1. 27, 15. Thr. 3, 22. 31.

Nr. 129. Ausf. angeführt Mf. 'י, 13. doch werden dort 7 (mit דַרְכִין Prov. 21, 29.) aufgezählt, obgleich ed. Bomb. 1525 in der Ueberschrift 'ו = 6 wie in unserm Buche angegeben sind, das freilich Buxt. in 'ז verwandelt. Unser B. scheint wieder das Richtige zu haben, was auch die Angabe 'ו in ed. Bomb. beweist; es rechnet aber דְרָכִין nicht, weil das mehr zu קרי und כתיב gehört, indem dieser Sing. ganz anders vocalisirt werden muss, als der Pl. (דְרָכִין oder דַרְכִין) während bei den 6 andern, nur die Pluralendung verschieden ist d. h. ob man o oder aw liest[1]). — S. מ"ש Prov. 16, 27.

Nr. 130. Die ausführliche Angabe dieses Verzeichnisses findet sich nirgends in der gedruckten Massora, weil Mf. דבר, 17. Gen. 30. 34. 47, 30. Ps. 119, 9. 25. immer auf die Aufführung zu Gen. l. c. hingewiesen wird, die sich aber da nicht findet. מ"ש zu Jud. 13, 12. hat sie nach einem Mpte. kurz angeführt, und nach ihm R. Sal. Dubna im תקון סופרים und Heidenh. in seinem Pentateuchfragment zu Gen. l. c. — Uebrigens muss, wie im תקון סופרים richtig bemerkt ist, die Angabe in Mm. l. c. immer בלישנא heissen, weil nicht bloss דְבָרְךָ, sondern auch בדברך und כדברך dazu gehört; und Mp. zu Gen. 30, 34. muss י"ג statt 'י"ד בליש[2]) gelesen werden.

Nr. 131. Ausführlich angeführt Mf. דבר, 18. und ohne Stellenangabe: Gen. 30, 34. — Mf. l. c. ed. Bomb. 1525 hat richtig die 8 St., es muss aber die Bemerkung ב' בפסוק zu (Jer. 15, 16.), freilich ungewöhnlich, s. v. heissen, als תני' דפסוק, (s. מ"ש zu St.), wie das in unserm Buche richtig angegeben ist. — Buxt. hingegen scheint das 'ב בפסוק in seiner gewöhnlichen Bedeutung genommen zu haben; er zählt daher beide, lässt aber, um mit der angegebenen Zahl 'ח = 8. auszukommen, 1 Reg. 22, 13. aus, was ein Irrthum ist. S. מ"ש Jud. 13. 17. und Jer. 15, 16.

Nr. 132. Ist ausführlich angeführt Mf. 'י, 14. 2 S. 21, 9. und ohne Stellenangabe Mf. תם, 6. S. מ"ש 2 S. l. c. Merkwürdig ist, dass Mf. l. c. in der Rabb. Bibel ed. Bomb. 1525 'ד = 4 angiebt und dazu zählt ארבעתים (2 S. 12, 6.) was nirgends so vorkommt. Alle Angaben, sowie unser Buch haben nur die angeführten Stellen.

Nr. 133. Ausführlich angeführt Neh. 5, 9. und darauf hingewiesen: Mf. 'אמ, 94. (In Neh. l. c. muss auch zu ויאמר תני' דפסו' לי, wie in unserm Buche hinzugefügt werden weil das Wort in diesem Vers 2 Mal vorkommt.) S. מ"ש Zach. 4, 2. und Neh. l. c.

Nr. 134. Ausführlich angeführt Hos. 1, 1. 1 Chr. 1, 1. (Umschrift) und Mf. 'ו 15; ohne Stellenangabe Prov. 18, 17. 20, 4. S. מ"ש Jud. 6, 5. 2 S. 6, 23. Jes. 49, 13. Zach. 14, 6. Job 17, 10.

Nr. 135. Ausführlich angegeben: Hos. 1, 1. 1 Chr. 1, 1. (Umschrift) Prov. 11, 3. und ohne Stellenangabe Mf. 'ו 16. S. מ"ש 2 S. 6, 23. Ez. 43, 26. Rabb. Bib. ed. Buxt. fehlt die Zahl 'ו, es muss heissen: 'ותילופ' ו.

Nr. 136. Ist ausführlich angegeben Mm. zu 1 S. 1, 1. und Jer. 1, 1. (Umschrift) und ohne Stellenangabe Ps. 71, 20. und Mf. 'ן 20. Die richtigere und mit unserm Buch übereinstimmende Angabe ist die zu Jer. l. c. wo die 47 unseres Buches angeführt werden mit Auslassung des תִקְעוּ (Jos. 6, 9.) das bei uns unter לבד ממסורתא bemerkt ist, jedoch ohne Angabe der Zahl, sondern nur unter אלין מלין. Wenn aber 1 S. 1, 1. und Mf. l. c. מ"א = 41 statt מ"ז = 47 über-

---

1) Zu דרכין bemerkt ed. Bomb.: 'מציאה (l. 'מצאתי —) wodurch wahrscheinlich angezeigt werden soll, dass dieses Wort nur in einigen Mpten. so gefunden worden; weswegen um so weniger Buxt. berechtigt war, dieses Wort auszulassen, s. oben S. 29 b Anmrkg.

2) Held. will die Angabe י"ד dadurch rechtfertigen, dass sie nach der Leseart der Morgenländer (מדינחאי) angeführt ist; diese lesen nemlich 1 Reg. 3, 12. כִּדְבָרֶךָ def. 'י wie die Mp. bemerkt: למדינחאי חסר; demnach wären es wirklich 14. Unsere Massora richtet sich aber, wie bekannt, nach den Abendländern (מערבאי) und darum zählt sie richtig nur 13 Stellen, indem 1 Reg. 3, 12. plene Jod stehen muss, wogegen die meisten Ausgg. fehlen, die es def. 'י haben. — S. מ"ש 2 Chr. 15, 2. und „Einleitung in das Babyl. Hebr. Punctationssystem" von Pinsker, S. 123 ff.

Angabe verbessert, was sich aber vielleicht auf ed. Bomb. 1525 (von der ich nur Mf. besitze) bezieht; denn in ed. Buxt. stehen auch die beiden Stellen nicht, die er streichen will. Folgende Verbesserungen sind in der Angabe zu 1 Reg. l. c. anzubringen: zu ויאמר ... הרף ואנידה muss, wie bei uns, hinzugefügt werden 'תני' דפסו, damit man es nicht auf das erste ויאמר bezieht; zu משוה רגלין (wo eigentlich רגלין als Schlagwort voranstehen muss, wie unten bei ויאמר שמטוהו letzteres zuerst stehen müsste —) muss hinzugefügt werden: 'רשמוא, indem Ps. 18, 34. wirklich nur רגלי steht. (Es ist auffallend, dass Tractat Sopherim 8, 1. diese Verschiedenheit nicht angegeben ist?) — Wenn in unserm Buche Z. 3. zu וישלחו ויקראו לו bemerkt ist 'דמלכי, so soll das ausschliessen die ähnl. Stelle in 2 Chr. 10, 3. wo wirklich nur וַיָּבֹא steht, was aber in Mm. 1 Reg. l. c. zu bemerken nicht nöthig ist, da der Vers ('וכל קהל וכו) anders angeführt ist, wodurch keine Verwechselung stattfindet. — Bei ויבאו רחבעם muss hinzugefügt werden: דמלכים wie in unserm Buche, weil es ausschliessen soll 2 Chr. 11, 1. wo wirklich וַיָּבֹא steht. Bei ויבאו ירושלם steht דיהואש; es soll das wohl 2 Chr. 25, 23. ausschliessen (wo es יואש heisst), wie bei uns das דמלכים. —

Nr. 121. Angeführt mit Stellenangabe: Mm. Prov. 20, 21. Cant. 1, 16. und ohne Stellenangabe: Mf. 'ה, 1. wo irrthümlich כ"א statt 'ד angegeben ist. S. מ"ש l. c. und 2 S. 13, 37. Dan. 9, 24.

Nr 122. Ausführlich angeführt Mm. Jer. 31, 40. und ohne Stellenangabe Mf. 'ד, 2. S. מ"ש 2 S. 13, 37. 2 Reg. 16, 6. und Jer. l. c.

Nr. 123. Ist ebenso angef. Mf. 'ד, 3. wo allerdings ein Fehler eingeschlichen ist und es heissen muss 'ב' מלין כתי ד' וקרי' ר; auch die angeführten 2 Stellen müssen mit Daleth am Ende und nicht mit Resch stehen, wie unser Buch es richtig hat. S. מ"ש zu den Stellen.

Nr. 124 u. 125 sind ausführlich angeführt Mf. 'י, 8 u. 9. und Mm. 1 S. 20, 2.

Nr. 126. Ausführlich angegeben Mm. Job 7, 1. und ohne Stellen Mf. 'י 10. S. מ"ש zu Job 15, 22.

Nr. 127. Ist ausführlich angef. 1 Reg. 1, 1. (äussere Umschrift) und ohne Stellen Mf. 'י, 11. Hier zeigt sich wieder die Genauigkeit unseres Buches. — Die Mm. 1 Reg. l. c. giebt zwar מ"ג = 43 an, zählt aber, weil ihr 3 Wörter fehlten, 3 andere Wörter, die gar nicht mit Jod am Ende so vorkommen; zu ותבאתי bemerkt sie auch מהרתי und fügt hinzu: ב' בו d. h. beide in demselben Vers (1 S. 25, 34); eben so zu ואתי (Jud. 17, 2.) bemerkt sie אליתי und fügt hinzu: ב' בפסוק; endlich rechnet sie zuletzt: הייתי, aber alle 3, nemlich אֲלִיתִי, מְהַרְתִּי und הָיִתִי kommen nirgends so vor in den Ausgg. oder sonst wo. Es fehlen ihr aber, wahrscheinlich als Auslassungsfehler des Abschreibers, wie das aus der Stellung hervorgeht: זָכַרְתִּי und עָשִׂיתִי (Ez. 16, 43.[1]) und אִתִּי (Ez. 36, 13.). Für die beiden ersten supplirte sie מְהַרְתִּי und אֲלִיתִי und für das letzte stellte sie הייתי das in demselben Vers, wo אִתִּי vorkommt, sich befindet; die letzte Stelle muss etwa so heissen: אתי, כה אמר אדני ה' יען (אמרים לכם) אכלת (Ez. 36, 13.). Ebenso ist auffallend, dass sie, da ihr doch einige fehlen, das עָשִׂיתִי, welches bei uns unter ולבד ממסורתא angeführt ist, nicht anführt. — In unserm Buche muss entweder das הָלַכְתִּי, das als Zusatz steht, mitgerechnet werden, oder nach מְקֹנַנְתִּי auch נִחַנְתִּי gerechnet und statt ב' בו gesetzt werden ג' בו, da es mit diesem erst 43 sind; ein ähnlicher Fehler, wo 'ב statt ב' בו steht, s. Nr. 208. Ueber נִחַנְתִּי s. מ"ש zur Stelle, der es ohne Jod am Ende lesen und dies aus Mm. 1 Reg. l. c. besonders aus einem Mpt. beweisen will. Die Mm. rechnet allerdings הָלַכְתִּי, aber wie es scheint נחנתי nicht Warum sagt sie aber nicht zu מקוננתי, ב' בו wie in uns. Buche und Mpt. bei מ"ש. — S. מ"ש 2 S. 14, 21. Jer. 3, 5. 13, 21. 22, 23. Ex. 16, 20. 36. Ps. 58, 8. Cant. 2, 13. und besonders Ruth 3, 3.

Nr. 128. Ist ausführlich angeführt Mf. 'י, 12. und ohne Stellenangabe Gen. 33, 4. Ps. 147, 18. Diese Angabe will nur die ein Mal so vorkommenden aufzählen, wodurch viele, bei denen in gleicher Weise das Jod des Pl. fehlt, hier mit Recht ausgelassen werden, weil solche mehr, als ein Mal vorkommen. Schwierig ist aber an dieser Angabe, dass

a) שָׁלוּ und הַשָּׁלוּ gezählt sind, da sie doch also zwei Mal vorkommen;

b) was schon מ"ש zu 2 S. 23, 9. bemerkt, וְאַחֲרָו (2 S. l. c.) ausgelassen ist, das doch nach Mm. zu Neh. 3, 30.

---

1) Sie sind gerade zwischen הָיִתִי (Ez. 16, 31.) und עָשִׂיתִי (Ez. 16, 47.) ausgefallen. Siehe מ"ש Ruth 3, 3. der die Corruptel der Angabe so fein herausfühlte und ohne unser Buch zu kennen, die richtige Verbesserung trifft; merkwürdiger Weise aber meint, dass die Mm. nur 41 zählt, ohne zu bemerken, dass sie מְהַרְתִּי und אֲלִיתִי, allerdings irrthümlich, für die fehlenden angiebt.

וְהָיוּ vor; aber 1 Mal steht הָיָה (Jer. 50, 6.) und ein Mal יִהְיָה (Ez. 37, 22.) für הָיוּ und יִהְיוּ (über beide letztere s. vorigen Art. Zeile 31 und 34.); es sind also 7 W. die i. d. Pluralform von היה statt יה, יו haben und daher hat Jos. l. c. 7, wie sie dort auch aufgezählt sind, durch Verbindung zweier Angaben.

b) Mm. zu Num. 34, 4. wo es fehlerhaft heisst: ו׳ כתי׳ והיה וקרינן והיו (s. auch zu Mp. das.) u. weil die 6te St. nicht zu finden war, wird nach נחל מצרים ,דיהודה eingeschaltet „דועבר עצמונה“, was aber kein besonderer Vers ist, sondern dasselbe bedeutet, was דיהודה sagen will, d. h. Jos. 15, 4.; es muss demnach daselbst heissen: ה׳ כתי׳ והיה u. s. w. wie in uns. Buche und das „דועבר עצמונה“ gestrichen oder zu דיהודה als überflüssige Ergänzung gezogen werden; oder aber es muss ז׳ statt ו׳ gelesen und wie in Jos. l. c. eine Verbesserung vorgenommen werden, so dass sich die Angabe bloss auf היו (d. h. die Endung) bezieht.

Ohne Angabe der Stellen ist sie angeführt Jos. 18, 12. und Mf. הָיָה, 15. wo gleichfalls nach obiger Angabe Veränderungen vorgenommen werden müssen, so dass in ersterer Stelle es heissen muss ז׳ כתי׳ היו u. s. w. und in der zweiten Stelle, wo ז׳ richtig ist aber היה statt והיה stehen muss. Wir sehen, wie auch hier unser Buch das Richtige und Ursprüngliche hat. — (S. מ״ש zu Jos. 15, 4. der freilich unser Buch nicht kannte.)

Nr. 115. Dieser Art. ist mit Stellenangabe angeführt Dan. 5, 5. wo aber die letzte Stelle heissen muss: ויתגרו ובניו יתגרו ואספו, weil es sich auf das zweite ויתגרו des Verses und nicht auf d. יתגרו, was zuerst steht, bezieht und man sich daher leicht irren könnte. Ohne Stellenangabe ist er angeführt: Jud. 19, 3. (s. die Anmerkung des ersten Herausg. daselbst —) und Mf. ו׳, 15. wo ed. Buxt. ה׳ in ח׳ verändert werden muss. S. auch מ״ש zu Jer. 37, 19. wo er unter 2 Sam. 21, 21. eine unrichtige Angabe anführt, wozu auch unsere Bemerkung zu folgendem Art. gehört; s. denselben.

Nr. 116. Ist angeführt mit Stellenangabe Mm. zu 2 S. 21, 21. und Mf. י׳, 7. In letzter Stelle ist ו׳ 6 angegeben ohne das zweifelhafte וְאַ, während zu 2 S. l. c. es allgemein מלין heisst, ohne Angabe der Zahl. — In beiden Stellen ist ואי (Jer. 37, 19.) als ungewiss (פלוגתא) angegeben, was aber eigentlich gar nicht zu dieser Gruppe gehört; denn wenn es אי geschrieben ist (wie es an beiden Stellen angeführt wird —), so gehört es zu denen, welchen am Ende ein He fehlt (וְאַיֵּ für וְאַיֵּה), das aber gelesen wird, s. oben Art. 111, nicht aber zu uns. Art. der die W. angeben will, in denen ein Jod am Ende wie He gelesen werden soll, wie die andern angeführten Beispiele. Unser Buch hat wieder das Richtige, das unter diesem Art. das ואי gar nicht zählt, es aber als ואיו für ואיה unter dem vorigen Art. aufzählt, wohin es eigentlich gehört. Ob wirklich Einige ואי und Andere ואיו für וְאַיֵּה lesen, so dass darin d. פלוגתא bestände, ist zweifelhaft; jedenfalls gehörts nicht hierher. — S. מ״ש zu Jer. 37, 19. und vorigen Artikel.

Nr. 117. Ist angeführt Mf. ן׳, 16. (nur dass בניך, wie in unserm Buche בניכי heissen muss.) In ed. Bomb. von 1525 ist der Art. irrthümlich 2 Mal angeführt. Seite 27, 4. und 29, 2. —

Nr. 118. Ist ausführlich angegeben Mm. zu Dan. 9, 5. und Mf. ן׳, 17. (wo es zur ersten Stelle nicht ויאמר דוד sondern wie in unserm Buche ויאמר המלך heissen muss) s. מ״ש zu 1 Reg. 7, 36. und besonders zu Jer. 8, 1.

Nr. 119. Angegeben: 1 Reg. 1, 1. Umschrift und Mf. ן׳, 18. Auch Tractat Sopherim Abschn. 7, 1. ist dieses Verz. ohne bestimmte Zahl angegeben und zwar sind nur 13 gezählt; es fehlen die 3 וישתחו, ויצו und ein Mal אחרי. Merkwürdig ist, dass bei אחרי nicht das Schlagwort, sondern מלכיה, wie in Mf. angegeben ist, s. unten und Anhang. Es muss in letzterer ed. Buxt. statt חד heissen יחד und zu חנניה und מלכיה muss das Schlagwort אחרי (statt אחרין) sein, wie das auch schon ed. Bomb. 1525 und unser Buch richtig haben. Merkwürdig, dass Mpt. Hamb. Ez. 7, 21. הצרים statt הזרים liest. — S. מ״ש Est. 9, 27. und Dan. 5, 21. wo ed. Wien fehlerhaft ו״א st. ו״ח steht[1]). Das ואכליה in unserm Buche Z. 24. muss wohl ואכול heissen. S. מ״ש zur St. und oben Nr. 91. wo es ואכול geschrieben ist und ואכלו gelesen wird. —

Nr. 120. Ist ausführlich angeführt 1 Reg. 12, 3. auch Tract. Sopherim Abschn. 7, 1. nur fehlen da einige, (s. Anhang) und ohne Stellenangabe Mf. ן׳, 19. S. מ״ש zu Jos. 6, 7. 9, 7. und besonders zu 1 Reg. 12, 3, wo er die dortige

---

1) Bei 4 ist das fehlende Waw hörbar, als יַחַד für יַחְדָּו, שָׁוְ für שָׁוְא und 2 Mal אחרי für אַחֲרָיו; bei den andern ruht das Waw nach dem Vocal Schurek.

ausschliessen dieselbe St., welche 2 Reg. 22, 9. vorkommt, wo בַּיִת und nicht בְּבַיִת geschrieben ist. S. auch M. marg. zu 2 S. 10, 9. wo בבית הפק׳ in ובבית הפקדות verbessert werden muss, ebenso מ״ש zu Prov. 28, 8.

Nr. 108. Ebenso Mm. Prov. 28, 8. S. vorigen Art.

Nr. 109. Ebenso Mf. ה׳, 24.

Nr. 110. Dieser Art. ist gleichfalls Mf. ה׳ 24. und Mm. zu Koh. 6, 10. angeführt. — Was letztere Stelle betrifft, so giebt sie noch ein drittes Wort (שֶׁהַתַּקִּיף Koh. l. c.) aber als nicht allgemein anerkanntes (וחד פליגא עליה) an, so dass unser Buch zu denen gehört, welche es ohne He (שֶׁתַּקִּיף) lesen. S. מ״ש zur Stelle, der auch Kimchi zu diesen zählt. — Wenn aber Mf. l. c. angiebt ה׳ כתי׳ ה׳ במצ׳ תיבו׳ d. h. dass in 5 Wörtern ein solches He steht, das nicht gelesen wird, so ist das gewiss eine später gebildete oder durch Zusätze veränderte Angabe, was schon aus der Form hervorgeht. Es ist nemlich die Eigenthümlichkeit der Massora, dass sie bei 2 gegensätzlichen Angaben, bei denen die zweite durch וחלופיהן , וחלוף u. s. w. eingeleitet wird, die Gruppe, welche die grössere Anzahl von Einzelnheiten enthält, voranschickt und dann die andere entgegengesetzte Gruppe von geringerer Anzahl der Einzelnheiten folgen lässt, wie das wohl jedem Kenner der Massora bekannt ist. Würden also 5 mit überflüssigem und als Gegensatz nur 3 Wörter mit fehlendem He vorhanden sein, so hätten jene zuerst und diese erst nachfolgend angegeben werden müssen; es geht daraus hervor, dass allerdings nur 2 (höchstens 3 nach Mm. Koh. l. c.) W. vorkommen, in denen das He überflüssig und nicht hörbar ist und darum folgt dieser Art. nach jenem mit fehlendem He, der entschieden 3 zählt, wie unser Buch ihn richtig hat und die Mf. ursprünglich gehabt haben muss. Die ältere und richtige Massora scheint also nur die 2 (בהשדה , בהחפום) anzugeben, die mit Bestimmtheit ein überflüssiges (oder geschrieben und nicht gelesenes כתי׳ ולא קרי) He in der Mitte des Wortes haben, wie im vorigen Art. solche 3 genannt sind, denen das zu lesende He mitten im Worte fehlt. Die gedruckte Mf. hat aber noch 3 andere Wörter hinzugefügt, die unsicher sind und auf Angaben verschiedener, nicht ganz bewährter Handschriften beruhen, wie das über שֶׁהַתַּקִּיף die M. marg. zu Koh. l. c. deutlich ausspricht. S. מ״ש 2 Reg. 7, 15. und ganz besonders zu Koh. 6, 10. wo er über das Ungewisse der 3 letzten sich ausspricht und über שֶׁהְשָּׁמֵּם bemerkt ואשבה משומם כשמיעי את הדבר הזה כי לא מצאתי בשום ספר שהשמם בה״א. — S. auch die Bemerkung des Herausgebers der ed. Wien, der zwar geistreich aber doch ungeschickt und unwahr eine Verbesserung vornehmen und שהשמם in בהשמה verwandeln will; ferner auch unsere „Fragmente aus der Punctationslehre von R. Moses Punctator" (Hannover 1847) S. XXX. Anmerkg.

Nr. 111. Ist ausführlich angeführt Mf. ה׳ 25. und ohne Angabe der Zahl כ״ט. Tractat Sopherim Abschn. 7, 2. (s Anhang), nur dass dort, wenn die in Parenthese als Wiederholung eingeschlossenen (והמה יהיה) nicht eine Corruption für הֲנ׳ sind, הֵן Jes. 54, 16. fehlt; ohne Angabe der St. Prov. 31, 16. Thr. 2, 19. 5, 1. und Koh. 7, 23. wo die וְאַתְּ und אַתְּ angegeben sind und auf Mf. l. c. hingewiesen wird. — Mf. l. c. ed. Buxt. muss statt כ״ט פס׳ gelesen werden כ״ט הם׳, wie es auch ed. Bomb. v. 1525 richtig so angegeben ist.

Nr. 112. Gleichfalls wie der vorige Art. angeführt Mf. ה׳, 25. wo das, was bei uns unter ולבד ממסורת׳ angegeben ist, gleich in der Ueberschrift mitgezählt wird; ebenso in Tractat Sopherim Abschn. 7, 2. wo die Zahl כ׳ = 20. nicht angegeben ist, doch die Stellen, ausser einer (נמצאה Jer. 48, 26. s. Anhang) aufgeführt werden. Ohne Angabe der St. ist er angef. Gen. 27, 3. wo es heisst חד מן כ״א תיבין, weil צידה ohne Weiteres mitgezählt wird, was aber noch streitig ist. — Tractat. Sopherim scheint auch ציד (wenn auch dort fehlerhaft צור gedruckt ist —) ohne פלוגתא anzugeben, wie es auch רמ״ה in s. מסורת סיג לתורה so aufführt, s. מ״ש Gen. 27, 3. auch Jos. 7, 21. 24, 8. — In Mf. ed. Bomb. 1525 und מ״ש ed. Wien steht fehlerhaft ב׳ statt כ׳ מלין.

Nr. 113. Ist angegeben mit Anführ. d. Stellen Mm. zu 2 Reg. 21, 10. und Thr. 4, 17. und ohne Stellenangabe Lev. 21, 5. Ps. 73, 2. und Mf. ה׳, 10. u. 26. (ed. Bomb. 1525). Auch hier ist, wie an so vielen Stellen, die genaue Reihenfolge der Stellenangabe in uns. Buche zu bewundern im Vergleich zu der der Mf.

Nr. 114. Die richtige Angabe unseres Buches ist durch Missverständniss bald verstümmelt, bald unrichtig angegeben mit Anführung der Stellen:

a) Mm. zu Jos. 15, 4. wo es heisst: ז׳ כתיבין והיה וקרינן והיו, was aber unrichtig ist und soll heissen: ז׳ כתיבין היה וקרינ׳ היו. Es kommt nemlich, wie unser Buch ganz richtig angiebt, 5 Mal וְהָיָה statt

ist, da sie doch gleicher Form sind und andererseits beide in Mm. zu 2 Reg. 16, 7. und in unserm Buche Nr. 199, wo von den W. die Rede ist, die ausnahmsweise ein א׳ haben, das nicht gehört wird, gerechnet werden. — In uns. Buche wird das לְמָאם richtig nicht gezählt, dafür aber קְרָאים und רָאנ, so dass die einzelnen Stellen der Angabe: מ״ח = 48 ganz entsprechen. Freilich bleibt dadurch das zweite הַקָּאמִים (Ez. 28, 26.) und das zweite פָּארִיר (Nah. 2, 11.) aus, was nur dadurch zu erklären wäre, dass unsere Mass. diese beiden wirklich ohne א׳ liest, was aber gegen die Ausgaben ist, die alle mit א׳ lesen. — Dass sie für eins gerechnet werden, weil sie zwei Mal vorkommen, kann der Grund nicht sein, da ja auch מִבְּאֵר und בְּארֹות jedes zwei Mal gerechnet wird, obgleich sie dieselbe Form haben. — S. מ״ש zu Num. 11, 4. Jud. 4, 19. (in der Bemerkung des Herausgebers ed. Wien) 13, 18. 2 Reg. 5, 20.? Zach. 14, 10.

Nr. 104. Ist ausführlich angeführt: Num. 13, 9. Ez. 1, 1. Prov. 1, 1. Esra 1, 1. (alle 3 als Umschrift in derselben Form, so dass auch in allen Dreien das zweite נָקִיא (Jona 1, 14.) fehlt und also nur 11 aufgezählt werden) und Dan. 3, 29. Ohne Angabe der Stellen: Joel 3, 18. und Mf. א׳, 8. S. מ״ש Jos. 10, 24. 1 S. 17, 17. Ex. 27, 31. Joel 4, 19. Dan. 2, 39. Esra 3, 7. 6, 15.

Nr. 105. u. 106. Diese Verzeichnisse sind ausführlich angegeben: Mm. Lev. 11, 21. Rabb. Bib. ed. Bomb. 1517 am Ende und mit einigen Druckfehlern Tract. Sopherim Absch. 6, 5 und 6.[1]) (auch Mpt. Hamb. zu Job 41, 4.) und ohne Angabe der Stellen: 2 S. 16, 18. Jes. 9, 3. Ps. 100, 3. Mf. לא, 23. Die beiden, worüber unser Buch und auch Mm. zu Jes. 9, 3. sagt ותרין פלוגתא עליהון lässt Lev. l. c. und Rabb. Bib. ed. 1517 aus, obgleich sie schon und zwar ohne Erwähnung der Ansichtverschiedenheit (פלוגתא) in Tract. Sopherim angeführt sind. — In unserm Buche, das am genauesten mit der Angabe zu Rabb. Bib. ed. 1517 übereinstimmt, ist wahrscheinlich durch einen Fehler des Abschreibers, eine Stelle und zwar 2 Reg. 8, 10. ausgefallen; es muss daher nach אֱהִיֶה (Rabb. Bib. 1517 steht falsch אֶהִיָה) folgen: ויאמר אליו אלישע . אֱמָר לא (2 Reg. 8, 10.) S. מ״ש Ex. 21, 8. Lev. 11. 21. 25, 30. Num. 23, 23. Jes. 63, 9. s. auch Jos. 5, 14. Jes. 49, 5. Ps. 100, 3. Job 6, 21. 41, 4. 1 Chr. 5, 1. 11, 20. S. „Schlachtregeln in arabischer Sprache" (Notiz von Steinschneider in Geigers Jüdischer Zeitschrift f. W. und L. erster Jahrgang S. 316. Anmerkg. 31, wo im Namen des ס׳ אכלה ואכלה angeführt wird, dass 21 Mal in der heiligen Schrift לא für לו mit Waw stehe?

Nr. 107. Diese Angabe ist angef. Mm. Prov. 28, 8. wo bei ואת עיני צדקיהו עור die nähere Angabe fehlt, da es doch 3 Mal so vorkommt, während bei uns בתר׳ דירמי׳ hinzugefügt ist, also das letzte Mal im Buch (Jer. 52, 11. w. angef.); bei ויתנהו על יד יכי׳ ist erstlich das zweite Waw in ויתנהו unrichtig, da diese Stelle grade ohne Waw am Ende steht, wie es auch in unserm Buche so verzeichnet ist und קדמ׳ דפרש׳ muss קדמ׳ דפסוק heissen, wie in uns. Buche auch קדמ׳ דפ׳ steht; es soll

---

1) Tract. Sopherim l. c. giebt die Zahl 15 (ט״ו) nicht an, sondern rechnet in §. 5. die 3 אֲשֶׁר לֹא auf, welche im Pent. und im folgenden §. 6. die übrigen, welche in den andern Büchern der heil. Schrift vorkommen und zwar die 12 der Mm. zu Lev. l. c. und die 2 unseres Buches, ohne von פלוגתא etwas zu bemerken. Die Verbesserung dieser Stelle im Tract. Sopherim s. in unserm Anhang. — Wie weit sich aber die höchste Kürze des Tr. Sopherim zu einer ausf. Breite und durch Auslassung der Schlagwörter zur Undeutlichkeit derselben Angabe (nach den bezeichneten Quellen: unseres Buches Rabb. Bib. ed. 1517 und Mm. Lev. l. c. —) entwickelt hat, dazu möge man die angeführte Angabe in Mpt. Hamb. vergleichen, weswegen ich sie hierhersetzen will.

חד סן ט״ו לו דכתבן א׳ בסוף תיבות׳ וקרין ו׳

Ex. 21, 8. אם רעה בעיני ארניה

Lev. 11, 21. אך את זה (לא) תאכלו מכל

Lev. 25, 30. ואם לא יגאל עד מלאת לו

2 S. 16, 18. ויאמר חושי אל אבשלום

1 S. 2, 3. אל תרבו תדברו גבהה

2 Reg. 8, 10. ויאמר אליו אלישע לך

Jes. 9, 2. הרבית הגוי לא הגדלת

Jes. 63, 9. בכל צרתם לא צר

Ps. 100, 3. דעו כי ה׳ הוא אלהים הוא

Ps. 139, 16. גלמי ראו עיניך

Job 13, 15. הן יקטלני לא איחל

Job 41, 4. לא אחריש בדיו

Prov. 26, 2. כצפיר לנוד כדרור לעוף

Prov. 19, 7. כל אחי רש שנאוהו

Esra 4, 2. ויגשו אל זרובבל ואל ׳ותרין פלוגת׳ וכו׳ ותרין חלוף וכו׳.

Es sind die Schlagworte unseres Buches weggelassen und dadurch ist die Angabe ungewiss z. B. in der dritten Stelle weiss man nicht, ob das erste לֹא oder das zweite gemeint sei, während keins von beiden gemeint ist, sondern das לֹא חָמָה dieses Verses.

schrift 'ח statt 'ה stehen muss: כי כאשר statt אם כאשר und, wie in d. Mm. Ruth l. c. את הנפש statt את אשר; ohne Stellenangabe Mf. 'כת, 12. S. מ"ש zu 2 S. 13, 33. Jer. 32, 11. 38, 16. 39, 12. Ez. 48, 16. Ruth 2, 11. 3, 5. 3, 12. In Tract. Sopherim 6, 9. werden nur 6 angeführt, indem נָא und אֶת ausgelassen sind. S. auch über diesen und vorigen Art. Talm. babl. Nedarim 37[b] und 38[a] und die Commentare. — Wenn in der Mm. Ruth l. c. zu אֶת bemerkt ist את הנפש וכו' so ist das auf אֶת אֲשֶׁר zu beziehen, wie es auch in unserm Buch angegeben und dazu bemerkt ist: קדמא דפסו', also das erste אֶת im Verse (Jer. 38, 16.)

Nr. 99. Befindet sich ausführlich: 1 Chr. 27, 12. und in der Rabb. Bibel ed. Bomb. von 1517 am Ende und zwar merkwürdigerweise 2 Mal; ein Mal unter: תיבה חד וקורי' תרן, wo לבן ימן in לבן ימיני verbessert werden muss und ein Mal unter: חד מן ט"ו דכתיב מלה חדא וקרין תרתין, wo aber nur 14 gezählt werden, indem וְהִנֵּהוּ (Jer. 18, 3.) fehlt. — Ohne Angabe der Stellen: Gen. 30, 11. Ex. 4, 2. Job 38, 1. und Mf. 'כת, 9. Auch Tract. Sopherim 7, 3. sind die 15 Wörter, freilich etwas verstümmelt angeführt. S. auch מ"ש zu Gen. 30, 11. Deut. 33, 2. Jes. 7, 14. 8, 8. Jer. 6, 29. Ez. 8, 6. Ps. 10, 10. 55, 16. 104, 35. Job 38, 1. Neh. 2, 13. 1 Chr. 27, 12. Besonders auch Heid. im Pent. מאיר עינים Anmerkung zu עין הקורא Deut. 33, 2. wo er Aben Esra Leichtfertigkeit gegen die Massora nachweist. — Zu bemerken ist noch, dass Mm. 1 Chr. l. c. es das erste Mal מִנַּהֲסַעֲרָה und das zweite Mal מִנַּבְעָרָה ohne He heissen muss, wie in unserm Buche und ed. Bomb. 1517.

Nr. 100. Ist ausführlich angeführt Mm. 2 Chr. 34, 6. Rabb. Bib. ed Bomb. 1517 am Ende; auch Tract. Sopherim 7, 3. etwas verstümmelt. Ohne Angabe der Stellen Mf. 'כת, 11. (s. auch Gen. 46, 20. über Nom. propr.) S. מ"ש Gen. 14, 18. (auch 14, 1.) Jud. 16, 25. 1 S. 4, 9. 2 S. 12, 25. 2 Reg. 5, 12. Jes. 9, 6. 37, 38. 44, 24. 55, 11. Ez. 30, 17. Thr. 1, 6. 4, 3. 2 Chr. 34, 6. — Die Hauptabweichung uns. Buches von Mm., Rabb. Bibel ed. Bomb. und Tract. Soph. l. c. besteht in dem לםרבה (Jes. 9, 6.) welches die drei genannten mit aufzählen, für welches unser Buch אֲבִי עַד (Jes. 9, 5.) hat. Sollte nicht unser Buch das Richtige haben, durch dessen Lesart alle Schwierigkeiten, die מ"ש zu Jes. 9, 6. gegen die Angabe der Massora erhebt, gehoben sind? Da אֲבִי עַד nichts Auffallendes und das im folgenden Verse befindliche לְםַרְבֵּה ein Mem fin. in der Mitte hat, so konnte man leicht veranlasst werden, diese beiden zu verwechseln. Würde nicht Tract. Sopherim, wo nur die Schlagwörter angeführt werden und so leicht keine Verwechselung möglich ist לְםַרְבֵּה angeben, dürfte man sich gewiss für die Lesart unseres Buches entscheiden. — In der Rabb. Bibel ed. Bomb. l. c. fehlt in der Ueberschrift die Zahl 'ח (es heisst nur חילוף) und werden daselbst nur 7 gezählt, da בְּחַר בּוּתֵיהֶם (2 Chr. l. c.) ausgelassen ist.

Nr. 101. Diese Angabe ist ausführlich angeführt Mm. 2 S. 5, 2. und Esra 4, 12. auch Rabb. Bibel ed. Bomb. 1517 am Ende; ohne Angabe der Stellen: Mf. 'כת, 14. — In Mm. 2 S. l. c. muss es statt ידעת heissen: ידעתה; ebenso in Rabb. Bibel ed. Bomb. l. c. muss היתה in הייתה und ומתחת in ומתחתה verbessert werden.

Nr. 102. Ist angegeben mit Stellenverzeichniss: Esra 4, 12. Rabb. Bibel ed. Bomb. 1517 am Ende und ohne die Stellenangabe Mf. 'כת, 15. S. מ"ש 2 S. 21, 12. und Esra l. c. — Wenn Esra l. c. es heisst וְשׁוּרַיָּא חד מן ג' מלין וכו' so bezieht sich das „חד מן" nicht auf ג' מלין u. s. w. sondern auf die ganze Zusammenstellung von ג' מלין וכו' und ב' מלין וכו', denn das ושוריא gehört nicht zu den 3 erst genannten, sondern zu den 2 letztgenannten, bei denen nemlich der erste Buchstabe des zweiten Wortes zu dem ersten gezogen wird. Sollte vielleicht das fehlerhafte 'ג in Mf. l. c. ed. Bomb. von 1525 hieraus entstanden sein? — jedenfalls muss es 'ב heissen. In Rabb. Bibel ed. Bomb. 1517 ist שָׁם הַפְּלִשְׁתִּים zu lesen, was nach den Ausgg. und מ"ש l. c. auch so geschrieben werden muss.

Nr. 103. Diese Angabe findet sich ausführlich wieder: Ex. 1, 1. Job 1, 1. (Umschrift) und Mf. 'א, 7.; ohne Stellenangabe Ex. 5, 7. In allen diesen Stellen ist die Zahl מ"ה = 48 angegeben, aber bei der Aufzählung sind entw. 49 (wie Rabb. Bibel ed. Buxt., wo לְמָאֹם (Job 6, 14.) ausgelassen ist und mit Recht, da es nirgends mit Aleph vorkommt —) oder 50 (wie in ed. Bomb. 1525, wo לְמָאֹם hinzugefügt ist[1]), oder in Mm. zu Ex. und Job l. c. wo statt לְמָאֹם angeführt wird דָאג Neh. 13, 16.) angegeben; ferner ist auffallend, warum in allen diesen Angaben חֹטְאִים (1 S. 14, 35.) gezählt und קֹרְאִים (Ps. 99, 6.) ausgelassen

---

[1] Soll das 'מצא in ed. Bomb. 1525 nach לםאם bedeuten 'מצאתי? und anzeigen, dass es Zusatz des Herausgebers ist. —

so lautet, wie die Angabe unseres Buches; am Schlusse befindet sich aber folgender Zusatz des Schreibers (wie H. meint):

ועוד מצאתי:

(Jes. 15, 7.)	יִתְרָה	(2 S. 17, 25.)	יִתְרָא
(Jes. 47, 8.)	עֲדִינָה	(1 Chr. 11, 42.)	עֲדִינָא
(Jer. 52, 23.)	רוּחָה	(Dan. 2, 35.)	רוּחָא
(Dan. 2, 11.)	יַקִּירָה	(Esra 4, 10.)	וְיַקִּירָא
(Est. 7, 9.)	חַרְבוֹנָה תנינ'	(Est. 1, 10.)	חַרְבוֹנָא קדמא
(Esra 2, 45.)	חֲגָבָה	(Neh. 7, 48.)	חֲגָבָא
(Esra 2, 56.)	יַעְלָה	(Neh. 7, 58.)	יַעְלָא

Demnach giebt es verschiedene Angaben:

a) unser Buch, Rabb. Bib. ed. Bomb. von 1517, Mpt. Hamb. an zwei Stellen, Mpt. Heid. l. c. und Mm. Ps. 10, 12. haben י"ב זוגין (letztere freilich fügt ein 13tes hinzu, das aber gegen die Angabe und also offenbar Irrthum ist.) —

b) Mf. 'א, 10. und Mm. Jer. 52, 33. haben י"ג, aber ohne Anführung der Stellen.

c) Nach dem Zusatz des Abschreibers zu dem Mpt. von 1294 wären es 19. Rechnen wir

d) den Zusatz zu unserm Buche noch hinzu, so sind es im Ganzen 20 Wörterpaare. Warum die ursprüngliche Massora nur 12 angiebt, weiss ich augenblicklich nicht zu erklären; ebenso wenig das י"ג 16. der Mf. — Man sieht aber daraus, dass selbst bei Angaben einer bestimmten Zahl, nicht immer Vollständigkeit vorauszusetzen ist. — S. מ"ש Ps. 4, 7. und unten Anmerkung zu Nr. 182 und 183.

Nr. 96. Diese Angabe ist ausführlich angeführt: Mm. Num. 3, 39.; am Ende der Rabb. Bibel ed. Bomb. 1517 und unter עשר נקדות בתורה zwar fehlerhaft, doch nach der richtigen Verbesserung des נחלת יעקב ganz übereinstimmend mit unserem Buche in Tr. Sopherim Abschn. 6, 3. In diesen Stellen ist nicht genau angegeben, welche Buchst. des bezeichneten Wortes das Punkt erhalten[1]); ferner heisst's Num, l. c. bei לולא: הוי"ו נקודה מלרע was nicht richtig ist, da nach unserm Buche und Rabb. Bibel (s. auch M. marg. zu Ps. l. c.) dieses Wort eine Ausnahme macht, indem es unter und über den Buchst. punctirt ist, mit Ausnahme des Waw, das nur oberhalb ein Punkt hat. Das דחגא zu ועשרון in Mm. Num. l. c. muss heissen 'דחג א d. h. des ersten Festtages, bei uns: קדמא דחג und in בי"ט הראשון: מ"ס. — Ausserdem ist die Angabe ohne Anführung der Stellen verzeichnet: unter מ"ו נקודות 'בקרי Deut. 29, 29. Ps. 27, 13. und Mf. 'נק, 1.; unter 'י 'נקודות באורי Gen. 18, 9. und unter 'ד' בנביאי Jes. 44, 9. S. מ"ש zu Gen. 16, 5. 37, 12. Num. 3, 39. 9, 10. 2 S. 19, 20. Ez. 41, 20. und Ps. 27, 13.

Nr. 97. Dieses Verzeichniss ist ausführlich angegeben Mm. Deut. 1, 1. (innere Umschrift) und Ruth 3, 17. auch Rabb. Bib. ed. Bomb. 1517 am Ende; ohne Stellenangabe 2 S. 8, 3. (wo es statt 'ן heissen muss 'י' מלין) 2 Reg. 19, 31. und Mf. 'כת, 13. Auch im Tractat Sopherim 6, 8. ist es, mit einigen Schreibfehlern (s. den Commentar נחלת יעקב das.) ausführlich angegeben. S. auch Levita in Massoreth Hammass. Vorrede 3. und מ"ש Jud. 20, 13. 2 S. 8, 3. 2 S. 16, 23. 18, 20. 2 Reg. 19, 31. Jes. 53, 4. Jer. 31, 37. 50, 29. Ps. 86, 11. Es ist auffallend, dass sowohl unser Buch als auch die angeführten Massorastellen zu צבאות angeben: 'לישעי also Jes. 37, 32. und nicht דמלכים d. i. 2 Reg. 19, 31. während die Mm. zu 2 Reg. 19, 31. (wie auch die Mp. zur St. und ebenso Rabb. Bib. 1517 l. c.) ausdrücklich bemerkt, dass das dortige צבאות zu den קרין ולא כתבן gehört und also nicht das in Jes. l. c., dem auch die Ausgg. und מ"ש folgen. — Dass das „דישעי'" kein Schreibfehler ist, lässt sich auch aus der Reihenfolge der Aufzählung ersehen. Unser Buch, das Jes. auf Jer. und Ez. folgen lässt, zählt צבאות nach לה indem das erste in Jes. und das andere in Jer. sich findet; der Tractat Sopherim und die Massora, die die gewöhnliche Reihenfolge der Bücher und also Jes. vor Jer. und Ez. haben, zählen צבאות zwischen בנין und באים, also nach Reg. und vor Jer. folglich ist das צבאות in Jes. gemeint, und es würde vor בנין stehen müssen, wenn es sich noch auf Reg. bezöge, da בנין 2 Reg. 19, 37. und das vermeintliche צבאות 2 Reg. 19, 31. steht. Es bleibt demnach sehr zweifelhaft, ob man sich für die Annahme des מ"ש zu entscheiden hätte. — Merkwürdig ist, dass der gründl. Verf. des נחלת יעקב zu Tractat Sopherim l. c. stillschweigend angiebt: Jes. ohne Weiteres zu bemerken. —

Nr. 98. Ist ausführlich angegeben: Mm. Ruth 3, 12. und Rabb. Bib. ed. Bomb. 1517 am Ende, wo in der Ueber-

1) S. מנחת שי ed. Wien, wo der Herausg. (A. Pollak.) in einer Anmerkung zu 2 S. 19, 20. weil die Massora nirgends die punktirten Buchstaben deutlich anführt, die 10 Stellen des Pentat. angiebt mit den betreffenden Buchstaben. Die andern lässt er aus.

lassen und Zusätze aufgenommen. Im Ganzen sind es 18 unseres Buches und 4 Zusätze, also 22= כ״ב; s. Mp. zu den betreffenden Stellen. — Ueber בִּמְקְהֵלוֹת s. Mf. א׳, 22. und oben Nr. 59.

Nr. 91. Dieses Verzeichniss ist ausführlich angeführt Mf. ן׳ 14. und Rabb. Bib. ed. Bomb. von 1517 am Ende; ohne Stellenangabe Mf. כת, 8. Prov. 13, 20. 23, 26. Koh. 9, 4. (s. מ״ש 1 S. 19, 18. 2 S. 17, 16. Jes. 37, 30? Est. 1. 5. 16. Esra 8, 17.) — Unser Buch hat hier wieder den Vorzug der Reihenfolge in den Büchern der heil. Schrift und der richtigen Leseart; so hat Mf. l. c. z. B. 2 Mal וְהַמּוּנְכָה was aber unrichtig ist, denn in diesem Falle stände Waw für Jod, was nach der Massora nicht der Fall ist; es ist daher richtiger, wie bei uns: וְהַמִּינְכָה. — Die Rabb. Bib. ed. Bomb. 1517 giebt in der Ueberschrift כ״ג = 63 an, zählt aber nur 56, indem sie 2 Mal בְּנֵיוֹת, 2 Mal נְוִית, וּמֵהָאֲרִאֵיל, 1 Mal וְהַמִּינְכָא (Dan 5, 7.) und שִׁמְרִי auslässt. Auch ist das. יְמוּת לַמְלָכִים und וְאֵת בְּנֵי הַמַּכִּים in 2 Columnen für 2 gerechnet, was aber unrichtig ist, es muss heissen: יְמוּת דִמְלָכִים, וְאֵת בְּנֵי הַמַּכִּים, wo das דִמְלָכִים entgegengestellt werden soll dem דר״ה, wo (2 Chr. 25, 4.) es heisst: יָמוּתוּ. — Buxt. in der R. B. Mf. l. c. hat 1 Mal תֻּוּכַל ausgelassen, was in ed. Bomb. von 1525 richtig erwähnt ist, wie in uns. Buche. — Heid. findet es auffallend, dass וַהֲבוּאֹתִים (Neh. 1, 9.) und שְׁלֹמוֹת (1 Chr. 23, 9. und 26, 25.) nicht gezählt sind, die doch eigentlich hierhin gehören? — S. unten Nr. 184 u. מ״ש zu diesen Stellen sowie Mm. zu Jer. 25. 9. —)

Nr. 92. Diese Angabe ist ausführlich, wie in unserm Buche, angeführt Ex. 7, 29. und Mf. ה׳, 21. aber unter כ״א מלין (mit Hinzurechnung unseres Zusatzes וַאֲבָרֶכְכָה[1]) (Gen. 27. 7.) und ohne Angabe der Stellen (und כ׳ = 20.) Mf. כ׳, 4. 1 Reg. 18, 10. Ps. 139, 5. (מלין דמשמשי׳ כָה —) Prov. 24, 10. — Zu Ex. 13, 16. heisst's Mpt. Hamb. י״ט מלין דכתי׳ כה, und zählt Gen. 27, 7. nicht und כָּמֹכָה für eins. Uebrigens ist hier nur die Rede von solchem כָה, das sonst mit ךָ d. h. mit Kaf fin. und Kamez geschrieben ist; darum ist אֹתְכָה (Ex. 29, 35.) und drgl. nicht gezählt, weil es für אוֹתָךְ steht und die ganze Silbe paragogisch ist.

1) Wenn unser Buch und die meisten Mspte. dieses Wort nicht zählen, so mag das seinen Grund darin haben, dass es nur noch ein Mal mit ךָ vorkommt und also zu ה״ד מל׳ וח״ד חסר gehört; s. רמ״ה s. v. כרך.

Ueber וַוְרִיהָ s. unsere Bemerkung zu diesem Worte in der Einleitung zur Massora.

Nr. 93. Ebenso Mf. כת׳, 16. wo noch ein (hebr.) Denkzeichen (סִימָן) angegeben ist; unser Buch ordnet die Beispiele mehr nach Reihenfolge der bibl. Bücher. — Die Gruppe: בָה ist auch angeführt Mf. בה, 4. das ed. Bomb. 1525 als בא angegeben ist. S. auch Mf. בה, 3. und 4.

Nr. 94. Ist angeführt mit Stellenangabe Mm. Prov. 19, 16. mit dem Zusatz: וקמצין d. h. mit Kamez parv. = Zere versehen, was bei uns unbemerkt bleibt; ferner ist in unserm Buche ein chald. Gedenkzeichen hinzugefügt, was dort fehlt; ohne Stellenangabe Mf. ה׳, 27. Deut. 7, 15. wo aber, gegen unser Buch und Mm. Prov. l. c. nur ה׳, also nur 5 Wörterpaare angegeben sind. Die Rab. Bib. ed. Bomb. von 1517 hat merkwürdigerweise auch nur ה׳ זוגין, lässt das וקמצין aus und zählt das וְשָׂדֶה und וְשָׂדַי nicht; das chald. Gedenkzeichen steht auch dort, wo freilich das בחקלא als Zeichen für וְשָׂדֶה fehlt; es heisst das. וסימניהון רחמי רומי׳ לקי ומדוי ומבזי. Das רחמי muss, entsprechend unserm רְאֶה = רחוי, heissen דחמי und רומי ist wohl richtiger, wie bei uns, in רומי zu verwandeln. — Mpt. Hamb. zu Deut. 28, 60. giebt ד׳ זוגין an und lässt doch וְשָׂדֶה, וְשָׂדַי aus, was gewiss Fehler des Abschreibers ist, s. auch מ״ש zu Prov. l. c.

Nr. 95. Dieses Verzeichniss ist unter י״ב זוגין ausführlich angeführt Mm. zu Ps. 10, 12. und am Ende der Rabb. Bib. ed. Bomb. von 1517; nur, dass in der Mm. l. c. erstens bei וְהִפְלָא Ex. 9, 4. und bei וְהִפְלָה Deut. 28, 59. angegeben und, wie leicht ersichtlich, verwechselt sind u. zweitens obgleich in d. Ueberschr. nur י״ב angegeben sind, doch 13 aufgezählt werden, indem חַרְבוֹנָא und חַרְבוֹנָה hinzugefügt ist. Ebenso muss in der Rabb. Bib. l. c. bei והפלה für בין מחנה מצרים gesetzt werden בין מקנה ישראל. Auch Mpt. Hamb. zu Jer. 52, 33. und zu 1 Chr. 4, 37. giebt י״ב זוגין an und zählt die bei uns angef. auf mit Auslassung des הרבונא. — Ausserdem ist unsere Angabe unter י״ן זוגין (= 16 Wörterpaare) angeführt: Mf. א׳, 10. und hingewiesen auf Ps. 10, 12. wo aber, wie bemerkt, nur י״ב angegeben und 13 gezählt werden. Auch Mm. zu Jer. 52, 33. giebt י״ן an und verweist auf Mf. wo aber die Angabe der Stellen fehlt. — Heidenheim führt aus dem bekannten Mpt. von 1294[1]) die Mm. zu Jer. 52, 33. an, welche ganz

1) S. Proverbien ed. Löwenstein, Frankf. a. M. 1837. S.37. Anmerkung 2.

führten Stellen. — Der Zusatz ונפשי לא חיה ist wahrscheinlich verwechselt mit Ps. 24, 4., da ersteres nirgends angeführt wird, s. מ״ש zu letzter Stelle ausf. Wenn uns. Buch zu Nun יצפנני und zu Samech das בסכה rechnet, so ist das gewiss das Richtige und die Angaben zu Lev. und Mf. l. c. müssen danach verbessert werden. Ueber das in l. c. zu Nun angeführte נעץ bemerkt sonst d. M. nirgends, dass das Nun kleiner sein muss; während das Nun von יצפנני allerdings angeführt wird, s. מ״ש ausf. zu Ps. l. c. und Nah. 1, 3. — Dass uns. B. das Nun fin. nicht anführt, geschieht darum, weil es drei solcher Nun fin. parv. giebt, die unten Nr. 178 besonders aufgezählt sind. S. Mm. Jes. 44, 14. Prov. 16, 28. Jer. 39, 14. u. a. m. Ueber das Kuf v. בקמיהם, welches Mf. l. c. angeführt — aber Lev. l. c. und in unserm Buche mit Recht ausgelassen ist — s. unten Nr. 161 und מ״ש z. St. (Ex. 32, 25.). Ebenso ist das Resch zu ראשית (Ex. 34, 26.) in Mf. unrichtig und von uns. B. und Mm. zu Lev. l. c. mit Recht ausgelassen, s. מ״ש zur Stelle. — פרמשתא repräsentirt das Resch und Taw, wie es wieder Lev. und unset Buch richtig haben, s. מ״ש zu Est. 9, 9. und 2 S. 21, 19. Ueber יחין das im Mpt. nach קצתי steht — s. מ״ש 2 S. 21, 19. und z. Stelle. — S. כינ להורה S. 16ᵃ und 43ᵃᵇ, wo manches Unrichtige bemerkt ist, vergl. mit unserer St. und unten Art. 136, Anmerkung.

Nr. 85. Unsere Angabe ist ausf. angeführt unter אלין מלין (mit Aufzählung von 45 W.) Mf. אל, 14. und unter מ״ד ohne Angabe der Stellen Ex. 24, 14. — In unserm Buche lautet die Ueberschrift מ״ה u. s. w. als wären es 45 Wörter, was auch der Fall ist, wenn die Zusätze mitgerechnet werden. — Da aber die Ueberschrift sonst nicht, wie natürlich auf die Zusätze Rücksicht nimmt; zweitens unser Buch ואל עדת und ואל צדקיהו (ausser ואל צדקיה) mehr zählt als Mf. die aber wieder: ואל פארתיו und ואל חוף mehr zählt als uns. B., so dass es 47 Wörter sind und drittens Ex. 24, 14. מ״ד (was freilich leicht in מ״ז verwandelt werden kann, da ז׳ und ד׳ in den Handschriften leicht verwechselt werden —) zählt, so scheint mir das מ״ה in unserm Buche von einem spätern Schreiber hinzugefügt und das אלין מלין (als unbestimmte Zahl) der Mf. das Richtige zu sein. Ueber das Einzelne w. u. Wenn Buxt. (R. Bib. Mf. l. c.) einschaltet: ולית חד מנהון אל, was in ed. Bomb. von 1525 nicht steht, so beruht das auf einem falschen Verständniss der Stelle; es soll nicht heissen, dass sie nur mit ואל und niemals mit אל vorkommen, denn das ist in der That nicht wahr; es kommen viele der aufgezählten mit אל vor, wie הארון, משה u. drgl. m.; sondern das Verzeichniss will nur sagen, dass die angegebenen Wörter nur ein Mal mit ואל vorkommen, sonst aber entweder gar nicht mehr mit dieser Präposition oder mit אל, nie aber mehr, als das eine, verzeichnete Mal, mit ואל, wie es bei uns heisst: ולי׳ דסמיך. —

Nr. 86. Ist angeführt mit Stellenangabe Mf. על, 6. und Mm. zu Num. 4, 49. und ohne Stellenanführung Job 32, 21.

Nr. 87. Ist unter א״ב מן ל״ב זוגין mit Stellenangabe angeführt Mf. על, 7. und ohne Stellen: Cant. 7, 5. und Est. 4. 6. Wenn unser Buch ל״ב angiebt ohne sie als Alphabeth zu verzeichnen, obgleich sie alphab. auf einander folgen, so geschicht das wohl desswegen, weil sehr viele Buchstaben fehlen, wie es überhaupt selten vorkommt, dass Alphabeth und Zahl in einer Angabe zusammentreffen. Dass unser Buch על אבל anführt, ist wohl eine Verwechselung (wenn nicht Schreibfehler) mit על אבין, das gleichfalls in diesem Vers (Jer. 16, 7.) steht und im Ganzen zwei Mal (auch 1 Chr. 19, 2.) vorkommt, während על אבל nur ein Mal in der Bibel sich befindet, wie auch Mf. l. c. das Richtige hat. Auffallend ist, dass Mp. zu על אבל bemerkt: ב׳, da es doch nur ein Mal vorkommt und müsste ל׳ heissen. — Uebrigens ist auch ל״ב unrichtig, da es mehre giebt, so z. B. על מת (2 S. 14, 2. und Jer. 16, 7.) wozu Mp. gleichfalls bemerkt ב׳.

Nr. 88. Ist mit Stellenangabe angeführt Mf. על, 8. und ohne diese: Mf. אל, 16. Gen. 34, 21. (das ב׳ muss כ׳ heissen), Ex. 22, 9. Zach. 9, 9. (נ׳ muss כ׳ heissen) Dan. 4, 25.

Nr. 89. Mit Angabe der Stellen angeführt: Mf. על, 9. und ohne Stellenangabe Ex. 12, 22. Jer. 27, 13. —

Nr. 90. Unser Verzeichniss ist ausführlich angegeben unter חד מן י״ח פסוקים u. s. w Deut. 1, 1. (äussere Umschrift); zu Gen. 36, 5. ist es unter כ׳ זוגין angeführt und auf Mf. hingewiesen, ist daselbst aber nicht erwähnt. Deut. l. c. hat also י״ח, wie bei uns, zählt aber 19, indem es das bei uns befindliche ותזנה auslässt, dafür aber die zwei Zusätze יקנאהו und בהשפטו rechnet. — In Mpt. Hamb. zu Jos. 15, 48. ist's ebenfalls unter י״ח זוגין angeführt, aber auch dort fehlt ותזנה und ist יקניאהו dafür gezählt. Man sieht, dass das י״ח das Ursprüngliche ist und nur leichtfertiges Zusammenstellen hat Stellen ausge-

s. Mf. 'י, 18. und unten Nr. 138. Doch warum ist גוים und בגוים gezählt? Und warum nicht ועתידתיהם? (Jes. 10, 13.)

Nr. 81. Dieses Verzeichniss ist angeführt mit Stellenangabe: Mf. 'י, 6.; am Ende der Rabb. Bibel ed. Bomb. 1517 und corrumpirt Tractat Sopherim Abschn. 7, 4. Dass unser Buch wieder das Richtige hat, geht leicht aus der Vergleichung der genannten Angaben mit der unsrigen hervor. Das Fehlerhafte der M. Sopherim hat der gelehrte und scharfsinnige R. Jac. Naumburg im נחלת יעקב nach Mf. l. c. richtig verbessert; doch ist ihm dies bei einigen Stellen nicht gelungen, da ihm unser Buch fehlte. So heisst's nach עהודים: „תניינ'". Dies ist nun kein Wort, das in der Bibel vorkommt; er will demnach תנואן daraus machen das aber zwischen den Buchst. Ain und Zadi — s. das. — nicht passt; es ist aber richtig und soll תנינא — wie in uns. Buche תני' דספ' — heissen und bezeichnen, dass das zweite עתודים (Est. 8, 13.) gemeint sei, nicht aber das erste עתדים (ibid. 3, 14.) das def. Jod nach dem Taw geschrieben ist. Ebenso verbessert er aus עברים das W. עפרן, das aber weder Aehnlichkeit mit diesem, noch die gleiche Stellung hat; in unserm Buche folgt aber, wie in M. Sopherim, gleich nach עופי das W. עורים, folglich braucht man nur das 'ב (das durchs Gehör des Abschreibers leicht aus Waw entstehen konnte) in Waw zu verwandeln und man hat das Richtige. Das ברוות u. s. w. ist wahrsch. durch eine Reihenverwechselung entstanden; es muss gleich nach בהליכתם folgen, so dass ברוות גול, דהיא vor den mit He anfangenden stehen. Das „דרכי" gehört nicht zu dem Buchst. Daleth, wie nach vermeintlicher Verbesserung hinterher Naumb. selbst eingesteht, da ja auch das דהוא, welches er dafür stellen will, später aufgezählt wird; es steht wahrscheinlich für das bei uns hinzugesetzte הורד. — Im Ganzen sehen wir, dass mit Ausnahme der Auslassungen, unsere Angabe auch der der מ"ס zu Grunde liegt. — Auch Rabb. Bib. ed. 1517, hat Fehlerhaftes, das leicht nach Mf. und unserm Buche verbessert werden kann; es fehlt aber auch da wie in Mf. l. c. למלוכי, עורים und צלול. Auch תשוה fehlt ed. 1517. — In Mf. l. c. ist zu verbessern: החרסות = החרסית. אושר = אשור. Nach שפרודו steht ונמה, was ein falsches Schlagwort ist; es gehört vielmehr zum vorigen Satz und das folgende שמור ist das eigentliche Schlagwort, wie in uns. Buche. S. auch מ"ש Gen. 39, 20. und 22. Prov. 23, 24. — Unser Art. bezieht sich übrigens nur auf solche Wörter, die ein Mal so vorkommen mit Waw in der Mitte des Worts statt Jod; daher die vielen Beispiele von Wörtern, die Waw in der Mitte statt Jod haben und dennoch nicht hierhin gehören, weil sie mehrmals so vorkommen, so z. B. Mf. 'י, 19. wo es heisst: ה' זוגין מן ב' ב' כתי' ו"ו במצ' תיבות וקרי' יו"ד u. drgl. S. Bemerkung zu Nr. 139. — Ebenso dürfen wir auch bei diesem Art. nicht an ausschliessende Vollständigkeit denken; so will Kimchi Jer. 18, 15. שבולי lesen, statt שבילי, s. מ"ש das. — שבותנו s. מ"ש Ps. 126, 4. אעודך Thr. 2, 14. u. drgl. — Zu Neh. 7, 54. führt Heid. eine massoret. Angabe aus einem Mpt. an, welche bemerkt: בצלות קרי' בצלית, was demnach hierhin gehörte. — Endlich führt derselbe eine handschriftliche Bemerkung zu Jer. 14, 3. und 14. an, in welcher es heisst: צ"א מלין דכתיב ו' במצע' תיבות' וקרי' יו"ד, was mit keiner der angeführten Angaben übereinstimmt? —

Nr 82. 83. Diese beiden Angaben — von denen die erste auf den Pent. und die zweite auf die ganze heilige Schrift sich bezieht und nur da, wo sie für einen Buchst. in den ausserpentateuchischen Schriften kein Wort findet, denselben aus dem Pentat. anführt — sind zum Theil angeführt ohne Angaben der Stellen, Mf. 'א, 1. Cant. 1, 1. Est. 9, 7. Prov. 1, 1. und mit Angaben der Stellen: Gen. 1, 1. u. 1 Chr. 1, 1. — S. Buxt. Tiberjas Cap. 14. כינ להורה von Dr. A. Worms ed. Frankf. 1766 S. 16* und A.; auch מ"ש Gen. 30, 42. und 34, 31. und אור תורה v. Lonsano z. d. St. Sie scheinen sämtlich unsere beiden Angaben nicht gekannt zu haben; sie erwähnen nur der in Gen. und 1 Chr. l. c. angeführten, während sie die bei uns angegebenen aus der Mp. citiren. — Ich will nur noch erinnern an unsere mehrmals erwähnte Bemerkung, dass ein Verzeichniss von א"ב u. drgl. niemals ausschliessend ist, so dass noch manche, auch in Mp. erwähnte Buchstaben dazu gehören können, wenn sie auch in beiden Verzeichnissen nicht angegeben sind; die in den Verzeichnissen erwähnten haben freilich die Autorität der Massora für sich, wenn auch manche Mpte. sie nicht gross schreiben, nach welchen mit Unrecht Lonsano und Norzi urtheilen wollen. Doch sind d. massoret. Angaben nur massgebend gegen die Handschriften, wenn diese das in der Massora Angegebene nicht befolgen, aber nicht umgekehrt.

Nr. 84. Diese Angabe befindet sich mit Stellenanführung Mf. 'א, 2. Lev. 1, 1. und ohne Stellenangabe: Deut. 9, 24. Prov. 16, 28. und Est. 9, 7. s. מ"ש zu den ange-

הגדולה שכתב רבינו גרשם מאור הגולה כתוב בסימן דחד מן פ״ט מן חד חד על ויקצף פרעה על שני סריסיו על שר המשקים. Hieraus ist zu ersehen, dass R. Gerschon, die höchste Autorität der deutschen Judenheit (von 960—1028. s. Grätz Bd. V. S. 405 ff.) sich nicht für zu gross hielt, um selbst die Massora abzuschreiben, aber auch, dass derselbe mit keiner von den beiden genannten Angaben, weder mit unserm Buche noch mit Mf. übereinstimmt. Sollte er vielleicht עַל הַמֶּרְכָּבָה, zu dem die angegebene Stelle וילך משם וימצא (2 Reg. 10, 15.) nicht passt, da es daselbst אֶל heisst, ausgelassen haben, wo er dann in Hinsicht der Zahl mit Mf. übereinstimmte? — In Wirklichkeit ist die Angabe doch richtig und zwar, wie wir sie verbessert haben in 1 Reg. 20, 33; die Versangabe muss also heissen והאנשים ינחשו und es ist auffallend, dass auch unser B. diesen scheinbaren Fehler hat; sollte aber auch in erster Stelle עַל gelesen werden, so konnte er's mit Recht nicht zählen, weil es alsdann 2 Mal mit עַל vorkommt, das zu unserm Verzeichniss nicht gehört. Es ist eigenthümlich, dass מ״ש zu beiden St. nichts über das אֶל und עַל bemerkt, da doch eine verschiedene Ansicht darüber obwaltet. — Auch in diesem Art. zeigt sich die Genauigkeit unseres Buches durch die Rechtschreibung; so muss die Mf. עַל בי statt עַל גא; עַל אדמה statt עַל אדמת; עַל יוכו statt עַל יומי und עַל הבליתם statt עַל תכליתם haben, ausser manchem Falschen in den Citaten. —

Nr. 77. Dieses ist ebenso angeführt Mf. אֶל, 23. und fragmentarisch 2 Reg. 17, 4. Mf. hat אֶל הַמְּנוּחָה und אֶל נַפְשִׁי — wie auch Mm. 2 Reg. l. c. das erste hat — welche in unserm Buch nicht gezählt werden, dagegen hat dieses mehr: אֶל בֵּיתֶךָ · אֶל יָם · אֶל יַרְכָתֵי · אֶל יָרֵךְ und אֶל פָּנֶיךָ. Beiden fehlt aber אֶל כוא, was Mm. 2 Reg. zählt. — In Mf. l. c. muss המות in הַמָּוֶת, אל הטוב in אֶל טוב verbessert werden, ausser einigen Fehlern in den Schriftstellen selbst.

Nr. 78. Ist in der gedruckten Massora nirgends angeführt.

Nr. 79. S. Mf. אֵת, 8. wo dieses Verzeichniss mit wenigen Veränderungen angeführt ist. Mf. ed. Bomb. 1525 hat ביתך, was Buxt. in ביתו verwandelt; das kommt aber auch mit וְאֵת vor; unser Buch hat בֵּיתֶךָ, wobei aber auch וְאֵת vorkommt (s. Deut. 15, 16.), wenn nicht d. Segol des Taw eine Ausnahme bildet s. Mp. 1 Reg. 20, 6. und Nr. 253 Ende. — Vielleicht soll es בֵּיתִי heissen, das kommt nur mit אֵת vor. — מעשי in Mf. muss wie in uns. B. מַעֲשֵׂה heissen, da ersteres gar nicht mit אֵת vorkommt. Ferner ist עשרת in Mf. unrichtig und muss wie in uns. Buche עֹשֶׁר heissen und עֹשֶׁר punctirt werden, da bei ersterem mehrmals וְאֵת vorkommt. — Bei uns steht פניהם, פניה; פניך mehr als in Mf. Daselbst steht רוחו statt bei uns רוּחִי, was richtiger ist, da letzteres Ez. 36, 27. mit ואת vorkommt und d. Mp. bemerkt ל׳. S. auch מ״ש Num. 21, 14. zu אֶת וָהֵב.

Nr. 80. Ist ebenso angeführt mit Stellenangabe Mf. ׳י, 5. und am Ende der Rabb. Bib. ed. Bomb. v. 1517. Mf. hat והמעינים, was aber nach unserm Buche und R. B. ed. Bomb. 1517 wie auch nach d. Ausgg. המעינים heissen und zum Buchst. He gezogen werden muss; ferner hat sie מיכך, was in unserm Buche und ed. Bomb. l. c. fehlt. Unter dem Buchst. Samech hat Mf. שׂוֹכֹה, wofür unser Buch סיא hat; ed. Bomb. 1517 hat beide nicht. Ersteres ist nach Heid. jedenfalls nicht richtig, weil nach den Maarbai (Abendländern = palest. Lesart) שוכה geschrieben und gelesen wird; nur nach den Madinchai (Morgenländern = babyl. Lesart) — denen die Massora sonst nicht folgt — ist's geschrieben mit Jod und wird gelesen mit Waw; es gehört also nicht hierher, wie es auch unser B. nicht hat. S. מ״ש zu 2 S. 13, 32. der diese Verschiedenheit der Madinchai und Maarbai nicht bemerkt und die scheinbar fehlerhafte Angabe d. Mf. als für uns massgebend anführt? S. a. Pinsker „Einleitung in d. Babyl. Hebr. Punctationssystem u. s. w. S. 122 ff. — Unter סיא bemerkt מ״ש gleichfalls nichts, wie es auch in d. Ausgg. fehlt, was jedoch eigenthümlich ist, da unser Buch es anführt; auch Heid. hat's nicht gekannt? — Endlich ist noch zu bemerken, dass ed. Bomb. 1517 unter dem Buchst. Chet חיל Ez. 30, 16. anführt, aber dafür תחיל (ibid.) unter Taw auslässt, gegen Mf. l. c. und unser Buch; es scheint daselbst eine Verwechselung zwischen חיל und תחיל vorgegangen zu sein und daher die Versetzung vom Buchst. Taw zum Buchstaben Chet. Die Ausgg. wie auch מ״ש stimmen mit Mf. und unserm Buche überein, so dass חול mit Waw geschrieben ist. In Mf. muss ferner לעזיר statt לעזור, שביתכם statt שבותכם und שְׁכָבִים statt שיככם stehen. — Uebrigens versteht es sich von selbst, dass unser Verzeichniss nur von solchen Wörtern, die nur ein Mal mit Jod statt Waw vorkommen, spricht. Darum sind auch die ausgelassen, welche mehrmals so vorkommen, z. B. חמיטל

Zu כָּעוֹם, was nicht vorkommt, will Heid. כָּשׁוֹל (Jes. 40, 30.) lesen; nach unserm Verzeichniss kann es auch כָּרֵת heissen.

Zu כְּסוֹם, das 2 Mal gezählt ist, will Heid. unser כָּרֵת substituiren.

Zu עָבוֹד, das nicht vorkommt, will H. עָבוֹר lesen und auf 2 S. 17, 16. beziehen, wo die Ausgg. aber עֲבוֹר mit Chataf Pathach haben; vielleicht ist עָרוֹךְ zu lesen.

Aus obiger Stelle geht hervor, dass diesem Massorethen unsere Angabe unbekannt war, weil er sie nicht unter א״ב anführt. Aber auch ferner, dass unser Buch diese Angaben nicht kannte oder mit Absicht manches ausliess; besonders aber ist merkwürdig, dass unser Buch das dort angeführte שָׂרוֹם nicht bemerkte, indem es sonst das דלוג nicht hinzugefügt hätte, was auf das fehlende Samech deutet. —

Nr. 74. Auch dieses Verzeichniss ist in der gedruckten Massora nirgends angegeben und also nur in uns. Buche erhalten; Mp. bemerkt zu den meisten לי׳. — Das Alphabeth bezieht sich auf den Buchst., welcher auf d. Taw folgt; letzteres kann auch radix sein, wie in תְּחִנָּה. תְּאָרוֹ u. s. w., s. auch Mf. ת׳, 1. Warum ist aber aus diesem א״ב nur תִּתְרָאוּ aufgenommen? —

Nr. 75. Dieses Verzeichniss befindet sich gleichfalls unter א״ב, mit grosser Verschiedenheit der Stellenangabe in Mf. נ׳, 2. Ohne Stellenangabe: unter א״ב Job 24, 22.; unter מלין Dan. 7, 12. und unter כ׳ מלין Prov. 31, 3.; aber selbst in den beiden letzten Stellen auf Mf. l. c., wo es unter א״ב angeführt ist — hingewiesen. Aus diesem Verzeichniss geht wieder deutlich hervor, dass das א״ב, als ein alphab. Verzeichniss, das auf eine ausschliessende Vollständigkeit niemals Anspruch macht, das Richtige war und zwar wie sie urspr. in unserm Buche gezählt sind. Mf. fand noch andere angegeben und schaltete sie, ohne genaue Prüfung, wie wir sehen werden, ein, liess aber andere wieder aus nach Willkühr und Zufall. Aus demselben Grunde hat die Mm. l. c., andern handschriftlichen Angaben folgend, bald מלין, wodurch der Hinzufügung und Auslassung freie Hand gelassen wird, bald aber die sehr beschränkende Zahlangabe: (כ׳ מלין = 20[1]).

Die Zusätze der Mf. sind: מוחן, שחן, והמתן, אתן, תפנען, כהלין, נחשתן, מרוקיהן, לתתן, ינאצון, ירוםון, תנוסן, תנדען, תתחמקין, תחשבן, תחקרן, תעברן, תושען und תשאן. — Die Auslassungen d. h. im Vergleich zu unserm Buche, welches sie zählt, sind יחסרון, עזין, עיין, לבן, יבכיון, יאספון, יוכילון, ידעתין, יזידון, רחבן, תדברון, תירשון, und תבקשן. Dass die Hinzufügungen ungenau sind, geht daraus hervor, dass manche Wörter mehr als ein Mal vorkommen, als: תְּגַרְעוּן welches 2 Mal vorkommt und wozu Mp. bemerkt ב׳. ebenso תְּשָׂאוּן und כְּהָלִין. Letzteres ist schon dadurch ein ungehöriges Einschiebsel, dass es nach ס׳ steht, da es zu Kaf gehört. Heid. wollte, um das also fehlende ע׳ zu ergänzen, עֲלָלִין lesen, das in dem dabei angeführten Verse (Dan. 5, 8.) sich findet; was aber, wie Heid. selbst bemerkt, nicht zutrifft, da עָלְלִין auch 2 Mal (Dan. 4, 4.) vorkommt (wenngleich Buxt. irrthümlich nur 1 anführt). Uebrigens kann für das Ain עיין oder עזין nach unserm Buche eingeschaltet werden. So ist aber auch מרוקיהן nach נ׳ eingeschoben und zu תֵּלְכוּן der falsche Vers Ex. 3, 21., wo es תֵּלְכוּ (ohne ן׳) heisst angegeben; es bezieht sich aber auf Deut. 6, 14. wie es in unserm Buche angegeben ist. Sollte die Mf. etwa das תֵּלֵכוּן (das ל׳ mit Zere) des angeführten Verses meinen? Dies kommt ja aber 2 Mal vor —.

Nr. 76. Diese Angabe findet sich mit Anführung der Schriftstellen Mf. על, 3. Sie unterscheiden sich nur dadurch, dass unser Buch עַל אַחִינוּ mehr zählt, als Mf. welche wieder mehr als unser Buch anführt עַל אַרְמְנוֹת, עַל יָמִים und עַל הַמִּלְחָמָה · עַל בָּנָיו · עַל אֲדֹנָיו, so dass unser Buch 86 und Mf. 90 Stellen zählt. — Heidenheim führt eine merkwürdige Stelle aus einer Handschrift zu Gen. 40, 2. an, welche also lautet: מצאתי במסרת

---

1) Wenn wir auch augenblicklich das Princip dieser beschränkten Angabe von 20 nicht finden konnten, so wollen wir sie, nach einem von Heid. aus einem Mpte. erhaltenen Verzeichnisse hierhersetzen, vielleicht findet Jemand das Richtige. בחיין, אחרין, ירעפון, חטין, וכמהן, ויחנין, היסין, הרצין, האיין, גבולן, כחין, תלכון, תהיין, תענון, תחתיהן, צידנין, מגרון, מלכין, ימלאין, תלחסון. Man sieht wenigstens, dass keins von diesen 20 Wörtern zu den Zusätzen der Mf. gehört; sie vielmehr alle unter den ursprünglichen in unserm Buche gezählten sich befinden. Aus einer Handschrift führt Heid. noch Folgendes an: בְּנְעוּרֵיהֶן לי׳ · לְסִיהֶן לי׳ · יְרַעְתִּין לי׳ · וּסְפַּסְטִיהֶן לי׳ · יְהֲמִיֶן לי׳ · אֶתְהֶן לי׳ · פְּרִיהֶן לי׳ · סְעוּתְכֶן לי׳ · מוֹצְאֵיהֶן לי׳ · S. auch M. marg. zu 1 S. 7, 14. wo es heisst: כמהן לי׳ · צידונין לי׳ · ויתנון לי׳ · גבילן לי׳ · אחרין לי׳ · האיין לי׳ · חטין לי׳ · תחתיהן לי׳ (muss וכמהן heissen) · היסין לי׳ · סלכין לי׳ (muss בחיין heissen) · בהיין לי׳ ·

eine Verschiedenheit in plene und def. Schreibform. Allerdings fehlt demnach der Buchst. ל nach ור׳ und müsste also in der Ueberschrift דלון hinzugefügt werden; vielleicht ist aber mit Bedacht in unserm Buche das מלעיל ausgelassen, so dass auch Waw mit Schwa dazu gehört? —

Nr. 69. Angeführt mit Stellenangabe Mf. מ׳, 1.; es fehlt daselbst מִשְׁכִּימֵי und מַשְׁחַת. —

Nr. 70. Dieser Art. der ausführlich Mf. א׳, 25. wiedergegeben ist, leidet daselbst wie א׳, 22. (s. oben Nr. 59 ausführlich) an Zusätzen und Auslassungen. Ueber das Einzelne weiter unten. —

Nr. 71. Unsere Angabe ist mit nicht unbeträchtlicher Verschiedenheit der Stellenangabe angeführt Mf. ו׳, 5. Ausser den angemerkten Zusätzen וְרַע ,וְעָרֵב ,וְנֶפֶג ,וְבֶטֶן hat unser Buch mehr als Mf. l. c. וְחָרַע ,וְדַרְךָּ ,וְבָאוּ ,וְבַעַר ,וְשֵׁשׁ ,וְשָׁבוּ ,וְשֶׁקֶר ,וְקוֹל ,וְקַיִץ ,וְעֵץ ,וְעֵז ,וְלֵנוּ ,וְחוּצָה während die Mf. mehr hat וְנֵכָר ,וְנֶסֶךְ ,וְיוֹר ,וְדָם ,וְאִישׁ ,וְנֵכָר ,וְאִישׁ, von denen nur וְדַר ,וְצֶדֶק ,וְעֵת ,וְעוֹ ,וְעַנַן und וְדַר richtig sind, während die andern theils mehrmals vorkommen, u. theils d. Waw ein Pathach hat, die also nicht hierher gehören und ob nicht sogar וְעֵז aus וְעַז und וְעַנַן aus וְעֵץ entstanden ist — da die einzelnen Wörter unpunctirt und fortlaufend ohne Versangabe oft in den Mpten. vorkommen, wie hier z. B. im Mpt. Hamb. zu Ex. 9, 15. — wollen wir nicht weiter erörtern. Das erwähnte Mpt. Hamb. hat in der Ueberschrift statt וקמץ das Wort ומלעיל wodurch etwa die mit Pathach des Waw hinzugezogen werden dürften, weil das doch noch immer מלעיל ist im Vergleich zum Waw mit Schwa. — Auch hat Mf. das ולית ausgelassen, wodurch allerdings dann auch die gerechnet werden dürften, die mehrmals vorkommen, was aber jede Einheit und Besonderheit stört. — Mpt. Hamb. l. c. zählt von jedem Buchst. ein Beispiel und hat mit unserm B. gemeinschaftlich וְלֵנוּ und mit Mf. וְנֵכָר (auch וְעֵז, was aber ebenso gut וְעַז als וְעֵז heissen kann —) und unter Phe zählt es וּפָה, was beide andern nicht haben. Was etwa zu וְחַי (in unserm Buche ist Ex. 47, 9. angeführt, während Mf. Deut. 6, 21. hat) und וְרֹאשׁ zu bemerken ist, s. unten über d. Einzelne. — Ausserdem ist unsere Angabe ohne Stellenverzeichniss angeführt Mm. Ex. 9, 16. und Est. 8, 15.

Nr. 72. Dieses Verzeichniss ist unter א״ב תאומים בפסוק angeführt mit Stellenangabe Mf. כ׳, 14.; es wird daselbst also das ולי׳ דסמיך und דלוג ausgelassen. Dass das aber Auslassung ist, absichtliche oder aus Vergessenheit, ist daraus zu ersehen, dass 1 Chr. 29, 5. die Mm. wirklich liest וכל חד וחד לי׳ דכוותי׳. — Was das לי׳ דסמ׳ betrifft, so darf man annehmen, dass dieses absichtlich ausgelassen ist, weil auch Zwillingswörter aufgezählt werden, die mehrmals vorkommen — die freilich unser Buch nicht zählt — als אָנִי אָנִי, das nach Mp. Deut. 32, 39, 3 Mal so auf einander folgt (Deut. l. c. Jes. 48, 15. Hos. 5, 14.); ebenso שֵׁם שֵׁם; warum aber nun nicht קַו קָו und drgl.? Das Richtige ist aber, wie unser Buch es hat; es sollen nur solche angegeben werden, die nur ein Mal in dieser Form vorkommen. Auch das דלוג ist richtig, da das Alphabetische des Verzeichnisses unvollständig ist, indem die Buchstaben Teth, Kaf und Kuf fehlen. Unser B. hat mehr als die Mf. — ausser den Zusätzen חֲמִשׁ das כתיב und nicht קרי ist und לְעָלוֹת לְעָלוֹת, die nicht gleiche Form haben, beide also nicht hierhin gehören — בארות und יְבָרֶךְ. Ob aber trotzdem unser Verzeichniss auf Vollständigkeit Anspruch macht, ist zu zweifeln, warum ist z. B. אַבְרָהָם אַבְרָהָם (Gen. 22, 11.) nicht gezählt? S. oben uns. Bemerkung zu Nr. 58. — Ohne Stellenangabe wird unser Verzeichniss angeführt Mm. Ps. 93, 1. Cant. 2, 15. Dan. 3, 9. 1 Chr. 29, 5. wobei beiläufig zu bemerken ist, dass B. Chajim bald auf Art. תאם bald auf כ׳ in Mf. verweist, woraus hervorgeht, dass derselbe noch unschlüssig war, wie er die Art. in Mf. ordnen sollte. —

Nr. 73. Dieses Verzeichniss wird weder in Mf. noch sonst in Mm. angeführt — wenngleich d. Mp. zu jedem לי׳ bemerkt — und ist nur hier erhalten. Wegen des fehlenden Buchst. Samech wird דלוג hinzugefügt. — Ueber das Einzelne weiter unten. — S. Mf. ו׳, 12. wo nur wie oben Nr. 33. von der offenen Endsilbe mit Cholam die Rede ist. Daselbst führt Heid. folgende, zur Aufklärung unserer St. wichtige Mittheilung aus einem Mpt. zu Deut. 14, 21. an:

(Jos. 24, 10.)	בָּרוֹךְ לי׳	(Ex. 23, 1.)	עָווּב לי׳
(Jud. 5, 23.)	אָרוֹר לי׳	(Prov. 17, 12.)	פָּגוֹשׁ לי׳
(Deut. 15, 2.)	שָׁמוֹט לי׳	(Jer. 6, 29.)	צָרוֹף לי׳
(Ps. 118, 13.)	דָּחֹה לי׳	(Zach. 12, 3.)	שָׂרוֹט לי׳
(Ps. 35, 16.)	חָרוֹק לי׳	(Ps. 17, 5.)	תָּמוֹךְ לי׳
	כָּעוֹס לי׳	(Jes. 58, 7.)	פָּרוֹס לי׳
(Ez. 44, 20.)	כָּסוֹם לי׳	(Jer. 16, 5.)	תָּנוֹד לי׳
(Hag. 1, 6.)	לָבוֹשׁ לי׳	(Ex. 22, 22.)	צָעוֹק לי׳
(Deut. 14, 21.)	מָכֹר לי׳		עָבוֹד לי׳
(Ps. 76, 5.)	נָאוֹר לי׳	(Jer. 6, 27.)	בָּחוֹן לי׳
	כָּסוֹם לי׳		

oder wirklich zählte; es aber dennoch, im Drucke etwa, ausliess, wie die Angabe Mf. 'רמ, 5. deutlich beweiset, wo er zu ורוממתי bemerkt: ב' ומב' לישני (s. auch Mp. zu Jes. 1, 2.) und hinzufügt: ומה דמסרינן בא"ב מן ב"ב בתרי לישני אם לא שויתי, woraus טעות (Ps. 131, 2.) also ersichtlich: a) dass er dieses Wort, nach seiner Absicht wenigstens, in unserm alphab. Verzeichniss zählte und b) dass er sich geirrt habe ודוממתי (mit Daleth) statt ורוממתי (mit Resch) zu zählen, welchen Irrthum er hier zurücknimmt. —

Nr. 60. Dieses Verzeichniss ist zwar angeführt ohne Stellenangabe Ps. 125, 1. und dabei auf Mf. unter dem Buchstaben ש hingewiesen, ist dort aber ausgelassen und so nur in unserm Buche erhalten. —

Nr 61. Ist ebenso angeführt und aufgezählt Mf. א"ב, 23. und ohne Stellenangabe Gen. 45, 6.

Nr. 62. Dieses Verzeichniss ist ausführlich angeführt Mf. 'ב, 8. und ohne Stellenangabe Gen. 31, 33. — Mf. l. c. hat mehr als unser Buch ובאר und ובמוראים beide sind aber unrichtig, denn ובאר kommt nach Mf. 'בא, 81. 4 Mal vor; und ובמוראים kommt nur ein Mal vor, wesswegen auch die Angabe der Stelle beim zweiten fehlt; sie gehören daher beide nicht hierher. Dagegen fehlt ובנהרות in Mf. was unser Buch mit Recht hierher zählt. Die Angabe zu Gen. l. c. muss heissen: ובאהל ובאהל u. s. w. S. oben Nr. 58.

Nr. 63. Ebenso Mf. 'ה, 20. nur dass Mf. bei den beiden והסבתי die Versstellen verwechselt hat, indem 2 Reg. und Ps. l. c. ult. und die beiden in Koh. penult. sein müssen wie in unserm Buche und darum, wegen Verschiedenheit der Betonung, zu unserm Verzeichniss gehören, da es ja sonst 4 Wörter und nicht מן ב' ב' wären. S. Mp.

Nr. 64. Angeführt mit Stellenangabe Mf. 'ה, 2. nur, dass dieselbe הנמצאות auslässt und המען (mit Nun fin.) statt המעוז, wie es in unserm B. und den Ausgg. vorkommt, hat. Mpt. Hamb. zu Jud. 6, 26. sagt ausdrücklich המעוז ב' וסי' ובנית מזבח לה' אלהיך על ראש · וזרועים ממנו יעמודו. — Wenn in der Ueberschrift bei uns steht: וכלהון פתחין, so ist das allerdings auffallend, da ja הובשת, הגלו, המות und הכון mitgezählt werden? Mf. hat daher das וכלהון פתח' ausgelassen, ob aber mit Recht?

Nr. 65. Angegeben mit Anführung der St. Mf. 'ה, 3; mit theilweiser Angabe (zum Buchstaben Taw) Job 38, 31. und ohne Angabe der Stellen Gen. 42, 16. Die Ueberschrift in der Mf. 'בתמי, ist unrichtig, da ja einige aufgezählt sind, deren He nicht interrogativ ist, als הזכיר, הית, הכבת. Das Richtigere ist, wie in unserm Buche angegeben וכל חד לי' פתח, so bemerkt auch Mpt. Hamb. (s. z. B. Gen. l. c.) zu mehren derselben לי' פתחין. Das eine חד in unserer Ueberschrift ist überflüssig und kann gestrichen werden. — Ferner ist Mf. הלמלך, das scheinbar zu 'הל gehört, gezählt; es muss aber המלך heissen, wie es in unserm Buche richtig steht, und gehört zu 'המ. (Auch das frühere ההמירו muss in ההרימו verbessert werden, wie es bei uns richtig angegeben ist.) In Hinsicht auf Verschiedenheit beider Aufzählungen, hat Mf. הינמצר und המערת mehr als unser Buch, das wiederum, ausser den Zusätzen הכל und הצום die Wörter הלמתים, הלזה, החיתם, המשחית und הראישון mehr zählt als Mf. Dass übrigens auch dies א"ב, wie schon oft bemerkt, nicht alle dahingehörenden Wörter zählt, ersieht man aus der Angabe zu Job l. c. wo zu 'הת gezählt werden התמלך (Jer. 22, 15.) התקשר (Job 38, 31.) התשלח (ibid. 35.) התאמין (ibid. 39, 12.) התרעישנו (ibid. 39, 23.) התרים (Job 38, 34.) התצוד (ibid. 38, 39.) התשחק (ibid. 40, 24.) התצלח (Ez. 17, 10.) von denen bei uns nur 3 angeführt sind.

Nr. 66. Ebenso angeführt und aufgezählt Mf. 'י, 3. Ez. 14, 11. Ps. 67, 2. Daselbst fehlt, ausser dem bei uns angeg. Zusatz יחם, das Wort יזה, das wahrscheinlich aus Versehen des Abschreibers mit dem vorhergehenden יזה vermischt worden ist. — Ueber das Einzelne w. u.

Nr. 67. Dieser Art. ist Mf. 'י, 4. mit Stellenangabe, aber unvollständiger angeführt. Es fehlen dort, ausser dem bemerkten Zusatz יאספון : יאכלון, יביעון, ינילון, ידרשון, ירעון, ירד, יקצרון, ישברון, ייטיב, ייטב, יתקצון, יחסרון

Nr. 68. Diese Angabe, aber ohne Stellenanführung findet sich nur 2 Chr. 21, 4.: ואינון מן ב' ב' ויא' מלעיל wo das 'ויא, wie gewöhnlich, nur auf das 'א nach 'וי sich bezieht, dem aber auch 'ויב, 'וינ u. s. f. folgt; das מלעיל bezieht sich auf d. Pathach des Waw, das conversiv. ist, im Gegensatz zu Waw mit Schwa, s. oben Nr. 46. (und unsere Bemerkung). Ausser unserm Buche habe ich diese Stelle nicht gefunden. Wenn aber z. B. zu ויאסף bemerkt wird מלרע, so bezieht sich dies auf den Accent, wie oft. Die Zusätze וילכו und ויקר gehören wohl nicht hierher, da das 'ו Schwa hat; und ausserdem bei ersterm doch auch וילכו das gleichfalls nur 2 Mal (1 S. 30, 22. Job 38, 35. wo Mp. 'ל hat, das aber 'ב heissen muss, wie 1 S. l. c.) vorkommt, hätte gezählt werden müssen; bei ויקר ist auch

Das ג׳: 3 bezieht sich auf שְׁבָה und וְשָׁבָה (v. שׁוּב) die 3 Mal ult. vorkommen s. Kimchi im Michlol S. 136ᵃ ed. Venet. parv. Das ב׳ בתרי לִישׁ׳ bezieht sich hingegen auf שְׁבָה das 2 Mal mit dem Accent ult. vorkommt, aber in verschiedener Bedeutung d. h. von שׁוּב und שבה. s. auch Mp. zu Lev. 22, 13. und Jes. 23, 17. wo zu וְשָׁבָה bemerkt wird: ב׳ מלרע וחד היא שבה und auch ג׳ מלרע; jenes bezieht sich auf וְשָׁבָה allein und dieses auf שָׁבָה und וְשָׁבָה; aber beide von der Wurzel שׁוּב. –

שְׁלֹמִי (Num. 34, 27. Jer. 20, 10.) Mp. zur letzten Stelle bemerkt ב׳ חסר בתרי לישני. Es kommt zwar 5 Mal vor, doch def. Waw nur 2 Mal und in verschiedener Bedeutung; das eine ist N. p.

תּוֹלָע (Gen. 46, 13. u. Thr. 4, 5.) s. Mm. u. Mp. z. d. St.

תְּרָתִי (Ez. 20, 6. und Koh. 2, 3.) s. Mp. zur ersten Stelle [1]).

Der Vollständigkeit wegen sollen hier auch die 3 Mal und in verschiedener Bedeutung vorkommenden Wörter folgen:

בָּרָק (Deut. 32, 41. Jos. 19, 45. und Hab. 3, 11.) s. Mp. zur ersten Stelle, wo es heisst ג׳ בתרי לישני; das in Jos. l. c. ist N. pr.

וַאֲנִי Mp. 1 Reg. 9, 21.: ג׳ בתלת לישן. Die 3 Stellen sind nicht angegeben.

חֶלְקַת s. oben.

יָרוֹק (Lev. 15, 8. Num. 12, 14. und Job 39, 8.) s. Mp. zu Job l. c. wo es heisst ג׳ בתלת לישן; Mm. bemerkt nur ג׳ ב׳ חס׳ וחד מלא. S. auch Mp. zu den andern Stellen, wo nichts bemerkt wird über בתלת לישן. Vielleicht soll es heissen: ג׳ בתרי לישן (s. oben חֶלְקַת und בָּרָק), da 2 von gleicher Bedeutung sind.

מִדִּין M. marg. zu Jud. 5, 11. ג׳ בג׳ לישן · מדין וסככה (Jos. 15, 61.) להטות מדין דלים (Jes. 10, 2.) ודין חד לישן קרתא וחד לישן אורחא וחד לישן דין

תַּפּוּחַ (Jos. 17, 8. Joel 1, 12. und 1 Chr. 2, 43.) s. Mm. und Mp. z. den Stellen. Die Angabe das. ist corrumpirt; Heid. verbessert sie nach einer handschriftlichen Angabe also: תפוח ג׳ ב׳ מלא וסי׳ למנשה היתה ארץ תפוח (Jos. 17, 8.) ותפוח גם תמר (Joel 1, 12.) קרח ותפח (1 Chr. 2, 43.) בתרא חסר · חד שום גברא חד שום פרי וחד שום קרתא·

צָלְלוּ (Ex. 15, 10. Hab. 3, 15. Neh. 13, 19.) s. Mp. zur letzten Stelle. — Mm. sagt nur ג׳ בקריאה וסי׳ וכו׳ אנ״ך, erwähnt also von der Verschiedenheit der Bedeutung nichts.

רֹעָה (Gen. 29, 9. Jes. 24, 19. und Prov. 25, 19.) s. Mm. und Mp. zu Jes. l. c. Dieses letztere ist penult. (ב׳ מלרע.)

Durch diese Zusammenstellung ist das obige Urtheil des R. Tam völlig bewährt.

Wie unaufmerksam aber die Angaben in der Mf. gearbeitet sind, mag hier schliesslich noch nachgewiesen werden dadurch, dass der erste Herausgeber allerdings וְרוֹמַמְתִּי — s. Zusatz in unserm Buche — zählen wollte

---

1) S. ליקוטי קדמוניות von Pinsker S. רכ״ד, wo er eine St. aus אשכול הכופר des Karäers J. Haabel anführt, in welcher dieser sich als Verfasser des הדין כתרין nennt, wozu P. bemerkt: אשר מזה נראה שגם אחר בן אשר נתוספו בהספירה עוד סימנים ממסרניים מאחרים ושגם בעל האשכול הי׳ כאחד מהם וכו׳. Pinsker scheint demnach obige St. des ר״ת nicht gekannt zu haben, da dieser es ja als etwas Bekanntes voraussetzt. Wenn aber P. das. aus dem Mpt. von 1010 v. B. Ascher eine Massoraangabe anführt: אלו תיבות במקרא מן שתים בשתי לשונות מה שלא נזכר ולא נאמר בספרית גדולות ולא בספירות קטנות ולא ובאמת ליתהון להני כ״ה וכו׳ בדברי ספרים und dazu bemerkt: so scheint dieser Zusatz uns. Mm. und Mp. nicht gekannt zu haben, da diese beinahe zur Hälfte jener 25 bemerkt: מב׳ לישנא; ich will sie zur Vervollständigung unserer Angabe hier herstellen und nur zu denen die Schriftstellen bemerken, bei welchen wir keine Massoraangabe gefunden:

וְלָבֵן s. oben.	חֶלְקִי s. oben.
יִתָּכֵן dass.	אָן s. oben.
וַהֲרִיקֹתִי (Lev. 26, 33. Mal. 3, 10.)	יִמַּלְאוּם (Gen. 26, 15. 1 S. 18, 27.)
וְהִפְלָה (Ex. 9, 4. Deut. 28, 59.)	נִקְרֵאתִי (2 S. 1, 6. Est. 4, 11.)
וְחָפַרְתָּ (Deut. 23, 13. Job 11, 18.)	לְמִשְׁנֶה s. oben.
לְרַגְלִי (Gen. 30, 30. Ps. 119, 105.)	קְרָאת (Jer. 3, 4. Jer. 44, 23.)
לְעַיִן (Num. 34, 11. Ex. 12, 12.)	s. P.; es muss heissen:
יַשֶּׁה (Deut. 15, 2. Job 11, 6.)	— על כן קראת אתכם
מָרִים s. oben.	רוּחָה s. oben.
הֶחָגָב (Lev. 11, 22. Koh. 12, 5.)	נָשִׁיתִי s. oben.
קַח (1 S. 21, 10. Ex. 17, 5.)	וְחַנֹּתִי (Ex. 33, 19. Job 19, 17.)
מַשְׂאֹת (Gen. 43, 34. Thr. 2, 14.) s. die Mm. und Mp.	חִתַּת s. oben.
לְבֵנַת s. oben.	הִקְרֹת s. oben.
	תֵּלֵךְ s. oben.

חַרְצֻבּוֹת (Jes. 58, 6. und Ps. 73, 4.) s. Mm. zur letzten St. Mp. zu derselben St. lässt ומב׳ ליש׳ aus. Wenn es in letzterer heisst: ב׳ פתח so soll das nicht heissen: es kommt 2 Mal mit Pathach vor; sondern das פתח muss פַּתֵּחַ punctirt werden und soll, wie gewöhnlich, die andere St. (Jes. 58, 6.) bezeichnen, wo חַרְצֻבּוֹת mit dem vorhergehenden פַּתֵּחַ vorkommt. —

חֻשִׁים (Gen. 46, 23. Num. 32, 17.) Zu letzter Stelle bemerkt Mpt. Hamb. ב׳ ומב׳ לישן und führt die beiden Stellen an, s. auch Mp. z. St.

חָתַת (Job 6, 21. 1 Chr. 4, 13.) Heid. führt ein Mpt. an, welches zu l. St. bemerkt: חֲתַת ב׳ מב׳ לישני וסי׳ תיראו חתת · ובני עתניאל חתת · בתראה שום נברא, woraus auch hervorgeht, dass das Taw in letzter Stelle ein Kam. hat, gegen d. Ausgg. S. d. folgende יהל, לבנת, נחל u. drgl.

יָהֵל (Jes. 13, 20. und Job 31, 26.) Zu l. St. bemerkt Mm. u. Mp. (ב׳ בתרי לישני (א׳ פתח וא׳ קמץ Mp. zur ersten St. lässt d. ב׳ בב׳ לישני aus.

יַעֲרֹף (Deut. 32, 2. und Hos. 10, 2.) s. Mm. und Mp. zur letzten St. — Mp. zur ersten St. lässt's aus.

יָרֵב (Gen. 1, 22. und 2 Chr. 24, 26.) so bemerkt Mpt. Hamb. zur ersten Stelle ב׳ ומב׳ לישני. Letzteres wird als N. p. genommen.

יְרִיקוּ (Jer. 48, 12. und Koh. 11, 3.) s. Mp. zur letzten Stelle; zur ersten Stelle bemerkt Mp. bloss ב׳.

לָאַט (2 S. 19, 5. und Job 15, 11.) s. Mm. und Mp. zu l. St. — Mm. zur ersten Stelle verschweigt das בתרי לישני

לִבְנַת (Ex. 24, 10. und Jos. 19, 26.) Eine Handschrift bei Heid. bemerkt: ב׳ בב׳ לישני קדמ׳ פתח תניא קמץ.

לְחֵלֶק (Num. 26, 30. und Job 17, 5.) so bemerkt eine Handschr. und Mp. z. l. St. — Das תחלקי in Mp. l. c. muss החלקי heissen und bezieht sich auf Num. l. c. wo הַחֶלְקִי bei לְחֵלֶק (als N. p.) vorkommt.

לְמִשְׁנֶה (1 S. 23, 17. Job 42, 10.) s. Mp. z. l. St. — Mp. zur ersten St. bemerkt es nicht.

לַעֲרֹב (Jud. 19, 9. Ez. 27, 9.) Mm. und Mp. zur l. St. und fügt hinzu (— קדמא מלא

מִכְרִי (2 Reg. 4, 7. und 1 Chr. 9, 8.) Mp. z. d. St.; in der letzten wird noch hinzugefügt את השמן als Bezeichnung der andern Stelle. — Das eine ist N. p.

מִלָּא (Jer. 51, 34. und Ps. 139, 4.) Kimchi im Michlol S. 171. (ed. Venet. parv.) führt eine Massoraangabe zu Jer. l. c. an, welche so lautet: מִלָּא ב׳ בב׳ לישני , קדמאה כתוב באלף בתראה כתוב בה״א. S. auch מ״ש zu Jer. l. c.

מִלָּה (Esra 4, 14. und 6, 9.) Mp. zur letzten St. Zur ersten St. bemerkt sie nur ב׳.

מִלֵּל (Gen. 21, 7. Jes. 21, 11.) s. Mp. zur ersten Stelle wo חד חסר וחד מלא hinzugefügt wird, da das zweite מִלֵּיל heisst. S. auch Mp. zur letzten St.

מַעֲדַנּוֹת (1 S. 15, 32. Job 38, 31.) s. Mp. zur letzten Stelle wo es heisst: ב׳ בתרי לישני חד חסר; ähnlich Mp. zur ersten Stelle.

מָרִים (Ex. 15, 23. und Dan. 5, 19.) s. Mm. und Mp. z. d. St.

נַחַל (Jos. 13, 32. Ez. 25, 3.) Zur letzten St. bemerkt Mp. ב׳ בתרי לישני ולי׳. Das eine ist von נחל und das andere von חלל. Das ולי׳ will sagen, dass das in Ez. ein Chet mit Kam. hat und das kommt nur ein Mal vor; das andere in Jos. hat Cheth mit Pathach.

נַחְלָה (Num. 34, 5. und Ps. 124, 4.) Zu letzter St. bemerkt Mp. ב׳ בטעם בתרי לישן d. h. in diesen beiden Stellen ist das W. penult. kommt aber in verschiedener Bedeutung vor; das erste Mal ist das He ein He locale und das zweite Mal ist's He parag. s. Ab. Esra zu Ps. l. c.

נָשִׁיתִי (Jer. 15, 10. und Thr. 3, 17.) s. Mm. und Mp. zu den Stellen.

עֲדִינָא (Jes. 47, 8. und 1 Chr. 11, 42.) Mp. zu l. Stelle, s. auch Mp. zur ersten Stelle, wo das מב׳ ליש׳ fehlt, aber bemerkt ist: אחד כתי׳ אלף. —

עֲנָנְיָה (Neh. 3, 23. ibid. 11, 32.) s. Mp. zur ersten Stelle.

רַד (Jud. 19, 11. Hos. 11, 12.) s. M. marg. zur ersten Stelle, wozu noch bemerkt ist חד פתח וחד קמץ

רוּחָא (Jer. 52, 23. und Dan. 2, 35.) s. Mm. und Mp. zu beiden Stellen.

רָצְתָה (Jes. 42, 1. 2 Chr. 36, 21.) Mp. zur zweiten Stelle; die erste hat nur ב׳.

שָׁבָה (Jer. 41, 14. Est. 2, 14.) s. Mp. zu den Stellen. Wenn Est. l. c. bemerkt wird ב׳ מלרע בתרי לישני, so muss das heissen ב׳ מלרע ב׳ בתרי לישני

בְּאֵרִי ב׳ ומב׳ לישן (Gen. 26, 34. Hos. 1, 1.) s. Mm. zu Hos. l. c. — Mp. hat an beiden Stellen bloss ב׳ ohne ומב׳ לישן, was richtiger zu sein scheint, da sie doch beide nom. prop. sind?

בְּבַת ב׳ בתרי לישני (Gen. 34, 19. Thr. 2, 5.) s. Mm. z. St.

בְּעָבִי (Job 15, 26. und 2 Chr. 4, 17.) s. Mp. zu d. St. und Kimchi W. B. s. v. — Buxt. in d. Concord. u. Rabb. Bibel liest 2 Chr. l. c. בַּעֲבִי, das 2te Beth mit Zere, was nach Mp. l. c. falsch ist.

בְּעֶרֶב (Lev. 13, 48. Prov. 7, 9.) s. Mp. zu beiden Stellen; zu Prov. l. c. heisst's: ב׳ א׳ צירי בתרי לישן או בשתי. Das א׳ צירי bezieht sich auf Lev. l. c.

בֹּעֲרִים (Ez. 21, 38. und Ps. 94, 8.) s. Mm. und Mp. zu den Stellen.

בְּרָאוֹת (1 Chr. 21, 28. und 2 Chr. 26, 5.) Zur ersten St. heisst's in M. marg. ב׳ בתרי לישני חד מלא וחד חסר ויהי לדרש אלהים בימי, s. auch M. marg. zur 2ten Stelle, wo d. בתרי לישני fehlt.

בָּרִי (Prov. 1, 2. und Job 37, 11.) s. Mm. und Mp. zu d. Stellen.

גּוּר (Gen. 26, 3. ibid. 49, 9.) s. Mm. zur ersten St. und Mp. zur letzten Stelle, wo es heisst ב׳ ר״פ בספרא ומב׳ לישן (d. h. in Gen. kommt dieses Wort 2 Mal vor und zwar am Anfang des Verses und in 2 versch. Bedeutungen).

גְּמֹל (Jes. 18, 5. Prov. 11, 17.) zu letzter Stelle heisst's in Mp. ב׳ וחס׳ ובתרי לישני וכסר.

גַּרְתִּי (Gen. 32, 4. Ps. 120, 5.) s. Mpt. Hamb. zur ersten Stelle.

הֵלֶךְ (1. S. 14, 27. und 2 S. 12, 4.) s. Mp. zur letzten Stelle ב׳ הלך דבש אינן בתרי לישן. Mp. zur ersten St. fehlt das בתרי לישן. —

הַמְכַסֶּה (Gen. 18, 17. Ps. 147, 9.) ב׳ ומב׳ לישן מאברהם שמים וכל את הקרב דכו׳ s. Mm. in Mpt. Hamb. zur ersten Stelle. — In der gedruckten Mm. zur letzten St. fehlt d. ומב׳ לישן.

הַמְקָרֶה (Ps. 104, 3. und Koh. 10, 18.) Zur letzten St. bemerkt Mpt. Hamb. ב׳ ומב׳ לישן, woraus hervorgeht, dass beide gleich lauten, gegen Mp., die zu jeder der beiden St. bemerkt ל׳ und in mehren Mpten. zu Koh. l. c. deutlich bemerkt ל׳ דגש, so dass in Koh. das Mem ein Dag. forte hat, in Ps. l. c. aber es ohne Dag. und das He mit Metheg od. Gaja steht. —

הֲנִסָּה (Deut. 4, 34. Job 4, 2.) s. Mm. und Mp. z. d. St.

הִשְׂכַּלְתִּי (1 S. 26, 21. und Ps. 119, 99.) s. Mp. zur ersten St. — Mm. zur 2ten St. fehlt d. בתרי לישני. —

הָפְקַד (Lev. 5, 23. Jer. 6, 6.) s. Mp. zur ersten St.

הַקֹּרוֹת (Gen. 42, 29. und 2 Chr. 3, 7.) s. Mm. und Mp. z. d. St.

הַשְּׁמֵנָה (Num. 13, 20. und Ez. 34, 16.) Mm. und Mp. zu letzter Stelle. In Mm. zur ersten St. fehlt das ומב׳ לישני. —

וְיֵבוֹשׁ (Hos. 10, 6. und 13, 5.) Heid. bemerkt, dass einige Handschriften dazu anführen: ב׳ ומב׳ ליש׳ (das eine von בוש und das andere von יבש).

וַיִּדֹּם (Lev. 10, 3. und Jos. 10, 13) s. Mp. zu d. St.

וַיִּקֹּב (Lev. 24, 11. und 2 Reg. 12, 10.) s. Mm. zur ersten St. und Mp. zur zweiten St.

וְיֵרְדְּ (Num. 24, 19. und Ps. 72, 8.) Zur ersten Stelle bemerkt Mpt. Hamb. ב׳ ומב׳ לישן מיעקב מים עד ים; s. auch Mp. zur letzten Stelle.

וּלְבֶן (Gen. 49, 12. Job. 35, 8.) s. Mm. und Mp. zu den Stellen.

וּמַשָּׂא (Gen. 25, 14. und Jer. 23, 36.) s. Mp. zur letzten Stelle.

וְצָרַתְ (Deut. 14, 25. und 20, 12.) Zur letzten Stelle bemerkt Mpt. Hamb. ב׳ ומב׳ לישני, was aber unrichtig ist, da es Ez. 4, 3. mehrmals vorkommt.

וְשִׁלֵּם (Gen. 46, 24. und Deut. 32, 35.) s. Mp. zur ersten Stelle.

וְשָׂרַי (Gen. 16, 1. und Jud. 5, 15.) s. M. marg. zur letzten Stelle und Mpt. Hamb. zur ersten Stelle.

וְתֹכֶן (Ex. 5, 18. und 1 Chr. 4, 32.) Heid. aus einem alten Mpt. zur letzten Stelle.

חֶלְקִי (Jos. 18, 2. und Ps. 55, 22.) s. Mm. und Mp. zu den Stellen.

חֶלְקַת Zu Gen. 27, 16. bemerkt Mp. ב׳ באורית׳ בתרי לישן, was aber schwierig ist, da es im Pent. noch 2 Mal (Gen. 33, 19. und Deut. 33, 29.) vorkommt. Der Verf. des מבין חדות will lesen ג׳ באורי׳ בב׳ליש׳, was eine Analogie hätte in Mp. zu Deut. 32, 41. wo letztere zu בְּרַק eine ähnliche Bemerkung macht. Vielleicht ist ג׳ באורית׳ בנ׳ ליש׳ zu lesen und das Wort zu Deut. l. c. als bildlicher Ausdruck, verwandt durch eine Metathesis mit לְקָחָה, anders genommen wird, als Gen. 33, 19. s. unten Zusatz S. 20^{b}. —

Rücksicht darauf, ob das Wort nur an dieser Stelle oder auch sonst mehr vorkommt. Die oben genannten 8 Wörter musste unser Verzeichniss daher mit aufnehmen, weil sie nicht weiter vorkommen; musste aber andererseits מְמֵא תְּהִפֵּנִם, יִסֵּפַתְּ und drgl. (s. oben) auslassen, weil diese noch ausserdem vorkommen. Aus diesem Grunde muss das וּמְרֵן unter Buchst. 'ן sich auf וְמֵרֵן und nicht auf וְמֹרֵן, das gleichfalls in demselben Verse 2 Mal vorkommt, beziehen, weil letzteres noch ausserdem, während ersteres nur 2 Mal, wie angegeben, vorkommt. Ebenso ist unter Buchst. Lamed לְמְלָכִים gezählt, obgleich es mehrmals vorkommt; denn in dieser Form mit Mem ohne Dagesch kommt es nur 2 Mal im gegebenen Verse vor; so wird auch אֵיכָכָה aufgezählt, obgleich es auch Est. 8, 6. vorkommt, weil, wie uns. Stelle bemerkt (ב׳ מלעיל), mit dem Accent penult. nur die beiden vorkommen, während sie in Est. ult. sind; s. auch Mp. zu den St. Aus demselben Grunde wird סוּרָה angeführt, das laut Mp. mit dem Accent auf ult. nur 2 Mal vorkommt; sonst ist's penult. — Wahrscheinlich hat unser Buch desswegen, was sonst nicht gewöhnlich ist, bei jedem Worte 'ב hinzugefügt um dadurch anzuzeigen, dass es nur diese beide Male so vorkommt. Jedenfalls sehen wir wieder, dass unser Buch die correcteren Angaben hat.

Nr. 59. Dieser Art. der, wie der spätere א״ב מן ב״ב בחד לישן (Mf. 'א, 25. unser Buch Nr. 70.) sehr an Auslassungen und spätern Zusätzen leidet, wie das schon R. Jacob Tam, eine der bedeutendsten Autoritäten im Judenthum (1100—1171. s. Grätz Gesch. d. Juden Bd. 6, S. 211 ff.) in s. Buche הכרעה S. 11. ed. Filipowski[1]) ausführlich nachweist ist fast ganz so übergegangen in Mf. 'א, 22. Sie sind nur darin verschieden, dass unser Buch, ausser den Zusätzen: הַקּוֹרוֹת, הָלְכוּ, וְרוֹמַמְתִּי und בַּעֲרֹב nur ? und הַתַּנִּין mehr hat, während Mf. nur עֲבַר mehr als unser Buch zählt; die drei nach וּבְרָכָה folgenden, als וַיִּפְתַּח, וַיָּרֶב und וַיָּרֶם scheinen Versehen des Abschreibers zu sein, wenn sie in unserm B. fehlen, indem derselbe וַיִּפְתַּח, das wie alle andern Stellen im Mpt. unpunctirt ist, wahrscheinlich וַיְפַתַּח las und so von diesem an fortfuhr und die drei genannten dazwischen liegenden Wörter überschlug, was leicht und oft bei etwas gedankenlosen Schreibern eintrifft. Indem ich über das Weitere auf Mp. zu den betreffenden Stellen und auf unsere Bemerkungen zu den Einzelheiten verweise, will ich hier nur noch einige Zusätze theils von רוו״ה zu Mf. l. c. theils wie ich sie sonst woher bei meiner Mf. bemerkt habe, alphabetisch geordnet hinzufügen:

אֵל יֶתֶר התנו ב׳ בתרי לישני (Ex. 4, 18. und Jer. 29, 1.) s. Mp. Jer l. c.

אָן ב׳ בתרי לישני (1 S. 10, 14. Job 8, 2.) s. Mp. zu den beiden Stellen, auch Mm. zu Job l. c. S. auch Mf. 'א 25. wo sie zu ב׳ בחד לישן gerechnet werden.

בָּאֲרֻבּוֹת (1 Reg. 4, 10. Koh. 12, 3.) s. Mp. und Mm. zu den Stellen.

---

1) Es dürfte nicht uninteressant sein, das Betreffende aus dieser Stelle hierherzusetzen, da das Buch doch wohl nicht Jedem zur Hand sein möchte. Nachdem nemlich der Verf. den Angriff des Dunasch gegen Ben Saruk zu בְּשָׂרִים zurückgewiesen hat, bemerkt er: dass Dunasch unsere Massora hätte für s. Ansicht anführen können und führt fort: ואע״פי כי המסרה הגדולה חברם וכו׳ ואולי הנוטים אחרי דונש כתבוהו במסרת בתרין לישנין, כי לולא זה היה כביאו דונש לראיה, אך לא נכתב לא עם תרי לישנין ולא עם חד לישן • כי יש הרבה אשר לא נכתבו לא בזה ולא בזה, ואם נכתב סימי דונש פתרונו כאשר פרשתי • ובזה תבין כי אחרי נכתב המסרה הוסיפו בו אנשים דברים שאינן במנין שהרי חרשתם חרשתם זקן זקן כתיבים במסרת בתרין לישנין ובמסרת בחד לישן רחוק כמה דפין • וראה הרואה במסורת של חד לישן והיה דוםה לו חסר והוסיפו בו ולא נזכר אשר היה כבר במסרת של תרין לישנין וכו׳ ולפי דרכי אפרש שלא תטעה במסרה הגדולה כשתמצא לית דכיתהון ללמוד מתוכו ולומר אהרי אשר לא כתב בעל המסרה את אלו תרין דלית דכוותהון עם תרין לישנין מכלל דחד לישן הוא ואל יעלה על לבך שהרי לא כתב בעל המסרת גם תרין דלית דכוותהון שמשמעותם בחד לישן ולא כתב הרבה מהן דלית דכוותהון לא עם תרין לישנין ולא עם חד לישן וכו׳ וכן מצאתי בהרבה כללות שלא נתן בהם חשבון שכתב ועיי״.... Wir sehon, dass der Verf. annimmt, a) dass Anhänger des Dunasch das בְּשָׂרִים, nach der Ansicht ihres Lehrers, der, gegen Ben Saruk, das Wort in zwei verschiedenen Bedeutungen nimmt, in die Massora hineingetragen haben können; b) dass durch Irrthum und Vergessenheit Wörter, die schon in einer Stelle angeführt worden, falschlich in eine andere hineingerathen sind und c) dass es Irrthum sei, zu glauben, dass Wörter, die scheinbar zu einer gewissen Angabe gehören und doch nicht dazu gezählt werden, nach Ansicht der Massora nicht dazu gerechnet werden dürfen und also in einem andern Sinne genommen werden müssen; denn die Massora ist nicht vollständig, wenn sie allgemeine Verzeichnisse (— ווגין, א״ב, שטה) ohne bestimmte Angabe der Zahl anführt und lässt gar manche dahingehörige aus. — S. oben Anmerkg. zu Art. 1.

erklärt wird, was Kimchi auffallend findet; s. auch מ״ש[1]) zu St.) s. v. a. „mit Absicht" deutet, was im Zusammenhang besser passt; (so erklärt Ibn. Ganach צִדִּים f. צִירִים v. צוּר s. Kimchi Wörterb. unter צרר und צור und Fürst's Wörterbuch unter צַר, 1.) ebenso צְרוּנִי. Nach Mf. aber wären 2 v. צרה und eins v. צור —? Für die Angabe der Mf. spricht dass nach derselben von den 3 Stellen je eine im Pent. eine in den Proph. und eine in den Hagiogr. (אנ״ך) steht, was nach unserer Angabe nicht der Fall ist; allein unser Buch hat wirklich die Worte: חד באוריתא u. s. w. — und wahrscheinlich mit Bedacht — nicht angegeben und nur eine spätere Hand hat im Mpt. משמש אנ״ך hinzugefügt. —

Nr. 57. Ebenso Mf. 'א 21. nur dass daselbst unter 'ט fehlt: (Job 21, 16.) טוּבָם, הן לא בידם טובם.

Nr. 58. Diese Stelle ist angeführt und aufgezählt Mf. 'ב, 13. Esra 1, 9. (hier aber nur bis Buchst. 'ח (חי״), für die übrigen ist auf Mf. hingewiesen —) und ohne Angabe der Stellen Ps. 150, 5. Prov. 30, 33. (וּמִיץ) Job 2, 10. (נְקַבֵּל) 19, 21. Cant. 2, 15. (שֻׁעָלִים) Koh. 9, 9. (הֲבָלְךָ) und Esra 8, 17. — Unsere Angabe bemerkt richtig דלוג = unvollständig alphab. Verzeichniss, weil sie טְמֵא nicht anführt, worüber weiter unten, es fehlt also der Buchstabe Teth. Mf. l. c. lässt das דלוג aus, indem dort טְמֵא aufgenommen ist. Ferner liest unter dem Buchst. He unser Buch הַחֲרָרִי, was 2 S. l. c. wirklich 2 Mal in einem Verse vorkommt, während das in Mf. angeführte הַהֲרָרִי (ibid. 23, 33.) nur ein Mal steht, indem das zweite הָאֲרָרִי heisst, also nicht hierher gehört. Wenn ferner unser Buch כַּפּוּרֵי (— das ohnedies, wegen der Accentstellung in seiner Wiederholung verschieden ist —) שֻׁעָלִים, נְקַבֵּל, וּמִיץ und הֲבָלְךָ nicht zählt, so liegt das darin, dass Angaben unter א״ב u. s. w. nicht ausschliessend vollständig sind (s. oben Art. 1.) Wenn aber Mm. die 4 zuletzt genannten an den betreffenden Stellen unter uns. alphabetisches Verzeichniss rechnet und auf Mf. verweist, so zeugt diese von Vergesslichkeit des Herausgebers oder dass dieser in Mf. einem andern Verzeichnisse folgte (etwa unserm Buche?), als bei der Niederschreibung der Mm. und der Verweisung auf Mf. — Ausserdem leidet Mf. an einiger Leichtfertigkeit im Citiren, so z. B. ausser dem erwähnten הַהֲרָרִי ist dort וְתוֹרוֹת (nicht וְתוּרוֹת) zwei Mal aufgezählt; unter dem Buchst. 'ל ist יָסְפַת angeführt, was nicht dahin gehört; wie wir aber aus unserm Buche sehen, bezieht es sich auf לְגוֹי des angegebenen Verses, in welchem allerdings auch das יָסְפַת zwei Mal steht, das aber zu unserer Angabe nicht passt, weil es ausserdem noch vorkommt. — Was die abgekürzte Angabe zu Esra 1, 9. betrifft, so ist sie, so weit sie reicht, ganz dieselbe der Mf., nur dass die Wörter: תרין מלין nach ב״ב und: ותלד לו אחות פנחס. תחפנס nach את גנבת zu streichen sind; ersteres, weil es blosse Wiederholung des ב״ב ist und letzteres, weil es aus der vorhergehenden Stelle corrumpirt ist. Es kann aber nicht die Absicht gewesen sein, wie Heidenh. zu Mf. meinte, hier תחפנס mitzuzählen, das allerdings im angeführten Vers 2 Mal vorkommt — erstens weil es nicht hier unter den Buchstaben Gimel, sondern zuletzt unter Thaw gehörte; zweitens ist ja diese Angabe ganz dieselbe, wie in Mf. und diese hat's ja nicht; endlich drittens und was das wichtigste ist, gehört es gar nicht zu uns. Verzeichniss, da es mehrmals, wie gleich im vorhergehenden Verse vorkommt. — Betrachten wir aber die Angabe an sich, so bietet sie folgende Schwierigkeit: a) worin unterscheidet sich unser Verzeichniss von dem Mf. 'ב, 14. (bei uns Nr. 72.) in welchem ja auch 2 Wörter die in einem Verse 2 Mal vorkommen (א״ב תאומים) angegeben sind? — Soll dieses aber nur von 2 Mal vorkommenden Wörtern, die dicht auf einander folgen (תאומים = Zwillingspaar) handeln, während unsere Stelle von überhaupt nur in einem Verse 2 Mal vorkommenden W. spricht, so entsteht b) die Frage warum hat unser Verzeichniss dennoch die Wörter: בְּאֵרוֹת הָאֲרוּם, ידורון, יַצְמִיתֻם, לְבִישׁ, לְאִיתִיאֵל, נחמני und עָרֵי aufgenommen, da diese ja in jenem Verzeichnisse zu den תאומים gehören, weil sie zwei Mal dicht auf einander folgen? — Hieraus schliesst aber Heidenheim, dass unser Verzeichniss nur solche Wörter angeben will, die zwei Mal in einem Verse, sonst aber gar nicht wieder vorkommen und zählt alle diejenigen, die dies Merkmal haben, ganz gleich, ob sie dicht hinter einander, oder getrennt in einem Verse 2 Mal vorkommen; während die andere Angabe (תאומים) solche verzeichnet, die 2 Mal dicht hinter einander in einem Verse vorkommen, ohne

[1]) Wenn מ״ש daselbst bemerkt, dass das 'ה nicht locale sein kann, weil dann der Accent penult. sein müsste — gegen Raschi's Erklärung, so ist das unrichtig, indem hier der Accent hinunter rücken muss, wegen des darauf folgenden 'א, wie bei שׁוּבָה אֲדֹנָי, לָמָּה, סוּרָה אֵלַי u. s. w. s. Heid. Anmerkg. zu עין הקורא Num. 12, 5. Deut. 1, 29.

1525) die Stelle 2 Mal zählt, ein Mal unter 'ן, 3. wo sie י"ן = 16 überschreibt und wirklich 16 Stellen zählt und ein Mal am Ende v. 'ן vor dem Art. 'וא wo sie auch dieselben 16 Stellen zählt, aber in der Ueberschrift י"ב angiebt? — Buxt. hat mit Recht den letzten Art. als Wiederholung von 'ן, 3. vor 'וא ausgelassen, aber dennoch die Schwierigkeit nicht gemerkt. — Diese scheint folgendermassen gelöst werden zu können. Wie der folgende Art. (47) unseres Buches die Abwechselung von מלרע und מלעיל mit dem Anfange 'וא verbindet, (und der vorhergehende Art. mit 'וי am Anfang und 'ן am Ende —) so sollte dieser Art. dasselbe bemerken bei Wörtern, die mit 'וי anfangen und deren sind, nach unserer Aufzählung wirklich nur 11 = י"א und wenn der Zusatz von וַיִּשָּׁבַע hinzugezählt wird, 12 = י"ב. — Unsere Ueberschrift hat also wahrscheinlich gelautet: י"א זוגין מן חד וחד חד מלרע וחד מלעיל וי' בריש תיבותא ולי' וסי' so dass die 5 Wörter: ונפתחה, ומת, והנה, ימש und ובקר gar nicht hierher gehören und es nur 11 (12) sind, die mit 'וי anfangen. Nur durch Missverständniss ist das 'וי in י"ן verwandelt worden und so kamen denn auch jene 5 Wörter hinzu. Der erste Herausgeber der Mf. hat also 2 Quellen gehabt: eine, die nach der Zahl der Stellen eine später veränderte Ueberschrift hatte, und die führt er gleich im Art. 3. des Buchst. 'ן an; er fand aber (wahrscheinlich in unserm Buche, das er kannte und dessen er sich, wie schon Levita im Mass. Hamass. bemerkt, bediente) eine andere Angabe, die die Ueberschrift י"א oder (mit dem hinzugefügten וַיִּשָּׁבַע) י"ב hatte und mit dem folgenden Art. unter 'וא, wie bei uns, in Verbindung stand; darum nimmt er nochmals, und zwar wie bei uns vor 'וא, den Art. mit der Angabe י"א oder י"ב auf, ohne auf die Zusätze zu achten oder daran zu denken, dass er denselben schon ein Mal unter 'ן, 3. angegeben hat. Im Einzelnen stimmen beide Art. überein, worüber weiter unten. —

Nr. 47. Befindet sich ebenso Mf. 'וא, 1. (das חד מן נ' זוגין in Mf. ed. Bomb. v. 1525 steht irrthümlich für כ' זוגין) und ohne Aufzählung der Stellen: Koh. 4, 8. und Dan. 8, 27. Die Angabe in Koh. l. c. bezieht sich auf וָאֵת (s. auch Mp. das.) und ist im Ganzen etwas corrumpirt; sie muss heissen: ואת חד מן ב' זוגין חד מלרע וחד מלעיל וא' בריש תיבותא. Die Hinweisung auf Art. זוג ist entweder gleichfalls Schreibfehler und muss בערך וי"ן heissen oder der Herausgeber hatte im Sinne, diesen Art. unter Buchst. Sain (זין) zu verzeichnen und nahm ihn b. d. Abfassung der Mf. unter 'ן auf. — Der Zusatz וָאֶשְׁמְעָה fehlt auch in Mf. l. c.

Nr. 48. Diese Angabe ist zwar Mf. 'ל, 8 und Ex. 27, 9. angeführt, in beiden St. aber ist auf Prov. 23. (wahrsch. V. 30. zu לַבָּאִים) hingewiesen, wo aber jede Angabe fehlt; sie ist also nur in unserm Buche erhalten; dies ist abermals ein Beweis, dass der erste Herausgeber während der Arbeit manchen Art. vergessen oder verloren hat. —

Nr. 49. Ist angegeben mit Stellenanführung Mf. 'ב, 2. und Jes. 8, 1. und ohne Aufzählung der St. Lev. 7, 8. und 13, 10. Die Reihenfolge nach den B-B. der heil. Schrift, ist bei uns beobahtet, während in den angef. St. zu Mf. und Jes. jede Ordnung, wie gewöhnlich fehlt. Das לבר ממסורת fehlt auch in den angef. St.

Nr. 50. Angeführt wie hier Mf. 'ות, 7.

Nr. 51. Dieser Art. ist angeführt ohne Angabe der Stellen Gen. 19, 20. wobei auf Mf. hingewiesen wird, wo er aber nicht vorkommt. Mpt. Hamb. zu Est. 1, 6. (wo ונואָלי fehlt, obgleich die Ueberschrift י"ב זוגין = 12) lautet) und Dan. 2, 35. (wo die Paralellst. zu נִכַּר fehlt) führt die Stellen an, wie in unserm Buche. — Kimchi und מ"ש (s. Ps. 49, 15. und bes. 118, 25, so wie Gen. l. c. und שום שכל v. Heid. das.) scheinen unsere Massoraangabe nicht gekannt zu haben.

Nr. 52. Ist ebenso angeführt und aufgezählt Mm. in der Umschrift zu Cant. 1, 1. und Dan. 1, 1. und ohne Aufzählung der Stellen: Gen. 50, 5. (wo statt 'ב ein 'כ stehen muss) Lev. 4, 35. S. auch מ"ש Deut. 4, 48. Hos. 5, 2. und Ps. 101, 8.

Nr. 53. Ebenso angeführt und aufgezählt Mf. 'י, 2.

Nr. 54. Ebenso Mf. 'כ, 3.

Nr. 55. Diese Angabe und Aufzählung befindet sich ebenso in Mf. 'ן, 13. nur statt dass bei uns die Vocale genannt sind (מלאפום, קמץ פום) heissts in Mf. או או, s. Levita in Massor. Hamass., der behauptet, die Mass. gebe keine Namen der Vocale an.

Nr. 56. So angeführt mit Aufzählung der Stellen Mf. 'א, 20. und ohne Angabe der Stellen: Thr. 5, 13. Est. 3, 15. S. מ"ש zu Num. 1, 16. — Auffallend ist, dass Mf. l. c. unter 'צ für צָדָה und צְדִינִי hat צָרָה und צֵדָה? Unser Buch scheint das Richtige zu haben, indem es alle 3 von einem Stamme (ציד, צוד = בחד לישן) nimmt und צֵדָה (f. צֵידָה mit 'ה adverbii, wodurch das He ohne Mappik

Nr. 40. Ist angegeben mit den Stellen Mf. קמץ, 6. und ohne St. Lev. 15, 3. Dan. 6, 15. Unsere Angabe, wo das „קמץ" fehlt, ist richtiger, da ja einige kein Kamez sondern Pathach haben; die Gruppe soll auch nur durch die Zweibuchstäbigkeit und das ein Mal Vorkommen bezeichnet werden; es scheint Zusatz des ersten Herausg. zu sein, der auch jedes Mal ל׳ קמץ hinzufügt, was in unserm Buch nur bei einigen geschieht, wo es gerade massoretisch ist. — So hat beispielsweise in allen Ausgg. יַךְ und טַח Pathach, während es nach Mf. l. c. Kamez haben müsste? — Die Aufzählung ist insofern verschieden, dass Mf. מַן und מַד mehr hat, als unser Buch, während dieses צַק צָב ,זַג und רָךְ mehr zählt. Ueber Einzelnes s. unten Bemerkungen zu den einzelnen Wörtern.

Nr. 41. Ganz ebenso Mf. א׳, 27. und ohne Stellen Gen. 32, 2.

Nr. 42. Mf. ה׳, 13. mit kleinen Verschiedenheiten ebenso; diese hat mehr als unser Buch עֲנָה, während dieses וְתָלָה und שְׁבִיָּה mehr zählt. Ueber Einzelnes s. weiter unten. S. auch מ״ש zu Ez. 22, 24. und zu den betreffenden Stellen. —

Nr. 43. Dieses Verzeichniss will, als Gegensatz zum Vorigen, diejenigen Wörter angeben, welche e i n M a l vorkommen und (als zweites Merkmal) ein ruhendes He am Ende haben, von dem man, verglichen mit je ähnlichen Formen, (nicht aber dem Sinne nach —) erwarten sollte, dass es Mappik habe, d. h. hörbar sei. Luzzato im משתדל zu Ex. 9, 18. scheints nicht so verstanden zu haben und schreibt der Massora eine irrthümliche Auffassung zu, fügt aber entschuldigend Folgendes bei: ומ״מ הנה זו ראיה על נקיון כפיהם. שלא שלחו ידם להגיה מסברה ולהוסיף המפיק שלדעתם הי׳ ראוי להיות בתיבות הללו. Die Angabe ist vollständig angeführt Mf. ה׳, 15. wo der erste Herausgeber bemerkt: נשמט אחד לפי המסרה, das aber bei uns sich findet, nemlich כָּלָא (Ez. 36, 5.), wo auch zugleich das Alef f. d. He steht. Das ומטעין בהון ist Zusatz der Mf.; in unserm Buche fehlt's mit Recht, da das die Absicht der Angabe nicht ist, s. oben. — Ohne Anführung der St. ist sie angegeben: Ex. 2, 3. Job, 31, 22. Es giebt indessen mehre solcher Wörter, die die Massora aus unbekannten Gründen nicht zählt (s. Kimchi Michlol S. 32b ed. Venet. parv. und Levita's Anmerkg. daselbst); der Zusatz, der מִקְנָה unter וחד לבר ממסורתא binzufügt, ist ungenau, da es, wie bemerkt (s. Michlol l. c.) noch mehre giebt, bei denen sogar die zu מִקְנָה beigefügte Rechtfertigung der Massora nicht anwendbar ist. Wenn Levita zu Michlol l. c. bemerkt ט״ו מלין דלא מפקין ה׳ u. s. w. so ist das auffallend, da unser Buch und Mf. י״ח hat? Zur Vervollständigung der Angaben über ־ה mit Raphe am Ende gehört auch: Ex. 17, 16. (über יָה am Ende) Mf. ח׳, 3. (über חָה am Ende) Mf. ה׳, 14. und folgender Artikel, (wo es ein Mal m i t und ein Mal o h n e Mappik vorkommt. —

Nr. 44. Dieser Art. ist eine Fortsetzung der beiden vorigen so, dass Nr. 42 von ein Mal vorkommenden W. die ה׳ mit Mappik, Nr. 43 von Wörtern, die ה׳ ohne Mappik am Ende haben und Nr. 44 von Wörtern, die zwei Mal mit ה׳ am Ende vorkommen, das ein Mal Mappik und ein Mal kein Mappik hat, handelt. — Er wird mit Stellenangabe ebenso angeführt Mf. ה׳ 14 und o h n e dieselben Gen. 25, 31. 40, 10. Prov. 5, 3. S. auch מ״ש zu Lev. 13, 4 Jos. 18, 5. 23, 18. 28, 4. Jer. 6, 6? Ez. 22, 24. 27, 20. Hos. 9, 10. Ps. 48, 14. Job 33, 5.

Nr. 45. Ist ebenso mit Angabe der St. angef. Mf. ו׳, 1. und ohne Stellenangabe: Job 6, 20. 26, 11. S. מ״ש 1 S. 25, 12. u. 30, 2. — Mf. l. c. (ed. Bomb. 1525.) hat כ״ב זוגין und zählt 23 m i t וַיִּשְׁבְּעוּ, das bei uns nur Zusatz ist. (Auch Mpt. Hamb. hat an zwei Stellen Ex. 8, 14. und Num. 13, 2. die Angabe כ״ב und zählt וַיִּשְׁבְּעוּ nicht) — Unsere Angabe ist demnach die richtigere, die 22 angiebt und auch nur 22 zählt. Der Zusatz scheint also irrthümlich in Mf. hineingekommen zu sein, ohne zu merken, dass dann das כ״ב in כ״ג umgewandelt werden muss; Buxt. in s. Ausg. hat auch wirklich das כ״ב in כ״ג verändert, das aber an sich unrichtig ist, indem die ursprüngliche Massora es nicht zählen zu wollen scheint. Ob das ו״ו in ו׳ zu verbessern sei, wie Buxt. gethan, ist fraglich, wenn es auch thatsächlich so ist. Es scheint, die Massora will nur das Prägnante der beiden Waw am Anfang und am Ende bei 2 Mal vorkommenden Wörtern angeben, die auch die Eigenthümlichkeit der Abwechselung des Schwa mit einem Vocale haben; auch das ולית fehlt mit Unrecht in der Mf. beider Ausgaben.

Nr. 46. Diese Angabe ist, besonders in unserm Buche, das sonst die Uebereinstimmung der Stellenzahl mit der Ueberschrift genau innehält, schwierig, indem die Ueberschrift י״א 11 angiebt und doch 16 (oder 17) gezählt werden? Noch auffallender ist aber, dass Mf. (ed. Bomb. von

haben und daher zum Buchst. He gehören, wesswegen die Mf. das. in d. Ueberschrift hinzufügt: וקמץ לפניה משמשין ה׳ בסוף תיבותא, was in unserm Buche fehlt. Dies scheint aber richtiger zu sein, da auch פּוּרָתָא und פַּרְמַשְׁתָּא gezählt werden, die nicht auf He, sondern auf Alef ausgehen. Warum aber nur diese beiden gezählt werden, da nach Mm. zu Est. 9, 7. auch אֲרִידָתָא, אַסְפָּתָא und פַּרְשַׁנְדָּתָא als hierhin gehörig angegeben sind und auf Mf. ׳ה 1. c. verwiesen wird, ist auffallend. Das Mpt. Hamp. lässt wirklich auch die beiden ersten aus, was aber nicht beweisend ist, da auch einige andere daselbst fehlen. —

Nr. 33. Ist mit Stellenangabe angeführt Mf. ׳ו, 12. und ohne die Stellen: Gen. 39, 21. Num. 18, 29. Job 20, 28. und 39, 20. In letzter Angabe ist noch hinzugefügt כתיב ו״ו בסוף תיבות בהברת או d. h. mit Waw am Ende und Cholam (nicht Schurek. —). Dass hier aber nur der offene Laut Cholam, nicht aber buchstäblich das Waw gemeint sei, geht daraus hervor, dass mehre der Gezählten auf ׳ה ausgehen, als אֵלָה, בָּנָה, יָרֹה, לֵחֹה, מָחֹה, קָוֹה; לֵרֹא schliesst sogar mit ׳א. Was die Verschiedenheit der angegebenen Stellen betrifft, so fehlt in unserm Buche אָמְרוֹ und תְּתוֹ, dagegen hat letzteres mehr als Mf. 1. c.: הַכְעִיסוֹ, יָרֹה, יִרְדְּפוֹ, מָחֹה, קָוֹה, רֵישׁוֹ, תָּקְפּוֹ. Auch dieses Alphabeth ist nicht vollständig, so fehlt z. B. דָּחֹה Ps. 118, 13. זְנֹה Hos. 1, 2. יָרֹה Ex. 19, 13. עָטֹה Jes. 22, 17. פָּנֹה Hag. 1, 9. צָפֹה Jes. 21, 5. zu welchen die Mp. bemerkt ׳לי und die zu Nr. 73 gehören, s. diesen Art. S. auch לִירוֹא (2 Chr. 26. 15.) und die Mp. das.; auch Kimchi W. B. s. r. ירה. Ueber צִדְקוֹ und תְּתוֹ, die mehrmals vorkommen, s. Bemerkungen zu den einzelnen Stellen.

Nr. 34. Ebenso angef. Mf. ׳ם. 16. Dieses Verzeichniss scheint aus jedem Buchst. des Alphabets nur e i n Beispiel aufführen zu wollen und darum nimmt es auch von denen auf לָם ausgehenden (s. Mf. ׳ל, 17.) nur einige, als אֶרְאֶלָּם und הַחִלָּם auf; wäre das nicht der Fall, so gehörte ja jener ganze Art. hierher. Warum aber dort das Wort מֻלָּם fehlt, ist nicht abzusehen.

Nr. 35. Ist ebenso angef. Mf. ׳א, 3. und ohne Stellenangabe: Cant. 3, 9. Mf. hat מן חד חד א״א, das Buxt. verbessern will in: חד חד א״א א״ב א״ג א״ד וכו׳, was aber nicht nöthig ist, indem das richtigere unser Buch hat מן חד וחד א׳ בריש תיבות׳ d. h. die alphab. geordneten Wörter fangen immer mit Alef an und darauf folgt die alphab. Reihe. Auch dieses Verz. will nur e i n s von jedem Buchstaben angeben; darum zählt es das beigefügte אַפְאֵיהֶם (im Drucke fehlt die Bemerkung, dass dieses Wort Z u s a t z v. a n d e r e r H a n d ist) wie noch viele andere Beispiele nicht, die mit ׳א anfangen und nur e i n M a l vorkommen.

Nr. 36. Dieses Verzeichniss, das eine Fortsetzung des vorigen Art. und genau mit demselben verbunden ist, wird angeführt Mf. ׳ב, 6. und ohne Angabe der Stellen Gen. 30, 13. — Mf. hat בִּרְבִיבִים mehr als unser Buch, während dieses wiederum בְּשָׁמוּעַ und בְּתַבְנִיתָם mehr hat; alle 3 scheinen aber Zusätze zu sein, indem die Massora nicht alle W. die mit ׳ב anfangen und nur ein Mal vorkommen, aufzählen zu wollen scheint — da andernfalls viele fehlen würden z. B. בַּסִּירוֹת (2 Chr. 35, 13.) s. Mp. daselbst; es soll vielmehr, wie in den vorigen Artikeln, nur immer aus jedem Buchst. ein Wort angegeben werden. —

Nr. 37. Ganz ebenso angeführt Mf. ׳א, 18. und ohne Stellenangabe Ex. 2, 20. Auch dieser Art. schliesst sich dicht an den vorigen an und (die Mf. hat sie mit Unrecht von einander getrennt —) soll auch nur immer ein Beispiel von jedem Buchstaben bringen; s. Bemerkung zu den vorigen Artt.

Nr. 38. Mf. ׳א 19. ebenso und ohne die Stellen Gen. 37, 25. — Mf. setzt noch hinzu ריש וסוף d. h. v. d. א״ת ב״ש befindet sich immer der eine Buchst. am Anfange und der andere am Ende des Worts, was aber, wie in unserm Buche, wohl auch fehlen kann; ferner fehlt Mf. מַחוֹן, das unser Buch hat. Heidenheim bemerkt, dass noch manche Wörter hierhin gehörten z. B. יְרֻחָם (Prov. 28, 13.) כַּלִּיל (Jes. 16, 3.), da doch oft, verschieden von den vorigen Artt., mehrere Beispiele aus e i n e m Buchstaben oder Doppelbuchstaben angeführt sind. — S. auch מוּתֵן und מַחוֹן des folgenden Artikels. —

Nr. 39. Dieser Artikel ist irrthümlich 2 Mal Mf. ׳ו. 1. und 55, (sowohl ed. Bomb. als Buxt.) wie hier abgedruckt. Buxt. setzt zu Mf. ׳ו, 1. hinzu: וכל חד״ל דכוו׳, was ich augenblicklich nicht zu erklären weiss; hier lässt er auch das וָיִם, welches ed. Bomb. anführt, mit Recht aus, da dies nicht am Anfang des Verses steht und also nicht hierher gehört; auch unser Buch hat's nicht. Dagegen führt er denselben Art. unter Nr. 55 nochmals an, ganz wie ed. Bomb. mit dem fehlerhaften וָיִם und ohne וכל חד״ל דכוו׳? Es sei jedoch bemerkt, dass auch Mpt. Hamb. zu Num. 7, 13. das וָיִם anführt.

dass diese manches Wort auslässt, welches in der auf dieselbe sich beziehenden Mm. vorhanden ist, (wie hier לְעֵינָיִם) s. Nr. 1. Buchst. א׳ Heidenheims Bemerkg. Wenn Mp. zu לְעֵינָיִם bemerkt: ל׳, so bezieht sich dies auf das Nun im Worte, das nur ein Mal so mit Kamez vorkommt. S. Mm. und M. marg. zu Prov. 10, 26. Gen. 3, 6. Mf. עַיִן, 32. und מ״ש zu Koh. 11, 7. Besser ist's, wie ein Mpt. hat, ל׳ וקמץ zu lesen. — Ueber לא׳ und Unvollständigkeit des Artikels s. Anmrkg. zum vorigen Art., denn es fehlt nicht allein das לְמוּצָק sondern auch לְלָבִיא s. Mm. zu Job 38, 38. wo dazu ל׳ bemerkt wird; sollte nicht לְאַמָּה (Ez. 48, 18.) dazu gehören, wo Mp. bemerkt ל׳? Mpt. Hamb. hat zu Lev. 4, 20. מן חד חד ל׳, was richtiger ist, und zählt sie auf, wie Mf. l. c. —

Nr. 28. Ist ebenso angeführt Mf. ל׳, 5. nur dass in unserm Buche, wie immer, mehr die Ordnung der Bücher der h. Schrift beobachtet ist.

Nr. 29. Ebenso Mf. ל׳, 6.

Nr. 30. Dieses Verzeichniss, in welchem die ein Mal vorkommenden Wörterpaare angegeben werden sollen, bei deren einem oder andern Worte man ein Waw praef. vermuthet, das aber nicht steht, — ist auch angeführt Mf. ו׳, 11. Beim ersten Anblick sollte man glauben, dass die alphab. Ordnung nicht beobachtet oder vernachlässigt sei, indem z. B. יָחַת als zum Jod gehörend, vor חָסֵר steht, das zum ח׳ gehört; ebenso שֶׁמֶשׁ ,נְשִׁיכֶם vor כָּבוֹד u. s. w.? doch dem ist nicht so, denn sie sind geordnet nach den Wörtern, bei denen eigentlich das erwartete Waw fehlt und so muss יָחַת וִינָא vor חָסֵר stehen, weil וִינָא das Schlagwort ist, indem diesem das Waw fehlt, was der Herausg. der Mf. — wie auch sonst — nicht eingesehen zu haben scheint und darum wirklich חָסֵר vor יָחַת setzt; dasselbe Verhältniss findet statt bei נְשִׁיכֶם und שֶׁמֶשׁ vor כָּבוֹד, da ersteres z. Buchst. Teth gehört, indem bei טַפְּכֶם das Waw fehlt; bei שֶׁמֶשׁ fehlt das Waw dem W. יָרֵחַ, was zu Jod zählt und also richtig vor dem Buchstaben Kaf: כָּבוֹד stehen muss. Wie sehr der erste Herausgeber der Mf. unsere Angabe missverstanden hat, sieht man deutlich auch aus Folgendem:

In unserm Buche fehlt in der Angabe das Wort דלונ, woraus hervorgeht, dass das alphab. Verzeichniss ein vollständiges ist. Die Mf. (d. h. deren Herausg.) hat aber gefunden, dass nach dem He das Sain (das Waw wird selten auch in den vollst. Verzeichnissen berücksichtigt, weil nur einzelne Stammwörter mit Waw anfangen, s. oben; und nach dem Chet das Teth u. s. w. fehlt.; folglich ist das Verzeichniss unvollständig und er setzte daher in d. Ueberschrift das דלונ hinzu, das aber falsch ist[1]), indem nach obiger Voraussetzung kein Buchst. (ausser Waw) fehlt, denn Sain ist וִינָא ט׳, טַפְּכֶם י׳, יָרֵחַ נ׳, נִלְכָּה ס׳, שָׂרִים u. s. w. und das Verzeichniss ist also ein vollständig alphab. — Unter den Abweichungen ist zu bemerken, dass unser Buch הַפְּגָרִים הַדֶּשֶׁן angiebt, so dass man meinen könnte, bei הַדֶּשֶׁן fehlte das Waw, während Mf. הָעֵמֶק הַפְּגָרִים anführt, so dass das Waw zu הַפְּגָרִים fehlt; die Ausgg. sprechen für letzteres, denn הַדֶּשֶׁן hat in denselben ein Waw. Es soll daher wahrscheinlich (dem Textinhalte nach ist's freilich zweifelhaft) in unserm Buche הַפְּגָרִים וְהַדֶּשֶׁן heissen (wie wir's im Text abgedruckt haben) und die Angabe bezieht sich, wie in Mf., auf הַפְּגָרִים. Die Reihenfolge der Buchstaben kann hier nicht entscheiden, da beide (הפגרים und הדשן) zum Buchst. He gehören. — Ferner zählt unser Buch unter Resch רַב וְחָסֵר mehr als Mf., worüber weiter unten bei den einzelnen Stellen. In Mf. muss חָלִיל (bei חֻקָּה) in וְחָלִיל verändert werden, da das Schlagwort חֻקָּה ist, dem das Waw fehlt. Zur bessern Uebersicht s. man מ״ש zu Gen. 27, 33. Num. 8, 4. Deut. 29, 10. Jos. 1, 14. 1 S. 9, 10. 2 S. 5, 4. 2 Reg. 4, 42. 5, 23. Jes. 5, 12. 58, 8? 61, 10. 63, 1. Jer 31, 39. Ez. 34, 31. Hos. 7, 1. 8, 10. Micha 7, 20. Ps. 115, 1. (Hab. 3, 4. 11. —) 1 Chr. 5, 16. 8, 40. 23, 10.

Nr. 31. Ebenso Mf. ו׳, 2. Der Gegensatz (והלוםם) zum vorigen besteht nicht darin, dass man (dem Sinne nach) bei den angeführten kein Waw erwarte, sondern nur darin, dass man bei allen andern ihresgleichen kein Waw findet, ausser bei diesen. Nach Heid. wird aus d. Rabb. Bibel ed. Bomb. v. 1517 noch hinzugefügt: וּנְשִׂיא אֶחָד (Num. 34, 18.) וּמֶלֶךְ אֶחָד (Ez. 37, 22.) וְעֵד אֶחָד (Num. 35, 30.)

Nr. 32. Ist angeführt mit Aufzählung der Stellen Mf. ה׳, 32. und ohne Angabe der Stellen Mf. א׳, 26. Ex. 1', 25. Est. 9, 7. Unser Buch hat mehr: וְנִשְׁקָפָה ,אֲחוּדָה und צְפָתָה, zu denen auch Mp. bemerkt ל׳. — Mf. א׳, 26. verweist auf ה׳ l. c. weil diese Wörter immer He am Ende

---

1) S. auch folgenden Art. als Gegensatz (והלופיהן), der gleichfalls vollständig (dem aber auch das Waw fehlt) ist und den auch Mf. — weil kein Irrthum möglich war, indem immer das erste Wort das Schlagwort ist — wie bei uns ohne דלונ abdruckt. s weiter unten.

zu 2 Chr. 5, 11. zählt [1]). Es hat dagegen mehr: הבן,
הוחל, הורי, הטל.

'ו hat Mf. ודע, וכף und uns. B. ויכל, ואפת, ואשמע, ויבעט,

'ז fehlt in unserm Buche gänzlich die Angabe,

'ח hat unser Buch mehr: חלץ und חושי,

'ט fehlt in unserm Buche die Angabe,

'י hat Mf. mehr: ירמיהו, יצען und unser Buch ילך, יגת,
יירש, יקח, ירבץ, יחה, יתאבל, ידאג, יקרבו, ייסף,
יכשר, יגאל, יתקע, יתקלס, ישאג, ישאל, יוכל,
ידעך, יברח.

'כ hat Mf. mehr: כרע,

'ל hat unser Buch לנל mehr,

'מ hat Mf. מר, מעל und uns. Buch משל und מספר mehr,

'נ hat uns. Buch נשאר, נמש, נפתח, נשכח, mehr,

'צ hat Mf. צוני mehr,

'ר hat unser Buch רגן mehr,

'ש hat unser Buch mehr: שנב, שאב, שדד, שני und unter

'ת hat unser Buch תזכר, תשלחו, תדבק, תשתע, תהנף,
תשבע, תפרח mehr.

S. auch Kimchi im Michlol bes. S. 20 ff. (ed. Venet. parva) und מ״ש zu Jes. 47, 3. Auffallend ist's aber jedenfalls, dass bei unserm Art. nicht angegeben ist: דלונ d. h. dass er ein unvollst. alphab. Verzeichniss ist, da die Buchstaben 'ז und 'ט fehlen?

Nr. 22. Dieser Art. ist ganz ebenso angeführt Mf. פת, 16. nur dass er nicht mit וחילופיהון, als Gegensatz des Vorigen, anfängt, was aber insofern unrichtig ist, als er dadurch den Sinn des vorigen erläutert. S. vor. Art.

Nr. 23. Dieser Art. bezieht sich auf die beiden vorhergehenden, in welchen je von ein M. vork. mit Kamez und ein M. vork. mit Pathach die Rede ist; hier wird als Fortsetzung ein alphab. Verzeichniss von Wörtern angegeben, die 2 M. und zwar ein M. mit Pathach und ein M. mit Kamez vorkommen. (S. uns. Bemerkg. zu den beiden vorigen Art. und oben Art. 5, über הנחת und הנחת, woraus hervorgeht, dass das Kamez auch K.-Chatuf sein kann; darum wird auch מפנה und נתן gezählt). — Derselbe

1) Ausser dem, dass dies gegen die Angabe ist, welche nur die ein Mal vorkommenden zählen will (מן חד הד) gehört auch nur das von uns. Buche angeführte (2 Chr. 5, 11.) dahin, da dies mit Sakef nur ein Mal vorkommt, während die andern beiden (eins Praet. und eins Imperat. — letzteres fehlt in der Concord. — die Mp. bemerkt aber 'ג mit Recht, —) nach der Regel durch das Athnach ein Kamez haben müssen.

wird fast ganz so angeführt Mf. פת, 17. nur dass in dieser עכר (nach 'י eingeschaltet? —) und לבנת vork., was in unserm Buche fehlt. Dies hat vielleicht darin seinen Grund, dass beide zu den בתרי לישני gehören, d. h. zu denen, die 2 Mal aber in verschiedener Bedeutung vorkommen, s. Mf. 'א, 22. und unten Nr. 59 [1]). — Die Angabe ist ferner erwähnt, ohne Angabe der Stellen Ps. 83, 8. 112, 10. Dan. 7, 8. S. auch Michlol S. 199. (ed. Venet. p.) wo uns. Buch und dieser Art. angeführt wird; auch מ״ש Ez. 27, 9.

Nr. 24. Dieser Art. bei uns, als Fortsetzung der vorigen ist ebenso angeführt Mf. פת, 18. nur dass daselbst unter Waw noch ואמץ angegeben ist. — Das hier unter לבר ממסורתא angeführte שכר fehlt auch dort. —

Nr. 25. Ist ausführlich angeführt Num. 1, 1. (äussere Umschrift) Lev. 25, 4. (wo das י״ב in Mm. und Mp. irrthümlich ist und י״ך heissen muss) und ohne Stellenangabe Mf. קמץ, 6. und Num. 3, 47. Auch das chaldäische Gedenkzeichen ist in beiden gleich, nur dass es bei uns ולקה מיא (auf קה על מים sich beziehend) statt ולקת זרעא heisst.

Nr. 26. Diese Angabe ist angeführt Mf. 'ל, 3. mit folgenden Abweichungen: Mf. hat mehr לזר, לכלב, ללת, לצמיתות, לקחת, während unser Buch mehr zählt לגר und לםם. Das Mpt. Hamb. hat zu Num. 22, 2. die Angabe wie unser B. nur fehlt לגר und לםם. Das Nähere unter den einzelnen Buchstaben. — Wenn es in Mf. und bei uns heisst מן חד וחד לא', so ist das, wie gewöhnlich, nur vom Anfang des ersten Buchstaben zu verstehen. Besser hat's Mpt. Hamb. in diesem und folgendem Art. מן חד וחד ל' בריש תיבות' וכו'. — Auch dieser Art. ist aber nicht vollständig; so bemerkt z. B. Mm. und Mp. zu למוצק (Job 38, 37.) 'לי; es gehört also hierher, und selbst wenn das 'ל mit Schwa gelesen würde, wie es einige Handschriften (und Concord.) haben, so müsste es doch im folgenden Art. gezählt werden; es fehlt aber in beiden.

Nr. 27. Ebenso Mf. 'ל, 4. wo להעם, להחומה und לעינים fehlt. Ohne Stellenangabe ist unser Verzeichniss angeführt Mm. Num. 10, 31. Aus dieser St., in welcher zu לעינים auf Mf. l. c. hingewiesen wird, geht wieder hervor,

1) Wenn חם (Ps. 39, 4.) und חם (Jos. 9, 12.) nicht angeführt ist, so hat das seinen Grund darin, dass חם noch vielmals (als Nom. propr.) vorkommt. S. unten am Schlusse dieses Werkes Anhang Nr. 21 und unsere Bemerkg. daselbst.

ziemlich überein, mit Ausnahme folgender Buchstaben: unter 'א zählen beide 17 W. doch hat Mf. כַּאֲכַל, was bei uns fehlt, während unser Buch כְּאַרְבָּעִים[1] hat, was Mf. fehlt, es sind also 18 Wörter.

„ 'ר hat unser B. 2 mehr: כְּדָנִיאֵל. כְּדָם. —

„ 'ה hat zwar uns. B., wie Mf. ursprünglich 8 Wörter, es sind aber 2 W. כְּהַנְדּוּהָ und כְּהַמַּיִם hinzugesetzt. —

„ 'ל hat unser Buch 8, aber 2 כִּלְבִי und כֻּלְּהֶם, die Mf. nicht hat; letztere zählt 9 W., von denen כֻּלָּנוּ, כֻּלִּי und כֻּלָּן in uns. B. nicht gezählt werden; es sind also im Ganzen 11 Wörter mit 'כל.

„ 'מ hat uns. B. eins mehr, nemlich כְּמַדּוּ.

„ 'נ zählt unser B. 6 und hat כְּנִשְׁקָה mehr, als Mf.

„ 'ש hat unser B. 2 mehr: כְּשִׁכּוֹר und כְּשָׂדֶה, also 6 Wörter, s. Ez. 35, 15. und obige Bemerkung —

„ 'ע hat uns. B. 7 W. also eins mehr, als Mf., nemlich כְּעֶרְכּוֹ. Ebenso

„ 'פ hat unser B. 5, also 1 mehr, als Mf. und zwar כִּפְלִשְׁתִּים

„ ש hat unser Buch 2 mehr, nemlich כְּשָׁנָה und das hinzugefügte כְּשָׁלָה. Endlich

„ 'ת haben zwar beide 7 W.; jedes zählt aber 2, welche das andere nicht hat; so hat Mf. כְּתוֹרַת. כְּתֹמֶר und uns. B. כְּתָבוֹר, כְּתַרְצָה mehr; es sind also im Ganzen 9 Wörter.

Beide Angaben sind indessen nicht vollständig; so fehlt z. B. unter 'א: כַּאֲפִיקִים (Ps. 126, 4), wo Mp. bemerkt 'לי; ebenso unter 'מ: כְּמַחֲנֵה (1 Chr. 12, 22.); warum ist neben כְּשִׂמְחָתְךָ nicht auch כְּשִׂמְחַת (Jes. 9, 2.) und כְּשִׂמְחַתְכֶם (Jes. 66, 5.) gezählt, zu denen Mp. gleichfalls 'לי bemerkt?

Nr. 20. Dies ist fast ebenso angeführt Mf. 'ל, 1. nur dass daselbst unter 'מ: לְמֹשֶׁה אִישׁ und לְמֵאָה וְעֶשְׂרִים mehr als in uns. Buche angeführt sind, während dieses unter 'כ: לְכָל גּוֹיִם, unter ש: לִשְׁנַת חֲמֵשׁ und unter 'ת: לְתְשׁוּעַת הַמְּסוֹת (letzteres von späterer Hand) mehr hat, als Mf. S. die Bemerkg. des ersten Herausgebers der Mf., welche auf unser Buch keine Anwendung findet, da dies לְשַׁעַר ירושלים (ohne 'י) liest; warum aber das לְשַׁעֲרֵי ירושלם (Jer. 22, 19.) nicht gezählt wird, lässt sich, wie schon oben bemerkt, bei alphab. Angaben nicht absehen, da sie oft unvollständig sind und der Zählungsgrund der Massorethen nicht deutlich vorliegt.

Auch die Bemerkung zu לְמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ findet bei uns. Buche nicht statt, da dasselbe dieses Paar gar nicht zählt. Heid. will statt des genannten Wörterpaares לְמַעֲשֵׂה יְדֵי (Jes. 2, 8.) rechnen, was an sich richtig ist; doch darf so leicht nichts in die Massora hineingeschoben werden, zumal eine so anerkannte Massora, wie unser Buch es gar nicht zählt. S. Mm. zu Job 12, 6. wo unserer Angabe Erwähnung geschieht unter den Worten 'שטה חדא מן ט"ו לא מלעיל בריש תיבותא, was aber unverständlich ist; das ט"ו kann gerechtfertigt werden, indem die 14 unter dem Buchstaben 'א aufgezählten Paare um eins vermehrt werden können, da zu לַאֲשֶׁר לוֹ (Lev. 27, 24.) die Mp. bemerkt: לית. Es sind demnach 15 Wörterp., die nur ein Mal mit anfangendem 'לא vorkommen; aber das מלעיל lässt sich nicht erklären, wie das schon Heidenh. bemerkt. Wahrscheinlich soll die Angabe heissen: שטה חדא מן ט"ו מן 'לא' בריש' תיבות (oder 'ב"ב תיבית' תרתין, was mit unserer Angabe übereinstimmt. — Das Uebrige zu den einzelnen Stellen! —

Nr. 21. Dieses Verzeichniss ist ausführlich aber mit vielen Abweichungen angegeben in der Umschrift zu Lev. 1, 1. und ohne Angabe der Stellen Mf. קָמִין. 4. und Ruth 4, 18. Dass unsere Angabe die richtigere ist, sieht man schon an der Ueberschrift, die bloss sagt: מן חד וחד קמין ohne בזקפא. (das in Mf. l. c. beigefügt zu sein scheint) indem auch viele andere Accente, als Sakef bei den angeführten Beispielen sich finden. Die Stelle will also nur angeben: welche Wörter, die ausnahmsweise Kamez haben, nur ein Mal so vorkommen, wie das auch der folgende Art. beweist, der nur als Gegensatz zum vorigen, die ein Mal ausnahmsweise mit Pathach vorkommenden angiebt, ohne Rücksicht auf die Accente. In der Mf. ist dieser freilich nicht als Gegensatz aufgefasst, da er ganz getrennt vom Vorigen, an einer andern Stelle (Mf. פת, 16.) angeführt wird, was aber unrichtig ist. S. folg. Art. Die Abweichungen sind alphab. Folgende: Unter

'א hat Mf. אָח und uns. Buch: אֲחוּזַּת, אֲרוֹמֵם mehr,

'ב hat Mf. בְּזִיתָנִי und uns. B.: בָּר, בִּמְשִׁיחִי, בְּכִלְיוֹתָי mehr,

'נ hat Mf. נֶבֶר (Ps. 128, 4.) mehr als unser Buch,

'ה hat Mf. הִתְקַדְּשׁוּ 3 Mal, während unser Buch nur das

1) Es ist merkwürdig, dass d. Mass. weder hier noch Rabb. Bib. ed. Venet. v. 1517. unter א"ב חד כה וחד בית (s. oben Nr. 4.) dieses Wort zählt?

Zu ב׳. Mf. hat mehr ומביאי, ומברכתך, ומבטן, ומבלעדי, ומבקרו, ומבמות, ומבטח, ומביאיה; unser Buch hat mehr ומבנימן. Es sind im Ganzen 14 W., von denen Mf. 13 und unser B. 6 zählt.

Zu ג׳. Von den in der Mf. gezählten 12 W. hat unser Buch nur 2. —

Zu ד׳. Fehlt die Angabe in der Mf. gänzlich.

Zu ה׳. Von den in der Mf. gezählten 9 hat unser Buch drei; auch Mm. Ez. 43, 15. sind die 9 der Mf. angeführt. S. unten Bemerkg. zu Nr. 195.

Zu ו׳. Fehlt die Angabe in d. Mf.

Zu ז׳. Mf. hat mehr das W. ומזמות und unser Buch hat mehr ומזרעו; es sind demnach 6 W., von denen Mf. und unser B. je eins auslässt. —

Zu ח׳. Mf. hat ומחית, ומחי, ומחשבת, ומחקק, ומחזיק, ומתוה, ומהללים, ומחררים, ומתיתך, ומחיה, ומחשבתי, ומהוצה, ומחיק mehr als unser Buch, das nur die übrigen 9 hat; es sind also 22 W. S. auch Mm. zu Prov. 19, 26.

Zu ט׳ und י׳ fehlen die Angaben in der Mf.

Zu כ׳. Mf. hat 16 und zwar: 5 gemeinschaftlich mit unserem Buche, das ומכברן mehr hat, und folgende 11 mehr: ומכריהן, ומכביד, ומכף, וממכתך, ומכלי, ומכוש, ומכאבו, ומכאבי, ומכתי, ומכות, ומכרכר; es sind also 17 Wörter.

Zu ל׳. Mf. hat 16 W.; unser Buch hat ומלא und ומלא mehr, es sind also 18 Wörter.

Zu מ׳. Mf. hat 15 Wörter; unser Buch hat folgende 3 W. mehr: וממשפחות, וממתניו, וממצוקתיהם S. Mm. zu Ps. 69, 15., wo noch ausserdem וממערבה (Jes. 45, 6.) und וממצרים (Hos. 11, 1.), ebenso Ps. 107, 28., wo gleichfalls וממצרים — aber nicht וממערבה — gezählt wird; also im Ganzen 20 Wörter. Es ist jedenfalls auffällig, dass der erste Herausgeber, der wenigstens bis ל׳ nach den Massorastellen sammelt, doch die angegebenen (wie auch וממצוקתיהם, das in Ps. 69, 15. gezählt wird) nicht aufnahm. — Wenn ferner hier die nicht aufgenommen sind, welche oben Nr. 1. Buchst. מ׳ gezählt werden, so liegt das darin, dass hier nur von solchen die Rede ist, die ohne Waw gar nicht oder mehr als ein Mal vorkommen. —

Zu נ׳. sind beide gleich.

Zu ס׳. Mf. hat 11 Wörter (indem ומשאת (Jer. 40, 5.) fälschlich zwei Mal gezählt wird) und ומשאתו mehr als unser Buch, das 14 zählt und ומשנאי, ומסגרתיהם, ומשרה und ומשא? mehr hat. Das ומשא scheint das verstümmelte ומשאתו der Mf. zu sein, da das so angeführte Wort, wie auch der dazu angeführte Vers nicht vorhanden ist. Es sind demnach 14 Wörter, S. auch Mm. Job 31, 23.

Zu ע׳. Zu den 12 Wörtern der Mf. hat unser Buch noch ומעמך und ומעצבון, also im Ganzen 14 W. S. auch Mm. Job 10, 14.

Zu פ׳. Zu den 8 der Mf. kommt in unserm Buche noch das Wort ומפתרום.

Zu צ׳. Mf. hat 14 Wörter; unser B. hat noch 2 mehr ומצאותיו und ומצרי = 16 W. S. Mm. zu Prov. 30, 12. (מלין יחידאין) und Job 11, 17. (שמה חדא).

Zu ק׳. Hier sind beide Angaben gleich.

Zu ר׳. Zu den von Mf. gezählten 14 W. fügt unser Buch noch ומרעב und ומרחוק = 16 W.

Zu ש. Mf. hat mehr als unser Buch folgende 7: ומשלו, ומשלו, ומש, ומש, ומישוה, ומשוח, ומשמן; unser Buch hat aber 18 mit der Mf. gemeinschaftlich und 3: ומשא, ומשלל, ומשמן mehr; es sind also 18 u. 7 u. 3 = 28 Wörter.

Zu ת׳. Unser Buch hat den Zusatz ומתימן mehr als die Mf. Es sind also 10 Wörter.

Aus Obigem ist zu ersehen, dass, wie wir schon bemerkt, unser alphab. Verz. weder in unserm Buche noch in Mf. ein vollständiges ist, so wie auch die einzelnen Angaben der Mm. auf Vollständigkeit keinen Anspruch machen; sie können sich nur wechselseitig ergänzen. Jedenfalls aber hat unser Buch den Vorzug, dass die Angabe der Schriftstellen bei jedem Buchstaben die Reihenfolge der Bücher und der Stellen in denselben genau befolgt, während die Mf., selbst vom Buchstaben ל׳ an, alles unter einander wirft, ohne Ordnung.

Nr. 19. Diese Angabe befindet sich mit Aufzählung der Stellen in Mf. ב׳. 2. und ohne Stellenangabe: Gen. 38, 11. Num. 15, 12. Ez. 35, 15. (wo die 4 unter dem Buchstaben Samech mit vorhergehendem כ׳ angeführten W., aufgezählt werden; das חד מן ד׳ זוגין מן כ״ב כס׳ ist gewiss ein Fehler und muss heissen חד מן ד׳ מלין מן כס׳ וכו׳ —) und Ps. 119. 70. Auch diese Stelle ist falsch angegeben und muss heissen: ואינון מן א״ב מן ב״ב חד מלרע וחד מליעל כ׳ ברישי׳ worüber oben Nr. 11. S. auch מ״ש zu Deut. 20, 2. 1 Reg. 14, 5. 2 Reg. 2, 9. Hos. 9, 1. — Vergleichen wir unser Buch mit der Mf., so stimmen sie so

וישב) zu diesem Art. kommen, da sie ja 3 Mal mit Waw anfangen; er suchte daher in d. Mf. (während er's in d. Mm. stehen liess) immer die dritte Stelle in ein solches umzuwandeln, wo das Waw am Anfang fehlt, ohne zu bedenken, dass das fehlerhaft ist, da das dritte auch nur ein Mal vorkommen darf, während die von ihm angeführten mehr als ein Mal vorkommen. Ueberhaupt hätte er ja schon womöglich im vorigen Art. eine solche Verbesserung vornehmen müssen, da daselbst unter dem Buchst. Waw die Wörter drei Mal mit Waw am Anfang vorkommen, was gegen die Ueberschrift ist, die nur solche zählen will, die zwei Mal ohne und ein Mal mit Waw vorkommen?

Das Richtige ist, dass die Massora, da so wenige Wörter im Hebräischen mit einem Stamm-Waw anfangen, unter dem Buchstaben Waw in einem alphabetischen Verzeichnisse die Wörter rechnet, die ein Waw praefix. am Anfang haben, wenn dieses einen ursprünglichen Vocal hat (Waw convers. fut.) im Gegensatz zu dem Waw mit Schwa; daher wird — wie auch sonst oft — im vorigen Art. unter Waw z. B. וַיִּנָּחֵם, als nicht mit einem zusätzlichen Waw versehen betrachtet, dem וְיִנָּחֵם gegenübergestellt; ebenso verhält es sich in diesem Art. mit וְנִבְנָה und וַנִּבְנֶה und drgl. wodurch also die Aenderung Buxtorfs unnöthig ist. —

Nr. 15. Ist ausführlich angeführt Mf. 'ן, 8. nur dass daselbst נְתַנּוּ und סַכֹּתָה[1]) fehlt, während das daselbst angegebene אֲקִימָה in unserm B. ausgelassen ist. Ohne Stellenangabe angeführt Mf. 'א, 16. Ueber בּוֹאת s. Mf. 'וא, 2. und Mm. zu Mal. 3, 10.; über הוֹפִיעַ s. oben zu Nr. 14. Anmerkung. Uebrigens ist auch dies Verzeichniss nicht ausschliessend vollständig, so fehlt z. B. מֵיטַב. אַרְפָּא und drgl., die gleichfalls drei Mal ohne und ein Mal mit Waw am Anfang vorkommen.

Nr. 16. Befindet sich ganz so Mf. 'ן, 9. und ohne Stellenangabe Mf. 'א, 16.

Nr. 17. Dies Verzeichniss ist verworren und verstümmelt angegeben Mf. 'ן, 10; es fehlen daselbst nicht nur: בְּאָנִיּוֹת, הָרַע, מַעֲמוֹ und יָשִׂישׂ sondern vom Buchstaben Mem an alle betreffenden Wörter, ausser נַחְלִי das zum Buchstaben Nun gehört, aber zwischen Sain und Cheth steht. Dass der erste Herausgeber das Verzeichniss wirklich nicht gekannt hat und dass es kein blosser Druckfehler ist, sieht man daraus, dass die fehlenden Wörter an den bezüglichen Stellen zerstreut in der Mf. und Mm. angegeben werden, ohne aber sich auf irgend ein zusammenfassendes Verzeichniss zu beziehen: so z. B. בָּאֳנִיּוֹת Mf. אן, 14. Mm. Jes. 43, 14. und Deut. 28, 68. — הָרַע Ex. 5, 23. 2 Reg. 21, 11. Ruth 1, 21. Mf. רע, 15. — מַעֲמוֹ 1 S. 21, 14. Ps. 34, 1. Mf. מע, 1. — יָשִׂישׂ Deut. 28, 63. Jes. 62, 5. Zeph. 3, 17. Ps. 19, 6. (wo das ה' בקרי' sich auch auf das mit Waw anfangende bezieht) Mf. שש, 2. — מְטַר Deut. 11, 14. (wo das וחד ומטר fehlt, aber im Mpt. Hamb. hinzugefügt ist: וא' וּמְטַר וס' שאלו מה' מלקוש) Deut. 28, 12. Mf. 'מט, 5. — נוֹאָשׁ Jer. 18, 12. Mf. 'יא, 4. u. s. f. Dasselbe ist bei נְתַנּוּ und סַכֹּתָה des Art. Mf. 'ן 8. (s. oben Nr. 15 und Bemerkung dazu) der Fall. — S. auch die Bemerkung des ersten Herausg. zu Mf. 'מ, 12. nach — שמה חדא ומכ' und unsere Bemerkung zu der folgenden Nr. — Ohne Anführung der Stellen ist unser Verzeichniss angegeben Mf. 'א, 17.

Nr. 18. Dieser Artikel befindet sich lückenhaft und zum Theil zusammengesucht aus einzelnen Massoraangaben bald als שמה, bald als מלין in Mf. 'מ 6—13 a.- l. incl. Der erste Herausgeber (ed. 1525.) bemerkt hinter 'ומכ, dass ihm das alphabetische Verzeichniss dieses Artikels bis zum Buchstaben 'ומל gänzlich fehlte und er das Beigebrachte nur aus einzelnen Stellen der Massora zusammengestellt habe, wesswegen er über die Vollständigkeit der Angaben ungewiss ist. Aber auch von 'ומל an (ausser denen zu Nun und Kaf, die sich in beiden Aufzählungen gleich sind) finden viele Abweichungen von unserm Buche statt; ich will daher der Uebersichtlichkeit wegen die Verschiedenheit beider Angaben in alphabetischer Ordnung hierherstellen, und das Uebrige bei den einzelnen Stellen hinzufügen.

Zu 'א hat Mf. mehr: וּמֵאַסְפְּכֶם, וּמֵאַחֲרֵי, וּמֵאֹיְבַי, וּמֵאֱכֹל, וּמֵאִשָּׁה, וּמֵאֲכָלוֹת, וּמֵאֱלֹהִים, וּמֵאֲכָל (so muss es heissen) וּמֵאֲרִיךְ, וּמַאֲמַר, וּמֵאַשּׁוּר.

Unser Buch, die später beigefügten mitgezählt, hat mehr als Mf. וּמַאֲמַר; es sind im Ganzen 28 Wörter, von welchen unser Buch 17 und Mf. 27 zählt.

[1]) Ueber סַכֹּתָה s. Ex. 40, 3. wo die Angabe: ר' וכו' וחד falsch ist, da auch der Vers וסכתה עליהם gar nicht vorkommt; es muss, wie auch in unserm Verzeichniss angegeben ist, heissen: ג' וכו' וחד וְסַכֹּתָ; s. auch Mf. סך 6. wo 'ג richtig ist, aber das וחד fehlt. — Warum auf ein Verzeichniss nicht hingewiesen ist s. Bemerkung zu Nr. 17.

Nr. 11. Ist ganz so ausführlich angeführt Mf. 'כ, 1. (nur dass die in unsern Buche ursprünglicher angeführte Form 'מן חד וחד כא dort etwas verändert ist) und ohne Stellenanführung Ez. 38, 9. Prov. 12, 4. (in letzter Stelle ist das מן זוגין überflüssig). Das וְכִרְקֹב und וְכִכְפִיר gehört wohl mehr unter Resch und Kaf, ist aber unter Waw gezählt, weil es mit solchem anfängt¹)?

Nr. 12. Ohne Angabe der Stellen angeführt Mf. 'נ, 3. und ausführlich Mm. Lev. 25, 51., wo das כֹּהֵן und בָּהֶם fehlt.

Nr. 13. Dieses Verzeichniss ist verworren und mit Zusätzen angeführt Mf. 'ו, 6. wo מְעֹנְנִים und מַפִּיל unter dem Buchst. Lamed und מַלָּה zwischen dem Buchst. Nun gezählt wird; auch fehlt daselbst קִבְצִי, was unser B. hat. Die dortigen Zusätze, die in unserm Buche fehlen, sind: מַפִּיל ·מְעֹנְנִים ·מַלָּה ·יִשְׂדֶּה ·הַבּוֹנִי ·אַדְמוֹנִי ·אֶשְׁמְעָה ·אַסְתֵּר — Ohne Aufzählung der Stellen findet sich unsere Angabe Mf. 'א, 15. Koh. 11, 9. (wo מן א״ב in מן ב״ב verwandelt werden muss) und Dan. 3, 19. — S. Mf. 'ה, 6 wo unser Art. angeführt wird unter: א״ב מן ג׳ ג׳ קדמא ותנינא קדמי ותליתאי נסיב וי״ו. Diese Stelle der Mf. ist schwierig 1, weil sie keine bestimmte Anzahl der Wörterpaare (זוגין) angiebt, was in der Regel der Fall ist; wollte man aber, nach Mm. zu Job 37, 15. 'ט hinzufügen, so ist 2, die Zahl unrichtig, da in unserm Verz. unter He (die mit 'ה anfangen) nur 5: in Mf. 'ו, 6 mit dem Zusatz הַבּוֹנִי, nur 6 angeführt sind, und wenn man das Mm. Job l. c. angegebene הוֹפִיעַ²) hinzuzählt, im Ganzen nur 7 Wörter der gegebenen Art, die mit 'ה anfangen, sich finden? Ich glaube, dass gerade wegen der Unsicherheit der Zahl die Mf. l. c. die Angabe derselben ausgelassen hat und nur זוגין angiebt, so dass in Mm. zu Job l. c. zu lesen wäre: והוא חד מן זוגין מן ג׳ ג׳ (ה׳) ברישי׳ קדמא ותנינ׳ ה׳ ותלית׳ וה׳] wenn man nicht etwa das 'ט in 'ז verwandeln will, und die angeführten 7 Wörter (6 der Mf. und הוֹפִיעַ zu Job l. c.) gemeint sind. — Aber ebenso schwierig ist die Angabe der Mf. 'מ, 4., wo 8 Wörter angeführt werden, die zwei Mal mit 'מ und ein Mal mit 'ומ anfangen, zu denen die 6 unseres Buches und מְדֻקָּרִים und מִמַּי gerechnet sind, während die Mf. 'ו, 6. unter Mem hinzugefügten: מְעֹנְנִים ·מַלָּה und מַפִּיל unberücksichtigt bleiben, mit denen es 11 wären? Auch hier wäre es richtiger das 'ה vor זוגין zu streichen, so dass die Zahl unbestimmt bliebe, wie zu Mf. 'ה 6. bemerkt worden. Giebts nun aber demnach viele, die sowohl unser B. als auch Mf. 'וא, 6. ausgelassen haben¹), z. B. das erwähnte מְדֻקָּרִים und מִמַּי, sowie beispielsweise אָדֹם (Jes. 63, 2., Zach. 1, 8.) und וְאָדוֹם (Cant. 5, 10.) zu welchen Mp. bemerkt: ב׳ וחד d. h. es kommt 2 Mal ohne und 1 Mal mit 'ו am Anfang vor; מִשֻּׁלָּל ·מֹשֶׁה ·מִצָּבוּעַ u. dgl. so haben wir unter unserm Verzeichniss wieder ein solches, das nicht auf ausschliessende Vollständigkeit Anspruch macht, das aber in den Angaben der gedruckten Mf. und Mm. verworren und ungenau angegeben ist.

Nr. 14. Dieses Verzeichniss ist ausführlich angegeben Mf. 'ו, 7. Ex. 39, 3. und ohne Stellenangabe Mf. 'א, 16. In beiden erstern Stellen befindet sich וּבְהַקְּבִין, das bei uns fehlt; es macht sich aber als Zusatz dadurch kenntlich, dass es nach וְגָדוֹל steht, obgleich es zum Buchst. Beth gehört und daher vor Gimel stehen sollte. Die richtigere und mit uns. B. übereinstimmende Angabe ist übrigens die zu Ex. l. c. (bei וְתִנְתַּן fehlt daselbst Est. 7, 2. wahrsch. als Druckfehler) während die zu Mf. l. c. od. Buxt. (ed. Bomb. 1525 hat auch da das Richtige) unter dem Buchst. Waw corrumpirt ist. Buxtorf hat nemlich nicht begreifen können, wie so die 4 unter Waw angeführten (וְנִבְנָה ,וְיִסְלָף ,וְתִנְתַּן und

1) Wenn כָּאֶבֶן (Ez. 10, 1.) und כָּאֶבֶן (Job 38, 30.) nicht angeführt werden, so mag das daran liegen, dass auch nochmals כָּאָבֶן (Ex. 15, 16.) vorkommt. Zu beiden bemerkt die Mp. 'ל, was sich aber auf das Kamez und Segol des Alef bezieht. S. unten Nr. 19.

2) Diese Angabe scheint im Widerspruch zu stehen mit Mf. 'ז 8. und unten Nr. 15, wo הוֹפִיעַ zu denen gezählt wird, die drei Mal ohne und ein Mal mit Waw vorkommen. Es scheint, dass hier das הוֹפִיעַ in Ps. 94, 1. nicht berücksichtigt worden, weil dieses Imperat. ist und hier nur die Zahl der perfecta zusammengestellt wird; dahingegen spricht Mf. l. c. von der Form im Allgemeinen und dann giebt's הוֹפִיעַ drei Mal und ein Mal וְהוֹפִיעַ.

1) Das Mpt. Hamb. zu Dan. 3, 19. hat, wie in unserm Buche das אדמני ,אסתר und ואשמעה nicht, zählt aber:

בָּאֵלֶּה	לא בחר ה׳	1 S. 16, 10.
בָּאֵלֶּה	ויחגור דוד את חרבו	1 S. 17, 39.
וּבָאֵלֶּה	לא היה איש (?)	Num. 26, 64.
יִדְאֶה	ישא ה׳ עליך גוי מרחוק	Deut. 28, 49.
יִדְאֶה	כי כה אמר ה׳ הנה כנשר ידאה	Jer. 48, 40.
וְיִדְאֶה	הנה כנשר יעלה	Jer. 49, 22.
יְפַלַּח	עד יפלח חץ כבדו	Prov. 7, 23.
יְפַלַּח	כליותי ולא יחמול	Job 16, 13.

Das וַיְפַלַּח fehlt, kommt aber 2 Reg. 4, 39. vor, wo das Waw Pathach hat.

Endlich hat Mf. bei מְאֵירָת und שִׂכְלְתִּי den Anfang des Verses, während bei uns ganz ungewöhnlich die Beweisstelle mit der Mitte des Verses anfängt.

Nr. 6. Diese Angabe ist angeführt: Mf. 'א. 11 unter א"ב חד חסר: ibid. 'ב. 5 unter א"ב וכו' חד א' יתר בא' ב' וחד נסיב ב' בר"ת mit Anführung der Stellen; unter זוגין Mf. 'נ. 1. 'ה. 16. 'ס. 4. und 'פ 2. Prov. 8, 27. und Job 28, 9. Was nun die Hauptstelle (Mf. 'ב, 5.) betrifft, so fehlt nach אַבְטִיחַ d. W. אֲכַלְכֶם, was unser Buch richtig hat. Dagegen fehlt bei uns: צְדִיָּה (Num. 35, 22) und בִּצְדִיָּה (ibid. 20.) vor צִיתֹן, zu welchen beiden aber die Mp. nicht bemerkt 'לי, was scheinbar für unser Buch spricht? — Mf. 'נ, 1. hat nur 3 Paare ('ג' זוגין) indem נָרוֹן fehlt, was aber unrichtig ist. Die 7 Paare ('ז' זוגין) in Mf. 'ה, 16. sind dieselben die hier unter dem Buchst. 'ח angeführt werden. Ebenso sind die Mf. 'ס, 4. angeführten 5 Paare ('ה' זוגין) dieselben, die bei uns unter Samech vorkommen; wie auch die Mf. 'פ, 2. angeführten 3 Paare ('ג' זוגין) den unsrigen unter 'פ entsprechen. Wenn Prov. 8, 27. es heisst: ואינון מן זוגין, so ist wohl richtiger מן ז' זוגין zu lesen. In Job 28, 9. aber ist ein Druckfehler und muss heissen: ואינון חד מן ה' זוגין חד ה' וחד בה' וכה, וסי' במערכה אות בי"ת. und sind es die 5 bei uns aufgezählten Stellen.

Nr. 7. Dieser Art. ist ausführlich angeführt Mf. 'ר, 1 — und ohne Aufzählung der Stellen, Gen. 36, 38. Prov. 4, 15. Job 41, 13. S. auch מ"ש zu den St. und zu Deut. 14, 13. 2 S. 22, 43. Ps. 110, 3. 1 Chr. 1, 6. 7. — Mf. l. c. hat unter Beth בְּהַדְרֵי allein ohne קֹדֶשׁ, was aber in unserm Buche richtiger als Verbindung mit בְּהַדְרֵי־קֹדֶשׁ aufgezählt wird; denn mit קֹדֶשׁ kommt es nur ein Mal mit Daleth und ein Mal mit Resch vor; ohne קֹדֶשׁ kommt בְּהַדְרֵי (mit Resch) mehr als ein Mal vor als Ps. 57, 10. — וַיַּסְרֵן ist Mf. l. c. verschoben unter 'פ, was aber hier richtiger unter dem Buchst. Waw angeführt ist, wie die andern ähnlichen. — Die Angabe der Mm. und M. marg. Gen. 36, 39. zu הֲדַר und הֲדַד ist mit Recht Mf. l. c. und in unserm Buche unberücksichtigt geblieben, da הֲדַר (mit Resch) als Eigenname allerdings nur ein Mal vorkommt, wie M. marg. angiebt לית שום גבר; aber הֲדַד (mit Daleth) kommt ja mehrfach vor und kann also zu unserm Art. nicht gehören, wo nur solche, welche nur ein Mal vorkommen, angeführt werden. — Das חד ד' וחד ר' der Mm. l. c. bezieht sich wahrscheinlich auf Gen. l. c. und 1 Chr. 1, 50. und soll heissen, derselbe Name werde in Gen. mit Resch und in Chr. mit Daleth geschrieben. Das א"ב und 'וסי' במס' רבת ist aber nicht richtig, da diese im א"ב die 2 W. auslässt[1] s. S. 19 Z. 8 ff. — S. מ"ש, שום שכל und מבין חדות z. St. die alle von der unrichtigen Angabe der Mm. nichts bemerken. — S. auch מ"ש 2 S. 8, 3. (ed. Wien.) Anmerkg. und 10, 16.

Nr. 8. Befindet sich ganz ebenso Mf. 'ה, 31. (s. auch Mf. 'א. 12. und 14? wo fehlerhaft steht 'חד א' יתר ה, was חד יא' יתר והא' heissen muss, wie auch das. auf 1 Chr. 3, 20. — nicht 'סימן ב, sondern 'סימן נ — verwiesen ist), nur dass diese unter dem Buchst. Nun den Zusatz נְקֻדּוֹת hat. Unser B. hat hier wieder das Richtigere, wenn es דלינ hinzufügt, da die Buchst. Waw, Sain, Teth, Jod, Lamed, Ain und Resch fehlen, das Verzeichniss also ein unvollständiges ist; d. Mf. lässt es mit Unrecht aus. Ebenso ist unter dem Buchst. Zadi richtig צבעים und nicht צביעים (mit Jod nach dem Beth, wie edd. Bomb. 1525 und Buxt. lesen), angeführt.

Nr. 9. Dieses Verzeichniss findet sich 3 Mal vollständig abgedruckt Mf. 'ח 18. 'וא, 2. und Mm. 1 Chr. 3, 20. Ohne Stellenangabe Mf. 'א, 14. s. auch 'א, 12 und unsere Bemerk. zu Nr. 8. In allen fehlt aber das דלינ, wie es uns. B. richtig hat, da das alphab. Verzeichniss ein unvollständiges ist, indem d. Buchstaben Waw, Sain, Teth, Jod und Kaf fehlen.

Nr. 10. Ist ausführlich mitgetheilt Mf. 'ל, 7. mit dem unter Mem angebrachten Zusatz מוֹצָאֵיהֶם, den unser B. nicht hat, wo aber auch der Zusatz unseres Buches רִאשֹׁנָה fehlt. Das Verzeichniss ist, wie oft, kein ausschliessend vollständiges. Unter ג' זוגין יתיראין sind die 3 unter dem Buchst. Beth aufgezählten Mf. 'ב, 9. angegeben; ebenso sind Mf. 'ה, 5. die beiden im Buchst. Chet aufgezählten, als ב' זוגין mitgetheilt. Eine blosse Angabe des Verzeichnisses ohne Aufzählung der Stellen, befindet sich Mm. Gen. 31, 43. (wo es fehlerhaft vor וְהַבָּנִים gedruckt ist, da es zu dem spätern לִבְנֵיהֶן gehört.)

[1] Vielleicht liest die Mm. הֲדָר (wegen des Sakef, שום שכל das.) und stellt es mit הֲדָר (36, 36.) zusammen, so dass mit Kamez es ein Mal mit Resch und ein Mal mit Daleth vorkommt, was richtig ist, während Mf. und uns. B. es mit Pathach liest und also nicht rechnen kann.

Vorkommens in der heil. Schrift genommen werden, da bei den angeführten Stellen bald das zuerst Vorkommende und bald das Nachhervorkommende ein He hat; sondern man muss — wenn man nicht lieber חד לא נסיב ה׳ וחד נסיב ה׳ lesen will — das קדמא und תנינא auf seine Stellung in unserm Verzeichniss beziehen und es soll heissen ein unvollständig alphab. Verzeichniss u. s. w., von denen hier im Verzeichniss das erste ohne und das zweite mit He angeführt ist. Heid. will das דלוג auf diese Unregelmässigkeit beziehen, was aber nicht richtig ist; da dies, wie immer auf die Unvollständigkeit des Alphabets hindeutet, indem hier Wörter mit Daleth, Teth, Nun, Samech, Zadi und Thaw fehlen. —

Nr. 4. Dieser Art. kommt wie hier unter א״ב vor: Num. 4, 20. Ps. 71, 9. 89, 37. Prov. 5, 11. Koh. 7, 16. Dan. 4, 5. In allen diesen Stellen wird auf Mf. unter Buchstabe Beth hingewiesen, wo aber nichts davon erwähnt wird. In Ps. 71, 9. werden die drei Paare (ב׳ דרגין muss ב׳ זוגין heissen) angeführt, welche zum Buchst. Kaf gehören. Das ganze Verzeichniss scheint in den rabb. Bibeln ed. 1525 und ff. ausgefallen zu sein und hat sich gedruckt nur in der Ausg. Bomb. v. 1517 (am Ende) erhalten. Es unterscheidet sich von der Angabe unseres Buches darin, dass es: a, nicht hat: unter א׳, כארבעים אלף; unter מ׳, כמהר, כמתים und der Buchst. ס׳ fehlt, wofür unser B. כשלמה hat: b, mehr hat, als unser Buch: בַּבַּרְזֶל und בְּצֵאתִי ausserdem, dass es die Buchstabenordnung nicht beobachtet und z. B. כברזל nach Gimel, בזרע nach Chet und drgl. zählt und z. B. zu ככוכבים die Schriftst. fehlt. Was nun בַּבַּרְזֶל betrifft, so hat's unser Buch mit Recht nicht gezählt, da es ausser dem angegebenen (Jes. 10, 34.) nochmals (2 Chr. 2, 13.) also 2 Mal vorkommt. Freilich bemerkt Mp. zu Jes. 10, 34 ל׳; aber sie bemerkt auch zu 2 Chr. l. c. ל׳ und fügt hinzu אית בפסוק ב׳ ביתין was sich auf בנחשת בברזל und בארגמן בתכלת bezieht, bei denen beiden das zweite Wort ohne Waw copulat. steht. Vielleicht gehört das ל׳ אית zusammen und bezieht sich nur auf die genannten beiden Wörterpaare ohne Waw; doch darüber anderswo. Wenigstens hat unser B. an beiden Stellen, wie auch die Ausgg. haben בַּבַּרְזֶל gelesen. S. uns. Bemerk. zu Nr. 1. Buchst. ב. — Ebenso verhält es sich mit בְּצֵאתִי, das 3 Mal vorkommt und also nicht hierher gehört. Auch hier wird freilich Mp. zu Job 29, 7. bemerkt ל׳ לעיל, was richtig ist, wegen des darauffolgenden שַׁעַר, aber doch nicht von Einfluss ist auf unsern Art. — Auch das Mpt. Hamb. zu Cant. 1, 1. zählt sie wie in uns. Buche. — S. מבין חדות zu Num. 4, 20. der, weil in der gedruckten Mf. die Angabe fehlt, die Stellen durch Aufsuchen zusammengestellt hat, wobei ihm aber mehrere, die die Mass. zählt, entgangen sind, er aber auch viele zählt, die in d. Mf. fehlen, worüber an passender Stelle Mehres. — Schliesslich sei noch bemerkt, dass während bei den andern Buchstaben die Abwechselung des Beth und Kaf am Anfang des Wortes, sie unter dem Buchst. Waw, erst nach diesem stattfindet, weil, wie bekannt, nur wenige Wörter mit einem Stammwaw anfangen.

Nr. 5. Diese Angabe findet sich in Mf. א׳, 24 und mit Bezug darauf Mm. Koh. 12, 4. Erstere zählt dieselben Stellen auf, wie sie unser Buch hat, nur dass sie noch am Anfang אֱכֹל (Deut. 12, 23.) und אֲכָל (Gen. 3, 11.) hinzufügt, welches vielleicht, wegen des Anfangs durch Versehn des Abschreibers, in unserm Buche ausgefallen ist. Den Zusatz בְּצֵרוֹת welcher bei uns unter לכד ממסורתא angeführt ist, hat Mf. nicht. — Ausserdem finden sich folgende kleine Verschiedenheiten: bei uns steht erst הֲנָחַת und dann הָנָחַת weil das Pathach länger ist, als das Kam. Chatuf unter dem He von הָנָחַת; Mf. zählt aber letzteres zuerst und scheint also, wenn's nicht ein Abschreibefehler ist, das Kamez unter dem ה׳ als langes Kamez anzusehen, was unrichtig ist. S. unten Art. 23, wo es zu חד פתח וחד קמץ gerechnet ist? Statt dass ferner bei uns unter dem Buchst. Nun zuerst נָתָן (Gen. 38, 9.) dem folgenden נָתַן (N. p. 2 Reg. 23, 11.) gegenüber gestellt ist, stellt die Mf. zuerst נָתַן (Num. 20, 21.) dem folgenden נְתֹן l. c. entgegen und lässt das נָתָן unberücksichtigt. Hier scheint allerdings in unserm Buche ein Fehler zu sein, da das Kam. Chatuf ja kürzer ist, als das Pathach, wie auch נְתֹן als Cholam eigentlicher zu נָתָן als Kam. Chat. passt und auch נָתָן als Nom. propr. hier nicht gut hingehört? Uebrigens s. Mp. zu. Gen. 38, 9., wo zu נָתָן bemerkt ist: לית חטף קמץ וחד נְתַן, was Aehnlichkeit mit der Angabe unseres Buches hat. Heidenh. (im שום שכל zu Gen. l. c.) will es zwar, gegen R. Sal. Dubna im תקון סופרים (s. auch מבין חדות zur St.), verbessern in וחד נְתֹן nach Vorgang der Mf., was aber, so richtig es auch scheint, doch bedenklich ist, da diese Angabe in unserm Buche einen Anhalt findet. S. unten Art. 23, wo gleichfalls נָתַן und נָתָן entgegengesetzt werden und worauf die Mp. sich bezieht.

der wohl das Fehlerhafte, besonders da der entsprechende Vers fehlt, erkannte, suchte הַמּוּזָה durch מוּזַת zu verbessern, was aber schon dadurch unrichtig erscheinen muss, dass es dann unter dem Buchst. Mem aber nicht unter He stehen würde. Aber auch an sich ist diese Verbesserung falsch, da עַל מוּזַת nicht nur Ez. 46, 2., wie Buxt angiebt, sondern auch 1 S. 1, 9., also 2 Mal vorkommt, was gegen die Angabe unsers Artikels ist, der nur die ein Mal so vorkommenden verzeichnet. — Ebenso verhält es sich mit אל מְלֶאכֶת (in ed. Bomb. 1526). Für diese Verbindung wird nicht nur keine Belegstelle angeführt, sondern sie kommt auch wirklich nie so vor, wie auch andererseits עַל מְלֶאכֶת mehr als ein Mal vorkommt, was aus Mp. zu 1 Chr. 9, 19. 23, 4. und Esra 3, 8.[1] zu ersehen ist; sie gehören also nicht zu unserer Angabe, nach welcher jedes nur ein Mal vorkommen soll. Auch hier hat Buxt. eine vermeintliche Verbesserung vorgenommen, indem er מְלֶאכֶת in הַמְּלָאכָה verwandelt, ohne wiederum zu bedenken 1, dass es dann nicht zum Buchst. Mem sondern zu He gehörte; besonders aber 2, dass עַל הַמְּלָאכָה nicht nur in der angegebenen Stelle (Neh. 11. 16.) sondern auch 1 Reg. 5, 30. und Neh. 5, 16., also mehrmals vorkommt, gegen die Angabe. Dasselbe ist der Fall mit אל קולך. ed. Bomb. das unter dem Buchst. ק׳ angeführt, von Buxt. aber mit Recht ausgelassen wird, da dieses Wort mit vorhergehendem אֶל gar nicht vorkommt und deswegen auch die Belegstelle ausgelassen ist. Aus Obigem geht hervor, dass unser Buch das Richtige und die Mf. irrthümliche Zusätze aufgenommen hat. Ueber das Einzelne w. u.

Nr. 8. Dieser Art. ist angeführt unter א״ב Mf. ה׳. 11. Mm. Gen. 22, 3. (wo die Beispiele aus dem Buchst. Ain angegeben sind und das א״ב דע׳ heissen soll: die Anführung aus dem alphab. Verzeichniss, den Buchstaben ע׳ betreffend, was nicht die gewöhnliche Bedeutung des דע׳ ist —) und unter שמה חרא Zach. 2, 12.[1]). Mf. l. c. hat unter He noch eine St. mehr, als unser B., nemlich הַכֶּבֶשׂ אֶחָד u. s. w. Doch gehört dies nicht hierher; es ist ein irrthümlicher Zusatz und zwar aus folgendem Grunde: הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד kommt nicht nur, wie angegeben, Ex. 29, 39. vor, sondern auch Lev. 14, 12. Es kann also nicht zu unserm Art. gehören, der von Wörterpaaren handelt, die nur ein Mal ohne und ein Mal mit He vorkommen. Wenn nun aber die Mm. zu Num. 28, 4. bemerkt:

אֶת הַכֶּבֶשׂ אֶחָד לי׳ וחד אֶת הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד ,רואלה שמות und auch die Mp. zu beiden bemerkt לי׳ וחד, so bezieht sich das nicht blos auf die Wörter את הכבש אחד sondern auf die ganze Satzform: אֶת הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֹּקֶר die nur 2 Mal und zwar ein Mal mit אֶחָד und ein Mal mit הָאֶחָד vorkommt, wonach die Mm. zu Num. l. c. zu verbessern ist. Es kann sich aber auch auf den „Anfang des Verses“ beziehen, denn so kommt jedes nur ein Mal vor, da Lev. l. c. in der Mitte des Verses steht. In Mp. l. c. muss dann nach לי׳ eingeschaltet werden ר״פ d. h. am Anfang des Verses. Auffallend ist, dass der so correcte עין הקורא zu Ex. 29, 39. angiebt: לית דסמיך וחד u. s. w. was, wie bemerkt, unrichtig ist; Heid. z. St. bemerkt nichts dazu. — Jedenfalls ist die Angabe unseres Buches die richtigere, die dieses Wörterpaar als solches auslässt. — Ob aber das א״ב oder שמה ein vollständiges Verzeichniss enthält, ist zweifelhaft; warum ist beispielsweise אָמַר קֹהֶלֶת (Koh. 1, 2.) und אָמַר הַקּוֹהֶלֶת (Koh. 12, 5.) אַתֶּם בָּאִים (Esra 9, 11.) und אַתֶּם הַבָּאִים (Ex. 20. 29.), zu welchen Mp. bemerkt לי׳ d. h. jedes kommt nur ein Mal vor, nicht angeführt? — Ueber מִן הַסְּעָרָה und מִן סְעָרָה s. מ״ש zu Job 38, 1. und 40, 6.

Was nun aber den Ausdruck: קדמא und תנינא in unserer Angabe betrifft, so kann er nicht in dem gewöhnlichen Sinne, d. h. das erste und das zweite Mal seines

---

1) Wenn Mp. zu 1 Chr. 9, 13. bemerkt ל׳ d. h. es kommt nur ein Mal vor, so bezieht sich das auf die Phrase: עַל מְלֶאכֶת הָעֲבוֹדָה und es fehlt das Verbindungszeichen zwischen dem zweiten und dritten Worte — wie das Buxt. oft auslässt und dadurch bedeutende Irrthümer veranlasst hat. Zu 1 Chr. 23, 4. bemerkt die Mp. ב׳ d. h. es kommt 2 Mal vor, was sich aber wieder auf die Phrase: עַל מְלֶאכֶת בֵּית ה׳ bezieht, die nur 2 Mal vorkommt, wo dann wieder das Verbindungszeichen zwischen dem zweiten und dritten und zwischen diesem und dem vierten Worte fehlt. Zu Esra 3, 8. muss es statt ל׳ דסמיך heissen ב׳ דסמיך. Aus diesen Angaben geht hervor, dass עַל מְלֶאכֶת wenigstens 3 Mal vorkommt, s. הברעות ר״ת l. c.

1) In M. marg. zu 1 Reg. 8, 35. heisst's: בְּהֵעָצֵר שָׁמַיִם לי׳ וחד בְּהֵעָצֵר הַשָּׁמַיִם דר״ה ומשמש א״ב והוא חד מן י׳ זוגין ר׳ זוגין קדמא לא נסיב ה׳ ותנינא נסיב ה׳. wo das ר׳ זוגין schwierig ist. Heid. verbessert es mit dem ihm eigenen Tact in י׳ זוגין 10 Wörterpaare und bezieht es auf die Wörterpaare unseres alphab. Verzeichnisses, die mit Beth anfangen, zu welchem auch בְּהֵעָצֵר gehört und deren grade 10 angeführt werden; א״ב bezieht sich also auf das Verzeichniss im Ganzen und das י׳ זוגין auf die, welche mit Beth anfangen, wie das דע׳ in Gen. 22, 3. auf den Buchst. Ain sich bezieht.

Lev. 7, 37. unter י״ץ (soll wohl י״ץ heissen?). Unser B. zählt nur 15, während in Mf. l. c. 17 angeführt und ליסד und לשליש hinzugefügt sind. Das Mpt. Hamb. lässt, wie in unserm B., die beiden letztern aus, rechnet aber dafür לנטע und לאם, so dass es im Ganzen 19 wären? —

׳מ. Diese Angabe ist unter י״ח זוגין angeführt Mf. ׳מ, 5. und unter א״ב Gen. 41, 32. Auch diese Zahl ist nicht vollständig; so fehlt z. B. מכתי (Jer. 10, 19.) und ומכתי (Jer. 15, 18.)? —

׳נ. Die Wörter des Buchst. ׳נ sind unter ט״ו זוגין angeführt Mf. ׳נ, 1. und unter י״ז זוגין Esra 8, 31., wo auf Mf. hingewiesen wird. — Unser B. hat 15 St. und stimmt mit Mf. l. c.

׳ס. Diese Angabe befindet sich unter ה׳ זוגין Mf. ׳ס, 1. S. auch מ״ש Ps. 29, 6.

׳ע. Angegeben unter ח׳ זוגין in Mf. ׳ע, 1. Es werden daselbst auch nur die ersten 8 Wörter unseres Buches aufgezählt, so dass עפרות, עזב und עניתם fehlen. Heid. führt aus einem Mpt. eine unbestimmte Zahl von W. an, die ein Mal mit ׳ע und ein Mal mit ׳וע anfangen. Dieses zählt auch die bei uns angeführten auf, nur dass statt עיה und ועיה angeführt ist עזוז (Ps. 24, 8.) und ועזוז[1] (Jes. 43, 17.) Aber auch diese 12 sind nicht vollständig, denn es fehlt z. B. ענניה (Neh. 10, 24.) und וענניה (Neh. 8, 4.) wenn nicht das erste ענניה gelesen werden soll, wie d. Cod. v. 1294 nach Heid. liest. — Ueber עיה s. unter Bemerk. zu den einzelnen Wörtern.

׳פ. Ist ebenso unter ד׳ זוגין Mf. ׳פ, 1. angeführt.

׳צ. Ebenso Mf. ׳צ, 1. unter ב׳ זוגין.

׳ק. Diese Angabe befindet sich unter ה׳ זוגין in Mf. ׳ק, 1. und unter ד׳ זוגין Mm. Job 29. 20. Unser Buch hat, wenn wir das später hinzugefügte קרבה abrechnen, nur 4 St. und ist als א״ב richtig, da dieses, wie schon bemerkt, Zusätze zulässt. Die Angabe ד׳ זוגין hat an die Grundangabe (in unserm B.) gedacht, war aber dadurch gezwungen, manche auszulassen (obgleich sie קבל und וקבל hinzufügt, wodurch es 5 werden trotzdem, dass sie nur 4 in der Ueberschrift hat); die Angabe Mf. l. c. hat's in ׳ה = 5 verwandelt, weil sie (wahrscheinlich durch eine Glosse) קיטר einschiebt, ohne dass dadurch die Zahl vollständig wird. Zu den 4 in unserm B. erwähnten kommen zunächst hinzu: קרבה, קיטר und קבל; aber es giebt auch noch ausserdem manche, die hierher gehören. So bemerkt Heid. dass קשין (Jos. 21, 28.) und וקשין (Jos. 19, 20.), zu welchen beiden die Mp. bemerkt ׳לי; ebenso קדשו (1 S. 7, 1.) und וקדשו (Micha 3, 5.) hierhin gehören. Wir sehen wieder, wie durch das Auseinanderreissen unserer Angabe, wodurch das זוגין statt א״ב entstehen musste, so viele irreleitende Fehler entstanden sind. —

׳ר. Die Angabe dieses Buchst. ist unter ט׳ זוגין angeführt in Mf. ׳ר, 1.; ebenso ohne Aufzählung der Stellen, Mm. Gen. 32, 16. und Dan. 6, 25. Es sind die 9 bei uns aufgezählten ohne den Zusatz רקה.

׳ש. Ist angegeben unter ו׳ זוגין in Mf. ׳ש, 1. und ohne Aufzählung der St. Num. 2, 16., wo statt ׳ו gelesen werden muss ׳ז. —

׳ת. Die Angabe des Buchst. ׳ת ist angeführt Mf. ׳תת, 2. unter כ״ד זוגין מיחדין. — Gen. 19, 19. sind, ohne Angabe der Zahl, 5 Wörter (in der Reihenfolge unseres Buches von תגרל bis תרין incl.) angeführt; unter זוגין und א״ב? sind sie, ohne Anführung der Stellen, angegeben Job 3, 4. Die in Mf. l. c. angeführten כ״ד זוגין sind ganz die in unserm B. unter א״ב angegebenen; doch ist auch diese Zählung nicht vollständig. So gehört beispielsweise noch hierhin: תבואהו (Ps. 35, 8.) und ותבואהו (Ps. 109, 17.) zu denen Mp. bemerkt ׳לי? —

Nr. 2. Dieser Artikel ist ausführlich mitgetheilt Mf. ׳אל, 24 und ohne Aufzählung der Stellen angeführt Mm. zu Lev. 4, 12. Ex. 38, 2. (wo das בסיפרא hinter ולי׳ דכותהון falsch ist, da diese Angabe auf die ganze Bibel sich bezieht) Amos 3. 5. Prov. 24, 13. Job 38, 20 und Est. 3, 9. Mf. l. c. hat, ausser einigen Versetzungen zwei Zusätze, die aber das Gepräge der Unrichtigkeit an sich tragen. Unter dem Buchst. He wird (ed. Bomb. v. 1525) nach המהפכת angeführt: אל המזוזה (Ex. 21, 6.) und על המזוזה ohne Angabe des dazu gehörigen Verses. Nun kommt aber המזוזה nur ein Mal vor und zwar mit vorhergehendem אל, wie diess auch aus einer von Heid. angeführten handschriftl. Massoraangabe[1]) ersichtlich ist. — Buxt.,

---

1) Wenn zu Jes. l. c. die Mp. bemerkt ׳ב, so muss das entweder ׳ל heissen oder es bezieht sich auf beide, die ein Mal mit und ein Mal ohne Waw am Anfang vorkommen.

Dieselbe lautet: כל לישן מזוזות מזוזה על במ״ג אל ופי׳
Ex. 12, 22. והגעתם אל המשקוף ואל שתי המזוזות
Ex. 21, 6. והגישו אל הדלת או אל המזוזה
Ex. 45, 19. ולקח הכהן מדם החטאת ונתן אל מזוזת הבית · סכ״ל

בַּעֲבֹדוּתֵנוּ betrifft, so führt Heidenheim in der Concordanz eine Handschrift an, welche nach dem Taw ein Jod liest, wonach es zu וּבַעֲבָדוּתֵנוּ, das def. 'ר steht, nicht passt. Auch an der Zusammenstellung sieht man, dass diese beiden eigentlich Randbemerkungen waren, wie etwa in uns. Buche das ולבד ממכורהא und dann, durch Aufnahme in den Text unmerkliche Einschaltungen geworden sind.

'ג. Die Angabe dieses Buchstaben befindet sich in Mf. 'ג, 2. unter ה' זוגין und sind dieselben 5 Paare, die bei uns gezählt sind.

'ד. Die Angabe unter 'ד ist aufgenommen unter ב' זוגין מיהדרין in Mf. 'ד, 2 und Cant 8, 14.

'ה. Was die Angabe zu diesem Buchstaben betrifft, so ist sie abgedruckt Mf. 'ה, 19 unter כלין; Gen. 35, 2. unter א"ב und unter י"ח זוגין Gen. 34, 5. (eigentlich 34, 4.); in beiden letzten Stellen ist auf Mf. hingewiesen. Ebenso ist im Mpt. Hamb. zu Num. 15, 27. י"ח זוגין angegeben. Während nun aber Mf. l. c. 23 Wörter angeführt sind, hat unser Buch nur 18, indem es die Wörter הַשְּׁהָרוּ, הַמִּי, הַחַיִּתֶם, הַפְּשִׁיט und הַצְּלִיחָה auslässt. Das Mpt. Hamb. lässt sie gleichfalls aus und giebt, wie bemerkt, י"ח (= 18) an, zählt aber dennoch 19, indem es הַמִּשְׁלַּח (Ps. 104, 10.) und וְהַמְּשַׁלֵּחַ (Lev. 16, 27.) mitzählt. Die Angabe א"ב und י"ח זוגין scheinen also auf unserm Buche zu beruhen, während der Herausgeber d. Mf., weil er die Angabe erweitert, den unbestimmten, weitern Ausdruck כלין wählt. Aber auch die Angabe zu Mf. l. c. lässt sich noch weiter vervollständigen, wie wir das beispielsweise an dem הַמְּשַׁלֵּחַ des Mpt. Hamb. wie auch etwa an הָאֱמוּנָה (Jer. 7, 28.) und וְהָאֱמוּנָה (Jes. 11, 5.) ersehen können.

'ז. Ist angeführt unter ד' זוגין Mm. zu Prov. 23, 21. und, ohne Aufzählung der Wörter, Mf. 'ז 1.

'ח. Die Angabe ist unter י"ב זוגין angegeben Mf. 'ח 4. Unser Buch hat nur 9 Wörter und lässt חַטָּאוֹת, חוֹבֵר und חֲנִיאֵל aus. Ebenso hat Mpt. Hamb. an zwei Stellen ט' זוגין u. s. w. Wenn wir auch augenblicklich f. die Auslassung des חוֹבֵר und וְחֹבֵר[1]) keinen Grund angeben können, so dürfte חַטָּאוֹת desswegen fehlen, weil es nach dem Chetib nochmals (Dan. 9, 24.) vorkommt, s. Mf. חט, 3. und Mm. 2 Reg. 12, 17. (wo es heissen muss: (ג' מלא בלישנ') und מ"ש zu Dan. l. c.[1]). חֲנִיאֵל wurde vielleicht הַנֵּאֵל gelesen (s. Fürst W. B. s. v.) und gehört darum nicht hieher.

'ט. Diese Wörter sind angeführt unter ג' זוגין Mf. 'ט. 1. und unter א"ב Gen. 43, 16.

'י. Die Angabe dieses Buchstaben ist angeführt:

a) unter י"ח זוגין in Mf. 'י, 1. ed. Bomb. von 1525, die aber dennoch 26 Wörter aufzählt.

b) unter י"ח זוגין in Mpt. Hamb. zu Gen. 1, 26. wo aber 20 W. angeführt werden.

c) unter כ"ו זוגין, Mf. l. c. in d. Rabb. B. ed. Buxt. und

d) unter א"ב, in unserm Buche, das 23 Wörter zählt. Die drei bei uns fehlenden sind: יִשְׂרְצוּ, יַעֲרֹךְ und יְהַנְגֵּב — Uebrigens sind alle genannten Angaben unvollständig; denn nicht nur, dass zu den 26 der Mf. noch יֹאכְלֶהָ und יֹאחֵז[2]) des Mpt. Hamb. hinzuzuzählen sind, es fehlen auch beispielsweise יִמְנַע (Ps. 84, 12.) und וְיִמְנָע (1 Chr. 7, 36.) welches Heid. aus einem Mpt. anführt; יַקִּירָא (Dan. 2, 11.) und וְיַקִּירָא (Esra 4, 10?); יְבַטֵּא (Lev. 5, 4.) und וַיְבַטֵּא (Ps. 106, 33.) zu welchen die Mp. immer 'לי d. h. sie kommen nur ein Mal vor, angiebt. Das Richtigere hat also unser Buch; es zählt ein Alphabeth, das aber, wie schon oft bemerkt, auch Zusätze zulässt. Die Gezählten sind aber richtig, was bei den obigen Zusätzen nicht immer der Fall ist.

'כ. Dieses Verzeichniss ist angeführt Mf. 'כ 5. unter ט"ו זוגין = 15 W., während unser Buch nur 14 hat und das כֹּהֵן und וְכֹהֵן auslässt. Auch hier ist unsere Angabe unter א"ב die richtigere, da die Zahl ט"ו unvollständig ist; so fehlt beispielsweise כַּדִּים (1 Reg. 18, 34.) und וְכַדִּים (Jud. 7, 16.) u. a. m.

'ל. Die unter diesem Buchst. angeführten Wörter sind angegeben Mf. 'ל 9. unter אלין זוגין; in Mpt. Hamb. zu

1) Sollte es etwa darum nicht hieher gehören, weil es zu einer andern Angabe gezählt wird, wonach das eine ohne Waw am Anfang aber plene Waw in der Mitte und das andere umgekehrt geschrieben wird? s. Mf. 'ו, 59 und unten Nr. 248.

1) Fürst und ebenso Buxt. haben es in d. Concordanz ohne Weiteres unter pl. חַטָּאוֹת gezählt, wie es auch die Ausgg. haben, was nach obiger Angabe unrichtig ist.

2) Mpt. Hamb. l. c.

beisets: יֹאכְלוּהָ, בחצר אהל מועד Lev. 6, 9.
וְיֹאכְלוּהָ, בני נשר Prov. 30, 17.
יֹאחֵז, בעקב פח Job 18, 9.
וְיֹאחֵז, צדיק דרכו Job 17, 9.

Es kommt aber וַיֹּאחֵז noch ein Mal vor (Jes. 5, 29.)?

Nachweise und Bemerkungen

zu

den einzelnen Angaben.

Nr. 1. Dieses Verzeichniss ist auch in Mf. aufgenommen und an verschiedenen andern Stellen der Mm. theilweise wiederholt, doch so, dass erstere dasselbe unter die betreffenden Buchstaben vertheilt hat, wie R. Jac. b. Chajim (der erste Herausgeber) am Schluss des Buchstaben ב (Mf. 'ב, 7.) hinzufügt: והוא מן א"ב חד א' וחד וא' ואנו חלקנו כל הא"ב אשה אל אחותה וכל דרשה בחרשה ימצאנה עכ"ל המעתיק. Wir werden die Nachweise bei jedem einzelnen Buchstaben bemerken.

'א. Die Angabe dieses Buchstaben ist in der gedruckten Massora angeführt: Mm. zu Ex. 1, 1. (innere Umschrift) unter אלפא ביתא; Ruth 2, 2. unter זוגין und ist auf Mf. hingewiesen; ebenso Cant. 7. 8. mit der Angabe כ"ג זוגין und Mf. 'א, 13. unter מלין. Unser Verzeichniss hat 23 Wörter, während Mf. l. c. 25 aufzählt, indem אפלל und אלקטה mitgerechnet werden, die bei uns fehlen; ebenso sind Ex. l. c. 23 aufgezählt, wo אצעדה fehlt, dafür aber אפלל gerechnet wird. Wenn daher Cant. l. c. 23 Paare (כ"ג) angegeben werden, so scheint der erste Herausgeber unser Verzeichniss oder das zu Ex. vor sich gehabt zu haben, während er dasselbe zu Mf. um zwei vervollständigt. Dass aber auch selbst die Angabe der Mf. nicht vollständig ist, geht daraus hervor, dass manche ähnliche Wörter ausgelassen sind; so fehlt z. B. unter 'א: אחר (Gen. 34, 19.) und ואחר (ibid. 32, 4.); אפה (Gen. 19, 3.) und ואפה (Jes. 44, 15.) zu welchen die Mp. jedesmal bemerkt 'לי, d. h. es kommt nur ein M. so vor. Ebenso unter 'ב, באה (1. Reg. 13, 7.) und ובאה (1. S. 20, 21.), wozu gleichfalls Mp. bemerkt 'לי. — Ueberhaupt darf man bei Bezeichnungen, wie א"ב, שמה ,מלין u. dgl. nicht immer eine ausschliessende Vollständigkeit annehmen, weil theils die Massorethen selber solche bei derartigen Angaben nicht voraussetzten (s. ספר תשובות דונש in הכרעות ר"ת ed. Filipowski S. 11. wo es heisst: וכן מצאתי בהרבה כללות שלא נתן כהם חשבן שכתב ושייר und unten Bemerkg. zu No. 59.), theils durch Versehen des Abschreibers (oder Druckers) oder aus Mangel an Raum im Mpt. manche Stelle ausgelassen ist. So wird beispielsweise — wie Heidenheim in einer Notiz bemerkt — Mf. 'ב, 13. ein alphabetisches Verzeichniss von Wörtern angeführt, die 2 M. in demselben Verse vorkommen, wo aber das W. ומרין, das 2 M. in einem V. (Prov. 30, 33.) vork., nicht angeführt ist, obgleich die Mm. z. St. bemerkt, dass es zu dem bezeichneten alphab. Verz. gehört und auf Mf. l. c. hinweist? Es muss also hier aus Versehen ausgefallen sein. — S. uns. Bemrkg. zu Nr. 58.

'ב. Diese Angabe befindet sich Mf. 'ב, 7. Es ist auffallend, dass die 1. Ausg. (Bomb. 1525.) in der Ueberschrift י"ז (17) angiebt, aber 19 Wörter aufzählt, indem sie במורה und בעבדותנו hinzufügt? Die Rabb. Bib. ed. Buxt. hat י"ג = 13, was gewiss falsch ist. — Unser Buch scheint das Richtige zu haben, indem das ב in במורה (ohne Waw) ein Schwa, in ובמורה (mit Waw) aber ein Pathach (wegen des ausgefallenen Artikels) hat, und also beide nicht dieselbe Form haben, wovon ja nur unsere Angabe spricht. So wird בברזל und ובברזל als je nur ein M. vorkommend in unserm Verz. gezählt, obgleich ein M. auch ובברזל (2. Chr. 2, 6.) vorkommt; dies wird aber nicht berücksichtigt, weil hier nur von zwei gleichförmigen (das ב mit Schwa) die Rede ist. S. auch unten ברך u. וברך, obgleich auch וברך mehrmals vork.; ebenso בצרה obgleich auch בצרה vork. Was

M. marg. = Massora marginalis d. h. die Bemerkungen, welche an den äussersten Rändern des Textes angebracht sind, im Gegensatz d. Mp.

Mp. = Massora parva, kleine oder kurze Massora.

Mpt. Hamb. = ein seltenes Mpt. der Bibel in der Hamburger Stadtbibliothek. (Kennic. cod. 612). Dieses ist aus hier nicht zu erörternden Gründen, ganz wahrscheinlich vom Punctator Simson (ר׳ שמשון הנקדן) corrigirt, was ihm bedeutenden Werth giebt, ähnlich dem Mpt. Heidenheims von 1294).

מ״ש = מנחת שי, das grosse und wichtige kritische Werk des R. S. Norzi.

Hiermit glaube ich das Verständniss unseres Buches erleichtert und zu seiner weitern Verbreitung beigetragen zu haben, was ja Hauptabsicht bei der Abfassung dieser Paragraphen war.

דפ׳ = דפרשה, im Abschnitt .....

דפנחס im Wochenabschnitt dieses Namens, Num. 25, 10. bis 30, 2.

דפס׳ = דפסוקא, im Verse.

דצפרדעים im Abschnitt von der Plage der Frösche, Ex. 7, 26. bis 8, 12.

דקרח im Wochenabsch. dieses Namens, Num. 16, 1. bis 18, 32.

דראה im Wochenabsch. dieses Namens, Deut. 11, 26. bis 16, 18.

דשמ׳ | דשמו׳ } in den BB. Samuelis.

דשמות im Wochenabsch. Ex. 1, 1. bis 6, 2. Auch das Buch Exod.

דשמיני im Wochenabsch. dieses Namens, Lev. 9, 1. bis 11, 47.

דתהי׳ = דתהלים, in den Psalmen.

דתו׳ כהנים im Buch Leviticum.

ואפ״כ = ואחד פסוק סימן, ein Vers mag als Denkzeichen dienen (f. die gemachte Bemerkg).

וידבר = ס׳ במדבר, d. B. Numeri.

וי״ס = ויש ספרים, in einigen Schriften (ist eine andere Leseart).

ויקהל der Wochenabsch. dieses Namens, Ex. 35, 1. bis 38, 20.

ות״ע = s. ת״ע.

חברו | וחברו } und das andere (Aehnliche von zweien).

חסר | וחסר } def. (Jod oder Waw).

ל׳, לי׳ = לית d. h. es kommt nicht wieder so vor; kommt nur ein Mal vor.

כ״כ = כתיב כן, ist so geschrieben (ausnahmsweise).

כת׳ = כתי׳, wie das Vorige.

מיסיהן = מצע s. unten.

מלעיל oben. } a. in Beziehung auf Vocale; dann bezeich-
מלרע unten. } net „oben" einen langen Vocal und „unten" einen kürzern: ebenso bei einem Vocal im Gegensatz zu Schwa oder einem aus Schwa entstandenen kurzen Vocal. b. in Beziehung auf Accente, dann heisst „oben" die Betonung der vorletzten und „unten" die Betonung der letzten Silbe; oder c. „oberhalb" und „unterhalb" des Buchstaben s. Nr. 96 am Ende.

מצע׳ | מציע׳ } in der Mitte.

נ״ב = נכתב בצדו, bei der Seite ist bemerkt.

עקב, דפ׳ am oder gegen Ende (des Verses), wodurch die frühern ähnlichen im Verse ausgeschlossen werden. S. 31ᵃ 3. 35ᵃ 17 ff.

פ״ה der Buchstabe Pe.

פשט. פשטן der Vocal Pathach.

צבחר wenig, klein. Besonders das „kleine" Pathach: Segol zu bezeichnen.

צ״ל | הצ״ל } = היה צריך להיות, צריך להיות, müsste so od. so sein, heissen.

קד׳ = קדמא, das erste.

קד׳ דס׳ = קדמא דספרא, das erste im Buche; es soll die folgenden im Buche ausschliessen.

קד׳ דפ׳ = קדמא דפסוק׳, das erste im Verse.

ק״ו = קל וחומר, die Schlussregel vom Leichteren auf das Schwerere und umgekehrt s. Nr. 182.

(כל) קרי׳ die heil. Schrift.

ריש׳ am Anfang.

ר׳ ספר = ריש ספרא, am Anfang des Buches.

ר״פ = ריש פסוק, am Anfang des Verses.

שום אנש der Eigenname eines Mannes.

שום איתתא der Eigenname einer Frau.

ת״ו der Buchstabe Taw.

תלת׳ das dritte.

תני׳ das zweite.

ת״ע = תרי עשר die 12 kleinen Propheten.

תר׳ = תרווייהו, beide,

תר׳ דמ׳ beide in den BB. der Könige.

תר׳ דד״ה beide in den BB. der Chr.

Die Hauptabkürzungen in den Noten sind:

Mf. = Massora finalis (die bei dem Buchstaben bezeichnete Zahl soll angeben, der wievielste Artikel unter dem bezeichneten Buchst. gemeint sei; in der gedruckten Mf. sind die Artikel zwar nicht numerirt und bezieht sie sich nur auf unsere Bearbeitung derselben; doch ist der Artikel dadurch leichter zu finden.

Mm. = Massora magna d. h. die M. über und unter den Columnen.

heisst: לפי שמצאנו אכלה בשילה במסורת לי׳ דכוו׳ und etwas weiterhin: ועוד קרבה אל נפשי גאלה מצינו במסורת לי׳ דכוות׳ וכו׳. — War also unser Buch unter dem allgemeinen Namen מסורת הגדולה oder מסירת wahrscheinlich schon früh bekannt, so tritt es als ס׳ אכלה ואכלה doch zuerst auf, in der Mitte des 12ten und Anfang des 13ten Jahrhunderts bei Kimchi (s. Michlol ed. Venet. parva S. 137 und 199 und im W.-B. s. v. קרב), Jos. ben Aknin und einem ungenannten Verfasser von Schlachtregeln in arab. Sprache; dann in der Mitte des 13ten Jahrhunderts bei Jsaac b. Jehuda im Buche האשל (s. „Notiz“ v. M. Steinschneider in „Jüdische Zeitschrift für Wissenschaft und Leben“ von Geiger S. 232 und besonders 316 Amrkg. 31. Graetz Gesch. d. Juden Bd. 5. S. 555. Amerkg. und B. Chananja 1862. S. 57 und 58 von Chalil=Neubauer) und wird zuletzt mit Benutzung desselben erwähnt von Levita im Mass. Hamassor. und in der Anmerkung zu Kimchi's W. B. l. c. — Seit dieser Zeit wird es nur genannt aber nicht mehr gekannt.

§ 10.

Alphabetische Zusammenstellung und Erklärung der eigenthümlichen Ausdrücke und Abkürzungen, die in unserem Buche vorkommen, wobei zu bemerken ist, dass die einzelnen Buchstaben als Zahlen gebraucht werden.

אוריתא Pentateuch.

אית ist.

אן דאית da, wo ist oder stattfindet s. Nr. 291.

ב׳ בו a, es kommen zwei darin (im Verse) vor.
b, das zweite darin (im Verse), mit Ausschluss des ersten. —

ב׳ בפ׳ Kommt 2 Mal im Verse (בפסוק) oder im Abschnitte (בפרשה) vor.

בהעלותך d. Wochenabsch. Num. 8, 1. bis 12, 16.

בלישנ׳ in ähnlicher Form, so dass dabei auf Prä- oder Suffixe keine Rücksicht genommen wird.

בלק d. Wochenabsch. Num. 22, 2. bis 25, 10.

במ״א, במ״ב, במ״ג mit Ausnahme einer, zweier und dreier Stellen = בר מן א׳ u. s. w.

בראשי׳, בראשית d. Wochenabsch. Gen. 1, 1. bis 6, 9.

בתר׳, בתרא das letzte.

דאית s. אן

דאורית׳ s. אורית׳

דבלק s. בלק

דבהעלותך s. בהעלותך

דבראשי׳ s. בראשית

דבתר׳ s. בתרא

דגש mit Dagesch versehen; hörbar.

ד״ה, דד״ה die Bücher der Chronik.

דויצום die Stelle, in welcher וַיְצַוֵּם vorkommt Ex. 6, 13.

דין dieses, das Erwähnte.

דיש׳, דישע׳ im Buche Jes.

דכו׳, דכוות׳ desgleichen, ebenso.

דכי תשא im Wochenabsch. Ex. 30, 11. bis 34, 35.

דכר = זכר männlich, Mann.

דמ׳, דמל׳ im Buche der Könige.

דמ׳ קדמ׳, דמ׳ תני׳ דמשכנא קדמא, תנינא, in der ersten Beschreibung der Stiftshütte = Ex. 25, 1. bis 27, 20. und in der 2ten Beschreibung Ex. 36, 8. bis 38, 20.

דמ״ת = דמשנה תורה. Deuteronomium.

דנחשון in dem Abschnitt der Fürstenopfer, in welchem Nachschons Opfer erzählt wird. Num. 7, 12 bis 17.

דמ׳, דסמ׳ דסמיכין, דסמיך, welche stehen bei . . . . . . verbunden sind mit . . . . . .

דעל, דעל׳, דעלם bei welchem — davor oder danach — steht . . vorkommt. . . . .

דעמון, unter den Völkerprophezeihungen des Amos, diejenige, welche auf Ammon sich bezieht, Amos 1, 13. bis 15.

וכן ניצאתי בספר אכלה ואכלה und dann dieser Bemerkung beifügt: והמסורה עליי לי׳ פתח :(גבל, גבל) und ebenso לי׳ קמץ das also der kurzen Bemerkung der Mp. gegenüber gestellt wird, s. No. 23.

aber so recht bestätigt in Nr. 274 unseres Buches, die ich durch anschauliche Darstellung klarer gemacht zu haben hoffen darf. — Der Herausgeber der M. hat den Artikel, wenn er ihn anders vor sich gehabt, auseinander gerissen (wie er oft auch unser B. missverstanden hat, s. z. B. Nr. 30, 195, 344 und unsere Bemerkungen dazu) und dadurch eben unverständlich gemacht. Nehmen wir nun noch die vielen andern lückenhaften und corrumpirten Stellen der M. m. hinzu, die durch unser Buch ihre Berichtigung finden, so ist unsere Behauptung gewiss begründet. — Was nun 3, 4 und 5 betrifft, so ergiebt sich das darin Behauptete für jeden aufmerksamen Leser so von selbst, dass ich weiter keine Beweise dafür anzuführen brauche und will hier nur ausschliesslich bemerken, dass unser Buch in der Regel die Anfangsworte des betreffenden Verses citirt und in der Reihenfolge der BB. der heil. Schrift gewöhnlich Jes. auf Jerm. und Ez. folgen lässt; die BB. der Chr. zuletzt hat; die 5 Megilloth aber bald vor den Psalmen, bald vor den BB. der Chr. anzeichnet; sie bisweilen aber auch unter den Hagiogr. zerstreut angiebt, s. z. B. Nr. 111, 112, 113, 117, 119, 127, 128 u. A.

§ 9.

Name und Alter unseres Buches. Dass die Alten, wenn der Verfasser eines Buches nicht bestimmt anzugeben und der Inhalt, wegen Gemeinschaftlichkeit mit andern Schriften ähnlicher Art nicht bezeichnend genug war, die Werke oft nach ihren Anfangsworten benannten, ist bekannt und so hat gewiss Levita das Richtige, wenn er daher auch den Namen unseres Buches, das mit אכלה ואכלה anfängt, ableitet. — Ueber das Alter desselben lässt sich nichts Bestimmtes angeben [1]), nur so viel ist gewiss, dass es von zwei Zeitgenossen, die beide in der letzten Hälfte des 12ten und Anfangs des 13ten Jahrhunderts lebten, unter diesem Namen angeführt wird.

Bemerkung. Ob unser Buch immer diesen Namen führte, oder ob nicht vielmehr die Alten es als מסורה הגדולה kannten und unter diesem Namen anführten ist noch ungewiss und bedarf der Untersuchung. Die Ueberschr. uns. Mpts. lautet: בעזרת שוכן מעלה, אכתוב מסורת הגדולה. Es lässt sich freilich nicht nachweisen, ob diese Worte dem Verfasser oder dem Abschreiber des Buches angehören; jedenfalls wurde es doch מסורת הגדולה genannt. Kommt nun noch hinzu, dass die ältern Massorethen, wie Levita in der 3ten Vorrede zum Mass. Hamass. angiebt, ihre gesammelten Bemerkungen nicht bei der Bibel, sondern in besondern Heften niederschrieben [2]) so kann unser Buch zu derselben Klasse gehört haben und mit dem allgemeinen Namen מסורת הגדולה bezeichnet worden sein. — S. R. Tam in ספר תשובות דונש בן לברט (ed. Filipowski Lond. und Edinb. 1855) S. 11, wo er von der מסורה הגדולה spricht und bemerkt, dass viele Widersprüche daher rühren, dass manche Schreiber derselben eine Angabe, die mehre Blätter früher gestanden vergassen und sie daher, weil sie ihnen zu fehlen schien, in einen spätern Art. irrthümlich eintrugen [3]). Dieses kann aber nur auf Schriften, wie das ס׳ אכלה ואכלה (s. das dort angeführte Beispiel in uns. B. Nr. 59 u. 70.) oder auf dieses selbst bezogen werden und wird es also auch hier מסורת הגדולה genannt. — Wenn Lebrechts, auf מנחת שי zu Ps. 118, 14. gestützte Bemerkung (s. dessen Noten zu Kimchi's ס׳ השרשים S. 26) richtig ist, dass Juda ben Balaam (1070—1100) unser Buch gekannt hat [4]), so führt es auch da nur den allgemeinen Namen מסורת, indem es daselbst

1) R. Gerschom Meor Haggola (960—1028) scheint es nicht gekannt zu haben, s. Nr. 76 und uns. Bemerkg. dazu.

2) Es heisst daselbst: אך כתבו דבריהם קונטרס קונטרס ולמדום ברבים ונתפשטו ההעתקות ההם הנה והנה והסופרים כותבי ספרי המקרא לקטו מהם איש כל הישר בעיניו וכתבום סביב הגליונות למעלה ולמטה וכו׳ S. auch סיג לתורה von Dr. A. Worms S. 18a: והמסורה בצירה האת (בקונטרסים מיוחדים) הקדומה עוד היא היום בהרבה מקוסית באיצרות הספרים כתבום בדיו על הגויל כרכים גדולים וכו׳

3) S. Nr. 59 Anmerkg. 1. Ich will aber nicht verschweigen, dass R. Tam. an einer andern St. (auf ders. Seite) unser Buch nicht vor sich gehabt zu haben scheint, wenn er sagt: והמסורה אומר כי אם (הם?) שנים חד אל מלאכת וחד על מלאכת ונתתי אל לבי להישיבן על כנם וכו׳, was nach unserm Buche nicht der Fall ist, da es Nr. 2. nicht gerechnet wird; s. unsere Bemerkung zu dieser Stelle.

4) Uebrigens lässt sich grade aus dieser Stelle beweisen, dass b. Balaam uns. Buch nicht gekannt und vielmehr die Bemerkung einer M. parva gemeint hat, weil er sonst nicht angeführt hätte לי׳ דכוות, sondern etwa: לפי שמצאנו במסרת שהוא מן א״ב חד א׳ וחד וא׳, wie es unser Buch angiebt. S. Aehnliches bei Kimchi Michlol S. 199a (ed. Venet. parv.) wo er zuerst anführt

1) unser Buch bildet nur einen geringern Theil der gedruckten Massora;
2) hat diese unser Buch, wenn sie es gekannt hat, nur sehr lückenhaft vor sich gehabt;
3) hat unser Buch in den Artikeln, die beide gemeinschaftlich haben, stets die ursprünglichere Angabe, während die gedruckte Massora sehr oft nicht nur die bei uns unter ולבר ממסורתא angegebenen, sondern auch sonst woher bemerkten Zusätze in den Text aufnahm, darum auch die Ueberschrift änderte und — corrumpirte;
4) sind die Aufzählungen unseres Buches mit der Ueberschrift übereinstimmend, während die gedruckte Massora sehr oft an Auslassungen und Widersprüchen leidet;
5) beobachtet unser Buch womöglich stets die Reihenfolge der Bücher und Capitel der heil. Schrift in merkwürdiger Ordnung; giebt bestimmt die Belegstellen an, grösstentheils mit den Anfangsworten des bezüglichen Verses und fügt in zweifelhaften Fällen das Buch, in welchem solche vorkommen, namentlich hinzu. Dies alles ist in der gedruckten Massora nur selten der Fall, so dass die Unordnung der Stellenangaben und deren Verstümmelung zu vielen Irrthümern führt.

Bemerkung. ad 1. Der Haupt- und wesentliche Theil der Massora, der nemlich, welcher die Form der Wörter und wie oft dieselben vorkommen bespricht, zerfällt in 2 Theile. Der eine giebt nur die ausnahmsweise oder selten, gewöhnlich nur 1 oder 2 Mal bisweilen 3 Mal höchstens nur 4 Mal vorkommenden Wortformen an; diese gruppirte man nach gewissen Aehnlichkeiten und ordnete die einzelnen Wörter jeder solchen Gruppe entweder alphabetisch (א"ב) oder nach Zahl s. § 5. Der andere und wahrscheinlich, wie sich das auch aus den älteren Handschriften ergiebt, erst später aus dem ersten entwickelte Theil beschäftigt sich überhaupt mit der Zahl d. h. wie oft ein Wort in der heiligen Schrift vorkommt, so dass sich oft der Grund der Angabe gar nicht absehen lässt, wie wenn bemerkt wird, dass z. B. בְּעֵינֵי 139 Mal, רֹאשׁ 151 Mal vorkommt. Bemerkungen dieser letzten Art reihen sich nur an das betreffende Wort an, bezeichnen die Zahl des Vorkommens, und können demnach zu keinem allgemeinen Satze sich erheben [1]). — Unser Buch beschäftigt sich nur mit dem ersten Theile, während die gedruckte Massora beide zusammenfasst; folglich ist schon aus diesem Grunde die letztere umfangreicher als das ס' אכלה ואכלה. Kommt nun aber hinzu, dass R. Jac. b. Chajim, der erste Herausg. der gedruckten Massora verschiedene Mpte. benutzte, die selbst zum ersten Theile viele Sätze enthalten, welche unser Buch nicht hat, so ergiebt sich daraus die Richtigkeit unserer ad 1 gemachten Behauptung und Levita hat Unrecht, wenn er sagt, der grösste Theil der in der ed. Bomb. gedruckten Massora sei unserm Buche entnommen. — ad 2. Dies geht daraus hervor, dass erstens unser Buch 56 Artikel hat, die in der gedruckten Massora gar nicht vorkommen. Aber auch zweitens in den Artikeln, welche die Massora scheinbar nach unserm Buche aufführt, sind so viele Lücken, dass man trotz Levita's Ansicht zweifeln muss, ob unser Buch von R. Jac. b. Chajim wirklich benutzt worden sei. Aus den vielen Beispielen, die wir in unsern „Nachweisen u. Bemerkungen" darüber angeben, möge hier nur folgendes angeführt werden. Mf. מן, 6. bemerkt der Herausgeber, dass er von dem alphab. Verzeichnisse der Wörter, die mit מ'ן anfangen und nur ein Mal vorkommen nur die vom Buchstaben ל' an gehabt habe, während er die von א'—ל' einzeln habe zusammen suchen müssen. Hätte er nun unser Buch vor sich gehabt, so würde er ja das vollständige Verzeichniss in Nr. 18 gefunden und selbst in denen von ל'—ת' viele Lücken ausgefüllt haben. — Ebenso die 3 Artikel Mf. חילופי קריאה, 8. 9. 10. die so verworren und lückenhaft sind, dass sie selbst ein Heidenheim nicht verstand und deren Sinn und Verbesserung ich erst nach langem Nachdenken gefunden zu haben vermuthen durfte. Meine Vermuthung fand ich

1) Den noch Ungeübten mögen folgende Beispiele das Gesagte klar machen: Eine Gruppe von selten vorkommenden Wörtern hat die Eigenthümlichkeit gemeinschaftlich, dass sie nur ein Mal ohne und ein Mal mit Waw copulat. vorkommen; die Wörter dieser Gruppe stellt nun die Massora alphabetisch zusammen in Nr. 1 unseres Buches; ebenso die Gruppe von W. die nur ein Mal ohne und ein Mal mit ב' praefix. vorkommen, wovon Nr. 6 unseres Buches handelt u. s. w. — Wenn aber in der Massora bemerkt wird z. B. וְאָבִי kommt 9 Mal, הַאֲזִינָה 16 Mal u. s. w. vor, so gehört solche Bemerkung zum zweiten Theil und nicht zu unserem Buche. Darum haben wir auch im Vorworte behauptet, dass das, was in unserm Buche nach Nr. 374 folgt, späterer Zusatz sei, weil es Bemerkungen der letzten Art sind. —

Bemerkung. Dass durch die Form der ersten Ueberlieferungsart viele Fehler in die Massora eingeschlichen sind, hat schon Levita in seiner zweiten Vorrede zum Massor. Hammassor. wo es heisst: כי הסופרים הזידו, ועל המסורת לא הקפידו, רק עיקר חשיבותם, ליפות את כתיבתם, ולכוון את השורות, שלא ישנו את הצורות וכו׳.... nachgewiesen. Weil die Abschreiber (סופרים) nur den vorhandenen Raum über und unter dem Texte ausfüllen wollten, aber, um keine verunzierende Lücke zu lassen, auch mussten und in allerlei vorgezeichnete Figuren, Blumen und Thiere ihre Bemerkungen hineinzwängten, so entstanden daraus Abkürzungen, Auslassungen, Wiederholungen und Verstümmelungen allerlei Art; die Buchstaben als Zahlen waren oft klein und unleserlich geschrieben, so dass daraus, weil die Zahl nicht deutlich war, Widersprüche in den einzelnen Angaben verschiedener Handschriften, wie auch derselben Handschriften an den verschiedenen Stellen entstanden. Ganz anders verhielt es sich mit den Werken der zweiten Art. Diese waren nur dem Inhalte gewidmet und deren Abfasser schrieben nur das nieder, was sie lehren wollten, aber auch treu und vollständig; keine äussere Rücksicht legte ihnen irgend einen Zwang an; darum keine unnöthige Wiederholung oder Abkürzung; ebenso auch keine Undeutlichkeit in den Buchstaben, die gewiss um so deutlicher waren, als sie die bestimmte Zahl angeben sollten. Auch die Stellenangaben waren sicherer, weil sie die unterscheidenden Wörter oder das Buch der heil. Schrift am Ende der Reihe nicht auszulassen brauchten, was bei der ersten Art so häufig wegen Mangels an Raum der Fall war. — Aus diesen Gründen geht schon an und für sich die Wahrheit der Behauptung hervor, dass Bücher wie das ס׳ אכלה ואכלה — abgesehen davon, dass dieses von den bedeutendsten Grammatikern so hochgeschätzt wird — in der Wissenschaft der Massora den höchsten Werth haben und hierin überhaupt als Correctiv dienen müssen.

§ 7.

Beide genannten Mittheilungsarten sind nun vereinigt in der Rabb. Bibel ed. Bomb. Venet. 1525, in welcher R. Jac. b. Chajim die bis dahin nur handschriftlich vorhandene Massora in ihrem weitesten Umfange zum ersten Mal im Druck erscheinen liess. Ueber und unter den Columnen werden, wie in den Bibelhandschriften, die die Seite betreffenden Angaben bemerkt; neben dem Text im Zwischenraume stehen die Notizen der M. parva; die allgemeinern Angaben oder „Sätze" aber sammt denen, für welche kein Raum im Texte war, werden am Ende der Bibel etwa wie in unserm Buche alphabetisch geordnet selbstständig nachgetragen. Die Massora magna zerfällt nach dieser Ordnung in מסרה גליונית: M. marginalis und מסרה מערכית oder מסרה סופית: Massora finalis. Beide zusammen bilden die M. magna im Gegensatz zu der M. parva am Rande. —

Bemerkung. R. Jacob b. Chajim hat das grosse Verdienst, die Massora dem Untergang entzogen zu haben, indem er die massoretischen Angaben vieler und correcter Bibelhandschriften verglich und zusammenstellte, aber auch selbstständige Werke wie unser Buch stark benutzte oder vielmehr zu Grunde legte, und das so Gesammelte mit der Bibel verbunden, dem Drucke übergab. Dadurch wurde sie Gemeingut; deren Studium stand nunmehr Jedem offen und es war nicht seine Schuld, wenn bis heute dieses Gebiet die entsprechende Bearbeitung nicht gefunden. Dass die gedruckte Massora an Fehlern aller Art leidet, ist bekannt, — wie das auch zum Theil in unsern „Nachweisen und Bemerkungen" vielfach nachgewiesen worden; — findet aber seine Entschuldigung in dem bekannten Sprichwort, aller Anfang ist schwer [1]). Nur ist zu bedauern, dass die Massora bis heute noch nicht in einem selbstständigen Werke berichtigt und so weit als möglich ganz erschienen ist. —

§ 8.

Fragen wir nun nach dem Verhältniss des Buches אכלה ואכלה zur gedruckt uns vorliegenden Massora der Rabb. Bibel, so ergiebt sich nach genauerm Vergleich beider Folgendes:

—

1) Levita in seiner zweiten Vorrede zum Massor. Hammass. sagt hierüber: ואת שחבורו מאד נאה, הרבה שגה בראה ובמקומות אין חקר, העיד עדות שקר, ואין להתמה על ככה, כי בואת המלאכה, היה חגור הדשה, וכל התחלה קשה וכו׳

Nr. 3. wo Wörter für den Buchst. 'ד, 'מ u. s. w. fehlen. Das Waw wird aber, weil im Hebräischen es fast kein Wort giebt, das mit Waw radicale anfängt, in dieser Hinsicht nicht berüksichtigt, so dass, wenn auch Wörter mit Waw am Anfang fehlen, dies doch nicht durch דלית angezeigt nnd das Verzeichniss als ein vollständiges betrachtet wird; s. Nr. 2, wo nnter Waw das Beispiel fehlt nnd die Angabe doch das דלית nicht hat. — ad זוגין. Diese Angaben erstrecken sich grösstentheils nur auf Wortformen, die 2 oder 3 Mal gleich oder ähnlich vorkommen; die 4 Mal vorkommenden sind nur selten s. z. B. Mm. Prov. 1, 1. ב׳ זוגין מן ד׳ ד׳ משמשין וכו׳ (auch bei א״ב ist die höchste Zahl der Gleichheit oder Aehnlichkeit 4, s. z. B. Nr. 17 uns. Buches). — ad יחידאין. Dieses kann auch mit den andern Angabeformen verbunden werden z. B. Mm. Gen. 49, 27. ה׳ זוגין מן ב׳ ב׳ מיחדין vergl. mit uns. Buch Nr. 218 מ׳ מלין יחידאין דנסבין ו׳ וכו׳. s. Deut. 7, 12. Jud. 1, 1. vergl. mit uns. B. Nr. 187. Sie kommen auch unter beiden Formen vor s. Mf. כי, 1. Gen. 29, 12. Ruth 2, 3. — Ad מלין. Diese werden grösstentheils mit vorgesetzter Zahl angegeben; bisweilen fehlt aber die Zahl und es heisst bloss מלין oder אלין מלין; zuweilen fehlt aber auch מלין und steht bloss die Zahl z. B. Mf. ל, 13. ה׳ משמשין לה׳ ברישא; unser Buch Nr. 212 כ״ב קרין וכו׳. — ad סבירין. Beispiele für beide Arten s. Gen. 19, 25. הָאֵל, ח׳ סבירין הָאֵלֶּה und Ex. 14, 25. Num. 32, 25. etc. וַיֹּאמֶר י״ב סבירין וַיֹּאמְרוּ; bei denen der zweiten Art wird oft ומטעין oder ומטעין בהון hinzugefügt, d. h. man irrt sich leicht und liest die vermuthete Form, die aber an der gegebenen Stelle nicht so vorkommt. — ad שטה. Auch diese Bezeichnung hat eine bestimmte Zahl, die durch das darauffolgende מן, als שטה מן י״ז וכו׳ (Lev. 13, 51. und unser Buch Nr. 370) angegeben wird. Bisweilen fehlt aber auch hier die Zahl s. Mf. חילופי קריאה, 1. wo es heisst: שטה חדא דכל חד וחד und unser Buch Nr. 372.

§ 5.

Was nun die Sammlung oder Zusammenstellung aller dieser massoretischen Angaben betrifft, so tritt sie uns in 2 Gestalten entgegen. Sie schliesst sich entweder dem Bibeltext an, so dass die einzelnen Bemerkungen den betreffenden Bibelstellen angefügt sind oder sie stellt sie nach subjectiven Eintheilungsgründen in besondern Werken zusammen, wie etwa in unserm Buche אכלה ואכלה.

Bemerkung. Die Sammlung der Angaben und Bestimmungen über die Form der heil. Schrift hat denselben Gang befolgt, in welchem die Sammler der Traditionen und Lehren in Betreff des Inhalts derselben ihr vorangegangen sind. Halacha und Agada sind entweder als Schrifterklärung nach Reihenfolge des Schriftworts geordnet und dieser angereihet, wie Mechilta, Siphra, Siphre und Midrasch oder in selbstständigen Werken nach Gegenständen des Inhalts verhandelt, wie die beiden Talmude. Dieselben Formen waren demnach auch für die Massorethen massgebend; freilich musste hier, als bestimmter und vorzüglicher dem Bibeltext angehörend, die erstere Form vorherrschend werden; doch machte sich auch die zweite geltend zumal, da durch selbständige Werke die Bemerkungen oder massorethischen „Sätze" leichter zu erlernen und im Gedächtnisse zu behalten waren, was doch mit eine Hauptabsicht war[1]).

§ 6.

Die Sammlung der ersten Art hat sich nun vorzüglich in den Handschriften der Bibel erhalten, indem die Abschreiber unter und über dem Texte theils aus religiös-wissenschaftlichem Interesse, theils um ihr Mpt. dadurch zu verzieren, die zu jeder Seite gehörigen massoretischen Bemerkungen hinzufügten. Die M. parva wurde von den massorethisch gebildeten Punctatoren am Rande der Columnen beigemerkt. Von denen der zweiten Art mögen noch viele handschriftlich in den Bibliotheken verborgen liegen — was noch des Nachweises bedarf; bekannt und von höchster Autorität ist nur das Buch אכלה ואכלה.

---

1) Beide Arten der Sammlung wurden nach ihrem Inhalte מסורה הגדולה = grössere oder ausführlichere Massora genannt (wie auch unser Buch in der Ueberschrift sich מסירת הגדולה nennt), als Gegensatz zur מסורה הקטנה = kleinere oder beschränktere Massora, die an der betreffenden Stelle nur die Zahl oder sonstige Bemerkung kurz angiebt, ohne die bezüglichen Schriftstellen nachzuweisen. — Ob nun die seit Levita allgemein angenommene Ansicht, dass die M. parva nur ein Auszug der M. magna sei, richtig ist, oder ob nicht vielmehr die erstere die ursprünglichere sei, indem man bei dem betreffenden Worte kurz bemerkte. 'ל oder eine Zahl und erst nachher (oder wohl gar gleichzeitig) die M. magna folgte, ist noch zweifelhaft; doch können die Gründe für und wider hier nicht erörtert werden.

מטעין d. h. wie oft ein Wort anders zu nehmen sei, als man es gerade an dieser Stelle vermuthet; g) wie oft überhaupt ein Wort in der heil. Schrift vorkommt u. drgl. und Aehnliches über ganze Verse und Abschnitte[1]).

§ 3.

Der Zweck dieser Bemerkungen und deren Sammlung war, die heil. Schrift in ihrer Ganzheit und speciellsten Einzelnheit treu und sicher zu erhalten, so dass weder beim Gebrauche, noch beim Abschreiben derselben eine Veränderung vorgenommen werden konnte.

Bemerkung. Die Heiligkeit der Schrift machte es zum Gebot, diese unversehrt zu erhalten; das Gegebene war, unbekümmert um Gründe, für alle Zeiten so zu fixiren, wie es überliefert worden. Darum musste jede Ausnahme in allen ihren Beziehungen bemerkt und durch fromme Lehrer und treue Abschreiber erhalten werden. Man verliess sich dabei nicht auf Zugrundelegung und (mit Ausnahme einzelner Fälle) Vergleichung der Mpte., weil das Abschreiben und Vervielfältigen zu gar vielen Fehlern und Zweifeln Veranlassung geben, wie das die Erfahrung selbst beim Abschreiben der massoretischen Schriften[2]) deutlich beweist. Die Ausnahmen und Eigenthümlichkeiten mussten daher objectivirt und in bestimmte, allgemeine Sätze umgewandelt werden, welche die Betreffenden zuerst durch Auswendiglernen und Anwendung beim Unterricht und Abschreiben sich zu eigen machten, die aber dann später, wie alles Traditionelle überhaupt niedergeschrieben wurden.

§ 4.

Die Formen, unter welchen diese allgemeinen Sätze oder zusammenfassenden Angaben vorkommen sind:

1) א״ב d. h. alphabetische Verzeichnisse der Ausnahmen und eigenthümlichen Wortformen.

2) חלופים Zusammenstellung ähnlicher Stellen oder Wörtergruppen, die nur in gewisser Hinsicht, etwa in Wortstellung u. drgl. von einander abweichen.

3) Die Zahl d. h. wie viel Mal eine gewisse Eigenthümlichkeit vorkommt. Diese Form ist die am häufigsten gebrauchte und hat wieder folgende nähere Bestimmungen:

a. זוגין d. h. eine gewisse Anzahl von Wörtern oder Wörterpaaren, die nur 2, 3 oder 4 Mal unter gewissen Bedingungen vorkommen und unter sich gleich oder ähnlich sind.

b. יחידאין (auch מיחדין)= eine Anzahl von Wörtern oder Wörterverbindungen, die nur ein Mal so vorkommen.

c. מלין (auch תיבין)= eine Anzahl von Wörtern, die gleiche Eigenthümlichkeit haben.

d. סבירין d. h. eine Anzahl von Wörtern, die in dem gegebenen Zusammenhang eine andere Bedeutung haben, als gewöhnlich; oder auch eine andere Form erwarten lassen, als die vorhandene.

e) פסוקים = eine Anzahl von Versen, in denen dieselbe Eigenthümlichkeit oder Ausnahme sich befindet und

f) שטה d. h. eine Reihe von Wörtern, die nur ein oder mehr Mal in gewisser Eigenthümlichkeit vorkommen (s. d. Beisp. im Buche selbst).

Bemerkung. ad א״ב. Wenn das alphab. Verzeichniss nicht vollständig d. h. für einen oder mehre Buchstaben kein entsprechendes Wort zu finden ist, so wird das in der Angabe durch דלוג (= Sprung) bezeichnet z. B.

1) Ueber Lexicalisches s. z. B. Mm. zu Micha 5, 14. und Ps. 139, 20. wo es heisst: ערים ח׳ בלישן דבבו בקריא d. h. das Wort עיר kommt in s. verschiedenen Abwandelungen 8 Mal in der Bedeutung „Feind" und nicht wie gewöhnlich als „Stadt" vor; s. Kimchi W. B. s. v. und מ״ש zu Ps. l. c.

2) S. Vorrede zum B. מסרת סיג לתורה von R. Meir Hallewi (1180—1244) wo es heisst: ואם באנו לסמוך על הספרים המוגהים אשר בידינו גם הם נמצאו בהם מחלקות רבות ולולי הספרות שנעשו סיג לתורה כמעט לא מצא אדם ידיו ורגליו במחלקות, וגם הספרות לא נצלו מסקרה המחלקות כי גם המה נמצאו ביניהם מחלקות בכמה מקומות אך לא כרוב מחלקות הספרים׃

Zum Verständniss.

Ist es wohl endlich an der Zeit, dass die nähere Kenntniss der Massora im Interesse der Bibelforschung wieder erweckt und belebt werde, so ist nichts natürlicher, als der Wunsch, dieses Buch, das so correct und bestimmt die Hauptangaben derselben enthält, eine grössere Anzahl von Lesern finde und zwar auch solche, die bis dahin mit diesem Wissenszweige sich weniger beschäftigt haben. Für solche wäre allerdings ein in das Studium der Massora einführendes Handbuch erforderlich, welches zu veröffentlichen mir vielleicht bald gelingen dürfte. Bis dahin mögen — mit Hinweisung auf Massoreth Hammassoreth von Levita, Tiberjas v. Buxtorf und Sjag Lathora von Dr. A. Worms — zum nähern Verständniss unseres Buches folgende Paragraphen genügen. —

§ 1.

Die Massora ist der Inbegriff von traditionellen, später schriftlich-fixirten Bemerkungen über die äussere Form der heil. Schrift und somit von Bestimmungen zu deren Rechtschreibung.

Bemerkung. Das Wort „traditionell" soll solche Bemerkungen ausschliessen, die nachweislich durch kritische Vergleichung der Mpte. untereinander oder in Folge der einer Handschrift besonders beigelegten Autorität entstanden sind. — Die Anfänge dieser massoret. Bemerkungen reichen aufwärts bis zu dem Ursprunge der Bücher der heil. Schrift selbst; sie erweiterten sich aber im Laufe der Zeit durch das Bestreben, sämmtliche Eigenthümlichkeiten derselben festzustellen. — Der Name rührt von der Art ihrer Fortpflanzung vermittelst der Lehrer und Gesetzesschreiber (von מסר, überliefern) her. Diejenigen Männer, die ganz besonders mit diesem Theil der religiösen Thätigkeit sich beschäftigten, hiessen, von dem Gegenstande אנשי המסרת oder בעלי המסרת d. i. Massorethen. S. Ab. Esra im Meosnajim, Anfang; Levita 3te Vorrede zu Mass. Hamass. והאמת כי בעלי המסורת היו למאות ולאלפים דור אחר דור כמה שנים ולא נודע לנו זמן התחלתם גם זמן חתימתם וכו׳

§ 2.

Sie umfasst die Form in allen ihren Beziehungen und erstreckt sich von den einzelnen Buchstaben bis zur Bestimmung über Sätze, Satzformen, Verse, Abschnitte und Bücher und schliesst auch Lexikalisches, wo es mit der Wortform in Beziehung steht, nicht aus.

Bemerkung. Die massoret. Angaben beziehen sich auf die Anzahl der Buchstaben eines jeden Buches (wovon besonders das von Levita dem R. Szadjas zugeschriebene Gedicht: אהל מכון בניני handelt; s. auch Talm. bab. Tr. Kidduschin fol. 30ᵃ) und deren Form, als: אותיות גדולות, welche Buchst. grösser und אותיות קטנות welche Buchstaben kleiner, als die gewöhnliche Schrift geschrieben sind; אותיות הפוכות oder מנוזרות über umgekehrte Buchstaben; אותיות תלויות von den über der Reihe schwebenden Buchstaben und אותיות מנקדות, von Buchstaben, die ein eigenthümlich auszeichnendes Punkt oberhalb haben. Ebenso giebt die Massora in Beziehung auf einzelne Wörter an: a) קרי וכתיב d. h. welche Wörter anders gelesen werden, als sie geschrieben sind; b) קרי ולא כתיב und כתיב ולא קרי d. h. welches Wort gelesen wird, obgleich es sich im Text nicht findet und umgekehrt, dass das vorhandene nicht gelesen wird; — c) über מלא וחסר d. h. welche Silben oder Wörter plene oder def. ו' und י' geschrieben sind; d) die Eigenthümlichkeit eines Wortes durch seine Stellung im Verse d. h. ob es am Anfang, in der Mitte oder am Ende desselben steht; e) über Wörtergruppen und ob und wann sie mit oder ohne Waw copulat. vorkommen; f) סבירין,

scheinen, durch anschauliche Darstellung und symmetrisches Gegenüberstellen klarer zu machen gesucht, s. z. B. Nr. 274. 293. u. drgl.

War aber auch meine Absicht, den bedeutenden Werth unseres Buches nachzuweisen, schwierigere Stellen desselben zu erklären, wie überhaupt dadurch das so lange vernachlässigte Studium der Massora zu fördern, so musste eine Vergleichung der Angaben unseres Buches mit denen der gedruckten Massora angestellt werden, wodurch allein auch eine wechselseitige Berichtigung beider erzielt werden konnte. Darum fügte ich auch „Nachweise und Bemerkungen" hinzu, in welchen angegeben werden soll, erstens wo die Bemerkungen unseres Buches in der gedruckten Massora wieder zu finden sind; zweitens welche Angaben unseres Buches in jener nicht vorhanden sind, deren Erhaltung wir also diesem verdanken; drittens wie das Angegebene zu verstehen, und das Falsche in beiden zu berichtigen sei, wobei sich herausstellt, dass das Buch אכלה ואכלה die ursprünglichen alten Massoraangaben uns treu bewahrt hat, während die gedruckte Massora an Zusätzen, Auslassungen, Verstümmlungen und Missverständnissen leidet.

Ich hatte nun zwar ursprünglich die Absicht, auch über die einzelnen angeführten Schriftstellen erläuternde Bemerkungen hinzuzufügen (wovon in den „Nachweisen und Bemerkungen" noch manche Andeutung sich findet); da dies aber den Umfang des Buches unverhältnissmässig erweitert und dasselbe nicht unbedeutend vertheuert hätte, so bin ich von diesem Plane abgegangen, wie ich auch aus demselben Grunde einen ursprünglich beabsichtigten Anhang über die massoretischen Stellen des Tract. Sopherim ausgelassen habe. Ich hoffe, dies und Aehnliches später, so Gott will, bei der Herausgabe der Massora nachzutragen, da ja dieses Werk überhaupt nur ein Vorläufer der allerdings nothwendigen Bearbeitung der Massora sein soll.

Indem ich nun zur bessern Erfassung des Inhalts unseres Buches einen besondern Artikel „Zum Verständniss" hinzuzufügen für unerlässlich halte, fühle ich mich zum Schlusse gegen die verehrliche Verlagshandlung zum innigsten Dank verpflichtet, die im Interesse der Wissenschaft, ohne langes Bedenken, ob auch dieser so lange ungepflegte Litteraturzweig eine gute Aufnahme finden wird, dieses Werk in so splendider Form veröffentlicht.

So möge denn das mit Liebe gepflegte Buch bei Kennern sich wohlwollende Aufnahme und bei Freunden der Wissenschaft sich Eingang in reichem Maasse verschaffen, damit dadurch das Erscheinen meiner ausführlichen Bearbeitung der Massora in nicht zu ferner Zeit ermöglicht werde.

S. F.

gütigen Beistand, den dieselbe mir dabei gewährte, da durch deren Verwendung allein es mir möglich geworden, die Abschrift nehmen zu können.

Was nun das, wie es scheint einzig vorhandene Mpt. unseres Buches und unsere Bearbeitung desselben betrifft, so ist Folgendes darüber zu bemerken. Dasselbe bildet einen mässigen Quartband, ist auf Pergament in leicht zu lesender Schrift geschrieben und darf als vollständig betrachtet werden, nur dass in der Mitte an zwei Stellen einige Seiten leer geblieben sind. (s. uns. Ausg. S. 98ᵇ 1 und 168ᵇ Anmerkung). Der Inhalt besteht, nach einer von späterer Hand beigefügten Zählung, aus 349 (oder, nach der von uns der Gleichmässigkeit wegen vorgenommenen Eintheilung, 374) massoretischen Angaben, die durch drei verschiedene Arten von Zusätzen bereichert sind. Die einen geben sich als solche durch die Ueberschrift: ולבר ממסורתא d. h. „und ausser den von der Massora angegebenen" am Ende der betreffenden Artikel zu erkennen und sind mit wenigen Ausnahmen in denselben Zügen, wie die übrige Schrift gehalten; ob sie von dem Abschreiber herrühren, oder ob dieser in seinem Original sie so vorgefunden hat, lässt sich nicht leicht ermitteln, ebensowenig, wie die zu Nr. 43 (S. 51ᵇ) hinzugefügte Bemerkung und die Unterschrift: בך פ״ אבא מרי. Letzteres kann, wenn es nicht ein Eigenname sein soll, ebenso gut auf den Vater des Abschreibers, als des Glossators sich beziehen. — Die beiden andern Arten von Zusätzen sind theils neben, theils unter den Columnen bemerkt und unterscheiden sich dadurch, dass sie bald in den Zügen der übrigen Handschrift, bald von anderer Hand geschrieben sind. An den meisten Stellen scheinen es Einschaltungen zu sein, um die vom Abschreiber irrthümlich ausgelassenen Stellen auszufüllen, was besonders da der Fall ist, wo erst mit dem Zusatz die in der Ueberschrift des Artikels angegebene Zahl vollständig wird: s. z. B. Nr. 85. 127. 215 ff.[1]) Bei vielen aber ist die bestimmt angegebene Zahl der Ueberschrift grade nur ohne den Zusatz richtig, so dass dieser also nur spätere Hinzufügung sein kann; woraus dann aber wieder sich schliessen lässt, dass die unter ולבר ממסורתא bemerkten älter sind, als der Abschreiber, der seine Zusätze nicht unter diese Bezeichnung einzutragen wagte. Das, was nach Nr. 349 (bei uns Nr. 374) des Mpts. folgt, gehört nicht zum eigentlichen ס׳ אכלה ואכלה, dessen Angaben ganz anderer Art sind; auch ist es von ganz anderer Hand. — Der Zugang zu unserm Buche wird aber, wie bei den Schriften der Massora überhaupt dadurch erschwert, dass die Angaben kurz und besonders für den Ungeübten oft unverständlich und die Schriftstellen nicht gehörig verzeichnet sind, so dass man jeden einzelnen Satz erst durch eine Concordanz und auch dann noch nur mit Schwierigkeit finden könnte. Um also den Gebrauch desselben zu erleichtern, habe ich die deutsche Uebersetzung jeder Angabe beigefügt, jedes Schlagwort mit den erforderlichen Vocalen versehen und die aufgezählten Schriftstellen nach Büchern, Capiteln und Versen der heil. Schrift verzeichnet. Auch habe ich manche Stellen, die durch nicht gehörige Abtheilung verworren

1) Auch Nr. 68 (S. 75ᵇ 34), wo וילכן vergessen zu sein scheint, indem ohne dasselbe der Buchst. ל׳ fehlte und die Ueberschrift hätte als unvollständiges Alphabeth דלוג haben müssen.

Vorwort.

Seit einer Reihe von Jahren mit der Bearbeitung der Massora beschäftigt, musste sich mir das Bedürfniss herausstellen, ältere Handschriften derselben und besonders solche, die unabhängig vom Texte ihr allein gewidmet sind zu vergleichen. Zu letzteren gehörte ganz vorzüglich das von seinem Anfange[1]) so genannte Buch אכלה ואכלה, von welchem Levita behauptet, dass es die wesentlichste Grundlage der in der Rabb. Bibel ed. Bomb. Venet. 1525 zum ersten Male durch R. Jac. B. Chajim ausführlich abgedruckten Massora bildet. Doch wo war dieses zu finden? — Wird es auch von den ältesten jüd. Grammatikern als höchste massoretische Autorität angeführt und hat es auch Levita als Hauptquelle seiner massoretischen Arbeiten benutzt, so schien es seitdem (1538) verschwunden zu sein, da es selbst R. Sal. Norzi, der grosse Kritiker und Kenner der grammatisch-massoretischen Werke nicht gesehen hat (S. מנחת שי zu 1 S. 1, 9.) und bedeutende Sachkenner der Neuzeit sogar annehmen, dass es verloren gegangen sei[2]). — Nach langem Suchen und Anfragen darüber hatte ich denn endlich (Ende Januar 1859) die Freude, durch Herrn B. Goldberg in Paris zu erfahren, dass dasselbe in der dortigen Kaiserl. Bibliothek (anc. fonds hebr. Nr. 56. s. Ben. Chananja 1862 Nr. 7. S. 57 ff.) vorhanden sei. Dieser freundliche Gelehrte hatte zwar zugleich die Güte, mir eine Abschrift davon anfertigen zu wollen; da aber massoretische Schriften auch mit massoretischer Treue behandelt sein wollen und eigene Anschauung einen sichereren Einblick in das Wesen eines derartigen Werkes gewährt, so beschloss ich, lieber selbst Hand anzulegen und die günstige Gelegenheit dazu abzuwarten. Diese bot sich denn auch bald dar durch die freundliche Einladung meines Jugendfreundes, des Herrn Prof. Philipp Sander in Paris, in dessen Hause ich im Juli 1862 drei Wochen verweilte, wo es mir gelang, die so lange gesuchte Handschrift so treu als möglich abzuschreiben. Hierbei kann ich aber nicht unterlassen, unserer Königl. Hannov. Gesandtschaft in Paris meinen tiefgefühlten Dank auszusprechen, für den

1) S. Levita Mass. Hamass. 3te Vorrede, wo es heisst: כי לא נמצא ספר מחובר ממנה רק ספר אכלה ואכלה, הנקרא כן בעבור התחלתו·

2) S. ס׳ השרשים לרד״ק ed. Berlin 1847 in den Noten Col. XLIX, wo der gelehrte Lebrecht bemerkt: sed postquam etc. ipse liber (אכלה ואכלה) periisse videtur. — Ebenso J. Fürst. in seiner hebr. Einleitung zur Concordanz: והוא (ספר אכלה ואכלה) ספר מסורת וכו׳ ונראה שנאבד מאתנו· S. auch מבין חדות zu Gen. 1, 24.

Das Buch

Ochlah W'ochlah

(Massora).

Herausgegeben,
übersetzt und mit erläuternden Anmerkungen versehen
nach einer, soweit bekannt, einzigen, in der Kaiserlichen Bibliothek zu Paris
befindlichen Handschrift

von

Dr. S. Frensdorff,
Oberlehrer der Bildungsanstalt für jüdische Lehrer in Hannover.

Hannover.
Hahn'sche Hofbuchhandlung.
1864.

Digitized by Google

Digitized by Google

This book should be returned to the Library on or before the last date stamped below.

A fine is incurred by retaining it beyond the specified time.

Please return promptly.

Digitized by Google

HD WIDENER
HW MEBK P
Digitized by Google